

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

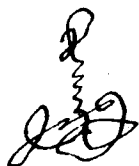
L V C I A N I

SAMOSATENSIS

O P E R A

GRAECE LATINE

CVM NOTIS SELECTIS

T O M V S I V

CVRAVIT

IO. PETR. SCHMIDIUS

MITAVIAE

APVD IACOBVM FRIDER. HINZIUM

M D C C L X X V I I I .

R. 91.846.

Ἀληθὺς ἱστορίας λόγος πρῶτος.

Ὡς περ τοῖς ἀθλητικοῖς καὶ περὶ τὴν τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἡσκημένοις, ἢ τῆς εὐεξίας 1) μόνον, εἰς τῶν γυμνασίων φροντίς ἐστίν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνάσεως, μέρος γὰρ τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπολαμβάνουσιν· ἔτω δὲ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπικακόσιν ἡγεῖμαι προσήκειν μετὰ τὴν πολλὴν τῶν σπικαιοτέρων ἀνέγνωσιν, ἀνεῖναι τε τὴν διά-
νοιαν,

Verae historiae liber primus.

Quemadmodum athleticis, et his qui circa corporis curam exercentur, non habitus modo boni, neque exercitationum cura est, sed opportunae etiam remissionis, quippe quam partem exercitationis vel maximam arbitrentur: ita etiam his, qui studium in literis posuerunt, convenire arbitror, ut post multam severiorem le-
ctio-

1. Εὐεξίας] Medicis εὐεξία est perfecta sanitas. Εὐεξία vero athletica aliquanto plus significat: est enim ea quidam excessus sanitatis, id est corpus musculosum, torosum pleniusque nutritum exhibens. *Reisch.*

νοίαν, καὶ πρὸς τὸν ἔπειτα κάματος ἀκμαϊό-
τεραν παρασκευάζειν.

Γένοιτο δ' ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς,
εἰ τοῖς τοιαύτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ἐμιλοῖεν,
ᾧ μὴ μόνον ἐκ τῆς ἀρεῆς τε καὶ χαρίεντος ψυχῆς
παρέξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλὰ τινὰ καὶ θεω-
ρίαν ἐκ ἀμυδρῶν ἐπιδείξεται, οἷόν τι καὶ περὶ
τῶνδε τῶν συγγραμμάτων Φρονήσεν ὑπολαμ-
βάνω. ἔ γάρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως,
ἔδδ' τὸ χρεῖον τῆς προαιρέσεως ἐπαγωγὴν εἶναι
αὐτοῖς, ἔδ' ὅτι φεύσματα ποικίλα, πιθανῶς
τε καὶ ἐναλήθως ἐξηγησάμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ
τῶν ἱστορημένων ἕκασον ἐκ ἀκωμωδῆτως πρὸς
τινὰς

etionem remittant cogitationem, et ad futuros la-
bores alacriorem reddant.

2. Continens autem illis requies contingat,
si in iis legendis versentur, quae non nudam mo-
do ex urbanitate et venustate delectationem prae-
beant, sed cognitionem etiam non increditam
suppeditent, quale quid etiam de hisce libellis ut
sentiant *lectores*, futurum existimo. Neque enim
sola argumenti peregrinitas, neque quod in ipso
consilio venustum est, ipsos alliciet, neque quod
mendacia varia probabili et verisimili oratione
protulimus, sed etiam quod eorum, quae nar-
rantur, unumquodque non sine comica quadam
hilaritate respectum occultum habent ad quosdam
vete-

τινάς ἦνικται τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τεράσια καὶ μυθώδη συγγράματα· ὧς καὶ ὀνομασίαν ἀνέγραψον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως φαίνεσθαι ἔμελλε.

Κτησίας ὁ Κτησιόχης, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μὴτε αὐτὸς εἶδε, μὴτε ἄλλος εἰπόντος ἤκουσεν, ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβύλλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πολλὰ παράδοξα· γνώριμον μὲν ἅπασιν τὸ ψεῦδος πλασάμενος, ἐκ ἀτερπῆ δ' ὅπως συνθεῖς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ τέτοις 2) προσελόμενοι, συνέγραψαν,

verum poëtarum, et historicorum et philosophorum, qui portentosa multa et fabulosa conscripserunt, quos nominatim scripsissem, nisi futurum esset, ut tibi ipsi inter legendum appareant.

3. Scripsit Ctesias Ctesiochi F. Cnidius de Indica regione, et his quae ibi sunt, quae neque vidit ipse, neque alio dicente audiuit. Scripsit autem Iambulus etiam de magni maris rebus multa admirabilia, manifestum quidem omnibus mendacium fingens, non indelectabile tamen componens argumentum. Multi vero alii etiam eodem instituto scripsere velut suos quosdam errores.

A 2

res,

2. Τὰ αὐτὰ τέτοις] Eadem argue illi. Sic

mon

ψαν, ὡς δὴ τινὰς ἐαυτῶν πλάνας τε, καὶ ἀπο-
δημίας, θηρίων τε μεγέθη ἰσορῶντες, καὶ ἀν-
θρώπων ὁμώτητας, καὶ βίων καινότητας. ἀρ-
χιγὸς δὲ αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης
βωμολοχίας, ὃ τῶν Ὀμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς
περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγόμενος, ἀνέμων τε δε-
λείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὁμοφάγους, καὶ
ἄλλους τινὰς ἀνθρώπους. ἐτι δὲ πολυκέφαλα
ῥα, καὶ τὰς ὑπὸ Φαρμάκων τῶν ἐταίρων με-
ταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἰδιώτας τὰς
Φαίακας ἐτερετεύσατο.

Τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἅπασι τεύψεσθαι
μεν, οὐ σφάδρα τοὺς ἀνδρας ~~ψαμην~~
οἶων

res, et peregrinationes, ubi bestiarum magnitu-
dines enarrant, et hominum crudelitates, et ho-
uas victus rationes. Dux autem illis et magniter
eius scurrilitatis; Homericus ille Vlysses, enar-
rans Alcinoos, ventorum servitia, et coclites,
crydiuorosque, et siluestres quosdam homines;
ad haec multorum capitum animalia, et varios
in animalia medicamentis quibusdam socios, quod
genus multa ille ad imperitos Phaeaces prodigiote
enarravit.

4. In hos igitur cum incidissem, omnes, men-
daciorum causa non valde reprehendi homines.

qui
mox §. 5. τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχον-
τας. Quem Graecissimum et Latini amant,
dicentes, *idem facis illi*, pro idem quod
ille. Reitz.

ἔργων ἡ σύνηθες ὦν τᾷτο καὶ τοῖς φιλοσοφεῖν
 ὑπισχναμένους· ἐκείνα δ' αὐτῶν ἐθαύμασα, εἰ
 ἐνόμισαν λήθην ἐκ ἀληθῆ συγγράφοντα διὰ
 περ καὶ αὐτὸς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπολιπεῖν·
 σπαδάσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἀμοι-
 ρος ᾧ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ
 μηδὲν ἀληθές ἰσοφεῖν εἶχον (ἔδεν γὰρ ἐπεπύ-
 θειν ἀξιόλογον) ἐπὶ τὸ ψεῦδος ἐτραπόμεν, πολ-
 λῷ τῶν ἄλλων ἐγκωμονέστερον. καὶ ἐν γὰρ δὴ τῷ
 τῷ ἀληθεύων λέγω, ὅτι ψεύδομαι, ἔτω δ' ἄν μοι
 δοκῶ καὶ τὴν περὶ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυ-
 γεῖν, αὐτὸς ὁμοιωμὴν ἀληθές λέγειν· γρά-
 φω τοίνυν περὶ ὧν μὴτ' εἶδον, μὴτ' ἔπαθον, μὴ-
 τε

qui viderem; olim solenne hoc esse his etiam,
 qui philosophiam promitterent; at illud miratus
 sum, si putarunt, fieri posse ut lateat, se non
 vera scripsisse. Quare et ego, cum gloriolae quo-
 dam studio impulsus ipse quoque relinquere ali-
 quid vellem posteris, ne solus expertus essem illius
 fingendi libertatis, quando veri nihil narrare pot-
 eram, cui nihil dignum dictu usu venerit, ad
 mendacium conuersus sum multo aliorum men-
 daciis rationabilius: quandoquidem vel vnum hoc
 certe verum dico, me mentiri. Ita autem mihi
 videor etiam crimen circa reliqua effugere, qui
 ipse veri nihil me dicere fatear. Scribo igitur,
 de quibus neque vidi, neque expertus sum, ne-
 que

τε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην· ἔτι δὲ μηδὲ ὅλως
 ὄντων, μηδὲ τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένων.
 διὸ δὲ τὰς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πιστεύειν
 αὐτοῖς.

Ὁρμηθεὶς γάρ ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων σηλῶν,
 καὶ Ἀφείς εἰς τὸν ἐσπέριον Ὠκεανὸν, εἰρῶ ἀνέμῳ
 τὸν πλῆν ἐποιέμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδη-
 μίας, καὶ ὑπόθεσις, ἡ τῆς διανοίας περιεργία,
 καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βέλε-
 σθαι μαθεῖν ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶ τῷ Ὠκεανῷ, καὶ
 τίνες οἱ πέραν κατοικῶντες ἄνθρωποι. τὰ τε
 γέ τοι ἔνεκα, πᾶμπολλα σιτία ἐνεβλήμην,
 ἰκάνον δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, πεντήκοντα δὲ τῶν
 ἡλικιωτῶν προσεποιησάμην, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνῶ-
 μην

que audiui ab aliis; adhaec, quae neque sunt,
 neque fieri omnino possunt. Nullo modo igitur
 fidem adhibere illis par est, si qui lectores mihi
 contigerint.

5. Iam soluens aliquando de columnis Hercu-
 lis, et in Occidentalem Oceanum delatus, secun-
 do vento navigabam. Causa mihi peregrinatio-
 nis et institutum mentis quaedam inanis seduli-
 tas, nouarumque rerum cupido, et quod discere
 vellem, quis finis esset Oceani, quique in diuer-
 sis illius litore habitarent homines. Huius igitur
 rei causa, magnam vim ciborum, et aquae quod
 satis esset imposueram. Porro aequalium quin-
 quaginta mihi adiunxeram, qui consilium idem
 habē-

μην ἔχοντας· ἔτι δὲ καὶ ὀπλων πολὺ τι πλῆθος παρεσκευασάμην, καὶ κυβερνήτην τὸν ἀριστον μετὰ μεγάλῃ πείσας, παρέλαβον, καὶ τὸν ναῦν, (ἀνατολὸς δὲ ἦν) ὡς πρὸς μέγαλιν καὶ βίξιον πλὴν ἐκρατυνάμην.

Ἡμερῶν μὲν ἔν καὶ νύκτα ἔριον ἀνέμῳ πλέοντες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, ἡ σφόδρα βιαίως ἀνηγόμεθα· τῇ ἐπιῶσῃ δὲ αἶμα ἡλίου ἀνίσχοντι, ὃ, τε ἄνεμος ἐπεδίδα, καὶ τὸ κύμα κλύανετο, καὶ ῥάφος ἐπογίγνετο, καὶ ἐν ἑτ' ἡδὲ σείλαμ τὴν ὁδὸν δυνάτὸν ἦν. ἐπιτρέψαντες ἔν τῷ πνεύματι, καὶ παρὰδόντες αὐτοὺς, ἐχρημαζόμεθα ἡμέρας ἐννέα, καὶ ἐβδομήκοντα, τῇ ὀγδοηκοσῇ δὲ, ἄφνω ἐκλάμψαντας ἡλίου, καὶ το-

haberent: adhuc atinorum magnam viam paraueram, gubernatoremque optimum magna mercede inductum adsciueram: ac nauim, erat autem acatium, ut ad magnam violentamque nauigationem, firmaueram.

6. Igitur diem quidem vnum ac noctem secundo vento nauigantes, adhuc apparente aliquantum tellure, non admodum violenter prouecti sumus. Ast postridie eius dici, cum sole oriente, et ventus iacrebuit, et fluctus auctus est, et caligo ingruit, et neque velum iam contrahi potuit. Vento igitur cum concessissemus, nosque tradidissemus, tempestate vnde octoginta dies iactati sumus: octogesimo vero subito cum sol illucesceret,

καθορῶμεν ἐ πόρρῳ νῆσον ὑψηλὴν, καὶ δασεῖαν,
 ἐ τραχεῖ περιηχμένην τῷ κύματι· καὶ γὰρ ἤ-
 δη τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεπαύετο. προσχόν-
 τες ἔν, καὶ ἀποβάντες, ὡς ἂν ἐν μακρᾷ τα-
 λαιπωρίας πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐκεί-
 μεθα. διανασάντες δὲ ὁμῶς, ἀπεκρίναμεν ἡμῶν
 αὐτῶν τριάκοντα μὲν Φύλακας τῆς νεῶς παρα-
 μένειν, εἴκοσι δὲ σὺν ἐμοὶ ἀνελθεῖν ἐπὶ κατα-
 σκοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ.

Προελθόντες δὲ ὅσον σαδίεας τρεῖς ἀπὸ τῆς
 θαλάττης δι' ὕλης, ὁρῶμεν τινὰ σῆλην χαλκῆ 3)

ΠΕΠΟΙΗ-

ret, videmus non procul insulam eminentem at-
 que siluestrem, non aspero fluctu circumflonan-
 tem. Etenim maior tempestatis pars resederat.
 Appulsi igitur et egressi, ut a longa aerumna,
 longo quidem tempore humi iacuimus. Sed fur-
 gentes tamen, delegimus e nobis ipsis triginta,
 qui custodes navis manerent, viginti autem, qui
 mecum interiora, ad explorandum insulae sta-
 tum, peterent.

7. Progressi vero per siluam stadia ciciter a
 mari tria, videmus columnam ex aere factam
 Grae-

3. Χαλκῆ] Genitivus materiae, ut Gramma-
 tici aiunt, ut mox 2. Ver. Hist. c. 32. κε-
 ράμε πεπονημένη. Vere autem est ellipsis
 praeposit. ἀπὸ, quam Noster alibi addit,
 ut in *Asino*, c. 53. κλίνη ἣν μεγάλη ἀπὸ χε-
 λωνης

πεποιημένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγε-
γραμμένην, αὐτοῖς δὲ, καὶ ἐκτετριμμένοις,
λέγξαν· Ἀχρε τῶν Ἑρακλῆς καὶ Διόνυσος
ἀφίκοντο. ἦν δὲ καὶ ἵχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέ-
τρας, τὸ μὲν, πλεθριαῖον, τὸ δ' ἑλαττον, ἐμοὶ
δοκῆν· τὸ μὲν, τῷ Διονύσῃ τὸ μικρότερον,
θάτερον δὲ, Ἑρακλέας. προσκυνήσαντες οὖν,
προΐημεν. ἔπω δὲ πολὺ παρῆημεν, καὶ ἐΦρ-
σάμεθα ποταμῷ οἶνον ῥέοντι ἑμοιωτάτῳ μάλα-
λιστα οἷος ὁ Χιὸς ἐστίν. ἀφθονον δὲ ἦν ῥεῦμα,
καὶ πολὺ, ὥς ἐν ἑνιαχῇ καὶ ναυσίπορον εἶναι δύ-
νασθαι. ἐπῆει οὖν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πισεύειν
τῷ

Graecis inscriptam literis, obscuris autem et ex-
efis, in hanc sententiam: *Huc usque Hercules et
Bacchus pervenere.* Erant autem vestigia duo pro-
pe in petra, alterum iugeri magnitudine, alte-
rum vero minus. Vt mihi videbatur, Bacchi
erat minus illud, alterum vero Herculis. Adora-
tis igitur *Diis*, progredimur. Nondum autem
multum progressi eramus, cum adstamus fluviō,
qui simillimus omnino esset vinum fluenti, ma-
xime quale Chium est. Flumen erat copiosum
et multum, ut quibusdam locis etiam posset na-
uigari. Subiit ergo tanto magis credere inscri-
ptioni

A 5

λῶντος Ἰνδικῆς πεποιημένη. Vel potius el-
ipf. τῷ ἐκ. Reitz.

τῷ ἐπὶ τῆς σήλης ἐπιγράμματι, ὁρῶσι τὰ ση-
 μεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δὲ μοι καὶ
 ὅθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς καταμαθεῖν, ἀνέειν
 παρὰ τὸ ρεῦμα· καὶ πηγὴν μὲν εὐδαμίαν εὗρον
 αὐτῷ, πολλὰς δὲ καὶ μεγάλας ἀμπέλους, πλή-
 ρεις βοτρυῶν, παρὰ δὲ τὴν ρίζαν ἐκάστης, ἀνέ-
 ρει σαγῶν οἶνε διαφυγῆς, ἀφ' ὧν ἐγένετο ὁ πο-
 ταμὸς. ἦν δὲ καὶ ἰχθυὺς ἐν αὐτῷ πολλὰς ἰδεῖν,
 οἶνω μάλιστα καὶ τὴν χροιάν καὶ τὴν γεῦσιν προσ-
 σοικότας. ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινὰς,
 καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσαμεν ἀμέλει, καὶ ἀ-
 νατεμόντες αὐτοὺς, εὐρίσκαμεν τρυγὸς μεσοῦς.
 ὕπερον μέντοι ἐπινοήσαντες τὰς ἄλλους ἰχθυὺς,
 τὰς

ptioni columnae, cum signa praesentiae Bacchi
 videremus. Cum autem mihi placeret discere,
 vnde oriretur fluuius, aduerso itinere iuxta pro-
 fluentem perrexi. Ac fontem quidem illius nul-
 lum reperi, sed multas et magnas vites, vuarum
 plenas. Ad radicem vero vniuscuiusque gutta-
 tim fluebat vinum liquidum, vnde colligebatur
 fluuius. Erat autem pisces quoque in eo videre
 multos, vino, quantum ad colorem et gustum,
 similes. Nos enim captos eorum aliquot cum
 deuorassemus, inebriati sumus: quin et resectos
 inuenimus faece ac vinaceis plenos. Deinde ve-
 ro illud commenti sumus, vt aliis de aqua pi-
 scibus

τὰς ἀπὸ τῆς ὕδατος, παραμυγνύντες, ἐκεράννυ-
μεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἶνοφαγίας.

Τότε δὲ τὸν ποταμὸν περᾶσαντες, ἡ διαβα-
τὸς ἦν, εὖρομεν ἀμπέλων χρῆμα τεράσιον· τὸ
μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ ἐλέγχος αὐτὸς εὐερνῆς
καὶ παχύς· τὸ δ' ἄνω, γυνῶκες ἦσαν, ὅσον
ἐκ τῶν λαγῶων, ἅπαντ' ἔχουσαι τέλειαι. τοιζύ-
την παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν ἄρτι τῆ
Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος, ἀποδενδρεμένην.
ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐταῖς
οἱ κλάδοι καὶ μεσὰ ἦσαν βοτρυών. καὶ μὴν
καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόμων ἔλιξι τε, καὶ Φύλλοις,
καὶ Βότρυσις προσελθόντας δὲ ἡμᾶς ἡσπάζον-
το καὶ ἰδεξίσαντο, αἱ μὲν Λύδιον, αἱ δὲ Ἰνδι-
κὴν,

scibus admistis temperaremus, quod in vinoso
cibo nimium erat.

8. Tum traiecto flumine, vbi vadofum est,
prodigiosum vitium genus inuenimus. Quod
enim terrae continens est, truncus ipse viridis et
crassus: superius autem mulieres erant, ab ilibus
inde membra omnia perfecta habentes: talem
apud nos Daphnen pingunt, Apolline iam iam
comprehendente in arborem mutatam. Summis
autem digitis enascebantur illis palmites pleni vua-
rum. Verum capita etiam pro coma claviculas
habebant, et folia et vuas. Caeterum acceden-
tes nos salutabant et prensabant, vocem partim
Lydiam,

κὴν, αἱ πλεῖσαι δὲ τὴν Ἑλλάδα Φωνὴν προΐσμεναι. καὶ ἐφίλεν δὲ ἡμᾶς τοῖς σώμασιν· ὁ δὲ Φιληθείς, αὐτίκα ἀπὸ τοῦ καὶ παράφορος ἦν. δρέπεσθαι μέντοι ἐπαρεῖχον τῷ καρπῷ, ἀλλὰ ἤλθεν, καὶ ἐβόων, ἀποσπωμένα· αἱ δὲ καὶ μίγνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμεν. καὶ δύο τινὲς τῶν ἐταίρων πλησιάσαντες αὐταῖς, ἐν ἑτ' ἀπελύοντο, ἀλλ' ἐν τῶν αἰδομένων ἀδεδέντο· συνεφύοντο γὰρ, καὶ συνερρίζουντο. καὶ ἤδη αὐτοῖς κλάδου ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἐλίξι περιπλεκόμενοι, ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ κατὰφορήσειν ἔμελλον.

Καταλιπόντες δ' αὐτὰς, ἐπὶ τοῖς ἐφεύγομεν, καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγούμεθα ἐλθόντες, τὰ

Lydiam, partim Indicam, Graecam vero pleraeque emittentes. Sed nos etiam osculabantur: at is quem osculo contigissent, inebriatus statim incerto vestigio oberrabat. Vindemiare tamen de fructu suo non praebebant, sed prae dolore exclamabant eo detracto. Quaedam etiam misceri nobis cupiebant: ac duo quidam sociorum congressi illis, dissolui non amplius potuere deuincti genitalibus. Coaluerunt nempe illis, et ipsis radicibus permitti sunt: iamque palmites qui modo digiti fuerant, et claviculis implexi, iam iam fructum et ipsi iaturi videbantur.

9. Nos autem relictis illis ad nauim fugere, et his qui remanserant, narrare tum reliqua, tum illam

τὰ τε ἄλλα, καὶ τῶν ἐταίρων τὴν συμπλοκὴν,
καὶ τὴν ἀμπελομιξίαν. καὶ λαβόντες ἀμφορέας
τινάς, καὶ ὑδρευσάμενοί τε ἅμα, καὶ ἐκ τῆ πο-
ταμῷ οἰνισάμενοι 4), καὶ αὐτῇ πλησίον αὐλισά-
μενοι, ἔωθεν ἀνήχθημεν εἰς σφόδρα βραχὺ πνεύ-
ματι. περὶ μεσημβρίαν δὲ, ἐκ ἔτι τῆς νήσου
φαينوμένης, ἄφνω τυφὼν ἐπιγενόμενος, καὶ
περι-

illam sociorum complexionem et commistionem
cum vitibus. Tum sumtis aliquot amphoris aqua-
ti cum effecimus, vinumque petiissemus de fluuio,
atque in ipsa illa vicinia pernoctassemus; mane
vento non nimis vehementi soluiinus. Circa me-
ridiem, cum iam disparuisset insula, subito in-
gruens

4. Οἰνισάμενοι] Minus etiam quam in aliis
adsequemur in hisce libris Luciani suauita-
tem: quod mollis et in partes omnes sequax
lingua liberrimam illi fingendi voces pote-
statem tribuit, quam Romana refugit inodes-
tia. Quis enim ferat nos, si hic presse se-
cuti verba Graeca poneremus, *aquati simul
et ex fluuio vinati?* Atqui a ligno lignari est,
quidni vinari a vino? Simili de caula *Hippo-
gypos, Hippomyrmeces*, et id genus composita,
semel quidem in parentheli interpretamur
equiuultures, et *equiformicas*: caeterum ut
propriorum formam retineant, et illam pe-
regritinitatis commendationem, Graecis ordi-
nariē utimur. *Gesner.*

περιδινήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, οἷον ἐπὶ
 σαδίας τρισχιλίας, καὶ ἔτι καθήκειν εἰς τὸ πέλα-
 γος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον ἐξηρητημένην ἄνεμος ἐμ-
 πεσὼν τοῖς ἰσίοις, ἔφερε κολπώσας τὴν ὁδόνην.

Ἐπτα δὲ ἡμέρας, καὶ τὰς ἑσας νύκτας ἀερο-
 δρομήσαντες, ὁγδὼ καθορῶμεν γῆν τινα μεγά-
 λην ἐν τῷ αἱρί, καθάπερ νῆσον λαμπράν, καὶ
 σφαιροειδῆ, καὶ Φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομέ-
 νην· προσενεχθέντες δ' αὐτῇ, καὶ ὀρμίσάμενοι,
 ἀπέβημεν. ἐπισκοπῶντες δὲ τὴν χώραν, εὐρί-
 σκομεν οἰκημένην τε, καὶ γεωργημένην· ἡμέρας
 μὲν ἕν, καὶ δὲν αὐτόθεν καθορῶμεν· νυκτὸς δ'
 ἐπιγενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλαι νῆσοι πλη-
 σίον, αἱ μὲν μείζας, αἱ δὲ, μικρότεροι, περὶ
 τὴν

gruens turbo circumactam vertigine nauim ad
 tria millia stadiorum sustulit, nec demisit iterum
 in mare, sed supra in aëre suspensam ventus in
 vela irruens, eaque sinuans, abstulit.

10. Septem dies et noctes totidem per aëra ve-
 liti, octauo terram videmus magnam in aëre, in-
 sulae instar, *splendidam, globosam, et multa
 luce illustratam. Delati ad illam atque appulsi
 exscendimus, explorataque regione habitari eam
 colique inuenimus. Ac interdiu quidem nihil
 inde videmus: superueniente vero nocte, aliae
 in conspectum nobis veniunt in propinquo insu-
 lae, maiores, minores, colore igneo: aliae au-
 tem

τὴν χρεῖαν προσεοικυῖα· καὶ ἄλλη δέ τις γῆ καὶ
 τῶ, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμοὺς ἔχουσα,
 καὶ πελάγη, καὶ ὕλας, καὶ ὄρη. ταύτην ἐν τῇ
 καθ' ἡμᾶς οἰκισμένην εἰκάζομεν.

Δόξαν 5) δὲ ἡμῶν καὶ ἐτι πορρωτέρῳ προσελ-
 θεῖν, ξυνηλέφθημεν τοῖς Ἱππογυπίοις παρ' αὐ-
 τοῖς καλεμένοις, ἀπαντήσαντες. οἱ δ' Ἱππι-
 γυποὶ ἕτοί, εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων
 ἐχόμενοι, καὶ καθάπερ ἵπποις τοῖς ὀρνέοις χρώ-
 μενοι· μεγάλοι γάρ οἱ γυπες, καὶ ὡς ἐπιπαι-
 τρικέφαλοι. μάθοι δ' ἂν τις τὸ μέγεθος αὐ-
 τῶν ἐντεῦθεν· νεῶς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἰσῆ,
 ἕκα-

tem infra terra, et vrbes in se fluminaque habens,
 et maria, et siluas, et montes. Hanc igitur no-
 stram esse coniecimus.

II. Cum vero placuisset nobis ultra progredi,
 comprehensi sumus ab his, qui Hippogypi (*Equi-
 vultures*) apud illos vocantur, in quos incidera-
 mus. Sunt autem Hippogypi viri magnis vultu-
 ribus vecti, iisque auibus vtentes velut equis.
 Magni enim illi vultures, et vt plurimum trici-
 pites: magnitudinem eorum inde discat aliquis,
 quod penam vnamquamque onerariae magnae
 nauis

5. Δόξαν] Sic absolute, pro, cum placuisset,
 cum decretum esset, supra Harmon. c. 4. et
 hae. Hist. c. 7. Reitz.

ἔκαστον τῶν πτερῶν μακρότερον καὶ παχύτερον
 φέρονσι. τῆτοις ἔν τοις Ἱππογύποις προστέ-
 τακται περιπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὐρε-
 θεῖη ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα· καὶ δὴ καὶ
 ἡμᾶς ξυλλαβόντες, ἄγουν ὡς αὐτόν· ὁ δὲ θεα-
 σάμενος, καὶ ἀπὸ τῆς σολῆς εἰκάσας, Ἑλλήνες
 ἄρα, ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι· συμψησάντων δέ,
 πῶς ἔν ἀφίκεσθε, ἔφη, τοσῶτον ἄερα διελ-
 θόντες; καὶ ἡμεῖς τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα·
 καὶ ὅς ἀρχάμενος τὸ καθ' ἑαυτὸν, ἡμῖν διεξήει,
 ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὢν, τένομα Ἐδυμίων,
 ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων, ἀναρπασθεῖη
 ποτὲ, καὶ ἀφικόμενος, βασιλεύσειε τῆς χώ-
 ρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε, τὴν ἡμῖν
 κατῶ

navis malo maiorem crassioremq̃ue habent. His
 igitur Hippogypis iniunctum est, vti circumuo-
 lantes terram, si quis peregrinus inueniatur, de-
 ducant ad regem. Itaque nos quoque compre-
 hensos ad eum deducunt. Ille vero, conspectis
 nobis coniectura ex habitu ducta, *Graeci ergo,*
inquit, vos estis, hospites? Fatentibus nobis,
Quomodo igitur, inquit, huc venitis tanto supe-
rato aere? Et nos, quidquid erat, illi narramus.
 Atque ille exorsus suas nobis res enarrat, *ut ipse*
quoque, homo qui esset, Endymion nomine, de no-
stra terra inter ipsum somnum sursum quondam ab-
ruptus esset, et huc delatus regioni imperitet. *Esse*
autem terram illam dicebat eam, quae infra nobis
luna

ἡμέτερον Φαινομένην Σελήην. ἀλλὰ θαρρῆν το
παρεκελεύετο, καὶ μηδέν κίνδυνον ὑφορᾶσθαι·
πάντα γὰρ ἡμεῖς παρέσσομαι ὡν δεόμεθα.

Ἦν δὲ καὶ καταρθώσω, εἶπεν, τὸν πόλεμον,
ὃν ἐκφέρομεν πρὸς τὰς τὸν ἥλιον κατοικῶντας,
ἀπαιτῶν ἀπαιμονέεσσι παρ' ἡμῶν καταβιώσε-
τε· καὶ ἡμεῖς ᾄομεθα τίνες τε εἶεν οἱ πολέμιοι,
καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς· ὁ δὲ, Φαέθων,
φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικῶντων βασι-
λεὺς, (οἰεῖται γὰρ δὴ κακείνος ὥσπερ καὶ ἡ
Σελήη) πολλὴν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολέμῳ χρόνον
ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἀρ-
χῇ, τῇ ἐμῇ ποτε τὰς ἀπορωτάτας συναρχῶν,
ἐβλήθη ἀποικίαν εἰς τὸν ἑσφόρον σῆλαι,
ὄντα ἐρήμον, καὶ ὑπὸ μηδένος κατοικῶμενον· ὁ

¶

τοίνυν

*luna videatur. Sed bono nos animo esse iussit, et
periculum suspicari nullum: praesto quippe nobis fu-
tura, quibus opus esset, omnia.*

12. Si vero, inquit, bellum feliciter confecero,
quod iam Solis incolis infero, felicissimam apud me
vitam vivetis. Interrogantibus nobis, quinam
hostes essent, et quae dissidiorum causa? ille Phaë-
thon, inquit, Rex eorum, qui Solem incolunt
(habitatur enim ille quoque non minus quam Luna)
diu iam bellum aduersus nos gerit. Coepit autem
ex causa tali. Collectis aliquando tenuissimis im-
perii mei, coloniam mittere in Luciferum statui,
desertum, et inhabitatum a nemine. At Phaëthon

Luc. Op. T. IV.

B

prae

τρίην Φαίδων Φθονήσας, ἐκώλυσε τὴν ἀποι-
κίαν, κατὰ μέσον τὸν πόρον ὑπαντήσας ἐπὶ
τῶν Ἱππομυρμηκῶν. τότε μὲν ἔν νικηθέντες
(ὃ γὰρ ἦμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ) ἀνεχω-
ρήσαμεν. νῦν δέ, βέλομαι αὐθις ἐξενεγκεῖν τὸν
πόλεμον, καὶ παραγγεῖλαι ὁ τὴν ἀποικίαν. ἦν
ἔν ἐθέλητε, κοινωθήσαστέ μοι τῷ πόλῳ, γῦπας
δὲ ὑμῖν ἐγὼ παρεξώ τῶν βασιλικῶν ἓνα ἐκάστω,
καὶ

*prae inuidia prohibuit coloniam, in media se vis
obiciens nobis in Hippomyrmecibus (Equiformicis.)
Igitur cum quidem superari discessimus; neque enim
apparatu parés eramus. Iam vero deinde inferre bel-
lum volo, et coloniam deducere. Quodsi ergo vo-
lueritis, in partem expeditionis meae venite. Vut-
tures autem vobis ego praebebo de regiis singulos,
et*

6. Παραγγεῖλαι] *Aldina lectio παραστῆλαι*, li-
cet verbum satis infrequens sit, si fides *Lex-*
icis; tamen multo nobis ad seriem oratio-
nis videbatur commodius accidere, cum non
de imperanda scribendaque colonia, quod est
παραγγεῖλαι, sermo sit, sed de deducenda
et firmanda, *misso exercitu*, cui rei *παραστῆ-*
λαι aptissimum esse, si minus aliorum indu-
ctione locorum probari potest, tamen ex vñ
verbi simplicis, et ratione qua duplicatum
est verbum, satis apparet. Idque in inter-
pretatione nostra secuti sumus. *Gesner.*

καὶ τὴν ἄλλην ὄπλισιν. αὖριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. ἔτωσ, ἔφην ἐγὼ, γιγνέσθω, ἐπειδὴ σοι δοκεῖ.

Τότε μὲν ἔν παρ' αὐτῷ ἐξιαθέντες, ἐμείναμεν· ἔωθεν δὲ διανυσάντες, ἐτασσόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τὰς πολεμίας. τὸ μὲν ἐν πλῆθος τῆς στρατίας, δέκα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξένων συμμάχων. τέτων δὲ ὀκτακισμῦρσι μὲν ἦσαν οἱ Ἰππόγυποι, δισμῦρσι δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρνεον δὲ καὶ τὰτὸ ἐξὶ μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχάνοις πάντῃ λάσειν· τὰ δ' ὠκύπτερα ἔχει, θριδάκνοις Φύλλοις μά-
λιστα

et armaturam reliquam. Cactetium crastino die egrediemur. Ita fiat, inquam ego, quandoquidem tibi sic videtur.

13. Ac tum quidem in conuiuio ipsius mansimus. Postridie eius diei vero mane surgentes, in aciem processimus, cum prope esse hostem significarent speculatores. Numerus exercitus fuere centum millia, praeter calones et machinarios, et pedites, et auxilia peregrina, nempe octuaginta millia Hippogyporum, et viginti millia qui Lachanopteris (*oleripennibus*) vehuntur. Est illa quis maxima, pro pennis undique hirsuta oleribus, alas habens lactucae foliis maxime similes.

αἷσα προσεικότα. ἐπὶ δὲ τάτων, οἱ Κενχρο-
βόλοι τετάχματο 7), καὶ οἱ Σκοροδομάχοι.
ἦλθεν δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἀρκτε σύμμαχοι, τρισμύ-
ριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δὲ Ἀνε-
μοδρόμοι. τάτων δὲ, οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται,
ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται, ὅθεν καὶ τὴν
προσηγορίαν ἔχουσι· μέγεθος τῶν ψυλλῶν, ὅσον
δώδεκα ἐλέφαντες. οἱ δ' Ἀνεμοδρόμοι, πέρσοι
μὲν

*Iuxta hos collocati in acie erant Cenchroboli
(iaculatores milii) et Scorodomachi (alliis pugnantes).
Venerant etiam de septentrione auxiliares, trige-
sies mille Pphyllotoxotae (pulicis sagittarii) quin-
quagies mille autem Anemodromi (venticursores).
Horum autem isti magnis in pulicibus equitant,
Unde etiam nomen habent: magnitudo singulorum
pulicum, quanta duodecim elephantorum: Anemo-
dro-*

7. Τετάχματο] Velut τετάχεται, pro τετα-
χμένοι εἰσὶ, et ita τετάχματο pro τεταχμέ-
νοι ἦσαν Iones dicunt. Verum et Atticos
interdum iisdem vti, ex Thucyd. aliisque
probat Cl. *Maittaire* de Dialect. p. 354. Edit.
Haganae. Nec mireris augmentum abesse;
neque credas ἐτετάχματο scribendum; in
huiusmodi enim temporibus, per se satis
poly syllabis ita frequens est abiectio au-
gmenti, etiam in soluta oratione, vt mirer
qui de eo dubitari queat. *Reiz.*

μέν ἴσι, Φέρονται δ' ἐν τῷ ἀέρι ἄνευ τῶν πτε-
ρῶν· ὁ δὲ τρόπος τῆς Φορᾶς τοῖος ἐστί. χιτῶ-
νας ποδήρεις ὑπεζωσμένοι, κολπώσαντες αὐτὰς
τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ ἰσία, Φέρονται ὥς περ
τὰ σκάφη· τὰ πολλὰ δ' οἱ τοιῶτοι ἐν ταῖς
μάχαις πελτασταὶ εἰσιν· ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ
τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀγέρων ἦξεν, Στρα-
θοβάλανοι μὲν ἐπτακισμύριοι, Ἱππογέραντοι δὲ
πεντακισχίλιοι. τέττες ἐγὼ αἱ ἐθεασάμην, ἃ
γὰρ ἀφίκοντο. διόπερ καὶ γράψαι αὐτῶν τὰς
Φύσεις ἐτόλμησα· τεράστια γὰρ καὶ ἄπιστα πε-
ρὶ αὐτῶν ἐλέγετο.

Αὕτη μὲν τῇ Ἐνδυμίωνος ἡ δύναμις. σκευὴ
δὲ πάντων ἡ αὕτη· κρήνη μὲν ἀπὸ τῶν κυμάτων·
μεγά-

modroni pedites illi quidem, sed sine alis in aëra
foruntur. Ratio progressionis talis. Togas tala-
res substringunt, easque vento velorum instar
finuandas cum permiscere nauigiorum more ferun-
tur. Plerumque hi in praeliis peltastae sunt. Di-
cebantur Verò etiam de stellis Cappadociae immi-
nentibus venturi, Struthobalanorum (*passeriglan-
dium*) septuaginta millia, Hippogeranorumque
(*equigrum*) millia quinque. Hos ego non vi-
di, neque enim venerunt. Ideo neque naturas
illorum ausus sum scribere, prodigiola enim et
incredibilia de illis dicebantur.

14. Atque hae Endymionis copiae. Caeterum
arma omnium eadem. Galeae de fabis: magnae
B 3 enim

λίσσιν προσεικότα. ἐπὶ δὲ τῶν, οἱ Κενχρο-
βόλοι τετάχματο 7), καὶ οἱ Σκοροδομάχοι.
ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἀρκτε σύμμαχοι, τρισμύ-
ρισσι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύρισσι δὲ Ἀνε-
μοδρόμοι. τῶν δὲ, οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται,
ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται, ὅθεν καὶ τὴν
προσηγορίαν ἔχουσι· μέγεθος τῶν ψυλλῶν, ὅσον
δώδεκα ἐλέφαντες. οἱ δ' Ἀνεμοδρόμοι, πέζοι
μὲν

Iuxta hos collocati in acie erant Cenchroboli
(*iaculatores milii*) et Scorodomachi (*alliis pugnantes*).
Venerant etiam de septentrione auxiliares, trige-
sies mille Pphyllotoxotae. (*pulicifagittarii*) quin-
quagies mille autem Anemodromi (*venticursores*).
Horum autem isti magnis in pulicibus equitant,
vnde etiam nomen habent: magnitudo singulorum
pulicum, quanta duodecim elephantorum: Ane-
modro-

7. Τετάχματο] Velut τετάχεται, pro τετα-
γμένοι εἰσὶ, et ita τετάχματο pro τεταγμέ-
νοι ἦσαν Iones dicunt. Verum et Atticos
interdum iisdem vti, ex Thucyd. aliisque
probat Cl. Maittaire de Dialect. p. 354. Edit.
Haganae. Nec mireris augmentum abesse;
neque credas ἐτετάχματο scribendum; in
huiusmodi enim temporibus, per se satis
polytyllabis ita frequens est abiectio
gmenti, etiam in soluta oratione, vt mirer
qui de eo dubitari queat. Reiz.

μέν ἑσσι, Φέρονται δ' ἐν τῷ αέρι ἀνευ τῶν πτε-
ρῶν· ὁ δὲ τρόπος τῆς Φορᾶς τοῖος δε. χιτῶ-
νας ποδήρεις ὑπεζωσμένοι, κολπώσαντες αὐτὰς
τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ ἰσίκ, Φέρονται ὥς περ
τὰ σκάφη· τὰ πολλὰ δ' οἱ τοιῆτοι ἐν ταῖς
μάχαις πελτασταὶ εἰσιν· ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ
τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἁτέρων ἤξεν, Στρε-
θοβάλανοι μὲν ἐπτακισμύριοι, Ἱππογέρανοι δὲ
πεντακισχίλιοι. τέττες ἐγὼ αὖ ἐθεασάμην, ἃ
γὰρ ἀφίκοντο. δίοπερ ἐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς
Φύσεις ἐτόλμησα· τεράστια γὰρ καὶ ἀπίστα πε-
ρὶ αὐτῶν ἐλέγετο.

Αὕτη μὲν τᾷ Ἐνδυμίωνος ἡ δύναμις, σκευὴ
δὲ πάντων ἡ αὐτὴ· κρᾶνή μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων·
μεγά-

modromi pedites illi quidem, sed sine alis in aëra
feruntur. Ratio progressionis talis. Togas tala-
res substringunt, easque vento velorum instar
sinuandas cum permiscere nauigiorum more ferun-
tur. Plerumque hi in praeliis peltastae sunt. Di-
cebantur Verò etiam de stellis Cappadociae immi-
nentibus venturi, Struthobalanorum (*passeriglan-
dium*) septuaginta millia, Hippogeranorumque
(*equigrum*) millia quinque. Hos ego non vi-
di, neque enim viderunt. Ideo neque naturas
illorum ausus sum scribere, prodigiosa enim et
incredibilia de illis dicebantur.

14. Atque hae Endymionis copiae. Caeterum
arma omnium eadem. Galeae de fabis: magnae
B 3 enim

μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ κρε-
 ροί. θώρακες δὲ Φολιδωτοὶ πάντες θέρμιοι·
 καὶ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συρράπτοντες, ποι-
 ῶνται θώρακας. ἀρρήκτον δ' ἐκεί γίγνεται τῶ
 θέρμη τὸ λέπος, ὥσπερ κέρας· ἀσπίδες δὲ καὶ
 ξίφη, οἷα τὰ Ἑλληνικά.

Ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε· τὸ μὲν δε-
 ξιὸν κέρας εἶχον οἱ Ἰππόγυποι, καὶ ὁ βασιλεὺς
 τὰς ἀρίστες περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τέ-
 τοις ἤμεν· τὸ δ' εὐώρυμον οἱ Λαχανόπτεροι,
 τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἑκάστοι, τὸ δὲ
 πρὸν, ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριά-
 δας· ἐτάχθησαν δὲ ἔτως· ἀρχῆσαι παρ' αὐ-
 τοῖς πολλοὶ καὶ μεγάλοι γίνονται, πολὺ τῶν
 Κυκλά-

enim apud illos fabae ac robustae. Loricae squa-
 matae omnes de lupinis: lupinorum nempe pel-
 liculis confutis loricas sibi faciunt. Impenetrabi-
 lis enim ibi nascitur lupini pellicula, cornu instar.
 Clypeï et gladii Graecis similes.

15. Cum vero opportunum iam esset, aciem
 formabant eiusmodi: Dextrum cornu Hippogypi
 tenebant, et ipse Rex qui circa se habebat quos-
 que fortissimos; in his nos quoque: sinistrum
 Lachanopteri: mediam aciem auxiliares, suum
 sibi agmen quique implentes. Peditum ad sexa-
 gies mille millenos ita collocati. Araneae apud
 eos multae magnaeque nascuntur; Cycladum in-
 fula-

Κυκλάδων νήσων ἕκαστος μείζων. τῆτοις προσ-
έταξε διυφῆναι τὸν μεταξύ τῆς Σελήνης καὶ τῆς
Ἑωσφόρου αἴρα. ὡς δὲ τάχιστα ἐξεργάσαντο,
καὶ πέδιον δ' ἐποίησαν, ἐπὶ τετρε παρέταξε τὸ
πέδιον. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδιάν-
ακτος, τρίτος αὐτός.

Τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ
Ἱππομνημονες, καὶ ἐν αὐτοῖς, ὁ Φαέθων. θη-
ρία δὲ ἐστὶ μέγιστα, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῶν
μύρμηξι προσεοικότα, πλὴν τῶ μεγέθους. ὁ γὰρ
μέγιστος αὐτῶν, καὶ δίπλεθρος ἦν. ἐμάχοντο
δὲ, ὃ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μά-
λιστα τοῖς κέρασιν· ἐλέγοντο δὲ ἄνθρωποι εἶναι ἀμφὶ
τάς πάντας μυριάδας· ἐπὶ δὲ τῶ δεξιῷ αὐτῶν,
ἐτάχ-

*Sularum singulis singulae multo maiores. His
obtexere imperavit interiectum Lunam inter et
Phosphorum aëra. Hoc celeriter perfecto, para-
toque sic campo, in eo instruxit pedestrem aciem,
quam ducebat Nycterion Eudianaëtis (Nocturnus
Sereni regis) filius, cum tertio collega.*

16. At hostium sinistrum cornu tenebant Hip-
pomnemones, atque in illis Phaëthon. Animalia
autem sunt maxima, volucra, formicis nostris
similia a magnitudine si discesseris: maximum
enim illorum vel duorum iugerum erat. Pugna-
bant autem non fessores modo, sed et ipsa maxi-
me, cornibus: dicebanturque esse quinquaginta
milia. In dextro cornu collocati erant

ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκωνώπες, ὄντες καὶ οὗτοι
 ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κί-
 νωψι μεγάλαις ἐποχόμενοι· μετὰ δὲ τούτοις, οἱ
 Ἀεροκόρακες, ψιλοὶ τε ὄντες καὶ πεζοὶ, πλη-
 μάχιμοί γε καὶ ἔτοι· πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδό-
 νων ῥαφανίδας ὑπερμεγέθεις· καὶ ἐβληθεὶς εἰς
 ἐπ' ὀλίγον ἀντέχειν ἐδύνατο· ἀπέθνησκε δὲ,
 δυσοσμίας τινὸς αὐτίκα τῷ τραύματι ἐπιγενο-
 μένης· ἐλέγοντο δὲ χρεῖν τὰ βέλη μαλαχῆς εἶναι.
 ἔχοντες δ' αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκη-
 τες, ὀπλίται ὄντες, καὶ ἀγχέμαχοι, τὸ πλη-
 θος μύριοι· ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι
 ἀσπίσι μὲν μυκητίνους ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυ-
 λίνους, ταῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων· πλησίον δὲ
 αὐτῶν,

Aëroconopes, quinquies mille circiter et ipsi, fa-
 gittarii omnes magnis culicibus inequitantes.
 Post hos vero Aërocoraces, levis armaturae pe-
 dites, sed pugnares ipsi quoque . . . E longin-
 quo enim fundis iaculabantur raphanos supra
 modum magnos, quibus percussus ne paullum
 quidem durare poterat, moriebaturque foedo sta-
 tim odore superuenciente vulnere: dicebantur au-
 tem ungere tela veneno maluae. Continuo post
 illos stare iussi Caulomycètes (*Caulifungi*) grauis
 armaturae milites cominus pugnantes, decies
 mille, appellationem inde nacti, quod scutis qui-
 dem e fungis, hastis autem vterentur e caulibus
 asparagorum. Prope hos collocati Cynobalani
 (Cani-

αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἔστησαν, ἐξ ἐπέμφσαν αὐτῷ οἱ τὸν Σείριον κατοικῆντες, πεντάκισχι-
λαιοι, καὶ ἔτσι ἄνδρες κυνοπρόσωποι, ἐπὶ βελό-
νων πτερωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δὲ κηκί-
νων ὑπερίξιν τῶν συμμάχων, ἔς τε ἀπὸ τοῦ
Γαλαξίου μετεπέμπετο σφενδονήτας, καὶ οἱ Νε-
φελοκένταυροι· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, τῆς μάχης
ἤδη κεκριμένῃς, ἀφίκοντο, ὡς μή ποτε ὠφε-
λον. οἱ σφενδονῆται δέ, ἐδ' ὅλως παρεγένον-
το. διόπερ Φασὶν αὐτοῖς ὑπερον ὀργισθέντα
τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι τὴν χώραν· τοιαύ-
τη μὲν καὶ Φαέθων ἐπῆει παρασκευῇ.

Συμμίξαντες δέ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ
ὠγκήσαντο ἐκατέρων οἱ ὄνοι, (τὰτοια γὰρ αἶ-
τι

(*Caniglandarii*) quos submiserant, qui habitant
Sirium, quinquies mille. Hi caninis capitibus
viri, in alatis glandibus pugnantes. Dicebantur
autem de illorum quoque auxiliis quidam abesse,
tum quos de Lactea via arcessiuerat funditores,
tum Nephelocentauri (*Nubicentauri*). Verum
illi acie iam inclinata venerunt, et utinam nunquam
venissent! funditores autem plane non venerunt,
propterea aiunt, iratum deinde illis Phaëthon-
tem, regionem illorum igni vastasse. Hoc qui-
dem apparatu Phaëthon inibat praelium.

17. Cum vero commissa esset pugna, sublati
signis, rudituque ab asinis utrinque edito, his
B 5 enim

τὶ σαλπιστῶν χρῶνται) ἐμάχοντο· καὶ τὸ μὲν
 εὐώνυμον τῶν Ἡλιωτῶν αὐτίκα ἔφυγεν, ἔδιδες
 χεῖρας δεξιόμενον τὰς Ἱππογύπας, καὶ ἡμεῖς
 ἐπιτόμεθα κτείνοντες· τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν ἐκρα-
 τει τῶ ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ εὐώνυμῳ· καὶ ἐπεξήλ-
 θον οἱ Ἀεροκῶνωπες διώκοντες, ἄχρι πρὸς τὰς
 περὶ τὰς ἐνταῦθα δὲ κακκείνων ἐπιβοηθούντων,
 ἔφυγον ἐπικλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἦσαν
 τοιοῦς ἐπὶ τῷ εὐώνυμῳ σφῶν νενικημένους.
 τῆς δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γενομένης, πολλοὶ μὲν
 ζῶντες ἠλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνῆρξαντο, καὶ
 τὸ αἷμα ἔρρει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥς
 αὐτὰ βάπτεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα
 παρ' ἡμῶν δυσμένου τοῦ ἡλίου φαίνονται, πο-
 λὺ

enim vtuntur loco tubicinum, certabant. Ac
 sinistrum Heliotarum cornu statim fugere, cum
 nec ad manus admisisset Hippogypus, et nos in-
 sequi caedibus: dextrum vero illorum cornu si-
 nistram nostram aciem superauit, impetuque fa-
 cto persecuti Aëroconopes ad pedites vsque per-
 uenerunt. Hic vero et illis subsidio venientibus,
 inclinata acie fugerunt, et maxime cum sentirent,
 suos in sinistro cornu victos. Cum effuse iam fu-
 gerent, multi quidem viui capti sunt, multi ve-
 ro etiam interfecti, copiosusque tum per nubes
 sanguis fluxit, vt tinctae illo, rubicundae vide-
 rentur, quales apud nos occidente sole apparent;
 tum

λά δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσασεν, ὥς τε με εἰκά-
 ζειν, μὴ ἄρα τοιᾶνδε τινὸς καὶ πάλαι ἄνω γηνο-
 μένης, Ὁμηρος ὑπέλαβεν ἄμκτι ὕσσι τὸν Δία
 ἐπὶ τῷ τῷ Σαρπηδόνο; θανάτῳ.

Ἀναστρέψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρέ-
 παια ἐσήσαμεν, τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἀραχνίων τῆς
 πεζομαχίας· τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας, ἐπὶ τῶν
 νεφῶν. ἄρτι δὲ τῶν γιγνομένων, ἡγγέλον-
 το ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι προσ-
 θαλύνοντες, ὧς ἔδει πρὸ τῆς μάχης εἰλθεῖν τῷ
 Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφάινοντο προσκύντες, θά-
 μα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πτερωτῶν καὶ
 ἀνθρώπων συγκείμενοι· μέγεθος δὲ, τῶν μὲν
 ἀνθρώπων, ὅσον τῷ Ῥωδίῳ κολοσσῷ ἐξ ἡμι-
 σείας

tum stillavit in terram, adeo quidem vt conijce-
 rem ego, numquid forte tale quid olim apud su-
 peros factum cum esset, Homerus putaverit, san-
 guine phuisse Iouem ob mortem Sarpedonis.

18. A persequendis hostibus reuersi tropaea
 duo statuimus, alterum de pedestri praelio, in
 aranearum tela; alterum vero pugnae in aëre
 commissae, in nubibus. Commodum ista gere-
 bantur, cum nuntiantur a speculatoribus aduen-
 tare Nephelocentauri, quos ante pugnam venire
 Phaëthonti oportebat. Et sane apparebat cum
 accederent admirabile in primis spectaculum, ex
 alatis equis et hominibus compositi: hominum
 magnitudo, quanta est qua superiorem partem
 dimi-

σείας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεῶς μεγάλῃς Φορτίδος. τὸ μέντοι πλήθος αὐτῶν ἐκ ἀνέγραψα, μὴ τὸ καὶ ἄπιστον δοῖν, τοσούτον ἦν. ἤγειτο δὲ αὐτῶν ὁ ἐκ τῆς Ζωδιακῆς τοξότης· ἐπεὶ δὲ ἦσαντο τὰς Φίλας νενικημέναις, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν, αὐτὸς ἐπιέναι· αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι, τεταρχημένοις ἐμπίπτουσι τοῖς Σελήνιταις, ἀτάκτοις περὶ τὴν διώξιν, καὶ τὰ λαφυρὰ διεσκηδασμένοις· καὶ πάντας μὲν τρέψουσιν, αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκεισι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτῷ κτείνουσιν· ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέδραμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν ἀραχνῶν πεδίον ὑφασμένον, ἐμὲ δὲ, καὶ δύο

τινάς

dimidium Colossi Rhodiorum; equorum, quanta
magnae navis onerariae. Numerum eorum non
adscripsi, ne cui incredibilis videretur, adeo in-
gens erat. Dux illorum ille de Zodiaco Sagitta-
ritis. Cum vero victos amicos suos esse sensissent,
Phaëthontem misso nuncio in praelium reuoca-
runt: ipsi vero instructa acie in Selenitas irruunt
perturbatos, palantes, et in persequendis hosti-
bus, praedaeque legenda dispersos. In fugam
vertunt omnes, ipsumque regem ad urbem vique
persequuntur, plerisque volucrum ipsius inter-
fectis: tropaea reuellunt, totumque campum ab
araneis textum percutrunt: me vero et sociorum
duos

τινάς τῶν ἐταίρων, ἐξώγρησαν. ἤδη δὲ παρῆν
καὶ ὁ Φαέθων, καὶ αὐτοῖς ἄλλα τρόπαια ὑπὲρ ἐκεί-
νων ἔτατο. ἡμεῖς μὲν ἔν ἀπηγόμεθα ἐς τὸν ἡ-
λιον αὐθημερόν, τῷ χεῖρε ὑπίσω δεθέντες ἀρα-
χίδας ἀποκόμμεναι.

Οἱ δὲ πολιορκεῖν μὲν ἔκ ἐγνωσαν τὴν πόλιν·
ἀνασφραγίσαντες δὲ, τὸ μεταξύ τῶ ἀέρος ἀπετεί-
χιζον, ὥςτε μηκέτι τὰς ἀστράς ἀπὸ τῆ γλῆς πρὸς
τὴν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τῆχος ἦν διπλὸν,
νεφελωτέον· ὥςτε σαφὴς ἐκλειψις τῆς Σελήνης
ἐγεγόνει· καὶ νυκτὶ διενεκεῖ πᾶσα κατείχετο.
πιεζόμενος δὲ τῆτοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας ἰκέ-
τευε καθαιρεῖν τὸ σικοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς
περιορᾶν ἐν σκοτῷ βιοτεύοντας· ὑπισχνεῖτο δὲ
καὶ

duos viuos capiunt. Iamque Phaëthon adest, et
rursus alia ab illis tropaea statuuntur. Nos qui-
dem igitur eodem adhuc die ad Solem abducimur,
manibus ad terga reuinctis filo de araneae tela
abscisso.

10. Atque oppugnare quidem urbem non sta-
tuerunt, reuerſi autem quod interiectum est aëris
muro interposito absciderunt, vt splendor a sole
non iam peruenire ad Lunam posset, iam murus
ille duplex erat nubibus constans. Itaque aperta
Lunae eclipsis efficiebatur, vt perpetua nocte
vniuersa tegeretur. His cum vrgeretur malis En-
dymion, legatione missa supplicauit vt demoliret-
ur illam munitionem, nec relinceret se degentes
in te-

καὶ Φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι,
καὶ μηκέτι πολεμήσειν· καὶ ὁμήρεος ἐπὶ τῆτοις
δῶναι ἤθελεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, γενο-
μένης δις ἐκκλησίας, τῇ προτεραίᾳ μὲν, οὐδὲν
παρέκυσαν τῆς ὀργῆς, τῇ ὑσραίᾳ δὲ, μετέγνω-
σαν. καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ τῆτοις 8).

Κατὰ

in tenebris: promisitque tributa pendere, ac mit-
tere auxilia nec amplius rebellare, obfidesque
harum rerum causa obtulit. Phaëthon autem
cum suis, concilio bis habito, priori quidem
irarum nihil remifere, sed posteriore sententiam
mutarunt. Conuenit autem pax his legibus:

20. In

8. Ἐπὶ τῆτοις] Ἐπὶ de conditione in quam
aliquid paciscimur, frequens. In primis
vero solemne historicis ἐπὶ τῆτοις et ἐπὶ
τοῖσδε dicere, in describendis foederis con-
ditionibus. At iam videndum, an igitur
ὁμήρεος ἐπὶ τῆτοις δῶναι, quod modo prae-
cessit, non simili fere modo reddendum,
obfides dare in has condiciones, i. e. se in fi-
dem promissorum obfides daturos. Potest
sic intelligi, ac tamen *super* verti, non *in su-
per*; nam obsidum traditio non adeo est noua
actio; sed continuatio et confirmatio prioris.
Etsi non adeo multum interfit, si quis no-
uam actionem statuatur, et *in super* vertat,
quum distinctio paullo maior quam sim-
plex comma praecedat, quam distinctio-
nem seruandum duxi, quia nouum verbum
ἡθε-

Κατὰ τὰδε συνθήκας ἐποίησαντο οἱ Ἡλιῶται
καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σεληνίτας καὶ τὰς συμ-
μάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τὰς Ἡλιῶτας
τὸ διατείχισμα, καὶ μηκέτι εἰς τὴν Σελήνην
ἐσβάλλειν, ἀποδῶναι δὲ καὶ τὰς αἰχμαλώτους,
ἐρητῶν ἑκάστων χρημάτων· τὰς δὲ Σεληνίτας,
ἀφείναι μὲν αὐτονόμους τὰς γε ἄλλας ἀσέρας,
ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις, συμμα-
χεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων ἢν τις ἐπιή· φόρον δὲ ὑπο-
τελεῖν ἑκάστος ἕκας τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν
τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, δρόσσου ἀμφορέας
μυρίας. καὶ ὁμίχας δὲ σφῶν αὐτῶν δῶναι μυρίας,
τὴν

20. In has condiciones foedus fecere Heliothae
ipsorumque socii, cum Selenitis ac sociis illorum,
ut Heliothae quidem demoliantur munitionem inter-
positam, nec amplius irruptionem in Lunam fa-
ciant, reddantque captivos pretio, de quo inter sin-
gulos convenerit. Selenitae autem vii liberas et sui
iuris esse patiantur stellas reliquas; neque bellum
inferant Heliothis, sed auxilia potius mittant inui-
cem, si quis illos invadat, tributumque pendat quod-
annis Heliotharum regi rex Selenitarum, toris am-
phoras decies mille eiusque rei obfides decies mille;
colo-

ἢ δὲ ἐν sequitur, quod posteriorem sensum
aliquantum dirimit a prioribus, quae ab
alio verbo pendent, nimirum ab ὑπισχνέσθαι.
Καὶ τὰ.

τὴν δ' ἀποικίαν τὴν ἐς τὸν ἑωσφόρον, κοινὴν ποιῆσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βαλλόμενον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας στήλῃ ἡλεκτρίνῃ, καὶ ἀνασῆσαι ἐν μέσῳ τῷ αἴερι ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμωσαν δὲ Ἡλιωτῶν μὲν, Πυρωνίδης καὶ Θερίτης, καὶ Φλόγιος· Σελήνιτων δὲ, Νύκτωρ, καὶ Μένιος, καὶ Πολυλαμπής.

Τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο· εὐθὺς δὲ τὸ τεῖχος καθερεῖτο, καὶ ἡμᾶς τὰς αἰχμαλώτας ἀπέδωσαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν Σελήνην, ὑπηγνίσκον ἡμῖν, καὶ ἀσπάζοντο μετὰ δακρύων, οἳ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ἔμην, ἡξίει μείνωί τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνοῦν τῆς

coloniam autem in Luciferum communiter mittant, et in partem eius veniat aliorum etiam quisquis voluerit; inscribantque foedus. hoc columnae ex electro, ionique statuunt in medio aëre, ipsisque in finibus. Iuraverunt in hoc foedus Helioitarum Pyronides (Igneus) et Ther tes (Aestivus) et Phlogius; (Flammeus) Selenitarum vero Nyctor (Nocturnus) et Menius (Menstruus) et Polylampes (Multilucius).

21. Haec talis igitur pax facta est. Statimque munificatio deiecta, nosque captivos reddiderunt. Cum autem rediissemus in Lunam, occurrerunt nobis et cum lacrimis complexi sunt tum socii, tum ipse Endymion. Et hic quidem rogabat, maneremus apud se, et coloniae nos adscribi pateremur,

τῆς ἀποικίας, ὑπισχνέμενος δώσειν πρὸς γάμον
τὸν αὐτῶ παῖδα· γυναῖκες γὰρ ἔτι εἰσὶ παρ' αὐ-
τοῖς· ἐγὼ δὲ ἑδάμῳς ἐπειθόμην, ἀλλ' ἡξίου
ἀποπεμφθῆναι κατὰ εἰς τὴν θάλατταν. ὥς δὲ
ἔγνω ἀδύνατον εἶναι πείθειν, ἀποπέμπει ἡμᾶς,
ἐξελθόντας ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ.

Ἄ δ' ἐν τῷ μεταξύ διατρίβων ἐν τῇ Σελή-
νῃ, κατενόησα καινὰ, καὶ παράδοξα, ταῦτα
βλέψαι εἶπτον. Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναι-
κῶν γενᾶσθαι αὐτὰς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρρένων·
γάμοις γὰρ τοῖς ἀρρέσι χρώνται, καὶ ἃδ' ὄνο-
μα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μέγχι μὲν ἐν πάντε
καὶ εἰκοσιν ἐτῶν, γαμῶνται ἕκαστος, ἀπὸ δὲ τέ-
των, γαμῶν αὐτός· κύκλι δὲ ἐν τῇ νηδύϊ,
ἀλλ'

mur, pollicitus se nuptui daturum mihi puerum
suum: mulieres enim apud illos non sunt. At
ego nullo modo persuaderi mihi passus sum, sed
dimitti in mare petii. Cum vero videret, per-
suaderi mihi non posse, post septem nos dierum
epulae dimittit.

22. Quae autem toto hoc, quo in Luna com-
moratus sum tempore noua atque admiranda anim-
aduerterim, ea dicere iam volo: ac primum il-
lud, non nasci illos ex mulieribus, sed e viris.
Masculis enim nuptiis vtuntur, mulierisque plane
nomen ignorant. Ad quinque igitur et viginti
annos nubit eorum unusquisque, ab eo inde
tempore alium ipse ducit. Foetum gerunt non

ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκνημίαις· ἐπειδὴν γὰρ συλλάβῃ τὸ ἐμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη, καὶ χρόνῳ ὕπερον ἀνατεμόντες, ἐξάγασσι νεκρά· ἐκδεί-
 τες δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν αἵετον, κεχρηότα, ζωο-
 ποιῶσι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τὰς Ἑλλάδας ἐκεί-
 θεν ἦεν τῆς γαστροκνημίας τὸν ὄνομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρός κρυφορεῖ. μᾶλλον δὲ τὰτα
 ἄλλο διηγήσομαι. Γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώ-
 πων, οἱ καλέμενοι Δενδρίται· γίγνεται δὲ τὸν
 τρόπον τῆτον· ὄρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀπο-
 τεμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσιν, ἐκ δ' αὐτῆς δέν-
 δρον ἀναφύεται μέγιστον, σάκκον, οἷον Φαλ-
 λός· ἔχει δὲ καὶ κλάδας, καὶ φύλλα, ὁ δὲ
 καρπὸς ἐστὶ βάλανος πηχυαῖος τὸ μέγεθος. ἐπει-
 δὴν

in vtero, sed in stiris: cum enim conceptus est
 embryo, crassescit furca, atque aliquando post
 educunt mortuos, et expositisque hianti ore ad
 ventum vitam conciliant. Videtur autem inde
 ad Graecos descendisse furac nomen, quam *furac*
veneream appellant, quod ea apud illos pro ventre
 grauida est. Sed hoc maius etiam aliud enarrabo.
 Genus est apud illos hominum Dendritae, (*Ar-
 borei*) quod hunc in modum nascitur. Testicu-
 lum hominis dextrum resectum in terra depo-
 nunt. Ex illo deinde arbor enascitur maxima,
 carnea, phalli instar. Habet vero etiam ramos
 et folia. Fructus illius glandes cubitales. Has,
 ubi

δὲν ἔν πεπανθῶσι, τρυγῆσαντες αὐτὰς ἐκκο-
λάπτουσι τὰς ἀνθρώπους, αἰδοῖα μάλιστα προσ-
θετὰ ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐλεφάντινα, οἱ δὲ πένη-
τες αὐτῶν, ξύλινα, καὶ διὰ τούτων ὀχεύουσι,
καὶ πλησιάζουσι ταῖς γαμεταῖς αὐτῶν.

Ἐπειδὴν δὲ γήρασι ὁ ἄνθρωπος, ἐκ ἀπο-
θνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς διαλυόμενος, αἴρ
γίνεται. τροφή δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή· ἐπειδὴν γὰρ
πῦρ ἀνακαύσῃ, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν
ἀνδράκων, πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ
ἀέρι πετόμενοι· ὀπτωμένων δὲ, περιναθεσθέν-
τες, ὥσπερ δὴ περὶ τράπεζαν, λάπτουσι τὸν
ἀναθυμῶμενον καπνόν, καὶ ἐμωχάνται. εἴτε
μὲν δὴ τρέφονται τοιούτῳ· πετόν δὲ αὐταῖς ἔστι
αἴρ ἐποθλιβόμενος εἰς κύλικα, καὶ ὑγρόν ἀνιείς

ὥσπερ

ubi maturuere, decerpunt, hominesque inde ex-
cudunt. Pudenda habent adsciticia, eburnea alii,
ligna vero pauperes, iisque coeunt, suosque
nuptos subigunt.

23. Cum consenuit homo, non moritur, sed
fumi instar in aërem dissolvitur. Cibus omnibus
vnus est. Accenso enim igne ranas in prunis
assant: sunt autem apud ipsos multae volantes in
aëre. Assidentes vero circa eum in quo assantur
fozum, surgentemque inde nidorem ore captan-
tes, epulantur. Ac cibo quidem nutriuntur
eiusmodi. Potus vero illis est expressus aër in
calicem, ubi liquidum quiddam rosis instar di-

ὥσπερ δρόσων· ἔμην ἀπερῆσίν γε, καὶ ἀφοδεύ-
 εσιν, ἀλλ' ἔδὲ τέτρηνται, ἥπερ ἡρεῖς· ἀλλ' ἔδὲ
 τὴν συνείδειαν οἱ πᾶδες ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχα-
 σιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἐγύσῃ, ὑπὲρ τὴν ἡσυχίαν
 μίαν· ἐκεῖ γὰρ εἰσὶ τέτρημένοι· καλὸς δὲ νο-
 μίζεται παρ' αὐτοῖς, ἢν πᾶ τις Φάλακρος καὶ
 ἄκμος ἦ, τὰς δὲ κομητάς καὶ μυσάττοντά.
 ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀσέβων, πάναντιόν, τοὺς
 κομητάς καλὸς νομίζεται· ἐπεδύμαν γὰρ τινας,
 ἢ καὶ περὶ ἐκείνων διηγέοντο· καὶ μὴ καὶ γέ-
 νει· Φύσει, μικρόν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὡς
 χας ἐν τοῖς ποσὶν εἰ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ
 μυρδακτυλοὶ· ὑπὲρ ὅς τας πυγὰς ἐκάσιν αὐ-
 τῶν κρηύβη· ἐκπεφύκε μακρὰ, ὥσπερ οὐρά,
 καὶ ὡς ἔστιν ὡς ἔστιν ὡς ἔστιν ὡς ἔστιν ὡς ἔστιν

mittit. Verumtamen neque yrinam emittunt,
 neque alterius rei causa secedunt: quin neque
 iisdem quibus nos locis perforati sunt. Sed ne-
 que praebent quod pueri nostri amatoribus, sed
 supra furam poplites, ibi enim perforati sunt.
 Pulcher autem apud illos habetur, si quis calvus
 et sine comis sit: comatos vero etiam abominan-
 tur. Contra ea in Cometis (stellis comatis) co-
 matos pro pulchris habent: peregrini enim inde
 quidam aderant, qui de illis etiam narrarent.
 Barbas tamen habent paullum supra genus. Un-
 guis in pedibus non habent, sed vnicui modo
 omnes ibi digitum. Supra pedicem braccia vni-
 cuique enata est magna, caudae instar, ty-
 rens

θαλάσσης ἐς αἶθρην καὶ ὑπὲρ ἀναπίπτοντος, οὗ
κατακλυμένη.

Ἀποκρίπτονται δὲ μέλι δαμαύτατον· κῶπει-
δὲν ἢ πονῶσιν, ἢ γυμναζώμεται, γάλακτι πᾶν
τὸ σῶμα ἰσχυροῦσιν, ὥστε καὶ τυρεὺς ἀπ' αὐτῆς πη-
γνύσθαι, ὀλίγον τῷ μέλιτος ἐπισπέναντες· ἑ-
λαιον δὲ ποιῶνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πᾶν λι-
παρὸν τε, καὶ εὐώδες, ὡς περ μύρον. ἀμπέλους
δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους· αἱ γὰρ ῥῶγες τῶν
βοτρυῶν εἰσὶν ὡς περ χάλαζα. καὶ μοι δοκεῖ,
ἐπειδὴν ἐμπεσὼν ἄνεμος διασεισῇ τὰς ἀμπέλους
ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμᾶς κατακίπτει ἡ χάλα-
ζα, διαρρέχγόντων τῶν βοτρυῶν. τῇ μέντοι
γαστρὶ, ὅσα πῆρρα χρεῶνται, τιθέντες ἐν αὐτῇ
ῥῶων δέοντα· ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πα-
λιν

rens semper, quae nec frangitur, si quis supi-
nus cadat.

24. Emungunt mel acerrimum, et cum aut
laborant aut exercentur, lacte totum corpus dis-
solvunt, adeo ut caseos etiam inde, exiguo instil-
lato melle, efficiant. Oleum sibi parant de cepis
pingue admodum et vnguenti instar fragrans. Vi-
tes habent multas aquae feraces, acinis vuarum
grandini similibus; et, ut mihi videtur, cum
ventus ingruens illas vites commouet, tum ru-
ptis vis decidit apud nos grando. Ventre utun-
tur pro pera, in qua reponant, quibus opus est,
aperiri enim ille potest et rursus claudi. Intesti-

λιν κλεισὴ ἐστίν. ἔντερόν δὲ ἐν αὐτῇ ἔδδ' ἡπαρ φαίνεται, ἣ τῷτο μόνον, ὅτι δακτεῖα ἔντροσθας καὶ ἡλώσιος ἐστίν, ὥς καὶ τὰ νεογνά, ἐκπεῖσαι ῥιγῶσιν, ἐς ταύτην ὑποδύεται.

Ἐσθῆς δὲ τοῖς μὲν πλεσίοις, θαλίῃ, μαλθακῇ τοῖς πένυσι δὲ, χαλκῇ ὑφαντῇ· πολὺ χαλκὰ γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία, καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ὑπεβρέξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια· περὶ μέντοι τῶν ὀφθαλμῶν, οἷος ἔχουσιν, ἐκνῶ μὲν εἰπεῖν, μὴ τις με νομίσῃ ψεύδεσθαι διὰ τὸ ἀπίστον τῷ λόγῳ, ὅμως δὲ καὶ τῷτο ἐρῶ· τὰς ὀφθαλμοὺς περιαιρετὰς ἔχουσι· καὶ ὁ βεβλόμενος, ἐξελὼν τὰς αὐτὰς, φυλάττει ἐς' ἂν δεηθῇ ἰδεῖν· ἔτω δὲ ἐνθέμενός, ὅρα· καὶ πολλοὶ τὰς σφιδάδας

num autem in eo *nullum*, neque hepar apparet, nisi hoc solum, quod hirsutus intus et villosus est, adeo ut etiam recens nati, cum frigent, in eum irrepant.

25. Vestis diuitibus ex vitro mollis; pauperibus textilis ex aere: aeris enim feraces illae regiones, tractantque illud; effusa paucula aqua, tanquam lanam. Verum de oculis, quales habcant, piget dicere, ne quis mentiri me putet, adeo a fide abhorret oratio. Tamen hoc etiam dicam. Habent igitur oculos exemtiles, et qui vult exemptos suos servat, dum opus sit videre aliquid, vbi imposito sibi oculo videt: ac multi cum

τάρας ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρηματίζονται ὁ-
ρῶσαι· εἰσὶ δ' αἱ καὶ πολλὰς ἀποθέμεναι ἔργων
οἱ πλείοσι. τὰ ὦτα δέ, πλατάνων φύλλα ἐσὶν
αὐταῖς, πλὴν γὰρ τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων· ἐκεί-
νοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι.

Καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις
ἐθεασάμην· κατόπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ
Φρέατος, καὶ πάνυ βαθύς. ἂν μὲν οὖν εἰς τὸ
Φρέατος καταβῇ τις, ἀκχεῖ πάντων τῶν παρ' ἡμῖν
ἐν τῇ πόλει ὀσμῶν· εἰ δὲ εἰς τὸ κατόπτρον
ἀπὸ βαλάνων, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη
ὄσῃ, ὥσπερ ἐφεςὼς ἐνάσει· τότε καὶ τὰς οἰ-
κείας ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πάσαν τὴν πατρίδα·
εἰ δὲ καί μεν οἱ με ἐώρων, καὶ ἔτι ἔχω τὸ ἀσφαλές
εἰπεῖν

eam suos perdidere, commodato acceptis alio-
rum oculis cernunt. Sunt autem diuites, qui re-
positos seruent plures. Aures ipsis sunt folia pla-
tanorum, praeterquam his, quos eglandibus na-
sci diximus: ligneas enim foli habent.

26. Vidi etiam aliud in regia miraculum; spo-
ntum impositum est maximum puteo non adeo
profundo. Si quis igitur descendat in puteum,
cadit, quae in terra nostra dicuntur, omnia: si
vero in speculum inspiciat, vrbes omnes atque
gentes non minus videt, quam si adstaret singu-
lis. Tum familiares ego quoque vidi, vniuer-
samque patriam. Vtrum vero illi me quoque
viderint, nondum habeo certo dicere. Quisquis

εἰπεῖν· ὅτις δὲ μὴ πιστεύει ταῦτα ἔτιωσ ἔχειν, ἂν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκεῖσς ἀφίκηται, εἴσεται ὡς ἀληθεῖ λέγω.

Τότε δ' ἔν ἄσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ τὰς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν· ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδύμιων, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων χιτῶνων, πέντε δὲ χαλκῆς, καὶ πανοπλίαν θερμίνην· ἃ πάντα ἐν τῷ κήτει κατέλιπον. συνέπεμπε δὲ ἡμῖν καὶ Ἱππογύπες χιλίαι, παραπέμφοντας ἄχρι Σαδίων πεντακοσίων.

Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ, πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρημείψαμεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ ἑωσφύρῳ ἄρτι συνοικισμένῳ, καὶ ἀποβάντες ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δὲ εἰς τὸν Ζωδιακὸν, ἐν ἄρισερῷ περιήειμεν τὸν ἥλιον, ἐν χερῷ τὴν γῆν

vero non credit ita rem habere, si quando et ipse eo delatus fuerit, vera a me dici intelliget.

27. Tum igitur salutato Rege et ipsius amicis, conscensa naui soluimus. Dedit mihi etiam dona Endymion, duas quidem togas vitreas, senecas autem quinque, et de lupinis armaturam integram, quae in caelo reliqui omnia. Mihi etiam nobiscum Hippogypes mille, qui ad quingenta nos stadia deducerent.

28. Inter nauigandum multas alias praeteruecti terras, appulimus etiam Luciferae colonis nuper auctae, egressique aequatum sumus. Inuecti deinde in Zodiacum, sinistrum solem praeteriimus, proxime

γῆν παραπλέοντες· ἃ γὰρ ἀπέβημεν, καίτοι πολλὰ τῶν ἐταίρων ἐπιθυμούντων, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἂν ἀφῆκεν. ἐθώμεθα μέντοι τὴν χώραν εὐθαλῆ τε, καὶ πόονα, καὶ εὐδρον, καὶ πολλῶν ἀγαθῶν μεσῆν. ἰδόντες δὲ ἡμᾶς οἱ Νεφελόκενταυροί, μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φαῖθοντι, ἐπέπτησαν ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ μαθόντες ἐκσπόνδους, ἀπεχώρησαν.

Ἦδη δὲ καὶ οἱ Ἰππόγυποι ἀπεληλύθεισαν· πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιῆσαν νύκτα, καὶ ἡμέραν, παρὶ ἐσπέρας ἀφικόμεθα εἰς τὴν Λυχνόπολιν καλεμένην, ἥδη τὸν κάτω πλῆν διώκοντες· ἡ δὲ πόλις αὕτη καίται μεταξύ τῆς Πλειάδων, καὶ τῆς Τάδων αἰέρος, ταπεινότερα μέντοι τῆς Ζωδιακῆς.

ἀπο-

xime terram illam praeternavigantes: neque enim exscendimus, multum licet cupientibus sociis; sed non sinebat ventus. Vidimus tamen regionem virentem, pinguem, irriguam, et bonis multis plenam. Sed cum viderent nos Nephelocentauri, qui mercede apud Phaëthontem militant, inuolarunt in navim, cognitoque, foedere nos comprehendi, recesserunt.

29. Iamque Hippogypi etiam discesserant. Navigaueramus noctem proximam et diem, cursum deorsum persequuti, cum versus vesperam delati sumus in eam quae Lychnopolis vocatur. Iacet vrbs inter aërem qui Pleiades ambit, et qui Hyades, humilior tamen Zodiaco. Exscen-

ἀποβάντες δὲ, ἀνθρώπον οὐδένα μὲν εὔρομεν,
 λύχνους δὲ πολλὰς περιθεόντας, καὶ ἐν τῇ ἀγο-
 ρᾷ, καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας, τὰς μὲν
 μικρὰς, καὶ ὥσπερ εἶπεῖν, πένητας· ὀλίγους
 δὲ, τῶν μεγάλων καὶ δυνατῶν, πάνυ λαμπρὰς
 καὶ περιφανεῖς. οἰκήσεις δ' αὐτοῖς καὶ λυχνεῶ-
 νες ἰδίᾳ ἐκάσῳ πεποιήντο, καὶ αὐτοὶ ἐνόματα
 εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι, καὶ Φωνὴν προῖ-
 μένων ἤκομεν, καὶ ἔθεν ἡμᾶς ἡδίκην, ἀλλὰ καὶ
 ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλεν· ἡμεῖς δὲ, ὅμως ἐφοβόμεθα
 καὶ ἔτε δεσπνῆσαι, ἔτε ὑπνῶσαι τις ἡμῶν ἐτόλ-
 μησεν. Ἐν τῇ δ' αὐτοῖς ἐν μὲν τῇ πόλει πε-
 ποιήται, ἐνθα ὁ ἄρχων αὐτῶν, δι' ἑλκὸς νυκτὸς
 κάθηται, ὀνομασί καλῶν ἔκαστον. ὃς δὲ αὐτῶν
 ὑπακῶ-

hone facta hominem vidimus neminem; lychnos
 vero multos circumcurrentes, et in foro atque
 circa portum versantes, paucos alios et, vt ita
 loquar, pauperes, paucos vero de magnorum
 potentiam numero, claros omnino atque illu-
 stres. Habitationes illis et lucernaria suum vni-
 cuique facta erant: ac nomina habebant velut
 homines. Audiuimus etiam voces emittere; no-
 ta illa nos affecerunt iniuria, sed ad hospi-
 tium nos inuitarunt. Nos vero nihilo fecius ti-
 mere, neque cibum capere, neque somnum
 cuiquam nostrum audere. Principis aula in me-
 dia urbe exstructa est. Ille princeps illorum to-
 ta nocte fedet; nominatim vnumquemque vo-
 cans:

ὑπακῆσθαι, καταδικάζεται ἀποθανεῖν, ὥς λιπὼν
 τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι σβεσθῆναι. παρ-
 εσῶτες δὲ καὶ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τὰ γινόμενα, καὶ
 ἠκούομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀπολεγμένων, καὶ
 τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' ἃς ἐβραδύναν. ἔνθα
 καὶ τὴν ἡμέτερον λύχνα ἐγνώρισα, καὶ προσει-
 πὼν αὐτὸν, περὶ τῶν κατ' οἶκον ἐκυνθανόμην
 ὅπως ἔχοισιν; ὁ δὲ μοι πάντα διηγήσατο. τὴν
 μὲν ἐν νύκτα ἐκείνην, αὐτῷ ἐμείναμεν· τῇ ἐπε-
 ρῇ δὲ, ἄραντες, ἐκλέαμεν πλησίον τῶν νεφῶν.
 ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφέλοκακκυγίαν πέλιν ἰδόντες,
 ἐθαυμάσαμεν, ἃ μῆντοι ἐπέβημεν αὐτῆς· ἔγχε-
 εῖα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει μῆντοι αὐτῶν Κορω-
 νός ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐπὶ ἐμνήσθη Ἀριστο-
 Φάνης

cans: qui non obedierit, morte damnatur, ut
 stationis suae delektor. Mors autem est exstingui.
 Adstantes nos etiam simul audiimus causas ly-
 chnorum, quas tarditatis suae dicerent. Hic no-
 strum etiam lychnum agnoui, eumque allo-
 cutus, quomodo domi se res haberent, interro-
 gavi: isque enarrauit mihi omnia. Noctem igitur
 illam ibi mansimus; sed postridie soluentes
 prope nubes nauigauimus: ibi etiam Nephelo-
 coccygia (Nubicucalia) urbe conspecta admirati
 sumus. Nec tamen in illam egressi sumus, vento
 non permittente. Caeterum regnat apud illos
 Coronus Cottyphionis F. (Cornix Merulae). Ac
 recor-

Φάντες τῷ ποιητῇ, ἀνδρὸς σοφῆς, καὶ ἀληθοῦς,
καὶ ματρὶν ἐφ' οἷς ἔγραψαν ἀπισκόμενοι. τρίτη
δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρας, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ᾗδην σα-
φῶς ἐωρῶμεν· ἡ δὲ ἄδεια, πλὴν γὰρ τῶν ἐν
τῷ αἰθέρι καὶ αὐτῇ δὲ, πυρρῶνδεος ἡδῆ, καὶ
ὑπερκαυρῆς ἐφαπταίνοντο. τῇ τετάρτῃ δὲ περὶ
μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐνδιδόντος τῷ πνεύμα-
τος, καὶ συνίσκοντος, ἐπὶ τὴν θάλατταν κατε-
τέθημεν.

Ὡς δὲ τῷ ὕδατος ἐφάνασμεν, θαυμάσιον ὡς
ὑπερηδόμεθα, καὶ ὑπερεχαίρομεν, καὶ δειπνον
πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ποιοῦμεθα, καὶ ἀπορ-
ρίψαντες 9), ἐνηχόμεθα καὶ γὰρ ἔτυχεν γὰρ
ἡλινῃ

recordatus sum Amstophanis poetæ, viri sapien-
tis ac veracis, cuius scriptis fidem frustra negant.
Tertio inde die Oceanum satis iam clare videba-
mus. Terra vero nusquam, præter eas, quæ
in aëre *pendent*, atque ipsæ quoque iam igneae
et supra modum fulgentes nobis videbantur.
Quarto die circa meridiem, molliter cedente ven-
to, subsidenteque in mare depositi sumus.

30. Cum vero tangeremus iam aquam, mi-
rum quam supra modum delectati et gaudii sumus:
coenamque omnibus pro praesenti copia præbui-
mus, et *in mare* nos abiicientes natauimus, forte
enim

9. Ἀπορρίψαντες, ἐνηχόμεθα] Elliptice pro
ἀπορρίψαντες ἑαυτὰς ἐκ τῆς νηὸς, ἐνηχό-
μεθα. Vos.

λήνῃ ἔστα· καὶ εὐχαθῶν τὸ πέλαγος. Ἐοικε δὲ
ἀρχὴ κακῶν μειζόνων γίγνεσθαι πολλάκις ἢ πρὸς
τὸ βέλτιον μεταβολή· καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μένας
ἡμέρας ἐν ὕδατι πλεύσαντες, τῆς τρίτης ὑπο-
φαπτόμεν, πρὸς ἀνίσχοντά τὸν ἥλιον ἀφ' οὗ ἐ-
ρῶμεν θορεῖα καὶ κήτη, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ὅν
δὲ μέγιστον ἀπάντων, ὅσον σαδίων χιλίων καὶ
πεντάλοσιων τὸ μέγεθος· ἐπ' αὐτοῖς δὲ κεχηνῆς, καὶ
πρὸ πολλῶν ταρατταν τὴν θαλάτταν, ἀφ' ἧς τε
περικλυζόμενα, καὶ τὰς ὁδόντας ἐκφαῖνον, πο-
λὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑπερλοτέρως, ἐξ ἧς δὲ
πάντας ὥσπερ σκόλοπας, καὶ λευκὰς ὥσπερ ἐ-
λεφαντίνους. ἡμεῖς μὲν ἐν τῷ ὕδατι ἀλλήλους
προσεπόντες καὶ περιβαλλόντες, ἐμένομεν· τὰ
δὲ

enim serenitas erat, et tranquillum mare. Vide-
tur vero maiorum saepe maiorum initium esse
mutatio in melius. Etenim nos solos duo dies
in mari cum nauigassemus, illucescente tertio, ad
orientem solem subito videmus belluas ac cetos,
multos quidem etiam alios, vnum vero omnium
maximum mille et quingentorum stadiorum ma-
gnitudine, contra nos autem veniebat hians et
longe ante se mare perturbans, spuma undique
alludente, dentes exferens; multum phallis apud
nos excelsiores, palorum instar omnes acutos, et
eboris in modum candidos. Nos igitur ultimum
allocuti et complexi nos invicem, expectare: at
ille

δὲ ἤδη παρῆν, καὶ ἀναρόφῃσαν ἡμᾶς, αὐτῇ νηὶ
κατέπιεν. ἔ μόντοι ἐφθῆ συναρράξαι τοῖς ὁδοῦ-
σιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἡ ναὺς εἰς τὸ
ἕσσω διεξέπεσεν.

Ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἤμεν, τὸ μὲν πρῶτον, σκότος
ἦν, καὶ ὁδὸν ἐωρῶμεν ὕπερον δὲ αὐτῇ ἀναγκ-
νάτος, εἶδομεν κῦτος 10) μέγα, καὶ πάντῃ
πλατύνει.

ille iam adest, et resorbens ipsa nos cum naui
haurit. Neque tamen dentibus nos statim
comminuit, sed per interstitia eorum navis illa
psa est.

31. Cum vero intus iam essemus, primò tene-
brae, neque videbamus quidquam. Postea illo
hiante, videmus cetum magnum, (*specum alui*)
et

10. Κῦτος] Lubens adripui scripturam Floren-
tinae; nam vulgata κῆτος, *cete*, sensum ex-
hibet satis absurdum. Nihil autem in se-
quentibus est, unde liqueat, homines in
Ceto sedentes, alium *cetum* vidisse. Sed quid
simplicius est, quam ut in eo latentes, par-
tes eius internas perlustrarint? Quare κῦτος
hic intelligo *tartareum capaxis alui specum*,
ut Phaedr. loquitur IV. 5. quem tum perspi-
cere dabatur cum bellua hiaret, lumenque
ante negatum per os admitteret. Est vero
κῦτος proprie *alucus* navis et *venter*. Ver-
sio Cl. *Gesn.* ad vulgatam est composita, ideo
reliqui eam, sed mutatae lectionis versionem

πλατὺς, καὶ ὑψηλόν, ἱκανὸν μυριάσδεσσι πόλει
 ἐνομεῖν. ἔκειντο δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες,
 καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία συγκεκομμένα, καὶ πλοί-
 ων ἰσία καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὄσσεα, καὶ
 Φερτία· κατὰ μέσον δέ, καὶ γῆ, καὶ Λόφοι ἡ-
 σαν, ἐπὶ δόκεῖν, ἐκ τῆς ἰλῦος, ἣν κατέτινε
 ἀφ' ἑαυτῆς. ὕλη ἦν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρεα παν-
 τοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα ἐβεβλασθήκει, καὶ
 ἔωκεν πάντα ἐξαιργασμένους· περίμετρος δὲ τῆς
 πόλεως διακόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ἦν δὲ
 καὶ ὄρεα καὶ ὄρεα τὰ θαλάττια, λάρες, καὶ Ἀλ-
 κύνες, ἐπὶ τῶν δένδρων γεοττεύοντα.

Tōte

et latum vndique et altum, satis capacem, ut de-
 cies mille hominum in eo urbs habitaretur. Pro-
 iecti in medio et pilae minores, et animalia mul-
 ta alia coniecta, et nauigiorum vela atque ancorae,
 et hominum ossa et sarcinae. In medio et terra
 et colles erant, ut mihi videbatur, de limbo quem
 glutiebat confidentes. Igitur silua in illis et om-
 nigenae arbores nascebantur, et olera germi-
 nauerant, cultisque omnia similia. Ambitus ter-
 rae illius stadia ducenta quadraginta. Videre au-
 tem erat marinas aues, laros, Halcyones, quae
 pullos in arboribus educerent.

32. Tunc

et adiciens, ne mihi nimis fuisse dicar.
 Redit

Τότε μὲν ἔν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν· ὕστερον δὲ ἀναστήσας τὰς ἐταίρους, τὴν μὲν ναῦν ὑπεσηρίξαμεν· αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντρίβαντες, καὶ ἀνακλύσαντες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποίημεθα. παρέκειτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι τὸ ἐκ τῆς ἐωσφόρος εἶχομεν. τῇ ἐπιστῇ δὲ διαναστάντες εἴ ποτε ἀναχάνοι τὸ κῆτος, ἐωρῶμεν ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μένον τὸν ἔρανόν, πολλάκις δὲ καὶ νῆσους. καὶ γὰρ ἡσθάνομεθα, Φερσίου τοῦ αὐτοῦ ὁξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάσσης. ἐπειδὴ δὲ ἐθάδες τῇ διατριβῇ ἐγγυγνώμεθα, λαβὼν ἑπτὰ τῶν ἐταίρων, ἐβάδιζον ἐς τὴν ὕλην, περισκέψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος.

ἔπω

32. Tunc quidem igitur abunde plorauimus. Deinde vero, excitatis a me sociis, nauem firmauimus, atque igni filicibus excussio, coenam de his, quae ad manum essent, parauimus: iacebant autem copiosae et omnis generis carnes piscium; aquam vero de Lucifera adhuc habebamus. Postridie cum surrexissemus, quoties hia-ret cetus, vidimus alias quidem montes, alias caelum solum, saepe etiam insulas; sensimusque adeo, ferri illum celeriter in omnes maris partes. Cum iam huius commorationis consuetudinem quandam contraxissemus, assumtis septem sociis, in siluam ingressus sum, perispecturus omnia.

Quin-

ἔπω δὲ ὅλως πέντε διελθὼν σαδίους, εὗρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλω ἡ ἐπιγραφή, καὶ μετ' ἐπὶ πολὺ, καὶ τάφους πολλὰς, καὶ σήλας ἐπ' αὐτῶν, πλησίον γὰρ πηγὴν ὕδατος διαυγῆς, ἔτι δὲ καὶ κυρτὸς ὑψοῦς ἠκούμεν, καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πόρρωθεν, καὶ τινὰ καὶ ἑπαυλιν εἰκάζμεν.

Σπεδῇ ἔν βαδίζοντες, ἐφισάμεθα πρεσβύτη καὶ νεανίσκῳ, μάλα προθύμως πρασίαν τινα ἐκτελούμενος, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὴν διόχετεύειν· ἡσθέντες ἔν ἅμα, καὶ Φοβηθέντες, ἔσημεν· κἀκεῖνοι δὲ ταυτὸν ἡμῖν ὡς τὸ εἶδος παθόντες, ἀναυδοὶ παρεσῆκεσαν· χρόνῳ δὲ ὁ πρεσβύτης ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐστέ ὧ
ζένοι;

Quinque nondum integra stadia progressus, Neptuni templum inueni, vt indicabat inscriptio: neque multo post sepulcra etiam multa, et in iis columellas, atque in proximo fontem aquae pellicidae. Adhaec canis latratum audiuius, et fufus apparuit e longinquo. Habitationem etiam conicere quendam potuimus.

42. Diligenter igitur progressi, seniori cuidam et iuueni adstitimus, studiosè exercentibus hortum olitorium, atque de fonte aquam in eum deriuantibus. Delectati simul et territi constitimus: et illi quoque eadem qua nos ratione, vt facile est ad existimandum, affecti, voce interclusa stabant. Post moram aliquam senex, *Qui vos igitur*

ἔννοι; πότερον, ἔφη, τῶν ἐναλίων δαιμόνων,
ἢ ἀνθρώποι δυσυχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ
γὰρ ἡμεῖς ἀνθρώποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφέν-
τες, ἰὺν θαλάττῃ γεγόναμεν, καὶ συνηχόμε-
θα τῷ περιέχοντι, τῷ θηρίῳ, ἐδ' ἃ πάσχο-
μεν ἀκριβῶς εἰδότες. τεθνάναι μὲν γὰρ εἰκά-
ζομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶ-
πον, καὶ ἡμεῖς τοὶ ἀνθρώποι νεήλυδες, ὦ πα-
τερ, ἐσμέν, αὐτῷ σιάφει πρῶτον καταποθέν-
τες. προήλθομεν δὲ νῦν, βελλόμενοι μάθεῖν τὰ
ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει. πολλὴ γὰρ τις καὶ λάσιος
ἐφαίνεται. δαίμων δέ τις ὡς ἔοικεν ἡμᾶς ἤγα-
γε, σέ τε ὀψομένους, καὶ εἰσομένους ὅτι μὴ μέ-
γοι ἐν τῷδε καθεύεσθαι τῷ θηρίῳ· ἀλλὰ φρά-

σον

*tur estis, inquit, hospites? Virum marini quidam
daemones, an homines infelices, nobis similes? Er-
enim nos quoque homines nati ex in terra nutriti
marini iam facti sumus, et cum bellua hac, quae
nobis continet, natamus, nec accurate, quid de nobis
fiat, scientes: mortuos enim nos esse conicimus,
vivere tamen credimus. Ad haec ego, Et nos sa-
ne, inquam, homines novi advenae sumus, pater,
ipsa cum navi nudius tertius hausti. Modo vero
progressi sumus, exploraturi haec se silva quomodo
habeat: multa enim et prolixa videbatur. Duxit
autem nos genius aliquis, te ut videremus, disce-
rentisque, non solos nos in hac includi bellua. Sed*
enarra

στον ἡμῖν τὴν σκαυτεῦ τύχην, ὅσις ὢν, καὶ ὅπως
 δεῦρο εἰσῆλθες· ὁ δὲ, ἔ' πρότερον, ἔφη, ἐρεῖν
 ἡδὲ πεύσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν
 παρόντων μεταδᾶναι· καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἤγεν ἐπὶ
 τὴν οἰκίαν, ἐπεποιήτο δὲ αὐτάρκη, καὶ σιβά-
 δας ἐνωκοδόμητο, καὶ τᾶλλα ἐξήρτισε· παρα-
 θεῖς δὲ ἡμῖν λάχανά τε, καὶ ἀκρόδρυα, καὶ
 ἰχθυῖς, ἔτι δὲ καὶ εἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἰκανῶς
 ἐκορέσθημεν, ἐπυνθάνετο ἂ' ἐπεπόνθειμεν· καί-
 γω πάντα ἐξῆς διηγησάμην, τὸν τε χαιμῶνα,
 καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν τῷ ἁέρι πλοῦν,
 καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τᾶλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ
 κῆτος καταδύσεως.

Ο

*enarra tuam nobis fortunam, qui sis, et qua ra-
 tione huc intraveris? Ille vero negavit, se prius
 vel dicturum nobis, vel quidquam a nobis quae-
 siturum, quam hospitali nos munere, prout co-
 pia iam esset, impetivisset, assumptosque nos in
 domum deduxit, quam sibi fecerat vlibus satis
 commodam, et lectos in ea struxerat, parauerat-
 que reliqua. Hic cum apposuisset nobis olera et
 arboreos fructus, et pisces, vinumque ministras-
 set, satiatos interrogavit, quid nobis accidisset?
 Hic ego ordine enarraui omnia, tempestatem,
 et quae in insula congerant, et navigationem
 per aëra, et bellum, et reliqua ad descensum vs-
 que in piscem.*

Ὁ δ' ὑπερθουμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ
καθ' αὐτὸν διεξήσει, λέγων, Τὸ μὲν γένος εἰμί,
ὃ ξένοι, Κύπριος· ὁρμηθεὶς δὲ κατ' ἐμπορίαν
ἐπὶ τῆς πατρίδος μετὰ παιδός, ὃν ὀρέατε, καὶ
ἄλλων πολλῶν συμπτῶν, ἐκπλεονεξίᾳ Ἰταλίαν, ποι-
κίλον Φαρσίον ποικίλων ἐπὶ νεῶς μεγάλης, ἣν
ἐπὶ σώματι τῇ κῆρας διαλευμένῃν ἴσως ἐσθρά-
κατε. μέχρι μὲν αὖν Σικελίας, εὐτυχῶς διε-
πλεύσαμεν· ἔπειθεν δὲ ἀρπασθέντες ἀνέμῳ
αφρόδῳ, τριταῖοι ἐς τὸν Ὠκεανὸν ἀπήχθημεν,
εὖθις τῷ κῆτει περιτυχόντες, καὶ ἀντανδρῶν
καταποθέντες, δύο ἡμεῖς, τῶν ἄλλων ἀποθα-
νόντων, ἐσώθημεν· θάψαντες δὲ τὰς ἐτάρας,
καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι, τετονὶ τὸν
βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ
σιτῶν

34. Ille vero admiratus supra modum, vicissim
ipse suas res enarrauit, sic exorsus: Genere, Ho-
spites, sum Cyprius. Mercaturae causa patria
egressus cum filio, quem videris, et servis nautis
aliis, in Italiam nauigavi, onera varia magna nave
vehens, quam in ore ceti solutam forte videris. Ac
ad Siciliam usque feliciter nauigauimus. Inde vero
valido vento abrepti, tempeste in Oceanum delati
sumus. Hic incidentes in periculum, et viri cum nave
glutiri, duo nos, mortuis reliquis, seruati sumus.
Sepulcris vero sociis, atque aede Neptuno aedificata,
hanc vitam viuimus, olera in borto colentes, in
reliquo

σπεύμενοι καὶ ἀκρόδρυσιν. πολλὴ δὲ ὡς ὄρεται ἡ
 ὕλη, καὶ μὴν καὶ ἀμπέλεις ἔχει πολλὰς, ἀφ' ὧν
 ἡδιστος οἶνος γίγνεται· καὶ τὴν πηγὴν δὲ ἴσως
 εἰδετε καλλιῆς καὶ ψυχροτάτης ὕδατος. εὐνὴν
 δὲ ἀπὸ τῶν φύλλων ποιεῖμεθα, καὶ πῦρ ἀφ' ὅθου-
 νον κείμεν, καὶ ὄρεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπε-
 τόμενα, καὶ ζῶντας ἰχθύς ἀγρεύομεν ἐξιόντες
 ἐπὶ τὰ βραγχία τῶν θηρίων, ἐνθα καὶ λαμβάνομεθα,
 ὁπόταν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μὴν καὶ λίμνη αὐ-
 πόρρω ἐστὶν ἀλμυρὰ, σαδείων εἰκοσι τὴν περίμε-
 τρον, ἰχθύς ἔχουσα παντοδαπὰς. ἐν ἣ καὶ νη-
 χόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικρῆς, ἃ
 ἐγὼ ἐναυπηγησάμην· ἔτη δὲ ἡμῖν ἐστὶ τῆς κατα-
 πόσεως ταῦτα ἔπτα καὶ εἰκοσι.

Καὶ

liqua ciba piscibus venientes et arborum fructibus.
Silva autem, ut videtis, proluxa, vites etiam habet
multas, de quibus vinum fit suavissimum. Ex fon-
tem forte vidistis pulcherrimae aquae et frigidissimae.
Cubilia facimus de foliis, et igne vivimus copioso,
et aves aucupio capimus involantes, et vivos pista-
mur pisces, exeuntes in branchia beluae, ibi etiam
ubi volumus lavamus: nam et lacus non porro est
salsus, viginti stadiorum ambitu, pisces aleni omni-
genos, in quo natamus etiam, et in parva scapha na-
vigamus, quam ego fabricatus sum. Anni nobis
processerunt, quo hausti sumus, septem et vi-
ginti.

Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως Φέρων δυνάμεθα· οἱ δὲ γέγοντες ἡμῖν, καὶ πάρομοι, σφόδρα χαλεκοί, καὶ βραβεῖς εἰσιν, ἀμικτοί τε ὄντες, καὶ ἄγριοι. ἢ γὰρ, ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄλλοι τινὲς εἰσιν ἐν τῷ κήτει; πολλοὶ μὲν ἔν, ἔφη, καὶ ἄξιοι, καὶ τὰς μερφὰς ἀλλόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἐσπέσια καὶ ἑρμία τῆς ῥύλης, Ταριχᾶνές οἰκῶσιν, ἔθνος ἐγχελυωπὸν, καὶ καρβόπρῳσῳπον, μάχιμον, καὶ θρασὺν, καὶ ὤμοφάγον. τὰ δὲ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, Τριτωνομένονδες, τὰ μὲν ἄνω, ἀνθρώποις εὐκότεις, τὰ δὲ κάτω, τοῖς γαλεώταις· ἥττον μὲν τοι ἁδικοὶ εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λαῖα δὲ, Καρκινόχειρες, καὶ Θυννοκέφαλοι, συμμαχίαν τε καὶ

35. *Ac reliqua ferre forte possumus: ast vicini nostri, qui iuxta habitant, difficiles admodum et graues sunt, infociabiles atque feri. Ecquid enim, inquam, alii quoque sunt in ceto? Multi vero, inquit, iique inhospitales, et figura horribili. Occidentales enim partes siluae et versus caudam sitas, Tarichanes (Salsamentarii) habitant, gens anguillinis oculis, et vultu cancrino, pugnax, audax, crudiuora. Alterum vero latus, ad parietem dextrum, Tritonomenderes tenent, superiori parte hominibus similes, inferiore autem mustelis. Minus tamen hi iniusti sunt reliquis. Sinistra vero Carcinochires, (cancrimani) et Thynnocephali (canicipites) qui belli*

καὶ Φιλίαν πρὸς ἑαυτὰς πεποιθήμενοι. τὴν δὲ
μεσόγειαν νέμονται Παγρεάδαι, καὶ Ψιττόπο-
δες, γένος μάχιμον, καὶ δρομικώτατον. τὰ ἑῶα
δὲ πρὸς αὐτῶ τῷ σώματι, τὰ πολλὰ μὲν, ἔρη-
μα ἔστι, προσκλυζόμενα τῇ θαλάττῃ. ὁμῶς δὲ
ταῦτα ἐγὼ ἔχω, Φόρον Ψιττόποσιν ὑποτελῶν
ἐκάστῃ ἑταρῇ, ὅσῃ πεντακόσια.

Τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν· ἡμᾶς δὲ χρὲ ὁρᾶν
ὅπως δυνησώμεθα τοσούτοις ἔθνεσι μάχεσθαι,
καὶ ὅπως βίστεύσωμεν. πόσοι δ', ἔφην ἐγὼ
ἔτοι πάντες εἰσὶ; πλείους, ἔφη, τῶν χιλίων.
ὅπλα δὲ τίνα εἰσὶν αὐτοῖς; ἔδεν, ἔφη, πλὴν
ὅσῃ τῶν ἰχθύων. ἔκων, ἔφην ἐγὼ, ἄρισ' ἂν
ἔχοι διὰ μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς, ἅτε ἔσιν ἀνὰ

πλοῖσι;

*belli societatem atque amicitiam inter se fecere. Me-
diterranea habitant Pagurae et Psittopodes, belli-
cosum genus et cursu valens maxime. Orientales
vero et vicinae ori partes, desertae sunt maiorem
partem, quod mari alluuntur. Tamen haec ego ha-
beo Psittopodibus vectigal pendens quingenta quo-
annis ostrea.*

36. *Ac talis quidem est regio. Nobis vera vi-
dendum est quomodo possimus eos contra gentes pu-
gnare, et victum quomodo quaeramus. Quot vero,
inquam, hi omnes sunt? Mille, inquit, amplius.
Quae sunt illis arma? Nulla, inquit, praeter spi-
nas piscium. Igitur optimum, inquam, fuerit
pugna cum illis congregi, inermibus nempe, nos qui*

πλοῖς, αὐτὰς γε ὠπλισμένους. εἰ γὰρ κρατή-
σομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τοιοῦτόν οἰήσομεν. ἐδο-
ξε ταῦτα, καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν παρεσκευα-
ζόμεθα. αἰτία δὲ τῆς πολέμου ἔμελλεν εἶσθαι,
τῆς Φόρε ἢ ἐκ ἀπόδοσις, ἥδη τῆς προθεσμίας
ἐνεσώσης. καὶ δὴ οἱ μὲν ἔπειπαν, τὸν δασμὸν
ἀπαιτῶντες· ὁ δὲ, ὑπεροπτικῶς ἀποκρινόμε-
νος, ἀπεδίωξε τὰς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ
Ψιττόποδες, καὶ οἱ Παγυράδαι, χαλεπαίνον-
τες τῷ Σκινθάρῳ (τῶτο γὰρ ἐκαλεῖτο) μετὰ
πολλῇ θορύβῳ ἐπήρσαν.

Ἡμεῖς δὲ, τὴν ἔφοδον ὑποπτεύοντες, ἐξαυ-
λιστάμενοι, ἀνεμείνομεν, λόχον τινὰ προτάξαν-
τες ἀνδρῶν πέντε καὶ εἴκοσι. εἰρητο δὲ αὐτοῖς
ἐν τῇ ἐνέδρῳ, ἐπειδὴν ἴδωσι παρεληλυθότας τὰς

πολε-

*arma habemus. Illos enim si vicerimus, sine metu
deinde vivemus. Sic placuit digressique ad navem,
nos parauimus. Causa belli futuri erat, vectigal
non solutum, cuius iam dies instaret. Atque
illi quidem misere tributum poscentes. Ille vero
superbo cum responso nuntios repulit. Primum
ergo Psittopodes et Paguradae irati, Scintharum
(hoc enim nomen viro) magno tumultu inua-
ferunt.*

37. Nos vero suspicati inuasionem, egressi do-
mo expectamus, agmine praemisso virorum quin-
que et viginti, quibus praeceptum erat, ex in-
fidiis, cum praetergressos viderent hostes, insur-
gerent.

πολεμίας, ἐπανάστασαι· καὶ οὕτως ἐποίησαν.
ἐπαναστάντες γάρ, κατόπιν ἐκοπτον αὐτάς, καὶ
ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοί, πάντε καὶ εἰλοσι τὸν ἀριθ-
μὸν ὄντες, καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ
παῖς αὐτῶν συνεστεινόντα, ἠντιάζομεν, καὶ
συνμίζαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ, διεκινδυνεύομεν.
τέλος δὲ, τροπὴν αὐτῶν ποιησάμενοι, κατεδιώ-
ξαμεν, ἄχρι πρὸς τὰς Φωδεάς. ἀπέθανον δὲ
τῶν μὲν πολεμίων, ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν,
ἡμῶν δὲ, εἰς, καὶ ὁ κυβερνήτης τρίγλης πλε-
ρὴ διαπαρείς τὸ μεταφθέρον.

Ἐκείνην μὲν ἦν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν νύκτα,
ἐκφυλισάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τριπαιὸν εἰσήσα-
μεν, μάχην ξηρῶν δελφίνος ἀναπλήξαντες, τῇ
νύκτι δὲ καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι παρήσαν,
τὸ

gerent. Et sic fecere. Insurgentes enim a tergo
illos ceciderunt. Nos vero quinque et viginti
numero et ipsi, cum Scintharus ipsiusque filius
vna pugnarent, occurrimus, animoseque et for-
titer confligentes non sine periculo pugnavimus.
Tandem vero in fugam verfos persecuti sumus
ad foueas suas usque. Ceciderunt hostium qui-
dem centum et septuaginta: de nostris vero vnus
gubernator, costa triglae traiectus a tergo,

38. Illo igitur die ac nocte in pugnae loco
mansimus, tropaeumque statuimus, spina dorsi
arida delphini erecta. Postridie vero etiam alii,

τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχᾶνες, ἡ-
γεῖτο δὲ αὐτῶν Πήλαμος, τὸ δ' εὐαγυμόν, οἱ
Θυννοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ, οἱ Καρκινοχεῖρες.
οἱ γὰρ Τριτωνομένδητες τὴν ἡσυχίαν ἤγον, οὐ-
δετέροις συμμχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ
προαπαντήσαντες αὐτοῖς περὶ τὸ Ποσειδωνίον,
προσεμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει
δὲ τὸ κῆτος ὥσπερ τὰ σπῆλαια. τρεψάμενοι
δὲ αὐτὰς, ἅτε γυμνῆτας, καὶ καταδιώξαντες ἐς
τὴν ὕλην, τοιοῦτόν ἐπεκρατῆμεν τῇ γῆς.

Καὶ μετ' ἐ πολὺ κήρυκας ἀποσείλαντες, νε-
κρᾶς τε ἀνῆρξαντο, καὶ περὶ Φιλίης διελέγοντο.
ἡμῖν δὲ εἴ ἐδόκει σπένδεσθαι. ἀλλὰ τῇ ὕσε-
ραία χωρήσαντες ἐπ' αὐτὰς, πάντας ἀρδην ἐξε-
κόψα-

cognita re adfunt; dextrum cornu tenentes Tari-
ehanes duce Pelamo, sinistrum vero Thynnoces-
phali, medium Carcinochires. Tritonomendetes
enim quiescebant, neutris auxiliari volentes.
Nos vero occurrentes illis circa Neptuni aedem,
ad manus venimus, clamore vtentes multo, re-
sonuit autem speluncarum instar cetus. Illos au-
tem in fugam versos vtpote nudos persecuti in
siluam, campum obtinuimus.

39. Neque multo post caduceatoribus missis et
mortuos tollunt et agunt de amicitia. Sed nobis
non placuit fedus: quin postridie eius diei contra
illos profecti confertim omnes deleuimus, prae-
ter

κόψαμεν, πλεῖν τῶν Τριτωνομενδῆτων. ἔτοι
 δὲ ὡς εἶδον τὰ γινόμενα, διαδραμόντες ἐκ τῶν
 βραγχίων, ἀφῆκαν αὐτὰς εἰς τὴν θάλατταν.
 ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες, ἐξημεον ἤδη ἔ-
 σαν τῶν ποταμίων, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατωκί-
 μεν, τὰ πολλὰ ἡμυνασίῳις τε καὶ κρημνισίῳις
 χρώμενοι, καὶ ἀπὸ θαλάσσης, καὶ τὸν καρπὸν
 συγκομιζόμενοι τῶν ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως
 εὐκείμεν τοῖς ἐν ἀστυτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύ-
 κτω τρυφῶσι, καὶ λελυμένοις. ἐν αὐτὸν μὲν ἔτι
 καὶ μῆνας ὅσα τὸ τέτον διήγομαι τὸν πρῶτον.

Τῷ δ' ἐπόμενῳ μηνί, πέμπτῃ ἰσταμένη, περὶ
 τὴν δευτέραν τὸ φάσματος ἀνοξίν. (ἀπαξ γὰρ δὴ
 τέτο κατὰ τὴν ὥραν ἐκαστὴν ἐποίει τὸ κῆτος,
 ὧς

ter Tritonomendetas. Hi enim quid fieret anim-
 aduerso, cursu petitis branchiis in mare inde
 defilierunt. Nos vero tota lustrata regione, quae
 iam vacua esset hostibus, reliquo tempore metus
 expertes habitabamus, exercitationibus multum
 vtentes et venatu, vineasque colentes, et fru-
 ctum comportantes ex arboribus; et in vniuer-
 sum similes videbamur hominibus in magno quo-
 dam carcere, vnde fuga non est, delicate viuen-
 tibus ac solutis. Annum igitur et menses octo
 ad hunc modum vixeramus.

40. Sed noni mensis die quinto decimo, circa
 secundam aris apertionem (semel enim in singu-
 las horas hoc faciebat cetus, vt illis hiatibus fi-
 gnare

ὥστε ἡμᾶς πρὸς τὰ ἀνόητοις τεταμένους τὰς
 ὥρας) περὶ ἔν τὴν δευτέραν, ὡς ἔφην, ἀνοήτων,
 ἔφην βοή τε πολλή, καὶ θόρυβος ἡμέστο, ὥς-
 περ κελεύσματα, καὶ εἰρηαίαι. τετραχθέντες
 ἂν, ἀνερπύσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ σόμα τῆ θηρί-
 καὶ σάντες ἐντὸς τῶν ὀδόντων καθεωρῶμεν ἁ-
 πάντων ὧν ἐγὼ εἶδον θεαμάτων παραδοξότα-
 τον, ἄνδρας μεγάλας ὅσον ἡμῖς διαίεζ τὰς ἡλι-
 κίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων περισπλέοντας, ὥσπερ
 ἐπὶ πρηνῶν. οἶδα μὲν ἀπίστοις εὐκόστα ἰσορή-
 σων, λέξω δ' ὅμως. Νῆσοι ἦσαν ἐπισημαίαι μὲν,
 ἔπειτα δὲ ὑψηλαί, ὅσον ἐκαστὸν σταδίων ἐκάστη
 τὴν περίμετρον. ἐπὶ δ' αὐτῶν ἐπλησθη τῶν ἐν-
 δρῶν ἐκείνων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ ὀκτώ. τέ-
 των

gnare horas possemus) circa secundum ergo, ut
 dicebam, hiatum multus subito clamor, tumultusque
 exauditur, qualis celeusmatum atque remorum.
 Perturbati ergo erepsimus in ipsam os bestiae,
 stantesque intra dentes spectamus omnia: spectaculum
 nempe omnium, quae vidi ego, maxime admirabile,
 homines magnos quantum est dimidium stadium,
 magnis in insulis tanquam triremibus adnavigantes.
 (Novi me incredibilibus similia referre, dicam tamen). Insulae
 erant longae illae quidem, sed non vehementer
 altae, stadiorum circiter centum ambitu. In his
 navigabant virorum illorum ad duodeviginta.
 Horum

των δὲ οἱ μὲν παρ' ἐκάτερα τῆς νήσου καθήμε-
νοι, ἐφεξῆς ἐκωπηλάτην, κυπαρίσσοις αὐτο-
κλάδαις μεγάλαις, καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερ εἰ
ἐρετμοῖς. κατόπιν δὲ ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδό-
κει, κυβερνήτης ἐπὶ λόφῳ ὑψηλᾷ εἰσῆκει, χαλ-
κῶν ἔχων πηδάλιον, θαδιαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ
τῆς πρῶρας, ὅσον τεσσαρᾶκοντα ὦπλισμένοι αὐ-
τῶν ἐμάχοντο, πάντα εἰοκότες ἀνθρώποις, πλην
τῆς κόμης. αὕτη δὲ πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο, ὥς
ἐδὲ κορύθων ἐδέεντο. ἀντὶ δὲ ἰσίων, ἀνεμοὶ
ἐμπίπτων τῇ ὕλῃ, πολλῇ ἐνάσῃ ἐν ἐνάσῃ, ἐκόλ-
που τε αὐτὴν, καὶ ἔφερε τὴν νήσον, ἣ ἐθέλει
ὁ κυβερνήτης. κελυσεὶς δ' ἐφείδετο αὐτοῖς,
καὶ

Horum porro alii ad utrumque insulae latus dein-
ceps affidentes ut remos trahebant cupressos ma-
gnas ipsis cum ramis atque foliis. In posteriori
vero parte, in puppi, ut videbatur, gubernator
excelsio in colle stabat, aeneum tractans guber-
naculum stadii longitudine. In prora autem eo-
rum quadraginta circiter armati pugnabant, si-
miles utraqueque hominibus praefata etiam co-
mis, pro his enim ignis erat, isque ardens. Ita-
que galeis opus non habebant. Pro velis vero
istrum in siluam, quae multa in unaquaque erat,
ventus, sinuabat illam, impellebatque quo vellet
gubernator, insulam. Hortator autem illis sta-
bat,

καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὀξέως ἐκινῶντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων.

Τὸ μὲν ἔν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἐωρῶμεν. αὔρερον δ' ἐφάνησαν ὅσων ἐξακόσιοι. καὶ διαστάντες, ἐπολέμην, καὶ ἐναυμάχην. πολλὰ μὲν ἔν ἀντίπρωροι συνηράσσοντο ἀλλήλαις, πολλὰ δὲ καὶ ἐκβληθεῖσαι II) κατὰδύνοντα. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερῶς διηγωνίζοντο, καὶ ἐξ ἐξιδίως ἀπελύοντο. οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρώτης πεταγμένοι, πᾶσιν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἐπεμβαίνοντες, καὶ ἀναιροῦντες. ἐζώγει δὲ ἐδεῖς.

ἀντί

bat, atque insulae velut naues longae, ad remigium celeriter mouebantur.

41. Ac primo duas aut tres videbamus, deinde apparuere vel sexcentae, quae interuallo capto praelium committerent, et pugnarent classibus. Multae igitur aduersis proris concurrebant, multae ab impulsu vehementi submergebantur: aliae sibi implicitae pugnabant fortiter, nec facile exsoluebantur. Constituti enim in proa acritatem ostendebant maximam, transilientes in naues alienas, et caedem ibi edentes, captiuum qui-

II. 'Εκβληθεῖσαι] Fateor, me non habere, qui ἐκβληθῆναι hoc sensu dixerit, quo hic opus est. Itaque analogiam, et vim τῆς ἐκ, quam habet etiam intendendi atque augendi, secutus sum. *Gesner.*

ἀντὶ δὲ χειρῶν σιδηρῶν, πολὺποδας μεγάλους
ἐκδεδεμένους ἀλλήλοις ἐπερρίπτεον. οἱ δὲ περι-
πλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατεῖχον τὴν νῆσον. ἔβαλ-
λον μέντοι καὶ ἐτίτρωσκον ἰσχύσις τε ἀμαξο-
πληθέσι, καὶ σπόγγοις πεδερμίας.

Ἦγεῖτο δὲ τῶν μὲν, Αἰολοκένταυρος, τῶν
δὲ, Θαλασσοπότης· καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγενήθη-
το, ὡς ἐδόκει, κείας ἔνεκα· ἐλέγετο γὰρ ὁ Θα-
λασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τῷ Αἰο-
λοκένταυρῳ ἐμνησκέσθαι, ὡς ἦν ἀκχεῖν ἐπικαλόν-
των ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὄντοματά τῶν βασιλέων
ἐπιβρωμένῳ. τέλος δὲ, νικῶσιν οἱ τῷ Αἰολο-
κένταυρῳ. καὶ νῆσος τε τῶν πολεμίων κατα-
δύσιν

quidem duxit nemo. Pro ferreis manibus poly-
podas magnos, reuinctos sibi inuicem iniicie-
bant, qui filuam complexi retinerent insulam.
Iactabant vero ostrea quae singula plaustrum im-
plerent, et iugeri magnitudine spongas, iisque
se inuicem vulnerabant.

42. Dux erat alterius classis Aeolocentaurus,
alterius Thalassopotes (*Maris potor*); pugna inter
illos exorta, ut videtur, fuerat de praeda. Di-
cebatur enim Thalassopotes greges multos delphi-
norum, Aeolocentauri abegisse, quantum audire
dabatur, cum inuicem clamarent sibi inuicem, et regum
nomina oppellerent. Tandem vincunt Aeolocen-
tauri, atque insulas hostium demergunt
centum

δύσιν ἀμφὶ τὰς πενήκοντα, καὶ ἑκατὸν· καὶ
 ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν. αἱ δὲ
 λοιπαὶ, πρύμναν κρησάμεναι, ἔφευγον. οἱ δὲ,
 μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν, τρα-
 πόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια, τῶν πλείων ἐπε-
 κρήτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο. καὶ γὰρ
 ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι ἐκ ἐλάττας τῶν ὀγδοή-
 κοντα. ἔσθσαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νησομα-
 χίας, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τῆς κήτης μίαν τῶν πο-
 λεμίων νῆσον ἀνελκυσάσας. ἐκείνην μὲν οὖν
 τὴν νύκτα περὶ τὸ θηρίον ἠυλίσαντο, ἐξάψαν-
 τες αὐτὴ τὰ ἀπόγαια, καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλη-
 σίον ὀρμισάμενοι. καὶ γὰρ ἀγκυραῖς ἐχρῶντο
 μεγάλαις, ὑαλίναις, κρητεραῖς. τῇ ὑσεραίᾳ δὲ
 θύσαντες ἐπὶ τῇ κήτης, καὶ τὰς οἰκείας θάψαν-
 τες

centum circiter et quinquaginta, tres alias cum
 ipsis viris capiunt: reliquae remis inhibentes fu-
 giunt. Hi vero aliquo usque eos persecuti, sub
 vesperam conuersi ad naufragia, pleraque in suam
 potestatem redegerunt, et receperunt sua, nam
 ipsorum quoque insulae octoginta non minus sub-
 merisae fuerant. Statuerunt vero tropaeum pu-
 gnae insularis, vna insularum hostilium in capite
 ceti suspensa. Illam igitur noctem circa beluam,
 tenuitibus ab ea retinaculis, et iactis circa aticoris,
 franlegere: nam ancoris quoque utebantur ma-
 gnis, vitreis, validis. Postridie vero re sacra in
 ecto peracta, sepultisque in eo suis, soluerunt
 laci,

τες ἐπ' αὐτῷ, ἀπέπλεον ἡδόμενοι, καὶ ὥσπερ
Παιῶνας ἀδόντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νη-
συμαχίαν γιγνόμενα.

laeti, et velut pueri canentes. Ista sunt circa
insularem pugnam gesta.

Ἀλκιδῆς ἱστορίας λόγος δεύτερος.

Τὸ δ' ἀπὸ τῆς μηκέτι Φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ
κῆτει δίαιταν, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μη-
χαρὴν τινα ἐξήτην, δι' ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο.
καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἔδοξεν ἡμῖν διορύξασι κατὰ
τὸν δεξιὸν τοῖχον, ἀποδράναι· καὶ ἀρξάμενοι
διεκρίπτομεν. ἐπειδὴ δὲ προσελθόντες ὅσον πέν-
τε σταδίους, ἔδὲν ἡνύομεν, τῷ ὀρύγματι ἐπαυ-
σάμεθα.

Veræ historiae liber secundus.

Ab hac ære tempore cum non amplius ferrem
in cavea vivendi rationem, et commo-
dissime illa grætarer, exeundi aliquam rationem
machinabar. Ac primo quidem placuit dextro
pariete perfollo adfugere, hancque excidere illud
coeperamus. Cum vero ad quinque stadia pro-
gressi nihil efficere posset, fodiendi consilio abiecto,

σάμεθα. τὴν δὲ ὕλην καῦσαι διέγνωμεν. ἄττω
 γὰρ ἂν τὸ κῆτος ἀποθανεῖν. εἰ δὲ τῆτο γένοι-
 το, ῥαδίᾳ ἔμελλεν ἡμῖν ἔσσεσθαι ἡ ἕξοδος. ἀρ-
 ξάμενοι ἔν ἀπὸ τῶν ἑξαίτων, ἐκαίμεν· καὶ ἡ-
 μέρας μὲν ἑπτὰ καὶ νύκτας ἑπτάς ἀναισθήτως
 εἶχε τὴ καύματος· ὁ γδοὶ δὲ καὶ ἐννιάτῃ συνίε-
 μεν αὐτῷ νοσῆτος· ἀργότερον ἔτι ἀνέχασκε·
 καὶ εἶποτε ἀναχάνοι, ταχὺ συνέμυε. δεκάτῃ
 δὲ καὶ ἐνδεκάτῃ τέλεον ἀπενεμήστο, καὶ δυσώ-
 δεσ ἦν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μέγιστος ἐνόησαμεν ὥς,
 εἰ μὴ τις χανόντος αὐτῷ ὑποσηρίξειε τὰς γομφί-
 ας, ὥς μὴκέτι συηλῆσαι, κινδυνεύσομεν
 κατακλεισθέντες ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀπκλῆσθαι·
 ἄττω δὴ τὸ σῶμα μεγάλας δοκοῖς διερεΐσαντες,
 τὴν

incendere filuam statuiamus, ita quippe moritu-
 ram beluam, quo facto facilem nobis futurum
 exitum. A caudinis igitur partibus initio facto
 eam incendimus: ac septem dies totidemque no-
 ctes non sensit ardorem, octauo autem nonoque
 aegrotare eum intelleximus: hiabat enim tardius,
 et si hiaret, statim os claudebat. Decimo vnde-
 cimoque plane iam ad mortem spectabat, atque
 olebat male. Duodecimo vix tandem animad-
 uertimus, nisi quis illo hiantе discunearет ma-
 xillares, quominus claudere illos posset, pericu-
 lum esse, ne inclusi in cadauere vna periremus.
 Itaque ore illius magnis trabibus discunesto, na-
 uem

τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομεν, ὕδωρ τε ὥς ὅτι πλη-
σον εὐβαλλόμενοι, καὶ τὰλλα ἐπιτήδεια. κυ-
βερνήσεν δ' ἐμέλλεν ὁ Σκίνθαρος· τῇ δ' ἐπικ-
σῃ, τὸ μὲν ἤδη τεθνήκει.

Ἡμεῖς δ' ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ διὰ
τῶν ἀρχιωμαίων διαγαγόντες, ἐκ τῶν ὀδόντων
ἐξάψαντες, ἡρέμα καθήκαμεν ἐς τὴν θάλατταν·
ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ
Ποσειδῶνι, αὐτῷ παρὰ τὸ τροπαῖον, ἡμέρας
τρεις ἐπαυλισάμενοι, (νηνεμία γὰρ ἦν) τῇ τε-
τάρτῃ ἀπεπλεύσαμεν· εἵδα δὲ πολλοὺς τῶν ἐκ
τῆς ναυμαχίας νεκροῖς ἀπηντῶμεν, καὶ προσω-
κέλομεν. καὶ τὰ σώματα καταμετροῦντες,
ἐθαυμάζομεν. καὶ ἡμέρας μὲν τινὰς ἐπλέομεν,
εὐκρά-

uem parauimus, et aqua quam plurima imposita,
et necessariis reliquis: gubernaturus autem erat
Scintharus. Proxima luce cetus quidem iam erat
mortuus.

2. Nos vero extractum nauigium, et per den-
tium interstitia traductum, suspensumque e den-
tibus placide in mare demisimus. Tum tergo
conscenso, sacraque re Neptuno facta, ibidem
prope tropaeum commorati triduo, quod mala-
cia esset, quarto soluius. Hic in multos de
nauali illo praelio mortuos incidimus offendimus-
que, ac dimensi corpora cum admiratione sumus.
Ac dies quidem aliquot nauigauimus aëre tempe-

εὐκράτῳ ἁέρι χρώμενοι· ἔπειτα βορέα σφοδρῆ
 πνεύσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο, καὶ ὑπ' αὐτῆ
 πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος, ἔκ ἐξεπιπολῆς μόνον,
 ἀλλὰ καὶ ἐξ βάθος, ἕσον ἐς τετρακοσίας ὀργυίας·
 ὥς καὶ ἀποβάλλοντας διαθέειν ἐπὶ τῇ κρυσαλλίᾳ.
 ἐπιμένοντος δὲ τῷ πνεύματος φέρειν ἡ δυνάμε-
 νοι, τοιοῦν δὲ τι ἐπενοήσαμεν. (ὁ δὲ τὴν γνώ-
 μην ἀποφασίζων, ἣν ὁ Σκίνθαρος· σκάψαν-
 τες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τῇ
 τῇ ἐμείναμεν ἡμέρας τριῶντα, πῦρ ἀνθακίον-
 τες, καὶ σιτίζεμενοι τὰς ἰχθύς· εὐρίσκομεν δὲ
 ἀνορύττοντες. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτή-
 δεια, προσελθόντες, καὶ τὴν ναῦν πεπηγυῖαν
 ἀνσπᾶσαντες, καὶ πετάσαντες τὴν ὀθόνην,
 ἐσυρόμεθα ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ προσηνῶς,
 ἐπὶ

rato, vñ: deinde borea flante vehementi, frigus
 magnum oritur, a quo totum mare congelatur,
 non in extremitate modo, sed in profundum et-
 iam ad trecentos circiter passus: ita vt egressi
 per glaciem discurreremus. Durante autem ven-
 to, cum ferre non possemus, tale quid excogi-
 tamus, consilii auctore Scintharo. Effosso intra
 aquam specu maximo, triginta in hoc dies man-
 simus, accenso igni, in cibo vtentes piscibus,
 quos inter fodiendum inueniebamus. Deficien-
 tibus vero iam necessariis, aggressi nauem gelu
 firmatam extrahimus, passoque velo, vehimur
 quasi nauigantes leui blandoque motu labentes
 per

ἐπὶ τῷ πάγῳ διολισθαίνοντες, ἡμέρᾳ δὲ πέμ-
πτῃ ἄλσιν τε ἦν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο, καὶ ὕδωρ
πάντα αὐθις ἐγίγνετο.

Πλεύσαντες δὲ ὅσον τριακοσίχας σταδίχας, νῆσῳ
μικρῷ καὶ ἐρήμῳ προσηέχθημεν, ἀφ' ἧς ὕδωρ
λαμβάντες (ἐπελελείπει γὰρ ἤδη) καὶ δύο ταύ-
ρων ἀγρίους κατατοξεύσαντες, ἀπεπλεύσαμεν.
οἱ δὲ ταῦροι ἔτοι, τὰ κέρατα ἔκ ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσ-
περ ὁ Μῶμος ἤξιζεν. μετ' ἐκ πολὺ δὲ εἰς πέλα-
γος ἐμβαίνομεν, ἔχοντες ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος.
καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκὴ, πλήρης ἀμ-
πέλων. ἦν δὲ ἡ νῆσος, τυρὸς μέγιστος, πάνυ
συμπεπηγώς, ὥς ὕπερον ἐμφαγάντες ἐμάθομεν.
στα-

per glaciem. Quinto inde die aestus fit, soluitur
glacies, in aquam redeunt omnia.

3. Trecenta ferme stadia nauigaueramus cum
delati. sumus ad insulam paruam ac desertam.
Hic aqua hausta, iam enim defecerat, confectis-
que sagittarum ope siluestribus duobus bubus,
rursum nauigauimus. Hi vero tauri non in ca-
pite habebant cornua, sed, quod Momus cense-
bat, sub oculis. Non ita multo post in pelagus
intramus non aquae illud, sed lactis. Insula in
eo conspiciebatur, plena vitibus. Erat autem
haec insula, caseus maximus plane compactus,
vti postea edendo experti sumus, stadiorum quin-

σαδίων εἰκοσιπέντε τὸ μέγεθος· αἱ δ' ἄμπελοι, βοτρυῶν πλήρεις· ἔ μέντοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα ἐξ αὐτῶν ἀπεθλίβομεν· ἱερὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ ἀνωκοδόμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηίδος, ὡς ἐδήλῃ τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον ἔν χρόνον ἔκει ἐμείνχμεν, ὅψον τὲ ἡμῖν καὶ σιτίον ἢ γῆ παρῆχε, πότον δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρυῶν γάλα. βασιλεύειν δὲ τῶν χωρίων ἐλέγετο Τυρῶ ἢ Σαλμωνέως, μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν, ταύτην παρὰ τῷ Ποσειδῶνος λαβῶσα τὴν τιμὴν.

Μείναντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐξωρμίσχμεν, αὔρας μὲν τινος παραπεμπέσης, λειοκύμονος δὲ ἔσης τῆς θαλάττης. ἐτῇ ὀγδοῇ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, ἐκ ἔτι διὰ τῷ γαλαντος,

que et viginti magnitudine: vites porro vuis indutae. verum non vinum inde, sed lac expressimus. Aedes in media insula exstructa erat Galatæae (*Lactæae*) Nereidis, quod indicabat inscriptio. Quamdiu igitur ibi mansimus, cibum pariter atque opsonia terra nobis praebeuit, potum vero lac de vuis. Regnare his regionibus dicebatur Tyro (*Casæa*) Salmonei filia, hunc sibi honorem, postquam hinc discessit, nacta.

4. Morati in insula dies quinque, sexto solvimus, aura quidem nos quadamprosequente, non nisi leuibz tamen fluctibus moto mari. Octauo die, non iam lacteo nauigantes, sed salso mari
et

λακτος, ἀλλ' ἤδη ἐν ἀλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι,
καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλούς, ἐπὶ τῇ πελάγῃ
διαθεόοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσθεικότες, καὶ τὰ
σώματα, καὶ τὰ μέγεθ, πλὴν μόγων τῶν πο-
δαῖν· ταῦτα γὰρ Φέλινα εἶχον· ἀφ' ἧ δὴ, οἶ-
μαί, καὶ ἐκαλέντο Φελλόποδες. ἐθαυμάζομεν
ἐν ἰδόντας ἃ βαπτιζομένους, ἀλλ' ὑπερέχοντας
τῶν κυμάτων, καὶ ἀφ' ὧς ὁδοιποροῦντας· οἱ δὲ
καὶ προσήεσαν, καὶ ἠσπάζοντο ἡμᾶς Ἑλληνικῇ
φωνῇ, ἐπαγόν τε εἰς Φελλῶ τὴν αὐτῶν πατρί-
δα ἐπαίνεσθαι· μέχρι μὲν δὴ τίνος συνωδοιπό-
ροι ἡμῖν παραθεόντες· εἴτα ἀποτραπόμενοι τῆς
ἡμῶν ἐβλάδιζαν, εὐπλοῖαν ἡμῖν ἐπτευζάμενοι. μετ'
ὀλίγον δὲ, πολλὰ νῆσοι ἐφαίνοντο· πλησίον
μὲν

et caeruleo, videmus homines multos per mare
currentes, omni ex parte nobis similes, corpori-
bus et statura, pedibus solum exceptis; hos enim
habent ex subere, a quo nempe etiam appellan-
tur, puto Phellopodes (*suberipedes*). Miramur
igitur cum videmus, illos non mergi, sed emi-
nentes super fluctus, ac sine metu viam facientes.
Atque adeunt nos etiam et Graeca lingua salu-
tant, dicuntque, in suam se patriam Phello (*su-
beriam*) contendere. Et aliquousque iuxta cur-
rentes nobiscum iter faciunt: deinde diuersi ab-
eunt felicem nobis navigationem precati. Post
paullo insulae apparent inultae: in proximo ad

μὲν ἐξ ἄριστερῶν ἢ Φελλῶ, ἐς ἣν ἐκῆνοι ἔσπευ-
δον, πόλις ἐπὶ μεγάλῃ καὶ στρογγυλῇ Φελλᾷ κα-
τοικημένη. πόρρωθεν δέ, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ
πέντε μέγισται καὶ ὑψηλόταται, καὶ πῦρ πολὺ
ἀνεκαίετο.

Κατὰ δὲ τὴν πρῶραν, μία πλατεῖα, καὶ τα-
πεινὴ, σχεδὸς ἀπέχουσα ἐκ ἐλαττοῦ πεντακο-
σίων. ἤδη δὲ πλησίον τῆς ἡμεν, καὶ θαυμασῆ-
τις αὖρα περιέπνευσεν ἡμᾶς, ἡδεῖα, καὶ εὐώδης,
οἷαν Φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος, ἀπόζειν
τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου,
καὶ ναρκίσσου, καὶ ὑακίνθου, καὶ κρίνων, καὶ ἰῶν,
ἔτι δὲ μυρσίνης, καὶ δάφνης, καὶ ἀμπελάνθης,
τοιῶτον ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλλεν· ἡσθέντες δὲ
τῇ ὁσμῇ, καὶ χρηστὰ ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαν-
τες,

sinistram Phello, in quam illi festinabant; vrbs
in magno et rotundo subere aedificata: at e lon-
ginquo et dextrorsum magis quinque maximae
atque altissimae, in quibus ignis ardebat multus.

5. Versus proram lata vna et humilis, stadiis
distans non minus quingentis. Iam vero prope
eramur, et aura circa nos spirabat admirabilis,
suavis, et odora, qualem Herodotus historicus
spirare ait a felici Arabia. Quale enim a rosa, et
narcisso, et hyacintho, et liliis, et violis, myrto
practerea et lauro, atque vitis flore, tam suave
quiddam ad nares nobis accidit. Delectati odo-
re et optima quaeque post longos labores dum
spira-

τες, κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς νήστῃ ἐγγιγνό-
μεθα. ἔνθα δὴ καὶ καθεωρομένους τε πολ-
λὰς περὶ πᾶσαν ἀκλῦς καὶ μεγάλης, πρῶτα-
μὲς τε διχυρεῖς ἐξίοντες ἡρέμα ἐς τὴν θάλατ-
ταν· ἔτι δὲ λειμῶνας, καὶ ὕλης, καὶ ὄρεα με-
σικὰ, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἡϊόνων ἄδοντα, πολλὰ
δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων. ἀλλ' οὐδὲ καὶ εὐ-
πνὺς περιεέχυτο τὴν χώραν· καὶ αὖρα δέ τι-
νες ἠδεῖαν διαπνέουσα, ἡρέμα τὴν ὕλην διεσά-
λευον· ὥς τε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινεμένων, τερ-
πνὰ καὶ συνεχῇ μέλῃ ἀπέσπριζετο, ἐοικότα τοῖς
ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν πλαγίων αὐλῶν I).

καὶ

speramus, brevissimo iam interuallo absumus ab
insula. Hic et portus videmus multos circum
circa tutos a fluctibus et spatiosos, fluminaque
pellucida placide exeunt in mare: ad haec prata,
et filuas, et cantrices aues, tum in litoribus ca-
nentes, tum multas in ramis. Aër porro levis
et molliter spirans circumfusis regioni erat, at-
que aurae quaedam suaves leni flatu siluam mo-
tabant. Itaque et à ramis motis, lucunda per-
petuaque cantica libilabant, similia cantibus qui
ab obliquis fistulis in loco deserto redduntur. Sed

E 5

clamor

1. Πλαγίως αὐλῶν] Dum quis meliora me
doccat, intelligo fistulas obliquas *Querpfef-*
fen suspensas voti causa a pastoribus in locis
desertis, *Speenbus*, arboribus, quas sonum
aura spirante edere, nihil impedit. *Gesner.*

καὶ μὴν καὶ βοή σύμμικτος ἤκετο, ἔ' θορυβώ-
 δης, ἀλλ' οἷα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν
 αὐλῶντων, ἄλλων δὲ ἐπαινόντων, ἐνίων δὲ κρο-
 τάντων πρὸς αὐλὸν, ἢ κιθάραν.

Τάτοις ἅπασι κηλέμενοι, κατήχθημεν. ὁρ-
 μίσαντες δὲ τὴν νύκτ' ἀπεβαινομεν, τὸν Σκίν-
 θαρρον ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἐταίρων ἀπολιπόν-
 τες. προϊόντες δὲ διὰ λειμῶνος εὐανθοῦντος,
 ἐντυγχάνομεν τοῖς Φρερεῖς καὶ περιπέλαις· οἱ
 δὲ δῆσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις σεφάνοις, ἔτος γὰρ
 μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν, ἀνῆγον ὡς τὸν
 ἄρχοντα· παρ' ὧν δὴ κατ' ὁδὸν ἠκέσαμεν, ὡς
 ἡ μὲν νῆσος εἴη τῶν Μακάρων προσωγορευομέ-
 νων, ἄρχθι δὲ ὁ Κρῆς Ραδάμανθυς. καὶ δὴ ἀ-
 ναχθέν-

clamor etiam mistus exaudiebatur, non ille tu-
 multuosus; sed qualis oriatur in conuiuio, in-
 fantibus aliis tibias, aliis laudentibus, plauden-
 tibus ad tibiam citharamue aliis.

6. Hisce omnibus dum demulcemur allabimur,
 firmataque in portu naui, exicendimus relictis
 in ea Seintharo cum duobus focis. Progressi per
 pratum floridum, in praesidiarios litorisque cu-
 stodes incidimus, qui roseis nos coronis vinctos,
 durissimum hoc apud illos vinculum est, ad prin-
 cipem abduxere, a quibus in via audiuimus, hanc
 esse beatorum qui vocantur insulam, imperi-
 tare in ea Rhadamanthum. Iam deducti ad
 illum,

ναχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων
ἔσημεν τέταρτοι.

Ἦν δὲ ἡ μὲν πρώτη δίκη, περὶ Αἰχντος τῆς
Τελαμωνίως, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνεῖναι τοῖς ἥρω-
σιν, εἴτε καὶ μὴ· κατηγορεῖτο δὲ αὐτῷ, ὅτι
μεμῆνοι, καὶ ἑαυτὸν ἀπεικόνον· τέλος δὲ, πολ-
λῶν ῥηθέντων, ὁ Ῥαδάμανθους ἀπεφαίνετο, νῦν
μὲν αὐτὸν πτόμενον τῷ ἐλαβόρῃ, παρεδόθηναι
Ἱπποκράτει τῷ Κῳ ἰατρῷ, ὕστερον δὲ σωφρο-
νίσαντα, μετέχευεν τῷ συμποσίῃ.

Δευτέρᾳ δὲ ἦν κρίσις ἐρωτικῇ, Θησέως καὶ
Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, πο-
τέρῳ αὐτὴν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθους,
ἐδίκασε Μενελάῳ συνεῖναι αὐτήν, ἅτε καὶ τοιαῦ-

τα

illum, quarti stetimus in serie eorum qui iudi-
candi erant.

7. Primum iudicium erat, de Telamonio Aia-
ce, vtrum par sit eum versari cum Heroibus nec
ne? Accusabatur autem hoc nomine, quod fu-
riosus fuisset, atque ipse manus sibi intulisset.
Tandem cum multa utrinque dicta essent, pro-
nunciauit Rhadamanthus, *Iam, quidem belliboro
poro traderetur Hippocrati Coo Medico, in poste-
rum ubi resipuisset, conuiuio adhiberetur.*

8. Alterum erat amatorium iudicium, Theseo
et Menelao de Helena contendentibus, cum vtro
ea habitare deberet? iudicauitque Rhadamanthus,
*Illam esse cum Menelao, qui nuptiarum illius cau-
sa*

τα πονήσαντι, καὶ κινδυνεύσαντι τῷ γάμῳ ἔνε-
κεν· καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ καὶ ἄλλας εἶναι γυ-
ναῖκας, τὴν τε Ἀμαζόνεα, καὶ τὰς τῷ Μίνωος
θυγατέρας.

Τρίτη δ' ἐδικάσθη περὶ προεδρίας, Ἀλεξάν-
δρῳ τε τῷ Φιλίππῳ, καὶ Ἀντίβα τῷ Καρχη-
δονίῳ. καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ
θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κύρον τὸν Πέρσην,
τὸν πρότερον.

Τέταρτοι δ' ἡμεῖς προσηνέχθημεν. καὶ ὁ μὲν
ἤρετο, τί παθόντες, ἔτι ζῶντες ἰσθ' χωρίου
ἐπιβαίημεν· ἡμεῖς δὲ πάντα ἐξῆς διηγησάμεθα.
ἔτω δὲ μετασησάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον
ἐσκέπτετο, καὶ ταῖς συνεδρείς ἐκαινέτο περὶ
ἡμῶν.

*sa tot labores, pericula tot, subiisset. Etenim
Theseo alias esse mulieres, Amazonem illam, et Mi-
nois filias.*

9. Tertia causa iudicata est de loco antiquiore
inter Alexandrum Philippi et Hannibalem Cartha-
ginensem, et primas deberi, visum est, Ale-
xandro, ac sella ei posita iuxta Cyrum maiorem
Persam.

10. Quarti nos adnoti sumus. Atque ille qui-
dem interrogat, *Qua re impulsus, viui adhuc sa-
cræ regionem ingressi essemus?* Nos vero omnia
deinceps enarramus. Sic vero nobis secedere ali-
quantum iussis, diu considerat, suisque cum
assessoribus de nobis communicat. Aderant au-
tem

ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοι τὲ πολλοί, καὶ Ἀ-
ρισείδης ὁ δίκαιος, ὁ Ἀθηναῖος. ὡς δ' ἔδοξεν
αὐτῷ, ἀπεφώνησε, τῆς μὲν πολυπραγμοσύνης
καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, δεῖ-
ναι τὰς εὐθύνας, τὸ δὲ νυνί, ῥητὸν χρέον μεί-
ναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιαιτηθέντας τοῖς
ἡρώσιν, ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ τὴν προδε-
σμίαν τῆς ἐπιδημίας, μὴ πλεῖον μηνῶν ἑπτὰ.

Τὸν τεῦθεν αὐτομάτων ἡμῖν τῶν σεφάνων πε-
ριβρενόντων, ἐλελύμεθα, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἡγέ-
μεθα, εἰς τὸ τῶν Μακάρων συμπόσιον. αὕτη
μὲν ἐν ἡ πόλιν πᾶσα χρυσή, τὸ δὲ τεῖχος πε-
ρικεῖται σμαράγδινον. πύλαι δὲ εἰσιν ἑπτὰ πᾶ-
σαι μονόξυλοι κινναμώμιναι. τὸ μέντοι ἔδαφος
τῆς

tem illi in consilio tum alii plures, tum Aristides
iustus Atheniensis. Cum vero visum ipsi esset,
pronunciauit, *Curiositatis quidem et profectio-
nis poenas nos, ubi mortui fuissetus, duros: iam
vero dicto tempore in insula morari, et conuictu He-
roum esse, abiremus.* Constituit autem etiam diem
commorationis, ne plus septem mensibus mane-
remus.

II. Hinc sua sponte defluentibus coronis libe-
rati in urbem introducti sumus, ad beatorum con-
uiuium. Haec urbs tota aurea: moenia circum-
posita Smaragdina: portae septem ex vno singu-
lae trunco elaboratae cinnamominae: solum vr-
bis,

τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὺς τῆς τείχης γῆ, ἐλε-
 Φαντήν. καὶ δὲ πάντων θεῶν βηρόλε λίθου
 ἀκοδομημένοι, καὶ βῆμοι ἐν αὐτοῖς μέγιστοι,
 μονόλιθοι, ἀμεθυστοι, ἐφ' ὧν ποιεῖσι τὰς ἐ-
 κατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν, ῥεῖ ποταμὸς
 μύξαι τῆς καλίδας, τὸ πλεῖστον πηγῶν ἑκατὸν
 βασιλικῶν, βάθος δὲ, ὥς τε γαῖαν εὐμαρῶς. λα-
 τρὰ δὲ ἐσιν αὐτοῖς, οἶκοι μέγιστοι, ὑάλινοι, τῇ
 κινναμώμῳ ἐγκαίόμενοι. ἀντὶ μέντοι τῆς ὑπερ-
 τοῦ, ἐν ταῖς πυελόις δρόσος θερμὴ ἐσιν.

Ἐσθῆτι δὲ χρῶνται, ἀραχνίοις λεπτοῖς,
 πορφύροις. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν ἔχουσιν,
 ἀλλ' ἀναφύονται καὶ ἄσφαρκοι εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ
 ἰδέαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἄσώματα ὄντες,
 ὁμοῦς

bis, quodque intra muros terrae est, eburneum:
 templa omnium deorum e beryllo gemma aedifi-
 cata, et altaria in iis maxima, ex vna gemma
 antethystris, in quibus hecatombas faciunt. Cir-
 cum urbem fluit amnis vnguenti pulcherrimi, cu-
 ius latitudo centum cubitorum Regionum; pro-
 funditas ea, ut facile sit natare. Balnea sunt illis
 aedes magnae, vitreae: cinnamomo vaporatae.
 Verum pro aqua in loliis ros calidus.

12. In vestitu utuntur araneorum telis tenui-
 bus, purpureis. Corpora ipsi non habent, sed
 tactum effugiunt, carnis expertes, figuram solam
 et speciem ostendunt, ac licet corpora non ha-
 beant,

ὁμῶς ἔν ἐξᾶσι, καὶ κινῶνται, καὶ φωνάζουσι, καὶ
 Φωνὴν ἀφιδᾶσι. καὶ ὅλως ὅμοιος ἡ
 ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν, τὴν τῷ σώματος ὁμοι-
 ότητα περικειμένη. εἰ γὰρ μὴ ἄψαιτό τις, ἐκ
 αὐτοῦ ἐλέγχεται μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁραόμενον. εἰς
 γὰρ αὐτὸς ὁμοιωθεὶς (ὁρᾷ 2), ἔ μέλαινα· γηρά-
 σκει δὲ εὐθείς, ἀλλ' ἐφ' ἧς αὐτὴν ἡλικίας ἔλθῃ, πα-
 ραμένει· ἔ μὴν ἔδὲ νῦν παρ' αὐτοῖς γίγνεται,
 ὅδ' ἡμέρα πάνυ λαμπρὰ· ἀλλὰ κατὰ περὶ τὸ λυκαυ-
 γὲς ἤδη πρὸς ἑώ, μηδέπω ἀνατελλαντος ἡλίου, τοι-
 γὰρ

ἔστιν

beant, tamen stant, mouentur, sapiunt, vocem
 emittunt. Et omnino videtur nuda quodammo-
 do anima illorum obuerfari, similitudinem quan-
 dam induta corporis. Nisi enim tetigerit aliquis,
 non conuincatur, corpus non esse id quod videt:
 sunt enim quasi vinbrae euectae non nigrae. Se-
 nescit nemo, sed qua aetate huc venerit, ea ma-
 net. Verum neque nox apud illos est, neque
 dies plane clara. Sed quale est mane diluculum
 sole nondum exorto, talis lux terram obtinet.

Vnam

2. Σκιαὶ ὁρᾷ] Vmbrae aliae in libero loco
 stantis hominis humi iacere ac trahi viden-
 tur: hae, instar hominis ipsius, erectae.
 Aliae defectu lucis, h. e. natura sua nigrae;
 hae coloratae tum carnis colore tum vestium.
 Caeterum ita recte me interpretatum post
 alios hunc locum arbitror, licet aliter summo
 viro videatur. *Gesner.*

ἄτον Φῶς ἔχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι καὶ ὥρων
μῖαν ἔχει· οὐ γὰρ καὶ αὐτοῖς εὐρ
ἔστι, καὶ ὡς ἀνεμος πνεῖ ὁ Ζέφυρος.

Ἡ δὲ χώρα, πᾶσι μὲν ἀνθεσι, ὑπᾶσι δὲ φυ-
τοῖς ἡμέροις τῇ αὐτῇ σκιεροῖς τέθλην· αἱ μὲν γὰρ
ἀμπελοι δωδεκάφοροί εἰσι, καὶ κατὰ τὴν ἑκα-
σον κερποφορεῖσι· τὰς δὲ ῥοὰς, καὶ τὰς μη-
λέας, καὶ τὴν ἄλλην ὀπώραν, ἔλεγον μὲν εἶναι
τρισκιδεκάφορον· ἐνὸς γὰρ μηνὸς τὴ παρὰ
τοῖς Μινώε, δις κερποφορεῖν. ἀντὶ δὲ τούτου
οἱ Σάχρες ἄρτας ἐτοίμας ἐπ' ἀνδρὺς φύσσουσιν
περὶ μύκητας. πηγαὶ δὲ περὶ τὴν πόλιν ὕδατος
μὲν πέντε καὶ ἐξήκοντα, καὶ κρηναὶ οἷοι, μέλι-
τος δὲ ἄλλαι τοσαῦται, μύρς δὲ πεντακόςαι,
μικρὸ-

Vnam etiam modo anni tempestatem norunt.
Semper enim apud illos ver est, et vnus flat ven-
tus, Zephyrus.

13. Regio floribus omnibus, plantisque tum
maiusculis tum vmbrosis viret. Vites quidem duo-
decies feraces, mensibus singulis fructum ferunt.
Punicas vero arbores, et malos, et reliquas au-
tumni copias, dicebant etiam ter et decies ferre,
bis nempe vno mense, qui Minous apud illos
est. Pro tritico spicae panes iam paratos in sum-
mo producant, velut fungos. Fontes circa vi-
bem aquae quinque et sexaginta supra trecentos,
mellis totidem alii, vnguenti autem quingenti,
hi

μικρότερον μέντοι αὐτῶν καὶ ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ, καὶ οἶνον ὀκτώ.

Τὸ δὲ συμπόσιον, ἔξω τῆς πόλεως πεποιήται, ἐν τῷ Ἠλυσίῳ καλεσμένῳ πεδίῳ· λειμῶν δὲ ἔστι κάλλιστος, καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἐπισκιάζουσα τὰς κατακειμένους, καὶ σφραγισμένην μὲν ἐκ τῶν ἀνθέων ὑποβέβληνται. διακοινῶνται δὲ καὶ διαφέρουσιν ἕκαστοι οἱ ἀνεμοὶ, πλήν γε τῶ οἰνοχοῶν. τά τε γὰρ εἰδὲν δέονται, ἀλλ' ἔστι δένδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα, τῆς διαυγεστάτης ὑάλης· ὁ καρπὸς δ' ἔστι τῶν τῶν δένδρων, ποτῆρια παντοῖα καὶ τὰς κατασκευὰς, καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδὴν ἐν παρῇ τις εἰς τὸ συμπόσιον, τρυγῆσας ἐν ἡ καὶ δύο τῶν
ἐκπω-

hi tamen minores; fluvii lactis septem, et octo vini.

14. Coenatio extra urbem structa est, in eo qui vocatur campus Elysus. Est autem pratum pulcherrimum, et circa illud silva varia, densa, ac cumbentibus vinbram faciens: stragula de floribus subiecta habent: ministrant omnia, et huc illic ferunt venti, praeterquam quod vinum non infundunt: hoc enim nihil opus est; sed sunt arbores circa coenationem vitreae, magnae, de vitro pellucidissimo. Porro fructus harum arborum sunt pocula varia figuris et magnitudinibus. Cum igitur aduenit aliquis in coenationem, decerptum
Luc. Op. T. IV. F vnum

ἐκπωμάτων παρατίθεται, τὰ δὲ αὐτίκα οἶνον
 πλήρη γίγνεται· ἔτω μὲν πίνωσιν. ἀντί δὲ τῶν
 σεφάνων, αἱ ἀηδόνες, καὶ τᾶλλα τὰ μεσικά
 ἄρνεα, ἐκ τῶν πλησίον λειμῶνων τοῖς ἑόμασιν
 ἀνθολογῶντα, κατανίφει αὐτὰς μετ' ὠδῆς ὑπερ-
 πετόμενα, καὶ μὴν καὶ μυρίζονται ὠδί· νεφέ-
 λαι πυκναὶ ἀνασπᾶσασαί μύρον ἐκ τῶν πηγῶν,
 καὶ τῷ ποταμῷ, καὶ ἐπισᾶσαι ὑπὲρ τὸ συμπό-
 σιον, ἡρέμα τῶν αἰέμων ἀποθλιβόντων, ὕψι
 λεπτὸν, ὥσπερ δρόσον.

Ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, μεσικῇ τε καὶ ὠδαῖς σχο-
 λάζουσιν· ᾄδεται δὲ αὐτοῖς τὰ Ὀμήρου ἔπη μά-
 λιστα, καὶ αὐτὸς δὲ πάρεσι, καὶ συνευχεῖται
 αὐτοῖς, ὑπὲρ τὸν Ὀδυσσεῖα κατακείμενος. οἱ
 μὲν οὖν χοροὶ ἐκ παιδῶν εἰσὶ, καὶ παρθένων·

ἐξάρ-

vnum alterumque poculum sibi apponit: at illa
 statim vini plena fiunt, et sic bibunt. Pro coro-
 nis, lusciniae et aues aliae contrices, ex vicinis
 pratis flores rostris lectos, instar niuis in eos spar-
 gunt cum cantu superuolantes. Unguentis per-
 funduntur hunc in modum. Densae nubes bi-
 bunt e fontibus ac fluuio unguentum, deinde im-
 minentes coenationi placide vrgentibus ventis tan-
 quam tenuem rorem demittunt.

15. In coena musicae vacant et cantibus. Ca-
 nuntur ipsis Homeri maxime carmina. Et adest
 ipse quoque et cum illis epulatur, accumbens su-
 pra Vlyssē. Chori puerorum sunt et virginum.

Du-

ἐξάρχῃσι δέ, καὶ συνάδουσιν, Εὐνομὸς τε ὁ Λοκρὸς, καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων, καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τῆτον παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην, ἥδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὴν δέ ἔτοι παύσωνται ᾄδοντες, δεύτερος χορὸς παρέρχεται ἐκ κύκνων, καὶ χελιδόνων, καὶ ἀηδόνων· ἐπειδὴν δέ καὶ ἔτοι ᾄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, τῶν ἀνέμων καταρχόντων.

Μέγιστον δέ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκείνο ἔχουσι· πηγὰί εἰσι δύο πρὸς τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν, γέλωτος, ἡ δέ, ἡδονῆς· ἐκ τῶτων ἐκατέρας, πάντες ἐν' ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἡδέμενοι, καὶ γελῶντες διάγουσι.

Βέλο-

Ducunt eum concinuntque Eunomus Locrus, et Lesbius Arion, et Anacreon, et Stesichorus. Et enim hunc quoque apud illos vidi, iam reconciliata illi Helena. Hi vero cum canere desierunt, alter chorus procedit cynorum, hirundinum, ac lusciniarum: et vbi hi quoque cecinerunt, tum sane situa tota fistulis quasi succinit, ventis du-
cibus.

16. Maximum et illud ad hilaritatem *adiumen-*
sum habent, *quod* fontes sunt duo, circa coenationem, risus alter, alter vero voluptatis, e quorum altero in ipso conuiuii principio bibunt, et quod superest iucunde et cum risu agunt.

Βάλσμαι δὲ εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων ἕς τινας
 παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν τὰς ἡμι-
 θεάς, καὶ τὰς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας, πλὴν
 γε δὴ τῆς Λοκρῆς Αἴαντος. ἐκείνῳ δὲ μόνον ἔφα-
 σκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι·
 βαρβάρων δὲ, Κύρης τε ἀμφοτέρως, καὶ τὸν
 Σκύθην Ἀναχάρσιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολξιν,
 καὶ Νεμᾶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὴν καὶ Λυκᾶρ-
 γον τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα, καὶ Τέλ-
 λον, τὰς Ἀθηναίους, καὶ τὰς σοφούς, ἀνευ Πε-
 ριάνδρου· εἶδον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν Σωφρονί-
 σκε ἀδολεσχεῖντα μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμή-
 δος· περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν Ὑάκινθος τε ὁ Λακε-
 δαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισσος, καὶ Ὑλ-
 λας, καὶ ἄλλοι καλοὶ. καὶ μοι ἐδόκει ἔρᾶν τῆς
 Ὑα-

17. Dicere iam volo, nobilium hominum quos
 apud illos viderim. Semideos quidem omnes,
 et qui ad Ilium pugnarunt, praeter Locrum Aia-
 cem: illum solum dicebant in loco impiorum
 dare poenas. Barbarorum vero Cyrum utrumque,
 et Scytham Anacharfin, et Zamolxin Thracem,
 et Numam Italum: ac praeter hos Lycurgum La-
 cedaemonium, et Phocionem ac Tellum Athe-
 nienfes, et Sapientes, Periandro excepto. Vidi
 etiam Socratem Sophronisci F. sermones caeden-
 tem cum Nestore et Palamede. Circa illum erant
 Hyacinthus Lacedaemonius, et Thespiensis Nar-
 cissus, et Hylas, et pulchri alii. Et videbatur
 mihi

Τακίνθῃ· τὰ πολλὰ δ' ἔν ἐκείνῳ διήλεγχε·
 ἐλέγτο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθους,
 καὶ ἡπειλημένον πολλάκις ἐμβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς
 νῆος, ἣν Φλυαρεῖ, καὶ μὴ θέλῃ ἀΦεῖς τὴν εἰρω-
 νείαν, εὐωχεῖσθαι· Πλάτων δὲ μόνος ἔπαρῃν,
 ἀλλ' ἐλέγτο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ' αὐτῷ ἀναπλα-
 σθεΐσῃ πόλει οἰκεῖν, χρώμενος τῇ πολιτείᾳ,
 καὶ τοῖς νόμοις οἷς συνέγραψε, πολιτεύεσθαι.

Οἱ μὲντοι ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκουρον
 τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἡδεῖς τε ὄν-
 τες, καὶ κεχαρισμένοι, καὶ συμποσικώτατοι.
 παρῇν δὲ καὶ Αἰσωπος ὁ Φρύξ. τάτῳ δὲ ὅσα
 καὶ γελωτοποιῶ χρώνται. Διογένης μὲν γὰρ ὁ
 Σινωπεὺς, τοσαῦτον μετέβαλε τῷ τρόπῳ, ὥς
 γῆμα.

nihī amare Hyacinthum: multa sane illum red-
 arguebant. Dicebatur autem iratus illi Rhada-
 manthus, et saepe minatus esse, de insula se il-
 lum eiecturum, si nugas agere pergeret, et nol-
 let dissimulatione omīssa conuiuari. Plato solus
 non aderat, sed dicebatur ipse quoque ciuitatem
 habitare a se confictam, eaque forma reipubli-
 cae, eisque, quas scripsisset, legibus uti.

18. Aristippus quidem et Epicurus, primas hic
 ferebant, suaves homines, et gratiosi, et con-
 uiuae commodi. Aderat etiam Aesopus Phryx,
 quo ut scurra ridiculario utuntur. Verum Sino-
 pensis Diogenes ita mutauit mores, ut Laida du-

γῆμαι Λαίδα τὴν ἑταίραν, ὀρχεῖσθαι τε ὑπὸ
 μέθης πολλάκις ἀνιστάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν
 δὲ Στωϊκῶν, ἑδεῖς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀ-
 ναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον. ἐκέ-
 μεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου, ὅτι ἂν πρότερον αὐ-
 τῷ ἐπιβῆναι τῆς νήσου θέμις, πρὶν τὸ τέταρ-
 τον ἑαυτὸν ὀλιβεβορίσῃ· τὰς δὲ Ἀκαδημαϊκὰς
 ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἐλθεῖν, ἐπέχεον δ' ἔτι, καὶ
 διασκέπτεσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τῷ πῶς κα-
 ταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἐστίν.
 ἄλλως τε, καὶ τὴν ἐπὶ τῇ Ῥαδαμάνθυος, οἶμαι,
 κρίσιν ἐδεδοίκεσαν, ἅτε καὶ τὸ κριτήριον αὐτοὶ
 ἀνηρηκότες. πολλὰς δὲ αὐτῶν ἔφασκον ὀρμη-
 θέντας ἀκολαθεῖν τοῖς ἀφικνεύμενοις, ὑπὸ νω-
 θείας

ixerit meretricem, ebriusque saepe ad saltandum
 confurgat, et vinolentas nugas agat. Stoicorum
 aderat nemo: dicebantur enim adhuc adscendere
 arduum illum virtutis collem. Audiebamus et-
 iam de Chrysippo, non prius illi fas esse insulam
 ingredi, quam elleboro quartum usus esset. Aca-
 demicos vero dicebant velle quidem venire, sed
 sustinere se adhuc, et considerare: neque enim
 hoc ipsum illos percipere, an insula talis sit.
 Alioquin etiam Rhadamanthi, puto, iudicium
 metuunt, qui ipsum iudicandi instrumentum su-
 stulerint. Multos vero illorum, narrabant, im-
 petu capto sequi eos qui veniant in insulam, sed
 igna-

θείας δὲ ἀπολείπεσθαι, μὴ καταλαμβάνοντας 3),
καὶ ἀναστρέφειν ἐν μέσῃ τῇ ὁδῷ.

Οὗτοι μὲν ἔν-ῃσαν ἀξιολογώτατοι τῶν παρ-
όντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλεῦ, καὶ
μετὰ τῷτον, Θησέα. περὶ δὲ συνασίας καὶ ἀ-
φροδισίων ἄτω φρονῶσι· μίσγονται μὲν ἀνα-
φρονδόν, πάντων ὁρώντων, καὶ γυναιξί, καὶ ἄρ-
σεσι, καὶ οὐδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ·

μόνος

ignavia quadam deficere ante quam assequantur,
et de media via reuerti.

19. Hī quidem igitur eorum qui aderant ma-
xime commemorabiles. Maximo autem in ho-
nore habent Achillem, et post hunc, Theseum.
De coitu et rebus venereis ita sentiunt. Mīscēt
corpora publice, et in conspectu omnium, cum
mulieribus pariter et cum maribus, et nequa-
quam malum hoc illis videtur. Solus Socrates

F 4

deia-

3. Καταλαμβάνοντ.] Καταλαμβάνοντας il-
lud pertinet ad ἀναταληψίαν Academicor-
rum; itaque *comprehendendi* verbo, vsus essem:
si illud de eo quoque dici sciuissem, qui se-
cutus alterum, tandem assequitur. Neque
enim hic de fure, aut seruo fugitio sermo
est, sed de viatoribus vel currentibus in sta-
dio: ubi *assequendi* verbum quasi domici-
lium habet, quod tamen ipsum etiam ad il-
lam mentis facultatem transfertur, qua *com-
prehendere* dicimur, quae plane intelli-
gimus. Gesner.

μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἥ μὴν καθαρῶς
 πλησιάζειν τοῖς νέοις· καὶ μέντοι πάντες αὐτῷ
 ἐπισηκῆν κατεγίγνωσκον. πολλὰ γὰρ ὁ μὲν
 Ἰάκινθος, ἣ ὁ Νάρκισσος, ὠμολόγηεν, ἐκείνος
 δὲ ἤρνεϊτο· αἱ δὲ γυναῖκες εἰςὶ πᾶσαι κοιναί,
 καὶ ἑδεῖς Φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰςὶ τῷτο
 μάλιστα Πλατωνικώτατοι· καὶ οἱ παῖδες δὲ παρ-
 ἔχουσι τοῖς βελομένοις, ἑδὲν ἀντιλέγοντες.

Οὕτω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διεληλύθεισαν,
 καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὀμήρῳ τῷ ποιητῇ, σχο-
 λῆς ἔσης ἀμφοῖν, τάτε ἄλλα ἐπυνθανόμην, καὶ
 ὅθεν εἴη, λέγων τῷτο μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτι
 νῦν ζητεῖσθαι· ὁ δὲ αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν·
 οἱ μὲν γὰρ, Χίον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κο-
 λοφώ-

deierabat, se caste accedere ad iuvenes: sed omnes
 peierare illum iudicabant. Saepe enim Hyacin-
 thus aut Narcissus fatebantur; at ipse negabat.
 Mulieres vero communes omnes, neque invidet
 quisquam viro alteri, sed hac in re maxime sunt
 Platonicī. Praebent etiam pueri volentibus nihil
 repugnantes.

20. Duo nondum aut tres dies praeterierant,
 et accedens ad Homerum poetam cum ambobus
 esset otium, tum reliqua ex eo quaesui, tum
 unde esset? dicens illud maxime apud nos in
 hunc diem disputari. At ille aiebat, *illos igno-*
rare, cum bi Cbium, Smyrnaeum alii, multi Colo-
phonium

λοΦώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. εἶναι μὲντοι ἔλεγε
 Βαβυλώνιος, καὶ παρὰ γε τοῖς πολίταις, ἔχ
 "Ομηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι· ὕστερον δὲ
 ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλάξαι τὴν προσ-
 ηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀδετημένων σί-
 χων ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνῃ εἰσὶ γεγραμμένοι·
 καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὐτῶ εἶναι, κατεγίνω-
 σκον ἔν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρ-
 χον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν·
 ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἱκανῶς ἀπεκέκριτο, πάλιν αὐτὸν
 ἱρώτων, τί δήποτε ἀπὸ τῆς μηνίδος τὴν ἀρχὴν
 ἐποίησατο, καὶ εἶπεν ὃς, ἔτως ἐπελθεῖν αὐτῶ
 μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι. καὶ μὴν κῆκεῖνο ἐπεθύ-
 μην εἰδέναι, εἰ προτέραν ἔγραψε τὴν Ὀδυσσεΐαν
 τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοὶ φασιν· ὁ δὲ ἔρνεϊτο· ὅτι
 μὲν

*phonium putent: se vero, dicebat, Babylonium esse,
 et apud ciues non Homerum vocari, sed Tigranem;
 deinde cum obses (Homerus) apud Graecos esset,
 nomen mutasse. Ad haec de versibus illius reie-
 ctis interrogabam, num scripti ab ipso essent?
 atque ille suos esse omnes confirmavit. Damna-
 bam itaque Zenodoti et Aristarchi Grammatico-
 rum frigidas disputationes. Ad haec cum satis
 respondisset, rursus interrogavi, cur tandem ab
 ira Achillis initium carminis fecisset? Et ille, ita
 sibi temere in mentem venisse. Etiam illud scire
 volebam, prioremne scripseret Vlyssream Iliade,
 ut multi referunt? negabat. Caecum enim non
 fuisse,*

μὲν γὰρ εἰς τοῦτο αὐτὸν ἦν, ὃ καὶ εὐτό περὶ αὐτῷ
 λέγεσθαι, αὐτίκα ἔκτισται, ἑώρα γὰρ, ὥς εἰς αὐτὸν
 πρὸς αὐτὸν εἰσελθόντα πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους
 τῶν ἐκείνων, εἰ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα
 εἶδον. προσκίον γὰρ αὐτὸν ἐκπύοντα αὐτῷ,
 καὶ ὅς προθύμως πάντα ἀπεκρίτετο, καὶ μάλι-
 σς κατὰ τὴν δόξαν, ὑπερβολὴν ἐκρίτετο· ἦν γὰρ
 τις γραφὴ κατ' αὐτῷ ἀκατακτάτη ὑβρεως ὑπὸ
 Θεοσίτῃ, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποίσει ἐσκώψε,
 καὶ ἐνίκησεν Ὀμηρος, Ὀδυσσεὺς συνηγορῶντος.

Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς χρόνας τέτας ἀφίκατο καὶ
 Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἐπτάκις ἀλλοτριεύσας, καὶ
 ἐν τοσούτοις ζώοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας
 τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους· ἦν δὲ χρυσῆς ὅλον
 τὸ

fuisse, quod ipsum quoque de illo narrant, sta-
 tim sciebam. Vtebatur enim oculis: ut nec in-
 terrogatione opus esset. Saepe etiam alias hoc
 faciebam, si quando otiosum illum viderem, ut
 accedens ipsum interrogarem aliquid: atque ipse
 promte ad omnia respondebat, in primis secun-
 dum iudicium cum vicisset. Erat enim dies illi
 scripta iniuriae, a Therсите, quod contumeliose
 in ipsum lusisset in carmine: vicitque Homerus,
 causam illius vna agente Vlysse.

21. Iisdem temporibus Pythagoras etiam Sa-
 mius aduenit, septies mutatus, vita in totidem
 acta animalibus, perfectisque tot animae circuiti-
 bus. Erat vero dextro toto latere aureus. Il-
 lud

τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐκρίθη μὲν συμπολι-
τεύεσθαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετα δὲ ἔτι, πότερον
Πυθαγόραν ἢ Εὐφορβὸν αὐτὸν ὀνομάζειν χρή.
ὁ μὲντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ ἔτος πε-
ρίεφθός, καὶ τὸ σῶμα ἔλον ὠπτημένος· ἃ μὴν
παρεδέχθη γε, καίτοι πολλὰ ἰκτεύων.

Προϊόντος δὲ τῷ χρόνῳ, ἐνέσκη ὁ ἀγὼν, τὰ
παρ' αὐτοῖς Θανατῆσια. ἡγωνωθῆται δὲ Ἀχιλ-
λεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἑβδόμον. τὰ
μὲν ἂν ἄλλα, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν· τὰ δὲ καὶ
Φάλαϊδὰ τῶν πρᾶχθέντων διηγήσομαι. πάλιν
μὲν ἐνίκησε Κᾶρος ὁ ἀφ' Ἡρακλέους, Ὀδυσσεύς
περὶ τῷ σφάλλῃ καταγωνισάμενος. πυγμὴ δὲ
ἴση ἐγένετο Ἀρεῖ τε τῷ Αἰγυπτίῳ, ὅς ἐν Κο-
ρίνθῳ

lud quidem iudicatum est, eum versari secum:
hoc verò dubitabatur, utrum Pythagoram vocare
an Euphorbum oporteret. Venit et Empedocles,
circum vitulatus, et toto affatus corpore. Neque
tamen, quantumvis multis verbis supplicaret,
receptus est.

22. Procedente tempore certamen instabat, quae
Thanatusia (*Mortalia*) apud illos vocantur. Prae-
fidebant Achilles quintum, Theseus septimum. Re-
liqua longum fuerit dicere: summa capita rerum
enarrabo. Lucius vicit Carus Heraclides, victo in
certamine de hac corona Vlysses. Pugilatus ae-
qua laus fuit Arei Aegyptii, qui Corinthi sepultus
est,

ρίνθω τέθρεπται, καὶ Ἐπειῶν, ἀλλήλοισι συνελ-
θόντων· παγκρατίῳ δὲ ἔτιθεται ἄθλα παρ'
αὐτοῖς. τὸν μέντοι δρόμον, ἔτι μέμνημαι
τίς ἐνίκησε. ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, πα-
ραπολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσί-
οδος. τὰ δ' ἄθλα ἦν ἅπασιν ξέφανος, πλακεῖς
ἐν πτερῶν ταωνίων.

Ἄρτι δὲ τῷ ἀγῶνος συντετελεσμένῃ ἡγγέλ-
λοντο οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι,
ἀπορρήξαντες τὰ δεσμά, καὶ τῆς Φρεγᾶς ἐπι-
κρατήσαντες, ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν νῆσον. ἡγεῖσθαι
δὲ αὐτῶν, Φάλαριν τε τὸν Ἀκραγαντῖνον, καὶ
Βῆσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδην τὸν Θρᾷ-
κα, καὶ τὰς περὶ Σκυρίωνα, καὶ Πίτυοκᾶμπτην.
ὥς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐκτάσ-
σει

est, et Epei, inter se congressorum. Pancratii
praemia apud illos non proponuntur. Cursu quis
vicerit, non amplius recordor. Inter poëtas re
quidem vera multum Homerus praestabat, vince-
bat tamen Hesiodus. Praemia omnibus plexa e
pauoninis pennis corona.

23. Iam consummata autem certamine nun-
ciantur ii, qui in locò impiorum puniuntur, ru-
ptis vinculis superataque custodia, pergere ad in-
sulam, ducibus Phalari Agrigentino, et Aegy-
ptio Busiride, et Diomiede Thrace, Scirone item
stque Pityocampte. His auditis Rhadamanthus
emit-

σσι τὰς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἡϊένος· ἡγήτο δὲ Θη-
σεύς τε καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος,
ἡδὴ σωφρονῶν. καὶ σύμμιζαντες ἐμάχοτο,
καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλεύς τὰ πλεῖστα
κατορθώσαντος. ἡρίσευσε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ
τῷ δεξιῷ ταχθεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ
Δηλίῳ ἐμάχετο. προσιόντων γὰρ τῶν πολε-
μίων, ἔκ ἔφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτος
ἦν· ἐφ' οἷς καὶ ὕπερον ἐξηρέθη αὐτῷ ἄρισεῖον,
καλὸς τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν τῷ προαεῖῳ.
ἔνθα συγκαλῶν τὰς ἐταίρους, διελέγετο, Νε-
κρακαδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας.

Συλλαβίντες ἔν τὰς νενικημένους, καὶ δῆσαν-
τες, αὐτοὶς ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομέ-
νας.

emittit ad litora Heroas, quos ducunt Theseus
et Achilles, et, qui iam resipuerat, Ajax Tela-
monius. Hi commisso praelio pugnant: vincunt
Heroës, egregia praesertim Achillis opera. Multo
etiam melius Socrates in dextro cornu collocatus
hic rem gerit, quam cum virus ad Delium pu-
gnaret. Accedentibus enim hostibus non fugit,
nec auertit faciem. Ea propter deinde virtutis
ipsi praemium eximium decretum est, pulcher
magnusque hortus suburbanus. Hic *postea* con-
uocatis sodalibus disputabat, mortuorumque Aca-
demiae loco nomen faciebat.

24. Victos itaque comprehensos vinctosque ite-
rum reuiferunt, magis iam puniendos. Scripsit
hanc

νας. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος, καὶ ἀπιδόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζειν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τῆ ποιήματος αὕτη, Νῦν δέ μοι ἔννεπε μῆσα μάχην νεκρῶν ἡρώων. τότε δ' ἔν κυάμας ἐψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπειδὰν πόλεμον κατορθώσωσιν, εἰσιῶντό τε ἐπινίκια, καὶ εὐρτήν μεγίστην ἤγουν· μόνος δὲ ταύτης ἔμετεχε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόρρω ἐκαθέζετο, μυσαιττόμενος τὴν κυανοφαγίαν.

Ἦδη δὲ μηνῶν ἕξ διεληλυθότων, περὶ μεσῶντα τὸν ἑβδομον, νεώτερα συνίστατο πράγματα. Κίνυρος γὰρ ὁ τῆ Σκινθάρει παῖς, μέγας τε ὢν, καὶ

hanc quoque pugnam Homerus, ac discedenti mihi dedit libros nostratibus hominibus adferendos. Verum postea hos non minus quam alia perdidimus. Initium poëmatis hoc fuerat: *Musa, mihi Heroum dic praelia defunctorum.* Tum fabis coctis, qui apud illos mos est, bello feliciter administrato, epulas victoriae causa instituunt, celebritatemque agunt maximam. Solus in partem illius non venit Pythagoras, sed cibo abstinens procul sedit, abominatus illam fabas edendi consuetudinem.

25. Iam sex menses peracti fuerant; cum circa medium septimum, noui quid actum est. Cinyrus Scinthari filius, magnus et pulcher qui esset, diu

καὶ καλὸς, ἥρα πολὺν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης
καὶ αὕτη δὲ ἐκ ἀφανῆς ἦν, ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα
τὸν νεανίσκον. πολλάκις γὰρ καὶ διένευον ἀλ-
λήλοις ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ πρῆπιον, καὶ μό-
νοι ἐξανιστάμενοι, ἐπαινοῦντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ
δὴ ὑπ' ἔρωτος καὶ ἀμυχανίας ἐβελεύσατο ὁ Κί-
νυρος ἀρπάσαι τὴν Ἑλένην. ἐδόκει δὲ καὶ κείνη
ταῦτα, οἷχεσθαι ἀπικόντας ἐς τινὰ τῶν ἐπικει-
μένων νήσων, ἥτοι ἐς τὴν Φελλῶ, ἢ ἐς τὴν Τυ-
ρόεσσαν. συνωμότας δὲ πάσαι προσελήφesan
τρεις τῶν ἐταίρων τῶν ἐμῶν, τὰς θρασυτάτας·
τῷ μέντοι πατρὶ, ἐκ ἐμήνυσε ταῦτα· ἠπίσαντο
γὰρ ὑπ' αὐτῇ κωλυθησόμενος. ὡς δ' ἐδόκει
αὐτοῖς, ἐτέλεν τὴν ἐπιβελήν. καὶ ἐπεὶ νύξ ἐγέ-

NESTO

diu iam amabat Helenam, et ipsum iuuenem ap-
parebat ad furorem ab illa amari: saepe enim et
innuebant sibi inuicem in conuiuio, et propina-
bant, et soli surgentes oberrabant per siluam.
Atque adeo prae amore et consilii alterius inopia
consilia agitabat Cinyrus rapiendae Helenae. Pla-
cuit autem mulieri quoque aufugere in quandam
adiacentium insularum, siue in Phello, siue in
Tyroëssam. Coniuratos autem olim adsumferant
tres sociorum meorum audacissimos. Patri tamen
haec non indicauerat, qui nosset ab eo se prohi-
bitum iri. Cum vero visum esset, cogitata per-
fecerunt: obortaque nocte, me non praesente;
forte

μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἢ μὴν καθαρῶς
 πλησιάζειν τοῖς νέοις· καὶ μέντοι πάντες αὐτᾶ
 ἐπιορκεῖν κατεγίγνωσκον. πολλὰ γὰρ ὁ μὲν
 Ἰάκινθος, ἢ ὁ Νάρκισσος, ὠμολόγηεν, ἐκείνος
 δὲ ἡρεῖτο· αἱ δὲ γυναῖκες εἰσὶ πᾶσαι κοιναί,
 καὶ ἑδεῖς φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰσὶ τέτο
 μάλιστα Πλατωνικώτατοι· καὶ οἱ παῖδες δὲ παρ-
 ἔχουσι τοῖς βελομένοις, ἑδὲν ἀντιλέγοντες.

Οὕτω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διεληλύθεισαν,
 καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὀμήρῳ τῷ ποιητῇ, σχο-
 λῆς ἔσης ἀμφοῖν, τάτε ἄλλα ἐπυνθανόμην, καὶ
 ὅθεν εἴη, λέγων τέτο μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτι
 νῦν ζητεῖσθαι· ὁ δὲ αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν·
 οἱ μὲν γὰρ, Χίον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κο-
 λοφώ-

deierabat, se caste accedere ad iuvenes: sed omnes
 peierare illum iudicabant. Saepe enim Hyacin-
 thus aut Narcissus fatebantur; at ipse negabat.
 Mulieres vero communes omnes, neque invidet
 quisquam viro alteri, sed hac in re maxime sunt
 Platonicæ. Præbent etiam pueri volentibus nihil
 repugnantes.

20. Duo nondum aut tres dies præterierant,
 et accedens ad Homerum poetam cum ambobus
 esset otium, tum reliqua ex eo quaesivi, tum
 unde esset? dicens illud maxime apud nos in
 hunc diem disputari. At ille aiebat, illos igno-
 rare, cum bi Chium, Smyrnaeum alii, multi Colo-
 phonium

λοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. εἶναι μέντοι ἔλεγε
 Βαβυλώνιος, καὶ παρὰ γε τοῖς πολίταις, ἔχ
 "Ομηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι· ὕστερον δὲ
 ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλάξαι τὴν προσ-
 ηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀφεικμένων σί-
 χων ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνῃ εἰσὶ γεγραμμένοι·
 καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὐτῷ εἶναι. κατεγίνω-
 σκον ἔν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρ-
 χον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν·
 ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἱκανῶς ἀπεκέρχито, πάλιν αὐτὸν
 ἱρώτων, τί δήπατε ἀπὸ τῆς μηνίδος τὴν ἀρχὴν
 ἐποίησατο, καὶ εἶπεν ὃς, ἔτως ἐπελθεῖν αὐτῷ,
 μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι. καὶ μὴν κἄκεῖνο ἐπεθύ-
 μην εἰδέναι, εἰ προτέραν ἔγραψε τὴν Ὀδύσειαν
 τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοὶ φασιν· ὃ δὲ ἤρνεϊτο· ὅτι
 μὲν

*phonium putent: se vero, dicebat, Babylonium esse,
 et apud ciues non Homerum vocari, sed Tigranem;
 deinde cum obses (Homerus) apud Graecos esset,
 nomen mutasse. Ad haec de versibus illius reie-
 ctis interrogabam, num scripti ab ipso essent?
 atque ille suos esse omnes confirmavit. Damna-
 bam itaque Zenodoti et Aristarchi Grammatico-
 rum frigidias disputationes. Ad haec cum satis
 respondisset, rursus interrogavi, cur tandem ab
 ira Achillis initium carminis fecisset? Et ille, ita
 sibi temere in mentem venisse. Etiam illud scire
 volebam, prioremne scripisset Vlyssream Iliade,
 ut multi referunt? negabat. Caecum enim non
 fuisse,*

μὲν γὰρ ἔδὲ τυφλὸς ἦν, ὃ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτῷ
λέγουσιν, αὐτίκα ἠπιστάμην, ἑώρα γὰρ, ὥς ἔδὲ
πυνθανέσθαι ἔδοκίμην· πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε
τῆτα ἐποίκην, εἴ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα
ἑώρων. προσιών γὰρ ἂν τι ἐπυνθανόμην αὐτῷ,
καὶ ὃς προθύμως πάντα ἀπεκρίνετο, καὶ μάλι-
στα κατὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐκράτησεν· ἦν γὰρ
τις γραφὴ κατ' αὐτῷ ἀπενηνεγμένη ὕβρεως ὑπὸ
Θερσίτῃ, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἔσκωψε,
καὶ ἐνίκησεν Ὀμηρος, Ὀδυσσεὺς συνηγορῶντος.
Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς χρόνας τέτας ἀφίκετο καὶ
Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἐπτάκις ἀλλαγεῖς, καὶ
ἐν τοσέτοις ζώοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας
τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους· ἦν δὲ χρυσῆς ὅλον
τὸ

fuisse, quod ipsum quoque de illo narrant, sta-
tim sciebam. Vtebatur enim oculis: ut nec in-
terrogatione opus esset. Saepe etiam alias hoc
faciebam, si quando otiosum illum viderem, ut
accedens ipsum interrogarem aliquid: atque ipse
promte ad omnia respondebat, in primis secun-
dum iudicium cum vicisset. Erat enim dica illi
scripta iniuriae, a Therсите, quod contumeliose
in ipsum lusisset in carmine: vicitque Homerus,
causam illius vna agente Vlysse.

21. Iisdem temporibus Pythagoras etiam Sa-
mius aduenit, septies mutatus, vita in totidem
acta animalibus, perfectisque tot animae circuiti-
bus. Erat vero dextro toto latere aureus. Il-
lud

τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ εὐρίθη μὲν συμπολι-
τεύεσθαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετα δὲ ἔτι, πότερον
Πυθαγόραν ἢ Εὐφορβὸν αὐτὸν ὀνομάζειν χρῆ.
ὁ μὲντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ ἔτος πε-
ρίεφθος, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὥπτημένος· ὃ μὲν
παρεδέχθη γε, καίτοι πολλὰ ἰκτεῦεν.

Προϊόντος δὲ τῆς χρόνης, ἐνέσκη ὁ ἀγὼν, τὰ
παρ' αὐτοῖς Θανατώσια. ἡγωνωθέσει δὲ Ἀχιλ-
λεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἑβδομον. τὰ
μὲν ἔν ἄλλα, μακρὸν αὖν εἴη λέγειν· τὰ δὲ κα-
τάλοιπα τῶν πραχθέντων διηγήσομαι. πάλιν
μὲν ἐνίκησε Κᾶρος ὁ ἀφ' Ἡρακλέους, Ὀδυσσεὺς
περὶ τῆς σεφάνης καταγωνισάμενος. πυγμὴ δὲ
ἴση ἐγένετο Ἀρεῖς τε τῆς Αἰγυπτίας, ὅς ἐν Κο-
ρίνθῳ

huc quidem iudicatum est, eum versari secum:
hoc vero dubitabatur, utrum Pythagoram vocare
an Euphorbum oporteret. Venit et Empedocles,
circum vstulatus, et toto affatus corpore. Neque
tamen, quantumvis multis verbis supplicaret,
receptus est.

22. Procedente tempore certamen instabat, quae
Thanatusia (*Mortalia*) apud illos vocantur. Prae-
fidebant Achilles quintum, Theseus septimum. Re-
liqua longum fuerit dicere: summa capita rerum
enarrabo. Lucta vicit Carus Heraclides, victo in
certamine de hac corona Vlysses. Pugilatus ae-
qua laus fuit Arei Aegyptii, qui Corinthi sepultus
est,

ρίνθῳ τέθραπται, καὶ Ἐπειῶν, ἀλλήλοις συνελ-
θόντων· παγκρατίῃ δὲ ἔτι τίθεται ἄθλα παρ'
αὐτοῖς. τὸν μέντοι δρόμον, ἐκ ἔτι μέμνημαι
τίς ἐνίκησε. παιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, πα-
ραπολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσί-
οδος. τὰ δ' ἄθλα ἦν ἅπασι σέφαρος, πλακεῖς
ἐκ πτερῶν ταωνίων.

Ἄρτι δὲ τῶ ἀγῶνος συντετελεσμένῃ ἡγγέλ-
λονται οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι,
ἀπορρήξαντες τὰ δεσμά, καὶ τῆς Φρεαῖας ἐπι-
κρατήσαντες, ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν νῆσον. ἡγεῖσθαι
δὲ αὐτῶν, Φάλαριν τε τὸν Ἀκραγαντῖνον, καὶ
Βέσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδην τὸν Θραῦ-
κα, καὶ τὲς περὶ Σκυρίωνα, καὶ Πίτυοκᾶμπτην.
ὥς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθους, ἐκτάσ-

σε

est, et Epei, inter se congressorum. Pancrati
praemia apud illos non proponuntur. Cursu quis
vicerit, non amplius recorder. Inter poetas re
quidem vera multum Homerus praestabat, vince-
bat tamen Hesiodus. Praemia omnibus plexa e
pauoninis pennis corona.

23. Iam consummato autem certamine nun-
ciantur ii, qui in loco impiorum puniuntur, ru-
ptis vinculis superataque custodia, pergere ad in-
fulam, ducibus Phalari Agrigentino, et Aegy-
ptio Bufiride, et Diomede Thrace, Scirone item
atque Pityocampte. His auditis Rhadamanthus
emit-

σαι τὰς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἡϊόντος· ἠγάτο δὲ Θησεύς τε καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἤδη σωφρονῶν. καὶ σύμμιζαντες ἐμάχοτο, καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλεύς τὰ πλεῖστα κατορθώσαντος. ἤριζευσε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ τῷ δεξιῷ ταχθεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο. προσιόντων γὰρ τῶν πολέμιων, ἐκ ἔφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτος ἦν· ἐφ' οἷς καὶ ὑπερὸν ἐξηρέθη αὐτῷ ἀριεῖον, καλὸς τε καὶ μέγας παραδείσος ἐν τῷ προαεῖῳ. ἔνθα συγκαλὼν τὰς ἐταίρας, διελέγετο, Νεκρακαδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας.

Συλλαβόντες ἔν τὰς νενικημένους, καὶ δῆσαντες, αὐθις ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομένους.

emittit ad litora Heroas, quos ducunt Theseus et Achilles, et, qui iam resipuerat, Ajax Telamonius. Hi commisso praelio pugnant: vincunt Heroës, egregia praefertim Achillis opera. Multo etiam melius Socrates in dextro cornu collocatus hic rem gerit, quam cum virtus ad Delium pugnaret. Accedentibus enim hostibus non fugit, nec avertit faciem. Ea propter deinde virtutis ipsi praemium eximium decretum est, pulcher magnusque hortus suburbanus. Hic *postea* convocatis sodalibus disputabat, mortuorumque Academiae loco nomen faciebat.

24. Victos itaque comprehensos vincētosque iterum reñuiferunt, magis iam puniendos. Scripsit hanc

νας. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην "Ομηροῦ καὶ ἀπιδόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζεν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τῆς ποιήματος αὕτη, Νῦν δέ μοι ἔννεπε μῆσα μάχην νεκρῶν ἡρώων. τότε δ' ἔν κυάμῳ ἐψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπειδὴν πόλεμον κατορθώσωσιν, εἰσιδόντες ἐπινίκια, καὶ εὐρῆν μεγίστην ἦγον· μόνος δὲ ταύτης ἔμετρεχε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόρρω ἐκαθέζετο, μυσσάττομενος τὴν κυανοφαγίαν.

"Ἦδη δὲ μηνῶν ἕξ διεληλυθότων, περὶ μεσσηντα τὸν ἑβδομον, νεώτερα συνέστατο πράγματα. Κίνυρος γὰρ ὁ τῆς Σκινθάρης παῖς, μέγας τε ὢν καὶ

hanc quoque pugnam Homerus, ac discedenti mihi dedit libros nostratibus hominibus adferendos. Verum postea hos non minus quam alia perdidimus. Initium poematis hoc fuerat: *Musa, mihi Heroum dic praelia defunctorum.* Tum fabis coctis, qui apud illos mos est, bello feliciter administrato, epulas victoriae causa instituunt, celebritatemque agunt maximam. Solus in partem illius non venit Pythagoras, sed cibo abstinens procul sedit, abominatus illam fabas edendi consuetudinem.

25. Iam sex menses peracti fuerant; cum circa medium septimum, novi quid actum est. Cinyrus Scinthari filius, magnus et pulcher qui esset, diu

καὶ καλὸς, ἦρα πολὺν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης,
καὶ αὕτη δὲ ἐκ ἀφανῆς ἦν, ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα
τὸν νεανίσκον. πολλάκις γὰρ καὶ διένευον ἀλ-
λήλοις ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ πρῆπινον, καὶ μό-
νοι ἐξανιστάμενοι, ἐπλανῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ
δὴ ὑπ' ἔρωτος καὶ ἀμυχανίας ἐβλεύσατο ὁ Κί-
νυρος ἀρπάσαι τὴν Ἑλένην. ἐδόκει δὲ καί κεν
ταῦτα, οἷχεσθαι ἀπίκντας ἐς τινὰ τῶν ἐπικει-
μένων νήσων, ἥτοι ἐς τὴν Φελλῶ, ἢ ἐς τὴν Τυ-
ρόεσσαν. συνωμότας δὲ πάλα προσελήφεσαν
τρεῖς τῶν ἐταίρων τῶν ἐμῶν, τὰς θρασυτάτας·
τῷ μέντοι πατρὶ, ἐκ ἐμήνυσσε ταῦτα· ἠπίστατο
γὰρ ὑπ' αὐτῆ κωλυθησόμενος. ὥς δ' ἐδόκει
αὐτοῖς, ἐτέλεν τὴν ἐπιβελήν. καὶ ἐπεὶ νύξ ἐγέ-

NETO

diu iam amabat Helenam, et ipsum iuuenem ap-
parebat ad furorem ab illa amari: saepe enim et
innuebant sibi inuicem in conuiuio, et propina-
bant, et soli surgentes oberrabant per siluam.
Atque adeo prae amore et consilii alterius inopia
consilia agitabat Cinyrus rapiendae Helenae. Pla-
cuit autem mulieri quoque aufugere in quandam
adiacentium insularum, siue in Phello, siue in
Tyroëssam. Coniuratos autem olim adsumferant
tres sociorum meorum audacissimos. Patri tamen
haec non indicauerat, qui nosset ab eo se prohi-
bitum iri. Cum vero visum esset, cogitata per-
fecerunt: obortaue nocte, me non praesente;
forte

νετο (ἐγὼ μὲν ἔπαρην, ἐτύγχανον γὰρ ἐν τῷ
 συμποσίῳ κεκοιμημένος·) οἱ δὲ λαθόντες τὰς
 ἄλλας, ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ὑπὸ σπερδῆς
 ἀνήχθησαν.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος ὁ Μενέ-
 λαος, ἐπεὶ ἔμαθε τὴν εὐνὴν κενὴν τῆς γυναικός,
 βοήν τε ἴση, καὶ τὸν ἀδελφὸν παρλαβὼν, ἦει
 πρὸς τὰ βασίλεια τῷ Ῥαδάμανθυσι. ἡμέρας δ'
 ὑποφαινέσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν
 ναῦν πολὺ ἀπέχεσθαι· ἔτω δὲ ἐμβιβάσας ὁ
 Ῥαδάμανθυσ πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν
 μονόξυλον, ἀσφοδελίνην, παρήγγειλε διώκειν·
 οἱ δὲ, ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες περὶ μεσημ-
 βρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτὰς, ἄρτι ἐς τὸν γα-
 λακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς
 Τυροῦσ-

forte enim in coenatione obdormiueram, clam
 reliquos adsumta Helena, festinanter auecti sunt.

96. Circa mediam vero noctem euigilans Me-
 nelaus, cum vacuum vxore torum sensisset, cla-
 morem sustulit, assumtoque fratre ad regiam
 Rhadamanthi perrexit. Die exorto, videre se na-
 uim, dicebant speculatores, quae multum iam
 abesset. Itaque impositos Heroum quinquaginta
 in nauim, vno ex ligno cauatam, asphodelinam,
 iussit fugitiuos persequi. Hi studiose nauigantes
 circa medium illos diem assequuntur, iam intran-
 tes in lactens mare prope Tyroësam; tantillum
 aberat,

Τυροέσσης, παρὰ τοσῶτον ἦλθον διαδράναι· καὶ ἀναδησάμενοι τὴν ναῦν ἐλύσει ῥοδίνῃ, κατέπλεον. ἡ μὲν ἔν Ἑλένῃ, ἐδάκρυέ τε, καὶ ἡσχύνετο, καὶ ὑπεκαλύπτετο. τὰς δ' ἀμφὶ τὸν Κίνυρον ἀνακρίνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθυς, εἴπνευ καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίστασιν, ὡς εὐδέναι εἶπον, ἐκ τῶν αἰδοίων δήσας, ἀπέπεμψε ἐς τῶν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μαλαχῇ πρότερον μασιγωθέντας.

Ἐψήφισαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροθέσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσε, τὴν ἐπιᾶσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμεΐαντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ ἡνιώμην τε καὶ ἐδάκρυον, οἷα ἐμῆλον ἀγαθὰ καταλιπὼν, αὐτοῖς πλανηθήσεσθαι. αὐτοὶ μέντοι παρεμυθοῦντο λέγον-

aberat, quin aufugissent! reuinctaque naui catena rosacea, in portum redeunt. Helena igitur lacrumari, pudorem prae se ferre, caput obuolueret. Cinyrum vero cum sociis, cum interrogasset ante Rhadamanthus, si qui alii quoque illorum essent conscii? negantes, in impiorum locum relegauit, pudendis reuinctos, et malua verberatos antea.

27. Decreuerunt autem etiam nos intra diem statutum insula emittere, solo die proximo manendi facultate concessa. Ibi ego quidem mae ferre et lacrimari, quibus relictis bonis iterum oberraturus essem. Ipsi tamen consolari me ac

Luc. Op. T. IV. G dice-

λέγοντες, ὅ πολλῶν ἐτῶν ἀφίξεσθαι πάλιν πρὸς αὐτάς· καὶ μοι ἤδη θρόνον τε καὶ κλισίαν ἐς τε-
πιὸν παρεδείκνυσαν, πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ
δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδαμάνθυϊ, πολλὰ ἐκέτευσεν
εἰπεῖν τὰ μέλλοντα, καὶ ὑποδείξαι μοι τὸν πλῆν.
ὁ δὲ ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα,
πολλὰ δὲ πρότερον πλανηθέντα, καὶ κινδυνεύ-
σαντα· τὸν δὲ χρόνον ἔκτε τῆς ἐπανόδου προσ-
θεῖναι ἠθέλησεν, ἀλλὰ δὴ καὶ δεινὸς τὰς πλησίον
νῆσους (ἐφαίνοντο δὲ πέντε τὸν ἄρδμεν, καὶ
ἄλλη ἔκτη πρόρρωθεν) ταύτας μὲν εἶναι ἔφα-
σκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, ἀφ' ὧν δὴ,
ἔφη, ὄρε᾽ς τὸ πολὺ πῦρ καίόμενον. ἔκτη δὲ
ἐκείνη τῶν ἐνείρων ἡ πέλις· μετ' αὐτὴν δὲ, ἡ
τῆς

dicere, post annos non ita multos fore, vt ad se
redeam, iamque mihi sellam, et accubitum in
posterum *adsignandum* ostendebant, propter opti-
mos. Ego vero ad Rhadamanthum adiens suppli-
citer petii, vt futura mihi diceret, et nauigatio-
nem praemonstraret: Respondit, venturum me
post errores multos atque pericula in patriam.
Tempus autem reditus non iam volebat adiciere:
sed ostensis intus propinquis, apparebant autem
numero quinque et sexta alia ~~et~~ longinquo, has
quidem proximas dicebat esse impiorum, e qui-
bus, inquit, ignem multum vides ardentem. Sexta
vero illa somniorum ciuitas; post illam Calypsus
insu-

τῆς Καλυψῆς νῆος, ἀλλ' ἐδέπω σοι Φαίνεται.
ἐπειδὴν δὲ ταύτας παραπλεύσης, τότε δὴ ἀφί-
ξη εἰς τὴν μεγάλην ἡπειρον τὴν ἐναντίαν τῇ ὑφ'
ὑμῶν κατοικεμένη. ἐνταῦθα δὲ πολλὰ παθὼν,
καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμί-
κτοις ἐπιδημήσας, χρόνῳ ποτὲ ἤξεις εἰς τὴν
ἐτέραν ἡπειρον. τοσαῦτ' εἶπε.

Καὶ ἀνασπάσας ἀπὸ τῆς γῆς μετὰ χερῶν ῥίξαν,
ὥρεξέ μοι ταύτην, κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις
κινδύνοις ταύτῃ προσεύχεσθαι· παρήνεσε δὲ καὶ
ἂν ποτε ἀφικοίμην εἰς τήνδε τὴν γῆν, μήτε πυρ
μετὰ χερῶν σκαλεύειν, μήτε θέρμης ἐσθίειν, μή-
τε παιδί ὑπὲρ τὰ ἐκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν.
τέτων γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχειν τῆς εἰς
τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν ἂν τὰ περὶ τὸν
πλῆν

*insula, sed nondum eam vides. Has vero cum prae-
ternavigaueris, tum peruenies in magnam continen-
tem, habitatae a vobis oppositam. Ibi vero multa
passus, gentibus paragratis multis, inter homines
versatus infociabiles, tandem aliquando in continen-
tem alteram peruenies.*

28. Haec dixit, extractamque e terra maluae
radicem mihi porrexit, iubens in maximis vt pe-
riculis hanc inuocarem, praecepitque, si quando
in hanc terram venissem, vt neque gladio ignem
foderem, neque lupinos ederem, neque puero duode-
uiginti annis maiore fruerer. Horum memor si
essem, sperem haberem reditus in hanc insulam. Tum

πλὴν παρεσκευαζόμεν· καὶ ἐπὶ καιρὸς ἦν, συν-
 εισιώμην αὐτοῖς. τῇ ἐπιούσῃ δ' ἐλθὼν πρὸς
 "Ὅμηρον τὸν ποιητὴν, ἐδεήθην αὐτῷ ποιῆσαι
 μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε,
 σήλην βηρύλλῃ λατρεῖ ἀναστήσας, ἐπέγραψα πρὸς
 τῷ λιμένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα, ἦν τοῖόνδε·

Λουκιανὸς τάδε πάντα Φίλος μακάρεσσι
 θεοῖσιν

Εἶδέ τε, καὶ πάλιν ἦλθε Φίλην ἐς πατρί-
 δα γαῖαν.

Μείνας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῆς ἐπιούσης
 ἀνηγόμεν, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων, εὐθὰ
 μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν, λατρεῖ τῆς Πη-
 νελόπης δίδωσιν ἐπιστολὴν εἰς Ὀγυγίαν τὴν νῆ-
 σον Καλῦφοι κομίζειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ
 Ραδά-

igitur ad nauigationem necessaria parauī, et cum
 tempus esset, cum illis epuiatus sum. Postridie
 eius diei accedens ad Homerum poetam rogavi,
 vt duorum mihi verficulorum inscriptionem face-
 ret; et cum fecisset, coluthellae de beryllo gem-
 ma erectae ad ipsum portum, inscripsi. Erat au-
 tem epigramma hoc:

Lucianus diuis carus felicibus isthaec

Omnia contuitus, patrias remeauit ad vrbes.

29. Moratus hunc diem proximo solui, dedu-
 centibus Heroibus. Hic accedens etiam Vlysses
 clam Penelopen dat mihi epistolam in Ogygiam
 insulam ferendam Calypso. Miserat mihi comi-
 tem

Ῥαδάμανθους τὸν πορθέα Ναύπλιον, ἵν' εἰ κατ-
 αχθείμεν ἐς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλά-
 βοι, ἅτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν πλέοντας. ἐπεὶ
 δὲ τὸν εὐώδη αἶρα προϊόντες παρελθόντες, αὐτίκα ἡμᾶς ὁδμή τε δεινὴ διεδέχετο, οἷον
 ἀσφάλτη, καὶ θεία, καὶ πίσσης, ἅμα καιομέ-
 νων. καὶ κνίσσα δὲ πονηρὰ, καὶ ἀφόρητος, ὥσ-
 περ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων. καὶ ὁ αἶρ ζο-
 Φερός, καὶ ὀμιχλώδης, καὶ κατέσασεν ἐξ αὐτῆ
 δρόσος πιττίνη. καὶ μέντοι καὶ μασιγῶν ψόφος
 ἤκετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν.

Ταῖς μὲν ἔν Ἀλλαῖς ἐ προσέσχομεν· ἧς δ' ἐπέ-
 βημεν, τοιαύδε ἦν· κύκλω μὲν πᾶσα κρημνώδης,
 καὶ ἀπόξυρος, πέτραις καὶ τραχώσι κατεσκλη-
 ρυῖα.

tem Rhadamanthus portitorem Nauplium, vt, si
 deferremur in insulas, nemo nos comprehender-
 ret, qui alterius negotii causa nauigaremus. Cum
 vero bene olentem illum aërem prouecti exiisse-
 mus, statim cum teter odor nos excepit, tan-
 quam asphalti et sulfuris picisque vna ardentium,
 tum nidor malus atque intolerabilis, velut ab vstu-
 latis hominibus: aërque obscurus et caliginosus,
 a quo stillaret ros quidam piceus. Verum, et ver-
 berum sonus exaudiri, et ploratus hominum
 multorum.

30. Ad reliquas non accessimus: in quam vero
 exscendimus, ea erat eiusmodi. Tota in circuitu
 praeceps et squalida, saxi et asperis locis rigida.

πλὴν παρεσκευαζόμεν· καὶ ἐπὶ καιρὸς ἦν, συν-
εισιώμεν αὐτοῖς. τῇ ἐπιούσῃ δ' ἔλθων πρὸς
"Ὀμηρον τὸν ποιητὴν, ἐδεήθην αὐτῷ ποιῆσαι
μοι δίσιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε,
σήλην βηρύλλῳ λίθῳ ἀναξήσας, ἐπέγραψα πρὸς
τῷ λιμένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα, ἦν τοῖόν δε·

Λουκιανὸς τάδε πάντα Φίλος μακάρεσσι

θεοῖσιν

Εἶδέ τε, καὶ. πάλιν ἦλθε Φίλην ἐς πατρί-
δα γαῖαν.

Μείνας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῆς ἐπιούσης
ἐνηγμένη, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων, εὐδαί-
μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν, λάθρα τῆς Πη-
νελόπης δίδωσιν ἐπιστολὴν εἰς Ὠγυγίαν τὴν νῆ-
σον Καλυψοῖ κομίζειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ
Ῥαδά-

igitur ad navigationem necessaria paravi, et cum
tempus esset, cum illis epulatus sum. Postridie
eius diei accedens ad Homerum poetam rogavi,
ut duorum mihi versiculorum inscriptionem face-
ret; et cum fecisset, columellae de beryllo gem-
ma erectae ad ipsum portum, inscripsi. Erat au-
tem epigramma hoc:

Lucianus diuis carus felicibus aethaec

Omnia contuitus, patrias remeavit ad vrbes.

29. Moratus hunc diem proximo solui, dedu-
centibus Heroibus. Hic accedens etiam Vlysses
clam Penelopen dat mihi epistolam in Ogygiam
insulam ferendam Calypso. Miserat mihi comi-
tem

Ῥαδάμανθους τὸν πορθεῖν Νάυπλιον, ἵν' εἰ κατ-
αχθείημεν ἐς τὰς νῆσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλά-
βοι, ἅτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν πλέοντας. ἀπὲρ
δὲ τὸν εὐώδη ἀέρα προϊόντες παρελθόντες, θείμεν,
αὐτίκα ἡμᾶς ὁδμή τε δεινὴ διεδέχθη, οἷον
ἀσφάλτε, καὶ θεία, καὶ πίσεως, ἅμα καιομέ-
νων. καὶ κνίσσα δὲ πόνηρά, καὶ ἀφόρητος, ὥσ-
περ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων. καὶ ὁ ἀὴρ ζο-
φερός, καὶ ὀμιχλώδης, καὶ κατέσασεν ἐξ αὐτῆς
δρόσος πιττίνη. καὶ μέντοι καὶ μασιγῶν ψόφος
ἤκκετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν.

Ταῖς μὲν ἔν ἄλλαις ἐπ' προσέσχομεν· ἧς δ' ἐπέ-
βημεν, τοιάδε ἦν· κύκλω μὲν πᾶσα κρημνώδης,
καὶ ἀπόξυρος, πέτραις καὶ τράχωσι κατεσκευη-
μένη.

tem Rhadamanthus portitorem Nauplium, vt, si
deferremur in insulas, nemo nos comprehende-
ret, qui alterius negotii causa nauigaremus. Cum
vero bene olentem illum aërem prouecti exiisse-
mus, statim cum teter odor nos excepit, tan-
quam asphalti et sulfuris picisque vna ardentium,
tum nidor malus atque intolerabilis, velut ab vstu-
latis hominibus: aërque obscurus et caliginosus,
a quo stillaret ros quidam piceus. Verum et ver-
berum sonus exaudiri, et ploratus hominum
multorum.

30. Ad reliquas non accessimus: in quam vero
exscendimus, ea erat eiusmodi. Tota in circuitu
praeceps et squalida, saxis et asperis locis rigida.

κυῖα, δένδρον δὲ ἐδὲ ὕδωρ ἐνῆν· ἀνερπύσαντες
 δὲ ὁμῶς κατὰ τὰς κρημνὰς, προΐμεν διὰ τινὰς
 ἀκκνωθῶδας, καὶ σκολόπων μεσῆς ἀτραπῆ, πολ-
 λὴν ἀμαρτίαν τῆς χώρας διελθόντες. ἐλθόν-
 τες δὲ ἐπὶ τὴν εἰρηκτὴν, καὶ τὸ κολασήριον, πρῶ-
 τα μὲν τὴν φύσιν τῆς τόπῃ ἐθαυμάζομεν. τὸ
 μὲν γὰρ ἔδαφος αὐτὸ, μαχαίραις καὶ σκόλοψι
 πάντῃ ἐξηνθῆκει, κύκλῳ δὲ ποταμοὶ περιέρρεον,
 ὁ μὲν βορβόρος, ὁ δεύτερος δὲ αἵματος, ὁ δὲ ἐν-
 δον, πυρὸς, πάνυ μέγας ἔτος καὶ ἀπέρατος· καὶ
 ἔρρει, ὥσπερ ὕδωρ, καὶ ἐκυματᾷτο, ὥσπερ θά-
 λασσα· καὶ ἰχθυὺς δὲ εἶχε πολλὰς, τὰς μὲν δα-
 λοῖς προσβοικέτας, τὰς δὲ μικρὰς ἀνδραξὶ πε-
 πυρωμένοις, ἐκάλεν δὲ αὐτὰς λυχνίσκας.

Εἴσο-

Neque arbor, neque aqua inest. Enixi tamen
 rependo per praecipitia, progredimur per trami-
 tem spinis et aculeis oblitum, superataque regio-
 ne deformi admodum, ad carcerem delati ac sup-
 pliciorum locum, primo admiramur regionis in-
 genium. Solum enim ipsum gladiis et aculeis
 undique effloruit, in circuitu amnes tres fluunt,
 coeni vnus, alter sanguinis, intimus autem ignis:
 ingens hic et insuperabilis: fluit enim instar a-
 quae, fluctus vt mare agit: piscesque habet mul-
 tos, fortibus quosdam similes, minores vero pru-
 nis, lychniscos appellabant.

31. In-

Εἰσοδος. δὲ μία, σενὴ διὰ πάντων· καὶ πυ-
λωρὸς ἐκείνη Τίμων ὁ Ἀθηναῖος· παρελθόν-
τες δὲ ὁμῶς, τῷ Ναυπλίᾳ καθηγούμεναι, ἐωρῶ-
μεν κολαζομένους, πολλὰς μὲν βασιλέας, πολλὰς
δὲ ιδιώτας, ὧν ἐνίκα καὶ ἐγνωρίζομεν· εἶδομεν
δὲ καὶ τὸν Κίνυρον καπνῷ ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν
αἰφροῦν ἀπηρετημένον· προσετίθεσαν δὲ οἱ περιη-
γηταὶ καὶ πρὸς ἐκάστων βίβας, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς
κολάζονται· καὶ μεγίστας ἀπασῶν τιμωρίας ὑπέ-
μενον· οἱ ψευδάμενοι δὲ τι παρὰ τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ
τάληθ' ἐσυγγεγραφότες· ἐν αἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνί-
διος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ· τέτρες
ἂν ὁρῶν ἐγὼ, χρησὰς εἶχον εἰς τὰ πῖον τὰς ἐλπίδας·
οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ ψεῦδος εἰπόντι συνηπισάμην.

Ταχέως

31. Ingressus vnus per vniuersos tres annes, is-
que angustus, cui ianitor adstat Timon Athenien-
sis. Ultra progressi tamen duce Nauplio, vidi-
mus puniri reges quidem multos, multos vero
etiam priuatos; quorum quosdam etiam agnoui-
mus. Vidimus etiam Cinyrum pudendis iuspen-
sum fumigari. Adiciebant monstratores nostri
vitas singulorum, et causas, propter quas puni-
rentur: maximas omnium poenas sustinebant,
qui in vita mentiti essent aliquid, et qui vera non
scripsissent, in quibus Ctesias etiam Cnidius erat,
et Herodotus, et multi alii. Hos cum viderem,
optimam de futuro spem concepi, qui nullius
mihi mendacii essem conscius.

Ταχέως ἔν' ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν, ἔ' γὰρ ἔδυ-
 νάμην Φέρειν τὴν ὄψιν, ἀσπασάμενος τὴν Ναῦν
 πλῖον ἀπέπεμψα· καὶ μετ' ὀλίγον, ἐφαίνετο
 πλησίον ἢ τῶν ὀνείρων νῆσος, ἀμυδρά, καὶ ἀσα-
 Φῆς ἰδεῖν· ἔπαρχε δὲ καὶ αὐτὴ ταῖς ὀνειραῖς τί
 παραπλήσιον· ὑπεχώρει γὰρ προσιοῦσιν ἡμῖν,
 καὶ ὑπέφαιγε, καὶ πορρώτέρω ὑπέβαινε. κα-
 ταλαβόντες δὲ ποτε αὐτήν, καὶ ἀσπλεύσαντες
 ἐς τὸν Ἰπνον λιμένα προσαγορευόμενον πλησίον.
 τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἥ τὸ τῷ Ἀλεκ-
 τρυόνοσι ἱερὸν ἔστι, περὶ θείλην ἐψίαν ἀπεβαίνο-
 μεν· παρελθόντες δ' ἐς τὴν πύλην, πολλοὺς
 ὀνείρας καὶ ποικίλας ἐωρῶμεν. πρῶτον δὲ βί-
 λομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μὴδ' ἄλλω τινὶ
 γέγρα-

32. Celeriter igitur ad nauim reuersus, neque
 enim ferre spectaculum poteram, salutatum Nau-
 plium dimisi. Neque ita multo post Somniorum
 ex propinquo insula apparebat, obscura, et vix
 distinguenda visu. Accidebat quiddam et ipsi
 insulae, somniis simile. Recedebat enim acce-
 dentibus nobis, et subterfugiebat, subducebat-
 que se longius. Tandem vero cum illam tenere-
 mus, inuecti in portum qui Hypnus (Somnus)
 dicitur, prope portas eburneas, vbi Alectryonis
 (Galli Gallinacei) sacrum est, sero crepusculo de-
 scendimus, progressique intra portam somnia
 multa variaque vidimus. Primo autem de vrbe
 dicam, cum nemo quidquam de ea scripserit;
 qui

γράφεται περὶ αὐτῆς. ὅς δὲ καὶ μόνος ἐπεμνή-
σθη Ὅμηρος, ἔ πανυ ἀκριβῶς συνέγραψε.

Κύκλῳ μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη ἀνέστηκε,
τὰ δένδρα δ' ἐς ἰμήκωνες ὑψηλαί, καὶ μανδρα-
γόραι, καὶ ἅπ' αὐτῶν παλὺ τι πλῆθος τυκτερί-
δων· τῷτο γὰρ ἔστιν ἐν τῇ νήσῳ γίγνεται ὄρνειον.
ποταμὸς δὲ παρὰ ῥέει πλησίον, ὑπ' αὐτῶν κα-
λεῖται Νυκτιπόρος, καὶ πηγαὶ δύο παρὰ ταῖς
πύλαις· ἐνόματα καὶ ταύταις, τῇ μὲν Νήγρε-
τος, τῇ δὲ Παννυχία· ὁ δὲ περίβολος τῆς πό-
λεως, ὕψηλός τε καὶ ποιμίλος, Ἰριδι τὴν χροι-
αν ὁμοιότατος· πύλαι μέντοι ἔπεισιν, ἔ δύο,
καθάπερ Ὅμηρος ἔφηκεν, ἀλλὰ τέτταρες, δύο
μὲν πρὸς τὸ τῆς Βλακείας πεδίον ἀποβλέπου-
σαι, ἡ μὲν σιδηρᾷ, ἡ δὲ κεράμου πεποιημένη,
καθ'

qui autem solus mentionem illius fecit, Homerus,
non satis scripserit accurate.

33. In ambitu totius insulae stat filua: arbo-
res in ea sunt procera papauera, et mandragorae,
atque in illis magna vis vespertilionum: sola haec
in insula auis nascitur. Fluvius ex propinquo
alluit, Nyctiporus (*Noctiuagus*) ab illis dictus:
et fontes duo circa portas: nomina his quoque,
Negretos (*Inexperrectus*) et Pannychia (*Pernax*).
Vallum urbis altum atque diuerficolor, Iridi si-
millimum. Portae eius sunt non duae, vt Ho-
merus dixit, sed quatuor: quarum duae stuporis
campum respiciunt, ferrea altera, altera lateritia,
G 5 qui-

καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν οἱ τε Φοβε-
ροί, καὶ Φονικοί, καὶ ἀπηνεῖς· δύο δὲ πρὸς τὸν
λιμένα, καὶ τὴν θαλάτταν· αἱ μὲν κερκτιναί,
αἱ δὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς παρήλθομεν, ἐλεφαντιναί.
εἰσιόντων δ' ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἐστὶ τὸ
Νυκτῶον. σέβασσι γὰρ θεῶν αὐτὴν· μαλιστα,
καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα· ἐμάνω δὲ πλησίον τῷ λι-
μένος τὸ ἱερὸν πεποιήται. ἐν ἀριστερᾷ δὲ
τῷ Ἰπνε βασιλεία. ἕτας γὰρ δὴ ἀρχεὶ παρ'
αὐτοῖς, σατράπαι δύο καὶ ὑπάρχες πεποιεμέ-
νος, Ταρξίωνά τε τὸν Ματαιογένης, καὶ Πλუ-
τοκλέα τὸν Φαντασίωμος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγο-
ρᾷ, πηγή ἐστιν, ἣν καλεῖσι Καρεῶτιν· καὶ πλη-
σίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἐνθα
καὶ

quibus commeare dicuntur *somnia* terribilia, cruen-
ta, crudelia: duae versus portum et mare, cornea
altera, altera qua nos transiuimus, eburnea. In-
gredientibus in urbem ad dextram est Noctis tem-
plum; hanc enim deorum maxime colunt, et
Alectryonem: illi vero prope portum aedes collo-
cata est: ad sinistram Somni regia. Hic scilicet
apud illos imperat, facitque sibi Setrapas et im-
perii sui vicarios duo, Taraxionem Mataeogenis
F. (*Terriculum Vanipori*) et Plutoclen Phantasio-
nis, (*Diuitiglorium Imaginarij*). In medio foro
fons est, Careotin (*Gravisomnem*) appellant, et
templa prope duo, Deceptibnis ac Veritatis. Ibi
ady-

καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, ἃ
προειρήκει προφητεύων Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ὀνει-
ρων ὑποκριτῆς, ταύτης παρὰ τῷ Ἰππῶ λαχὼν
τῆς τιμῆς.

Αὐτῶν μέντοι τῶν ὀνειρῶν 4), ἔτε φύσις, ἔτε
ἰδέα ἢ αὐτῇ. ἅλλ' οἱ μὲν μακροί τε ἦσαν, καὶ
καλοὶ καὶ ἡδεῖς, οἱ δὲ μικροὶ καὶ ἄμορφοι, καὶ
οἱ μὲν χρύσειοι, ὡς ἐδόκην, οἱ δὲ ταπεινοὶ τε
καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοὶ
τινες καὶ τερατώδεις, καὶ ἄλλοι καθάπερ ἐς
πομ-

adytum quoque illis est et oraculum, cuius an-
tistes propheta Antiphon (*Contradictor*) somnio-
rum coniectōr, hunc a Somno honorem nactus.

34. Ipsorum autem somniorum neque natura
eadem, neque species: sed alia procera, et for-
mosa, atque incunda, parua alia et informia, et
alia quidem aurea, ut videbantur, humilia alia
viliaque. Erant in illis et alata quaedam et pro-
digiosae figurae, alia tanquam ad pompam or-
nata,

4. Ὀνειρῶν] Difficultas hic Latino interpreti
oboritur non facile superabilis, quod perso-
nam adfingit Somniis Lucianus, et ciues
huius reipublicae facit, quod Graeco facile,
qui non neutro solum genere ἐνύπνιον dicere
possit, sed masculino etiam ὀνειρον; nega-
tum Latinis. *Gesner.*

πομπὴν διεσκευασμένοι· οἱ μὲν ἐς βασιλέας, οἱ δ' ἐς θεούς, οἷδ' ἐς ἄλλα τοιαῦτα διεσκευασμένοι. πολλὰς δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν, πάλαι παρ' ἡμῖν ἐωρακότες. οἱ δὲ καὶ προσήεσαν, καὶ ἡσπάζοντο, ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες. καὶ παραλαμβάνοντες ἡμᾶς, καὶ κατακοιμίσαντες, πανυ λαμπρῶς καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, τὴν τε ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῇ παρασκευάσαντες, καὶ ὑπισχνέμενοι βασιλέας τε ποιήσιν καὶ σατραπας· ἐνιοι δὲ καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τὰς οἰκείας ἐπεδείκνυνον, καὶ αὐθημερόν ἐπανῆγον.

Ἡμέρας μὲν ἔν τριάκοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθεύδοντες, εὐωχέμενοι. ἔπειτα δὲ ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταρράγ-
γείσης,

nata, in reges, in Deos, *inquam*, inque alia eiusdem modi ornata. Quaedam agnoscebamus olim domi nostrae visa. Quaedam adibant nos, et salutabant, tanquam familiaria: prehensosque nos et sopitos, splendide admodum et dextre accipiebant, tum reliquo paratu magnifico, tum quod reges nos Satrapasque se factura pollicebantur. Quaedam nos etiam in patriam quemque suam abducebant, et familiares nobis nostros ostendebant, eodemque die reducebant.

35. Dies igitur triginta noctesque totidem apud illa mansimus dormientes, coenantes. Deinde vero, tonitru subito erumpente maximo excitati
et

γείσης, ἐργόμενοι, καὶ ἀναθορόντες, ἀνήχθη-
 μεν ἐπισιτισάμενοι. τριταῖοι δ' ἔκειθεν τῇ Ὠ-
 γυγίᾳ νήσω προσχόντες, ἀπεβαινόμεν. πρί-
 τερον δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν, ἀνεγίνωσκον
 τὰ γεγραμμένα. ἦν δὲ τοιαῦδε· ὍΔΥΣΣΕΥΣ
 ΚΑΛΥΨΟΙ χαίρειν. Ἴσθι μὲν ὡς τὰ πρῶτα
 ἐξέπλευσα παρὰ σῶ, τὴν σχεδίαν κατασκευα-
 σάμενος, ναυαγία χρησάμενον, καὶ μόλις ὑπὸ
 Λευκοθέας διασωθέντα, εἰς τὴν τῶν Φαιάκων
 χώραν, ὑφ' ᾧ ἐς τὴν οἰκίαν ἀποπέμφθεις;
 κατέλαβον πολλὰς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας, ἐν
 τοῖς ἡμετέροις τευφῶντας. ἀποκτείνας δ' ἅ-
 παντας, ὕσερον ὑπὸ Τηλεγόνῃ τῇ ἐκ Κίρκης μοι
 γενομένῃ, ἀνήρξθην. καὶ νῦν εἰμὶ ἐν τῇ Μακά-
 ρων νήσῳ, πάνυ μετανοῶν ἐπὶ τῷ καταλι-
 πείν

et exsiliētes, cibariis naui impositis, soluimus.
 Tertio inde die ad Ogygiam insulam appulsi ex-
 scendimus. Prius autem ego soluta epistola, quae
 scripta in ea fuerant, legi. Erant ista: *VLYS-*
SES CALYPSO S. Noueris, me cum primum abs
 te nauicula constructa auectus essem, facto nauifra-
 gio, vix seruatum a Leucothea in Phaeacum regio-
 nem; a quibus domum dimissus, prociis uxoris mul-
 tos deprehendi, luxuriose nostris rebus fruētes:
 interfectis vero omnibus, deinde a Telegono, qui ex
 Circe mihi natus fuerat, interemptus sum, et nunc
 in beatorum versor insula. Valde autem me poeni-

πειν τὴν παρὰ σοὶ δίαιταν, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ
 προτεινομένην ἀθανασίαν. ἦν ἔν καιρῷ λάβωμαι,
 ἀποδρὰς ἀφίξομαι πρὸς σέ. ταῦτα μὲν ἐδήλη
 ἡ ἐπισολή, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθῆμεν.
 Ἐγὼ δὲ προελθὼν ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, εὐ-
 ρον τὸ σπήλαιον τοῖστον, οἷον Ὅμηρος εἶπε,
 καὶ αὐτὴν ταλασιργῆσαν· ὡς δὲ τὴν ἐπισολὴν
 ἔλαβε, καὶ ὑπεδέξατο 5), πρῶτα μὲν ἐπιπολὺ
 ἐδάκρυεν· ἔπειτα δὲ παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν,
 καὶ εἰς ἱά λαμπρῶς, καὶ περὶ τῷ Ὀδυσσεῶς ἐ-
 πυνθάν-

rei reliquisse illam apud te commorationem, promif-
 samque à te immortalitatem. Si igitur opportunita-
 tem nactus fuero, fugam capeffam atque ad te ve-
 niam. Haec significabat epistola, praetereaue
 de nobis aliquid; vt hospitaliter tractaremur.

36. Ego vero aliquantum progressus a mari,
 speluncam inueni, qualem Homerus dixerat,
 ipsamque intentam lanificio. Cum vero fuentam
 epistolam in sinum reposuisset, primo quidem
 multum lacrymarum fudit; deinde in hospitium
 nos inuitauit, accepitque splendide, ac de Vlysse
 inter-

5. Ὑπεδέξατο.] Quid sibi velit ὑπεδέξατο a vi
 verbi ἔλαβε diuersum, non comminiscabar
 aliud, quam quod in interpretatione ex-
 pressa Cogitabam etiam, an ὑπεδέξατο
 vim legendi habere possit? quod nihil fere
 ab altero illo ὑπεδέξατο distat in MSS.
 Gesner.

πυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὅποιά εἴη
τὴν ὄψιν, καὶ εἰ σωφρονοίη, καθάπερ Ὀδυσ-
σεὺς πάλαι περὶ αὐτῆς ἐκόμπαζε· καὶ ἡμεῖς τοι-
αῦτ' ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν εἰκάζομεν εὐφρανεῖ-
σθαι αὐτὴν. τότε μὲν ἔν' ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν
πλησίον τῆς ἡέρας ἐκοιμήθημεν.

Ἔωθεν δὲ ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον κτυπώ-
τος τῷ πνεύματος. καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέ-
ρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκυν-
θοπειραταῖς· ἄνθρωποι δὲ εἰσιν ἄτοι ἄγριοι,
ἐκ τῶν πλησίον νήσων λησεύοντες τὰς περιπλέ-
οντας. πλοῖα δ' ἔχουσι μέγιστα κολοκύνθινα,
τὸ μῆκος πηχέων ἕξ. ἐπειδὴν γὰρ ξηρανθῶσι,
κοιλάναντες αὐτὴν, καὶ ἐξελόντες τὴν ἐντεριώνην,
ἐμπλέ-

interrogauit, et de Penelope, *qualis esset facie,*
adeone casta esset, prout Ulysses olim de illa sit
gloriatu? Nos respondere ea, quibus delectari
illam coniceremus. Tum reuersi in nauim prope
litus dormiuimus.

37. Mane vero, vehementiori exorto vento,
soluimus. Biduo inde tempestatibus iactati die
tertio in Colocynthopiratas incidimus. Hi sunt
homines feri, de propinquis insulis latrocinia ex-
ercentes contra hos qui praeternauigant. Naues
habent maximas de colocynthide, longitudine
cubitorum sex. Cum enim siccatae sunt, colo-
cynthides excauatas, deintis medullis, instruunt,
malis

ἐμπλέεσιν· ἰσοῖς μέντοι χρώμενοι καλαμίνοις, ἀντὶ δὲ τῆς ὀφόνης, τῷ Φύλλῳ τῆς κολοκύνθης προσβαλόντες ἐν ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο, καὶ πολλὰς κατετραυματίζον, βάλλοντες ἀντὶ λίθων, τῷ σπέρματι τῶν κολοκυνθῶν. ἀγχωμάλως δ' ἐπιπολὺ ναυμαχοῦντες περὶ μεσημβρίαν, εἶδομεν κατόπιν τῶν Κολοκυνθοπειρατῶν, προσπλέοντας τὰς Καρυοναῦτας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὥς ἔδειξαν. Ἐπειδὴ γὰρ κἀκεῖνοι ἦσθοντο αὐτὰς ἐπιδόντας, ἡμῶν μὲν ὠλιγώρησαν, τραπόμενοι δ' ἐπ' ἐκείνους ἐναυμάχουν.

Ἡμεῖς δ' ἐν τούτῳ ἐπάραντες τὴν ὀφόνην, ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτὰς μαχομένους, καὶ δῆλοι ἦσαν κρατήσαντες οἱ Καρυοναῦται, ἅτε καὶ

πλείους

malis vtentes arundineis, pro velo autem foliis colocynthidis. Hi igitur impetu in nos facto, duarum nauium sociis pugnant, multosque vulnerant iaculantes lapidum loco cucurbitarum seminibus. Cum diu aequo Marte pugnassemus, circa meridiem videmus a tergo Colocynthopiratarum adnauigantes Caryonautas, (*nucinautas*) erant autem, vt demonstrarunt, inimici. Nam illi etiam cum aduentare hos sentirent, omiſſis nobis, conuerſi ad ipsos pugnarunt de nauibus.

38. Nos interim velo ſublato fugimus, pugnantesque eos reliquimus. Et apparebat victores futuros Caryonautas, vt plures, plenas enim ſociis

πλείους (πάντε γὰρ εἶχον πληρώματα) καὶ ἀπὸ
ἐσχυροτέρων νηῶν μάχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν
αὐτοῖς κελύφη, καρύων ἡμίτομα, κεκνωμένα,
μέγεθος ἑκάστω ἡμίτομα ἐς μῆκος, ὄργυια πεν-
τεκαίδεκα· ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτὰς, ἰώ-
μεθα τε τὰς τραυματίας, καὶ τὰ δειπνόν ἐν τοῖς
ὅπλοις ὡς ἐπίπαν ἤμεν, αἱ δὲ ἐπιβουλὰς
προσδεχόμενοι, ἐμάτην.

Ὡπῶ γοῦν δαῖσκει ὁ ἥλιος, καὶ ἀπὸ τινὸς
ἐρήμης νήσου προσήκουον ἡμῖν ὅσον εἰκόσιον ἄν-
δρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ἐχέμενοι· λησαὶ
καὶ ἄλλοι· καὶ οἱ δελφῖνες αὐτὰς ἔφεραν ἀσφα-
λῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐχρεμέτιζον, ὥσπερ ἵπ-
ποι· ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διασάντες οἱ μὲν
ἔνθεν,

Lociis quinque naues habebant, pugnabantque de
rustioribus nauigiis. Nempe naues ipsis erant
putaminibus, dimidiatae nuces et excavaatae.
Magnitudo vniuscuiusque nucis dimidiatae in lon-
gum passus quindecim. E conspectu horum cum
venissent, curauimus saucios, atque ab eo tem-
pore in armis plerumque fuimus, semper aliquas
aspiciendi insidias. Neque frustra.

39. Nondum enim sol occiderat, cum a de-
serta quadam insula versus nos perrexere viri cir-
citer viginti, de hinis magnis vecti. Latrones
hi quoque: delphini sui tuto ferebant, ex-
sultantesque quorum instar hinniebant. Cum ve-
ro prope essent, ex intervallo hinc illinc consisten-

εἶθεν, οἱ δὲ ἔνθεν ἔβαλλον ἡμᾶς σπηπίας ξηραῖς,
καὶ ὀφθαλμοῖς καρκίνων. τοξεύοντων δὲ ἡμῶν
καὶ ἀκοντιζόντων, ἐκέτι ὑπέμειναν, ἀλλὰ τρω-
θέντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον κατέ-
φυγον.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης ἄτης, ἐλά-
θουεν προσηπίασιν Ἀλκυόνος καλῶς παμμε-
γέθει. σάδιον περὶ ἐξήκοντα ἦν αὐτῇ τὸ περί-
μετρον· ἐπέπλει δὲ ἡ Ἀλκυὼν, τὰ ὡς θάλαττα-
σα, πολλὸν μείων τῆς καλῆς· καὶ δὴ ἀναπτα-
μένη, μικρὰ μὲν κατέδουσε τὴν ναῦν τῷ ἀνέμῳ
τῶν πτερῶν. ὥχετο γὰρ Φεύγασσα, γοεράν τι-
να φωνὴν προϊεμένη. ἐπιβάντες δὲ ἡμεῖς, πε-
ρας ἤδη ὑποφαίνεσης, ἐθεώμεθα τὴν καλὴν,
σχεδία μεγάλη προσεοικυῖαν, ἐκ δένδρων συ-
πεφο-

tes iaculati in nos sunt sepias fittas et oculi
cancrorum. Nobis vero sagittas et iacula mitte-
tibis, non durarunt, sed vulnerati plerique con-
fugerunt ad insulam.

40. Circa mediam noctem, tranquillo mari,
imprudenter offendimus ad Alcionis nidum in-
ximum; stadiorum circiter sexaginta erat illi a-
bitus. Imminebat autem Alcyon oua incubans,
non multo minor nido suo. Atque illa euolans
parum aberat quin mergeret nostram ventis
alarum: aufugiebat enim lugubrem vocem edens.
Descendimus cum iam illucesceret, nidumque
inspeximus, magnae rati similem, constructae

πεφύσμενον. ἔστιν δὲ καὶ ὡς πεντακόσια, ἕκα-
 στον αὐτῶν Χίς πίθας περιπληθύνονται. ἤδη μέν-
 τινι καὶ οἱ νεοττοὶ ἐνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἐκρω-
 ζον. πελέκοντες γοῦν διακόψαντες ἐν τῶν ὠν,
 νεοττόν ἀπὸ τῶν ἐξεκολλάσαμεν, εἴκοσι γυπῶν
 ἑκάστην.

Ἐπεὶ δὲ πλείοντες ἀπέσχομεν τῆς καλιᾶς ὅσον
 σαδίας ὀκασιᾶς, τέρατα ἡμῖν μεγάλα καὶ θαυ-
 μάσια ἐπεσήμαινεν· ὁ, τε γὰρ ἐν τῇ προφάνῃ χη-
 νικός ἄφνω ἐπτερεύατο, καὶ ἀνέβόησε· καὶ ὁ
 ἀνδρηνήτης Σκίνθαρος Φαλακρός ἦδη ὦν, ἀνε-
 βόησε· καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον, ὁ
 ἄνθρωπος τῆς νεῶς ἐξεβλήθησε, καὶ κλάδους ἀνέ-
 βόησε· καὶ ἐπ' αἰκρῶ ἐκαρποφόρησεν, ὁ δὲ καρ-
 πος ἦν σῦκα καὶ σαφυλαὶ μεγάλα, οὐπω πέ-
 πειροι.

ex arboribus; inerant vero oua quingenta, Chio
 dolio vniquoqueque capacius. Iam quidem pulli
 intus apparebant et erocitabant. Securibus igitur
 ouo vno rescisso, pullum implumem excudimus,
 vulturibus viginti meliorem.

41. Cum vero nauigando discessissemus a nido
 ad ducenta stadia, portenta nobis magna et mi-
 rifica euenera. Nam cheniscus (anserculus) in
 prora subito concussis alis exclamauit, et guber-
 natori Scintharo caluo redire coeperunt comae;
 quodque omnium iam admirabilissimum, malus
 nauis germinauit, et emisit ramos, et in summo
 fructus tulit. Fructus erat ficus, et vuae ma-

πειρσι. ταῦτα ἰδόντες, ὡς τὸν ἰκόντα ἐταράχθημεν, καὶ εἰκόμεθα τοῖς θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τῷ Φαντάσματος.

Οὕτω δὲ πεντακοσίαις σταδίαις διελθόντες, εἰδομεν ὕλην μεγίστην καὶ λασίων, κυμάτων καὶ κυμαρίττων, καὶ ἡμεῖς μὲν εἰκάσαμεν ἡπείρου εἶναι· τὸ δ' ἦν πέλαγος ἄβυσσον, αἰετοὶ δὲνδροῖς καταφυτευόμενον· εἰσῆκει δὲ τὰ δένδρα ὁμῶς ἰσότητι, ὁρθὰ, καθάπερ ἐπιπλέοντα· πληθύνοντες δ' ἐν, καὶ τὸ πᾶν κατατοκίσαντες ἐν ἀπόρρῳ εἰκόμεθα τί χρὴ δεῖν. ἔτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατόν ἦν· πυκνὰ γὰρ καὶ προσεχῇ ὑπῆρχεν, ἔτ' ἀναστρέφειν

gnae, nondum maturae. Haec videntes perturbati sumus, ut facile est ad existimandum, et deos rogauimus, ut auerterent, si quid mali visum hoc portenderet.

42. Nondum quingenta stadia proieciti eramus, cum siluam vidimus maximam et foliosam, pinuum atque cypressorum. Nos quidem putabamus continentem eam esse: at illud pelagus erat profundum, arboribus radice carentibus confitum. Stabant tamen arbores immotae, rectae, quasi innatantes. Appropinquantibus igitur, vniuersa re considerata, in dubio eramus quid agendum esset. Neque enim nauigare inter arbores poterat, quae densae essent et continuae: neque reuer-

ἐδόκει· ἐγὼ δ' ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον,
ἐπεσκόπην τὰ ἐπέκεινα ὅπως ἔχοι, καὶ ὥρων
ἐκ τῆς αἰτίας μὲν πεντήκοντα ἢ ὀλίγω πλείω, τὴν
ὕψην ἔσσαν· ἔπειτα δὲ αὖθις ἕτερον ἰσχυρὸν ἐκ-
δοκῶν ὤκισαν. ἦν γὰρ δὴ ἐδόκει ἡμῖν ἀναρριπόμενος τὴν
ῥαχὴν τὴν κομὴν τῶν δένδρων, πυκνὴ γὰρ ἦν,
ἀνὰ τὴν ῥαχίδα, εἰ δυναίμεθα, εἰς τὴν ἑτέραν θά-
λασσαν, καὶ ἄτως ἐπαιῶμεν. ἐκδήσαντες γὰρ
αὐτὴν κάλῳ μεγάλῳ, καὶ ἀνελθόντες ἐπὶ τὰ
δένδρα, μέγας ἀνιμῶμεθα. καὶ θέντες ἐπὶ τῶν
κλάδων, πετάσαντες τε τὰ ἰσία, καθάπερ ἐν
θύρῳ τῇ ἐπλόμεν, τὸ ἀνέμῳ προωθῆντος ἐπι-
σπόμενοι· ἔνθα μὲ καὶ τὸ Ἀντιμάχῃ τὸ ποιη-
τὴν ἔπος εἰσῆλθε. Φησὶ γὰρ περὶ κακείνους·

Τοῖσιν δ' ὕληντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι.

Διελ-

reuerti facile videbatur. Ego vero, conscensa
arbore maxima, prospexi, quomodo vltiora
se haberent, ac vidi ad stadia quinquaginta aut
paucula plura, esse syluam: tum mare rursus exci-
pere aliud. Itaque placuit nauem in comas ar-
borum, densae enim erant, inpositam traducere,
si possemus, in mare alterum. Idque fecimus.
Reminctam enim marem, fune, arboribus conscen-
sis, magno labore eo pertraximus, ramisque eam
superimposuimus, vbi velis passis velut in mari
nauigauimus, a vento impellente promoti. Hic
mihi Antimachi poetae versus in mentem venit,
qui ait alicubi:

Per siluestre illis nauis venientibus aequor.

Διελθόντες δ' ὁμῶς τὴν ὕλην, ἀΦιόρμεθα
 πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταθέντες
 τὴν ναῦν, ἐπλέομεν διὰ καθαρᾶ καὶ διαυγῆς ὕ-
 δατος, αἳ δὲ ἐπέστημεν χάσματι μεγάλῳ ἐκ
 τοῦ ὕδατος διεσῶτος γεγεννημένῳ, καθάπερ ἐν
 τῇ γῇ, πολλάκις ὁρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γινόμενα
 διαχωρήματα. ἡ μὲν ἔν ναῦς, κατελούντων
 ἡμῶν τὰ ἰσία, ῥαδίως ἔστη, παρ' ὀλίγον ἐλθῶ-
 σα κατενεχθῆναι. ὑπερκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ὥ-
 ρωμεν βάθος ἄσον σαδίων χιλίων, μάλα φοβε-
 ρὸν καὶ παράδοξον· εἰσῆκει γὰρ τὸ ὕδωρ ὥσπερ
 μεμερισμένον· περιβλέποντες δὲ κατὰ δεξιὰ,
 ὁρῶμεν πόρρωθεν γέφυραν ἐπέξευγμένην ὕδα-
 τος συνάπτοντος τὰ πηλάγη κατὰ τὴν ἐπιθά-
 νειαν,

43. Superata tamen silua, ad aquam perueni-
 mus; vbi similiter demissa naui per puram pellu-
 cidamque aquam nauigauimus, donec ad hiatus
 confisteremus magnum ex aqua discedente ortum,
 vt in terra saepe videramus a motu illius factas
 discessiones. Nauis quidem nostra vela nobis
 contrahentibus facile stetit, cum parum abfuiſſet
 quin deferretur. Nos vero capitibus porrectis
 despicientes, profundum videbamus vel mille sta-
 diorum, terribile admodum atque admirandum.
 Stabat enim velut diuisa aqua. Circumſpicien-
 tes ad dextram videmus e longinquo pontem in-
 iunctum ex aqua, quae iungeret vtriusque pelagi
 sum-

νῆαν, καὶ τῆς ἐτέρας θαλάττης εἰς τὴν ἐτέραν διαφρόντος. προσελάσαντες οὖν ταῖς κώπαις, ἐκεῖνο παρεδράμομεν, καὶ μετὰ πολλῆς ἀγωνίας, ἐπεράσαμεν, ἔπειτε προσδοκήσαντες.

Ταυτεῦθεν ἡμᾶς ὑπεδέχeto πέλαγός τε πρὸς νῆας, καὶ νῆσος ἡ μεγάλη, εὐπροσίτως συνοικημένη (6). ἐνέμοντα δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι, Βουκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῶν τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττουσιν. ἀποβάντες δὲ, προσήμεν ὑδρευόμενοι, καίτοι καὶ σιτίᾳ ληψό-

summas oras, et ex vno mari in alterum transfueret. Huc igitur agnantes nauim remis cursum fleximus, multoque labore traiecinus, quod nunquam speraueramus.

¶ Hinc excepit nos mare placidum et insula non magna, accessu facilis, habitata. Habebant nam homines feri, Bucephali, (Tauricipites) coram habentes, qualem apud nos fingunt Minotaurum. Cum exscendissemus, aquatum perreximus, etiam ciborum aliquid, si possemus,

H 4

abla-

6. Εὐπροσ. συν.] Verti, ac si legeretur εὐπροσίτως, συνοικημένη. Gratias agam, qui me docuerit, quae sit εὐπροσίτως συνοικημένη. Ita modo το προσήμεν ὑδρευόμενοι, dedisse arbitror Lucianum προήμεν, et sic interpretatus sum. Gesner.

ληψόμενοι, εἶπο-θεν ἀντιθέημεν· ἐν, ἔτι γὰρ
εἶχομεν καὶ ὕδωρ μὲν αὐτᾷ πλησίον ὄνομεν,
ἀλλὰ δὲ ἐδὲν ἐνεφαίνετο, πλὴν μυκηθμὸς πρὸς
ἐ πορρωθεν ἤκετο· δόξαντες ἐν ἀγέλην εἰσὶ
βοῶν, κατ' ὀλίγον προχωρῶντες, ἐπέσηκέν τοις
ἀνθρώποις· οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς, ἐδίωκον, καὶ
τρεῖς μὲν τῶν μεταίρων λαμβάνουσιν· οἱ δὲ λοι-
ποὶ, πρὸς τὴν θάλατταν κατεφεύγοντες, εἴτα
μέντοι πάντες ὀπλίσσασθαι (ἐ γὰρ ἐδόκει ἡμῖν
ἀτιμωρήτους περιῖδεν τὰς Φίλας) ἐμπίπτουσιν
τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ κρεῖα τῶν ἀνθρωπίνων
δικαιωμένοις· Φοβήσαντες δὲ πάντας ἐδίωκο-
μεν, καὶ κτείνομεν γε ὅσον πεντήκοντα, καὶ
ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὐτῶν ἐ-
πίσω

ablaturi; nihil enim amplius habebamus. Et
aquam quidem ibi in proximo inveniebamus.
aliud vero nihil apparebat, praeterquam quod
mugitus multus non ex longinquo audiebatur.
Cum igitur bovum gregem esse putaremus, paul-
atim progressi, statim apud homines. At illi
conspicentes nos persequuntur, ac tres quidem bo-
ciorum nostrorum comprehendunt; reliqui vero
ad mare confugimus. Deinde universi armis ca-
ptis, neque enim placebat inultos negligere ani-
cos, irruimus in Bucephalos, carnes interfecto-
rum diidentes, atque in terrore coniectos
universos persequimur, eorumque circiter quin-
quaginta interficimus, duosque capimus vivos.

Sic

πίσω ἀνεστρέφμεν, τὰς ἀρχμαλώτας ἔχοντες.
 σιτίον μέντοι ἔδεν εὖρομεν, οἱ μὲν ἔν' ἄλλοι,
 παρήνεν ἀπασφάττειν τὰς παρειλημμένους. ἐγὼ
 δὲ ἐκ ἐδοκίμαζον, ἀλλὰ δῆσας, ἐφύλαττον αὐ-
 τὰς; ἄχρι δὲ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βακεφάλων
 πρεσβεῖς, οἱ ὄντες ἐπὶ λυτρεῖς τὰς συνει-
 λημμένους· συνέμεν γὰρ αὐτῶν διανευσόντων, καὶ
 γὰρ τῶν μυλωμένων, ὥσπερ ἰκατέρωντων· τὰ
 λυτρεὰ δ' ἦν τυροὶ πολλοί, καὶ ἰχθυεὶς ἑεροί, καὶ
 κρέμματα, καὶ ἑλαφοὶ τέτταρες, τρεῖς ἐκάστη
 πρόδας ἔχουσαι, δύο μὲν τὰς ὑπισθεν, οἱ δὲ πρό-
 σθε εἰς ἓνα συμπεφυκέναι. ἐπὶ τέτοις ἀποδόου-
 τας τὰς συνειλημμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμεί-
 ναντες, ἀνῆχθημεν.

"Ἡδη

Sic reuertimur cum captiuis, eibi vero nihil in-
 ueneramus. Reliqui igitur hortabantur, vt ca-
 ptos interficeremus; ego vero hoc non probaui,
 sed uinctos asseruauī, dum uenirent a Bucephalis
 legati, qui pretio comprehensos repeterent. In-
 telligebamus quippe illos inuicere, et lugubre
 quiddam, suppliciter rogantium instar, mugire.
 Pretium uero redemptionis erant caeci multi, et
 fisci pisces, et cepae, et cerui quatuor, trium
 singuli pedum, cum duos quidem posteriores
 haberent, priores autem in vnum coalitos. Pro
 his cum addidissetur captiuos, et diem vnum
 morati essemus, soluimus.

"Ἦδη δὲ ἰχθυῖς τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρεα
 παρεπέτετο, καὶ ἄλλα ὅποσα γῆς πλησίον ἔσῃς
 σημεῖα πρὸφαίνετο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἀνδρᾶς
 εἶδομεν καὶνῇ τρόπῳ ναυτηλίας, χρωμένους· αὐ-
 τοὶ γὰρ καὶ ναῦται καὶ νῆες ἦσαν. ἄρξω δὲ τῶ
 πλῆ τὸν τρόπον· ὑπτιοὶ κείμενοι ἐπὶ τῇ ὕδα-
 τος, ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα δὲ φέρε-
 σιν, ἐξ αὐτῶν ὁθόνην πετάσαντες, καὶ ταῖς
 χερσὶ τὰς προδεῶνας κατέχοντες, ἐμπιπτόντας
 τῶ ἀνέμῳ, ἐπλεον, ἄλλοι δὲ μετὰ τέρας, ἐπὶ
 φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαντες δύο δελφῖνας ἡ-
 λαυνόν τε, καὶ ἡνιόχευον· οἱ δὲ προϊόντες ἐπὶ
 σύροντο τὰς φελλὰς· οὗτοι ἡμᾶς ἔτε ἡδοναῖαν,
 ἔτε ἐφευγον, ἄλλ' ἡλαυνον ἀδεῶς τε καὶ εἰρη-
 νικῶς

45. Iamque pisces in conspectum venire, et
 circumuolare aues, alisque, quotquot sunt ter-
 rae propinquaе signa, apparere. Paulo post vi-
 demus viros nouo nauigandi genere vtentes. Ii-
 dem enim et nautae erant et naues. Dicam vero
 nauigationis rationem. Supini in aqua iacentes
 pudenda erigunt; habent autem luculentis ex
 his porro velum pandentes, manibusque tenentes
 funes veli inferiores, vento implente nauigabant.
 Alii post hos insidentes in suberibus, duos del-
 phinos iunctos agebant regebantque habenis, qui
 progressi traherent post se subera. Hi neque in-
 iuria nos afficiebant, neque fugiebant, sed sine
 metu et pacate iuxta nos inequitabant, speciem
 naui-

νῆας, τὸ εἶδος τῶν ἡμετέρων πλοίων θαυμάζοντες, καὶ πάντοθεν περισκοπῶντες.

Ἐσπέρας δὲ ἤδη προσήχθημεν νήσῳ ἡ μεγάλῃ· κατωκίετο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν ὥς ἐνέμενον. Ἑλθὼσα Φωνὴν προίεμένων προσήεσαν γὰρ, καὶ ἐδεξιῶντο, καὶ ἡσπάζοντο πάντες ἐταρκαῶς κεκοσμημένα, καλὰ πᾶσαι, καὶ νεανίδες, προδῆρες τὰς χιτῶνας ἐπίστυρόμεναι. ἡ μὲν ἐν νήσῳ, ἐκαλεῖτο Καβαλῶσα 7)· ἡ δὲ πό-

λις

navis nostri admirati, et perspicientes undique.

46. Vespera iam ingruerat cum appulimus ad insulam non magnam. Habitat ea a mulieribus, ut putabamus, Graece loquentibus. Accedentes enim nos prensabant et complectebantur, ornatae more meretricio, formosae omnes et iuenculae, talaria vestimenta trahentes. Insula vocabatur Cabalusa (*Deliciens*) urbs autem Hydamar-dia.

7. Καβαλῶσα] Καβαλῶσα forte est καβαλῶσα id est καταβαλῶσα deliciens homines ad illa χαμαιτυπεία. Circa Ὑδαμαρδίαν res difficilior. Si euentum narrationis inspectes, possis suspicari ὕδαμυρίαν dedisse Lucianum, διὰ τὸ εἰς ὕδωρ ἀμαυρῆσαι τὰς γυναῖκας ut nempe in aquam, in fumum, et si quid his fugacius est, abeunt voluptates venereae, postquam deiecere ignavos, et similes libidinosos alios homines. *Gesner.*

λης αὕτη, Ἰθαμαρδία. λαβῆσαι δ' ἐν ἡμᾶς
 αἱ γυναῖκες, ἐκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε, καὶ ἕ-
 νον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μικρὸν ὑποσᾶς, ἔ γάρ χρη-
 σά ἐμαντευόμην, ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων,
 ὁρῶ πολλῶν ἀνθρώπων ὅσα καὶ κρατὶα κείμενα
 καὶ τὸ μὲν, βοῆν ἰσάναι, καὶ τὰς ἐταίρας συγ-
 καλεῖν, καὶ ἐς τὰ ὅπλα χωρεῖν, ἐν ἐδοκιμάζον.
 προχειρισάμενος δὲ τὴν μαλάχην, πολλὰ ἠυχό-
 μην αὐτῇ διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν.
 μετ' ὀλίγον δὲ, τῆς ξένης διακονομένης, εἶδον
 τὰ σκέλη ἔ γυναικὸς, ἀλλ' ὄνκ ὅπλας· καὶ δὴ
 σπασάμενος τὸ ξίφος, συλλαμβάνω τε αὐτήν,
 καὶ δῆσας, περὶ τῶν ὅλων ἀνέκρινον· ἡ δὲ, ἄκ-
 σα μὲν, εἶπε δὲ ὁμῶς, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλασ-
 σίας

dia. (*Aquestencia*) Assumptos igitur nos mulieres
 suam quaeque domum deducere, suumque sibi
 facere hospitem. Ego autem circumdatus paullum,
 cui nihil boni praesentiret animus, et circumspi-
 cients accuratius, video multorum hominum ossa
 iacere et crania. Et clamorem quidem tollere,
 et conuocare socios, atque ad arma ire, non pla-
 cuit. Maluam autem depromptam multis verbis
 obsecraui, ut effugere liceret ex malis praesenti-
 bus. Non ita multo post autem ministrante ho-
 spita, video illius non mulieris crura, sed vngu-
 las asini. Hic stricto ense illam comprehendo,
 victamque de rebus omnibus interrogaui. Illa
 inuita quidem, sed dicit tamen, se marinas esse
 mulie-

πᾶς γυναικῆας, Ὀγοςκελῆας προσαγορευομένης,
 προφῆν δὲ ποιῆσαι τῆς ἐπιδημῶντας ξένους.
 ἐπεὶ γὰρ, εἶπῃ, μεθύσωμεν αὐτὰς, συνευ-
 νηθῆσθαι, κοιμωμένοις ἐπιχειρῶμεν. ἀκῆσας δὲ
 ταῦτα, ἐκείνην μὲν κατέλιπον αὐτᾷ δεδεμένην,
 αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ ξέγος ἐβῶν τε, καὶ
 τὰς καίρας συνεκάλεν. ἐπεὶ δὲ σπυῖλθον, τὰ
 πάντα ἐμήνυσεν αὐτοῖς, καὶ τὰς ὡς ἔδειλνυσεν,
 καὶ ἦγεν εἰσω πρὸς τὴν οὐρανὸν. ἡ δὲ αὐτίκα
 ὕδωρ ἐγένετο, καὶ ἀφανίσθη· ὁμῶς δὲ τὸ ξί-
 φος εἰς τὸ ὕδωρ κατῆκεν, πνέμενος. τὸ δὲ αἶ-
 μα ἐγένετο.

Ταχέως ἔν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀπεπλεύ-
σαμεν καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπὴλγαζε, τὴν τε ἡπει-
ρον

mulieres, Onosceas (*Afinicruras*) vocari: cibum sibi parare ex educantibus hospitibus: *in-*
ebriatos enim, inquit, sopitosque in lectum adsci-
tat inuadimus. His auditis, illam quidem vin-

ctam ibi relictam. concenſo autem tecto, cla-
more conſocios: congregatis indico omnia,
oſſa oſtendo, intra eos deduco ad vinc-
tam. At illa ſtatim in aquam diſfluens, conſpectum no-
ſtrum effugit. Tamen experimenti cauſa in
ipſam aquam demitto gladium: hic, aqua in ſan-

177. Celeriter itaque ad nauem digressi solui-
mus. Cum illucesceret, continentem conspici-
mus.

ρον ἀποβλεπόμενοι, εἰκάζομεν εἶναι τὴν ἀντι-
πέραν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκωμένην καὶ μένην. προσκυ-
νήσαντες δὲ καὶ προσευξάμενοι, περὶ τῶν μελ-
λόντων ἐσκοπῶμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει ἐπιβᾶσι
μόνον, αὐτοῖς ὀπίσω ἀνασρέφειν. τοῖς δὲ, τὸ
μὲν πλοῖον αὐτὰ καταλιπεῖν· ἀνελθόντας δὲ εἰς
τὴν Μεσόγαιαν πειραθῆναι τῶν ἐνοικόντων. ἐν
ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐπράττετο, χειμῶν σφοδρὸς
ἐπιπεσὼν, καὶ προσέλαβας τὸ σκάφος τῷ κι-
γιαλῷ, διέλυσεν. οὐκ εἰς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα
τὰ ὅπλα ἑκάστος, καὶ εἴ τι ἄλλο αἶός τε ἦν ἄρ-
πασάμενοι. Ταῦτά μὲν τὰ μέχρι τῆς ἐτέρας
γῆς συνενεχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ πα-
ρὰ τὸν πλὴν ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν τῷ ἁέρι, καὶ
μετὰ

mus, quam coniiicimus eam esse, quae ex aduer-
sum nostro orbi trans Oceanum, iacet. Adora-
tione hic votisque peractis, quid deinde facto
opus esset, deliberamus. Atque aliis videbatur,
post breuem descensum, iterum nos retro redi-
re; aliis autem, relicta ibi terra, contendere versus
mediterranea, atque tentare inhabitantes. Dum
ista disputamus; tempestas valida ingruens, et
litori allidens nauigium, illud dissoluit. Nos
vix, arma quisque sua, et si quid forte aliud
quis posset, eripientes, enatamus. Haec sunt
quae usque ad aduentum in alteram illam tel-
lurem contingere mihi in mari, et per nauigationem
in insulis, et in aëre, et post haec in ceto, et
cum

TYRANNICIDA 127

μετὰ ταῦτα ἐν τῷ κτήρει καὶ ἐπεὶ ἐξήλθομεν,
παρὰ τε τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς ὀνείροις καὶ τὰ τε-
λευτάα, παρὰ τοῖς Βουκεφάλοις, καὶ ταῖς Ὀ-
νοσκεταῖς· τὰ δ' ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἐξῆς βί-
βλαις διηγήσομαι.

cum inde exiissemus, tum apud Heroas, tum
inter Somnia, itemque extrema illa apud Buce-
phalos et Onosceles; quae vero in illa altera tel-
lure gesta sint, ea proximis libris persequar.

Τυραννοκτόνος.

Ἀνελθέ τις εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ὡς ἀπαικτενῶν
τὸν τύραννον· καὶ αὐτὸν μὲν ἔχ' εὔρε. τὸν δὲ
υἱὸν αὐτοῦ ἀποκτείνας, κατέλιπε τὸ ξίφος ἐν
τῷ σώματι. ἐλθὼν ὁ τύραννος, καὶ τὸν υἱὸν
ιδὼν ἤδη νεκρὸν, τῷ αὐτῷ ξίφει ἑαυτὸν ἀπέ-
κτενεν.

Tyrannicida.

Argumentum.

Ascendit aliquis in arcem, tyrannum interfec-
turus. Et ipsum quidem non inuenit. Sed in filii ipsius
occisi corpore reliquit gladium. Superue-
niens tyrannus, confecta filio iam mortuo, eo-
dem se gladio ipse interemit. Petit ille, qui
ascen-

κτείναν, αὐτεῖ ὁ ἀνελθὼν, καὶ τὸν τῷ τυράν-
νῳ υἱὸν ἀνελὼν, γέρας, ὡς τυραννοκτόνος.

Δύο τυράννους ἀποκτείνας, ὧ ἄνδρες δικασαί,
μῆκας ἡμέρας, τὸν μὲν ἤδη παρηβηκότα,
τὸν δὲ ἀκμάζοντα, καὶ πρὸς διαδοχὴν τῶν ἀδι-
κημάτων ἐτοιμότερον, ἤκω μίαν ὁμῶς ἐφ' ἀμ-
φοτέροις αἰτήσων δώρεον, μόνος τῶν πώποτε
τυραννοκτόνων πληγῇ μισθὸν δούσποντος ἀποσκευα-
σάμενος, καὶ Φονεύσας τὸν μὲν παῖδα τῷ ξίφει,
τὸν πατέρα δὲ, τῇ πρὸς τὸν υἱὸν φιλοσοφίᾳ.
ὁ μὲν ἔν τῷ τυράννῳ, ἀνδρὶ ὧν ἐποίησεν, ἱκανὴν ἡμῶν
δέδωκε τιμωρίαν, ζῶν μὲν, τὸν υἱὸν ἐπιδὼν
προανηρημένον παρὰ τὴν τελευταίην, τελευταῖον
δὲ

*ascenderat et filium tyranni interfecerat, prae-
mium, ut tyrannicida.*

Qui duos eodem die tyrannos interfeci, iudi-
ces, alterum vigoris annos iam egressum,
florentem alterum aetate, et ad iniuriarum suc-
cessionem paratiorem, venio, vnum tamen duo-
rum causa petiturus praemium: vnus ego omnium,
qui vnam fuere tyrannicidarum, ictu vno ma-
los amolitus duo, qui interfecerim gladio filium,
patrem naturali erga filium pietate. Ac tyran-
nus quidem dignas ~~factis~~ suis poenas nobis de-
dit, qui viuus adhuc, circa suae vitae finem, fi-
lium suum ante se interentum viderit, tandem-
que

δὲ ἡναγκασμένος τὸ παραδοξότατον αὐτὸς αὐ-
τῷ γειῆσθαι τυραννοκτόνος. ὁ παῖς δὲ ὁ ἐκείνῃ
πέθνηκε μὲν ὑπ' ἐμῷ, ὑπηρετήσας δέ μοι καὶ ἀ-
ποθανὼν πρὸς ἄλλον Φόνον, ζῶν ἔτι μὲν συνα-
δικῶν τῷ πατρὶ, μετὰ θάνατον δὲ πατροκτο-
νήσας, ὡς ἐδύνατο.

Τὴν μὲν ἔν τυραννίδα ὁ παύσας εἰμί ἐγὼ, καὶ
τὸ ξίφος, ὃ πάντα εἰργασαι, ἐμόν· τὴν δὲ τά-
ξιν ἐνῆλλαξα τῶν Φόνων, καὶ τὸν τρόπον ἐκαινοτό-
μησα τῆς τῶν πονηρῶν τελευτῆς· τὸν μὲν ἰσχυ-
ρότερον, καὶ ἀμύνασθαι δυνάμενον, αὐτὸς ἀνελών·
τὸν γέροντα δὲ, μόνῳ παραχωρήσας τῷ ξίφει.

Ἐγὼ μὲν ἔν καὶ περιττότερόν τι ἐπὶ τέτοις
ᾧμην γενήσασθαι μοι παρ' ὑμῶν, καὶ δωρεὰς
λήψε-

que, quod maxime admirabile est, suus ipse fieri
tyrannicida coactus sit: filius autem illius mea
quidem manu periit, sed mortuus tamen alterius
mihi caedis fuit minister: qui vivus quidem in-
iuriarum patris socius, post mortem autem suam
parentis interfector, quatenus licuit, fuerit.

2. Tyrannidi ergo finem imposui ego, gladius
perfector omnium meus est. Ordinem vero cae-
dium immutavi, rationem interitus impiorum
excogitavi novam: robustiorem, qui propugnare
poterat, ipse confeci; senem soli delegavi gladio.

3. Ergo pro hisce *factis* etiam cumulatius quid-
dam a vobis mihi datum iri putabam, ac totidem

λήψεσθαι ἰσαρίθμους τοῖς ἀνηρημένοις, ὥς ἂν ἔ-
 τῶν παρόντων ἀπαλλάξας ὑμᾶς μόνον, ἀλλὰ
 καὶ τῆς τῶν μελλόντων κακῶν ἐλπίδος, καὶ τὴν
 ἐλευθερίαν βέβαιον παρασχών, ἔδενός παραλε-
 λειμένῃ κληρονόμῃ τῶν ἀδικημάτων· μεταξύ δὲ
 κινδυνεύω, ἰτοσαῦτα κατορθώσας, ἀγέρας
 ἀπελθεῖν παρ' ὑμῶν, καὶ μόνος ζῆρεσθαι τῆς
 παρὰ τῶν νόμων ἀμοιβῆς, ἧς διεφύλαξα. ὁ μὲν
 ἔν' ἀντιλέγων ἄτοσί, δοκεῖ μοι ἔκ κηδόμενος, ὥς
 Φησί, τῶν κοινῶν τᾶτο ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς
 τετελευτηκόσι λελυπημένος, καὶ ἀμυνόμενος τὸν
 ἐκεῖνοισι τῷ θανάτῳ αἴτιον γεγενημένον.

Ἵμεῖς δὲ ἀνάσχεσθε με, ὡς ἄνδρες δικασαί,
 πρὸς ὀλίγον τὰ ἐν τῇ τυραννίδι, καίπερ εἰδόσιν
 ὑμῖν

me praeimia accepturum, quot interfecti essent,
 quippe qui non praesentibus modo vos liberauerim,
 sed imminentium etiam spe malorum, liber-
 tatemque firmam praestiterim, nullo relicto in-
 iuriarum herede. Interim in periculum venio,
 ne post rem praeclare adeo gestam discedam a vo-
 bis sine praeinio, solusque legum, quas ab op-
 pressionem servavi, compensatione caream. Ac vi-
 detur meus iste aduersarius non publicae rei cura,
 ut videri vult, hoc facere, sed quod dolet inter-
 fectis, et vlcisci cupit eum, qui causa illis mor-
 tis fuit.

4. Vos autem, iudices, ferte me quaeso paul-
 lulum, dum vobis, accurate licet scientibus, ea
 quae

ὑμῖν ἀκριβῶς διηγεμένα· καὶ γὰρ τὸ μέγεθος ἔ-
 τω μάθοιτ' ἂν τῆς εὐεργεσίας τῆς ἡμῆς, καὶ αὐ-
 τοὶ μᾶλλον εὐφρανείσθε, λογιζόμενοι ὧν ἀπηλ-
 λάγητε. ἔ γὰρ ὥσπερ ἄλλοις τισὶν ἤδη συνέβη
 πολλάκις, ἀπλῆν καὶ ἡμεῖς τυραννίδα, καὶ μίαν
 θαλερίαν ὑπεμείναμεν, ἔδ' ἐνὸς ὑπηνέγκαμεν ἐπι-
 θυμίαν δεσπότη, ἀλλὰ μόνοι τῶν πώποτε τὰ
 ὅμοια δυσυχησάντων, δύο ἀνθ' ἐνὸς τυράννης
 εἶχομεν, καὶ πρὸς διττὰ οἱ δυσυχεῖς ἀδικήμα-
 τα διηρέμεθα. μετριώτερος δὲ ὁ πρεσβύτερος ἦν
 παραπολὺ, καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἡπιώτερος, καὶ
 πρὸς τὰς κολάσεις ἀμειψύτερος, καὶ πρὸς τὰς
 ἐπιθυμίας βραδυτέρος, ὥς ἂν ἤδη τῆς ἡλικίας
 τὸ μὲν σφοδρότερον τῆς ὀρμῆς ἐπεχέσης, τὰς
 δὲ

quae sunt in tyrannide enarro: sic enim et ma-
 gnitudinem beneficii mei cognoscetis, et ipsi ma-
 gis gaudebitis, cogitantes quibus *malis* liberati
 sitis. Neque enim, ut aliis saepe contigit, sim-
 plicem nos quoque tyrannidem, et servitutem
 vnam sustinuimus, nec vnus cupiditatem do-
 mini tolerauimus, sed soli omnium, qui vn-
 quam in simili calamitate vixere, duos pro vno
 habuimus tyrannos, inter duplices miseri iniu-
 rias distracti fuimus. Moderatior autem multo
 erat senex, placidiorque ad iras, et ad supplicia
 hebetior, tardiorque ad cupiditates, cum vehe-
 mentiores impetus cohiberet aetas, et volupta-

δὲ τῶν ἡδονῶν ὀρέξεις χαλναγωγέσης· καὶ πρὸς
γε τὴν ἀρχὴν τῶν ἀδικημάτων ὑπὸ τῆ παιδὸς
αἰκῶν προσῆλθαι ἐλέγετο, ἔ πάνυ τυραννικὸς
αὐτὸς ὢν, ἀλλ' εἰκὼν ἐκείνῳ· Φιλότεκνος γὰρ
ἐς ὑπερβολὴν ἐγένετο, ὥς· ἐδείξε, καὶ πάντα ὁ
παῖς ἦν αὐτῷ, καὶ ἐκείνῳ ἐπείθετο, καὶ ἡδίστοι
ἔσσι κελύσοι, καὶ ἐκόλαζεν ἐς προσάττοι, καὶ
πάντα ὑπηρετεῖ, καὶ ὅλως ἐτυραννεῖτο ὑπ' αὐ-
τῆ, καὶ δορυφόρος τῶν τῆ παιδὸς ἐπιθυμιῶν ἦν.

Ὁ νεανίας δὲ, τῆς μὲν τιμῆς παρεχώρει καὶ
ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνον ἐξίστατο πρὸ τῆς ἀρχῆς
ὀνόματος· τὸ δ' ἔργον τῆς τυραννίδος καὶ τὸ κέ-
φάλαιον αὐτὸς ἦν. καὶ τὸ μὲν πιστὸν καὶ ἀ-
σφαλές, ἀπ' αὐτῆ παρεῖχε τῇ δυναστείᾳ· τὴν
δ'

tum appetitiones frenaret. Quin ad initia iniu-
riarum a filio praeter voluntatem dicebatur im-
pullus, qui non tyrannico ipse ingenio esset, sed
illi concederet, vir supra modum amans libero-
rum, quod suo exitu comprobavit. Omnia ipsi
filius, illi obsequi; quidquid ille imperaret, in-
iuste agere; quos iuberet ille, supplicio afficere;
omnia illi ministrare. Tandem sub illius erat ty-
rannide, satelles erat cupiditatum filii.

5. At iuuenis aetatis respectu honore isti cessit,
sولوque imperii nomine abstinuit: res quidem
ipsa tyrannidis et caput ipse fuit: ut fida esset et
secura potentia a se praestitit. Fructum autem
iniu-

δ' ἀπόλαυσεν μόνος· ἐκαρπῆτο τῶν ἀδικημάτων.
ἐκεῖνος ἦν ὁ τὰς δαρυφόρους συνέχων, ὁ τὴν Φρα-
γὰν κρατύνων, ὁ τὰς τυραννεύοντας ἐκκόπτων, ὁ
τὰς ἐπιβλαβέοντας φοβῶν ἐκεῖνος, ὁ τὰς ἐΦή-
βας ἀνασπῶν 1), ὁ ἐνυβρίζων τοῖς γάμοις· ἐ-
κείνῳ

iniuriarum solus ille percepit. Ille erat, qui sa-
tellites contineret, qui firmaret praefidia, qui
subiectos tyrannidi excideret, qui insidiantes ter-
reret, qui spadones faceret adolescentulos, qui
contumelia nuptias afficeret: ad hunc deduce-
ban-

I 3

1. Ὁ τὰς ἐΦήβας ἀνασπῶν] Vix dubium est,
quin illud genus iniuriae notetur, quo ado-
lescentuli vel castrantur plane, vel nervis
certe *convulsis* aut *contritis* ad generandum
redduntur inhabiles: tyrannorum opus quod
ab Orientis regibus didicere. Huic rei aptum
esse verbum σπᾶν, faciunt spadones. Vid.
viri docti ad l. 128. de V. S. Sed est etiam
apud τὰς ὁ, *Leuit. XXII, 24.* ἀπεσπασμένον,
respondens τῷ תִּפְסָה atque τῷ θλαδίρα, et
ἐντεθλιμμένῳ et ἐκτομία iunctum. Habet
ἀποσπάδας *Suidas*, τὰς ἀποσπασθέντας,
quibus iungit ἀποσπᾶδοντας τὰς ἀποκο-
πέντας. Quae cum ita sint, legendum pu-
to ὁ τὰς ἐΦήβας ἀποσπῶν et vertendum,
vt posui. Quod si ἀνασπῶν eodem modo
accipi posse doceat aliquis, inutatione plane
opus non fuerit. Neque tamen, si cui ista
displiceant, vehementer repugnauerim, si
ἀνα-

κείνω αἱ παρθένοι ἀνήγοντο, καὶ εἴ τινες σφαγαί, καὶ εἴ τινες Φυγαί, καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις, καὶ βάσανοι, καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα τολμήματα ἦν νεανικά. ὁ γέρον δ' ἐκεῖνος ἠκολάθει, καὶ συνηδίνει, καὶ ἐπῆγει μόνον τὰ τῶν παιδὸς ἀδικήματα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἡμῖν ἀφόρητον καθεισῆμει· "Ὅταν γάρ αἱ τῆς γνώμης ἐπιθυμίαι τὴν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξουσίαν προσλάβωσιν, ἔδνα ὅρον ποιεῖνται τῶν ἀδικημάτων.

Μάλιστα δὲ ἐκεῖνο ἐλύπει, τὸ εἰδέναί μακρὰν, μᾶλλον δὲ αἰδίου τὴν δελεῖαν ἐσομένην, καὶ ἐκ
δια-

bantur virgines: et si quae caedes, si qua exilia, et bonorum ereptiones, et tormenta, et contumeliae, omnia haec ausa erant iuuenilia. Senex autem ille obsequi, iniuriae socius esse, laudare solum filii sui iniusta facinora. Intolerabilem nobis hanc rem esse *inter omnes* constabat. Cum enim cupiditates animi ab imperio nanciscuntur insuper potentiam, modum, nullum iniuriarum faciunt.

6. Maxime vero illud nos angebat, quod sciremus, longam, potius vero aeternam, futuram
ferui-

ἀνασπᾶν retinere velit, et interpretari *contrahere, sibi adiungere, quasi sursum in arcem suam trahere.* Gesner.

διαδοχῆς παραδοθησομένην τὴν πόλιν, ἄλλοτε ἄλλῳ δεσπότη, καὶ πονηρῷ, κληρονόμημα γεννησόμενον τὸν δῆμον, ὥς τοῖς γε ἄλλοις ἐμικρά τις ἐλπίς αὐτῇ, τὸ λογίζεσθαι, καὶ πρὸς αὐτὰς λέγειν, ἀλλ' ἤδη παύσεται, ἀλλ' ἤδη τεθνήσκει, καὶ μετ' ὀλίγον ἐλευθεροί γεννησόμεθα. ἐπ' ἐκείνων δὲ ἔδδεν τοιαῦτον ἠλπίζετο, ἀλλ' ἐωρῶμεν ἤδη ἔτοιμον τὸν τῆς ἀρχῆς διάδοχον. τοιγαρῶν ἔδ' ἐπιχειρεῖν τις ἐτόλμα τῶν γεννηκῶν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐμοὶ προαιρεμένων, ἀλλ' ἀπ-έγνωσα παντάπασιν ἡ ἐλευθερία, καὶ ἄμαχος ἡ τυραννὶς ἐδόκει, πρὸς τοσάττας ἐσομένης τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἄλλ'

servitutem, et successionem quadam traditum iri urbem; alii post alium domino, eique malefico, obuenturum hereditate populum. Itaque cacteris quidem non parua illa spes, cum sic ducunt rationem, et apud animum suum dicunt: *Verumtamen iam desinet, verumtamen iam mortuus erit, et paullo post liberi nos erimus.* In illis vero tale nihil quidquam sperabatur, sed paratum iam videbamus imperii successorem. Igitur nec manum admovere operi quisquam ausus est generosorum *alioquin hominum*, qui eadem quae ego cogitabant: sed spes omnis libertatis abiecta, inivicta videbatur tyrannis, cum aduersus ita multos conandum esset.

Ἄλλ' ἐκ ἐμῆ τρυφῇ ἐφόβησεν, ἐδὲ τὸ δυσχε-
 ρές, τῆς πράξεως λογισάμενος ἀπώκηνησα, ἐδὲ
 πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπεδειλίασα. μόνος δὲ μόνος
 πρὸς ἄτως ἰσχυρὰν καὶ πολλὴν τὴν τυραννίδα,
 μᾶλλον δὲ ἐδὲ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τῇ ξίφει ἀνῆεν
 τῇ συμμαχημένῃ, καὶ τὸ μέρος συντετυραν-
 νοκτονηκότος, πρὸ ὀφθαλμῶν μὲν τὴν τελευ-
 τὴν ἔχων, ἀλλαζόμενος δὲ ὁμῶς τὴν κοινὴν
 ἐλευθερίαν τῆς σφαγῆς τῆς ἐμῆς. ἐντυχὼν δὲ
 τῇ πρώτῃ Φερσῇ, καὶ τρεψάμενος ἔρᾳδιως
 τὰς δορυφόρους, καὶ τὸν ἐντυχάνοντα κτείνων,
 καὶ τὸ ἀνθιστάμενον πᾶν διαφθείρων, ἐπὶ τὸ
 κεφάλαιον αὐτὸ τῶν ἔργων ἰσμήν, ἐπὶ τὴν μό-
 νην τῆς τυραννίδος ἰσχύϊν, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν
 ἡμετέρων συμφορῶν. καὶ ἐπιστὰς τῷ τῆς ἀκρε-
 πτο-

7. Me vero ista non terruerunt, neque diffi-
 cultate operis perpenſa conatum abiecti, neque ad
 periculi conſpectum metu reſilii: ſed ſolus, ſolus
inquam ad validam adeo et multiplicem tyranni-
 dem; quin non ſolus, ſed gladio meo comitatus
 eſcendi, qui auxilio mihi fuit, et pro ſua parte
 tyrannum una interfecit, mortem prae oculis cum
 haberem, caede tamen mea communem libera-
 tem redempturus. Cum autem in primum praesi-
 dium incidiſſem, nec ſine difficultate in fugam
 vertiſſem ſatellites, interfecto ſi quis occurreret,
 et quidquid obſtaret trucidato, ad ipſum caput
 operum iui, ad ſolum robur tyrannidis, ad cala-
 mitatum noſtrarum argumentum. Imminens igi-
 tur

πόλεως Φρουρίῳ, καὶ ἰδὼν γεννικῶς ἀμυνόμενον καὶ ἀνθιστάμενον, πολλοῖς τραύμασιν, ὅμως ἀπέκτεινα.

Καὶ ἡ μὲν τυραννὶς ἤδη καθήρητο, καὶ πέρας εἶχέ μοι τὸ τόλμημα, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνης, πάντες μὲν ἐλεύθεροι, ἐλείπετο δ' ὁ γέρων ἔτι μόνος, ἄνοπλος, ἀποβεβληκῶς τὰς Φύλακας, ἀπολωλεκῶς τὸν μέγαν ἐκείνον αὐτῷ δορυφόρον, ἔρημος, εἰδὲ γειναίᾳς ἔτι χειρὸς ἄξιος. ἐνταῦθα τοίνυν πρὸς ἑμαυτὸν, ὦ ἄνδρες δικασαί, τὰ τοιαῦτα ἐλογισάμην, πάντ' ἔχει μοι καλῶς, πάντα πέπραχται, πάντα κατόρθωται, τίνα ἂν ὁ περίλοιπος κολασθεῖν τρόπον; ἐμῶ μὲν γὰρ ἀνάξιός ἐστι, καὶ τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάλιστα ἐπ'

tur huic arcis ipsius praesidio, videns illum fortiter pro se propugnantem et resistentem, multis vulneribus, interfeci tamen.

8. Atque ipsa quidem tyrannis iam destructa erat, finem *suum* habuit meus mihi conatus. Ab eo inde tempore omnes *eram* liberi, supererat senex solus, incernis, amissis custodibus, amisso magno illo suo satellite, desertus, forti manu iam non amplius dignus. Hic igitur talia, iudices, apud me agitabam. Bene iam habent mihi omnia: perfecta sunt omnia: feliciter, ut oportebat, omnia acta sunt. Quemadmodum vindicabitur ille relictus? Me quidem, et hac dextra indignus est, inaxime si post facinus ita clarum,

ἐπ' ἔργῳ λαμπρῷ, καὶ νεανικῷ, καὶ γενναίῳ
 ἀνηρευμένος, καταισχύνων καὶ κείνην τὴν σφαγὴν.
 ἄξιον δὲ τίνα δεῖ ζητῆσαι δῆμιον, ἀλλὰ μετὰ
 τὴν συμφορὰν, μηδὲ τὴν αὐτὴν κερδαίνειν· ἰδέ-
 τω, κολασθῆτω, παρακείμενον ἔχέτω τὸ ξί-
 φος· τέτω τὰ λοιπὰ ἐντέλλομαι· ταῦτα βε-
 λευσάμενος, αὐτὸς ἔμην ἐκποδὼν ἀπηλλαττόμεν.
 ὁ δὲ 2), ὅπερ ἐγὼ πρῶμαντευσάμην, διεπρά-
 ξατο, καὶ ἐτυραννοκτόνησε, καὶ τέλος ἐπέθηκε
 τῷ ἐμῷ δράματι.

Πάρεμι ἐν κομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρατίαν,
 καὶ θάρρεῖν ἤδη προκηρύττων ἅπασιν, καὶ τὴν
 ἐλευθερίαν εὐαγγελιζόμενος. ἤδη οὖν ἀπολαύε-

τε

et iuuenile, et generosum interficiatur, et illam
 quoque caedem dehonestet. Quaesendus autem
 est dignus illo carnifex neque post calamitatem
 acquum est, eam istum lucrifacere. Videat: pu-
 niatur: adiacentem habeat gladium: huic mando
 reliqua. Hoc capto consilio, ipse e vestigio dis-
 cessi. At ille, quod diuinaueram, perfecit, oc-
 cidit tyrannum, finem meae actioni imposuit.

9. Adsum igitur, portans vobis populi impe-
 rium, et bono animo esse iubens vniuersos, et
 laetum de libertate nuntium adferens. Iam ergo fru-

2. 'Ο δὲ] De gladio tam forti, quasi vir esset,
 loquitur. *du Soul.*

τε τῶν ἔργων τῶν ἐμῶν. κενὴ μὲν ὡς ὁρᾷτε
 πονηρῶν ἢ ἀκρόπολιν, ἐπιτάττει δὲ εἰς, ἀλ-
 λά καὶ τιμᾶν ἔξει, καὶ δικάζειν, καὶ ἀντιλέ-
 γειν κατὰ τὰς νόμους, καὶ πάντα ταῦτα γεγένη-
 ται δι' ἐμὲ ὑμῖν, καὶ διὰ τὴν τόλμαν τὴν ἐμὴν.
 καὶ τῷ ἐνὸς ἐκείνου φόνου, μεθ' ὃν ἔτι ζῆν
 πατὴρ ἐδύνατο. ἀξιῶ δ' ἔν ἐπὶ τέτοις, τὴν
 ὀφειλομένην δοθῆναί μοι παρ' ὑμῶν δωρεάν, καὶ
 φιλοκερδῆς, καὶ μικρολόγος τις ὢν, καὶ ἐπὶ
 μισθῷ τὴν πατρίδα εὐεργετῆν προσηρημένος, ἀλ-
 λά βεβαιωθῆναί μοι βεβλόμενος τὰ κατορθώ-
 ματα τῇ δωρεᾷ, καὶ μὴ διαβληθῆναι, μηδ' ἄ-
 δοξον γενέσθαι τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ἐμὴν, ὡς
 ἀτελεῖ καὶ γέρω ἀναξίαν κεκριμένην.

Οὕτως

fructum percipitis meorum operum: vacua, ut
 videtis, malis arx est: imperat nemo; sed honore
 afficere licet, et in ius ire, et contra dicere se-
 cundum leges. Atque haec omnia mea vobis
 opera contigerunt, perque meam audaciam, et
 ex una illa caede, post quam vivere pater non
 amplius potuit. Peto igitur pro his debitum dari
 mihi a vobis praemium, non lucri cupidus aut
 sordidus, qui mercede inductus bene de patria
 mereri voluerim; sed quod firmari mihi volo prae-
 mio isto rem bene gestam, nec detrahi de illa,
 aut ingloriam reddi susceptam a me actionem,
 velut imperfectam indignamque iudicatam prae-
 mio.

Io. At

Οὐτοσί δὲ ἀντιλέγει, καὶ Φησὶν, ἐκ εὐλογον ποιεῖν με τιμᾶσθαι θέλοντα, καὶ δωρεὰν λαμβάνειν. οὐ γὰρ εἶναι τυραννοκτόνον, εἰ δὲ πεπράχθαι μοι τί κατὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐνδεῖν τι τῷ ἔργῳ τῷ ἐμῷ, πρὸς ἀπαίτησιν τῆς δωρεᾶς. πυνθάνομαι τοίνυν αὐτῷ, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς παρ' ἐμῶ; ἐκ ἐβλήθην; ἐκ ἀνῆλθον; ἐκ ἐφόνευσα; ἐκ ἡλευθέρωσα; μή τις ἐπιτάττει; μή τις κτελεί; μή τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μή τις με τῶν κακῶν διέφυγεν; ἐκ ἂν εἴποις· ἀλλὰ πάντα εἰρήνης μεσᾶ, καὶ πάντες οἱ νόμοι, καὶ ἐλευθερία σαφής, καὶ δημοκρατία βέβαιος, καὶ γάμοι ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀδελφεοί, καὶ παρθένοι

10. At iste contradicit, et praeter rationem facere me ait, qui honorari postulem, et accipere praemium: neque enim esse me tyrannicidam, neque peractum a me quidquam secundum legem; sed deesse aliquid operi meo ad id, ut postulare praemium possim. Interrogo igitur illum, Quid reliquum a me poscis? non volui? non escendi? non interfeci? non liberaui? numquis imperat? numquis iubet? numquis Dominus minatur? numquis me maleficorum effugit? Non sane dixeris. Sed pace omnia plena, et leges valent omnes, et libertas liquida, et firmum populi imperium, et matrimonia contumeliis non obnoxia, et liberi metus expertes, et virgines securae, et commu-

θενοὶ ἀσφαλῆς, καὶ ἐσφράδα τὴν κοίτην ἐν-
 τυχίαν ἢ πόλιν. τίς ἐν ὁ τέτων ἀπάντων αἴ-
 τιος; τίς ὁ ἐκείνα μὲν παύσας, τάδε παρεσχη-
 μένος; εἰ γὰρ τις ἐστὶ τῶν 3) πρὸ ἐμῆ τιμᾶσθαι
 δίκαιος, παραχωρῶ τοῦ γέροντος ἐξίσταμαι τῆς
 δωρεᾶς. εἰ δὲ μόνος ἐγὼ πάντα διεπραξάμην,
 τολμῶν, κινδυνεύων, ἀνιῶν, ἀκαιρῶν, καλῶν,
 δι' ἀλλήλων τιμωρέμενος, τί μὴ διαβλάψῃς τὰ
 κατορθώματα; τί δὲ ἀχάριστον πρὸς με τὸν δῆ-
 μον ποιῆς εἶναι.

Οὐ

communis felicitatis causa festos dies agit ciuitas.
 Quis igitur auctor horum omnium? quis est qui
 istis omnibus finem imposuit, haec praestitit? Si
 quis enim est prae me dignus honore, cedo illi
 praemio, renuntio muneribus. Sin solus ego per-
 feci omnia, audendo, periculum subeundo, ascen-
 dendo, interficiendo, puniendo, alterum alterius
 opera viciscendo, quid calumniaris res praecclare
 a me gestas? quid populum, ut ingratus aduer-
 sum me sit, inducis?

II. Ne-

3. Τῶν] Illud τῶν officere videtur sententiae.
 Nam si eius rationem habeas, ita vertendum
 fuerit, *si quis est eorum, qui ante me fuere,*
praemio dignus: quod a nemine factum puto.
 Et sane aut omittendum videtur, aut in πω,
 aliamue particulam mutandum. Gesner.

Οὐ γὰρ αὐτὸν ἐφόνευσας τὸν τύραννον· ὁ δὲ νόμος, τυραννοκτῆνῳ δίδωσι τὴν δωρεάν. διαφέρει δὲ εἰπέ μοι, τί, ἢ αὐτὸν ἀνελεῖν, ἢ τοῦ θανάτου παρασχεῖν τὴν αἰτίαν; ἐγὼ μὲν γὰρ, ἔδην, οἶμαι· ἀλλὰ τῆτο μόνον ὁ νομοθέτης οἶδε, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δημοκρατίαν, τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν· τῆτ' ἐτίμησε, τῆτ' ἄξιον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ὅπερ ἐκ ἂν εἴποις, μὴ δι' ἐμὲ γεγενῆσθαι. εἰ γὰρ ἐφόνευσα δι' ὃν ἐκεῖνος ζῆν ἐκ ἐδύνατο, αὐτὸς εἰργασμαι τὴν σφαγὴν· ἐμὸς ὁ φόνος, ἡ χεὶρ ἐκείνη. μὴ τοίνυν ἀκριβο- λογᾷ ἔτι περὶ τῆς τρόπης τῆς τελευτῆς, μηδ' ἐξέταζε ὅπως ἀπέθανεν, ἀλλ' εἰ μηκέτ' ἔστιν, εἰ δι' ἐμὲ τὸ μηκέτ' εἶναι ἔχει, ἐπεὶ καὶ κείνο προσ-

II. *Neque enim inquit, tyrannum ipsam interemisti: at lex tyrannicidae decernit praemium. Interestne autem, dic mihi, vtrum quis ipsum interfecerit, an causam illi mortis prae-buerit? Equidem nihil puto; sed hoc solum legislator spectauit, libertatem, potestatem populi, liberationem ab iniuriis. Hoc honorauit, hoc dignum iudicauit praemio, quod sane mea opera factum non negaueris. Si enim eum interfeci, propter quem interfectum iste viuere iam non potuit, caedem ipse patraui. Caedes mea est, illius manus. Noli igitur tenuiter porro disputare de genere mortis, neque exquire, quomodo perierit? sed vtrum esse delieris? vtrum a me illud habeat, quod delierit?*

Alio-

προσεξέτασεν μοι δοκεῖς, καὶ συκοφαντήσεν
τὰς εὐεργέτας, εἴ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ, ἢ
ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ἀπέκτεινε. τί δὲ εἰ
λιμῷ ἐξεπολιόρησα τὸν τύραννον, τὴν ἀνάγκην
τῆς τελευτῆς πασχών, ἀπήγεις ἂν καὶ τότε
παρ' ἐμῆ αὐτόχειρα τὴν σφαγὴν; ἢ ἐνδεῖν ἔλε-
γες μοι τι πρὸς τὸν νόμον; καὶ ταῦτα, χαλε-
πώτερον τῆ κακῆργε πεφονευμένῃ; ἐν μέντοι
ἐξέταζε, τῆτο ἀπείτι, τῆτο πολυπραγμόνει,
τίς τῶν πονηρῶν λείπεται, ἢ τίς ἐλπίς τῆ Φό-
βη, ἢ τί ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν; εἰ δὲ κα-
θαρά πάντα, καὶ εἰρηνικὰ, συκοφαντοῦντός
ἐσι τῷ τρόπῳ τῶν πεπραγμένων χρωμένου 4),
ἀπο-

Alioquin illud etiam quaesiturus videris, et ca-
lumniaturus bene meritos, si quis non ferro, sed
lapide, aut fuste, aut alio modo interfecerit.
Quid vero si fame expugnassem tyrannum, ob-
iecta illi necessitate moriendi, numquid tum et-
iam a me reposceres caedem manu mea factam,
aut deesse aliquid mihi diceres ad legem? idque,
licet difficiliore mortis genere interfectus sit ma-
leficus? Quin tu vnum solum exquire; illud re-
posce; circa illud curiosus esto: quis impiorum
relictus sit? aut quae metus suspicio? aut quod
calamitatum monumentum? Si vero pura omnia,
et pacata; calumniatoris est, modo et ratione fa-
cinoris

4. Χρωμένῃ] Retulit librarius ad συκοφαντῶν-
τος.

ἀποσερεῖν ἐθέλειν τὴν ἐπὶ τοῖς πεπονημένοις
δωρεάν.

Ἐγὼ δὲ καὶ τῷτο μέμνημαι διηγορευμένον ἐν
τοῖς νόμοις, ἐκτὸς εἰ μὴ διὰ τὴν πολλὴν δαλείαν
ἐπιλέλησμαι τῶν ἐν αὐτοῖς εἰρημένων, αἰτίας
θανάτου εἰσαριθττάς, εἴ τις αὐτὸς ἀπέκτεινεν,
ἢ εἴ τις μὴ αὐτὸς μὲν ἀπέκτεινε, μηδὲ τῇ χειρὶ
ἔδρασε τὸ ἔργον, ἠνάγκασε δὲ, καὶ παρέσχεν
ἀφορμὴν τῷ Φόνει· τὰ ἴσα καὶ τῷτον ἀξιοῖ ὁ
νόμος αὐτὸν ἀντικολάζεσθαι μάλα δικαίως 5).

οὐ

cinoris ad hoc vti velle, vt intercipias praemium
laboribus propositum.

12. Quin ego hoc etiam diserte dictum in le-
gibus memini, nisi per longam seruitutem eo-
rum quae ibi dicuntur oblitus sum, causas mor-
tis esse duplices, si quis ipse interfecit; aut si ipse
quidem non interfecit, neque manu perpetravit
opus; coëgit autem, et causam caedis prae-
buit; aequaliter hunc etiam ipsum lex censet vicissim
debere puniri: iuste sane. Non enim voluit ipso
facto

τος. Sed esse debet accusatiuus iunctus in-
finito ἀποσερεῖν. Quam pronum fuerit ὁ
mutare in υ, apparet. *Gesner.*

5. Οὐ γὰρ ἐβάλετο τῷ πεπραγμένῳ ἴσον γί-
γνεσθαι τὸ τῆς ἀδείας.] Sic vertere visum,
vt ipsa argumentandi ratio magis pateret.
Opponuntur, vt arbitror, τὸ πεπραγμένον,
(vt mox κεφαλῇ, τῶν πεπραγμένων et alia)
id

ἡ γὰρ ἐβέλετο τῇ πεπραγμένῃ ἡσσαν 6) γίγνε-
σθαι

facto minorem esse *suppeditatam plenam* faciendi
facul-

id quod sua quis manu fecit τὸ τῆς ἀδείας.
"Αδείαν autem puto, quam modo ἀφορμὴν
τῇ Φόβῃ dixit. Obuersantur mihi alia et-
iam loca, ubi ἀδεία et ἀδεῶς similiter po-
nuntur, et non tam ad metus absentiam et
impunitatem, quod ad plenam, cui nihil
deest, facultatem, opportunitatemque refe-
rantur. *Gesner.*

6. Ἡσσαν] Quia probis Codd. nititur, et bel-
lam argumentationem efficit, recepi, et pro
nouae . . . aequalem; non enim minorem, in
versione reposui, ut quam minime multa in
Cl. *Gesneri* interpretatione mutarem; quae
ad vulgatam ἡ γὰρ — ἴσσαν composita, sic
habebat: noune enim voluit ipsi facto aequa-
lem esse *suppeditatam plenam* faciendi facul-
tatem? Quam versionem ut non reiicio, sic
tamen illud Ἡσσαν eo planiorem sensum ex-
hibere existimo, quae ipse sic est simplicior,
si sine interrogatione procedat. Est enim
sensus: *Lex non minus respicit consilium, quam
ipsum factum.* "Αδεία enim temerariam at-
que audacem molitionem hic significare vi-
detur, quare, si liceret, omnia hu redderem:
*Non enim voluit (lex) facto ipso lenius cen-
seri audax consilium, vel potius: conatum
istius, qui eo minore cum poenae metu
agit, quod tutius per alium, quam per se*
Luc. Op. T. IV. K cae-

σθαι τὸ τῆς ἀδείας. καὶ περιττὴ λοιπὸν ἡ ἐξέτασις τῆς τρόπου τῆς σφαγῆς. εἴτα τὸν μὲν ἔτιωσ ἀποκτείνοντα, κλάζων ὡς ἀνδροφόνου δικαιοῖς; καὶ ἔδαμῶς ἀφείσθαι θέλεις; τὸν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τῷ τρόπῳ εὖ πεπονηκότα τὴν πόλιν, ἢ τῶν ὁμοίων ἀξιῶσαι τοῖς εὐεργέταις;

Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἂν ἔχοις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν ἀπλῶς αὐτὸ ἐπραξα, ἠκολούθησεν δέ τι τέλος ἄλλως χρησὸν, ἐμὲ μὴ θελήσας. τί γὰρ ἔτι
ἔδε-

facultatem. Caeterum superuacuum est quaerere de modo caedis. Deinde eum, qui ita interfecit, punire ut homicidam iustum arbitraris, et nullo modo vis dimitti; eum vero, qui eadem plane qua hic ratione beneficio urbem affecit, non iisdem, quibus *alios* bene meritos *praemiis* dignum censet?

13. Neque enim illud possis dicere, me simpliciter illud *ac temere* fecisse, consecutum autem aliunde finem bonum praeter meam voluntatem.

Quid

caedem perficit. Verum et recte *licentiam*, siue *potestatem agendi*, quam alteri facio, veritas; ideoque hac in parte nihil quidem Cl. Gessiero aduersor, modo ea agendi facultas per *ἀδειαν* intelligatur, quae simul securitatem quandam aut impunitatem promittit.

Reus.

ἔδεδίεν, τοῦ ἰσχυροτέρου πεφονευμένου; τί δὲ κατέλιπον τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πάντως τὸ ἐσόμενον αὐτὸ προεμαντευόμην; ἐκτὸς εἰ μὴ τῷτο Φῆς, ὡς ἔ tyrannos ὁ τεθνεὺς ἦν, ἔδὲ ταύτην εἶχε τὴν προσηγορίαν, ἔδὲ δωρεὰς ἐπ' αὐτῷ πολλάς, εἰ ἀποθάνοι, ἡδέως ἂν ὑμεῖς ἐδώκατε. ἀλλ' ἔκ ἂν εἴποις. εἶτα τῷ tyrannos πεφονευμένῃ, τῷ τὴν αἰτίαν περσασχόντι τῆς σφαγῆς, ἔκ ἀποδώσεις τὴν δωρεάν; ὦ τῆς πολυπραγμοσύνης. μέλει δέ σοι πῶς ἀπέθανεν, ἀπολαύσῃ τῆς ἐλευθερίας, ἢ τὸν τὴν δημοκρατίαν ἀποδεδωκότα, περιττότερόν τι προσπαίτῃς; καίτοι ὁ γε νόμος, ὡς Φῆς, τὸ κεφάλαιον ἐξετάζει τῶν πεπραγμένων· τὰ διὰ μέσῃ δὲ

Quid' enim amplius metuebam, interfecto, qui erat fortior? Quid vero gladium in iugulo reliqui, nisi omnino quod futurum erat diuinaui? Nisi forte hoc dicis, tyrannum non fuisse, qui periit, neque illam habuisse appellationem, neque vos de ipso, si moreretur, praeimia plura libenter fuisse daturus. Tum tu caeso tyranno, ei qui causam illi caedis praeiuit, praemium non reddes? Vah curiositatem! Curas autem quomodo mortuus sit, cum libertate fruaris? an ab eo, qui populo restituit imperium, amplius quid postulas? Quamquam lex quidem, ut ais, caput factorum exquirat, quae vero in medio sunt, relinquit

ὅς πάντα ἔα, καὶ ἔτι ἐτι πολυπραγμονεῖ. τί γάρ; καὶ ἔχι ἐξελάσας τις τύραννον, ἤδη τμήν ἔλαβε τυραννοκτόν; καὶ μάλα δικαίως· ἐλευθερίαν γὰρ καὶ κείνος ἀντὶ δαλείας παρεσχέτα. τὸ δ' ὑπ' ἐμῷ γεγενημένον, ἡ Φυγὴ, ἔδεδευτέρας ἐπαναστάσεως ἐλπίς, ἀλλὰ παντελὴς καθαίρεσις, καὶ πανώλεθρία πάντος τῆς γένεως, καὶ ριζόθεν τὸ δεινὸν ἅπαν ἐνκεκαυμένον.

Καὶ μοι πρὸς θεῶν ἤδη ἀπ' ἀρχῆς ἐς τέλος, εἰ δοκεῖ, πάντα ἐξετάσατε, εἰ τι τῶν πρὸς τὸν νόμον παραλείπεται, καὶ εἰ ἐνδεὲς τῶν προσεῖναι ὀφειλόντων τυραννοκτόνων. πρῶτα μὲν δὴ γνώμην πρὸςπαρσχεν χρὴ γενναίαν, καὶ φιλόπο-

linquit omnia, nec amplius curiosa est. Quid enim? nonne etiam qui expulit tyrannum, iam praemium tyrannicidae accepit? Et iuste quidem. Libertatem enim et ipse pro servitute praestitit. At meum factum non exilium, non novae metus invasionis, sed perfecta undique destructio, et plenus uniuersi generis interitus, radicitusque malum omne extirpatum.

14. Et iam mihi, obsecro, ab initio inde usque ad finem, exquirite, si videtur, omnia, si quid eorum, quae ad legem implendam pertinent, praetermissum sit: et si quid desit eorum, quae inesse in tyrannicida debent. Primo sane animum ante adesse oportet generosum, et aman-

tem

λόπολιν, καὶ πρὸ τῶν κοινῶν κινδυνεύειν ἐθέλ-
σαν, καὶ τῷ οἰκείῳ θανάτῳ τὴν τῶν πολλῶν
σωτηρίαν ὠνησομένην· ἃρ' ἔν πρὸς τῷτο ἐνεδέχ-
σα, ἐμχλκίσθην; ἢ προειδόμενός τινι τῶν διὰ
μέσας κινδύνων ἀπώκησα; ἢ ἂν εἴποις. μέν-
τοι οὖν ἐπὶ τὰττα ἔτι μόνον, καὶ νόμιζε τῷ θελή-
σαι μόνον, καὶ τῷ βλεψάσθαι ταῦτα, εἰ καὶ
μὴ χρηστὸν ἀποβεβήκει· ἔκ γε τῆς γνώμης αὐ-
τῆς κατασάντα 7) με, γέρας ἄξιζον, ὡς εὐεργέ-
την λαμβάνειν. ἐμὲ μὲν ἔδυνηθέντος ἄλλα δὲ
μετ' ἐμὲ τετυραννοκτονηκότος, ἄλογον εἰπέ μοι,
ἢ ἄγνωμον ἢ παρασχεῖν; καὶ μάλιστα εἰ ἔλεγον,
ἄνδρες;

tem ciuitatis, et pro publica re periclitari volen-
tem, et sua morte salutem multitudinis emturum.
Num. quid igitur ad hoc defeci, emollitus sum,
aut praeciso aliquo eorum quae interuenire so-
lent, periculorum, conatum abieci? Non dixe-
ris. Mane vero in hoc iam solo, et puta me vo-
luntatis solius et consilii huius, etsi vtile patriae
non euenerit, et de solo ipso animo consistentem,
postulare praemium, vt bene meritum, accipere.
Si igitur non potuisssem, alius autem post me in-
terfecisset tyrannum, absurdum, dic mihi, aut
irrationabile fuerit praestari *mibi praemium?* in

K 3

primis

7. Κατασάντα] Accipio κατασάντα iudiciali
significatione, vbi significat *stare in iudicio*.
Gefner.

ἄνδρες, ἐβελόμην, ἠθέλησα, ἐπεχείρησα, ἐπει-
ράθην τῆς γνώμης, μόνος ἄξιός εἰμι τιμᾶσθαι,
τί ἂν ἀπεκρίνω τότε;

Νῦν δέ, ὃ τῷτό φημι, ἀλλὰ καὶ ἀνῆλθον, καὶ
ἐκινδύνευσα, καὶ μυρία πρὸ τῆς τοῦ νεανίσκου
σφαγῆς ἐποίησα. μὴ γὰρ ἔτω ῥᾶσον, μηδ' εὐ-
χερές ὑπολάβητε εἶναι τὸ πρᾶγμα, Φρυγᾶν ὑ-
περβῆναι, καὶ δορυφόρων κρατῆσαι, καὶ τρέψα-
σθαι τοσάτῃς μόνον· ἀλλὰ σχεδὸν τὸ μέγιστον
ἐν τῇ τυραννοκτονίᾳ, καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν ἐξ-
γῶν, τῷτό ἐσιν. ὃ γὰρ δὴ αὐτός γε ὁ τύραννος
μέγα καὶ δυσάλωτον καὶ δυσκατέργαστον ἐσιν,
ἀλλὰ τὰ Φρυγᾶντα καὶ συνέχοντα τὴν τυραννί-
δα· ἃ τις ἂν νικήσῃ, πάντα ἔτος κατώρσῃ, καὶ

primis si dicam, Viri, cogitavi, volui, conatus
sum, experimentum animi dedi: solus honore di-
gnus sum: quid tum mihi respondeas?

15. Iam vero non hoc dico, sed etiam escen-
di, periclitatus sum, et sexcenta ante caedem
iuuenis feci. Nolite enim putare facillimum adeo,
et proclive esse negotium, praesidia superare,
satellites vincere, tot homines in fugam conii-
cere vnum: sed maximum fere in tyrannicidio,
et caput operum hoc est. Neque enim sane ty-
rannus ipse magnum quiddam est, captuque et
confectu adeo difficile; sed ea quae custodiunt,
continentque tyrannidem, quae si quis vicit,
omnia ille praeclare confecit; paruum quiddam
est,

καὶ τὸ λοιπὸν, ὀλίγον. τὸ δὲ δὴ ἄχρι τῶν τυ-
ραννῶν προσελθεῖν, ἐκ ἂν ὑπῆρξέ μοι, μὴ ἐχὶ
τῶν περὶ αὐτὰς φυλάκων, καὶ δορυφόρων ἀ-
πάντων κεκρατηκότι, καὶ κείνης ἅπαντας προνε-
νικηκότι. εἰδὲν ἔτι προσίθηναι, ἀλλ' ἐπὶ τῶν
αὐθις μένω· Φυλακῆς ἐκράτησα, δορυφόρος ἐνί-
κησα, τὸν τύραννον, ἀφύλακτον, ἀνοπλόν, γυ-
μνὸν ἀπέδωκα· τιμῆς ἄξιός ἐστι τέτοις εἶναι σοι
δοκῶ, ἢ ἔτι ἀπαιτεῖς παρ' ἐμῶ τὸν Φόνον;
Ἀλλ' εἰ καὶ Φόνον ζητεῖς, εἰδὲ τὰτα ἐνδεῖ, εἰδὲ
ἀναίμακτός εἰμι, ἀλλ' εἰργασμαὶ μεγάλῃ καὶ
γενναίᾳ σφαγῇ, νεανίσκῃ ἀκμάζοντι, καὶ πᾶ-
σι φοβερῶ, δι' ὃν ἀνεπιβέλευτος καὶ κείνης ἦν,
ὦ μόνῳ ἐθάρρει, ὅς αὐτὶ πολλῶν ἤρκει δορυφό-
ρων.

est, quod superest. Accedere autem ad tyrannos
mihi non contigit, nisi superatis deuietisque prius,
quos circa se habebant, custodibus, satellitibus-
que vniuersis. Nihil iam adiicio; sed in hoc
rursus maneo. Praesidium superavi, vici satelli-
tes: tyrannum custodibus exui, incrimem, nu-
dum reddidi. Num propter haec honore dignus
tibi videor: an insuper caedem a me poscis?

16. Verum si caedem quoque poscis, neque
haec deest: neque incruentus sum, sed caedem
feci magnam et fortem, iuuenis in ipso vigore
constituti, et omnibus formidabilis, propter
quem iste quoque superior erat insidiis, in quo
solo habebat fiduciam, qui pro multis sufficebat

ρων. ὦρ' ἔν' ἐκ ἀξίος, ὦ ἔτος, δωρεᾶς, ἀλλ' αἴτιμος ἐπὶ τηλικούτοις γένωμαι; τί γὰρ εἰ δορυφόρον ἔνα, τί δὲ εἰ ὑπηρέτην τινὰ τῷ τυράννῃ ἀπέκτεινα; τί δ' εἰ οἰκέτην τίμιον; ἔ' μέγα ἂν ἔδοξε καὶ τῷτο, ἀνελθόντα ἐν μέσῃ τῇ ἀκροπόλει, ἐν μέσοις τοῖς ὅπλοις, Φόρον τινὸς ἐργάσασθαι τῶν τῷ τυράννῃ Φίλων; νῦν δὲ καὶ τὸν πεφονευμένον αὐτὸν ἴδε. υἱὸς ἦν τυράννῃ, μᾶλλον δὲ τύραννος χαλεπώτερος, καὶ δεσπότης ἀπαραίτητος, καὶ κολαχῆς ὠμότερος, καὶ ὑβρισῆς βιασιότερος· τὸ δὲ μέγιστον, κληρονόμος τῶν ὅλων, καὶ διάδοχος, καὶ ἐπιπολὺ παρατείνων τὰς ἡμετέρας συμφορὰς δυνάμενος.

Βάλει

- satellitibus. Numquid igitur, mi homo, non dignus praemio, sed inhonoratus post tot ac tanta ero? Quid enim si satellitem vnum, quid si ministrum tyranni vnum, interfecissem? Quid vero si seruum illi carum? nonne magnum videatur hoc quoque, ascendere aliquem, et in media arce, inter media arma, caedem facere alicuius amicorum tyranni? Iam vero interfectum vide ipsum. Filius erat tyranni: potius vero tyrannus asperior, et implacabilis dominus, et suppliciorum exactor crudelior, et in-facienda iniuria violentior: quod vero maximum, heres vniuersorum et successor, quique multum extendere calamitates nostras posset.

17. Vis

Βέλει τῆτο μόνον πεπράχθαι μοι; ζῆν δ' ἔτι
τὸν τύραννον διαπεφευγῆτα; γέρας δὴ ἐπὶ τὰ-
τοις αὐτῷ· τί Φατέ; εἰ δώσετε; εἰ καὶ κακῆινον
ὕψωρασθε; εἰ δεσπότης; εἰ βαρὺς; καὶ ἀφόρη-
τός ἦ; νῦν δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐννοήσα-
τε· ὁ γὰρ ἔτος ἀπαιτεῖ παρ' ἐμῶ, τῆτο ὡς ἐνῆν,
ἄριστα διεπραξάμην, καὶ τὸν τύραννον ἀπέκτει-
να ἑτέρῳ φόνῳ, εἰς ἀπλῶς, εἰς πληγὴν μίαν,
ἔπερ εὐκτασιότατον ἦν αὐτῷ, ἐπὶ τηλικέτοις
ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπη προβασανίσας πολλῇ
καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς δεῖξας τὰ Φίλτατα οἰκτρῶς
προκείμενα, υἱὸν ἐν ἡλικίᾳ 8), εἰ καὶ πονηρὸν,
ἀλλ'

17. Vis hoc solum a me perfectum? vivere au-
tem et effugisse tyrannum? Praemium equidem
et ob haec peto. Quid dicitis? non dabitis?
nonne illum quoque suspectum habebatis? non
dominus? non grauis? non intolerabilis erat?
Iam vero caput ipsum rei cogitate. Quod enim
iste a me poscit, hoc ipsum, quam poteram pul-
cherrime perfecti, et alia tyrannum caede inter-
emi, non simpliciter, nec vna plaga, quod opta-
bile illi quam maxime fuerat, in tot tantisque
maleficiis: sed postquam illum dolore multo ante
excruciaui, et ante oculos ei ostendi, quod ca-
nissimum habebat, misere proiectum, filium ad-

K 5

vltum,

8. 'Τὸν ἐν ἡλικίᾳ.] Ἡλικία, κατ' ἐξοχὴν de
adolescentia dicitur, et illi qui in ἀκμῇ, in
flore aetatis sunt; dicuntur εἶναι ἐν ἡλικίᾳ,
Vlpian.

ἄλλ' ἐν καὶ ἀκμάζοντα, καὶ ὅμοιον τῷ πατρὶ, αἵματος καὶ λυθρῆς ἐμπεπλησμένον. ταῦτ' ἔσι πατέρων τὰ τραύματα, ταῦτα ξίφει δικαίων τυραννοκτόνων, ἔτος θάνατος ἄξιος ὠμῶν τυράννων, αὕτη τιμωρία πρέπασα τοσέτοις ἀδικήμασι· τὸ δ' εὐθύς ἀποθανεῖν, τὸ δ' εὐθύς ἀγνοῆσαι, τὸ δὲ μηδὲν τοιᾶτα θέαμα ἰδεῖν, ἔδεν ἔχει τυραννικῆς καλᾶσεως ἄξιν.

Οὐ γὰρ ἠγνόεν, ὥ ἔτος 9), ἐκ ἠγνόεν, ἔδα τῶν ἄλλων ἔδειξ, ὅσῃν ἐκεῖνος εὖνοιαν πρὸς τὸν υἱόν.

ultum, et si malum, at in ipso constitutum vigore, et patri similem, sanguine et tabo oppletum. Haec sunt patrum vulnera, hi gladii iustorum tyrannicidarum, haec mors digna crudelissimis tyrannhis, hoc conueniens tot iniuriis supplicium. Statim mori, statim *sensu et cognitione* priuari, nullum tale spectaculum videre, nihil habet tyranni vindicta dignum.

18. Neque enim ignorabam, mi homo, non ignorabam, neque aliorum quisquam, quantam ille

Vlpian. ad Olynth. I. *Demosth.* ἡλικία ἐξάρετος ἐπὶ τῶν νεωτέρων. In Philipp. III. *Demosth.* ὁ ἐν ἡλικίᾳ, opponitur πρεσβυτέροις. *Bos.*

9. Ω ἔτος] Frequens compellandi formula, non tamen nimis honorifica, sed plerumque aliquid reprehensionis habens. *Reitz.*

υἱὸν εἶχε, καὶ ὡς ἐκ ἂν ἡξίωσεν ἐπιβιῶναι ἂν
ὀλίγον αὐτῷ χρόνον. πάντες μὲν γὰρ πατέρες
ἴσως πρὸς τὰς παῖδας τοιᾶτοι· ὁ δὲ, καὶ περιτ-
τότερόν τι τῶν ἄλλων εἶχεν, εἰκότως, ὁρῶν μό-
νον ἐκείνον κηδεμόνα, καὶ φύλακα τῆς τυραννί-
δος, καὶ μόνον προκινδυνεύοντα τῇ πατρὸς, καὶ
τὴν ἀσφάλειαν τῇ ἀρχῇ παρεχόμενον. ὥστε εἰ
καὶ μὴ διὰ τὴν εὐνοίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόγνω-
σιν, εὐθὺς ἠπιζάμεν τεθνηξόμενον αὐτὸν, καὶ
λογιζόμενον ὡς ἔδεν ἔτι τῇ ζῇν ὄφελος τῆς ἐκ τῇ
παιδὸς ἀσφαλείας καθηρημένης. ἅπαντα τοί-
νυν αὐτῷ ἀθρόα περιέσκησα, τὴν Φύσιν, τὴν
λύπην, τὴν ἀπόγνωσιν, τὸν φόβον, τὰς ἐπὶ
τῶν μελλόντων ἐλπίδας χρόνων ἐπ' αὐτὸν ἐ-
χρησά-

ille aduersus filium beneuolentiam haberet, et
quam nollet vel pauxillo ei tempore superstes esse.
Nam omnes quidem patres ita forte affecti erga
filios. At hic etiam amplius quiddam praeter
caeteros habuit merito, videns solum illum stu-
diosum et custodem tyrannidis, solum pericula
pro patre subeuntem, solum securitatem praesta-
re imperio. Itaque sciebam, etsi minus propter
beneuolentiam, at certe propter desperationem
mox illum periturum esse, cum ita rationes sub-
ducturus esset, nihil sibi prodesse vitam, sublata
quam a filio habuisset securitate. Omnia igitur
illi confertim obieci, naturam, dolorem, despe-
rationem, terrorem, futuri metum temporis.

Hic

χρησάμην τοῖς συμμαχοῖς, καὶ πρὸς τὴν τελευ-
ταίαν ἐκείνην σκέψιν κατηνάγκασα· ἀπέθανεν
ὑμῖν ἄτεκνος, κελυπημένος, ὀδυρόμενος, δακρύ-
ων, πεπενθηκῶς πένθος ὀλιγοχρόνιον μὲν, ἀλλ'
ἱκανὸν πατρί· καὶ τὸ δεινότατον, αὐτὸς ὑφ'
αὐτῷ, ὅσπερ θανάτων οἴκτιςος, καὶ πολλῶ χα-
λεπώτερος, ἢ εἰ ὑπ' ἄλλῃ γίγνοιτο.

Πῶ μοι τὸ ξίφος; μὴ τις ἄλλος τῷτο γνωρί-
ξει; μὴ τινος ἄλλῃ ὄπλον τῷτο ᾗν; τίς αὐτὸ ἐς
τὴν ἀκρόπολιν ἀνεκόμισε; πρὸ τῷ τυράννῃ τίς
ἐχρήσατο; τίς αὐτὸ ἐπ' ἐκείνον ἀπέξευλεν; ὦ
ξίφος κοινωνὸν καὶ διάδοχον τῶν ἐμῶν κατορ-
θωμάτων, μετὰ τοσέτῃς κινδύνῃς, μετὰ το-
σέτῃς φόνῃς ἀμελέμεθα, καὶ ἀνάξιοι δοκῶμεν
δωρεᾶς.

*His contra illum auxiliis usus sum, et ad ultimam
illam deliberationem eum adegī. Interiit vobis
orbis, plorans, lacrumans, luctum lugens bre-
uem illum quidem, sed patri conficiendo qui suffi-
ceret: et quod grauissimum est, interiit sua ipsius
manu, quae miserrima omnium mors est, mul-
tumque, quam si ab alio inferretur, difficilior.*

19. Vbi est gladius meus? Num eum agno-
scit alius? Numquid alterius cuiusquam telum
illud fuit? quis illum in arcem detulit? ante ty-
rannum quis eo usus est? quis eum isti immisit?
o gladii particeps et successor praeclare a me fa-
ctorum, post tot pericula, post tot caedes ne-
gligimur: et indigni videmur praemio. Si enim
pro

δωρεᾶς. εἰ γὰρ ὑπὲρ μόνου τέττε τὴν τιμὴν ἤ-
 τευ παρ' ὑμῶν, εἰ γὰρ ἔλεγον, ἄνδρες, ἀποθα-
 νεῖν ἐθέλησαντι τῷ τυράννῳ, καὶ ἀνόπλῳ ἐπὶ
 τῷ καιρῷ καταλημμένῳ, ξίφος τέτο ἐμὸν ὑπη-
 ρέτησε, καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐλευθερίας συν-
 ἤργησε παντὶ, τέτο τιμῆς τε καὶ δωρεᾶς ἄξιον
 νομίσατε, δεσπότῃν ἔτω δημοτικῷ κτήματος
 ἢ ἂν ἡμείψασθε; ἢ ἂν ἐν τοῖς εὐεργέταις ἀνε-
 γράψατε; ἢ ἂν τὸ ξίφος ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθή-
 κατειο; ἢ ἂν μετὰ τῶν θεῶν ἐκεῖνο προσε-
 κυνήσατε;

NUN

pro hoc solo honorem a vobis peterem; si enim
 dicerem, Viri, tyranno mori volenti, cum in-
 ermis a tempore deprehensus esset, gladius hic
 meus ministravit, et ad finem libertatis *restituen-*
dae unicuique adiutor fuit; hunc honore et prae-
 mio dignum iudicate! dominum rei ita popula-
 ris nonne remuneraremini? non in bene meri-
 tis illum scriberetis? non ipsum enssem in tem-
 pli donariis reponeretis? non cum diis illum ad-
 oraretis?

20. Iam

10. Ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθ.] Non ut ipse quoque
 inter Deos referatur gladius; quainquam
 apud Scythas cultum acinacem legimus: sed
 quoniam ad donaria in templis suspensa pars
 etiam cultus et religionis illius pervenire vi-
 detur. *Gesner.*

Νῦν μοι ἐννοήσατε, οἷα πεποιηκέναι εἰκὸς τὸν
 τύραννον, οἷα δὲ εἰρηκέναι πρὸ τῆς τελευτῆς.
 ἐπεὶ γὰρ ὑπ' ἐμῷ Φονευόμενος, καὶ τιτρωσκό-
 μενος πολλοῖς τρυχύμασιν ἐς τὰ Φανερά τ' ὥ-
 ματος, ὡς ἂν μάλιστα λυπήσιν ἐμῆλλον τὸν γε-
 γεννηκότα, ὡς ἂν ἐκ τῆς πρώτης θεᾶς διατρα-
 ράξεν, ὃ μὲν ἀνέβόησεν οἰατρὸν, ἐπιβοώμενος
 τὸν γεγεννηκότα, ἔβοηθον, ἐδὲ σβμμάχον, ἦ-
 δει γὰρ πρεσβύτην ὄντα καὶ ἀσθενῆ, ἀλλὰ
 θεατὴν τῶν οἰκείων κακῶν. ἐγὼ γὰρ ἀπηλλατ-
 τόμην, ποιήτης μὲν τῆς ὅλης τραγωδίας γεγεν-
 νημένος, καταλιπὼν δὲ τῷ ὑποκριτῇ τὸν νεκρὸν,
 καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὸ ξίφος, καὶ τὰ λοιπὰ
 τῷ δράματι ἐπιστὰς δ' ἐκείνος, καὶ ἰδὼν υἱὸν,
 ὃν

20. Iam mihi animum aduortite quid tyran-
 num fecisse probabile fuerat, et quid dixisse ante
 obitum? Cum enim trucidatus a me, et vulne-
 ratus multis vulneribus in apertas partes corporis
infectis, (vt nempe maximum dolorem patri ob-
 iicerem, vt primo illum spectaculo perturbarem)
 ipse quidem miserabile quiddam exclamaret, pa-
 rentem aduocans, non adiutorem neque auxilia-
 rium, (norat enim senem esse et imbecillum)
 sed spectatorem malorum domesticorum. Ego
 nempe abieram, auctor quidem totius tragoe-
 diae, sed reliqueram huic actori mortuum, sce-
 nam, gladium, et reliqua fabulae *peragenda*)
 superueniens autem ille, vidensque filium, quem
 solum

ἐν εἴχε μόνον ὀλίγον ἐμπνέοντα, ἡμαγμένον, ἐμπεπλησμένον τῷ Φόνῳ, καὶ τὰ τραύματα συν-
εχῇ, καὶ πολλὰ, καὶ καίρια, ἀνεβόησε τῷτο, Τέκνον, ἀνηρέμεθα, πεφονεύμεθα, τετυραν-
νοκτονήμεθα, πᾶ ὁ σφαγεὺς; τίني με τηρεῖς;
τίني με φυλάττει; διὰ σὲ, τέκνον, προσανηρη-
μένον, ἢ μήτι ὡς γέροντος ὑπερφρονεῖ; καὶ τῇ
βραδύτητι κολᾷζεν δέον, καὶ παρατείνει μοι
τὸν Φόνον, καὶ μακροτέραν μοι τὴν σφαγὴν
ποιεῖ;

Καὶ ταῦτα λέγων, ἐζήτει τὸ ξίφος· αὐτὸς
γὰρ ἀνοπλος ἦν, διὰ τὸ πάντα τῷ παιδί θαρ-
ρεῖν. ἀλλ' εὖδὲ τῷτο ἐνεδέησε, πάλαι δ' ἦν ὑπ'
ἐμῷ καὶ τῷτο προπαρασκευασμένον, καὶ πρὸς τὸ
μέλλον τόλμημα καταλελειμμένον· ἀποσπάσας
δὲ

solum habebat, vix spirantem, cruentatum, op-
pletum caede, vulneraque eius continua, et mul-
ta, et letalia: haec exclamavit, *Filii, perimus,*
trucidati sumus, pro tyrannis caesi sumus. Vbi
est interfector? cui rei me servat? cui me custodit?
per te, fili, iam ante caesum? aut numquid senem
contemnit; et ipsa tarditate ut puniat, extendit
mortem meam, et longiorem mihi caedem efficit?

21. Et haec dicens quaerit ensē, inermis
ipse, cum filio in omnibus confideret. Sed ne
hic quidem illi defuit, olim autem erat a me ille
praeparatus, et ad facinus futurum relictus. Ex-
trahens

δὴ τῆς σφαγῆς, καὶ τῷ τραύματι ἐξελὼν τὸ
 ξίφος, φησὶ, Πρὸ μικρῷ μὲν με ἀπέκτεινας,
 νῦν δ' ἀνάπαυσον. ξίφος, πατρὶ πενθῶντι πα-
 ραμύθιον ἐλθέ, καὶ πρεσβυτικῇ χειρὶ δυσυχέ-
 σῃ συναγώμισαι, ἀπόσφαξον, τυραννοκτόνησον,
 καὶ τῷ πενθῶν ἀπάλλαξον, εἶθε πρώτως σοὶ
 ἐκέτυχον, εἶθε τὴν τάξιν πρᾶλβου τῷ φόνῳ.
 ἀπέθανον ἂν, ἀλλ' ἢ II.) ὡς τύραννος μόνον,
 ἀλλ' ἔτι νομίζων ἔξεν ἑνδοκον. νῦν δ' ὡς ἄτε-
 κνος, νῦν δ' ὡς ἐδὲ φονέως εὐπορῶν· καὶ ταῦθ'
 ἄμα

trahens nempe de caede et vulnere gladium, *Paul-
 lo ante, inquit, me interfecisti, nunc vero recrea,
 gladii; veni lugenti patri solatium, et infelicem
 manum senilem adiuvans: macta, tyrannum interfice,
 iuncta libera; utinam prius in te incidissem! utinam
 ordinem caedis praecepissem! mortuus essem, sed so-
 lum ut tyrannus, sed putans habiturum me vindi-
 cem: nunc vero ut orbis, nunc ut is cui ne interfe-
 ctoris quidem sit copia. Dum haec dicit, virget
 cae-*

II. 'Αλλ' ἢ] Solanus particulum ἢ deletam cu-
 pit; Nec ego desiderarem, si abesset; Ve-
 rum, etsi ἀλλ' ἢ etiam pro ἀλλὰ μόνον acci-
 piatur, vt *Viger.* de partic. docet, quid pro-
 hibet μόνον vel ἢ per pleonasmum addi. Nam
 et alibi abundat ἢ. Sed ἢ μὲν in iurandi for-
 mulis vsitatum circumflecti solet, quare et
 forsan hic scribendum ἀλλ' ἢ, vt significet
certe quidem. Reita.

ἄμα λέγων, ἐπῆγε τὴν σφαγὴν, τρέμων, οὐ
δυνάμενος, ἐπιθυμῶν μὲν, ἀσθενῶν δὲ πρὸς τὴν
ὑπηρεσίαν τῷ τολμήματος.

Πόσαι κολάσεις ταῦτα; πόσα τραύματα;
πόσοι θάνατοι; πόσαι τυραννοκτονίαι; πόσαι
δωρεαί; καὶ τέλος, θεωρεῖτε πάντες τὸν μὲν
νεανίαν προκείμενον, καὶ μικρὸν, καὶ εὐκατα-
γώνισον ἔργον. τὸν πρεσβύτερον δὲ αὐτῷ περι-
κεχυμένον, καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀνακεκραμέ-
νον, τὴν ἐλευθέρειν ἐκείνην, καὶ ἐπινίκιον σπον-
δὴν, καὶ τὰ ἔργα τῷ ξίφει τῷ ἐμῷ· αὐτὸ δὲ τὸ
ξίφος ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ἐπιδεικνύμενον, ὡς
ἐκ ἀνάξιον γεγένηται τῷ δεσπότῃ, καὶ μαρτυ-
ρῶμενον ὅτι τοι πιστῶς διηκονήσατο, τῷτο ὑπὲρ
ἐμῷ

caedem, tremens, perficere nequiens, cum cu-
peret ille quidem, sed viribus ad ministerium co-
natus deficeretur.

22. Quot hae sunt poenae? quot vulnera?
quot mortes? quot tyrannicidia? quot praemia?
Denique vidistis omnes iuuenem quidem iacen-
tem in conspectu, opus neque paruum, neque
superatu ita facile; senem autem illi circumfu-
sum; permistum vtriusque sanguinem, libatio-
nem Liberatori Ioui sacram pro victoria; eaque
gladii mei opera, ipsumque adeo gladium in me-
dio vtriusque ostentantem se, quam non indignus
fuerit domino, testantemque, fideliter se mihi
Luc. Op. T. IV. L mini-

ἐμῷ γενόμενον, μικρότερον ἦν. νῦν δὲ λαμπρό-
τερόν ἐστι τῇ καινότητι. καὶ ὁ μὲν καθελὼν τὴν
τυραννίδα πᾶσαν, εἰμὶ ἐγώ· μεμέρισται δ' ἐς
πολλὰς τὸ ἔργον, ὥσπερ ἐν δράματι. καὶ τὰ
μὲν πρῶτα ἐγὼ ὑπεκρίναμην, τὰ δὲ δεύτερα δὲ ὁ
παῖς, τὰ τρίτα δὲ ὁ τύραννος αὐτός· τὸ ξίφος
δὲ πᾶσιν ὑπερέστησεν.

ministrasse. Hoc uniuersum mea manu factum,
minus futurum erat. Iam ipsa nouitate clarius
est. Ac destructor totius tyrannidis ego sum:
opus autem ipsum in plures descriptum, ut in
fabula: primarum partium actor ego, secundarum
filius, tertiarum ipse tyrannus, gladius ministra-
uit uniuersis.

Sequebatur in Parisina Editione Declama-
tio D. *Erasmi Rotterodami*, Non illa qui-
dem e Graeco conuersa, sed quae superiori
Declamationi Lucianae respondeat. Ve-
rum quia ad opus LVCIANI non
pertinet, eam ad calcem operis
reiecit.

Ἀπο-

Ἀποκηρυττόμενος.

Ἀποκηρυχθεῖς τις, ἱατρικὴν ἐξέμαθε· μανέν-
τα τὸν πατέρα, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἱατρῶν
ἀπεγνωσμένον ἰασάμενος Φαρμάκῃ δώσει, ἀ-
νελήφθη αὖθις εἰς τὸ γένος. μετὰ ταῦτα,
μεμνηυῖαν τὴν μητρίαν ἰάσασθαι κελευόμε-
νος, ἀπκηρύττεται.

Ὅτι καὶ μὲν ταῦτα, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἰδὲ
παράδοξα, ὑπὸ τῷ πατρὸς ἐν τῷ παρόντι
γινόμενα· εἰδὲ νῦν πρῶτον τὰ τοιαῦτα ὀργίζε-
ται, ἀλλὰ πρόχειρος ἔτος ὁ νόμος αὐτῷ, καὶ
συνήθως ἐπὶ τῷτ' ἀφικνεῖται τὸ δικαστήριον.
ἐκείνο

Abdicatus.

Argumentum.

Abdicatus aliquis Medicinam didicit. Patrem
furiosum, et ab alijs relictum medicis cum me-
dicamento dato sanasset, receptus est in fami-
liam. Post haec noueram furiosam sanare ius-
sus cum non pareret, denuo abdicatur.

Non noua ista, Iudices, aut praeter spem a
patre iam sunt, neque nunc primum sic
irascitur; sed in promptu illi ista lex, consue-
tore ad hoc venit tribunal. Illa autem noua
L 2 mea

ἐκείνο δὲ καλονότερον νῦν δυσυχῶ, ὅτι ἔγνημα
 μὲν ἴδιον ἐκ ἔχω, κινδυνεύω δὲ τιμωρίαν ὑπο-
 σχεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ μὴ πάντα δύναται
 πείθεσθαι τῷ κελεύοντι· ἔτι γένεσις ἂν ἀ-
 τοπώτερον; θεραπεύειν ἐκ προστάγματος, οὐκ
 ἔθ' ὡς ἡ τέχνη δύναται, ἀλλ' ὡς ὁ πατὴρ βέ-
 λεται· ἐβελόμην μὲν ἐν τὴν ἰατρικὴν, καὶ τοιῶ-
 τόν τι ἔχεν Φάρμακον, ἢ μὴ μόνον τὰς μεμη-
 νότας, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀδίκως ὀργιζομένους πᾶσαι
 ἐδύνατο, ἵνα καὶ τῷτο τὸ τῷ πατρὸς νόσημα
 ἰασαίμην· νυνὶ δὲ τὰ μὲν τῆς μανίας αὐτῷ τέ-
 λεονπέπαυται· τὰ δὲ τῆς ὀργῆς μᾶλλον ἐπιτεί-
 νεται. καὶ τὸ δεινότατον, τοῖς μὲν ἄλλοις ἀπα-
 σι σωφρονεῖ, κατ' ἐμὲ δὲ τῷ θεραπεύσαντος
 μόνου μαίνεται, τὸν μὲν οὖν μισθὸν τῆς θε-
 ραπείας

mea nunc est infelicitas, quod proprium quidem
 crimen non habeo, sed artis subire poenam pe-
 riclitor, si ea non potest per omnia istius impe-
 riis obsequi. Quo quid fieri potest absurdius?
 curare pro imperio, non iam quantum ars potest,
 sed ut vult pater. Vellem igitur medicina tale
 quoque medicamentum haberet, quod non fu-
 riosos solum, verum etiam iniuste irascentes pos-
 set liberare, quo patris etiam hunc morbum sa-
 narem. Iam vero furiosus ille morbus plane de-
 siit; iracundus vero magis intenditur, et quod
 grauissimum est, aliis sapit omnibus, contra me
 vero, qui sanati, solum furit. Quam igitur
 cura-

φαπείας ὁρᾶτε οἷον ἀπολαμβάνω, ἀποκηρυττό-
μενος ὑπ' αὐτῆ πάλιν, καὶ τῆ γένεος ἀλλοτριε-
μενος δεύτερον, ὥσπερ διὰ τῆτ' ἀναληφθεὶς
πρὸς ὀλίγον, ἵν' ἀτιμότερος γένωμαι πολλάκις
ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας.

Ἐγὼ δὲ ἐν μὲν τοῖς δυνατοῖς ἔδὲν κελευσθῆ-
ναι περιμένω· πρῶτον γὰρ ἀκλήτος ἦκον ἐπὶ βοή-
θειαν· ὅταν δέ τι ἢ τῷ εὖς ἀπεγνωσμένον, ἔδ'
ἐπιχειρεῖν βάλωμαι. ἐπὶ δὲ τῆς γυναικὸς ταύ-
της εἰκότως, καὶ ἀτολμότερός εἰμι. λογίζομαι
γὰρ οἷα πάθοιμ' ἂν ὑπὸ τῆ πατρὸς ἀποτυχῶν·
ἔς, ἔδ' ἀρξάμενος τῆς θεραπείας, ἀποκηρύττο-
μαι. ἄχθομαι μὲν ἔν, ὡ ἄνδρες δικασαί, ἐπὶ
τῇ μητρί, χαλεπῶς ἐχέει, χρηστὴ γὰρ ἦν.
καὶ ἐπὶ τῷ πατρὶ δι' ἐκείνην ἀνιωμένω. τὸ δὲ
μέγι-

curationis mercedem accipiam, videtis, qui de-
nuo ab illo abdicor, familia iterum excludor,
quasi ea ipsa causa ad breue tempus receptus, vt
tanto fiam inhonestior domo ciectus saepius.

2. Ego vero in his quae possum, imperia non
exspecto, quare nuper inuocatus veni ad auxilian-
dum. Vbi vero aliquid est plane desperatum,
neque admouere manum volo. In hac muliere
autem merito minus etiam audeo. Reputo enim,
quae a patre mihi impendeant, si excidam, qui
nondum coepta curatione abdicor. Quare graui-
ter equidem fero, iudices, nouercae morbum,
(bona enim erat) et patris ob eam rem tristitiam;

μέγιστον, ἐπ' ἑμαυτῷ ἀπειθεῖν δοκῶντι, καὶ ἃ
 προσάττομαι ὑπουργεῖν οὐ δυνάμενον, καὶ δι'
 ὑπερβολὴν τῆς νόσεως, καὶ ἀσθένειαν τῆς τέχνης.
 πλὴν ἔδίκαιον οἶμαι ἀποκηρύττεσθαι, τὸν ἃ
 μὴ δύναται ποιεῖν, μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὑπισχνόμενον.

Δι' ἃς μὲν ἔν αιτίας καὶ πρότερον ἀπεκήρυξέ
 με, ῥᾷδιον συνιδεῖν ἐκ τῶν παρόντων. ἐγὼ δὲ
 καὶ πρὸς ἐκείνας μὲν, ὡς οἶμαι, ἱκανῶς τῷ με-
 τὰ ταῦτα βίῳ ἀπελογησάμην, καὶ ταυτὶ δέ,
 ἃ νῦν ἐγκαλεῖ, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, ἀπολογήσο-
 μαι, μικρὰ ὑμῖν διηγησάμενος τῶν ἐμῶν. ὃ γὰρ
 δυσάγωγος καὶ δυσπαιδὴς ἐγὼ, ὁ κατασχεδύων
 τὸν πατέρα, καὶ ἀνάξια πράττων τοῦ γένους,
 τότε

maxime vero, quod ipse obsequium recusare vi-
 deor, cum quae imperantur ministrare, tum ob
 morbi magnitudinem, tum propter imbecillita-
 tem artis, non possum. Verum enim vero iu-
 stum non arbitror abdicari eum, qui, quae face-
 re non potest, ea nec omnino promittat.

3. Propter quas causas prius me abdicauerit;
 facile ex praesentibus perspicitur. Ego vero ad
 illas quidem, ut puto, satis respondi ipsa vita;
 quae infecuta est: atque ea, quae nunc dat cri-
 mini, quantum potero, diluam, paucula de meis
 rebus ubi vobis enarrauero. Ego enim ille in-
 tractabilis et refractarius, pudore ille patrem affi-
 ciens et indigna genere nostro perpetrans, tum
 qui-

τότε μὲν αὐτῷ τὰ πολλὰ ἐκεῖνα βοῶντι καὶ δια-
τεινομένῳ, ὀλίγα χρῆμα ἀντιλέγειν ὥρμη·
ἀπελθὼν δὲ τῆς οἰκίας, ἐνόμιζόν μοι δικαστήριον
ἔσσεσθαι μέγα, καὶ ψῆφον ἀληθῆ, τοῦ μετὰ
ταῦτα βίον, καὶ τὸ φαίνεσθαι πάνπολυ τῶν
τῷ πατρὸς ἐγκλημάτων ἐκείνων ἀφεσηκότα, καὶ
περὶ τὰ κάλλιστα τῶν ἐπιτηδεύματων ἐσπυδα-
κότα, καὶ τοῖς ἀρίστοις συνόντα. προαερώμην
δὲ καὶ τοιαῦτόν τι, καὶ ὑπώπτειον ἤδη, ὡς οὐ
σφόδρα καθεσηκότος πατρὸς, ἀδίκως 1). ἀργί-
ζεσθαι, καὶ ἐγκλήματα ψευδῆ κατ' οὐκ συντι-
θένα· καὶ ἦσαν τινες, οἱ μανίας ἀρχὴν ταῦτ'
εἶνα

quidem, multum illa et contenta voce clamanti,
pauca reponenda putabam. Egressus autem do-
mo iudicium mihi magnum, et suffragium ve-
rum fore sperabam vitam post ea agendam, si ap-
pareret multum me a patris illis criminibus ab-
esse, qui et in optimis studiis elaborarem, et
cum *viris* versarer optimis. Praeuidebam vero
etiam tale quiddam, et suspicabar iamtum illud
non satis mente constantis patris *iudicium*, quod
iniuste irasceretur, et falsa contra filium crimina
componeret. Et erant, qui furoris initium ista

L 4

puta-

I. Ἀδίκως] Arbitror, excidisse articulum τὸ
ante ἀδίκως, quo restituto omnia recte co-
haerebunt. Ita certe interpretatus sum. Ges-
ner.

εἶναι νομίζοντες, καὶ ἀπειλὴν, καὶ ἀεροβολισμόν, ἐκ ἐς μακρὰν ἐπιπέσχαμένε τῷ κακῷ, μίσος ἀλογον, καὶ νόμον ἀπηνῆ, καὶ βλασφημίας προχείρες, καὶ ἀκατήριον σκυθρωπὸν, καὶ βοήν, καὶ ὀργὴν, καὶ ὅλως, χολῆς μετὰ πάντα. διὸ δὴ τάχα μοι καὶ ἰατρικῆς δεήσειν πατέρι προσδόντων.

Ἀποδημήσας οὖν, καὶ τοῖς εὐδοκίμωτάτοις τῶν ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἰατρῶν συγγενόμενος, καὶ πόνῳ πολλῷ, καὶ προθυμίᾳ λιπαρεῖ χρησάμενος, ἐξέμαθον τὴν τέχνην. ἐπανελθὼν δὲ, καταλαμβάνω τὸν πατέρα, σαφῶς ἤδη μεμνηνόντα, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένον, ἐκ ἐς βάθος ὀρώντων, ἐδ' ἀκριβῶς φιλοκρινέντων τὰς νόσους· πλὴν ὅπερ γε εἰκὸς ἦν

ποιεῖν

putarent, et minas, et quaedam quasi praeludia mali non multo post ingruentis, odium irrationale, legem immitem, conuicia in promptu, triste iudicium, et clamorem, et iram, et omnino bile plena omnia. Propter haec sane, opus mihi forte aliquando medica arte futurum, exspectabam.

4. Peregrinatus ergo, et probatissimorum apud externos medicorum consuetudine, tum labore multo et studio indefesso usus, artem perdidici. Redux patrem inuenio, aperte iam furem, et a patriis medicis depositum, qui scilicet intima non peruiderent, neque accurate satis morbos discernere. Verum quod decebat facere
filium

ποιεῖν χρῆζόν υἱόν, ἔτε ἐμνηστικότητα τῆς ἀπο-
κηρύξεως, ἔτε μετὰ πέντετος γενέσθαι περιέ-
μεινα. ἔδὲ γὰρ εἶχόν τι αὐτῷ ἴδιον ἐγκαλεῖν,
ἀλλὰ πάντα ἐκεῖνα ἦν ἀλλότρια τὰ ἀμαρτήμα-
τα, καὶ ὥσπερ ἔφην ἤδη, τῆς νόσε. παρελθὼν
ἐν ἀκλήτος, ἐκ εὐθύς ἰασάμεν, ἔ γὰρ οὕτω
ποιεῖν ἔθος ἐστὶν ἡμῶν, ἔδὲ ταῦτα ἡ τέχνη παρ-
αινεῖ, ἀλλὰ πάντων πρῶτον διδασκόμεθα συν-
ορᾶν εἴτε ἰάσιμόν ἐστι τὸ νόσημα, εἴτ' ἀνήκεστον,
καὶ ὑπερβεβηκὸς τὰς ὁρὰς τῆς τέχνης. καὶ τη-
νικαῦτα, ἦν μὲν εὐμεταχειρίζον ἢ, ἐπιχειρᾶμεν,
καὶ πᾶσαν σπαδὴν ἐσφερόμεθα σώσαι τὸν νο-
σῶντα· ἦν δὲ κεκρατηκὸς ἤδη, καὶ νενικηκὸς τὸ
πάθος ἰδῶμεν, ἔδὲ τὴν ἀρχὴν προσαπτόμεθα,
νόμον

filium bonum, neque abdicationis memoriam
adhibui, neque dum arcesserem expectavi. Ne-
que enim proprium quidquam ipsius, quod accu-
sarem habebam; sed aliena illa peccata erant o-
mnia, atque ut modo dicebam, morbi. Acce-
dens igitur inuocatus, non statim curavi, neque
enim mos est nobis ita facere, neque ars hoc praeci-
pit, sed docemur primo omnium considerare,
sanabilisne sit morbus, an incurabilis, et fines
artis egressus? ac tum, si tractabilis sit, manum
admouemus, & diligentiam adferimus omnem
ad seruandum aegrotum. Sin videamus superasse
morbum ac vicille, omnino non aggredimur,
L 5 seruam-

νόμον τινὰ παλαιὸν τῶν προπατόρων τῆς τέχνης
 ἱατρῶν φυλάττοντες, οἳ Φασι μὴ δεῖν ἐπιχει-
 ρεῖν τοῖς κεκρατημένοις. ἰδὼν ἄν τὸν πατέρα
 εἶτι ἐντὸς τῆς ἐλπίδος, καὶ τὸ πάθος ἔχ' ὑπὲρ
 τὴν τέχνην ἐπιπόλῃ τηρήσας, καὶ ἀκριβῶς ἐξε-
 τάσας ἕκαστον, ἐπεχείρην ἤδη, καὶ τὸ Φάρμα-
 κὸν τεθαρρηνότως ἐνέχεον, καί τοι πολλοὶ τῶν
 παρόντων ὑπώπτετον τὴν δόσιν, καὶ τὴν ἱκσιν
 διέβαλλον, καὶ πρὸς κατηγορίας παρεσκευάζοντο.

Πατρὴν δὲ καὶ ἡ μητέρα Φοβεμένη, καὶ ἀπι-
 ρῆσα, ἔ τῷ μισεῖν ἐμέ, ἀλλὰ τῷ δεδιέναι, καὶ
 ἀκριβῶς εἰδέναι πονήρως ἐκείνον διακείμενον. ἡ-
 πίσατο γὰρ μόνῃ τὰ πάντα συνᾶσα, καὶ ὁμο-
 δίατος τῇ νόσῳ. πλὴν ἀλλ' ἐγὼ γε οὐδὲν ἀπο-
 δειλιά-

servantes legem antiquam progenitorum artis me-
 dicae, qui negant inanum admouendam his, qui
 superati iam sint. Videns igitur patrem intra
 spem, malum artis fines non multum egressum,
 observatis et accurate exploratis omnibus, ma-
 num iam admouebam, audacter infundebam me-
 dicamentum: multis licet praesentium suspectam
 dationem habentibus, calumniantibusque cura-
 tionem, et ad accusandum se parantibus.

5. Aderat etiam nouerca metuens ac diffidens,
 non quod odio me haberet, sed quod metueret,
 et male illum habere, accurate sciret. Sciebat
 enim sola omnia, quae semper una, et in con-
 uictu quasi morbi esset. Verum enim vero nihil

ego

δειλιάσας (ἡπιστάμην γὰρ ἔ ψευδόμενά με τὰ
σημεῖα, ἃς προδώσασαν τὴν τέχνην) ἐπῆγον
τὴν ἱασιν ἐν καιρῷ τῆς ἐπιχειρήσεως. καίτοι
καί μοι τινες τῶν Φίλων συνεβέβλευον μὴ θρα-
σύνεσθαι, μὴ καὶ διαβολὴν τινα μείζω ἐνέγκη
μοι τὸ ἀπότυχεῖν, ὡς ἀμυνομένῳ τὸν πατέρα
Φαρμάκῳ, καὶ μνησικακήσαντι, ὧν ἐπεπάνθειν
ὑπ' αὐτῷ. καὶ τὸ κεφάλαιον, σῶος μὲν οὗτος
εὐθύς ἦν, καὶ ἐσωφρόνει πάλιν, καὶ πάντα διε-
γίγνωσκεν· οἱ παρόντες δὲ ἐθαύμαζον, ἐπῆναι
δὴ καὶ ἡ μητρὺς, καὶ Φανερά πᾶσιν ἦν χαίρε-
σα, καί μοι εὐδοκίμῳντι, καὶ κείνῳ σωφρονῶντι.
ἔτος δ' ἐν (μαρτυρεῖν γὰρ αὐτῷ ἔχω) μήτε μελ-
λήσας, μήτε σύμβουλόν τινα περὶ τέτων προσ-
λαβὼν,

ego deterreri me passus, qui scirem, non futu-
rum vt signa me fallerent, vt ars me proderet,
curationem, quō tempore coeperam, vrsi: licet
consulentibus mihi amicis quibusdam, ne aude-
rem, ne frustratus euentus calumniam mihi quan-
dam iuduceret maiorem, vt qui vlcisci vellem
patrem medicamento, et memoriam adhiberem
eorum, quae ab illo passus essem. In summa,
saluus ille mox esse, resipiscere, dignoscere o-
mnia: laudare nouerca, et palam gaudere, quod
berie audirem ego, quod ille resipuisset. Hic
igitur, testari hoc ipsi possum, neque cunctatus,
neque adhibito consiliario, cum audisset ab his,
qui

λαβῶν, ἐπεὶ δὴ τὸ πᾶν ἤκασε τῶν παρόντων, ἔλυσεν μὲν τὴν ἀποκήρυξιν, υἱὸν δὲ ἐξ ὑπαρχῆς ἐποιεῖτό με, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην ἀποκαλῶν, ἀκριβῆ πείραν εἰληφέναι ὁμολογῶν, καὶ περὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐκείνων ἀπολογούμενος. τῷτο γενομένου εὐφραине μὲν πολλὰς, ὅσοι παρέῃσαν χρηστοί· ἐλύπει δ' ἐκείνας, ὅσοις ἀποκήρυξις υἱοῦ, ἡδίων ἀναλήψεως. εἶδον γάρ τινες τότε καὶ πάντα ὁμοίως ἡδομένους τῷ πράγματι, ἀλλ' εὐθύς τινος καὶ χροῶν τρεπομένην, καὶ βλάβην τεταραγμένον, καὶ πρόσωπον ὠργισμένον, οἷον ἐκ φθόνης καὶ μίσους γίγνεται. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὡς εἰκός, ἐν εὐφροσύνῃς καὶ θυμῷ ἤμεν, ἀλλήλους ἀπειληφότες.

Ἡ

qui adfuerant omnia, soluit abdicationem, filium me sibi de nouo adsumsit, seruatore et bene meritum appellans, fassus experimentum se iam certum habere, excusans illa superiora. Id factum exhilarauit quidem multos, qui aderant viri boni, contristauit autem, quibus abdicationis filii iucundior receptione fuerat. Videbam igitur tunc non aequaliter omnes delectari negotio, sed statim cuiusdam et versum colorem, et conturbatum visum, et vultum iratum, quale quid ex inuidia et odio solet fieri. Nos igitur, ut facile est ad existimandum, in iucunditate et animi oblectatione esse, qui recepissemus alter alterum.

Ἡ μητρυιὰ δὲ μετὰ μικρὸν εὐθύς νοσεῖν ἤρξατο, νόσον, ᾧ ἄνδρες δικασαί, χαλεπὴν καὶ παράλογον. ἀρχόμενον γὰρ εὐθύς τὸ δεινὸν παρεφύλαξα· ἐγὰρ ἀπλῆν, ἐδ' ἐπιπόλοισιν τῆς μάχης τὸ εἶδος, ἀλλὰ τι παλαιὸν ὑποικνεῖν ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπέρρηξε, καὶ ἐς τὰ μύφανεσ ἐξενίκησε. πολλὰ μὲν ἐν καὶ ἄλλα ἡμῖν ἐστὶ σημεῖα τῶν ἀνιάτως μεμνηνόντων. ἐν δὲ ἐκείνῳ κακὸν ἐπὶ τῆς γυναικὸς ταύτης παρεφύλαξα· πρὸς μὲν γὰρ τὰς ἄλλας, ἡμερωτέρως καὶ προεῖα ἐστὶ, καὶ παρόντων, εἰρήνην ἄγει ἡ νόσος· ἂν δὲ τίνα ἰατρὸν ἴδῃ, καὶ τὰτ' ἀκέσῃ μόνον, κατ' ἐκείνου μάλιςα προξύνεται· ὅπερ καὶ αὐτὸ τῆτο, τῷ πονήρως καὶ ἀνηκέστως ἔχειν ἐστὶ τεκμήριον. ταῦθ' ὁρῶν,

6. Nouerca autem paullo post statim aegrotare coepit, morbum, iudices, difficilem et irrationabilem; incipiens enim statim malum obseruauit. Neque enim simplex, aut innatans modo furoris species; sed antiquum aliquod desidens in animo malum ruptis quasi vinculis euecit in publicum. Sunt quidem alia quoque signa nobis multa sine spe sanationis furentium: vnum autem illud novum hac in muliere obseruauit. Etenim ad reliquos mitior est et mansucta, praesentibus his, inducias agit morbus: at si quem medicum videat, hoc solum nomen audiat, ad illud maxime exacerbatur: quod quidem ipsum quam male illa habeat et insanabiliter, est indicium. Haec videns

ὄρων, ἐγὼ μὲν ἡνιώμην, καὶ τὴν γυναῖκα ὥκτειρα ἀξίαν ἔσαν 2), καὶ παρὰ τὸ προσήκον δυσυχοῦσαν.

Ὁ πατὴρ δὲ ὑπὸ ιδιωτείας (ἐ γὰρ οἶδεν ἔτε ἀρχὴν τῆ κατέχοντος κακῆ, ἔτε τὴν αἰτίαν, ἔτε τὸ μέτρον τῆ πάθης), ἐκέλευεν ἰᾶσθαι, καὶ τὸ ὅμοιον ἐγχεῖν Φάρμακον. ὤστο γὰρ ἐν εἶναι μανίας εἶδος, καὶ μίαν τὴν νόσον, καὶ τὰ ῥώσημα ταυτὰ, καὶ παραπλησίαν τὴν θεραπείαν δεχόμενον. ἀπὲρ δὲ, ὅπερ ἀληθέστατον, ἀδύ-

dens aegre tuli equidem, et miseratus sum feminam, quod merebatur, praeter fas infortunatam.

7. At pater prae imperitia, qui neque principia mali, quod eam tenet, neque causam, neque modum novit, curare illam iussit, atque idem infundere ei medicamentum: putavit enim unum esse furoris genus, morbum unum, infirmitatem eandem, quae similem curationem reciperet. Cum vero, quod verissimum est, nego fieri

2. Ἀξίαν ἔσαν] Vt multa hic sunt oblique, ambigue, figurate denique in nouercam dicta, quae seruare in conuersione nostra studuimus: ita hic insignis est ambiguitas. Potest enim illud ἀξίαν ἔσαν varie accipi, *merebatur, digna erat*, quae in furorem ex inuidia incideret. At priuignus videri vult dicere, illam misericordia sua dignam fieri visam. Gesner.

ἀδύνατον εἶναι Φημι σώζεσθαι τὴν γυναῖκα, καὶ
ἡττησέσθαι ὑπὸ τῆς νόσου ὁμολογῶ, ἀγανακτεῖ,
καὶ ἐργίζεται, καὶ Φησὶν ἐκόντα καθυφίεσθαι,
καὶ πρεδιδόναι τὴν ἀνθρωπον, ἐγκαλῶν ἐμοὶ τὴν
ἀσθενείαν τῆς τέχνης. καὶ πάσχει μὲν σύνηδες
τοῖς λυπεμένους· ἐργίζονται γὰρ ἅπαντες τοῖς
μετὰ παρήσας τὰληθῆ λέγουσι. πλὴν ἐγὼ γὰρ
ὡς ἂν οἷός τε ὦ, δικαιολογήσασθαι πρὸς αὐτοὺς,
καὶ ὑπὲρ ἑμαυτῆ, καὶ τῆς τέχνης.

Καὶ πρῶτόν γε ἀπὸ τῆ νόσου ἀρξομαι, καὶ
ὅν ἔτος με ἀποκηρύξαι βέλεται, ἵν' εἰδῇ καὶ ἑὸν
ὁμοίαν ἔσαν αὐτῷ νῦν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξουσίαν.
οὐ γὰρ ἅπασιν, ὦ πάτερ, ὁ νομοθέτης, οὐδὲ
πάντας υἱέας οὐδὲ ὁσάκις ἂν ἐθέλωσιν ἀποκη-
ρύττειν συγκεχώρηκεν, εἰ ἐπὶ πάσαις αἰτίαις,
ἀλλ'

fieri posse ut feruetur mulier, cum superari eam
a morbo fateor; indignatur, irascitur, me ultro
ait subtrahere me, et mulierem prodere; ob ar-
tis imbecillitatem me accusat. Atque usu illi ve-
nit, quod solet dolentibus: irascuntur enim o-
mnes his, qui libero vera illis dicunt. Verum
ego, quantum potuero, causam apud illum di-
cam, et pro me, et pro arte.

8. Ac primum a lege incipiam, ex qua abdi-
care me vult, ut sciat, non iam finitum esse sibi
ut prius potestatem. Neque enim, Pater, omni-
bus, neque omnes filios, neque quoties volue-
rint, abdicare legislator permittit, neque omni-
bus

ἀλλ' ὥσπερ τοῖς πατράσι τὰ τηλικούτα ὀργίζε-
σθαι ἐφῆκεν, ἔτω καὶ τῶν παιδῶν πρένυσεν,
ὥς μὴ ἀδίκως αὐτὸ πάσχωσι. καὶ διὰ τῆτο ἔκ
ἐλευθέραν ἐφῆ γίνεσθαι, ἐδ' ἀκριτον τὴν τι-
μωρίαν, ἀλλ' εἰς δικαστήριον ἐκάλεσε, καὶ δοκι-
μασίας ἐκένθισε, τὰς μὴτε πρὸς ὀργὴν, μὴτε δια-
βολὴν τὸ δίκαιον κρινέντας. ἥδει γὰρ πολλοῖς
πολλάνις ἀλόγως αἰτίας ὀργῆς παρισταμένας, καὶ
τὸν μὲν ψευδεῖται διαβολῇ πειθόμενον, τὸν δὲ
δικέτη πιστεύοντα ἡ γυναῖκα ἐχθρῶ. ἔκην ἡγεῖ-
το ἀδίκασον γίνεσθαι τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἐξ
ἐρήμης τὰς παῖδας εὐθύς ἀλίσκεσθαι, ἀλλὰ καὶ
ὑδὼρ ἐγχεῖται, καὶ λόγος ἀποδίδεται, καὶ ἀν-
εξέτασεν. ἔδεν καταλείπεται.

Ἐπει

bus de causis. Sed quemadmodum patribus sic
irasci permisit, ita etiam filiis, ne iniuste hoc pa-
tiantur, prospexit. Ac propterea non liberam
esse dixit, neque sine iudicio poenam, sed ad tri-
bunal eos vocavit, et aestimatores sedere iussit,
neque irate, neque calumniose quid iustum sit
iudicaturos. Norat enim multis saepe irrationa-
biles irae impulsas esse, et alium mendaci cuidam
calumniae fidem habere, alium seruo credere aut
mulierculae inimicae. Quare voluit non sine iu-
dicio hoc negotium transigi, neque inauditos fi-
lios statim damnari, sed quae illis quoque infun-
ditur, et ratio redditur, et nihil non examina-
tum relinquitur.

9. Quan-

Ἐπεὶ τοίνυν ἔξεσι καὶ τὰ μὲν ἐγκαλεῖν μόνῃ ὁ
 πατὴρ κύριος, τὰ κρῖναι δὲ εἰ εὐλογα αἰτιάται,
 ὑμεῖς οἱ δικάζοντες. αὐτὸ μὲν ὁ μοι ἐπιφέρει,
 καὶ ἐφ' ᾧ νῦν ἀγανακτεῖ, μηδέπω σκοπεῖτε·
 πρότερον δ' ἐκεῖνο ἐξετάσατε, εἰ ἔτι δοτέον ἀ-
 ποκηρύττειν αὐτῷ ἅπαξ ἀποκηρύξαντι, καὶ χρη-
 σάμενῳ τῇ παρὰ τὸ νόμον ἔξασίᾳ, καὶ ἀποπλη-
 ρώσαντι τὴν πατρικὴν ταύτην δυναστείαν· εἴτ'
 αὐθις ἀναλαβόντι, καὶ λύσαντι τὴν ἀποκηρυ-
 ξιν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικώτατον εἶναι Φημι τὸ
 τοιοῦτον, ἀπερ' ἄν τις γενέσθαι καὶ τῶν παίδων
 τὰς τιμωρίας, καὶ πολλὰς τὰς καταδίκας, καὶ
 τὸν φόβον αἰδίσκῃ, καὶ τὸν νόμον ἄρτι μὲν συν-
 οργίζεσθαι, μετὰ μικρὸν δὲ λύεσθαι, καὶ πάλιν

9. Quandoquidem igitur licet; et accusatio-
 nem solam in potestate habet pater, iudicium au-
 tem, an cum ratione accuset, vestrum est, iudi-
 ces: ipsum quidem quod mihi obiicit, et de quo
 nunc indignatur, nondum considerate: prius vero
 illud exquirite, sitne concedendum illi abdicare,
 qui semel iam abdicauit, et potestate legis usus
 est, illudque patrum imperium expleuit, deinde
 vero rursus recepit, abdicationemque rescidit.
 Equidem iniustissimum esse tale quid aio, infinitas
 sic fieri filiorum poenas, et condemnationes mul-
 tas, et metum perpetuum, et legem nunc qui-
 dem adiuuare iras, paullo post autem solui, et

Luc. Op. T. IV. M rur-

λιν ὁμοίως ἰσχυρὸν εἶναι, καὶ ὅλως, ἄνω καὶ
 κάτω σρέφουσθαι τὰ δίκαια, πρὸς τὸ ἐπὶ καιρῷ
 δοκῆν τοῖς πατράσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον ἄξιον
 ἐφίεναι, καὶ ἀγανακτῆντι συναγανακτεῖν, καὶ
 κύριον τῆς τιμωρίας ποιῆν τὸν γεγενηκότα. ἦν
 δ' ἅπαξ ἀναλώσῃ τὴν ἐξουσίαν, καὶ καταχρή-
 σῃται τῷ νόμῳ, καὶ ἐμπλησθῇ τῆς ὀργῆς, εἴ-
 τα, μετὰ ταῦτα ἀναλάβῃ, χρησὸν εἶναι μετα-
 πεισθεῖς, ἐπὶ τέτων ἀνάγκη μὲν μένεν, καὶ
 μηκέτι μεταπηδᾶν, μηδὲ μεταβλεῦσθαι, μη-
 δὲ μεταποιεῖν τὴν κρίσιν. τῷ μὲν γὰρ τὸν γεν-
 νηθέντα πονηρὸν ἢ χρησὸν ἀποβήσεσθαι, ἔδδεν,
 εἶμα, γνώρισμα ἦν. καὶ διὰ τῷτο τὰς ἀναξίους
 τῷ

rursus aequè valere, atque omnino sursum deor-
 sum iura verti, prout quoque tempore videatur
 patribus. Sed primo quidem aequum est permit-
 tere *aliquid*, et in partem indignationis venire,
 et puniendi potestatem tribuere ei, qui genuit.
 Cum vero semel consumferit potestatem, cum le-
 ge abusus fuerit, cum expleverit iram, deinde
 post haec receperit, bonum esse contra priorem
 sententiam persuasus: in his iam necessario ma-
 nendum, nec transiliendum, neque mutandum
 consilium, neque iudicium retractandum. Vtrum
 enim filius malus, an bonus futurus esset, signo
 dignosci nullo poterat: ac propterea indignos fa-
 milia

τῶ γένει παραιτεῖσθαι συγκαχώρηται, τοῖς ὅ-
τε ἡγεόνων ἀναδρεψαμένοις.

Ὅταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ὑπ' ἐξουσίας
αὐτός τις ὑφ' ἑαυτῆ καὶ δοκιμάσας ἀναλάβη,
τίς ἔτι μηχανὴ μεταβάλλεσθαι, ἢ τίς ἔτι χρῆ-
σις ὑπόλοιπος τῷ νόμῳ; Φαίη γάρ ἂν πρὸς σέ ὁ
νομοθέτης, εἰ πονηρὸς ἔτος ἦν, καὶ τῷ ἀποκη-
ρυχθῆναι ἄξιός, τί παθὼν ἀνεκάλεις; τί δ'
αὐτίς ἐπανῆγες ἐς τὴν οἰκίαν; τί δ' ἔλυσες τὸν
νόμον; ἐλεύθερός γάρ ἦσθα, καὶ τῷ μὴ ποιεῖν
ταῦτα κύριος. ἔ γάρ δὴ ἐντρυφᾷ σοι δοτέον
τοῖς νόμοις, ἔδὲ πρὸς τὰς σὰς μεταβολὰς ἀνα-
γεσθαι τὰ δικαστήρια, ἔδ' ἄρτι μὲν λυεσθαι,
ἄρτι δὲ κυρίας εἶναι τὰς νόμους, καὶ τὰς δικαστὰς
καθῆ-

milia reprobare concessum est iis, qui tum cum
ignorarent, aluere.

IO. Vbi vero non necessitate quadam, sed li-
bera potestate pro se aliquis quem probauit, re-
cepit; quomodo iam mutare sententiam potest,
aut quis legis vfus ei relictus est? Dixerit enim
ad te legislator: Si malus hic fuit ex abdicari dignus,
quid tibi in mentem venit ut reuocares; quid rursus
reduxisti in domum? quid legem rescidisti? liber
enim eras, integrum tibi erat hoc non facere. Ne-
que enim concedendum tibi est, ut ad animi tui lu-
bidinem utaris legibus, neque ad tuas inconstantias
circumagas iudicia; neque ut nunc abrogentur, nunc
valeant leges; et iudices sedeant testes, vel ministri

καθῆσθαι μάρτυρας· μᾶλλον δὲ ὑπηρετάς τῶν
 σοὶ δοκάντων· ὅτε μὲν κολάζοντας, ὅτε δὲ διαλα-
 λᾶντοντας, ὅποτεάν σοι θεοὶ ἢ ἄπαξ γεγέννη-
 κας, ἄπαξ ἀνὰ τέτροΦας, ἄπαξ καὶ τὸ ἀπο-
 κηρύττειν ἀντὶ τῶτων ἔχεις, καὶ τότε, ἢ δι-
 καίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῇς· τὸ δὲ ἄπαυσον τῶτα,
 καὶ αἰθιον, καὶ πολὺ, καὶ ῥῶδιον, μείζον ἤδη
 τῆς πατρικῆς ἐστὶν ἐξουσίας.

Μὴ δὲ, πρὸς Διὸς, ὧ ἄνδρες δικασαί, συγ-
 χωρήσητε αὐτῷ, ἐκείσιον τὴν ἀνάληψιν πεποίη-
 μένω, καὶ λύσαντι τὴν γνώσιν τῆ παλαιᾷ δικα-
 σιῆς, καὶ ἀκυρώσαντι τὴν ὀργὴν, αὖθις ἐπὶ τὴν
 αὐτὴν τιμωρίαν ἀνακαλεῖν, καὶ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν
 τὴν πατρικὴν ἀνατρέχειν, ἧς ἔξωρος ἤδη, καὶ
 ἔωλος

*potius, eorum, quae tibi placent, nunc punientes,
 nunc reconcilians, prout tibi visum fuerit. Semel
 genuisti, aluisti semel, semel etiam abdicandi pro-
 his potestatem habes, idque tum, si iuste illud videa-
 ris facere. Illud autem indefinenter facere ex per-
 petuo, et saepe, et temere, maius iam est potestate
 patria.*

II. Nolite sane, obsecro, iudices, concedere
 illi, postquam sponte receptionem fecit, et supe-
 rioris iudicii cognitionem reddidit irritam, et
 iram suam retractavit, ut ad eandem rursus poe-
 nam me reuocet, ad patriam potestatem recurrat,
 cuius iam tempus illi praeteriit, et olim dies ele-
 pfus

ἔωλες ἢ προδοσίᾳ, καὶ μόνη πάντων αἰτία, καὶ
 προδοδαπανημένη. ὁρᾷτε γάρ περ καὶ ἐν τοῖς
 ἄλλοις δικαστηρίοις, ὡς ἀπὸ μὲν πῶν κληρῶ λα-
 χόντων δικαστῶν, ἢ τις ἄδικον οἴηται γενεὴν
 εἶναι τὴν κρίσιν, δίδωσιν ὁ κέρως ἐς ἄλλον Φεῖα
 καὶ δικαστήριον. ἢν δέ τις ἐκόντες αὐτοὶ συν-
 θῶνται δικαστῆς, καὶ προελόκαροι ἐπιτρέψωσι
 διαιτῶν, ἔκ' ἐστὶ. οἷς γὰρ ἐξῆν μὴδὲ τὴν ἀρχὴν
 ἐμμένειν, εἰ τέτρε τις αὐτοκράτορ εἴλετο, ἑρ-
 ῆν ἐς τὸ δίκαιος ποῖς ἐγνωσμένοις. ἔγωγε δὲ καὶ
 σὺ, ὃν ἐξῆν μηδέτ' ἀναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἀπ' αὐ-
 ξίος ἐδόκει τῷ γένει, τῶτον εἰ χρηστὸν ἡγησά-
 μενός εἶναι πάλιν ἀνείληφας, ἔκ' ἐτ' ἀποκηρύτ-
 τειν ἔξεις. ὅτι γὰρ ἐκ ἀξίος αὐθις παθεῖν ταῦτα
 ὑπ'

plus est, quaeque illo solo actu vim suam ami-
 sit et consumpta est. Videtis quodam modo in illis
 etiam iudicis, ut a iudicibus sortitione lectis, si
 quis iniustum factum putet iudicium, permittat
 lex ad aliud prodire et abire tribunal: sin autem
 qui ultro de iudiciis conuenierint, et delectis
 a se permiserint arbitrium, non iam permittat.
 Quibus enim initio licebat non stare, hos si quis
 sua sponte legerit, iustum est, eorum illum con-
 gitione contentum esse. Ita sane tu etiam, quem
 licebat non iterum recipere, si indignus generis
 tuo videbatur; hunc si, bonum arbitratus esse,
 denique recepisti, non iam poteris abdicare. Non
 enim dignum esse, qui ista deus a te patiatur;

ὑπ' αὐτῷ εἰς μεταρτίωσιν, καὶ χρηστὸς ἤδη ἀνωμολόγηται. ἀμετανόητον ἔν τήν ἀνάληψιν, καὶ τὴν διαλλαγὴν βέβαιον εἶναι προσήκει, μετὰ κρίσιν ἔτι πολλήν, καὶ δύο δικαστήρια, ἓν μὲν τὸ πρῶτον, ἐφ' ᾧ παρετήσια, δεύτερον δὲ τὸ σὸν, ὅτε μετεβλεύσω, καὶ ἀνάδας ἐποίησας· τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας, βεβαίοις τὰ μετ' ἐκείναι βεβλευσμένα. μένε τοίνυν ἐπὶ τῶν τελευταίων, καὶ Φύλαττε τὴν σαυτῷ κρίσιν· πατέρα σε εἶναι δεῖ. τῆτο γὰρ ἔδοξέ σοι, τῆτ' ἐδοκίμασας, τῆτ' ἐκύρωσας.

Ἐγὼ μὲν εἰ μὴ Φύσει παῖς ἦν, θέρμενος δὲ, ἀποκηρύττεται ἄδελος, ἐξέιναι αὖν σοι ὥρμη. ὁ γὰρ

tu ipse testatus, et bonum iam esse confessus es. Quare receptionem poenitentiae non iam subieciam, ratam conciliationem esse conuenit, post multum adeo iudicium, et duo tribunalia, unum prius illud, quo me eiecisti, alterum tuum ipsis, cum mutato consilio irritum, prius illud fecisti. Cum priora decreta rescindis, firmas quae post ea deliberasti. Mane ergo in ultimis, tuere iudicium tuum, patrem te esse oportet; ita enim ipsi tibi placuit, hoc probasti, hoc sanxisti.

12. Equidem neque, si non natura essem filius, sed adoptatum me abdicare velles, licere tibi

ὁ γὰρ τὴν ἀρχὴν 3) μὴ ποιεῖν δυνατόν ἦν, τῷ
 ἄδικον λύειν ἅπαξ γινόμενον. τὸν δὲ καὶ Φύσει,
 καὶ αὐθις προαιρέσει καὶ γνώμῃ ἐσπεποιημένον,
 πῶς εὐλογον αὐτὸ ἀποδείξαι, καὶ πολλάκις τῆς
 μιᾶς οὐκ ἐκότητος ἀποσερεῖν; εἰδὲ οὐκ ἐκ τῆς ὧν ἐτύγ-
 χανον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πονηρὸν οἰόμενος, ἐπέ-
 δησας, μεταπεισθεὶς δὲ ὡς ἄδεν ἡδίκην, ἐλέ-
 θερον ἀφῆκας εἶναι, ἅρ' ἂν σοι πρὸς καιρὸν ἐρ-
 γισθέντι, αὐθις ἐξῆν ἐς τὴν ὁμοίαν δελεῖαν ἐπ-
 ἀνάγειν; ἔδαμῶ. τὰ γὰρ τοιαῦτα βέβαια καὶ
 διὰ παντὸς κύρια ὑπάρχειν οἱ νόμοι ἀξιοῦσιν.
 ὑπὲρ

tibi putarem, Quod enim omnino non facere li-
 cebat, illud, vbi semel factum, dissoluere ini-
 quum est. Illum autem qui natura, deinde rur-
 sus voluntate et sententia tua in domum adscitus
 est, quomodo rationabile est rursus expellere, et
 vno familiae iure priuare saepius? Si vero seruus
 fuisset, tuque primo, malum me putans, vin-
 xisses; ac deinde mutata persuasione arbitratus,
 nihil me iniustum egisse, liberum dimisisses;
 numquid tibi aliquando irato liceret in similem
 me seruitutem retrahere? Minime. Haec talia
 enim firma et perpetua rata esse leges iubent. De

M 4. eo

3. τὴν ἀρχὴν] Hic significari *initio*, certum est;
 quare vides non vbique valere: *omnino*, *prae-*
cipue. Reitz.

ὑπὲρ μὲν ἐν τῇ μηρῇ ἐξεῖναι τῷ ἀποκηρύττειν, ἐν ἅπασι ἀποκηρύξας, ἀκὼν ἀνέλαβεν, ἔτι πολλὰ εἰπεῖν ἔχων, ὁμῶς παύσομαι.

Σκέψασθε δὲ ἤδη οἷον ὄντα καὶ ἀποκηρύξαι με· καὶ εὐδὲκω τὸ τῷ Φημι, ὡς τότε μὲν ἰδιώτην, νῦν δ' ἰατρὸν. εὐδὲν γὰρ ἂν πρὸς τὸ τῷ τέχνῃ συναγωνίσαιτο, εὐδ' ὅτι τότε μὲν νέαν, καὶ δὲ ἤδη καὶ προβεβηκότα, καὶ τὸ πρὸς τοῦ μηδὲν ἀδικῆσαι ἂν παρὰ τῆς ἡλικίας ἔχοντα· μικρὸν γὰρ ἴσως καὶ τὸ. ἀλλὰ τότε μὲν, εἰ καὶ μηδὲν ἠδικημένος ὡς ἂν ἔγωγε Φαίην, ἀλλ' εὐδ' εὐ πεπονθώς, παρητῆτο τῆς οἰκίας· νῦν δὲ σωτῆρα ἐναγχος, καὶ εὐεργέτην γεγενημένον, εἴ τί γένοιτ' ἂν ἀχαριστότερον, σωθέντα δι' ἐμῆ, καὶ

eo igitur, quod non liceat isti abdicare, quem semel a se abdicatum sponte receperit, licet multa adhuc quae dicam super sint, tamen desinam.

13. Videte autem nunc, qualem me hominem abdicatum eat: Et nondum hoc dico, tum imperitum, iam vero medicum; nihil enim ad hanc rem ars iuuerit: neque, tum iuuenem, nunc autem iam prouectum, qui ab ipsa iam aetate argumentum habeam, iniuriam me non temere facere: paruum enim fortasse hoc etiam fuerit. Verum illo tempore, licet iniuria nulla laesus, ut ego possem dicere, tamen nec auctus beneficio, domo me exclusit: iam vero seruatorem recens et bene de se meritum, quo quid fieri possit ingratius?

καὶ τῆλικῶτον κίνδυνον διαπεφευγόντα, τοῖς το-
στοῖς εὐθὺς ἀμείβεσθαι, τῆς δρακείας ἐκείνης
καὶ ἓνα λόγον ἔχοντα, ἀλλ' ἔσται ῥαδίως ἐπὶ ἀ-
ληθεύσαι, καὶ ἐπὶ τὴν ἐρημίαν ἐλαυνεσθαι, τὸν ἐφ' ἃ
σθέντ' 4) ἀνδικαίως, ἐφ' οἷς ἀδίκως ἐξαβεβή-
ται.

tius? servatum mea opera, tali superato periculo,
talem statim mercedem persolvere: nec villa cura-
tionis illius ratione habita, statim obliuisci, et
in solitudinem eiecere eum; qui iure meminisse
poterat, quam iniuste eiectus fuerit, sed idem

M 5

non

4. Τὸν ἐφ' ἃ σθέντ'] Ego, quem locum hic ob-
tinere poterit ἐφ' ἃ σθέντα, plane non video;
cum vis eius verbi ad obsequium inuisti, ri-
stis, queruli, pertinere non possit. Quo-
modo quareo δικαίως delectari potest, abdi-
catus, ut sibi videtur, iniuste? Neque enim
de martyre vel confessore Christiano sensus
est, qui gaudeat sibi contigisse: ut patet
aliquid sic. Multo minus δικαίως locum ha-
bet, cum iniustam fuisse priorem quoque
abdicationem; ponat huius, Verbo, locus
planissime corruptus, nec vero sanabilis diffi-
culty, si et contextum orationis in consi-
lium adhibeas, et cogites saeculo octavo
Christianos figuras literarum et a huiusque
φ et y misterii non diffculter potuisse. Le-
gendum omnino videtur, τὸν μνησθέντ' ἀν-
δικαίως: sic optime connexa et Lucianice
deumeta erit oratio, quod ex interpretatione
nostra intelligitur. *Cygnus*.

το, μὴ μόνον δ' ἐμνησικακήσαντα, ἀλλὰ καὶ
 εἰσάσαντα, καὶ σὺ Φρονεῖν παρασκευάσαντα;

Οὐ γὰρ μικρὸν, ὦ ἄνδρες δικασαί, ἐδὲ τὸ
 τύχον σὺ παποικηκώς αὐτόν, ὅμως τῶν τοιούτων
 νῦν ἀξίζμαι. ἀλλ' εἰ καὶ ἔτος ἀγνοῦ τὰ τότε,
 πάντες ὑμεῖς ἴσε οἷα ποιεῖντα αὐτόν, καὶ πά-
 σχοντα, καὶ ὅπως διακρίμενον, ἐγὼ παραλα-
 βὼν, τῶν μὲν ἄλλων ἰατρῶν ἀπεγνωκότων, τῶν
 δ' αἰκείων Φευγόντων, καὶ μηδὲ πλησίον προα-
 γέναι τολμώντων, τοιούτων ἀπέφηναι, ὡς καὶ κατ-
 ηγορεῖν δύνασθαι, καὶ περὶ τῶν νόμων διαλέγε-
 σθαι. μᾶλλον δὲ ἑρᾶς, ὦ πάτερ, τὸ παρά-
 δεῖγμα, τοιούτων ὄντα σε παρ' ἐλίγον, οἷα νῦν
 ἡ γυνὴ ἐστὶ, πρὸς τὴν ἀρχαίαν Φρονήσιν ἐπανή-
 γαγον.

non solum mentorem iniuriarum non adhibuit, ve-
 rum salutem praestitit et sanitatem.

14. Neque enim paruum est, iudices, neque
 quotidianum beneficium, quo affecti illum, qui
 talibus nunc poenis me dignum censet. Sed etsi
 forte iste ignoret quae tum acta sunt; at vos no-
 stis, qualia agentem illum et patientem, et quo-
 modo affectum, ego illum receperim, desperan-
 tibus reliquis medicis, familiaribus autem fugien-
 tibus, ac ne prope quidem accedere ausis, ac ta-
 lem reddiderim, qui etiam accusare possit, et de
 legibus disputare. Potius hoc dicam, vides, pa-
 ter, tui status specimen. Talis fere cum esses,
 qualis nunc mater est, ad pristinam te mentem
 reuo-

ἡγαγόν· ἔδίκαιόν ἐν τοιαύτην μοι γενέσθαι ἀντ'
 ἐκείνων τὴν ἀμοιβήν, καὶ κατ' ἐμᾶ σε μόνον σω-
 Φρονεῖν. ὅτι γὰρ μὴ μικρὰ ὑπ' ἐμᾶ εὐηργέτη-
 σαι, καὶ ἀπ' αὐτῶν ὧν ἐγκαλεῖς, δῆλόν ἐστιν.
 ὅτι γὰρ, ὡς ἐν ἐσχάτοις ἔσαν τὴν γυναῖκα, καὶ
 παμπονήρως ἔχουσιν, ἐκ ἰώμενον, μισεῖς, πῶς
 ἔτι πολὺ μᾶλλον, ὅτι σε τῶν ἐμοίων ἀπήλλαξα,
 ὑπεραγαπᾷς, καὶ χάριν ἐμολογεῖς, τῶν ἔτι
 δεινῶν ἀπηλλαγμένος; σὺ δὲ, ὅπερ ἀγνωμονέστα-
 τον, σωφρονήσας, εὐθύς ἐς δικαστήριον ἄγεις,
 καὶ σεσωσμένος καλεῖσαι, καὶ ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον
 ἐκείνο μῖσος ἀνεκτρέχεις, καὶ τὸν αὐτὸν ἀναγι-
 γνώσκεις νόμον, καλὸν γὰρ τὸν μισθὸν ἀπεδί-
 δας

reuocari. Non igitur iustum est eam mihi pro
 illis mercedem tribui, teque aduersus me solum
 sapere. Minime enim paruum tibi beneficium
 a me tributum esse, ex ipsa tua accusatione ma-
 nifestum est. Quem enim odio iam habes, qui
 non sanam uxorem tuam cum extremis confi-
 stantem malis, et pessime omnino habentem, cur
 non multo potius vehementer amas, quod simi-
 libus te liberari, et gratiam habes tantis malis
 solutus? Tu vero, quod ingratisimum, recepta
 mente statim trebis ad tribunal, et seruatus pu-
 nis, et ad antiquum illud odium recurris, et le-
 gem eandem legis. Praeclaram igitur arti mer-
 cedem

δὼς τῇ τέχνῃ, καὶ ἀξίας ἀποδοῦναι τῶν Φαρμάκων, ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ὑγιαίνων νόσον.

Ἑμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες δικασαί, τὸν εὐεργέτην τῶτά κολάζειν ἐπιτρέψετε, καὶ τὸν σῶσαντα ἐξελαύνειν, καὶ τὸν σωφρονίσαντα μισεῖν, καὶ τὸν ἀναστήσαντα τιμωρεῖσθαι; ἔκ, ἢν γε τὰ δίκαια ποιῇτε. καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν αἵμαρτάνων ἐτύγχανον, ἢν μοί τις δ' μικρὰ προσφραλαμένη χάρις, ἢν ἂν ἀποβλέποντα τῆτον, καὶ ἢς μεμνημένον, καλῶς εἶχε, τῶν μὲν παρόντων καταφρονεῖν, δι' ἧκεῖνα δὲ πρόχειρον τὴν συνημνην εἶχεν, καὶ μάστιγα εἰ τηλικαύτη τις ἢ εὐεργεσία τυγχάνοι, τῶς πάντα ὑπερτάειν τὰ μετὰ ταῦτα. ὅπερ οἶμαι καί μοι πρὸς τῆτον ὑπάρχειν.

cedem exsoluis, et digna medicamentorum praemia, qui contra solum medicum sapias.

15. Vos autem, Iudices, huic permittetis punire bene de se meritum, servatorem expellere, sanae mentis restitutorem odisse, afficere supplicio, qui iacentem erexit? Minime; si quidem iuste agatis. Etenim si maxima nunc peccata commisisset; ante debebatur mihi gratia non parva, ad quam iste respiciens, cuius recordatus, iure meritoque praesentia conferrent, in promptu propter ista haberet veniam: maxime vero, si tale tantumque sit beneficium, ut longe ea quae post facta sunt, superet. Quod quidem apud istum

ἀρχεῖν, ὃν ἔσωσα, καὶ ὃς τᾶ βίᾳ πάντας χρεώ-
 σης ἐσί μοι, καὶ ὃ τὸ εἶναι, καὶ τὸ σωφρονεῖν,
 καὶ τὸ συνιέναι παρέσχημαι, καὶ μάλισα ὅτε οἱ
 ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνώκισαν, καὶ ἤττας εἶ-
 ναι ὁμολόγαν τῆς νόσε.

Τῆτο γὰρ μῆζον οἶμαι ποιεῖν τὴν ἐμὴν εὐε-
 γυσίαν, ὡς ἔτε υἱὸς ὢν τότε, ἔτε ἀναγκασίαν
 τῆς θραπείας ἔχων αἰτίαν, ἀλλ' ἐλεύθερος καθ-
 εσὼς, καὶ ἄλλότριος, τῆς φυσικῆς αἰτίας ἀ-
 φαιμένος, ὅμως ἔ περιῖδον, ἀλλ' ἐθέλοντῆς,
 ἀκλῆτος, αὐτεπάγγελτος, ἔκον, ἐβοήθησα,
 προσελπάρησα, ἰασάμην, ἀνέστησα, καὶ τὸν
 πατέρα ἐμαυτᾶ διεφύλαξα, καὶ ὅπῃ τῆς ἀπο-
 κηρύξεως ἀπελογησάμην, καὶ τῇ εὐνοίᾳ τὴν ὀρ-
 γήν.

istum mihi ita se habere arbitror, quem seruau-
 erim, qui vitam mihi ipsam debeat, cui quod est,
 quod sapit, quod intelligit, praestiterim, idque
 eo maxime tempore cum reliqui omnes spem ab-
 iecissent; seque impares morbo facti essent.

16. Ma enim re augeri beneficium meum ex-
 istimo, quod neque filius eo tempore, neque ne-
 cessariam habens curationis causam, sed in liber-
 tate constitutus, alienus, naturali necessitudine
 solutus, tamen non neglexi patrem; sed sponte,
 iuuocatus, meo ipsius instinctu veni, opem tuli,
 assiduus fui, sanavi, excitaui, patrem seruavi
 meum, causam de abdicatione dixi, iram illius
 mea

γὴν ἔπαυσα, καὶ τὸν νόμον ἔλυσά τῃ φιλοσοφίᾳ, καὶ μεγάλης εὐεργασίας τὴν ἐς τὸ γένος ἐπ' ἀνοδὸν ἐπριάμην, καὶ ἐν ἔτῳ ἐπισφαλῆ καίρῳ τὴν πρὸς τὸν πατέρα πίσιν ἐπεδείξαμην, καὶ μετὰ τῆς τέχνης ἑμαυτὸν εἰσέποιήσα, καὶ γνήσιος υἱὸς ἐν τοῖς δενοῖς ἀνεφάνην. πόσα γὰρ οἶσθε παθεῖν με, πόσα καμῆν, παρόντα, ὑπερεπὶντα, καιροφυλακτῆντα· νῦν μὲν, εἰκόντα τῇ τῷ πάθεις ἀκμῇ· νῦν δέ, τὴν τέχνην ἐπάγοντα, πρὸς ὀλίγον ἐνδιδόντος τῷ κακῷ; ἔσι δὲ τῶν ὄντων ἀπάντων τέτων 5) ἐν τῇ ἰατρικῇ τὸ ἐπισφαλές αὐτον, τὰς τοιούτας ἰᾶσθαι, καὶ πλησιάζειν ἔτῳ διακειμένοις. ἐς γὰρ τὰς πλησίον

mea benevolentia sedavi, legem dissolui pietate, magnoque beneficio reditum in familiam redemi, atque ancipiti adeo tempore ostendi meam in patrem fidem, et una cum arte me ipsum quasi adoptavi, germanumque me filium difficili tempore ostendi. Quae enim subiisse me putatis? quantum laborasse praesentem, ministrantem, tempora observantem omnia, cum nunc viribus summis morbi concederem, nunc remittenti aliquantum malo, artem opponerem. Est vero omnium in Medicina hoc periculosissimum, curare tales, et ad ita constitutos accedere. Saepe enim in pro-

ximos

5. Τέτων] Videtur legendum τῷτο. Sic certe interpretatus sum. Gesner.

εἶον πολλάκις ἀφίᾱσι τὴν λύτταν, ἐπιζέσαν-
τος τῷ πάθῃ. καὶ ὅμως πρὸς ἑδὲν τέτων ἀπ-
ώκησα, ἑδ' ἀπεδειλίασα. συνῶν δὲ καὶ πάν-
τα τρόπον ἀντεξεταζόμενος τῇ νόσῳ, τὸ τελευ-
τᾶν ἐκράτησα τῷ Φαρμάκῳ.

Μὴ γὰρ τῷτ' ἀκῆσας εὐθέως ὑπελάβῃ τις,
ποῖος δὲ ἢ πόσος ὁ κάματος ἐγγέαι Φάρμακον;
πολλὰ γὰρ πρὸ τέττε γενέσθαι δεῖ, καὶ προσδο-
ποιῆσαι τῇ πόσει, καὶ προπαρασκευάσαι ῥᾶδιον
ἐς ἱασιν τὸ σῶμα, καὶ τῆς ἀπάσης ἕξῃως Φρεν-
τίσαι, κενᾶντα, καὶ ἰσχυαίνοντα, καὶ οἷς χρῆ
τρέφοντα, καὶ κινᾶντα ἐς ὅσον χρήσιμον, καὶ
ὑπνῶς ἐπινόωντα, καὶ ἡρεμίας μηχανώμενον, ἄ-
περ

ximos quosque rabiem, effervescente morbo, e-
mittunt. Ego tamen ad nihil horum vel patien-
tiam amisi, vel despondi animum. Sed congre-
diens et omni modo contra morbum decertans,
medicamento tandem illum expugnaui.

17. Noli enim, si quis ista audis, statim pu-
tare, *Qualis aut quantus labor est infundere medi-
camentum?* Multa enim ante hoc fieri oportet, et
viā munire potioni, et parare habile ad cura-
tionem corpus, et habitus totius habere ratio-
nem, euacuando, extenuando, iis, quibus o-
portet, nutriendo, et mouendo quantum opus
est, et somno parando, et machinanda quiete,
ad

περ οἱ μὲν ἄλλοι τὴν νόσον ἔχοντες, ῥαδίως πεισθίσκον
 ἂν· οἱ μεμνηότες δὲ, διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ
 νῆϛ, δυσάγωγοι, καὶ δυσηνιόχῃται, καὶ τῷ
 ἰατρῷ ἐπισφαλεῖς, καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσκἀτα-
 γώνιστοι. ὅταν γὰρ πολλάκις ποιήσωμεν, ἤδη
 πλησίον γενέσθαι τῷ τέλους, καὶ ἐλπίσωμεν,
 εὐπεσόν τι μικρὸν ἀμάρτημα, ἐπαμύσαντος τῷ
 πάθους, ἅπαντα ῥαδίως ἐκείνα ἀνέτρεψε, καὶ
 ἀνεπόδισε τὴν θεραπείαν, καὶ τὴν τέχνην διέ-
 σΦηλε.

Τὸν

ad quae morbo laborantes alio facile inducantur,
 furiosi autem propter mentis libertatem, duci re-
 gique difficiles, periculosi medico, et curatione
 vix superabiles. Cum enim saepe effecimus, ut
 prope finem finis, cum speramus; incidens par-
 vulum quoddam peccatum, ingrauescente de-
 nuo morbo, omnia illa facile evertit, retro a-
 git curationem, artem fallit.

18. Eum

6. Τῷ νῆ] Νῆς cogitandi, vis hic est, et ima-
 gines rerum formandi. Haec ab imperio
 rationis τῷ λόγῳ libera, et effrenis temere
 huc illuc impellitur, aegreque adeo ad quie-
 tem et tranquillitatem reducitur. Quam ita-
 que *mentis libertatem*, verbum de verbo red-
 didi, hanc maluissiem tali circumscriptione
 verborum exprimere, *propter mentem excessi-
 vationis frenis libere vagantem*. Gesner.

Τὸν ἂν ταῦτα πάνθ' ὑπομεμενηκότα, καὶ ἔ-
τω χάλεπῳ νοσήματι προσπαλαίσαντα, καὶ
πάθος ἀπάντων παθῶν τὸ δυσάλωτότατον νε-
νικηκότα, ἔτι τᾷτῳ ἀποκηρύττειν ἐπιτρέψετε,
καὶ τὰς νόμους ὡς βέλετα ἑρμηνεύειν κατ' εὖ-
εργέτη, συγχαρήσετε, καὶ τῇ Φύσει πολεμεῖν
αὐτὸν ἑάσετε; ἐγὼ τῇ Φύσει παιδόμενος, σὼ-
ζω καὶ διαφυλάττω, ὦ ἄνδρες δικασαί, τὸν
πατέρα ἑμαυτῷ, καὶ ἀδικῇ ἄτος· εἰ δὲ τὸν εὖ-
εργετηκότα πάντα τοῖς νόμοις, ὡς φησιν, ἀπο-
λαθῶν διαφθείρει, καὶ τῷ γένει ἀποδερεῖ, μι-
σῶμαι ἄτος; ἐγὼ φιλοπάτωρ γίγνομαι· ἐγὼ
τὴν Φύσιν ἀσπάζομαι, ἄτος τὰ τῆς Φύσεως
παρορᾷ, καὶ καθυβρίζει δίκαια. ὦ πατὴρ,
μισῶν-

18. Eum igitur, qui illa omnia sustinuit, qui
cum graui adeo aegritudine confectus est, qui
morbum morborum omnium superatu difficilli-
mum vicit, isti adhuc abdicare permittetis, et
pro sua lubricitate interpretari leges contra optime
de se meritum patiuntur; et contra ipsam pugna-
re naturam sinetis? Ego naturae obsecutus, iu-
dices, seruo et custodio mihi patrem, etiam si
iniuriam ipse mihi faciat. Si vero filium a quo
beneficium accepit, legibus, ut ait, obtemperans
perdit, et genere priuat, ipse liberorum osor est,
amans ego patris; ego amplector naturam, ipse
naturae vim despicit, et ius ipsum contumeliose
conculcat. Vah patrem iniuste odio habentem,
Luc. Op. T. IV. N vah

μισῶντος ἀδίκως· ὦ παῖδες, Φαῖντος ἀδικοῦ-
 τερον. ἐγκαλῶ γὰρ ἑμαυτῷ, τῷ πατρὸς ἀναγ-
 κάζοντος, ὅτι μισῶμενος, εἰ δέον Φιλῶ, καὶ Φι-
 λῶ πλέον ἢ προσῆκε. καίτοι γε ἡ Φύσις τοῖς
 πατράσι τὰς παῖδας μᾶλλον, ἢ τοῖς παισὶ τὰς
 πατέρας ἐπιτάττει Φιλεῖν. ἀλλ' ἔτος ἐκὼν
 καὶ τὰς νέμεις παροῦσ᾽, οἱ τὰς ἐδὲν ἡδικοῦσας
 παῖδας τῷ γένει Φυλάττεσι, καὶ τὴν Φύσιν
 ἢ τὰς γενήσαντας ἔλκει πρὸς πόθον τῶν γεγεν-
 νημένων πολὺν, ἔχ᾽ ὅπως μείζους ἀρχὰς εὐνοίας
 ἔχων προτιμᾷ, μείζονα τὰ δίκαιά μοι τῆς εὐ-
 νοίας ἐσφέρει, καὶ ἐπιδίδωσιν· ἢ, τί γε ἐλατ-
 τον, ἐμὲ μιμεῖται, καὶ ζηλοῖ τῷ Φίλτρει. ἀλλ',
 οἶμοι τῆς συμφερέας, προσέτι καὶ μισεῖ Φαῖν-
 τα,

vah filium amantem etiam iniustius! Me enim
 ipsum accuso, patre ita cogente, qui ex ois prae-
 ter officium amem, et magis amem quam conue-
 nit: cum tamen natura patribus magis iniungat
 amare liberos, quam hisce patres. Sed iste ultro
 et leges despicit, quae liberos nullius iniuriae
 reos servant generi, et naturam, quae parentes
 ad vehemens eorum qui nati sunt desiderium
 trahit; tantum abest, vt, cum maiores habeat
 benevolentiae erga me causas, maiora etiam be-
 nevolentiae officia mihi tribuat atque cumulet,
 aut certe, me imitetur, et amoris mei se prae-
 beat aemulum. Sed heu calamitatem! insuper
 etiam

τα, καὶ ἀγαπῶντα ἐλαύνει, καὶ εὐεργετῶντα ἀδικεῖ, καὶ ἀσπαζόμενον ἀποκηρύττει, καὶ τὰς Φιλόπαιδας νόμους, ὡς μισόπαιδας κατ' ἐμᾶ μεταχειρίζεται. ὦ μάχης, ἣν ἐσάγεις πάτερ τοῖς νόμοις κατὰ τῆς Φύσεως.

Οὐκ ἔστι ταῦτα, ἐπὶ ἔστιν ὡς θέλεις. κακῶς ἐρμηνεύεις, ὦ πάτερ, καλῶς κειμένους τὰς νόμους. ἔ' πολεμεῖ Φύσις καὶ νόμος ἐν ταῖς εὐνοίαις· ἀπολαθῶσιν ἀλλήλοις ἐνταῦθα, καὶ συναγωνίζονται τῇ λύσει τῶν ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τὸν εὐεργετήν, ἀδικεῖς τὴν Φύσιν, τί καὶ τὰς νόμους συνδικεῖς τῇ Φύσει; ἔς καλὰς, καὶ δικαίας, καὶ Φιλόπαιδας εἶναι θέλοντας, ἔ' συγχωρεῖς, καθ' ἑνὸς

etiam odit amantem, et diligentem exigit, et bene merentem afficit iniuria, et amplectentem abdicat, et leges liberis fauentes, tanquam infensas liberis in me torquet. Vah pugnam, qua committis, pater, leges et naturam.

19. Non sunt, non sunt ista vt tu vis. male interpretaris, pater, leges bene constitutas. non pugnant natura et lex circa beneuolentiam; sequuntur hac in re se inuicem, et mutuo se dissoluentis iniuriis adiuvant. Contumeliose tractas bene de te meritum: in naturam iniurius es. Quid etiam leges vna cum natura iniuria complecteris? quas, bonæ, iustæ, liberorum amantes esse cum velint, tales esse non concedis, cum eas

ἐνὸς παιδὸς ὡς κατὰ πολλῶν κινῶν πολλάκις,
καὶ ἡσυχάζειν ἐκ ἐὼν ἐν ταῖς τιμωρίαις, τὰς ἐν
ταῖς τῶν παίδων πρὸς τὰς πατέρας εὐνοίας καὶ
συχάζειν ἐθέλοντας· καίτοι γε ἐπὶ τοῖς μηδὲν
ἡμαρτηκόσι, μηδὲ κειμέναις. καὶ μὴν οἱ γε νόμοι
καὶ ἀχαριστίας δικάζεσθαι διδόασιν κατὰ τῶν τὰς
εὐεργέτας μὴ ἀντεῦποιόντων. ὁ δὲ πρὸς τῷ μὴ
ἀμείβεσθαι, καὶ ἐπ' αὐτοῖς οἷς εὖ πέπονθε κο-
λάζειν ἀξιῶν, σκέψασθε εἴ τινα ὑπερβολὴν ἀδι-
κίας ἀπολέλοιπεν. ὡς μὲν ἔν τε ἀποκηρύττει
ἔτι τῷ ἐξέσειν, ἅπαρ ἤδη τὴν πατρίκην ἐξου-
σίαν ἀποπληρώσαντι, καὶ χαταμένω τοῖς νό-
μοις, ἔτε ἄλλως δίκαιον, εὐεργέτην ἐς τὰ τηλίκῃ
καὶ ταῦτα

contra vnum filium, tanquam aduersus plures,
saepius moueas, et quiescere non patiaris a poe-
nis, quae in liberorum aduersus patres benivo-
lentia quiescere cupiunt, atque adeo iis, qui ni-
hil peccarunt, neque sunt propositae. Et sane
ingrati animi iudicium dant leges contra eos, qui
bene de se meritis gratiam non retulere. Illi
item, qui praeterquam quod vicem non reddunt,
insuper propter ipsa quibus affectus est beneficia
punire cupit, confiderate, si quem iniuriae ex-
cessum reliquerit. Quae cum ita sint, neque in-
tegrum amplius isti esse abdicare, qui semel iam
patriam potestatem expleuerit, et usus sit legi-
bus: neque alioquin iustum esse, bene adeo me-
ritum

καὺτα γεγενημένον ἀπωθεῖσθαι, καὶ τῆς αἰκίας
παρατεῖσθαι, ἰκανῶς, οἶμαι, δέδεσται.

Ἦδη δὲ καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἔλθωμεν τῆς
ἀποκηρύξεως, καὶ τὸ ἐγκλημα ἐξετάσωμεν ὁ-
ποῖόν ἐστιν. ἀνάγκη δὲ αὐτῶς ἐπὶ τὴν γνώμην ἀνα-
δραμεῖν τῷ νομοθέτῃ. ἵνα γὰρ σοι τῷτο πρὸς
ὀλίγον δῶμεν, τὸ ἐξεῖναι ὅσας αἰς ἂν ἐθέλης ἀπο-
κηρύττειν, καὶ κατὰ γε τῷ εὐεργέτῃ προσέτι
τὴν ἐξουσίαν ταύτην συγχωρήσωμεν, ἔχ' ἀπλῶς,
οἶμαι, ἔδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις ἀποκηρύξεις· ἔ-
δ' ἐπὶ τῷτ' ὁ νομοθέτης φησὶν, ὅ, τι ἂν τύχη ὁ
πατὴρ αἰτιασάμενος, ἀποκηρυττέτω, καὶ ἀπό-
χρη θελῆσαι μόνον, καὶ μέμψασθαι. τί γὰρ ἂν
ἔδει δικασθεῖς; ἀλλ' ὑμᾶς ποιεῖ τῷτο, ὧ ἄνδρες
δικα-

ritum reici, et expelli domo, satis, puto, de-
monstratum est.

20. Iam vero ad ipsam quoque causam venia-
mus abdicationis, et crimen ipsum, quale sit,
examinemus. Opus vero est rursus ad senten-
tiam legislatoris recurrere. Vt enim tibi hoc ad
paruum tempus demus, licere abdicare, quoties
velis, et contra bene meritum insuper hanc tibi
potestatem concedamus: non tamen simpliciter,
puto, neque omnibus de causis abdicatis. Ne-
que hoc ait legislator, *Quidquid accusauerit pater,*
abdicare, et sufficit velle tantum, et arguere. Quid
enim opus, fuisset iudicio? Sed vos, iudices, iu-

δικασαί, σκοπεῖν, εἴτ' ἐπὶ μεγάλοις καὶ δικαίσις ὁ πατὴρ ὀργίζεται, εἴτε καὶ μή. ἔκέν τοῦτο ἥδη ἐξετάσατε. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν μετὰ τὴν μανίαν εὐθύς.

Τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῆς σωφροσύνης τῶ πατρὸς, λύσις ἦν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ σωτὴρ, καὶ εὐεργέτης, καὶ πάντα ἦν ἐγώ. καὶ ἔδεν, οἶμαι, τέτοις ἔγκλημα προσεῖναι ἐδύνατο. τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, τί τῶν πάντων αἰτιῶ; τίνα θεραπείαν, τίνα ἐπιμέλειαν ἤρ' παρήκα; πότῃ ἀπὸ κοιτος ἐγενόμην; τίνας πότῃς ἀκαίρους, τίνας κώμῃς ἐγκαλεῖς; τίς ἀσωτεία; τίς πορνοβοσκὸς ὕβρις; τίς ἠτιάσατο; ἔδὲ εἷς. καὶ μὴν ταῦ-

τα

bet considerare, magnifice et iustis de causis irascatur pater, an minus. Igitur hoc iam exquirite. Incipiam autem ab his, quae furorem statim consecuta sunt.

21. Primum quidem quod sanitate restituta egit pater, hoc fuit, quod abdicationem rescidit; *rum* servator, bene meritus, et omnia eram ego. Nec ullum in his crimen, puto, esse potuit. Eorum autem, quae secuta sunt, omnium quid accusat? quem cultum, quam curam filii praetermisi? quando abnoctavi? quas computationes intempestivas, quas commissiones accusas? quae luxuria *mea est*? quis leno pulsatus? quis accusavit *me*? nemo vnus. Atqui haec sunt, propter quae

τὰ ἐςιν, ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ νόμος ἀποκηρύττειν ἐφίησιν. ἀλλὰ νοσεῖν ἤρξατο ἡ μητρυιὰ· τί ἔν μοι τῆτ' ἐγκαλεῖς, καὶ νόσε δάμην ἀπαιτεῖς;

Οὐ, Φησιν. ἀλλὰ τί; ὅτι θεραπεύων προσ-
ταττόμενος, ἃ θέλεις, καὶ διὰ τῆτ' ἂν ἄξιος
εἴης ἀποκηρύξεως, ἀπειθῶν τῷ πατρί. ἐγὼ δὲ
τὸ μὲν εἰς προσάττοντι αὐτῷ, ὑπακούων ἔδυ-
νάμενος, ἀπειθεῖν δοκῶ; πρὸς ὀλίγον ὑπερβή-
σομαι, πρότερον δ' ἀπλῶς ἐκείνῳ Φημι, ὡς ἔ-
πάντα προστάττειν ἔτε, τέτω δίδωσιν ὁ νόμος,
ἔτ' ἐμοὶ τὸ πείθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκάιον.
ἐν δ' ἔν τοῖς τῶν προσαγμάτων τὰ μὲν ἀνεύθυ-
νά ἐσι, τὰ δ' ὀργῆς, καὶ τιμωρίας ἄξια· ἐν
νοσῆς

quae maxime abdicare lex permittit. Sed aegro-
tare coepit nouerca. Quid igitur? me hoc no-
mine accusas? et morbi rationem a me repetis?

22. Non, inquit. Quid ergo? Quod curare
eam iussus non vis; et propter hoc dignus fueris ab-
dicatione, parere recusans patri. Ego vero, qua-
lia praecipienti patri, cum obsequi non possim,
obedientiam negare videar, dispartire paulum dif-
feram. Prius vero simpliciter illud dico, Neque
isti lex permittit iniungere omnia, neque parere
omnibus omnino mihi necessarium. In his ergo,
quae imperantur a patre, alia quidem alieno ar-
bitrio non sunt obnoxia, alia vero ira atque sup-
plicio, si violentur, digna: si aegrotas ipse, ego
vero

κατ' αὐτὸς, ἐγὼ δὲ ἀμελῶ· εἴαν τῶν κατ' οἶκον
 ἐπιμελεῖσθαι κελεύης, ἐγὼ δὲ ὀλιγωρῶ· εἴαν
 τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν προσάττης, ἐγὼ δὲ
 ὀκνῶ· πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα εὐλόγως
 ἔχει τὰς προφάσεις, καὶ τὰς μέμφεις πατρικάς·
 τὰ δ' ἄλλα, ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τοῖς παισίν, ὄντα τῶν
 τεχνῶν, καὶ τῆς τέτων χρήσεως, καὶ μάλισα,
 εἰ μηδὲν αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀδικοῖτο· ἐπεὶ τοι ἂν
 τῷ γραφεῖ πατὴρ προσάττη, ταῦτα μὲν τέκνον
 γράφε, ταυτί δὲ μή· καὶ τῷ μασικῷ, τὴν δὲ
 μὲν τὴν ἀρμονίαν κρῖε, τήνδε δὲ μή· καὶ τῷ
 χαλκεύοντι, τοιαῦτα μὲν χάλκευε, τοιαῦτα δὲ
 μή· ἄρα ἂν τις ἀνάσχοιτο ἀποκηρύσσοντα, ὅτι
 μὴ κατὰ τὰ ἐκείνῳ δοκῆντα ὁ παῖς χρῆται τῇ
 τέχνῃ.

Οὐδὲ

vero negligam, si rem familiarem curare iubeas,
 ego vilipendam, si rem rusticam inspicere iniun-
 gas, ego piger. Omnia haec, et quae sunt
 eodem genere, rationabiles habent causas et re-
 prehensiones patrias: sed altera illa in nostra, li-
 berorum, potestate sunt, quae nimirum ad artes,
 earumque usum pertinent, in primis si ipse pater
 nulla inde laedatur iniuria. Quandoquidem si pi-
 etori pater iniungat, *Ista quidem, fili, pinge, illa*
non; et musico, Hanc pulsa harmoniam, illam
non; et fabro, Talia fabricare, talia non: num
 quis ferat abdicare volentem, quod filius non
 prout ipsi placet, arte utatur?

23. Ne-

Οὐδὲ εἷς, οἶμαι. τὸ δὲ τῆς ἰατρικῆς, ἔσθ' ὁ
σεμνότερόν ἐστι, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, το-
σούτῳ καὶ ἐλευθεριώτερον εἶναι προσήκει τοῖς
χωμένοις, καὶ τινὰ προνομίαν ἔχειν τὴν τέ-
χνην δίκαιον τῇ ἐξουσίᾳ τῆς χρήσεως· ἀνάγκη-
ζεσθαι δὲ μηδὲν, μηδὲ προσέττεσθαι, πρᾶγμα
ἱερὸν, καὶ θεῶν παιδεύμα, καὶ ἀνθρώπων σο-
φῶν ἐπιτήδευμα· μηδ' ὑπὸ δολείαν γενέσθαι
νόμῳ, μηδ' ὑπὸ Φέβον, καὶ τιμωρίαν δικαστη-
ρίῳ, μηδ' ὑπὸ ψῆφον, καὶ πατρὸς ἀπειλὴν, καὶ
ὀργὴν ἰδιωτικὴν. ὥς τε καὶ εἰ τῷτο σοὶ σαφῶς
ἔτωσι, καὶ διαῤῥήδην ἔλεγον, ἃ βέλομαι, ἃ δὲ
θεραπεύω δυνάμενος, ἀλλ' ἐμαυτῷ μόνῳ τὴν τέ-
χνην οἶδα, καὶ τῷ πατρὶ, τοῖς δ' ἄλλοις ἀπα-
σιν ἰδιώτης εἶναι βέλομαι· τίς τύραννος οὕτω
βίαιος,

23. Nemo vnus, arbitror. Medicina vero quo
honestior est et vitae vtilior, tanto liberior esse
debet vtentibus; et praerogatiuam habere hanc
artem iustum est in ipsa vtendi potestate; cogi
autem nihil, nec imperari, rem sanctam, tradi-
tam a Diis, sapientium virorum studium; nec
feruituti legum subiici, neque metui et poenae
iudicii neque suffragio, et minis patris, et irae
hominum imperitorum. Itaque etiamsi hoc aperte
tibi ac diserte dixissem, *Nolo, neque curo, licet
possim, sed mihi soli artem noui, atque patri, re-
liquis omnibus indoctus esse volo*: quis tyrannus

βίαιος, ὡς ἀναγκάσαι ἂν καὶ ἄκοντα χρῆσθαι τῇ τέχνῃ; τὰ γὰρ τοιαῦτα, ἱκετεῖαις καὶ δεήσεσιν, ἔ νόμοις καὶ ὀργαῖς, καὶ δικαστηρίοις ὑπάγειν, οἶμα, προσήκει· πείθεσθαι τὸν ἱατρὸν χρὴ, ἔ κελεύεσθαι, βάλεσθαι, ἔ φοβεῖσθαι, ἐπὶ τὴν θεραπείαν ἔκ ἄγεσθαι, ἐκόντα δὲ ἐρχόμενον ἥδεσθαι· πατρικῆς δ' ἀνάγκης ἄμοιρος, ἀτελὲς ἡ τέχνη, ὅπως γε τοῖς ἱατροῖς καὶ δημοσίαι αἱ πόλεις τιμᾶς, καὶ προεδρίας, καὶ ἀτελείας, καὶ προνομίας διδῶσι.

Ταῦτα μὲν ἔκ ἀπλῶς ἀνείχον εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ καὶ σὺ διδαξαμένους με, καὶ πολλὰ ἐπιμεληθέντος, καὶ ἀναλαβάντος, ὡς μάθοιμι,
πρὸς

ita violentus, qui cogere audeat, et inuitum arte sua vti aliquem velit? Haec enim talia supplicationibus et precibus, non legibus et iris, et iudiciis subicere, puto, conuenit. Persuasionem vinci medicum oportet, non imperio; velle, non terreri; ad curationem non compelli, sed sponte venientem gaudere. Necessitatis autem a patre impositae expers et immunis ars est, cum medicis publice etiam ciuitates, honores, et sedem antiquiorem, et immunitates, et praerogatiuas tribuant.

24. Haec igitur haberem, quae simpliciter pro arte dicerem, etiam si tibi, cum docendum me curasses, et prouidisses multum, et in doctrinam meam

πρὸς μίαν ὁμῶς θεραπείαν, καὶ ταύτην δυνατὴν
ἔσαν, ἀντέλεγον. νυνὶ δὲ καὶ κεῖνο ἐννόησον, ὡς
πάντ' ἅπασιν ἀγνωμον ποιῆς, ἐκ ἐὼν με χρῆ-
σθαι μετ' ἐλευθερίας ἐμῷ κτήματι. ταύτην
ἐγὼ τὴν τέχνην ἔχ' ὑὸς ὢν σὸς ἐξέμαθον, ἔδδ
τῷ σῷ νόμῳ ὑποκείμενος, καὶ ὁμῶς αὐτὴν μα-
μάθηκά σοι, καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας,
ἔδδεν παρὰ γ) σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων. τίνα
διδά-

meam impendisses, in vna tamen hac curatione,
eaeque meae potestatis, repugnarem. Iam vero
illud etiam cogita, quam praeter omnem ratio-
nem facias, cum meo me peculio libere uti non
pateris. Hanc ego artem, cum tuus non essem
filius, edidici, cum tuae legi subiectus non essem:
et tamen tibi eam didici: primus fructum illius
percepisti. Nihil a te ad discendum praesidi ha-
beo.

7. Μεμάθηκά σοι — ἔδδεν παρὰ] Transpo-
nantur. *Gnietus*. Mens *Gnietus* videtur haec
esse, legendum nempe ordine mutato: καὶ
ὁμῶς αὐτὴν μεμάθηκά σοι, ἔδδεν παρὰ σὲ
πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, καὶ πρῶτος αὐτῆς
ἀπολέλαυκας. Et sic sane sensus vulgatae
non cohaerens fit apertissimus. *Reitz.*

Πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας] Non bene ista
continuantur, πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας,
ἔδδεν παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, *Primus
artis medicae, quam ego didici, fructum per-
cepisti o pater, nihil habens a te ad discendum
filius.* Nec est, quod dicas, nominatiuum
hic

διδάσκαλον ἐμισθώσω; τίνα Φαρμακῶν πα-
ρασκευήν; οὐδ' ἡντιναοῦν· ἀλλὰ πενόμενος
ἐγώ, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀποροῦμενος, καὶ
ὑπὸ

beo. Quem magistrum conduxisti? quem medi-
camentorum apparatus *emissi*? Nihil quidquam.
Sed pauper ego, et necessariis rebus destitutus,
mise-

hic poni pro genitiuo consequentiae: nihilo
enim minus contorta erit, et minime Luciana
oratio. At erit digna Luciano, si deleta
unica literula sic legamus et interpungamus,
Καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαινκας. Οὐδέν
παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχω. Τίνα δι-
δάσκαλον κ. τ. λ. Hoc certe in interpretan-
do secutus sum. *Gesner*. Non inficior emen-
dationem a *Gesnero* propositam ita corrigere
vulgatam, ut sensus sic melior prodeat; nec
dubitarem sic edere, si filius adhuc discens
inducatur; sed cum non amplius sit discipu-
lus, at iam in arte magister, magis natura-
lis et simplex sit oratio *Guieti* more in ordi-
nem redacta. At si ordinem inuerti non
placet, pro ἔχων possis legere, παρέχων.
Nam παρὰ facile omitti potuit propter iatis
prope praecedens παρὰ. Ita ut παρέχων
tum ad patrem pertineat, sensusque sit: *primus*
artis meae fructum percepisti; nihil a te
(de tuo) *ad discendum* praebens. Habes hic,
Lector, tres coniecturas; tu elige *Gesneri*
aut *Guieti* emendationem, quas meae prae-
pono. *Reitz*.

ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἐλεζόμενος, ἐπαιδευόμεν.
καὶ μοι τοιαῦτα παρὰ τῆ πατρὸς ἦν πρὸς τὸ
μαθεῖν ἐφύδια, λύπη, καὶ ἐρημία, καὶ ἀπορία,
μῦθος οἰκείων, καὶ ἀποστροφὴ συγγενῶν. ἀντὶ
τέτων τοίνυν χρῆσθαι μετὰ τῇ τέχνῃ ἀξιοῖς, καὶ
δεσπότης εἶναι θέλεις τῶν ὅτ' ἐκ ἡσθα δεσπό-
της, πεπορισμένων. ἀγάπα, εἴ τι σε καὶ πρό-
τερον ἐκὼν ἔ' προσφείλων, εὖ ἐποίησα, μηδε-
μιάν μηδὲ τῆ γε χάριν ἀπαιτεῖσθαι δυνάμενος.

Οὐ δὴ δεῖ τὴν εὐποιῖαν τὴν ἐμὴν, ἀνάγκην ἐς
τὸ λοιπὸν μοι γεῖεσθαι, ἔδὲ τὸ, ἐκόντα εὐερ-
γεῖσθαι, ἀφορμὴν τῆ ἀκόντα κελεύεσθαι κα-
ταστῆναι, οὐδ' ἔθος ὑπάρξαι τοῦτο, τὸ ἅπαρ
τινὰ λασάμενον, πάντας ἐς αἰεὶ θεραπείην,
ἐπό-

miseriordia magistrorum eruditus sum. Talia
mihi erant a patre ad discendum viatica, tristitia,
solitudo, inopia, odium familiare, auersatio
cognatorum. Pro his igitur uti arte mea postu-
las, et dominus esse eorum, quae suppeditata
mihi sunt, cum dominus non esses. Satis habe-
re, si quid tibi prius ultro, cum nihil deberem,
benefeci, cum nullam, nedum huiusce tanti mu-
neris, gratiam possem repolci.

25. Non sane debet beneficentia mihi mea ne-
cessitas reliquo tempore fieri, neque, quod vo-
lens bene merui, causa constitui, cur inuito im-
perari possit: neque illa consuetudo existere, ut
qui semel aliquem sanauerit, omnes in perpe-
tuum

ὁπόσους ἂν ὁ θεραπευθεὶς θέλῃ· ἐπεὶ δεσπότας ἂν ἔτω καὶ ἡμῶν εἴημεν τὰς θεραπευομένους κεχειροτονηκότες, καὶ μισθὸν τὸ δαλεύειν αὐτοῖς, καὶ τὸ πάντα κελεύουσιν ὑπηρετεῖν προδωκότες· ἔτι γένοιτ' ἂν ἀδικώτερον; διότι σε νοσήσαντα χαλεπῶς ἔτως ἀνέστησα, διὰ τῆτο νομίζεις ἐξεῖναι σοι καταχρησθῆναι μετὰ τῇ τέχνῃ;

Ταῦτα μὲν ἔν εἶχον ἂν λέγειν, εἰ καὶ δυνατὰ μοι ἔτος προσέταπτεν. ἐγὼ δὲ μὴ πάντως ἅπασι, μηδὲ πρὸς ἀνάγκην ὑπῆρχον. νῦν δὲ ἡ δὴ σκέψασθε καὶ οἷά ἐστιν αὐτὰ τὰ ἐπιτάγματα· ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ ἰάσω, Φησί, μεμνηνότες, μὲμνη δὲ καὶ ἡ γυνή, καὶ τὰ ὅμοια πάσχει (τῆτο γὰρ οἶεται) καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀπ-
έγνω-

tuum curet, quotquot is, qui curatus est, voluerit. Alioquin dominos ea ratione in nos constituerimus quos curamus, et mercedem ultro ipsis dederimus, seruiendi illis, et quidquid imperent ministrandi: quo quid fieri possit iniustius? Quoniam te difficili adeo morbo laborantem fuscitavi, propter ea licere tibi putas abuti arte mea?

26. Haec haberem dicere, etiam si ea mihi iste imperaret, quae possem; ego vero nec omnibus omnino, neque *ut* necessitate coactus, parerem. Nunc vero iam confiderate etiam, qualia sint istius imperia. Cum enim me sanaueris, inquit, furiosum; furiosa autem sit etiam uxor eodemque modo affecta, sic enim arbitratur, et ab aliis simi-
listet

ἐγνώσαι, δύνασαι δὲ σὺ πάντα ὡς ἔδειξας, ἰὼ
καὶ ταύτην, καὶ ἀπάλλαττε ἤδη τῆς νόσου. τῷ-
το δὲ ἔτῳσί μὲν ἀπλῶς ἀκῆσαι, πάντῃ εὐλογον
ἂν δόξαιε, καὶ μάλιστα ἰδιώτῃ, καὶ ἀπείρῳ ἰα-
τρικῆς. εἰ δέ με ἀκῆσετε ὑπὲρ τῆς τέχνης δι-
καιολογεμένῃ, μάθοιτ' ἂν ὡς ἔτε πάντα ἡμῖν
φανερά ἐστιν, ἃ τῶν νοσημάτων φύσεις πα-
ραπλήσιοι, ἔτ' ἰασις ἢ αὐτὴ, ἔτε φάρμακα τὰ
αὐτὰ ἐπὶ πάντων ἰσχυρὰ, καὶ τότε ἔσαι δῆλον,
ὡς πανμπολὺ τῷ μὴ βέλεσθαι τι, τὸ μὴ δύνα-
σθαι διαφέρει. ἀνάσχεσθε δέ με τὰ περὶ τέ-
χων φιλοσοφῆντος, καὶ μὴ ἀπειροκαλον, μηδ'
ἐξαγώνιον, μηδ' ἄλλότριον, ἢ ἀκαιρον ἡγήση-
σθε τὸν περὶ τῶν τοιούτων λόγον.

Πρῶτα

*liter deposita; possis autem tu omnia, quod ostendi-
sti: sana hanc etiam, et morbo libera. Hoc au-
tem si ita simpliciter audias, rationabile omnino
videatur, indocto praesertim, et medicinae im-
perito. Si vero me audieritis causam pro arte
dicentem, intelligetis, neque omnia esse in no-
stra potestate, neque naturas morborum esse si-
miles, neque curationem eandem, neque eadem
medicamenta valida ad omnia. Et tunc appare-
bit, quantum distent, non velle aliquid, et,
non posse. Sed ferte me de hisce rebus philoso-
phantem, nec ineptam, aut euagantem extra
causam, aut alienam aut intempestivam earum
rerum disputationem putate.*

27. Ac

Πρῶτα μὲν δὴ σωμαίων φύσεις, καὶ κράσεις
 ἔχαι αὐταί, καὶ ὅτι μάλιστα ἐκ τῶν ὁμοίων
 συνεσάναι ὁμολογῶνται. ἀλλὰ τὰ μὲν τῶνδε,
 τὰ δὲ τῶνδε, μᾶλλον ἢ ἔλαττον μετέχει. καὶ
 λέγω τῆτο ἔτι περὶ τῶν ἀνδρείων, ὡς ἔδὲ ταῦ-
 τα πᾶσιν ἴσα, ἢ ὅμοια, ἔτε τῇ κράσει, ἔτε
 τῇ συστάσει, διάφορα γὰρ δὴ καὶ μεγέθει, καὶ
 εἶδει, ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίνεσθαι αὐ-
 τοῖς· καὶ τὰ μὲν, εὐίατα εἶναι, καὶ πρὸς τὴν
 θεραπείαν ἀναπεπταμένα, τὰ δὲ, τέλειον ἀπε-
 γνωσμένα, καὶ ῥαδίως ἀλισκόμενα, καὶ κατὰ
 κράτος ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα. τὸ
 τοίνυν οἶεσθαι πάντα πυρετὸν, ἢ πᾶσαν Φθόνην,
 ἢ περιπνευμονίαν, ἢ μανίαν, μίαν καὶ τὴν αὐ-
 τήν

27. Ac primum quidem naturae corporum ac
 temperaturae non sunt eadem, licet maxime si-
 milibus ea constare *elementis* notum sit; sed illo-
 rum alia aliorum maiorem minoremue partem ha-
 bent. Et loquor adhuc de solis virorum corpo-
 ribus: cum neque haec paria omnibus aut similia
 sint, neque temperatura, neque consistentia; di-
 versos sane et magnitudine et specie morbos in
 illis existere necesse est; et alia quidem sanatu
 esse facilia, et curationi opportuna; alia autem
 plane desperata, quae et capiantur facile, et vi a
 morbis superentur. Putare igitur febriem omnem,
 aut tabem, aut pulmonum morbum, aut furo-
 rem

τὴν ἔσαν τῷ γένει, ὁμοίαν ἐπὶ παντὸς εἶναι
 σώματος, ἔ σωφρονέντων, ἔδὲ λελογισμένων,
 ἔδὲ τὰ τοιαῦτα ἐξητακόντων ἐστὶν ἀνθρώπων·
 ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐν μὲν τῷδε, ῥαδίον ἰᾶσθαι, ἐν
 δὲ τῷδε, ἐκ ἑτέ. ὥσπερ, οἶμαι, καὶ πυρὸν,
 ἦν τὸν αὐτὸν ἐς διαφόρας χώρας ἐμβάλης, ἄλ-
 λως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ βαθείᾳ, καὶ ποτι-
 ζομένῃ, καὶ εὐηλίῳ, καὶ εὐηνέμῳ, καὶ ἐξεργασ-
 μένῃ, ἀναφύσεται, εὐθαλής, οἶμαι, καὶ εὐ-
 τροφός, καὶ πολυχὴς καρπός, ἄλλως δὲ ἐν ὄρει,
 καὶ ὑπολίθῳ γηδίῳ, ἄλλως δὲ ἐν δυσηλίῳ, ἄλ-
 λως δὲ ἐν ὑπωρείᾳ, καὶ ὄλῳ, διαφόρως κατ'
 ἐκάστας τόπας. ἔτω δὲ καὶ τὰ νοσήματα παρὰ
 τὰς ὑποδεξαμένους τόπας, ἢ εὐφορα, ἢ εὐτροφα,
 ἢ

rem, vnum eundemque esse in omni corpore, ge-
 nere similem; non est hominum prudentium, qui
 rationes harum rerum subduxerint, et exquisiue-
 rint. Verum idem morbus in hoc sanatu facilis
 est, in alio non item. Quemadmodum, puto,
 triticum si idem in diuersos agros spargas, aliter
 in campestri et profundo, et irriguo, et aprico,
 et bonis ventis opposito, et culto, enascetur;
 laetum puto, et pingue, et fructus inde multi-
 plex: aliter autem in monte, et lapidoso tenui-
 que solo; aliter in eo quod solem non habet, ali-
 ter ad montis radices, et in vniuersum pro loco-
 rum diuersitate diuersimode. Sic vero etiam mor-
 bi pro locis, qui eas suscipiunt, aut facile auge-
 scunt,

ἢ ἐλάττω γίγνεται. τὸ τοῖνον ὑπερβὰς δ πατὴρ, καὶ ἕλον ἀνεξέτασον καταλιπὼν, ἀξιοῖ παῖσαν μανίαν τὴν ἐν ἅπαντι σώματι, ὁμοίαν εἶναι, καὶ τὴν θεραπείαν ἴσην.

Πρὸς δὲ τέτοις τοσέτοις ἔσιν, ὅτι τὰ γυναι-
κεῖα σώματα πάμπολλυ τῶν ἀνδρείων διαφέρει,
πρὸς τε νόσῃ διαφορὰν, καὶ πρὸς θεραπείας ἐλ-
πίδα, ἢ ἀπόγνωσιν, ῥάδιον καταμαθεῖν. τὰ
μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν εὐπαγῇ, καὶ εὐτονα, πό-
νοις, καὶ κινήσεσι, καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτῃ γεγυ-
μνασμένα, τὰ δὲ, ἔκλυτα, καὶ ἀσυμπαγῇ, ἐν
σκιά τετραφημένα, καὶ λευκὰ αἵματος ἐνδεία,
καὶ θερμοῦ ἀπορία, καὶ ὑγροῦ περιττοῦ ἐπιέ-
ρσια· εὐαλωτότερα τοῖνον τῶν ἀνδρείων, καὶ
ταῖς

scunt, ac nutriuntur, aut minuuntur. Hoc igi-
tur praeteriens pater, ac vniuersum inexploratum
relinquens, postulat furorem omnem, in quo-
cunque sit corpore, similem esse, et parem eius
curationem.

28. Praeter haec vero tot ac tanta, illud etiam
facile est ad intelligendum, corpora muliebria,
multum a virilibus distare, tum ad morbi diffe-
rentiam, tum ad spem vel desperationem curatio-
nis. Virorum quippe corpora solida, neruosa,
laboribus et motionibus, et subdiali victu exer-
citata: altera vero soluta, mollia, in umbra nu-
trita, alba sanguinis et caloris defectu, et humo-
ris multi affluentia; magis proinde, quam sunt
virilia,

ταῖς νόσοις ἐκκεῖμενα, καὶ τὴν ἰασιν ἔ περιμέ-
νοντα, καὶ μάλιστα πρὸς μανίας εὐχερέστερα. ἄτε
γὰρ πολὺ τὸ ὀργίλον, καὶ κῆΦον, καὶ ὀξύκίνη-
τον ἔχουσα, ὀλίγην δὲ τὴν τῷ σώματος αὐτῇ
δύναμιν, ῥαδίως ἐς τὸ πάθος τῆτο κατολισθαί-
νουσιν.

Οὐ δίκαιον τοίνυν παρὰ τῶν ἰατρῶν τὴν ὁ-
μοίαν ἐπ' ἀμφοῖν θεραπείαν ἀπαιτεῖν, εἰδότας
ὡς πολὺ τένυμέσω, βίῳ παντὶ, καὶ πρᾶξειςιν
ὄλαις, καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ἐξ ἀρχῆς εὐ-
θύς κεχωρισμένων. ὅταν τοίνυν λέγῃς, ὅτι μέ-
μνηε, προστίθει ὅτι καὶ γυνὴ ἔσα μέμνηε· καὶ
μὴ σύγχρῃ ταῦτα πάντα τῷ τῆς μανίας ὑπά-
γων ὀνόματι, ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ δοκῇντι· ἀλλὰ
χωρί-

virilia, obnoxia et exposita morbis, et curatio-
nem non sustinentia, et ad furores praeferunt
magis inclinata. Cum enim multum iracundiae
habeant et leuitatis, et valde sint irritabiles, cor-
poris autem parum robusti, facile in hunc mor-
bum labuntur.

29. Iniustum ergo fuerit a medicis similem vtro-
rumque curationem poscere, cum sciamus quam
multum interlit, inter homines vita tota, et o-
mnibus actionibus, et studiis omnibus, statim
a principio inde separatos. Cum ergo dicis, eam
furere, hoc adde, mulierem furere: nec confun-
de ista omnia sub furoris nomen cogens, quod
vnum idemque videtur: sed separa, ut etiam est

χωρίσας ὥσπερ ἐςὶ καὶ ἐν τῇ Φύσει, τὸ δύνα-
 τὸν ἐφ' ἐκάστω σκοπεῖ. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅπερ ἐν
 ἀρχῇ τῶν λόγων εἰπὼν μέμνημαι, τᾶτο πρῶ-
 τόν ἐπισκοπεῖμεν, Φύσιν σώματος τε νεσθέντος,
 καὶ κράσιν, καὶ τίνος πλείονος μετέχει, καὶ εἰ
 θερμότερον, ἢ ψυχρότερον, ἢ ἀκμάζον, ἢ παρ-
 ἡβηκὸς, καὶ μέγα, ἢ μικρόν, καὶ πιμελές, ἢ
 ὀλιγόσαρκον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅλως
 εἴ τις αὐτὰ προεξετάσῃ, πάνυ ἀξιοπίστος ἂν
 εἴη, ἀπεγινώσκων τί, ἢ ὑπισχνέμενος.

Ἐπεὶ καὶ τῆς μανίας αὐτῆς μυρία εἶδετ' ἐςὶ, καὶ
 παμπόλλης ἔχει τὰς αἰτίας, καὶ εἰς τὰς προσ-
 ηγορίας αὐτὰς ὁμοίας. εἰ γὰρ ταυτὸν παρανεεῖν,
 καὶ παραπαλεῖν, καὶ λυττᾶν, καὶ μεμνηνέσθαι,
 ἄλλα

in natura: quid in vnoquoque fieri possit, confi-
 dera. Nos etenim, quod initio orationis huius
 me dicere memini, primum videmus naturam
 corporis et temperamentum; et cuius *qualitatis*
 plus habeat, et vtrum calidius an frigidius, ma-
 turæ ætatis an iam inclinatæ, magnum an par-
 vum, pingue an extenuatum, et omnia in eo
 genere. Et sane si quis ista ante explorauerit, fi-
 de omnino dignus fuerit, siue spem superesse ne-
 get, siue promittat aliquid.

30. Quandoquidem etiam furoris ipsius sex-
 centæ sunt species, isque multas habet causas,
 neque appellationibus similes. Neque enim idem
 est desipere, delirare, rabiosum esse, furere; sed
 hæc

ἀλλὰ ταῦτα πάντα τῷ μᾶλλον ἢ ἥττον ἔχουσθαι
τῇ νόσῳ, ὀνόματά ἐστιν· αἰτία τε, τοῖς μὲν ἀν-
δράσιν ἄλλα, ταῖς δὲ γυναῖξιν ἕτερα, καὶ τῶν
ἀνδρῶν αὐτῶν, τοῖς μὲν νέοις ἄλλα, τοῖς δὲ
γεγηρακόσι διάφοροι, οἷον, νέοις μὲν πλῆθος ὡς
τὸ πολὺ, γέρεσι δὲ διαβολὴ ἀκαίρος, καὶ ὀργὴ
ἄλογος πολλάκις κατ' οἰκείων ἐμπεσῶσα, τὸ μὲν
πρῶτον, διετάραξεν, εἶτα, κατ' ὀλίγον ἐς μα-
νίαν περιέτρεψε· γυναικῶν δὲ πολλὰ καθικνέ-
ται, καὶ ῥαδίως ἐς τὴν νόσον ἐπάγεται, μάλιστα
δὲ μῖσος κατὰ τινος πολὺ, ἢ φθόνος ἐπ' ἐχ-
θρῷ εὐτυχῶντι, ἢ λύπη τις, ἢ ὀργή· κατ' ὀ-
λίγον ταῦτα ὑποτυφόμενα, καὶ μακρῷ χρόνῳ
ἐντρέφόμενα, μανίαν ἀποτελεῖ.

Τοιαῦ-

haec omnia vel asperioris vel mitioris morbi no-
mina sunt. Tum caussae in viris aliae, aliae in
mulieribus; ipsorumque virorum aliae in iuueni-
bus, diuersae in senibus; verbi causa, in iuue-
nibus multitudo plerumque bilis et acrium humo-
rum; in senibus vero calumnia intempestiua, et
irrationabilis ira, contra familiares saepe ingruens,
primo perturbare solet animum, deinde paullatim
in furorem agere. Mulieres autem multa infe-
stant, quibus facile in hunc morbum concitantur,
maxime vero odium contra aliquem vehemens,
aut inuidia aduersus inimicum felicem, aut dolor
aliquis aut ira. Haec paullatim sub cineribus quasi
gliscentia, et alita longo tempore, furorem efficiunt.

Τοιαῦτά σοι, ὦ πάτερ, καὶ ἡ γυνὴ πέπονθε, καὶ ἴσως τι λελύπηκεν αὐτὴν ἑναγχος. οὐδὲν γὰρ ἐκείνη ἐμίσει, πλὴν ἔχεται γέ, καὶ ἐκ ἂν ἐκ τῶν παρόντων ὑπ' ἰατρῶ θεραπευθῆναι δύνατο, ὡς εἶγε ἄλλος τις ὑπόσχοιτο, εἴ τις ἀπαλλάξειε, μίσει τότε ὡς ἀδικῶντα ἐμέ. καὶ μὴν καὶ κείνο, ὦ πάτερ, ἐκ ἂν ὀκνήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ καὶ μὴ τελέως ἔτως ἀπέγνωσο, ἀλλὰ τις ἔτι σωτηρίας ἐλπίς ὑπεφαίνεται, ἐκ ἂν ἐδὲ ἔτω βραδίως προσηψάμην, ἐδ' αὖ προχείρως Φάρμακον ἐγγέαι ἐτόλμησα, δεδιώς τὴν τύχην, καὶ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δυσφημίαν· ὅρᾳς ὡς οἴονται πάντες εἶναι τι μῖσος πρὸς τὰς προγόνους πάσαις μητρῴαις, καὶ ὥσι χρησαί, καὶ τινὰ κοινὴν

31. Talia, Pater, vxori tuæ euenerunt, et forte nuper aliquid illam dolore affecit: nihil enim illa oderat: veruntamen tenetur, neque a præsensentibus *malis* sanari medici opera potest. Quare si quis alius promiserit, si quis liberauerit eam; tum odio me, tanquam iniuriæ auctorem, persequere. Quin illud, pater, non pigebit dixisse: etiam si non ita plane desperata res esset, sed aliqua adhuc salutis spes adfulgeret; ne sic quidem ita facile attingerem, nec promte medicamentum auderem infundere, fortunam veritus et *imminentem* a multis infamiam. Vides, vt omnes arbitrentur, esse quoddam in priuignos odium novercis omnibus, quantumvis bonæ sint, et communem

καινήν μανίαν ταύτην γυναικείαν αὐτὰς μεμνη-
ναι; τάχα ἔντις ὑπώπτευσεν, ἄλλως χωρήσαν-
τος τῷ καιῷ, καὶ τῶν Φαρμάκων ἔδινηθέντων,
κακοήθη καὶ δολερὰν τὴν θεραπείαν γεγονέναι.

Καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικὸς, ὧς πάτερ, ἔτιω
ἔχει· καὶ πάνυ σοι τετηρητικῶς λέγω· ἔποτε
ῥᾶον ἔξει, καὶ μυριάκις πῶς τῷ Φαρμάκῳ· διὰ
τῷ ἐπιχειρεῖν ἐκ αἰσίου, εἰ μὴ πρὸς μόνον τὸ
ἀποτυχεῖν με καταπεύγεις, καὶ καταδοξία περ-
βαλεῖν θέλεις. ἔασον ὑπὸ τῶν ὁματέχων φθο-
ρεῖσθαι. εἰ δὲ με ἀποκηρύξης πάλιν, ἐγὼ μὲν,
καίτοι πάντων ἔρημος γενόμενος, ἔδην κατὰ σὲ
δεινὸν εὖξομαι. τί δ' ἂν, ὅσπερ μὴ γένοιτο, αἰ-
θίς

munem quendam muliebrem furorem omnes fu-
rere. Facile igitur aliquis, si secus malum cue-
niat, nec potentia satis sint medicamenta, suspi-
cetur, malignam et subdolan curacionem fuisse.

32. Ita se habent, Pater, res vxoris tuæ: et
omnino tibi post obseruationem institutam dico,
nunquam illa habebit mollius, si decies milles
de medicina biberit; propterea conari non est ope-
rae pretium, nisi me ad hoc solum vrges, vt
excidam conatu, et infamiam vis mihi contrahe-
re. Patere, vt inuideant mihi artis aemuli. Si
vero denuo me abdicaueris, nihil equidem, licet
desertus ab omnibus, malum tibi imprecabor.
Quid si vero, quod abominor, redeat morbus?

Θις ἡ νόσος ἐπανελθοί; (Φιλῆ γάρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθιζόμενα, παλινδρουεῖν) τί με πρᾶξαι δεήσει; θεραπεύσω μὲν εὖ ἴσθαι καὶ τότε, καὶ ἔποτε λείψω τὴν τάξιν, ἣν τὰς παῖδας ἔταξεν ἡ Φύσις, αὐτὲς τὰ γένος τὸ ἐπ' ἐμαυτῷ ἐπιλήσομαι. εἴτ' ἂν σωφρονήσης, αὐθις ἀναλαμβάνουσιν πρῶποτε πισθεῖσαι με δεῖ; ὁρᾷς ἤδη, καὶ ταῦτα ποιῶν, ἐπισπᾷ τὴν νόσον, καὶ ὑπομνήσκεις τὸ πάθος· χθρὲς, καὶ πρῶν, ἐκ τηλικύτων κακῶν ἀνασφάλλας, διατείνῃ, καὶ βοᾷς, καὶ τὸ μέγιστον, ὀργίζῃ, καὶ πρὸς μῖσος τρέπῃ, καὶ τὰς νόμους ἀνακαλῇ. οἶμοι πατέρες, τοιαῦτ' ἦν σοὺ καὶ τῆς πάλαι μανίας τὰ πρσοῖμα.

Solent enim quodammodo tales, si irritentur, recurrere, quid mihi faciendum erit? Curabo quidem tunc etiam, bene noveris, et stationem, in qua collocavit natura liberos, nunquam deferam, neque unquam generis mei obliuiscar. Deinde ubi resipueris, rursus quondam te recepturum me, credendum est. Vides iam, dum ista facis, arcessis morbum, et malum quasi admones. Hec et nudius tertius ex tantis malis recreatus contendis, et clamas, et, quod maximum, irasceris, et ad odium verteris, et leges iterum aduocas. Hei mihi! Patere, talia erant etiam superioris furoris tui exordia!

Φάλα-

Φάλαρις πρῶτος.

Επεμψεν ἡμᾶς, ὦ Δελφοί, ὁ ἡμέτερος δυνά-
σης Φάλαρις, ἄζοντας τῷ θεῷ τὸν ταῦρον
τῆτον, καὶ ὑμῖν διαλεξομένους τὰ εἰκότα ὑπὲρ
τε αὐτῶ ἐκείνους, καὶ ὑπὲρ τῶ ἀναθήματος. ὦν
μὲν ἔν ἐνεκα ἤκαμεν, ταῦτά ἐσιν· ἃ δέ γε πρὸς
ὑμᾶς ἐπέσειλεν· Ἐγώ, Φησιν, ὦ Δελφοί, καὶ
παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἕλλησι, τοιῶτος ὑπο-
λαμβάνεσθαι, ὅποιός εἰμι, ἀλλὰ μὴ ἐποῖον ἢ
παρὰ τῶν μισούντων καὶ φθονούντων φήμη ταῖς
τῶν ἀγνοούντων ἀκοαῖς παραδέδωκεν, ἀντὶ τῶν
πάντων ἀλλαγαίμην ἄν. μάλιστα δὲ παρ' ὑμῖν,
ὅσω ἱεροί τέ ἐσε, καὶ πάρεδροι 1) τοῦ Πυθίου,
καὶ

Phalaris Prior.

Misit nos, Delphi, dynasta noster Phalaris, qui
ferremus Deo taurum hunc, et apud vos, quae
opportuna viderentur, de ipso pariter ac de munere
differeremus. Cuius igitur rei gratia venimus, haec
est. Quae autem vobis nuntiari iussit, ista: Equi-
dem, inquit, Delphi, cum apud omnes Graecos
talis haberi, qualis sum, non qualem orta ab ini-
micis et invidis fama ignorantium auribus tradi-
dit, rebus omnibus redemerim, tum in primis
apud vos, in quantum et sacrosancti estis, et ac-
colae

O 5

1. Πάρεδροι] Qui in eodem folio sedent, eius-
dem

καὶ μονονὰ σύννομοι, καὶ ὁμωρόφιοι τῷ θεῷ. ἡ-
 γῶμαι γὰρ, εἰ ὑμῖν ἀπολογησαίμην, καὶ πείσαι-
 μαι μάτην ὧμὸς ὑπελῆφθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐ-
 πασι δι' ὑμῶν ἀπολελογημένος ἔσσεσθαι. καλῶ
 δὲ, ὧν ἐρῶ, τὸν θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν οὐκ
 ἔστι δῆπερ παραλογίσασθαι, καὶ ψευδεὶ λόγῳ παρ-
 αγαγεῖν. ἀνθρώπους μὲν γὰρ ἴσως ἐξαπατήσαι
 ῥᾴδιον· θεὸν δὲ, καὶ μάλιστα τῷτον, διαλαθεῖν
 ἀδύνατον.

Ἐγὼ γὰρ ἐ τῶν ἀφανῶν ἐν Ἀκράγαντι ὢν,
 ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος εὖ γεγονώς, καὶ τραφεὶς
 ἐλευθε-

colae Pythii, et tantum non contubernales sub
 eodem tecto Dei. Arbitror enim, si probare vo-
 bis causam possim, et persuadere, temere crude-
 lem me putari; etiam reliquis omnibus per vos
 me fore purgatum. Aduoco autem eorum, quae
 dicam, testem illum Deum, quem non licet ni-
 mirum arguto sermone fallere, vel mendaci ora-
 tione circumuenire. Etenim homines forte falle-
 re facile est, Deum autem, hunc maxime, ut quis
 subterfugiat, fieri non potest.

2. Ego enim non ignobilium Agrigenti vnus,
 sed si quis alius bene natus, et educatus liberali-
 ter,

dem honoris imperiique participes, de Diis
 non modo vſitatum, sed et de mortalibus,
 quos ad Deorum dignitatem euectos συνθρό-
 νως et παρῆδρας vocabant. Reitz.

ἐλευθερίως, καὶ παιδείᾳ προσεσχηκώς, αἰεὶ διε-
τέλεον, τῇ μὲν πόλει δημοτικὸν ἑμαυτὸν παρέ-
χων, τοῖς δὲ συμπολιτευομένοις, ἐπιεικῇ, καὶ
μέτριοι. βίαιον δὲ, ἢ σκαλὸν, ἢ ὕβριστικόν, ἢ
αὐθιγᾶσον, εἰδὲς ἔδδεν ἐπειάλει με τῷ προτέ-
ρῳ ἐκείνῳ βίῳ. ἐπειδὴ δὲ ἐώρων τὰς τάναντίας
μοι πολιτευομένας ἐπιβαλεῦντας, καὶ ἐξ ἅπαν-
τος τρέπεσθαι ἀνελεῖν με ζητῶντας (διηρητο δὲ ἡ-
μῶν τότε ἡ πόλις) μίαν ταύτην ἀποφυγὴν καὶ
ἀσφάλειαν εὕρισκον, τὴν αὐτὴν ἅμα καὶ τῇ πό-
λει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ, ἐμμένας
μὲν ἀναστῆναιμι, καὶ παύσαιμι ἐπιβαλεῦντας,
τὴν πόλιν δὲ σωφρονεῖν καταναγκάσαιμι. καὶ
ἦσαν

ter, studiis doctrinae animum applicui, semper
popularem me in ciuitate praestiti, iisque, qui
mecum in republica versarentur, aequum et mo-
deratum. Vim autem a me factam, aut sinisteri-
tatem, aut superbam contumeliam, aut nimiam
pertinaciam ad suum omnia arbitrium referentem,
nemo vnquam in priori illa vita mea accusauit.
Cum vero viderem, qui mihi obtrectarent in re-
publica, eosdem insidias mihi struere, et omni
modo necem meam quaerere, dissidiis autem tum
nostra vexabatur ciuitas, solum illud perfugium
et securitatem inueni, eandemque simul salutem
ciuitatis, si vindicato mihi imperio, cum reprim-
merem illos infidiatores, tum ciuitatem sana sequi
consilia cogerem. Erant etenim non pauci qui
ista

ἦσαν γὰρ ἐκ ὀλίγοι ταῦτ' ἐπανέντες ἄνδρες μέ-
τριοι, καὶ Φιλοπόλιδες, οἱ καὶ τὴν γνώμην ἡδε-
σαν τὴν ἐμὴν, καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην.
τέτοις συναγωνισαῖς χρησάμενος, ῥαδίως ἐκρά-
τησα τῆς ἐπιχειρήσεως.

Τέντεῦθεν οἱ μὲν ἐκ ἔτι ἐτάραττον, ἀλλ'
ὑπήκον· ἐγὼ δὲ ἤρχον, ἡ πόλις δ' ἀσασίαςος
ἦν. σφαγὰς δὲ, ἡ ἐλάσεις, ἡ δημεύσεις, εἰδὲ
κατὰ τῶν ἐπιβεβλευκότων εἰσγαζόμεν, καὶ τοι
ἀναγκάϊον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν ἐν ἀρχῇ τῆς ду-
νασείας μάλιστα. Φιλανθρωπία γὰρ, καὶ πραό-
τητι, καὶ τῷ ἡμέρῳ, καὶ ἰσοτιμίας, θαυμα-
σίως ἐγὼ ἠλπιζον ἐς τὸ πείθεσθαι προσάξεσθαι
τέττας. εὐθύς γέν τοῖς μὲν ἐχθροῖς ἐσπείσμεν,
καὶ

ista laudarent viri moderati, et civitatis amantes,
qui et consilium scirent meum, et conatus illius
necessitatem. Hisce adiutoribus usus, facile co-
gitata perfeci.

3. Ab eo inde tempore nihil illi amplius tur-
bare, sed obsequi; imperium vero ego tenere,
civitas ipsa seditionibus esse libera. Caedes au-
tem, aut exilia, aut publicationes bonorum, ne-
que contra hos, qui insidiati mihi fuerant, exer-
cui, quamquam necessarium talia audere, in prin-
cipio potestatis maxime. Humanitate enim, et
mansuetudine, et miti atque civili ratione eos
tractandi, mirifice sperabam ad obsequium illos
me redacturum. Quare celeriter induciis et pace
facta

καὶ διηλλάγμην, καὶ συμβέλοις καὶ συνεξίοις ἐ-
 χρώμην τοῖς πλείοις αὐτῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐ-
 τὴν ὄρων ὀλιγωρία τῶν προεσώτων ἡεφθαρμέ-
 κην, τῶν πολλῶν κλεπτόντων, μᾶλλον δὲ ἀρ-
 παζόντων τὰ κοινὰ, ὑδάτων τε ἐπιέρροιας ἀνε-
 κτήσάμην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀναστάσειν ἐκόσ-
 μησα, καὶ τειχῶν περιβολῇ ἐκράτυνα, καὶ τὰς
 προσόδους, ὅσαι ἦσαν κοινὰ τῇ τῶν ἐφεσώτων
 ἐπιμελείᾳ, ξαδίως ἐπῆυξησα, καὶ τῆς νεολαίας
 ἐπεμελέμην, καὶ τῶν γερόντων πρένουν, καὶ
 τὸν δῆμον ἐν θέαις καὶ διανομαῖς, καὶ πανηγύρε-
 σι, καὶ δημοθοινίαις, διῆγον· ὕβρεις δὲ παρθέ-
 νων, ἢ ἐφύβων διαφθορά, ἢ γυναικῶν ἀπα-
 γωγὰ, ἢ δορυφόρων ἐπιπέμψεις, ἢ δεσποτικῇ
 τις ἀπειλῇ, ἀποτρόπαιά μοι καὶ ἀκῶσαι ἦν.

Ἦδη

facta conciliatus sum hostibus, et consilio atque
 conuictu plerorumque usus sum. Urbem porro
 ipsam videres magistratuum negligentia perditam,
 quum vulgo homines furtis, vel rapinis potius,
 rem publicam vastarent; hinc aquaeductibus re-
 creauī, hinc aedificiis excitatis exornaui, hinc
 iuuenibus circumpositis muniui, publicosque re-
 ditus eorum, quos praefeci, cura auxi facile, et
 iuuentutis curam suscepi, et prospexi senibus, et
 populum spectaculis, congiariis, diebus festis, et
 epulis publicis, detinui. Virginum vero contu-
 meliae, aut corruptiones adolescentum, aut con-
 iuges abductae, aut immissi satellites, aut heriles
 mīrae, res auditu etiam mihi abominabiles.

4. Iam-

Ἦδη δὲ καὶ περὶ τῆ ἀφῆναι τὴν ἀρχὴν, καὶ καταθέσθαι τὴν δυναστείαν, ἐσκοπέμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσαιτο ἂν τις ἐννοῶν. ἐπεὶ τό γε ἄρχειν αὐτὸ, καὶ πάντα πράττειν, ἐπαχθὲς ἦδη, καὶ σὺν Φθόνῳ καματηρὸν ἐδόκει μοι εἶναι· τὸ δ' ὅπως μηκέτι τοιαύτης τινὸς θεραπείας δεήσεται ἡ πόλις, τῶτ' ἐζήταν ἔτι· καὶ γὰρ μὲν ὁ ἀρχαῖος περὶ ταῦτα εἶχον. οἱ δὲ ἦδη τε συνίσαντο ἐπ' ἐμὲ, καὶ περὶ τῆ τρόπῃ τῆς ἐπιβελῆς, καὶ ἀποστάσεως ἐσκοπῶντο, καὶ συνωμοσίας συνεκρότουσαν, καὶ ὅπλα ἠθροίζον, καὶ χρήματα ἐπορίζοντο, καὶ τὰς ἀσυγγείτονας ἐπεκαλῶντο, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Λακεδαιμονίᾳς καὶ Ἀθηναίᾳς ἐπρεσβεύοντο. ἃ μὲν γὰρ
περὶ

4. Iamque de dimittendo imperio, de potestate deponenda, cogitabam, illud solum deliberans, quomodo secura hoc facere quis posset? cum ipsum imperare, et agere omnia, iam molestum mihi, et cum invidia laboriosum videretur. Iamque illud quaerebam, quomodo *eo adduci res posset, ut* tali quadam curatione non amplius indigeret ciuitas. Atque ego antiquae simplicitatis homo haec agitabam. At illi iam contra me consurgere, ac de insidiarum defectionisque ratione dispicere, et comparare coniuratos, et arma congerere, et conferre pecunias, et vicinos aduocare, et in Graeciam ad Spartanos Atheniensesque legatos mittere. Quae de
me

περὶ ἐμῶν αὐτῶν, εἰ ληφθεῖν, ἐδέδοκτο ἤδη αὐτοῖς, καὶ ὅπως με αὐτοχειρίᾳ διασπάσασθαι ἠπειλάν, καὶ ἅς κολάσεις ἐπενόων, δημοσίᾳ σρεβλάμενοι ἐξῆπον. τῶ μὲν δὲ μηδὲν παθεῖν τοιῶτον, οἱ θεοὶ αἵτιοι, Φωράσαντες τὴν ἐπιβελήν. καὶ μάλιστα γὰρ ὁ Πύθιος, ὁ νεῖρατά τε προδείξας, καὶ τὰς μηνύσοντας ἔκαστα ἐπιπέμπων.

Ἐγὼ δὲ ἐνταῦθα ἤδη ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, ἐπὶ τῶ αὐτῶν δέχας νῦν τῷ λογισμῷ γενομένους ἀξιῶ περὶ τῶν τότε πρακτέων μοι συμβελεῦσαι, ὅτε ἀφυλάκτως ὀλίγῃ δεῖν ληφθεῖς, ἐζήταν τινὰ σωτηρίαν περὶ τῶν παρόντων. πρὸς ὀλίγον ἔν τῇ γνώμῃ ἐς Ἀκράγαντα παρ' ἐμὲ ἀποδημήσαντες,

me ipso, si caperer, iam decreta ipsis essent, et ut suis me manibus discerpere minati sint, quasque poenas excogitauerint, in publica tormentorum quaestione facti sunt. Quod quidem nihil tale passus sum, Dii causa fuerunt, deprehendendis insidiis; et in primis quidem Pythius, qui somnia mihi ostenderet, et indices omnium ad me mitteret.

5. Iam hic ego vos, Delphi, rogo, ut in eodem metu *animis et cogitatione* constituti, ipsi consulatis, quid mihi tum faciendum fuerit, cum tantum non per imprudentiam meam captus, salutis aliquam in re praesenti viam quaererem. Parumper igitur animis Agrigentum ad me peregrinati,

τες, καὶ ἰδόντες τὰς παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ
 τὰς ἀπειλὰς ἀνάσαντες, εἶπατε τί δεῖ ποιεῖν.
 Φιλανθρωπία χρησασθαι πρὸς αὐτοὺς ἔτι καὶ
 Φείδεσθαι, καὶ ἀνέχεσθαι, ὅσον αὐτίκα μελλή-
 σοντα πείσεσθαι τὰ ὕστατα; μᾶλλον δὲ γυμνὴν
 ἤδη ὑπέχειν τὴν σφαγὴν, καὶ τὰ φίλτατα ἐν ὀφ-
 θαλμοῖς 2) ὁρᾶν ἀπολλύμενα; ἢ τὰ μὲν τοιαῦτα
 πάνυ ἡλιθίᾳ τινὸς εἶναι, γενναῖα δὲ, καὶ ἀνδρώδη
 διανοηθέντα, καὶ χολὴν ἔμφρονος, καὶ ἡδμη-
 μένᾳ

nati, conspectis illorum apparatibus, minis illorum
 auditis, dicite mihi, quid agendum sit? vtrum hu-
 manitate porro in illos vti *me vultis*, et parcere et
 tolerare, iam statim ultima ab illis subitum?
 aut potius nudum iam iugulum praeberē, et prae
 oculis interire videre, *quae mihi sunt carissima*?
 an ista quidem plane stupidi hominis esse censetis,
 meque fortiter viriliterque cogitantem, ac bile viri
 pru-

2. Ἐν ὀφθαλμοῖς] Gaudet hac locutione *Ho-*
mer. In quibus tamen pleonasmum praepo-
 sitionis ἐν statuere possis, quia saepissime
 ὀφθαλμοῖσιν ἰδεσθαι sine praepositione di-
 cit. In nostro tamen non adeo simplex est
 pleonasm. sed significat *coram videre*, nec prae-
 positio commode abesse poterit. At si totum
 ἐν ὀφθαλμοῖς tamen pleonasmum esse statuas
 quod ὁρᾶν sufficiat, non nego quidem: ve-
 rum aio tamen neutrum esse otiosum. *Reint.*

μένε ἀνδρὸς ἀναλαβόντα, μετελθεῖν ἐκείνης·
ἐμαυτῷ δ' ἐκ τῶν ἐνόντων, τὴν ἐς τὸ ἐπιὸν
ἀσφάλειαν παρασχεῖν; ταῦτ' οἶδ' ὅτι συνεβη-
λεύσατε ἄν.

Τί ἔν ἐγὼ μετὰ τῆτ' ἐποίησα, μετασειλάμε-
νος τὰς αἰτίαις, καὶ λόγῳ μεταδὲς αὐτοῖς, καὶ
τὰς ἐλέγχας παραγαγὼν, καὶ σαφῶς ἐξελέγ-
χας ἕκαστα, ἐπεὶ μὴδ' αὐτοὶ ἔτι ἔξαρνοι ἦσαν,
ἡμυνόμην ἀγανακτῶν τὸ πλεόν, ἔχ' ὅτι ἐπεβε-
βουλευμένην, ἀλλ' ὅτι μὴ εἰάθην ὑπ' αὐτῶν ἐν
ἐκείνῃ τῇ προαιρέσει μέναι, ἣν ἐξ ἀρχῆς ἐνεση-
σάμην. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνης, φυλάττων μὲν ἐ-
μαυτὸν, διατελῶ· ἐκείνων δὲ τὰς αἰεὶ ἐπιβου-
λεύοντάς μοι κολάζων· εἴθ' αἱ ἄνθρωποι ἐμὲ
τῆς

prudentis atque iniuria laesi assumpta, illos vlcisci,
mihique pro praesenti facultate, futuri temporis
securitatem praestare? Haec, noui ego, mihi
confuleretis.

6. Quid igitur post ea feci? Arcessitos noxios,
et causae dicendae copia illis facta, prolatis ar-
gumentis, plane de singulis conuictos, quando-
quidem negare nec ipsi poterant; ultus sum, ae-
gerrime ferens, non quod factae mihi essent in-
fidiae, sed quod mihi per illos integrum non
esset in illa ratione permanere, quam initio in-
stitueram. Atque ab eo inde tempore ita vivo,
ut me custodiam, illorum vero ex numero eos,
qui mihi semper insidiantur, puniam. Deinde
Luc. Op. T. IV. P cru-

τῆς ὀμότητος αἰτιῶνται, ἐκ ἐτι λογιζόμενοι
 παρὰ ποτέρῃ ἡμῶν ἦν ἡ πρώτη τέτων ἀρχή·
 συνελόντες δὲ τῶν μέσῳ, καὶ ἐφ' οἷς ἐκολάζον-
 το, τὰς τιμωρίας αὐτὰς ἡτιῶντο, καὶ τὰς δο-
 κέσας ἐν αὐταῖς ὀμότητας. ὁμοιον ὡς εἰ τις
 παρ' ὑμῖν ἱερόσυλόν τινα ἰδὼν ἀπὸ τῆς πέτρας
 ἐπιπτέμενον, ἃ μὲν ἐτόλμησε, μὴ λογιζοίτο, ὡς
 νύκτωρ ἐς τὸ ἱερόν παρῆλθε, καὶ κατέσπασε τὰ
 ἀναθήματα, καὶ τῷ ξοάνῃ ἤψατο, κατηγοροίη
 δὲ ὑμῶν πολλὴν τὴν ἀγριότητα, ὅτι Ἕλληνές τε,
 καὶ ἱεροὶ εἶναι λέγοντες, ὑπεμείνατε ἀνθρώπων
 Ἕλληνα πλησίον τῷ ἱερῷ (καὶ γὰρ ἔ πάνυ πρό-
 ρω τῆς πόλεως εἶναι λέγεται ἡ πέτρα) κολάσεις
 τοιαύτη περιβαλεῖν. ἀλλ', οἶμαι, αὐτοὶ τε
 κατα-

crudelitatis me accusant homines, non cogitantes
 illud, ab vtro nostrum prima horum origo sit.
 Nimirum omiſſis iis, quae erant in medio, et
 propter quae puniebantur, poenas accusabant
 ipsas, et quae viderentur in illis *versari* crudi-
 lities. Perinde ac si quis apud vos sacrilegum de
 rupe videns praecipitari, quae ille ausus sit, non
 cogitet, vt noctu in templum intrauerit, ac do-
 naria detraxerit, signumque *ipsum* contrectarit;
 sed multam vestram feritatem accuset, qui Grae-
 cos vos et sanctos homines cum dicatis, sustinue-
 ritis tamen Graecum hominem prope templum
 (etenim non procul ab vrbe dicitur esse rupes illa)
 tali supplicio afficere. Sed ipsi puto ridebitis,
 si

καταχρεάσεσθε, ἣν ταῦτα λέγει τις καθ' ὑμῶν, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὴν κατὰ τῶν ἀσεβούντων ὁμότητα.

Τὸ δ' ὅλον, οἱ δῆμοι καὶ ἐξετάζοντες ὁποῖός τις ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφεσῶς ἐσιν, εἴτε δίκαιος, εἴτ' ἀδικος, αὐτὸ ἀπλῶς τὸ τῆς τυραννίδος ἐνόημα μισῶσι, καὶ τὸν τύραννον καὶ Αἰακὸς, ἢ Μίνως, ἢ Ῥαδάμανθυς ἢ, ὁμοίως ἐξ ἀπαιτος ἀνελεῖν σπεύδουσι, τὰς μὲν πονηρὰς αὐτῶν πρὸ ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τὰς δὲ χρηστὰς, τῇ κοινῇ τῆς προσηγορίας, τῷ ὁμοίῳ μίσει συμπεριλαμβάνοντες. ἔγωγ' ἂν ἀνέω καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς Ἑλλήσι πολλὰς γενέσθαι τυράννας σοφοὺς ὑπὸ Φαῦλῳ ὀνόματι δοκῶντι, χρηστὸν καὶ ἡμερον

si quis talia contra vos dicat, et reliqui omnes laudabunt vestram contra impios crudelitatem.

7. In vniuersum populi, non explorato qualis sit, qui rebus praeest, iustusne an iniustus, ipsum simpliciter nomen tyrannidis odio habent; et tyrannum, etsi Aeacus, aut Minos, aut Rhadamanthus fuerit, similiter vniuersim student tollere, dum malos eorum ob oculos sibi ponunt, bonos autem, ob communionem nominis, odio simili complectuntur. Equidem audio, apud vos etiam Graecos, multos tyrannos fuisse sapientes, sub nomine, quod male vulgo audit, mansuetum et placidum ostendentes ingenium: et

ρον ἡθος ἐπιδεδειγμένους· ὧν ἐνίων καὶ λόγους εἶ-
 ναι βραχεῖς ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους, ἀ-
 γάλματα καὶ ἀναθήματα τῷ Πυθίῳ.

Ὅρατε δὲ καὶ τὰς νομοθέτας τῷ κολαστικῷ
 εἶδει τὸ πλεόν νέμοντας, ὡς τῶν γε ἄλλων ἔδεν
 ὄφελος, εἰ μὴ φόβος προσεῖη, καὶ ἐλπίς τῆς
 κολάσεως. ἡμῖν δὲ τῷ πολλῷ ἀναγκασιότερον
 τοῖς τυράννοις, ὥς πρὸς ἀνάγκην ἐξηγήμεθα,
 καὶ μισοῦσι τε ἅμα, καὶ ἐπιβελύσχον ἀνθρώ-
 ποις σύνεσμεν, ὅπως μὴδὲ τῶν μορμολυκείων ὄ-
 φελός τι ἡμῖν γίγνεται, ἀλλὰ τῷ περὶ τῆς Ἰ-
 δρας μύθῳ τὸ πρᾶγμ' εἴοικεν. ὥς γὰρ ἂν ἐκ-
 κόπτωμεν, τοσῶδε πλείους ἡμῖν ἀναφύοντα
 τῷ

quorundam adeo ex illo numero, breuia dicta in
 vestro templo reposita, *quasi* signa quaedam et
 donaria, Pythio.

8. Videtis leges etiam poenali sanctioni
 plurimum tribuere, cum reliquorum nullus sit
 usus, nisi metus adsit et expectatio poenae. No-
 bis vero tyrannis multo magis illud necessarium
 est, in quantum inuitis imperamus, et cum ho-
 minibus versamur, qui odio nos habent et infi-
 diis appetunt, ubi terculamentis laruatīs nihil
 proficitur; sed Hydrae fabulam res refert: quo
 plures enim exciderimus, tanto plures subna-
 scuntur

τοῦ καλᾶζειν ἀΦαρμαί. Φέρειν 3) δ' ἀνάγκη,
καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκόπτειν αἰεὶ, καὶ ἐπι-
καίειν, νῆ Δία, κατὰ τὸν Ἰόλεων, εἰ μέλλοι-
μεν ἐπικρατήσεν. τὸν γὰρ ἅπαξ εἰς τὰ τοιαῦ-
τα ἐμπροσθεῖν ἠναγκασμένον, ὅμοιον χρὴ τῇ ὑπο-
θέσει καὶ αὐτὸν εἶναι· ἢ Φειδόμενον τῶν πλη-
σίον, ἀπολωλένα. ὅλως δέ, τίνα οἴσθε ἔτι
ἄγριον, ἢ ἀνήμερον ἀνθρώπων εἶναι, ὡς ἤδεσθα
μασι-

scuntur puniendi occasiones. Auferre autem oportet quod subnascitur, et excidere semper, et vrere Iolai instar, vincere si velimus. Eum enim qui semel in hanc vitam incidere coactus est, oportet aut similem esse argumento, quod agendum suscepit, aut, dum aliis parcit, ipsum perire. Quem vero omnino putatis hominem ferum adeo et immitem esse, qui delectetur flagellandis aliis, et

P. 3

plora-

3. Φέρειν] Nisi placet verbo Φέρειν hic tribuere auferendi significationem, videndum an non fuerit in libris antiquis ἀΦαρμαί. *Gesner.* Si tolerandi, perseverandi sensu accipias, stare poterit vulgata: quo sensu notum est, Φέρειν πόνους, id quod non mera est passio, sed et actionem inuoluit. Nemini tamen hoc obtrudo: nam cum Φέρειν modo sit adferre, modo etiam significet auferre, ideo posteriore hoc sensu cum *Gesn.* accipere malim. *Reitz.*

μασιγᾶντ' αἰμάτων ἀκόντα, καὶ σφαττο-
μένους ὀρεῶντα, εἰ μὴ ἔχοι τινὰ μεγάλην τῷ κο-
λάζειν αἰτίαν; ποσάνις γὰρ ἐδάκρυσα μασιγα-
μένων ἄλλων, ποσάνις δὲ θρηνέειν καὶ ὀδύρεσθαι
τὴν ἐμαυτῷ τύχην ἀναγκάζομαι, μείζω κόλασιν
αὐτὸς καὶ χρονιωτέραν ὑπομένων; Ἄνδρ' ἄρ'
Φύσει μὲν ἀγαθῷ, διὰ δ' ἀνάγκην πικρῷ, πο-
λὺ τῷ κολάζεσθαι τὸ κολάζειν χαλεπώτερον.

Εἰ δὲ δεῖ μετὰ παρρησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν εἰ
αἵρεσίς μοι προτεθείη, πότερα βέλομαι, κολά-
ζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὖ ἴξε,
ὥς ἐδὲν μελλήσας, ἐλοίμην ἂν τεθνᾶναι μᾶλλον,
ἢ μηδὲν ἀδικῶντας κολάζειν. εἰ δὲ τις Φαίῃ,
βέλει, ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τεθνᾶναι ἀδίκως, ἢ
δικαίως

ploratu illorum audiendo, et spectandis caedibus;
nisi magnam aliquam habeat puniendi causam?
Quoties ego, dum flagellis alii caederentur illa-
crinaui, quoties deplorare lamentarique meam
fortunam cogor, maiorem ipse et longiorem poe-
nam sustinens! Viro enim natura bono, sed quem
acerbum esse cogat necessitas, punire multo quam
puniri difficilius est.

9. Si vero libere dicendum est, equidem optio-
ne proposita, vtrum malim iniuste quosdam pu-
nire, quam ipse mori; scitote me nulla cuncta-
tione interposita mortem potius electurum, quam,
qui nihil iniuste egerint, punire. Si quis vero
dicat, Vtrum vis, Phalari, ipse iniuste mori, an
iuste

δικαίως κολάζειν τὰς ἐπιβέλας, τῷτο βυλοί-
μην ἄν. αὐτίς γὰρ ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, συμβου-
λας καλῶ, πότερον ἄμεινον εἶναι ἀδίκως ἀποθα-
νεῖν, ἢ ἀδίκως σώζειν τὸν ἐπιβεβουλευκότα; οὐ-
δεὶς ἔτως, εἴμαι, ἀνόητός ἐστιν, ὃς ἐκ ἄν προ-
τιμήσεις ζῆν μᾶλλον, ἢ σώζων τὰς ἐχθρὰς ἀπο-
λωλέναι. καίτοι πόσας ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρη-
σάντων μοι, καὶ φανερώς ἐληλυθμένων, ὅμως
ἔσωσα; οἷον Ἀκανθὸν τετονί, καὶ Τιμοκράτην,
καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτῆ, παλαιᾶς συν-
ηθείας τῆς πρὸς αὐτὰς μνημονεύσας.

Ὅταν δὲ βεληθῇτε τῆμὸν εἰδέναι, τὰς εἰσ-
φοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτήσατε,
ὅποῖος ἐγὼ περὶ αὐτὰς εἰμι, καὶ εἰ Φιλανθρώ-
πως

iuste punire infidiatores? hoc sane *posterius* ma-
luerim. Denuo enim vos, Delphi, in consilium
mihi aduoco, meliusne sit iniuste mori, an iniu-
ste seruare infidiatorem? Nemo ita, puto, stu-
pidus est, quin viuere potius praeferat, quam
inimicis seruandis ipse perire. Quamquam quot
ego eorum etiam, qui infidias mihi struxerant,
manifeste licet conuictos, tamen seruauī? velut
Acanthum hunc et Timocratem, et Leagoram il-
lius fratrem, memoria antiquae cum illis consue-
tudinis adhibita.

10. Si vero meam vitae rationem nosse volue-
ritis, peregrinos Agrigentum venientes interro-
gate, qualem me illis praebeam, vtrum humane

πως προσφέρωμαι τοῖς καθάϊρυσιν, ὡς γε καὶ
 σκοπὰς ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω, καὶ πευθῆνας,
 τίνες καὶ ὅθεν καταπεπλεύμασιν, ὡς κατ' ἀξίαν
 τιμῶν, ἀποπέμποιμι αὐτάς. ἔνιοι δὲ καὶ ἐξε-
 πύτηδες φοιτῶσι παρ' ἐμέ, οἱ σοφώτατοι τῶν
 Ἑλλήνων, καὶ ἔφεύγουσι τὴν συνουσίαν τὴν ἐμὴν
 ὥσπερ ἀμύλει καὶ πρῶην ὁ σοφὸς Πυθαγόρας
 ἦκεν ὡς ἡμᾶς, ἅλλα μὲν ὑπὲρ ἐμῶ ἀνηκούς. ἐπεὶ
 δ' ἐπειράθη, ἀπῆλθεν ἐπαινῶν με τῆς δικαιο-
 σύνης, καὶ ἐλαῶν τῆς ἀναγκαίας ὁμότητος. εἴ-
 τα οἴσθε τὸν πρὸς τοὺς ὀθνείους Φιλάνθρω-
 πον, οὕτως ἀδίκως τοῖς οἰκείοις προσφέρωμαι,
 εἰ μὴ τι διαφερόντως ἡδίκητο.

Ταῦ-

tractem, qui eo deferuntur: qui in portibus spe-
 culatores habeam, exploraturos, qui et vnde na-
 vibus venerint? ut pro dignitate cuiusque hono-
 ratos diimittam. Quidam vero etiam dedita opera
 ad me ventitant, Graecorum sapientissimi, nec
 consuetudinem meam refugiunt. Ut nempe et-
 iam nuper sapiens Pythagoras ad nos venit, qui
 cum alia de me audisset, experimento facto di-
 scessit, meam laudans iustitiam, et necessariae mi-
 sertus crudelitatis. Deinde putatis, hominem per-
 egrinis adeo humanum, iniuste tractaturum suos,
 nisi insigni affectum iniuria?

Ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἑμαυτῶ ἀπολελόγημαι
 ὑμῖν, ἀληθῆ, καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνε μαῶλλον,
 ὥς ἑμαυτὸν πεῖθω, ἢ μίσσε ἀξία. ὑπὲρ δὲ τῆ
 ἀναθήματος, καὶ τοῦ ὑμᾶς ἀκῆσαι ὅθεν καὶ ὅπως
 τὸν ταῦρον τέτον ἐκτησάμην, ἐκ ἐκδὲς αὐτὸς
 τῷ ἀνδριαντοποιῷ. μὴ γὰρ ἔτιω μανείην, ὡς
 τοιούτων ἐπιθυμῆσαι κτημάτων. ἀλλὰ Περί-
 λαος ἦν τις ἡμεδαπός, χαλκισὺς μὲν ἀγαθός,
 πονηρὸς δὲ ἀνδρῶπος· ἔτις πάμπολυ τῆς ἐμῆς
 γνῶμης διημαρτηκῶς, ὥς το χαριεῖσθαι μοι, εἰ
 καινὴν τινα κόλασιν ἐπινοήσεις, ὡς ἐξ ἅπαντος
 κολάζειν ἐπιθυμῶντι. καὶ δὴ κατασκευάσας
 τὸν βῆν, ἥνέ μοι νομίζων, κέλλισον ἰδεῖν, καὶ
 πρὸς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένον· κινήσεως γάρ
 αὐτῷ καὶ μυκηθμοῦ ἔδει μόνον πρὸς τὸ καὶ
 ἔμψυ-

II. Atque hæc quidem pro me dixi, vera, iusta,
 laude potius quam odio digna. Iam de donario
 vos audire tempus est, quomodo dominus huius
 tauri factus sim, quem non locauerim statuario.
 Absit enim a me ille furor, ut tale quid possidere
 eupiam. Sed fuit Perilaus aliquis nostras, faber
 bonus, sed homo *idem* pessimus. Hic multum a
 coniectando animo meo aberrans, gratum se mi-
 hi facturum rebatur, tanquam poenis omnino
 gaudenti, si nouam quandam poenam excogitasset.
 Fabrefactum igitur bouem mihi attulit, pulcher-
 rima specie; et ad exactissimam similitudinem ela-
 boratum: solo enim motu et mugitu deficiebatur,

ἐμφυχον εἶναι δοκεῖν. ἰδὼν δὲ, ἀνέκραγον εὐ-
 θύς, ἄξιον τῷ κτῆμα τῷ Πυθίᾳ· πεμπτέος ὁ
 ταῦρος τῷ θεῷ. ὁ δὲ Περίλαος παρεσῶς, Τί
 δ' εἰ μάθοις, ἔφη, τὴν σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ,
 καὶ τὴν χρεῖαν, ἣν παρέχεται; καὶ ἀνοίξας ἅμα
 τὸν ταῦρον κατὰ τὰ νῶτα, ἦν τινα, ἔφη, κο-
 λάζειν ἐθέλης, ἐμβιβάσας εἰς τὸ μηχανήμα τῷ-
 το, καὶ κατακλείσας, προσιθέναί μὲν τὰς αὐ-
 λὰς τέσδε πρὸς τὰς μυκτῆρας τῷ βόος, πῦρ δ'
 ὑποκαίειν κελεύειν· καὶ ὁ μὲν οἰμώζεται, καὶ
 βοήσεται, ἀλήκτοις ταῖς ὀδύνας ἐχόμενος· ἡ
 βοή δὲ, διὰ τῶν αὐλῶν μέλη σοι ἀποτελέσει,
 οἷα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλήσει θρηνηῶδες, καὶ
 μυκήσεται γοερώτατον, ὥς τὸν μὲν, κολάζεσθαι,
 σὲ δὲ τέρπεσθαι μεταξὺ καταυλόμενον.

Ἐγὼ

quo minus animatus esse videretur. Ad primum
 autem conspectum exclamavi, dignum opus,
 quod habeat Pythius. Mittendus hic taurus Deo.
 Adstans autem Perilaus, *Quid si*, inquit, *noris*
artem in illo adbibitam, et quem usum praebeat?
et, simul aperiens prope tergum bouem, si quem pu-
nire, inquit, volueris, imposito illo in hanc machi-
nam, eaque clausa, applicari has tibiās iube naribus
bouis, et succendi ignem. Sic iste eiulabit et clama-
 bit, dolore infinito cruciatus; clamor autem iste per
 tibiās modulos tibi efficiet canoros maxime, et tibiēnis
 aptos sonos accinet, ac lugubre quiddam mugiet: adeo
 ut dum ille punitur, tibiāe tu sonis interim demulceare.

12. Ego

Ἐγὼ δὲ ὡς τῷτ' ἤκιστα, ἐμυσάχθην τὴν κα-
νομηχανίαν τῷ ἀνδρὶ, καὶ τὴν ἐπίνοιαν ἐμίση-
σα τῷ κατασκευάσματος, καὶ οἰκείαν αὐτῷ τι-
μωρίαν ἐπέθηκεν. καὶ ἄγε δὴ, ἔφην, ὦ Περί-
λαε, εἰ μὴ κενὴ ἄλλως ὑπόσχεσις ταῦτά ἐσι,
δεῖξον ἡμῖν αὐτὸς εἰσελθὼν, τὴν ἀλήθειαν τῆς
τέχνης, καὶ μίμησαι τὰς βοῶντας, ἵν' εἰδῶμεν
εἰ καὶ ἂν Φῆς μέλη, διὰ τῶν αὐλῶν φθέγγεται.
πεῖθεται μὲν τέτοις ὁ Περίλαος· ἐγὼ δὲ, ἐπεὶ
ἔνδον ἦν, κατακλίσας αὐτὸν, πῦρ ὑφάπτειν
ἐκέλευον, Ἀπολάμβανε εἰπὼν τὸν ἄξιον μισθὸν
τῆς θαυμαστῆς σε τέχνης, ἵν' ὁ διδάσκαλος τῆς
μουσικῆς πρῶτος αὐτὸς αὐλῆς. καὶ ὁ μὲν δίκαια
ἐπάσχευεν, ἀπολαύων τῆς αὐτῷ εὐμηχανίας· ἐγὼ
δὲ,

12. Ego vero his auditis, infelix artificium ho-
minis abominatus, et exosus ingenium huius ma-
chinae, propriam illi poenam imposui: et, *Age
sane*, inquam, *Perilae*, nisi vana temere illa sunt
promissa, ostende nobis ingressus ipse veritatem artis
 tuae, et imitare clamantes, ut sciamus verum, quos
 praedicas modulos, ii per tibias sonent. Obsequi-
tur *Perilaus*: at ego, cum intus esset, concluso
homine, ignem succendi iussi, *Habe tibi*, dicens,
dignam mercedem admirabilis illius artis tuae, ut
magister illius *Musices* primus ipse canas. Atque
ille digna factis suis passus est, fructum percipiens
ingeniosae machinationis. Cacterum ego viuen-
tem

δὲ, ζῶντα, καὶ ἔτι ἔμπνευεν ὄντα τὸν ἄνδρα, ἐξαίρεθῆναι κελεύσας, ὥς μὴ μιάνειε τὸ ἔργον ἐναποθανῶν, ἐκεῖνον μὲν ἄταφον κατὰ κρημάρων ῥίπτειν ἐκέλευσα· καθάρας δὲ τὸν βῆν, ἀπὸ περὶ παρὰ ὑμῖν ἀνατεθισόμενον τῷ θεῷ· καὶ ἐπιγράψαι γε ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσα τὴν πᾶσαν διήγησιν· τῷ ἀνατιθέντος ἐμὲ τέκνομα, τὸν τεχνίτην τὸν Περίλαον, τὴν ἐπίνοϊαν τὴν ἐκείνην, τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐμὴν, τὴν πρέπυσαν τιμωρίαν, τὰ τῷ σοφῷ χαλκίως μέλη, τὴν πρώτην πεῖραν τῆς μηχανῆς.

ὑμεῖς δὲ, ὦ Δελφοί, δίκαια ποιήσετε, θύσαντες μὲν ὑπὲρ ἐμῆ μετὰ τῶν πρεσβύτων, ἀναθέντες δὲ τὸν ταῦρον ἐν καλῷ τῷ ἱερῷ, ὥς πάντες εἰδῶσιν ὅτις ἐγὼ πρὸς τὰς πονηρὰς εἰμι, καὶ ὅπως

tem adhuc et spirantem hominem eximi iussi, ne intra moriendo opus pollueret, et insepultum per praeceps abiici. Expiatum vero bouem vobis missi dedicandum Deo, et inscribi totam narrationem iussi, meum, dedicantis, nomen, artificem Perilaum, ipsius commentum, meam iustitiam, poenam decentem, sapientis fabri modulos, primum Musices experimentum.

13. Vos vero, Delphi, quod iustum est feceritis, si pro me cum Legatis rem sacram feceritis, dedicaueritisque taurum honesto sacri loco, ut sciant omnes, qualis ego in malos sim, et quomodo

ὅπως ἀμύνομαι τὰς περιττάς ἐς κακίαν ἐπιθυ-
μίας αὐτῶν. ἱκανὸν γὰρ καὶ τῷτο μένον δηλώ-
σαι με τὸν τρόπον, Περίλαος κολασθεῖς, καὶ ὁ
ταῦρος ἀνατεθείς, καὶ μηκέτι Φυλαχθεῖς πρὸς
ἄλλων κολαζομένων αὐλήματα, μηδὲ μελωδύσας
ἄλλο ἔτι, πλὴν μόνον τὰ τῷ τεχνίτῃ μυκήμα-
τα· καὶ ὅτι ἐν μένῳ αὐτῷ καὶ πῆραν ἔλαβον
τῆς τέχνης, καὶ κατέπαυσα τὴν ἄμυσον ἐκείνην
καὶ ἀπάνθρωπον ὥδην. καὶ τὰ μὲν παρόντα
ταῦτα παρ' ἐμῷ τῷ θεῷ. ἀναθήσω δὲ καὶ ἄλ-
λα πολλάκις, ἐπειδὴν μοι παράσχη μηκέτι δεῖ-
σθαι κολάσεων.

Ταῦτα μὲν, ὦ Δελφοί, τὰ παρὰ τῷ Φαλά-
ριδος, ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπράχθη ἕκαστα·
καὶ

modo vlciscar nimias illorum ad mala cupiditates.
Sufficit enim vel hoc solum ad declarandum inge-
nium meum, Perilaus punitus, dedicatus taurus,
neque seruatus amplius ad aliorum puniendorum
cantus, nulla dum alia melodia edita, praeter so-
los artificis mugitus: et quod in illo solo et expe-
rimentum cepi artis, et finem imposui cantui illi
a Musis et humanitate abhorrenti. Et in prae-
sens ista quidem a me Deo oblata sunt. Dedi-
cabo autem saepe etiam alia, si hoc mihi prae-
sterit, ut poenis non amplius indigeam.

14. Haec, Delphi, quae a Phalaride, dicere in-
sumus, vera omnia, et qualia gesta sunt singula.
Ac

καὶ δίκαιοι ἂν εἶημεν πιστεύεσθαι ὑφ' ὑμῶν, μαρτυρεῖντες, ὡς ἂν καὶ εἰδότες, καὶ μηδεμίαν τῶ ψεύδεσθαι νῦν αἰτίαν ἔχοντες. εἰ δὲ δεῖ καὶ δεηθῆναι ὑπὲρ ἀνδρὸς μάτην πονηρῶς δοκῆντος, καὶ ἄκοντος κολάζειν ἡναγασμένον, ἰκετεύομεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ Ἀκράγαντινοι, Ἕλληνές τε ὄντες, καὶ τὰ ἀρχαῖον Δωριεῖς, προσήσεσθαι τὸν ἄνδρα, Φίλον εἶναι ἐθέλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ ἔκαστον ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ὠρμημένον. λάβετε ἔν αὐτοῖ τὸν ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὐξασθε ὑπὲρ τε τῆς Ἀκράγαντος, καὶ ὑπὲρ αὐτῷ Φαλαρίδος, καὶ μήτε ἡμᾶς ἀπράκτους ἀποπέμψητε, μήτ' ἐκείνον ὑβρίσητε, μήτε τὸν θεὸν ἀποσερήσητε καλλίστη τε ἅμα, καὶ δικαιοτάτῃ ἀναθήματος.

Ac digni videmur esse, quibus fides babeatur a vobis, cum perhibeamus testimonium, tanquam qui sciamus, et nullam iam mentiendi causam habeamus. Si vero etiam preces interponendae sunt pro viro, qui sine causa videtur malus, quique praeter voluntatem suam punire cogitur, supplicamus vobis nos Agrigentini, qui Graeci sumus, et antiqua origine Dores, ut admittatis virum, amicum vobis esse cupientem, et multa in vos publice et priuatim in singulos vestrum bona conferre paratum. Accipite ergo ipsi taurum et dedicate, et pro Agrigento, ipsoque Phalaride vota facite: et nec infecta re nos dimiseritis, nec illum affeceritis contumelia, nec Deum pulcherrimo iustissimoque donario priuaueritis.

Φάλα-

Φάλαρις δεύτερος.

Οὔτε Ἀκραγαντίνων, ὧ ἄνδρες Δελφοί, πρό-
 ξενος ὢν, ἔτε ιδιόξενος αὐτῷ Φαλαρίδος,
 ἔτ' ἄλλην ἔχων πρὸς αὐτὸν, ἢ εὐνοίας ιδίαν αἰ-
 τίαν, ἢ μελλέσης Φιλίας ἐλπίδα· τῶν δὲ πρέσ-
 βων ἀκέρως τῶν ἡμόντων παρ' αὐτῷ, ἐπιεικῇ
 καὶ μέτρια διεξιόντων, καὶ τὸ εὐσεβὲς ἅμα, καὶ
 τὸ κοινῇ συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πρέ-
 πον προορώμενος, ἀνέστην παραινέσων ὑμῖν, μή-
 τε ὑβρίζειν ἄνδρα δυνάσῃν εὐσεβῆντα, μητ' ἀ-
 νάθημα ἤδη τῷ θεῷ καθωμολογημένον, ἀπαλ-
 λοτριεῖν· καὶ ταῦτα, τριῶν τῶν μεγίστων ἐς
 αἰὲν ὑπόμνημα γενησόμενον, τέχνης καλλίστης
 καὶ ἐπινοίας κακίστης καὶ δικαίας κολάσεως.
 Ἐγὼ

Phalaris Alter.

Neque cura mihi Agrigentinorum hospitum pu-
 blice data, Delphi, neque priuatum cum
 Phalaride hospitium intercedit, neque aliam ha-
 beo aut peculiarem benivolentiae erga illum caus-
 sam, aut futurae spem amicitiae. Caeterum au-
 ditis Legatis ab eo venientibus, aequa et modera-
 ta differentibus, atque id quod pium, et publice
 vtile est, et Delphos maxime decet, spectans, sur-
 rexī adhortaturus vos, vt neque contumelia affi-
 ciatis virum potentem, religiosum, neque dona-
 rium iam nuncupatum Deo, abalienetis, quod
 trium maximarum rerum omni aeuo monumentum
 futurum est, artis praestantissimae, commentū
 pessimi, et iusti supplicij.

Ἐγὼ μὲν ἔν, καὶ τὸ ἐνδοιαῶσαι ὑμᾶς ὅλως πε-
 ρὶ τῆς, καὶ δημιουργὰς ἡμῖν προθεῖναι τὴν δια-
 σκεψιν, εἰ χρὴ δέχεσθαι τὸ ἀνάθημα, ἢ ὅπῃ
 σω αὐθις ἀποπέμπειν, ἀνόσιον ἤδη εἶναι νομί-
 ζω· μᾶλλον δέ, ἐδ' ὑπερβολὴν ἀσεβείας ἀπο-
 λελοιπέναι· ἐδὲν γὰρ ἄλλ' ἢ ἱεροσυλία τὸ πρῶ-
 γμά ἐστι, μακρῶ τῶν ἄλλων χαλεπωτέρα, καὶ
 ὅσῳ τῷ τὰ ἤδη ἀνατεθέντα συλᾶν, τὸ μηδὲ τὴν
 ἀρχὴν τοῖς ἀνατιθέναι βελομένοις ἐπιτρέπεται
 ἀσεβέστερον.

Δέομαι δὲ ὑμῶν Δελφὸς καὶ αὐτὸς ὢν, καὶ
 τὸ ἴσον μετέχων τῆς τε δημοσίᾳ εὐκλείας, εἰ
 Φυλάττοιτο, καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, εἰ ἐκ τῶν
 παρόντων προσγένοιτο, μὴτ' ἀποκλείειν τὸ ἰ-
 ρόν

2. Equidem ipsum hoc, dubitare vos omnino
 hac de re, ipsum hoc, quod eam proposuere
 nobis magistratus disputationem, *Sit ne recipien-*
dum donarium, an retro rursus remittendum? irre-
 ligiosum esse arbitror, vel potius, nullum im-
 pietati gradum ultra quem ascendat, reliquisse.
 Nihil enim aliud quam sacrilegium hoc est, longe
 aliis gravius, quanto nimirum maior est impie-
 tas, quam spoliare dedicata, ne permittere qui-
 dem dedicare volentibus.

3. Rogo autem vos, Delphus ipse quoque, et
 in partem veniens tum publicae bonae famae, si
 ea servetur, tum contrariae opinionis, si qua ex
 praesenti negotio contrahatur, ne claudatis sa-
 crum.

ρὸν τοῖς εὐσεβῶσι, μήτε τὴν πόλιν πρὸς ἅπαν-
τας ἀνθρώπους διαβάλλειν, ὥς τὰ πεμπόμενα
τῷ θεῷ συκοφαντῶσαν, καὶ ψῆφον καὶ δικαση-
ρίῳ δοκιμάζουσαν τὰς ἀνατιθέοντας. εἰδὲς γὰρ
ἔστι ἀναθεῖναι τολμήσειεν ἄν, εἰδὼς ἔπροση-
σόμενον τὸν θεόν, ὅ, τι ἂν μὴ πρότερον Δελ-
φοῖς δοκῇ.

Ὁ μὲν ἔν Πυθίος, τὴν δικαίαν ἤδη περὶ τῆς
ἀναθήματος ψῆφον ἤνεγκεν. εἰ γὰρ ἐμίσει τὸν
Φάλαριν, ἢ τὸ δῶρον αὐτὸ ἐμυσάττετο, ῥάδιον
ἦν ἐν τῷ Ἰονίῳ μέσῳ καταδύσαι αὐτὸ, μετὰ
τῆς ἀγάσης ὀλκάδος. ὁ δὲ πολὺ τέναντίον ἐν
εὐδίᾳ τε διαπεραιωθῆναι, ὥς Φασι, παρέσχεν
αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς τὴν Κίρραν κατᾴρα.

Ω

crum religiosis, neque ciuitati nostrae infamiam
apud omnes homines concilietis, quasi ea quae
mittuntur Deo calumnietur, et calculo iudicio-
que exploret, qui aliquid donant. Nemo enim
amplius donare quidquam temere audebit, si sciat,
non admissurum esse Deum, quod non prius
Delphis *admittendum* videatur.

4. Ac Pythius quidem iustum iam de donario
suffragium tulit. Si enim odisset Phalarin, aut
munus illius abominaretur, facile illi erat medio
in Ionio illud, cum ipsa nauī, quae uehebat, de-
mergere. Verum ille contra per serenitatem vti
traicerent, vt aiunt, ipsis tribuit, et salui ad
Cirrham vti appellerent.

Luc. Op. T. IV.

Q

5. Qua

ὦ καὶ δῆλον, ὅτι προσίεται τὴν τῷ μονάρχῃ εὐσεβειαν. χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψηφισαμένους, προσθῆναι καὶ τὸν ταῦρον τῆς τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἱερῷ. ἐπεὶ πάντων ἂν εἴη τῷ ἁγίῳ, ἀτοπώτατον, πέμψαντά τινα μεγαλοπρεπὲς ἔτῳ δῶρον θεῷ, τὴν καταδικάζουσιν ἐκ τῷ ἱερῷ ψῆφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν κομίσασθαι τῆς εὐσεβείας, τὸ κερῖσθαι μὴδὲ τῷ ἀνατιθεναί ἄξιον.

Ὁ μὲν ἔν ταναντία μοι ἐγνωκώς, καθάπερ ἐκ τῷ Ἀγκάγαντος ἄρτι καταπεπλευκώς, σφαγὰς τινος, καὶ βίας, καὶ ἀρπαγὰς, καὶ ἀπαγωγὰς ἐτραγώδει τοῦ τυράννου, μόνον οὐκ αὐτόπτης γεγονῆσθαι λέγων, ὃν ἴσμεν οὐδ' ἄχρι τῷ
πλοίῳ

5. Qua re etiam manifestum est, admitti ab eo monarchae pietatem. Oportet autem vos quoque eadem decernere, et adiacere hunc taurum reliquis templi ornamentis. Omnium enim absurdissimum fuerit, magnifici adeo muneris Deo missi auctorem, damnans ex templo suffragium referre, et mercedem hanc religionis suae habere, ut ne dignus quidem sit habitus qui aliquid donet.

6. Ille quidem, qui contraria mihi decrevit, quasi qui Agrigento modo huc appulerit, caedes quasdam, et vim factam, et rapinas, et abduktiones tyranni tragica oratione retulit, tantum non visa a se narrari dicens; quem tamen neque
ad

πλοία ἀποδεδημηκότα. χρηὴ δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα, μηδὲ τοῖς πεπονθέναι φάσκεισι πάνυ πισεύειν διηγεμένοις. ἄδηλον γὰρ εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, ἔχ' ὅπως αὐτὰς, ἃ μὴ ἐπισάμεθα, κατηγορεῖν.

Εἰ δ' ἔν τι καὶ πέπρακται τοῖσιν ἐν Σικελίᾳ, τῷτ' ἔ Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπραγμονεῖν, εἰ μὴ ἀντὶ ἱερέων ἤδη δικασαὶ εἶναι ἀξιῶμεν· καὶ δέον θύειν, καὶ τ' ἄλλα θεραπεύειν τὸν θεόν, καὶ συνανατιθέναι, εἰ πέμψεις τις, σκοπῶντες καθήμεθα, εἴ τινες τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰόνιον δικαίως ἢ ἀδίκως τυραννῶνται.

Καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐχέτω ἄπη καὶ βέλετα· ἡμῖν δὲ ἀναγκαῖον, ρῖμα, τὰ ἡμέτερα αὐτῶν

ad nauem usque peregrinatum esse, nouimus. Oportet autem talia ne his quidem, qui se passos esse dicunt, omnino credere narrantibus; cum, vtrum verè dicant, incertum sit: nedum vt ipsi, quae non certo scimus, accusemus.

7. Vtrum igitur tale quidquam in Sicilia factum sit, hoc Delphis necesse non est studiose quaerere; nisi pro sacerdotibus iam iudices esse postulamus; et cum mactare nos oportebat, et reliquum Dei cultum peragere, et vna ponere donaria si quis mittat, sedemus disceptaturi, si qui trans Ionium mare iuste aut iniuste tyrannidem gerant.

8. Aliorum quidem res quomodocumque lubuerit se habeant. Nobis autem necessarium ar-

αὐτῶν εἰδέναι, ὅπως τε πάλαι δέκετο, καὶ
 ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί ποιᾷσι λῶον ἔσαι. ὅτι
 μὲν δὴ ἐν κρημνοῖς τε οἰκῶμεν αὐτοὶ, καὶ πέτρας
 γεωργῶμεν, ἔχ' Ὅμηρον χρὴ περιμένειν, δηλώ-
 σοντα ἡμῖν, ἀλλ' ὁρᾷν πάρεσι ταῦτα· καὶ ὅσον
 ἐπὶ τῇ γῇ, βαθεῖ λιμῶ ἀεὶ συνῆμεν ἄν. τὸ δ'
 ἱερὸν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ
 οἱ θύοντες, καὶ οἱ εὐσεβῆντες, ταῦτα Δελ-
 φῶν τὰ πεδία, ταῦθ' ἡ πρόσοδος, ἐντεῦθεν
 ἡ εὐπορία, ἐντεῦθεν αἱ τροφαί. χρὴ γὰρ
 τάληθ' ἡ πρός γε ἡμᾶς αὐτοὺς λέγειν, καὶ τὸ
 λεγόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν καὶ
 ἀνῆροτα φύεται τὰ πάντα ὑπὸ γεωργῶ τῷ
 θεῷ, ὃς ἔ μόνον τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν
 ἀγαθὰ

bitror nostra ipsorum scire, cum vt olim consti-
 tuta fuerint, tum vti nunc se habeant, et quid
 facientibus melius futurum sit. Ac nos in prae-
 cipitiis habitare, et saxa arare, non Homerus no-
 bis expectandus est, qui nos doceat; sed videre
 ista licet: et quantum ad terram, proluxa semper
 cum fame essemus. Sed templum, et Pythius,
 et oraculum, et inactantes, et religiosi, hi Del-
 phorum agri, hi reditus, hinc bona copia, hinc
 alimenta, (oportet enim vera, inter nos quidem
 certe, dicere,) et quod a poetis dicitur, sine se-
 mine nostro, sine aratro, proueniunt omnia:
 agrum nostrum colente Deo, qui non ea solum,
 quae apud reliquos *Graecos* nascuntur, bona no-
 bis

ἀγαθὰ γηγνόμενα παρέχει, ἀλλ' εἴ τι ἐν Φρυγίῳ,
ἢ Λυδοῖς, ἢ Πέρσαις, ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοίνιξιν,
ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερβορείοις αὐτοῖς, πάντα
ἐς Δελφὸς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ δευτέρα μετα
τὸν θεὸν ἡμεῖς τιμώμεθα ὑφ' ἀπάντων, καὶ
εὐπορεῖμεν, καὶ εὐδαιμονοῦμεν· ταῦτα τὸ ἀρχαῖον
ταῦτα τὸ μέχρι νῦν, καὶ μὴ παυσάμεθα γὰρ
ἔτι βιῶντες.

Μέμνηται δὲ εἰς πῶποτε ψῆφον ὑπὲρ ἀνα-
θήματος παρ' ἡμῶν ἀναδοθεῖσαν, εἰδὲ κωλυθέν-
τα τινὰ θύειν ἢ ἀνατιθέναι. καὶ διὰ τῆς, οἴ-
μαι, καὶ αὐτὸ ἐς ὑπερβολὴν ἠύξηται τὸ ἰσρὸν,
καὶ ὑπερπλεῖται ἐν τοῖς ἀναθήμασι. δεῖ τοίνυν
μηδ' ἐν τῷ παρόντι καινοτομεῖν μηδὲν, μηδὲ
παρὰ

bis praebet; sed si quid apud Phrygas, Lydos,
Persas, Assyrios, aut Phoenices, aut Italos, aut
ipsos Hyperboreos, nascitur, Delphos omnia per-
ueniunt. Et secundo post Deum loco nos colimur
ab omnibus, et abundamus, et beati sumus. Haec
antiqua ratio, haec adhuc obtinet, et vtinam ita
vivere non desinamus!

9. Recordatur autem nemo vnquam suffragium
de donario apud nos latum, nec prohibitum
quemquam, quo minus sacrificaret, vel dedicaret
aliquid. Ac propter hoc ipsum, puto, supra mo-
dum auctum est sacrum, et abundat donariis. Qua-
re nec in praesenti nouandum quidquam, neque

παρὰ τὰ πατρία νόμον καθιστάναί, Φιλοκρινεῖν
τὰ ἀναθήματα, καὶ γενεαλογεῖν τὰ περιπόμενα,
ὄθεν, καὶ ἀφ' ὧν, καὶ ὅποια· δεξαμένους δὲ
ἀπραγμόνως ἀνατιθέναι, ὑπηρετῶντας ἀμφοῖν,
καὶ τῷ θεῷ, καὶ τοῖς εὐσεβέσι.

Δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες Δελφοί, ἄριστα βε-
λεύσεσθαι περὶ τῶν παρόντων, εἰ λογίσεσθε
πρῶτον ὑπὲρ ὅσων καὶ ἡλικίων ἐστὶν ἡ σκέψις·
πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῶν θεῶν, καὶ τῶν ἱερῶν, καὶ θυ-
σιῶν, καὶ ἀναθημάτων, καὶ ἐθνῶν ἀρχαίων, καὶ
θεσμῶν παλαιῶν, καὶ δόξης τῶν μαντείων· ἔπει-
τα, ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ τῶν συμφερόν-
των τῷ τε κοινῷ ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ ἐκάστῳ Δελ-
φῶν· ἐπὶ πᾶσι δὲ, τῆς παρὰ πᾶσιν αἰθρώποισι
εὐκλείας

praeter patrium morem lex constituenda, ut scrupulose iudicentur donaria, et eorum quae mittuntur origo inquiratur, unde, a quo, et qualia sint? sed accepta sine operosa quaestione dedicare, tum Deo ministrantes, tum religiosis.

10. Videmini autem mihi, Delphi, sic demum optime de praesentibus iudicaturi, si primum consideraueritis, de quot quantisque rebus sit quaestio. Primo quidem de Deo, et templo, et victimis, et donariis, et moribus antiquis, et legibus vetustis, et gloria oraculi: deinde de tota ciuitate, et his, quae cum reipublicae nostrae, tum priuatim unicuique Delphorum conducant: super omnia vero de bona aut mala apud omnes

εὐκλείας ἢ κακοδοξίας. τέτων γὰρ ἐν εἶδα εἴ
τι μείζον, εἰ σωφρονεῖτε, ἢ ἀκαταγκιότερον ἡ-
γήσησθε αὖν.

Περὶ μὲν ἔν ὧν βεβηυόμεθα, ταῦτά ἐστιν. ἔ
Φάλαρις τύραννος εἷς, εἰς ταῦρος ἔτος, οὐδὲ
χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλεῖς, καὶ πάν-
τες δυνάσται, ὅσον νῦν χρῶνται τῷ ἱερῷ, καὶ
χρυσός, καὶ ἀργυρός, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πολ-
λὰ πολλαῖς ἀνατεθροόμενα τῷ θεῷ. πρῶτον
μὲν γὰρ τὸ κατὰ τὸν θεὸν ἐξετασθῆναι ἀξίον.

Τίνος ἔν ἕνεκα, μηδ' ὡς αἰεὶ, μηδ' ὡς πᾶ-
λαι καὶ περὶ τῶν ἀναθημάτων ποιήσομεν; ἢ τί
μεμφομένοι τοῖς παλαιοῖς ἐθεσι, κείνοτομήσο-
μεν; καὶ ὃ μηδὲ πώποτε, ἀφ' ἧ τὴν πόλιν οἰ-
κῶμεν,

innes homines fama. Hisce enim si quid maius,
fragisque necessarium, modo sanum abhibeatis
iudicium, existimetis, non noui.

11. Haec ergo sunt, de quibus deliberamus;
non Phalaris vnus tyrannus, neque taurus iste,
neque aes. tantum; sed reges omnes, et omnes
Dynastae, qui iam sacro vtuntur, et aurum,
et argentum, et quaecumque alia pretiosa dedi-
canda sunt in posterum Deo. Primo quidem,
quod ad Deum pertinet, exploratu dignum.

12. Qua igitur de causa non vt semper, neque
vt olim, quae ad donaria referuntur, faciemus?
aut quid reprehendentes in vetusto more nonabi-
mus; et quod nunquam a nobis, ex quo urbem

πᾶμεν, καὶ ὁ Πύθιος χρεῖ, καὶ ὁ τρίπους φθέγγεται, καὶ ἡ ἱέρεια ἐμπνεῖται, γεγέννηται ἡμῖν, νῦν κατὰς ἡσόμεθα, κρίνεσθαι, καὶ ἐξετάζεσθαι, τὰς ἀνατιθέοντας; καὶ μὴν ἐξ ἐκείνῃ μὲν τ᾽ παλαιᾷ ἔθες, τ᾽ ἀνέδην καὶ πᾶσιν ἐξεῖναι, ὁρᾷτε ὅσων ἀγαθῶν ἐμπέπλησαι τὸ ἱερόν, ἀπάντων ἀνατιθέωντων, καὶ ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν ἐνίων δωρεμένων τὸν θεόν.

Εἰ δ' ὑμᾶς αὐτὰς δοκιμασὰς, καὶ ἐξετασὰς ἐπισήσετε τοῖς ἀναδήμασιν, ὅκνῳ μὴ ἀπορήσωμεν τῶν δοκιμασθησομένων ἔτι, ἔδενός ὑπομένοντος, ὑπόδικόν αὐτὸν καθιστάναί, καὶ ἀνάλισκοντα, καὶ καταδαπανῶντα, παρ' αὐτῷ κρίνεσθαι,

habemus, et Pythius respondet, et tripus loquitur, et sacerdos inspiratur, factum est, nunc constituemus, ut iudicentur, et explorentur, qui aliquid dedicant? Atqui ex antiquo illo more, quo promiscue et omnibus hoc licet, videtis quot quantisque bonis templum impletum sit, dedicantibus omnibus, et supra vires suas quibusdam Deo donantibus.

13. Si vero vos cognitores quaesitoresque donariis constitueritis, metuo ne non habeamus amplius, quae explorentur; cum futurum sit, ut nemo sustineat reum se constituere, et sumtibus atque impensis e sua re familiari factis insuper iudicari, et pe-

νεσθαι, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅλων κινδυνεύειν. ἢ τίσι
βιωτὸν, εἰ κριθήσεται τῷ ἀνατιθέναι ἀνάξιος.

et periclitari adeo de capite. Quis enim viuent-
dum sibi putet, si indignus, qui donet aliquid,
iudicetur.

Ἀλέξανδρος, ἢ Ψευδόμαντις.

Σὺ μὲν ἴσως, ὦ Φίλτατε Κέλσε, μικρόν τι
τῷτο καὶ Φαῦλον οἶει τὸ πρόσταγμα, πρὸς-
τάττειν τὸν Ἀλεξάνδρῃ σοι τῷ Ἀβωνοτειχίτῃ
τῷ γόητος βίον, καὶ ἐπινοίας αὐτῷ, καὶ τολμή-
ματα, καὶ μαγγανείας εἰς βιβλίον ἐγγράψαντα
πέμψαι τὸ δὲ, εἴ τις ἐθέλοι πρὸς τὸ ἀκριβὲς
ἔκαστον ἐπεξιέναι, ἂ μείον ἐσιν, ἢ τὰς Ἀλεξάν-
δρῃ τῷ Φιλίππῃ πράξεις ἀναγράψαι· τοσούτος
εἰς κακίαν ἔτος, ὅσος εἰς ἀρετὴν ἐκείνος. ὅμως δὲ εἰ
μετὰ

Alexander, seu Pseudomantis.

Paruum tu forte, Celse carissime, et leue ex-
istimas, quodd iussisti, Alexandri me tibi Abo-
noteichitae impostoris vitam, et commenta, et
ausus, et praestigias, in librum relatas mittere.
At illud, si quis accurate velit singula persequi,
non minus est, quam Alexandri Philippi F. actio-
nes describere. Quantus enim ille ad virtutem,
tantus hic ad malitiam. Verumtamen si cum ve-

μετὰ συγγνώμης ἀναγνώσεσθαι μέλλοις, καὶ τὰ ἐνδόντα τοῖς ἰσορκεμένοις προσλογιῆσθαι, ὑποθήσομαι σοι τὸν ἄθλον, καὶ τὴν Αὐγείᾳ Βεξασίαν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' εἰς δυνάμιν γε τὴν ἐμαυτῷ, ἀνακαθήρασθαι πειράσομαι, ὀλίγους ὅσας τῶν κοφίνων ἐκφρήσας, ὡς ἀπ' ἐκείνων τεκμαίροιο πόση πᾶσα, καὶ ὡς ἀμέτρητος ἦν ἡ κόπρος, ἣν τρισχίλιοι βόες ἐν πολλαῖς ἔτεσι ποιῆσαι ἐδύναντο.

Αἰδῶμαι μὲν ἄν' ὑπὲρ ἀμφοῖν, ὑπὲρ τε σοῦ, καὶ ὑπὲρ ἐμαυτῷ· σὲ μὲν, ἀξιῶντος μνήμῃ καὶ γραφῇ παραδοθῆναι ἄνδρα τρισκατάρατον· ἐμῷ δὲ, σπερδὴν ποιούμενε ἐπὶ τοιαύτῃ ἰσορίᾳ, καὶ πράξεσιν ἀνθρώπου, ὃν οὐκ ἀναγινώσκεσθαι
πρὸς

nia lecturus es, et, quae deerunt narrationi imputare et adiacere de tuo, laborem tibi illum sustinebo, et Augiae stabulum, etsi non uniuersum, certe pro viribus repurgare studebo, paucos certe aliquot cophinos egerens, ut ex illis certe iudicare possis, quantum omne quam immensum fuerit stercus, quod ter mille boues pluribus annis facere potuerunt.

2. Ac verecundia quadam afficior amborum nomine, tuo pariter ac meo: tuo, qui petas memoriae et scriptis commendari hominem omnibus modis execrabilem: meo, qui studium in tali historia ponam et actionibus hominis, quem

non

πρὸς τῶν πεπαιδευμένων ἦν ἄξιον, ἀλλ' ἐν παν-
 δήμῳ τινὶ μεγίστῳ θεάτρῳ ὁρᾶσθαι, ὑπὸ πιθή-
 κων, ἢ ἄλλω πέλῳ σπαραττόμενον. ἀλλ' ἦν τις
 ἡμῖν ταύτην ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν, ἔχομεν καὶ
 αὐτοὶ εἰς παράδειγμά τι τοιῶτον ἀνενεγκεῖν. καὶ
 Ἀρξίανδρος γὰρ ὁ τῷ Ἐπικτήτῃ μαθητῇ, ἀνὴρ
 Ῥωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ παιδείᾳ παρ' ὅ-
 λον τὸν βίον συγγενόμενος, ὁμοίαν τι παθὼν
 ἀπολογήσασθ' ἂν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν. Τιλλιβόρου
 γὰρ τῷ ληστῇ ἀγκεῖνος βίον ἀναγράψαι ἠξίωσεν.
 ἡμεῖς δὲ πολὺ ὠμότερα ληστῇ μνήμην ποιησόμε-
 θα, ὅσω μὴ ἐν ὕλῃ καὶ ὄρεσιν, ἀλλ' ἐν πόλεσιν
 ἔτος ἐλήψευσεν, καὶ Μινύαν μόνην, καὶ τὴν Ἰδην
 κατα-

non legi conueniebat ab eruditis hominibus, sed
 in maximo theatro totisque populis confluentibus
 frequentissimo, spectari a finibus lacerandum aut
 vulpibus. Verum si quis hoc nos crimine accu-
 set, habebimus ipsi exemplum ad quod illum
 ablegemus. Etenim Arrianus Epicteti discipulus,
 vir ex primis Romanorum et tota vita in doctri-
 nae studiis versatus, cui simile quid usu venit,
 causam etiam pro nobis dixerit. Tillibori enim
 latronis vitam scribere ipse quoque dignatus est.
 Nos autem crudelioris longe latronis monumen-
 tum faciemus, quatenus non in filua et montibus,
 sed in vrbibus hic latrocinatus est, qui non Mi-
 nyam solam neque Idam percurrerit, neque sa-
 las

κατατρέχων, ἔδὲ ὀλίγα τῆς Ἀσίας μέρη τὰ ἔρη-
μότερα λεηλατῶν, ἀλλὰ πᾶσαν, ὡς εἶπεῖν, τὴν
Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐμπλήσας τῆς λησιείας τῆς
αὐτῆς.

Πρότερον δέ σοι αὐτὸν ὑπογράψω τῷ λόγῳ
πρὸς τὸ ὁμοιότατον εἰκάσας τὴν μορφὴν, ὡς ἂν
δύνωμαι, καίτοι μὴ πάνυ γραφικός τις ὢν. τὸ
γὰρ δὴ σῶμα, ἵνα σοι καὶ τῆτο δείξω, μέγας
τε ἦν, καὶ καλὸς ἰδεῖν, καὶ θεοπρεπὴς ὡς ἀλη-
θῶς· λευκὸς τὴν χροάν, τὸ γένειον ἔ πάνυ λά-
σιος, κόμην τὴν μὲν ἰδίαν, τὴν δὲ καὶ πρόσθε-
τον ἐπικείμενος, εὖ μάλα εἰκασμένην, καὶ τὰς
πολλὰς, ὅτι ἦν ἄλλοτρία, λεηθυῖαν. ὀφθαλ-
μοὶ πολὺ τὸ γοργὸν καὶ ἔνθεον διεμφαίνοντες·
Φώνη

las Asiae partes desertiores fit depraedatus: sed
omne, fere dixerim, Romanorum imperium la-
trocinio suo oppleuerit.

3. Prius vero ipsum tibi oratione describam,
formamque illius quam simillime potero, non
multum licet pingendi arte valeam, delineabo.
Corpore enim, ut hoc etiam tibi ostendam, et
magnus erat, et honesta specie, et quae Deo di-
gnum aliquid re vera prae se ferret: Colore can-
didus, mento non nimis hirsuto, comatus tum
sua coma, tum adscita, praeclare illa assimulata,
ut plerorumque oculos, alienam esse, fugeret:
oculi viuaci lumine, et Deo plenum ostendentes:

VOX

Φώνημα ἥδισόν τε ἅμα καὶ λαμπρότατον· καὶ ὅλως, ἔδαμόθεν μεμπτός ἦν ταῦτά γε.

Τοῖός δὲ μὲν τὴν μορφήν· ἡ ψυχὴ δὲ καὶ ἡ γνώμη, ἀλεξίκακε Ἡράκλεις, καὶ Ζεῦ ἀποτρόπαιε, καὶ Διόσκαροι σωτῆρες, πολεμίοις, καὶ ἐχθροῖς ἐντυχεῖν γένοιτο, ἢ συγγενέσθαι τοι-
 ἔτω τινί. συνέσει μὲν γὰρ καὶ ἀγχινοῖα, καὶ δριμύτητι, πάμπολυ τῶν ἄλλων διέφερε· καὶ τόγε περίεργον, καὶ εὐμαθές, καὶ τὸ μνημονι-
 κόν, καὶ πρὸς τὰ μαθήματα εὐφυές, πάντα ταῦτα εἰς ὑπερβολὴν ἔκαστα ὑπῆρχεν αὐτῷ· ἐ-
 χρῆτο δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ χεῖριζον· καὶ ὄργανα ταῦ-
 τα γενναῖα ὑποβεβλημένα ἔχων, αὐτίκα μάλα
 τῶν

vox suauissima simul et splendidissima: et paucis
 ut absoluiam, nulla pars, quantum ad haec, repre-
 hensionem habebat.

4. Talis quidem erat forma. Animus autem et mens hominis, auerruncator Hercules, et Iu-
 piter depulsor, et seruatores Ioui liberi! in ho-
 stes nostros et inimicos potius incidamus, quam
 versemur cum tali. Nam intelligentia, et soler-
 tia, et acumine, multum alios excelluit, tum
 curiositas, et docilitas, ac memoria, et ingenium
 disciplinae capax, omnia haec, et ad excelsum vs-
 que singula ipsi aderant. Verum utebatur illis
 pessime: et cum instrumenta ista virtutis in po-
 testate haberet, mox famosissimae malitiae homi-
 num,

τῶν ἐπὶ κακίᾳ διαβητῶν ἀκρότατος ἀπετελέ-
 σθη, ὑπὲρ τῆς Κέρκωπας, ὑπὲρ τὸν Εὐρύβα-
 τον, ἢ Φρυνώνδαν, ἢ Ἀριστόδημον, ἢ Σώστρατον.
 αὐτὸς γὰρ τῷ γαμβρῷ Ῥετιλλιανῷ ποτε γρά-
 φων, καὶ τὰ μέτριώτατα ὑπὲρ αὐτῶ λέγων,
 Πυθαγόρα ὁμοίος εἶναι ἤξις. ἀλλὰ ἴλεως μὲν ὁ
 Πυθαγόρας εἶη, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τὴν γνώμην
 θεσπέσιος· εἰ δὲ κατὰ τῶτον ἐγεγένητο, πᾶς
 ἂν, εὖ οἶδα, ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶναι ἔδοξε· καὶ
 πρὸς Χαρίτων, μή με νομίσης ἐφ' ὕβρει ταῦτα
 τῷ Πυθαγόρᾳ λέγειν, ἢ συνάπτειν πειρώμενον
 αὐτὰς εἰς ὁμοιότητας τῶν πράξεων. ἀλλ' εἰ
 τις τὰ χεῖρις καὶ βλασφημώτατα τῶν ἐπι-
 διαβολῇ περὶ τῷ Πυθαγόρᾳ λεγομένων, οἷς ἔγω-

γε

num, summus ipse factus est, supra Cercopas,
 supra Eurybatum, aut Phrynondam, aut Aristo-
 deinum, aut Sostratum. Ipse enim suo genere
 Rutiliano aliquando scribens, et inmodestissime
 de se loquens, Pythagorae similis esse praedica-
 bat. Sed propitius sit mihi Pythagoras, sapiens
 vir et diuina mente praeditus. Si vero huius ae-
 tate vixisset, puer, bene noui, ad illum visus
 esset. Et per Gratiarum numen noli putare, me
 contumeliae in Pythagoram causa ista dicere, aut
 quo componere illos audeam, quantum ad actio-
 num similitudines. Verum si quis pessima quae-
 que, et contumeliosissima, quae per calumniam
 dicuntur de Pythagora, quibus ego fidem vt ve-
 ris

γε ἐκ αὐτῶν πεισθεῖν, ὡς ἀληθέσιν ἔσιν, ὅμως
 συναγάγοι εἰς τὸ αὐτὸ, πολλοσὸν αὖ μέρος ἀ-
 παντα ἐκείνα γένοιτο τῆς Ἀλεξάνδρου δεινότη-
 τος. ὅλως γὰρ ἐπινόησόν μοι, καὶ τῷ λογισμῷ
 διατύπωσον ποικιλωτάτην τινὰ ψυχῆς κρᾶσιν,
 ἐκ ψεύδους, καὶ δόλων, καὶ ἐπιτορκιῶν, καὶ κα-
 κοτεχνιῶν συγκειμένην, ῥαδίαν, τολμηράν, πα-
 ράβολον, Φιλόπονον ἐξεργάσασθαι τὰ νοηθέν-
 τα, καὶ πιθανὴν καὶ ἀξιόπιστον, καὶ ὑποκριτι-
 κὴν τῷ βελτίονος, καὶ τῷ ἐναντιωτάτῳ τῆς βε-
 λήσεως εἰκυῖαν. ἔδει γὰρ τοπρῶτον ἐντυχὼν,
 ἐκ ἀπῆλθε δόξαν λαβὼν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς εἴη
 πάντων ἀνθρώπων χρηστότατος, καὶ ἐπιεικέ-
 στατος, καὶ προσέτι ἀπλοϊκώτατος τε, καὶ ἀφε-
 λέςτατος.

ris nunquam adhibuero, tamen in vnum condu-
 cat omnia; vix minima pars ea fuerit eius quae
 in Alexandro fuit calliditatis. Omnia enim co-
 gita mihi, et in animo effinge, variam vehemen-
 ter animae temperaturam, ex mendacio, dolis,
 periuriis, malis artibus compositam, agilem, au-
 dacem, periculis se obliicientem, laboriosam in
 perficiendis cogitatis, probabilem, quae fidem
 facile inueniat, quae optima simulet, et maxime
 his, quae vult, aduersari videatur. Nemo igitur,
 qui primo illum conuenisset, non sic ab eo
 discessit, ut putaret, omnium illum hominum
 optimum, et aequissimum, et adhaec simplicissi-
 mum, atque ab omni fūco alienum. Super ea
 vero

λέξαιτος. ἐπὶ πᾶσι δὲ τέτοις, τὸ μεγαλουργεῖν προσῆν, καὶ τὸ μηδὲν αἰεὶ μικρὸν ἐπινοεῖν, ἀλλ' αἰεὶ μεγίστοις ἐπέχεν τὸν νῦν.

Μειράκιον μὲν ἔν ἐτι ὢν, πάνυ ὠραῖον, ὡς ἔνῃν ἀπὸ τῆς καλᾶμης τεκμαίρεσθαι, καὶ ἀκέρει τῶν διηγμένων, ἀνέδην ἐπὶ ὤφειλε, καὶ συνῆν ἐπὶ μισθῷ τοῖς βλαπομένοις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, λαμβάνει τις αὐτὸν ἐραστῆς γόης, τῶν μαγείας καὶ ἐπωδᾶς θεσπεσίαις ὑπισχνεμένων, καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς, καὶ θησαυρῶν ἀναπομπὰς I), καὶ κλήρων διαδοχάς. ἔτος ἰδὼν εὐφυᾶ παῖδα, καὶ

vero omnia inerant quaedam in viro magnificentia, et quod nihil vnquam cogitaret paruum, sed rebus semper maximis mentem applicaret.

5. Cum igitur, adolescens adhuc esset formosus admodum, quod licebat e stipula *quasi et reliquiis formae* colligere, et audire a narrantibus, effuse impudicus, pretio copiam sui faciebat rogantibus. Inter alios ducit illum amator aliquis, praestigator, ex eorum genere, qui magicas artes et divinas incantationes pollicentur, et philtrea venerea, et inimicorum illicia, et thesauros eruendos, et hereditates. Hic videns ingeniosum puerum, et

I. Ἀναπομπὰς] Nam promittunt magi se suis incantationibus thesauros alte sub terra defoscos, sursum euocatuos. Reitz.

καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν αὐτῶν πράξεων ἐτοιμοτάτον, ἔμελλον ἐρῶντα τῆς κακίας τῆς αὐτοῦ, ἢ αὐτὸς τῆς ἡμέρας τῆς ἐκείνης, ἐξεπαίδευσέ τε αὐτόν, καὶ διέτελει ὑπεργῶς, καὶ ὑπηρετῇ, καὶ διακόνῳ χρεώμενος. ὁ δ' αὐτὸς ἐκείνος, δημοσίᾳ μὲν δῆθεν ἰσχυρὸς ἦν, ἠπίσατο δὲ κατὰ τὴν Θῶνος τῇ Αἰγυπτίᾳ γυναῖκα,

Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.

Ὡν ἀπάντων κληρονόμος, καὶ διάδοχος αὐτὸς ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ διδάσκαλος ἐκείνος, καὶ ἐρατῆς, τὸ γένος Τυανεύς, τῶν Ἀπολλωνίῳ πατρὶ Τυανῇ τῷ πάλῳ συγγενομένων, καὶ τὴν πᾶσαν αὐτῷ τραγωδίαν εἰδότης. ὅρας ἐξ οἷας ποιεῖ διατριβῆς ἄνθρωπον λέγω;

Ἦδη

et ad suarum actionum ministeria paratissimum, non minus suae cupidum malitiae, quam ipse florem illius aetatis deperierat: instituit illum, et adiutorem, ministro, atque famulo perpetuo usus est. Caeterum ipse ille publica quidem professione medicus, sciebat non minus, quam Thonis illius Aegyptii vxor,

Pharmaca multa remissa bona, ast idem mala multa; Quorum iste omnium heres et successor factus est. Fuerat autem magister illius et amator Tyaneus genere, ex familiarissimis Apollonii Tyanei, qui omnem illius tragoediam nossent. Vides & qua tibi schola hominem narrepi?

Ἦδη δὲ πώγωνος ὁ Ἀλέξανδρος περιπλάμενος,
 καὶ τῷ Τυανέως ἐκείνῃ ἀποθανόντες, ἐν ἀπαρίᾳ
 καθεσώς, ἀπὴν θηκῆς ἅμα τῆς ὥρας, ἀφ' ἧς
 τρέφεσθαι ἐδύνατο, ἔκ' ἐτι μῆρὸν ἐδὲν ἐπενόει·
 ἀλλὰ κοινωνήσας Βυζαντίῳ τινὶ χρονογράφῳ,
 τῶν καθιέντων ἐς τὰς ἀγῶνας πολλὰ καταράτο-
 τέρω τὴν φύσιν (Κοκκωνᾶς δὲ ὀπεναλεῖτο, αἴ-
 μα) περιήσαν γοητεύοντες, καὶ τοὺς παχέας
 τῶν ἀνθρώπων (ἔτω γὰρ αὐτοὶ τῇ πατρίῳ τῶν
 μάγων Φωνῇ τὰς πολλὰς ὀνομάζουσιν) ἀποκείρου-
 στες, ἐν δὲ τέτοισι, καὶ Μανέτιν γυναῖκα πλα-
 σίαν, ἔξωρον μὲν, ἐράσμιον δὲ ἔτι εἶναι βουλο-
 μένην, ἐξευρόντες, ἐπεσιτίσαντό τε τὰ ἀρκύν-
 τα παρ' αὐτῆς, καὶ ἠκολέθησαν ἐκ τῆς Βιθυ-
 νίας

6. Iam barbatus Alexander, mortuoque illo
 Tyanenfi, in paupertate constitutus, cum iam
 defloruisset aetatula, qua ali poterat, nihil par-
 vum cogitabat: sed societate inita cum Byzantio
 quodam annalium scriptore ex eo genere, qui in
 certamina descendunt, multum etiam execrabilio-
 ris ingenii homine, Cocconas, puto, vocabatur,
 circumibant praestigiis vtentes, et pingues ho-
 minum (sic ipsi patrio magorum nomine vulgus
 appellabant) detondentes. In hisce vero etiam e
 Macedonia mulierem diuitem, effoetam illam qui-
 dem, sed quae amabilis esse vellet, cum inuenis-
 sent, annonae quantum opus esset ab illa naeti,
 e Bi-

πᾶς εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πελλαία δὲ ἦν ἐκείνη, πάλαι μὲν εὐδαίμονος χωρὶς κατὰ τὰς Μακεδονίων βασιλέας, νῦν δὲ ταπεινᾶς καὶ ὀλίγους τὰς οἰκητορας ἔχοντος.

Ενταῦθα ἰδόντες δράκοντας παμμεγέθεις, ἡμέρους πάνυ, καὶ τιθασσοὺς, ὡς καὶ ὑπὸ γυναικῶν τρέφεσθαι, καὶ παιδίοις συγκαθεύδειν, καὶ πατουμένους ἀνέχεσθαι, καὶ θλιβεμένους μὴ ἀγανακτεῖν, καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλῆς κατὰ ταῦτα τοῖς βρέφεσι, (πολλοὶ δὲ γίνονται τοιοῦτοι παρ' αὐτοῖς, ὅθεν καὶ τὸν περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος μῦθον διαφοιτῆσαι πάλαι εἰκὸς, ὅποτε ἐκβύει τὸν Ἀλέξανδρον, δράκοντος τινός, οἶμαι, τοιοῦτου συγκαθεύδοντος αὐτῇ) ὠνοῦν-

e Bithynia illam in Macedoniam secuti sunt. Ex Pella autem ea fuit, beato quondam oppido Macedonum regum temporibus, iam vero paucos eosque humiles ciues habente.

7. Hic visis draconibus ingenti specie, mansuetis plane et cictribus, qui etiam alerentur a mulieribus, et iacerent cum pueris, et calcari se paterentur, atque vrgeri non aegre ferrent, et infantis instar lac e mamma sugerent. Multi autem tales apud illos nascuntur, vnde etiam illam de Olympiade fabulam olim exiisse probabile est, cum Alexandrum vtero ferret, tali, puto, angue cum

ἀποκύνται τῶν ἑρπετῶν ἐν τὸ κάλλισον, ὀλίγων
ὀβολῶν.

Καὶ κατὰ τὸν Θεκυδίδην, ἀρχεται ὁ πόλε-
μος ἐνθένδε ἤδη. ὡς γὰρ ἂν δύο κάκιστοι, καὶ
μεγαλότολμοι, καὶ πρὸς τὸ κακουργεῖν προχει-
ρότατοι, ἐς τὸ αὐτὸ συνελθόντες, ῥαδίως κατ-
ενόησαν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ὑπὸ δυσὶν τέ-
τοιιν μεγίστοις τυραννέμενον, ἐλπίδος, καὶ Φό-
βου· καὶ ὅτι ὁ τῶν ἐκατέρω ἐς δέον χρήσα-
σθαι δυνάμενος, τάχιστα πλετῆσειεν αὐν. ἐν ἀμ-
φοτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιῶτι, καὶ τῷ ἐλπίζον-
τι, ἐώρων τὴν πρόγνωσιν ἀναγκαϊοτάτην τε,
καὶ ποθεινοτάτην εἶσαν, καὶ Δελφὸς εἶπω πά-
λαι πλετῆσαι, καὶ αἰοιδίμους γενέσθαι, καὶ Δῆλον,
καὶ

illa cubante. Emunt horum serpentium vnum
pulcherrimum paucis obolis.

8. *Ex hinc, ut ait Thucydides, iam belli prin-*
cipia. Tanquam enim pessimi duo mortales, et
audacissimi, et ad maleficiū promptissimi, socie-
tatem coeūtes, facile intelligebant, a duobus hi-
sce maximis quasi tyrannis vitam regi, spe et me-
tu, eumque, qui alterutro horum, prout opus
sit, uti queat, ad diuitias celeriter peruenturum.
In utroque enim horum, quoties vel metueretur
aliquid, vel speraretur, videbant futuri scientiam
et maxime necessariam et in primis desiderabilem
esse: eaque ipsa ratione Delphos olim diuites fa-
ctos esse atque celebres, et Delum, et Clarum,
et

καὶ Κλάρον, καὶ Βραγχίδας, τῶν ἀνθρώπων
αἰεὶ δι' ἧς προεῖπον τυράννας, τὴν ἐλπίδα, καὶ
τὸν φόβον, Φοιτῶντων ἐς τὰ ἱερά, καὶ προ-
μαθεῖν τὰ μέλλοντα δεομένους, καὶ δι' αὐτὸ ἡ-
κατόμβας θυόντων, καὶ χρυσᾶς πλίνθας ἀνα-
τιθείτων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους σφάροντες, καὶ
κυκλῶντες, μαντεῖον συστήσασθαι καὶ χρησθήσιν
ἐμβαλόντα. εἰ γὰρ τῷτο προχωρήσειεν αὐτοῖς
αὐτίκα πλάσιοί τε καὶ εὐδαίμονες ἔσσεσθαι ἤλ-
πιζον. ὅπερ μείζονος ἢ κατὰ τὴν πρώτην προ-
δοκίαν, ἀπήντησεν αὐτοῖς, καὶ κρεῖττον διεφάν-
η τῆς ἐλπίδος.

Τῶν τευθῶν τὴν ἐκείνῃ ἐποιῶντο, πρῶτα μὲν
περὶ τῆς χωρίας, δεύτεραν δὲ, ἣτις ἡ ἀρχὴ, καὶ
ὁ τρόπος αὖ γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν
οὖν

et Branchidas, hominibus semper, propter eos,
quos tyrannos dixi, spem ac metum, ad templa
euntibus, et praediscere futura cupientibus, ac
propter ipsum hecatombas sacrificantibus, et au-
reos lateres dedicantibus. Haec inter se versan-
tes ac miscentes, de oraculo constituendo deli-
berarunt. Hoc enim si sibi processisset, statim
se diuites ac beatos sperabant futuros; quae qui-
dem res magis illis, quam pro prima expecta-
tione, respondit, et spe. melior apparuit.

9. Hinc dispiciebant primum de loco, deinde
quod principium, quae ratio esset incepti. Coc-

οὖν Κοικωνᾶς, τὴν Χαλκηδὼνα ἐδοκίμαζεν ἐπι-
 τήδειον εἶναι, καὶ ἐμπορέων χωρίον, τῇ τε Θρά-
 κῃ καὶ τῇ Βιθυνίᾳ προσοικῆν, ἔχ' ἑκάς ἄδὲ τῆς
 Ἀσίας, καὶ Γαλατείας, καὶ τῶν ὑπερκειμένων
 ἔθνων ἀπάντων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἔμπαλιν τὰ
 οἴκοι πρὲς ἡμῶν, λέγων, ὅπερ ἀληθὲς ἦν, πρὸς
 τὴν τῶν τοιούτων ἀρχὴν καὶ ἐπιχείρησιν, ἀν-
 θρώπων δεῖν παχέσιον καὶ ἡλιθίωσιν τῶν ὑποδεί-
 ξομένων, οἷος τὰς Παφλαγόνας εἶναι ἔφασκεν,
 ὑπεροικῆντας τὸ τῷ Ἀβώνι τείχος, δεισιδαί-
 μονας τὰς πολλὰς, καὶ ἡλιθίας, καὶ μόνον ἐ-
 φανείη τις αὐλητὴν, ἢ τυμπανιστὴν, ἢ κυμβά-
 λος κροτοῦντα ἐπαγόμενος, κοσκίνῳ, τὸ τοῦ
 λόγου,

cōnas quidem Chalcedonem probabat aptam, quod
 commercia multa haberet, atque Thraciae pariter
 ac Bithyniae esset contermina, nec procul dista-
 ret Asia, nec Gallograeci, gentesque quae su-
 periacent omnes. Vicissim Alexander suam pa-
 triam praeferre, dicens quod verum erat, ad ta-
 lium rerum initia et conatum opus esse homini-
 bus pinguibus et stupidis, qui recipiant, quales
 esse Paphlagonas dicebat, eos qui ad Aboni ca-
 strum habitarent, superstitiosum vulgus, et sto-
 lidos, qui si quis modo illis se ostendat, qui ti-
 bicinem, aut tympanistam, aut strepentem cym-
 balis adhibeat, qui cribro, ut in proverbio est

vati-

λόγου, μαντευόμενος, αὐτίκα μάλ᾽ ἀπάντας
 μηχανότας πρὸς αὐτὸν, καὶ ὥσπερ τῶν τῶν ἐπ-
 αρακρίων προσβλέπωντας.

Ὀλίγης δὲ περὶ τῆτο γάσεως αὐτοῖς γενομέ-
 νης, τέλος ἐνίκησεν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ἀφικώ-
 μενοι εἰς τὴν Χαλκηδὸνα (χρήσιμον γάρ τι ὅμως
 ἡ πόλις αὐτοῖς εἶχειν ἔδοξεν) ἐν τῷ Ἀπόλλω-
 νος ἱερῷ, ὅπερ ἀρχαιότατόν ἐστι Χαλκηδονίοις,
 κατορύττεται δέλτος χαλκᾶς, λεγόμενον, ὡς αὐ-
 τίκα μάλ᾽ ὁ Ἀσκληπιὸς σὺν τῷ πατρὶ Ἀπόλ-
 λωνι, μέτεισιν 2) εἰς τὸν Πόντον, καὶ καθέξει
 τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος. αὐτὰ μὲν δέλτοι ἐξ-
 πίτη-

vaticinetur, statim omnes hianti ore, tanquam cae-
 lestium quendam, illum adspiciant.

10. Hac de re cum aliquamdiu diffedissent,
 vincit tandem Alexander: ac delati Chalcedonem
 nam utile tamen aliquid vrbs ea habere illis visa
 est, in templo Apollinis, quod antiquissimum
 est Chalcedonenfibus, tabulas defodiunt aeneas,
 in quibus scriptum esset, propediem Aesculapium
 cum patre suo Apolline, in Pontum venturum
 esse, et Aboni castrum inhabitaturum. Hae ta-

R 4 bulae

2. Μέτεισιν] Praefens pro futuro; sic ἐστὶ pro
 ἔσται et similia. Id vero in verbo εἶμι per-
 petuum fere esse, vid. Commentt. ad Ari-
 stoph. Plut. 70. ubi Ἀπειμι, abibo; et
 Hemst. idem dicentem ad T. I. Somn. §. 7.
 Reisz.

264 LVCIANI ALEXANDER

πίτηδας εὐρεθεῖσαι, διαφαιτῆσαι ῥαδίως· τῷ τὸν λόγον ἐς πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Πόντον ἐποίησαν, καὶ πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐς τὸ τῷ Ἀβώνῃ τεῖχος. καὶ κεῖνοι γὰρ καὶ νεῶν αὐτίκα ἐψηφίσαντο ἐγείρειν, καὶ τὰς θεμελίους ἤδη ἔσκαπτον. ἐνταῦθα ὁ μὲν Κοκκωνᾶς ἐν Χαλκηδόνι καταλαμβάνεται, διττὰς τῆτας καὶ ἀμφιβόλους καὶ λοξὰς χρησμάς συγγράφων. καὶ μετ' ὀλίγον ἐτελεύτησε τὸν βίον, ὑπὸ ἐχίδνης, οἶμαι, δηχθεὶς.

Προεισπέμπεται δὲ ὁ Ἀλέξανδρος νομῶν ἤδη, καὶ πεντάκις καθευμένος, καὶ μετὰ λευκὸν χιτῶνα πορφυρῶν ἐνδεδυκώς, καὶ ἱμάτιον ὑπὲρ αὐτῷ λευκὸν ἀναβεβλημένος, ἄρστην ἔχων κατὰ τὸν

bulae dedita opera inuentae, facile hunc sermonem per vniuersam Bithyniam atque Pontum distulere, et multum ante alias *urbes*, ad Aboni castrum. Illi enim et templum statim excitare decreuerunt, et fundamentis fossam iam fodiebant, cum Cocconas quidem Chalcedonē relinquitur, ambigua quaedam et duplicia atque perplexa oracula scribens, nec ita multo post diem obiit, morsus, opinor, a vipera.

II. Praemittitur autem Alexander iam comatus, demissisque cincinnis, tunicam indutus purpuream ex albo virgatam, et pallium superinietum gerens candidum, falcem gestans qualis Persei,

τὸν Περσέα, ἀφ' ἧς αὐτὸν ἐγενναλόγηι μητρό-
θεν, καὶ οἱ ὀλεσθῆαι ἐκείνοι Παφλαγόνες, εἰδό-
τες αὐτῇ ἄμφω τὰς γονέας ἀφανεῖς καὶ ταπει-
νὰς, ἐπίσειον τῷ χρησμῷ λέγοντι,

Περσίδης γενεὴν, Φοίβῳ Φίλος ἔτος ὀρᾷται,
Δῖος Ἀλεξάνδρος, Ποδαλειρίῃ αἶμα λε-
λαγχώς.

Οὕτως ἄρα ὁ Ποδαλειρίος μάχλος καὶ γυναικο-
μανῆς τὴν φύσιν, ὡς ἀπὸ Τρείκης ἄχρι Πα-
φλαγονίας στέλλεσθαι 3) ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου
μητέρα. εὗρητο δὲ χρησμὸς ἤδη, ὡς Σιβύλλης
προμαντευσαμένης,

Εὐξείνου Πόντοιο παρ' ἧϊσ' ἄγχι Σινώπης,
Ἔσαμ

*Persei pingitur, a quo maternum genus deduce-
bat. Et perditī illi Paphlagones, qui scirent
utrosque illius parentes humiles atque ignobiles,
oraculo credidēre dicenti,*

*Persides genus hic, Phoeba carusque, videtur,
Diuus Alexander, Podalirius sanguine cretus.*
Hic ergo Podalirius, libidinosus, et natura ad
furorē usque mulierosus, qui a Tricca inde us-
que in Paphlagoniam in Alexandri matrem arre-
xerit. Inuentum etiam oraculum, quasi Sibyllae
praedicentis:

Litora ad Euxini Ponti vicina Sinopae,
R 5 *Ad*

3. Στέλλεσθαι] Versio *Gesn.* σῦεσθαι seruat.

Ἐστὶς κατὰ Τύρσιν ὑπ' Αὐσονίοισι προ-
φήτης,

Ἐκ πρώτης δεικνὺς μονάδος, τρισσῶν δε-
κάδωντε,

Πένθ' ἑτέρας μονάδας, καὶ εἰκοσάδα τρι-
άριθμον,

Ἀνδρὸς ἀλεξητῆρος 4) ὁμωνυμίην τετρα-
κυκλον.

Εἰς-

*Ad Turres erit Ausonio sub Rege Propbeta,
Post primam ostendens monadem, ternas deca-
dasque,*

*Quinque alias monadas, vixinti et ter nume-
rata:*

Nomen Alexeteris habens ex orbe quaterno.

12 Ad.

4. Τύρσιν — ἀλεξητῆρος] Ineptorum versum bonam interpretationem dare, ne si possem quidem, vellem. Τύρσις muros, moenia, castrum, significat: notatur itaque Ἀβων-
τῆχος. *Ausoniorum* mentio indicat sub imperatore Romano rem geri debere. *Monas* est A, *tres decades* A etc. Ἀλεξητῆρος nomen retinendum fuit in versione. Metuebat astutus Apollo, ne non satis clare apud Paphlagonas signasset nomen Prophetæ sui per notas numerales ΑΛΕΞ. nisi adiiceret, eas primas quatuor literas esse in voce Ἀλεξητῆς. *Gesner.*

Εἰς βαλὼν γὰρ ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τῆς αὐτῆς
 τραγωδίας, διὰ πολλὰ ἐς τὴν πατρίδα περίβλε-
 πτός τε καὶ λαμπρὸς ἦν, μεμνημένος προσποιέ-
 μενος ἐνίοτε, καὶ ἄφρ᾽ ὑποκιμπλάμενος τὸ σό-
 φος· ῥαδίως δὲ τῷτο ὑπῆρχεν αὐτῷ, σκεδίου
 τῆς βαφικῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν διαμασσησαμέ-
 ναι. τοῖς δὲ θεῖόν τι καὶ φοβερόν ἐδόκει ὁ ἄφρός.
 εἰτεποίητο δὲ αὐτοῖς πάλαι, καὶ κατεσκευάσο
 κεφαλὴν δράκοντος ἑθονίνῃ, ἀνθρωπόμορφόν τι
 ἐπιφαίνεσα, κατὰ γραφὸς, πάνυ εἰκασμένης
 ὑπὸ θριξίν ἱππείας ἀνοίγασά τε καὶ αὖτις ἐπι-
 κλείεσα τὸ σῶμα· καὶ γλῶττα, οἷα δράκόντων,
 διπλὴν, μέλατα προσέκυπτεν, ὑπὸ τριχῶν καὶ
 αὐτῇ ἐλακομένη. καὶ ὁ Παλλᾶς δὲ δράκων πρε-
 πῆρχε,

12. Adueniens igitur cum hac histrionia Ale-
 xander post aliquod interuallum in patriam suam,
 conspicuus erat et splendidus, furere interdum
 se simulans, et spūma os oppletum habens, quod
 facile illi contingebat, struthi, tinctoriae herbae
 radicem mandenti; at illis diuinum quiddam et
 terribile spuma illa videbatur. Factum autem
 illis et praeparatum olim caput Draconis linteum,
 humanae formae affine quiddam habens, pictum,
 accurate assimilatum, equina sc̄ta speriens os et
 iterum claudens; et lingua qualis serpentum, bi-
 sulca, nigra, prominēbat, fetis et ipsa mobilis.
 Bellaeus autem ille Draco ipsis iam ante fuerat,
 qui

πῆρξε, καὶ οἴκοι ἀτρέφετο, κατὰ καιρὸν ἐπι-
 φανησόμενος αὐτοῖς, καὶ συντραγωδῆσων, μάλ-
 λον δὲ πρωταγωνιστὴς ἐσόμενος.

Ἦδη δὲ ἄρχομαι δέαν, μηχανᾶται τι τοιοῦ-
 δε· Νύκτωρ γὰρ ἐλθὼν ἐπὶ τὰς θεμελίους τῆ
 νῆσὶ τὰς ἄρτι ὀρυττομένας (συνεστήκει δὲ ἐν αὐ-
 τοῖς ὕδαρ, ἣ αὐτόθεν ποδὲν συλλεμβόμενον, ἢ
 ἐξ ἔραν᾽ πεσσόν.) ἐνταῦθα κατατίθεται χήνισον
 ὦον προκεκυνωμένον, ἔνδον φυλάττον ἐρπετὸν
 τι ἀρτιγέννητον· καὶ βυθίσας τῆτο ἐν μυχῷ
 τῷ πηλᾷ, ὁπίσω αὐθις ἀπηλλάττετο. ἔωθα
 δὲ γυμνὸς ἕς τὴν ἀγορὰν προπηδήσας, διαζόμε-
 δὲ περὶ τὸ αἰδοῖον ἔχων, κατάχρυσον καὶ τῆ-
 το, καὶ τὴν ἄρπην ἐκείνην φέρων, αἰών ἄμα
 τῇ

qui domi alebatur, suo tempore appariturus, et
 adiuturus tragoediam, vel primarum potius pri-
 tium ipse actor futurus.

13. Cum iam faciendum esset initium, tale
 quid machinatur. Accedens noctu ad fundamen-
 ta templi recens effossa, in quibus aqua constite-
 rat, vel ibidem vndeunque collecta, vel caele-
 stis, deponit ibidem asserinum ovum ante ex-
 cauatam, in quo inclusus serpens recens natus.
 Hoc in recessu quodam luti defixo, domum re-
 dit. Postridie vero nudus in forum profiliens,
 segestri circa pudenda vinctus aureo illo quoque,
 illamque falcem gestans, solutam simul comam
 qua-

τὴν κόμην ἀνέστη, ὥσπερ οἱ τῇ μητρὶ ἀγαίρον-
 τές τε, καὶ ἐνθιάζοντες, ἐδημηγόρει ἐπὶ βω-
 μόν τινα ὑψηλὸν ἀναβάς, καὶ τὴν πόλιν ἐμα-
 κάρισεν, αὐτίκα μάλ᾽ ἀδειχόμενῃ 5) ἐναργῇ τὸν
 θεόν. οἱ παρόντες δὲ (συνδεδραμημένοι γὰρ σχε-
 δὸν ἅπαντα ἡ πόλις, ἅμα γυναῖξί, καὶ γέρονσι
 καὶ παιδίοις) ἐτεθήπτεσαν, καὶ ἤυχοντο, καὶ
 προσεκύνεν. ὁ δὲ Φινίας τινὰς ἀσήμες Φθου-
 γόμενος, αἶα γένοιτ' ἂν Ἑβραίων, ἢ Φοινίκων,
 ἐξέπληττε τοὺς ἀνθρώπους, οὐκ εἰδότας ὅ, τι
 λέγοι.

quatiens, ut qui matri deorum coetum colligunt
 fanatici, concionatur conscenso altari quodam
 excelso, beatam urbem praedicat, quae prae-
 sentem iam statim Deum susceptura esset. Qui prae-
 sentes erant; concurrerat enim tota fere ciuitas
 cum mulieribus, senibus, pueris, stupere, pre-
 cari, adorare. At ille vocibus quibusdam prola-
 tis obscuris, quales fuerint forte Ebraeorum aut
 Phoenicum, perculit homines, quid sibi vellet
 nescien-

5. Δειχόμενῃ] Haec lectio mihi fere melior
 videbatur, quam si δεχομένην dixisset; non
 modo quia *palam* additur, quo significatur,
 Deum ante non conspicuum, nunc omnibus
 spectandum iri propositum; sed et quia c. 12.
 praedixit, *cum appariturum*. At si quem se-
 quens ἤκειν magis mouet, et quod δεῖξ. non
 αἰτιῶν, sed media forma hic ponatur, ille
 δεχομένην legat. *Reiz.*

λέγοι· πλὴν τὸτο μόνον, ὅτι πᾶσιν ἐγκατεμή-
γνυε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ἀσκληπιόν.

Εἴτ' ἔθει δρόμῳ ἐπὶ τὸν ἐσόμενον νεώ· καὶ
ἐπὶ τὸ ὄρυγμα ἐλθὼν, καὶ τὴν προαικονομαμέ-
νην τῇ χρησθεΐα πηγὴν, ἐμβαῖς ἐς τὸ ὕδωρ, ὕ-
μνας τε ἤδεν Ἀσκληπιῷ καὶ Ἀπόλλωνος μεγα-
λῇ τῇ Φωνῇ, καὶ ἐκάλει τὸν θεὸν ἦκειν τύχη
τῇ ἀγαθῇ εἰς τὴν πόλιν· εἶπα Φιάλην αἰτήσας,
ἀναδόντος τινός, ῥαδίως ὑποβαλὼν, ἀνιμάται
μετὰ τῷ ὕδατος καὶ τῇ πηλῇ τὸ ὦν ἐκεῖνο, ἐν
ᾧ ὁ θεὸς αὐτῷ κατεκύλειτο, κηρῷ λευκῷ, καὶ
ψιμνιδίῳ τὴν ἀρμογὴν τῷ πώματος ξυγκεισ-
λημένον· καὶ λαβὼν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας, ἔχευ
ἔφασκεν ἤδη τὸν Ἀσκληπιόν. οἱ δὲ, ἀτενέες ἀπέ-
βλε-

nescientes, praeter illud solum, quod omnibus
immiscebat Apollinem et Aesculapium.

14. Tum curriculo petit futurum templum, de-
latumque ad fossam, praeparatamque ante oraculi
scaturiginem, in aquam ingressus, hymnosque
magna voce canit Aesculapii et Apollinis. Deum-
que faustis auspiciis in urbem venire iubet. Tum
phialam poscit, quam cum dedisset aliquis, fa-
cile subiicit, hauritque cum aqua et luto ovum
illud, in quo Deum ipse incluserat, commissuris
operculi cera alba et cerussa ferruminatis. Hoc
in manus sumpto, habere se iam proclamat Aescu-
lapium. At illi defixis oculis videre quid tandem
fieret,

βλεπον ὅ, τι καὶ γίγνοιτο, πολὺ πρότερον θαυ-
μάσαντες τὸ ὄν ἐν τῷ ὕδατι εὐρημένον. ἐπεὶ
δὲ καὶ κατὰξας αὐτὸ ἐς κοίλην τὴν χεῖρα, ὑπε-
δέξατο τὸ τῆ ἐρπετῆ ἐκείνῃ ἔμβρυον, καὶ οἱ
παρόντες εἶδον κινέμενον, καὶ περὶ τοῖς δακτύ-
λοις εἰλέμενον, ἀνέκραγον εὐθύς, καὶ ἡσπάζον-
το τὸν θεόν, καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζον, καὶ
χαυδὸν ἑκάστος ἐνεπίμπλατο τῶν εὐχῶν, θησκα-
ρῆς, καὶ πλέτης, καὶ ὑγείας, καὶ τὰ ἄλλα
ἀγαθὰ αὐτῶν παρ' αὐτῆ. ὁ δὲ δρομαῖος αὐτῆς
ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἵετο, φέρων ἅμα καὶ τὸν ἀρτι-
γέννητον Ἀσκληπιὸν δις τεχθέντα, ὅτε ἄλλοι
ἅπαξ τίκτονται ἄνθρωποι, ἢ ἐκ Κορωνίδος,
ἢ Δί', οὐδ' ἐκ κορώνης, ἀλλ' ἐκ χηνὸς γεγεν-
νημένον.

fieret, quī multum ante iam admirati essent o-
vum in aqua inuentum. Cum vero fracto illo
in cauam manum susciperet foetum serpentis, vi-
derentque praelentes moueri illum et circa digi-
tos volui, exclamant statim, et Deum salutant,
et beatam ciuitatem praedicant, et magno hiatu
omnes plenisque faucibus precantur, thesauros,
diuitias, sanitates, bona reliqua, ab eo sibi quis-
que expetunt. At ille curriculo rursus domum
repetit, ferens secum etiam recens natum Aescu-
lapium, bis natum, cum alii semel tantum na-
scantur homines, non ex Coronide, medius fi-
dius, neque ex cornice, sed ex anserē natum.

Popu-

272 LYCIANI ALEXANDER

καμένον. ὁ δὲ λεὼς ἅπας ἠκολάθει, πάντες ἔκ-
θροισι, καὶ μεμνηότες ὑπὸ τῶν ἐλπίδων.

Ἡμέρας μὲν ἐν οἴκοι ἐμεινεν, ἐλπίζων ὅπερ ἦν,
ὑπὸ τῆς Φήμης αὐτίκα μάλα παμπόλλας τῶν
Παφλαγόνων συνδραμεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ὑπερσπέ-
πληστο ἀνθρώπων ἡ πόλις, ἀπάντων τὰς ἐγκο-
φάλας καὶ τὰς καρδίας προσεχυρημένων, ἔδεν ἐοί-
κότων σιτοφάγοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ μόνῃ τῇ μορ-
φῇ μὴ ἔχι πρόβατα εἶναι διαφερόντων, ἐν οἴ-
κῳ τινὶ ἐπὶ κλίνης καθεζόμενος, μάλα θεο-
πρεπῶς ἐσαλμένος, λαμβάνει εἰς τὸν κόλπον
τὸν Πελλαῖον ἐκεῖνον Ἀσκληπιόν, μέγισόν τε,
καὶ κάλλιστον, ὡς ἔφην, ὄντα. καὶ ὅλον τῷ αὐ-
τῷ τραχήλῳ περιειλήσας, καὶ τὴν ἑρὰν ἔξω ἀ-
Φεῖς

Populus autem vniuersus sequitur, fanatico omnes
instinctu pleni, et prae spe furentes.

15. Dies igitur aliquot domi manet, sperans
futurum quod reserat, ut a fama illa plurimi mox
Paphlagones concurrerent. Cum autem supra
modum plena hominibus vrbs esset, qui iam ante
cerebra pariter et corda detonia haberent, nulla
re similes hominibus frumento vesci solitis, sed
sola forma ab ouibus distincti, in quadam aedi-
cula in lecto assidens, vestitu, qui plane Deum
deceret, longo indutus, sinu suscipit Pellaeum
illum Aesculapium, maximum, ut dixi, pul-
cherrimumque: ac totum suae ceruici circumpo-
nens, cauda extra vestem relicta, (adeo autem
magnus

Φεῖς (πολὺς δὲ ἦν, ὡς καὶ ἐν τῷ προοιμίῳ προ-
 κεχύσθαι αὐτῆ, καὶ χαμαὶ τὸ μέρος ἐπισύρσθαι.)
 μόνην τὴν κεφαλὴν ὑπὸ μάλης ἔχων, καὶ ἀπο-
 κρυφτικῶς ἀνεσώρηνε πάντα ἐκείνου, προὔφανε
 τὴν ὀφυνίνην κεφαλὴν κατὰ θάτερα τῶ χιτῶνος,
 ὡς δῆθεν ἐκείνῃ τῶ φαινομένου πάντως ἔσαν.

Εἶτά μοι ἐπινόησον οἰκίσκον ἔ πάνυ Φαιδρὸν,
 ἔδὲ ἐς κόρον τῶ φωτὸς δεχόμενον, καὶ πληθὺς
 ἀνθρώπων συγκλύδων, τεταραγμένων, καὶ
 προεκπεπληγμένων, καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἐπαλω-
 ρουμένων· οἷς εἰσελθοῦσι, τεράσιον ὡς εἰκὸς
 τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο, ἐκ τῶ τέως μικρῶ ἐρ-
 πετῶ, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τοσούτον δρακόντα
 πεφηνέναι· καὶ ταῦτα, ἀνθρωπόμορφον, καὶ
 τιθα

magnus ~~et~~ draco, vt et in gremio ipsius prouo-
 lutus iacet ~~et~~ et humi pars ipsius traheretur) ca-
 put solent sub ala habens et abscondens, susti-
 nente illo omnia, linteum illud caput inter tuni-
 cam protendit, velut nimirum illius *draconis*, qui
 videndum se praebebat, omnino esset.

16. Tum cogita mihi aediculam non omnino
 illustrem, neque quantum satis est lucis capien-
 tem, et multitudinem hominum confluentium,
 perturbatorum, et iam ante admiratione perculso-
 rum: et ad spes sublatores, quibus ad primum
 ingressum portentosa nec immerito res videbatur,
 ex paruo tum serpente, intra paucos dies Draco-
 nem tantum prodiisse eumque humana forma ca-

τιθασσόν. ἤπειγοντο δὲ αὐτίκα πρὸς τὴν ἔξο-
δον· καὶ πρὶν ἀκριβῶς ἰδεῖν, ἐξηλαύνοντο ὑπὸ
τῶν αἰετῶν ἐπεισόντων. ἐτετεύπητο δὲ κατὰ τὸ
ἀντίθυρον ἄλλη ἔξοδος, εἰς τὴν Μαικεδονίαν
ἐν Βαβυλῶνι ποιῆσαι ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ νοσῶντι λό-
γος, ὅτε ὁ μὲν ἤδη πονήρως εἶχεν, οἱ δὲ, περι-
στάντες τὰ βασίλεια, ἐπόθον ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ
προσεῖπεν τὸ ὕστατον. τὴν δὲ ἐπιδείξιν ταύ-
την ἔχ' ἅπαξ ὁ μισθός, ἀλλὰ πολλάκις ποιῆσαι
λέγεται, καὶ μάλιστα εἴ τινες τῶν πλεονέκων ἀφί-
κοιντο νεαρώτεροι.

Ἐνταῦθα ὦ φίλε Κέλσε, εἰ δεῖ τὰληθῆ λέ-
γειν, συγγνώμην χρὴ ἀπονέμειν τοῖς Παφλαγό-
σι, καὶ Ποντικοῖς ἐκείνοις, παχέσι καὶ ἀπαιδευ-
τοῖς

*pitis, et mansuetum: urgebantur autem statim
ad exitum, et ante quam accurate vidissent, exi-
gebantur ab his, qui noui semper accederent.
Perforatus autem fuerat e regione ianuae exitus
alius, quale quid Macedonas Babylone fecisse,
aegrotante Alexandro, sermo est, cum ille male
iam haberet; illi vero Regiam circumstantes vi-
dere illum desiderarent, et ultimum alloqui. Cae-
terum hanc ostensionem non semel impurus ho-
mo, sed saepe fecisse dicitur, praesertim si qui
ditiores recens aduenissent.*

17. Hic, mi Celse, si verum dicendum est,
ignoscere par est Paphlagonibus illis et Ponticis,
pingui ingenio et ineruditis hominibus, si con-
tacto

τοῖς ἀνθρώποις, εἰ ἐξηπατήθησαν ἐπιτόμενοι
τῷ δράκοντος (καὶ γὰρ τῷτο παρεῖχε τοῖς βα-
λομένοις ὁ Ἀλέξανδρος) ὁρῶντές γε ἐν ἀμυδρῷ
τῷ Φωτὶ τὴν κεφαλὴν δῆθεν αὐτῷ ἀνοίγασάν
τε καὶ συγκλείσασάν τὸ σῶμα, ὥς πάνυ τὸ μη-
χάνημα ἐδεῖτο Δημοκρίτε τινός, ἢ καὶ αὐτοῦ
Ἐπικύρου, ἢ Μητροδώρου, ἢ τινος ἄλλου, ἀδα-
μαντίνην πρὸς ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τὴν γνώ-
μην ἔχοντος, ὡς ἀπισῆσαι, καὶ ὅπερ ἦν εἰκάζειν,
καὶ εἰ μὴ εὐρεῖν τὸν τρόπον ἐδύνατο, ἐκείνο γὰρ
προσπεπεισμένον, ὅτι λέλκεται αὐτὸν ὁ τρόπος τῆς
μαγανείας, τό δ' ἐν πᾶν ψεῦδος ἐστίν, καὶ γε-
νέσθαι ἀδύνατον.

Κατ' ὀλίγον ἔν καὶ ἡ Βιθυνία, καὶ ἡ Γαλατία,
καὶ ἡ Θράκη συνέρρει, ἐκάσθε τῶν ἀπαγγελλόν-
των,

taeto ipso Dracone, (nam hoc quoque volenti-
bus dabat Alexander) decepti sunt, cum viderent
certe in tenui luce caput ipsius, aperiens pariter
os et claudens: adeo ut plane indigeret machina
tio illa Democrito quodam, aut ipso Epicuro, aut
Metrodoro, aut alio quodam, inuictam ad haec
et talia mentem habente, qui diffideret, et quid
res esset coniceret, et si ipsum inuenire modum
non posset, at illud certe iam ante persuasum ha-
beret, licet ipsum ratio praestigiarum fugiat, to-
tum tamen hoc mendacium esse, ac fieri non posse.

18. Paullatim igitur et Bithynia, et Gallograe-
cia, et Thrace confluit, unoquoque renuntian-

των, ὡς τὸ εἶδος, λέγοντος, ὡς καὶ γεννώμενοι
 ἴδοι τὸν θεόν, καὶ ὑπερον ἄψαιτο μετ' ὀλίγον
 παμμεγέθους αὐτῷ γεγεννημένῃ, καὶ τὸ πρῶτον
 ἄνθρωπῳ ὁμοῖος· γραφαὶ τε ἐπὶ τέτῳ,
 καὶ εἰκόνες, καὶ ξόανα, τὰ μὲν ἐκ χαλκῷ, τὰ
 δὲ ἐξ ἀργύρου εἰκασμένα, καὶ ὄνομά γε τῷ θεῷ
 ἐπιτεθέν· Γλύκων γὰρ ἐκαλεῖτο, ἐκ τινὸς ἐμ-
 μέτρου, καὶ θεῖα προστάγματος· ἀνεφώνησε
 γὰρ Ἀλέξανδρος·

Εἰμι Γλύκων, τρίτον αἷμα Διὸς, Φάος ἀν-
 θρώποισι 6).

Καὶ

tium, ut credere par est, dicente, et nascentem
 a se visum Deum, et postea contactum, cum in-
 gens breui tempore interiecto factus esset, et vul-
 tum haberet humano similem. Super haec pictu-
 rae, et imagines, et simulacra, ex aere partim,
 partim ex argento assimilata: et nomen Deo im-
 positum, Glycon enim appellabatur, ex diuino
 missu carmine concluso. Exclamaret enim Ale-
 xander:

Tertius ecce, Glycon, sanguis Iouis, atque ho-
minum lux.

19. Et

6. Φάος ἀνθρώποισι] Sic Graecos vocare ho-
 minem qui ingens emolumentum, magnam
 salutem adfert hominibus, monet Boi ad
Evangel. Ioan. I, 4. Reitz.

Καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, ἔπερ ἕνεκα τὰ πάντα
ἐμεμνηχάνητο, καὶ χρεὼν τοῖς δομομένοις, καὶ θε-
σπίζειν παρ' Ἀμφιλόχου τῷ ἐν Κιλικίᾳ τὸ ἐνδό-
σιμον λαβὼν 7). (καὶ γὰρ καὶ ἐκείνος μετὰ τὴν
τῷ πατρὶ τὴν τελευταίαν τῷ Ἀμφιαρεῶ, καὶ τὸν
ἐν Θήβαις ἐμφανισμόν αὐτῷ, ἐκπεσὼν τῆς οἰ-
κίας, εἰς τὴν Κιλικίαν ἀφικόμενος, ἔκων ἑρως
ἀπήλλαξε, προσθεσπίζων καὶ αὐτὸς τοῖς Κιλικί-
ταις μέλλοντα, καὶ δὴ ὀβολὸς ἐφ' ἐκάστῳ χρησμοῦ
κωμωδάνων) ἐκείθεν ἔν τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν ὁ
Ἀλέξανδρος, προλῆγει πᾶσι τοῖς ἀφικομένοις,
ὥς

19. Et cum tempus esset eius rei, propter quam
instituta fuerant omnia, *nimirum* oracula edendi
rogantibus ac vaticinandi, praecentorem quasi
secutus Amphilochem, qui in Cilicia colitur. Et
enim ille quoque post Amphiarai patris mortem,
cum Thebis ille periisset, eiectus domo et in Ci-
liciam delatus, non male rem gessit, praedicens
et ipse futura Cilicibus, et duo pro vnoquoque
oraculo obolos accipiens. Ab hoc igitur quasi
cantus initio accepto Alexander, aduenientibus

S 3

omni-

7. Τὸ ἐνδ. λαβ.] Τὸ ἐνδόσιμον λαβεῖν e musi-
cis interpretari malui, quam ex equestri ra-
tione, vbi pedis ictum et concussas habenas
notat, quibus equus admonetur eundum
esse. Gesner.

ὡς μαντεύσεται ὁ θεός, ῥητὴν τινα ἡμέραν προ-
 ειπών. ἐκέλευσε δὲ ἕκαστον, ἃ δέοιτο ἂν καὶ μά-
 λιστα μαθεῖν ἐθέλοι, ἐς βιβλίον ἐγγράψαντα,
 καταρῥάψαι τε, καὶ καταστήμηνασθαι κηρῷ, ἢ
 πηλῷ, ἢ ἄλλῳ τοιαύτῳ· αὐτὰς δὲ λαβὼν τὰ βι-
 βλία, καὶ ἐς τὸ ἄδυτον κατελθὼν (ἦδη γὰρ ὁ
 νεὼς ἐγγήγετο, καὶ ἡ σκηνὴ παρεσκευάστο) κα-
 λῶσαν ἐμελλε κατὰ τάξιν τὰς δεδοκότας, ὑπὸ
 κήρυκι, καὶ θεολόγῳ· καὶ ὡς παρὰ τῷ θεῷ ἁ-
 κίων ἕκαστα, τὸ μὲν βιβλίον ἀποδώσειν σεβασ-
 μασμένον ὡς εἶχε, τὴν δὲ πρὸς αὐτὸ ἀπόκρισιν
 ὑπογεγραμμένην πρὸς ἔπος 8), ἀμειβομένη τῷ
 θεῷ περὶ ὅτε τις ἔροιτο.

Ἦν

omnibus denuntiat, oracula redditurum deum,
 diemque certum praedicit. Iubet autem, unum-
 quemque, quod sibi opus sit et maxime velit di-
 ficere, in libellum inscribere, eumque traiecitum
 filo obfignare cera, aut creta, aut id genus re-
 alia. Ipse autem in adytum ubi descendisset, (iam
 enim aedificatum erat templum, et parata scena)
 ordine vocaturus eo erat per praekonem, et ad-
 hibito Theologo, illos, qui dedissent, et auditis
 quasi a Deo omnibus, libellum cuique suum ut si-
 gnatus fuit, redditurus, responsumque illius sub-
 scriptum (inscriptum) carmine, reponente Deo,
 de quocumque aliquis interrogasset.

20. Erat

8. Πρὸς ἔπος] Hic significat *pro re nata*, vel
 ad

Ἦν δὲ τὸ μηχανήμα τέτο, ἀνδρὶ μὲν οἶω σοί, εἰ δὲ μὴ Φορτικὸν εἶπεῖν, καὶ οἶω ἐμοί, πρέδη-
λον, καὶ γινῶναι ῥάδιον, τοῖς δὲ ἰδιώταις, καὶ
κορύζης μεσοῖς τὴν ῥῖνα, τεράσιον, καὶ πάνυ ἀ-
πίσω ὅμοιον. ἐπινοήσας γὰρ ποικίλας τῶν σφρα-
γίδων τὰς λύσεις, ἀνεγίνωσκέ τε τὰς ἐρωτήσεις
ἐκίσας, καὶ τὰ δοκᾶντα πρὸς αὐτάς ἀπακρίνα-
το, εἴτα κατελήσας αὐθις, καὶ σημενόμενος,
ἔτιδε μετὰ πολλῷ θαύματος τοῖς λαμβάνου-
σι. καὶ πολὺ ἦν παρ' αὐτοῖς τό, πόθεν γὰρ ἔ-
τος ἠπίσατο, ἃ ἐγὼ πάνυ ἀσφαλῶς σημενόμε-
νος.

20. Erat vero machinatio ista, viro quidem qualis tu, et, si non est insolens dictu, etiam qualis ego sum, manifesta, et cognitu facilis; imperitis autem et *obesae ac plenae* pituita naris hominibus, prodigiola, et vndique incredibili similis. Excogitatis enim diuersis soluendi sigilla generibus, legit interrogationes singulas, et quae viderentur ad eas respondit, tum inuolutas iterum et obsignatas, reddidit multa cum admiratione accipientibus: et frequens inter illos haec erat oratio, *vnde enim iste sciret, quae firmiter ad-*

S 4

modum

ad rem adpositae, quod quidem notam. Nam etsi *carmine* respondere solitus sit, et locutio ἔδεν πρὸς ἑπὶ, nihil *ad rem*, quoque idem sit quod nihil *ad rhythmum*, tamen πρὸς ἑπὶος γράφειν significare *carmine conscribere*, non video. Reitz.

νος, αὐτῷ ἔδωκα ὑπὸ σφραγίσιν δυσμμήτοις,
εἰ μὴ θεὸς τις ἀληθῶς ὁ πάντα γιγνώσκων ᾗνι

Τίνες ἔν αἱ ἐπίνοαι; ἴσως ἐρήσῃ με. ἄκουε
τοίνυν, ὥς ἔχοις ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. ἡ πρώτη
τῇ μὲν ἐκαίνῃ, ὧ φίλτατε Κέλσε· Βελόνην πυ-
ρῶσας, τὸ ὑπὸ τὴν σφραγίδι μέρος τῆ κηροῦ
διατήκων, ἐξήρει, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, τῇ
Βελόνῃ αὐθις ἐπιχρῶσας τὸν κηρὸν, τὸν τε καί-
τω ὑπὸ τῷ λίνῳ, καὶ τὸν αὐτὴν τὴν σφραγίδα
ἔχοντα, ῥαδίως συνεκόλλα. ἕτερος δὲ τρόπος
ὁ διὰ τῶν λεγομένων κολλυρίων· σκεμαζόν· δὲ τῶν
ἔστιν ἐκ πίττης Βρυττίας, καὶ ἀσφάλτε, καὶ ἑλ-
θε τῆ διαφανῆς τετρεμμένη, καὶ κηρῆ, καὶ μα-
σίχης· ἐκ γὰρ τῶν ἀπάντων ἀναπλάσας τὸ
κολλυ-

modum obfigmata ipsi dedi sub sigillis imitatu diffi-
cillimis, nisi reuerá Deus esset cognoscens omnia?

21. *Quae sunt igitur, forte me interrogabis, illa*
commenta? Audi ergo, ut habeas, qui conuin-
cas talia. Primum, Celse carissime, illud est:
Acu ignita partem cerae, quae infra signum est,
vbi liquefecit; signum ipsum detraxit, lectoque
libello, aeus ope liquefactam iterum ceram, tum
quae infra sub lino est, tum eam, quae sigillum
ipsum continet, facile conglutinavit. Altera est
ratio per illud, quod vocatur collyrium. Pars-
tur hoc e pice Bruttia, et asphalto, et speculari
lapide trito, ceraque et mastiche. Fictum ex his
omni-

κολλύριον, καὶ θερμήνας πυρὶ, σιάλω τὴν σφρα-
γίδα [προχρίσας, ἐπετίθει, καὶ ἀπέματτε τὸν
τύπον. εἶτα αὐτίκα ξηρὰ ἐκείνη γενομένη, λύ-
σας ῥηδίως, καὶ ἀναγνῆς, ἐπιθεῖς τὸν κηρὸν,
ἀνετύπε, ὥσπερ ἐκ λίθου τὴν αὐτὴν σφραγίδα
εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ ἐοικυῖαν. τρίτον ἄλλο
πρὸς τέτοις ἄκρουν· τιτάνη γὰρ ἐς κόλλαν ἐμ-
βαλὼν, ἣ κολλῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν ἐκ τέ-
τε ποιήσας, ἐτι ὑγρὸν ὄντα ἐπετίθει τῇ σφρα-
γίδι, καὶ ἀφελὼν (αὐτίκα δὲ ξηρὸν γίγνεται,
καὶ κέρματος, μᾶλλον δὲ σιδήρου παγιώτερον)
τέτω δὴ ἐχρῆτο πρὸς τὸν τύπον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα
πολλὰ πρὸς τῷτο ἐπινοηθέντα, ὧν ἐκ ἀνάγκης
καῖον μεμνήσθαι ἀπάντων, ὡς μὴ ἀπειρόκαλοι
εἶναι

omnibus collyrium, et igni calefactum, in si-
gnum, salivā prius madefactum, imposuit, et
typum expressit. Deinde collyrio celeriter sicca-
to, solutas facile tabellas legit; tum cera impo-
sita idem sigillum optime conveniens archetypo,
tanquam geinma expressit. Tertiam aliam præ-
ter has *rationem* audi. Calcem glutini, quo li-
bros glutinant, iniectam, et in massam cereae si-
milem redactam, mollem adhuc sigilla impone-
bat: ablata deinde (nam siccatur statim, et cornu,
quin ferro fit solidior) ad exprimendam utebatur.
Sunt vero alia etiam multa ad hoc ipsum excogi-
tata, quorum mentionem facere omnium nihil

εἶναι δοκοίημεν, καὶ μάλιστα σὲ, ἐν οἷς κατὰ μά-
γων συνέγραψας, καλλίσοις τε ἅμα, καὶ ὠφελι-
μωτάτοις συγγράμμασι, καὶ δυναμένσις σε φρο-
νίζειν τὰς ἐντυγχάνοντας, ἱκανὰ παραθεμένου,
καὶ πολλῶν τέτων πλείονα.

Ἐχρη ἔν, καὶ ἐθέσπιζε, πολλῇ τῇ συνέσει ἐν-
ταῦθα χρώμενος, καὶ τὸ εἰκαστικὸν τῇ ἐπινοίᾳ
προσάπτων, τοῖς μὲν λοξὰ καὶ ἀμφίβολα
πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος, τοῖς δὲ
καὶ πάνυ ἀσαφῇ. χρησμωδικὸν γὰρ καὶ τοῦ-
το αὐτῷ ἐδόκει. τοὺς δὲ ἀπέτρεπεν, ἢ προῦ-
τρεπεν, ὡς ἄμεινον ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάζοντι
τοῖς δὲ θεραπείας πρᾶττεν καὶ διαίτας, εἰδὼς
(ὅπερ

opus est, ne inepti videamur; praesertim cum
tu in libris, quos contra magos scripsisti, pulcher-
rimis pariter atque vtilissimis, quique prudentes
reddere lectores possunt, satis multa proposue-
ris, et multo his nostris plura.

22. Oracula ergo fundebat, et responsa dabat
diuina, multa hic prudentia usus: et probabili-
tatem adiungens commentis suis, qui perplexi
quibusdam et ambigua responderet ad interroga-
tiones, aliis vero plane obscura: etenim hoc et-
iam ad oracula pertinere ipsi videbatur: alios au-
tem vel dehortatus est, vel impulit, prout me-
lius esse coniiceret. Aliis curationes praecepit et
victus rationem, qui, quod primum dicebam,
multa

(ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔφην) πολλὰ καὶ χρήσιμα φάρμακα. μάλιστα δὲ εὐδοκίμην παρ' αὐτῷ αἱ κυτμίδες, ἀκόπῃ τι ὄνομα πεπλασμένον, ἐν λίπας αἰγείας συντεθειμένον. τὰς μέντοι ἐλπίδας, καὶ προκοπὰς, καὶ κλήρων διαδοχὰς εἰσαυθις αὐτῷ ἀνεβάλλετο, προστιθείς ὅτι ἔσται πάντα, ὅπου ταν ἐθελήσω ἐγώ, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ προφήτης με δευθῇ, καὶ εὐξήται ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἐτέτακτο δὲ καὶ μισθὸς ἐφ' ἐκάστῳ χρησμῷ, δραχμὴ καὶ δύο ὀβολῶ. μὴ μικρὸν δὲ οἰηθῆς, ὡς ἐταῖρε, μηδ' ὀλίγον γεγενῆσθαι τὸν πόρον τῆτον, ἀλλ' εἰς ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ μυριάδας ἐκάστῃ ἑταρῶν ἡθροίζεν, ἀνὰ δέκα καὶ πεντεκαίδεκα χρησμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ἀπλησίας ἀναδιδόντων.

multa etiam vtilia medicamenta sciret. Maxime vero probabantur illi cytmides, fictum nomen unguenti ad lassitudinem et dolorem, ex caprino adipe confecti. Spes vero, et bonorum incrementa, et hereditatum successiones in futurum semper reiciebat, adiiciens, *sicut omnia, si vultuero ego, sique Alexander Prophetameus rogauerit, et vota pro vobis fecerit.*

23. Constituta autem erat etiam merces unicuique responso drachma, cum duobus obolis. Ne paruum putes, amice, aut minutum fuisse hunc redditum; ad septuaginta vel octuaginta milia quotannis congersit, dena vel quindena responsa hominibus prae inexplebili cupiditate sibi reddi

των. λαμβάνων δέ, ἐκ αὐτὸς ἐχρῆτο μόνος,
 ἐδ' εἰς πλεῖτον ἀπεθησαύριζεν, ἀλλὰ πολλοὺς
 ἤδη περὶ αὐτὰν ἔχων συνεργούς, καὶ ὑπηρέτας,
 καὶ πευθῆνας, καὶ χρησμοποιούς, καὶ χρησμοφύ-
 λακας, καὶ ὑπογραφέας, καὶ ἐπισφραγιστάς, καὶ
 ἑξηγητάς, ἅπασιν ἐνέμεν ἐκάσῳ τὸ κατ' ἀξίαν.

Ἦδη δέ τινας καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμ-
 πε, Φήμας ἐμποιήσοντας τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τῶν
 μαντείων, καὶ διηγησομένους, ὡς προεῖποι, καὶ
 ἀνεύροι δραπέτας, καὶ κλέπτας, καὶ ληστὰς ἐξε-
 λέγξοι, καὶ θησαυρὰς ἀνορύξαι παράσχοι, καὶ
 νοσῶντας ἰάσαιτο, ἐνίους δέ καὶ ἤδη ἀποθανόν-
 τας ἀναστήσειε. δρόμος ἔν καὶ ὠδισμὸς ἀπα-
 ταχό-

reddi petentibus. Quae autem acceperat, iis non
 solus usus est, neque in thesauros reposuit: sed
 cum multos iam circa se haberet administratos, et
 operarios, et exploratores, et scriptores oracu-
 lorum pariter ac custodes, et exceptores, et ob-
 signatores, et coniectores, illis omnibus suam
 cuique partem pro dignitate tribuit.

24. Iam vero in peregrinas etiam regiones quod-
 dam emiserat, qui famam apud gentes excitarent
 de oraculo, ac narrarent, ut praedicat, et inue-
 niat fugitivos, ac fures et latrones conuincat, et
 effodiendos thesauros praebat, sanetque aegro-
 tos, ut aliquot iam mortuos resuscitauerit. Con-
 currius igitur et vrgentium se vndique turba orta
 est:

τὰ χόθεν ἐγίγνετο, καὶ θυσίαι, καὶ ἐνεδήματα, καὶ διπλάσια τῷ προφῆτῃ καὶ μαθητῇ τῷ Θεοῦ. καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ οὗτος ἐξέπεσεν ἐχρησμός,

Τιόμεναί κέλομαι τὸν ἐμὸν θεράποντα προφῆτην.

Οὐ γὰρ μοι κτεάνων μέλεται ἄγαν, ἀλλ' ὑποφῆται.

Ἐπεὶ δὲ ἤδη πολλοὶ τῶν νῦν ἐχόντων, ὥσπερ καὶ ἐκ μέθης βαθείας ἀναφύροντες, συνίσαντο ἐπ' αὐτὸν, καὶ μάλιστα ἔσοι Ἐπικῆρεταῖροι ἦσαν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπεφώρατο ἡρέμα πᾶσα μαγγανεία, καὶ συσκευὴ τῷ δράματι, ἐκφέρει φοβητῆρ' ἐπ' αὐτὸς, λέγων, ἄθεόν ἐμπέπλησθαι καὶ Χριστιανῶν τὸν Πόντον, οἱ πε-

est: Hinc sacrificia, et donaria, et duplex Prophetæ discipuloque Dei merces. Nam haec etiam fors exierat:

Vatem ornare meum iubeo vos atque ministrum:

Divitias nec enim curo, sed curo Prophetam.

25. Cum multi iam prudentes viri, quasi ex profunda se ebrietate recipientes, contra ipsum consisterent, in primis quotquot Epicuri sodales essent, et in vrbibus deprehensae paulatim essent omnes illius praestigiae, ac totus fabulae apparatus, terriculamentum quoddam contra illos expedit, dicens Atheis plenum esse et Christianis Pon-

ρὶ αὐτῷ τολμῶσι τὰ κάκιστα βλασφημεῖν, οὐ
 ἐκέλευε λίθοις ἐλαύνειν, εἶγε ἐθέλουσιν ἰλεω ἔ
 χειν τὸν θεόν. περὶ δὲ Ἐπικύρου, καὶ τοιούτων
 τινα χρησμὸν ἀπεφθέγγετο. ἐρομένῃ γάρ τι
 νος τί πράττει ἐν ἅδῃ ὁ Ἐπικύρος; μολυβδαι
 νας, ἔφη, ἔχων πέδας, ἐν βορβόρῳ κἀθῆται.
 εἶτα θαυμάζεις εἰ ἐπὶ μέγα ἤρθη τὸ χρηστήριον,
 ὁρῶν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσιόντων συνετάς,
 καὶ πεπαιδευμένας; ὅπως δὲ, ἄσπονδος καὶ ἀκή
 ρυκτος αὐτῷ ὁ πόλεμος πρὸς Ἐπικύρον ἦν, μά
 λα ἐικότως. τίνι γὰρ ἄλλῳ δίκαιότερον προσε
 πολέμει γόης ἀνθρώπου, καὶ τερατείᾳ φίλος,
 ἀληθείᾳ δὲ ἔχθιστος, ἢ Ἐπικύρου; ἀνδρὶ τῇ
 φύσιν τῶν πραγμάτων καθεωρακίτι, καὶ μόνῳ
 τῇ

Pontum, qui audeant pessima de se maledicta
 spargere, quos lapidibus iussit abigi, si propi
 tium habere vellent Deum. De Epicuro tale red
 didit oraculum. Interrogante quodam, *Quid*
agat apud inferos Epicurus? Plumbeis, inquit, *pe*
dicis vinctus desidet in coeno. Deinde miraris, si
 ad magnam gloriam elatum est oraculum, cum
 videas interrogationes accedentium prudentes adeo
 atque eruditas? Vniuersum implacabile ipsi et in
 finitum bellum erat contra Epicurum. nec profe
 cto iniuria. Contra quem enim iustius pugnaret
 homo praestigiator, et portentosarum fraudum
 amans, veritatis autem inimicissimus, quam con
 tra Epicurum, hominem, qui naturam rerum
 per-

τῆς ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν εἶδει; οἱ μὲν γὰρ ἄμ-
Φι τὸν Πλάτωνα, καὶ Χρύσιππον, καὶ Πυθα-
γόραν Φίλοι, καὶ εἰρήνη βαθεῖα πρὸς ἐκείνους ἦν.
ὁ δὲ ἄτεγκτος Ἐπίκηνος (ἔτω γὰρ αὐτὸν ὠνό-
μαζεν) ἔχθιστος, δικαίως πάντα ταῦτα ἐν γέλω-
τι καὶ παιδιᾷ τιθέμενος. διὸ καὶ τὴν Ἀμαστριν
ἐμίσει μάλιστα τῶν Ποντικῶν πόλεων, ὅτι ἠπίσα-
το, τὰς περὶ Λέπιδον καὶ ἄλλας ἑμοίους αὐτοῖς,
πολλὰς ἐνόντας ἐν τῇ πόλει· ἔδὲ ἐχρησμώδησε
πρώκτε Ἀμαστριανῶ ἀνδρὶ· ὁπότε δὲ καὶ ἐτέλ-
μησεν ἀδελφῶ συγλητικῇ χρησμώδησαι, κα-
ταγελάσας ἀπῆλλαξεν, ἐχέων ἔτ' αὐτὸς πλά-
σασθαι χρησμὸν δεξιὸν, ἔτε τὸν ποιῆσαι πρὸς
καιρὸν αὐτῷ δυνησόμενον. μεμφομένῳ γὰρ
αὐτῷ σομάχου ὀδύνην, προσάξαι βουλόμε-
νος

perplexisset, solusque verum in illis vidisset? Nam
Platonici, Stoici, Pythagoraei amici, profunda
cum illis pax. Sed Epicurus ille molliri nescius;
sic enim ipsum appellabat, inimicissimus, qui
iuste omnia ista pro risu et ludibrio sibi haberet.
Propter ea etiam Amastrin oderat maximè urbium
Ponticarum, quod sciebat, Lepidum, et alios
illi similes plures, in ea vrbe esse: nec unquam
Amastriano cuiquam oraculum reddidit. Cum
vero ausus etiam esset fratri Senatorii viri respon-
dere, ridicule discessit, cum nec ipse posset re-
sponsum fingere callidum, nec inueniret, qui in
tempore illud facere sibi posset. Querenti enim
illi ventriculi dolores, cum comedendum impe-
rare

νος ὕειον πόδα μετὰ μαλάχης ἐσκευασμένον ἐ-
σθίειν, ἔτως ἔφη,

Μάλβακα χοιρείων ἰερῇ κυμίνευσε σιπύδων.

Πολλάκις μὲν, ὡς προεῖπον, ἔδειξε τὸν δρά-
κοντα τοῖς θεομύθοις, ἐχ' ὅλον, ἀλλὰ τὴν ἑρὰν
μάλισα· καὶ τὸ ἄλλο σῶμα πρεβεβληκῶς, τῇ
κεφαλῇ δὲ ὑπὸ κόλπε ἀθέατον φυλάττων
ἐθελήσας δὲ καὶ μειζόνως ἐκπλήξαι τὸ πλήθος,
ὑπέσχετο καὶ λαλῶντα παρέξειν τὸν θεὸν αὐ-
τὸν, ἄνευ ὑποφύγε χρησμοδῶντα. εἶτα οὐ
χαλεπῶς γεράνων ἀρτηρίας συνάψας, καὶ διὰ
τῆς κεφαλῆς ἐκείνης τῆς μεμηχανημένης πρὸς
ὁμοιότατα διεύρας, ἄλλα τινὸς ἔξωθεν ἐμβοῶν-
τος, ἀπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῆς Φωνῆς
διὰ

rare vellet suillum pedem, cum malua paratum,
sic dixit,

Maluaca porcinæ sacro vase cuminā.

26. Saepe quidem, ut dixi antea, ostendit dra-
conem rogantibus, non totum, sed caudam ma-
xime et reliquum corpus protendens, caput au-
tem in sinu, ubi videri non posset, occultans.
Cum vero magis percellere multitudinem vellet,
promisit se loquentem etiam Deum illis praestitu-
rum, oracula reddendum sine vatis excipientis mi-
nisterio. Commissis deinde non difficulter gruum
arteriis, et per caput illud, ad similitudinem hu-
mani fabricatum, transmissis, alio quodam extra
inclamante, ad interrogata respondit, voce per
lintheum

διὰ τὴν ὁθονίαν ἐκείνην Ἀσκληπιῶ προσπιπτέσης.
ἐκαλῶντο δὲ οἱ χρησμοὶ ἔτοι αὐτόφωνοι, καὶ
ἔ παῖσιν ἐδίδοντο, ἔδὲ ἀνέδην, ἀλλὰ τοῖς εὐπα-
ρύφοις, καὶ πλεσίοις, καὶ μεγαλοδώροις.

Ὁ γὰρ Σευηριανῶ δοθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐς Ἀρμε-
νίαν εἰσόδου, τῶν αὐτοφώνων καὶ αὐτὸς ἦν
προτρέπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν, οὕτως
εἶφη·

Πάρθεε Ἀρμενίης τε θεῶ ὑπὸ δουρὶ δα-
μάσας,

Νοσήσεις Ῥώμην, καὶ Θύμβριδος ἀγλαὴν
ῥόδω,

Στέμμα φέρων κροτάφοισι, μεμιγμένον
ἀκτίνεσσιν.

Εἰτ'

anteum illum Aesculapium accidente. Vocaban-
tur oracula ista vocalia, nec reddebantur omni-
bus, neque pro lubitu, sed vestitis magnifice, et
locupletibus, et magna munera offerentibus.

27. Itaque illud Seueriano datum, de suo in
Armeniam introitu, e vocalium numero ipsum
quoque fuit. Adhortans illum ad impressionem
faciendam, sic dixerat:

*Paribosque Armeniosque basta domiture fu-
renti,*

*Urbem ad Romanam Tiberisque fluentia redibis,
Permixta radiis lauro tua tempora victus.*

Luc. Op. T. IV.

T

Dein-

Εἴτ' ἐπειδὴ πεισθεὶς ὁ ἡλίθιος εἰς αὐτὸς Κελτὸς,
 εἰσέβαλε, καὶ ἀπὴλλαξεν, αὐτῇ στρατιᾷ ὑπὸ τῷ
 Ὀθρυάδῃ κατανοπεῖς, τῆτον μὲν τὸν χρηστὸν
 ἐξαιρεῖ ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, ἐντίθησι δ' ἄλ-
 λον ἀντ' αὐτῷ.

Μὴ σύγ' ἐπ' Ἀρμενίῃς ἐλάαν στρατὸν, ἔγὰρ
 ἄμεινον,

Μὴ σοι θηλυχίτων τις ἀνὴρ τόξε ἄπο λυ-
 γρόν

Πότμῳ ἐπιπροΐεις, παύσῃ βιότοιο φάεσσε.

Καὶ γὰρ αὖ καὶ τῷτο σοφώτατον ἐπειρήσε,
 τὰς μεταχρονίῃς χρηστὰς ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν κα-
 κῶς προτεθεσπισμένων, καὶ ἀποτετευγμένων.
 Πολλὰ γὰρ τοῖς μὲν νοσῶσι, πρὸ τῆς τελευ-
 τῆς,

Deinde cum persuadere sibi passus stolidus ille
 Gallus, irruptionem fecisset, sed male ei (nam
 cum exercitu suo ab Othryade caesus est) expe-
 ditio cessisset: hoc oraculum exemit e commen-
 tariis, posuitque pro eo aliud:

Ducere in Armenios noli: nec enim bene cedit.

Ne tibi femineo vir amictu triste per arcum

Immittens fatum perimat cum lumine vitam.

28. Nam illud quoque callidum fuit viri com-
 mentum, oracula post euentum facta, quibus
 emendarentur ea, quae male praedicta aberrave-
 rant. Saepe enim aegrotantibus ante mortem sa-
 nita-

τῆς, ὑγίαιαν ἐπηγγέλλετο, ἀποθανόντων δέ,
χρησμός ἄλλος ἑτοιμος ἦν παλινωδῶν,

Μηκέτι διζήσθαι νέσοιο λυγρῆς ἐπαρωγῇ·

Πότμος γὰρ προφανῆς, ἐδ' ἐκφυγέειν δυ-
νατόν σοι.

Εἰδὼς δὲ τὰς ἐν Κλάρῳ, καὶ Διδύμοις, καὶ
Μαλλῶ, καὶ αὐτὰς εὐδοκιμῶντας ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ
μαντικῇ ταύτῃ, Φίλῃς αὐτὰς ἐποιεῖτο, πολλὰς
τῶν προσιόντων πέμπων ἐπ' αὐτὰς, λέγων·

Ἐς Κλάρων ἴεσο νῦν, τῶν πατρὸς ὡς ὅπ'
ἀκέρση.

καὶ πάλιν·

Βραγχιδεων ἀδύτοισι πελάζεο, καὶ κλῆε
χρησμῶν.

καὶ αὖθις·

Ἐς

nitatem promiserat: mortuis autem illis oracu-
lum praesto aliud fuit, quo prius retractaretur,

Auxilium tristi modo desine quaerere morbo;

Nam fatum apparet, tibi nec vitare licebit.

29. Caeterum quod sciret etiam Clarios, ac Di-
dymaeos et Mallenses celebrari simili vaticinandi
arte, eos sibi conciliauit, multis eorum, qui ad
se venirent eo ablegandis, dicens:

Iam Claron ito mei vocem patris auditurus:

et rursus:

Branchiaddon adytis accede, oracula ex audi.

et iterum:

Ἐς Μαλλὸν χώρει, θεσπίσματά τ' Ἀμφι-
λόχοιο.

Ταῦτα μὲν ἐντὸς τῶν ὅρων μέχρι τῆς Ἰο-
νίας, καὶ Κιλικίας, καὶ Παφλαγονίας, καὶ Γα-
λατίας. ὥς δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν διεφοίτησε
τῶ μαντεῖα τὸ κλέος, καὶ εἰς τὴν Ῥωμαίων πό-
λιν ἐνέπεσεν, ἄδεις ὅσις ἢ ἄλλος πρὸ ἄλλου ἡ-
πάγετο· οἱ μὲν αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ πέμπον-
τες, καὶ μάλιστα οἱ δυνατώτατοι, καὶ μέγιστον
ἐξίωμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες· ὧν πρῶτος
καὶ κορυφαῖος ἐγένετο Ῥετιλιανὸς, ἀνὴρ
τὰ μὲν ἄλλα καλὸς καὶ ἐν πολλαῖς πράξε-
σι 9) Ῥωμαῖναῖς ἐξητασμένος, τὰ δὲ περὶ τοῦς
θεοῦς

*Ad Mallum, Amphibolique auditum oracula
vade.*

30. Haec quidem intra terminos, usque ad Io-
niam, et Ciliciam, et Paphlagoniam, et Gallo-
graeciam. Cum vero in Italiam usque percre-
bisset oraculi fama, et in Romanorum urbem
incidisset; nemo fuit, quin alius prae alio festi-
naret; alii quidem venientes ipsi; alii vero mit-
tentes alios; et in primis potentissimi, maxima-
que dignitate in ciuitate praediti. Primus ho-
rum et caput quasi Rutilianus fuit, vir caetera
bonus et honestus, et in multis magistratibus
Romanis probatus: sed circa Deos religioso quo-
dam

9. Τάξεις] Verte magistratibus. Guictus.

Πράξε-

θεὸς πάνυ νοσῶν, καὶ ἀλλόκοτα περὶ αὐτῶν
 πεπιστευκώς, καὶ εἰ μόνον ἀληθιμὸν περὶ λί-
 θον, ἢ ἐμφανωμένον θεάσαστο, προσπίπτων
 αἰεὶ, καὶ προσκυνῶν, καὶ ἐπιπολὺ παρεσῶς, καὶ
 εὐχόμενος, καὶ τὰγαθὰ παρ' αὐτῷ αἰτῶν. οὗ-
 τος τοίνυν ἀνέσας τὰ περὶ τῆς χρηστηρίας, μικρῶν
 μὲν ἐδέησεν ἀφείας τὴν ἐγκρατὴν τὴν τάξιν,
 εἰς τὸ τῆς Ἀβώνης τεῖχος ἀναπτῆναι. ἔπεμπε
 δ' οὖν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις· οἱ δὲ πεμπόμενοι,
 ἰδιῶται τινες οἰκέται ῥαδίως ἐξαπατηθέν-
 τες.

dam morbo laborans, et absurdas de iis persua-
 siones habens, qui si qua vinctum lapidem aut
 coronatum videret, accideret statim adorandi caus-
 sa, multumque ad.ans vota faceret, bonaque ab
 illo peteret. Hic de oraculo cum audisset, pa-
 rum aberat, quin mandato sibi munere relicto,
 ad Aboni castra aduolaret: misit certe alios super
 alios. Missi vero *qui essent*, imperiti quidam ser-

T 3

vi,

Πράξεις.] Quia *Soulins* iam sic mutauerat ex
 tribus Codd. et quartum quoque sic habere
 cognoui, quatuor Missi. hoc dandum censui,
 vt illorum consensum vulgatae praeferrem;
 in lectione, quarum vtraque defendi potest.
 Πράξεις hic de negotiis publ. possunt accipi;
 nam de bellicis eo minus putem accipiendum,
 quod Ῥωμαϊκαῖς additur, quod vrbani re-
 bus magis proprium. Ἐξετάζεσθαι autem
 pro εὐδοκίμεσθαι. *Reitz.*

τες, ἐπαιήεσαν, τὰ μὲν ἰδόντες, τὰ δὲ ὡς ἰδόν-
τες καὶ ὡς ἀκῆσαντες διηγέμενοι, καὶ προσεπι-
μετρῶντες ἔτι πλείω τέτων, ὡς ἐντιμότεροι εἶεν
παρὰ τῷ δεσπότῃ. ἐξέκλιον γὰρ τὸν ἄθλιον γέ-
ροντα, καὶ εἰς μακίαν ἐρῶμένην ἐνέβαλλον.

Ὁ δὲ, ὡς ἂν τοῖς πλείστοις καὶ δυνατωτάτοις
φίλος ὢν, περιήει, τὰ μὲν διηγέμενος ὡς ἀκῆ-
σεις παρὰ τῶν πεμφθέντων, τὰ δὲ καὶ παρ'
αὐτῷ προστιθείς. ἐνέπλησε δ' ἔν τῇ πύλῃ,
καὶ διεσχάλευσεν ἔτος, καὶ τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τὰς
πλείους διεθορύβησεν, οἱ αὐτίκα καὶ αὐτοὶ ἢ
παίγοντο ἀκῆσά τι τῶν κατ' αὐτὰς. ὁ δὲ τὰς
ἀφικνεμένους φιλοφρόνως ὑποδεχόμενος, ξενίαις
τε καὶ τοῖς ἄλλαις δωρεαῖς πολυτελέσιν ἐργαζύ-
μενος

vi, facile decepti post reditum, alia a se visa,
alia tanquam visa et audita narrant, et plura his
corollariorum instar adiciunt, ut gratiosiores nem-
pe essent apud dominum. Accendunt ergo mi-
sellum senem et in robustam illum insaniam con-
ficiunt.

31. At ille qui amicus esset plerisque et poten-
tissimis, circumire et narrare partim quidem ut
audierat ex his quos miserat, partim etiam de suo
adiecta. Implet igitur urbem, et commouet hic
vir, et de aula plerosque sollicitat, qui statim
ipsi quoque festinant de suis rebus aliquid audi-
turi. At noster blande qui exciperet venientes,
hospitatibusque et aliis magni pretii munerationibus
suos

μενος αὐτῷ, ἀπέπεμπεν, ἔκ ἐπαγγελῶντας μόνον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑμνήσοντας τοῦ θεοῦ, καὶ τεράσια ὑπὲρ τῶ μαντεῖς καὶ αὐτοῦ ψευσομένους.

Ἀλλὰ καὶ μηχανᾶται τι ὁ τρισκατάρατος ἐν ἄσσοφον, ἔδὲ τῶ προστυχόντος λησῶ ἄξιον. λύων γὰρ τὰ πεμπόμενα βιβλία, καὶ ἀναγινώσκων, εἴ τι εὖροι ἐπισφαλές καὶ παρακεκινδυνευμένον ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι, κατεῖχεν αὐτός, καὶ ἔκ ἀπέπεμπεν, ὡς ὑποχειρίης, καὶ μονόναχῃ δέλως διὰ τὸ δέος ἔχοι τὰς πεπομφότας, μεμνημένους οἷα ἦν ἃ ἤρουντο. συνίης δὲ οἷας εἰκὸς τὰς πλυσίης καὶ μέγα δυναμένους τὰς πύσεις πυν-
θάνε-

suos faceret, dimisit illos, qui non renuntiarent modo interrogata, sed Deum etiam celebrarent, et prodigiola de oraculo, seque ipso mentirentur.

32. Ac machinatur quiddam homo execrabilis, non insipiens et latrone minime vulgari dignum: soluens enim libellos sibi missos et legens, si quid inueniret audax et periculosum in interrogationibus, retinuit ipse nec remisit, ut obnoxios et tantum non seruos sibi retineret isto metu eos, qui miserant, memores nimirum, qualia fuissent, de quibus interrogassent. Probe autem intelligis quas interrogationes proponi a diuitibus et potentibus

θάνεσθαι, ἐλάμβανεν ἔν πολλὰ παρ' ἐκείνων, εἰδότες ὅτι αὐτὸς ἐντὸς ἔχει τῶν ἀρκύων.

Βέλομαι δέ σοι καὶ Ῥατιλλιανῶ δοθέντων χρησμῶν ἐνίς ἐκπεῖν· πυνθανομένῳ γὰρ αὐτῷ περὶ τῆ παιδὸς ἐκ προτέρας γυναικὸς, παιδείας ὥραν ἔχοντος, ὃν τινὰ προσήσαιτο διδάσκαλον τῶν μαθημάτων αὐτῆ; ἔφη·

Πυθαγόρην, πολέμων τε διάκτορον ἐσθλὸν αἰοιδόν.

Εἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τῆ παιδὸς ἀποθανόντος, ὁ μὲν ἠπόρει, καὶ ἔδεν εἶχε λέγειν πρὸς τὰς αἰτιωμένους, παρὰ πόδας ἔτις ἐληλεγμένε τῆ χρησμῶ. ὁ δὲ Ῥατιλλιανὸς αὐτὸς Φθάσας ὁ βέλτιστος, ἀπελογεῖτο ὑπὲρ τῆ μαντείας, λέγων, τῆτο αὐτὸ προδεδηλωκέναι τὸν θεόν, καὶ δι'

probabile fit. Ab his ergo multa accepit, qui scirent se intra illius retia conclusos.

33. Volo autem tibi oraculorum Rutiliano datorum quaedam dicere. Interroganti de filio suo e priori vxore suscepto, qui iam ad aetatem institutionis capacem peruenisset, *Quem discendi magistrum ei praeficeret?* respondit:

Pythagoram, egregieque canentem praelia uatem. Puero deinde paucis post diebus mortuo, ipse quidem aestuare, nec habere quod accusantibus responderet, oraculo ita rebus praesentibus refutato. At ipse bonus vir Rutilianus ultro suscepti oraculi defensione dixit, hoc ipsum indicatum a Deo,

δι' αὐτὸ, ζῶντα μὲν κελεύσαι μηδὲν διδάσκα-
λον ἐλάσθαι αὐτῷ, Πυθαγόραν δὲ καὶ Ὅμηρον
πάλαμ τεθνεώτας, οἷς εἰκὸς τὸ μεираίχιον ἐν ᾧδῃ
νῦν συνεῖναι. τί τοίνυν μέμφεσθαι ἄξιον Ἀλεξάν-
δρῳ, εἰ τοιαύτοις ἀνθρωπίσκοις ἐνδιατρίβειν ἤξικ;

Αὐτῷ δὲ πυνθανομένῳ αὐτῷ τὴν τίνος ψυ-
χὴν αὐτὸς διεδέξατο; ἔφη

Πρῶτον Πηλείδης ἐγένε'· μετὰ ταῦτα Μέ-
γανδρος·

Εἰς δ' οὖν Φαίνη, μετὰ δ' ἔσσεαι ἡλιάς
ἁκτίς,

Ζήσεις δ' ἐγδῶκοντ' ἐπὶ τοῖς ἐνατὲν λυκά-
βαντας.

Ὁ δ' ἐβδομηκοντάτης ἀπέθανε μελαγχολήσας,
ἔδὲ περιμείνας τὴν τεθῆθε ὑπόσχεσιν.

Καὶ

Deo, ac propterea, non viuum illi praeceptorem
capi iussisse, sed Pythagoram atque Homerum
vita olim functos, quibuscum versari nunc pue-
rum apud inferos probabile sit. Quid vero repre-
hendendus est Alexander, si tales inter homin-
es versari voluit?

34. Rursus interroganti, cuius ipse animam na-
tus esset? ait:

*Pelides primum fueras, post ista Menander,
Tum, qui nunc vivis; radius post omnia Solis,
Cum supra centum octoginta exegeris annos.*

At ille septuagenarius diem suum obiit, morbo
atrabiliario, non expectata promissione Dei.

Καὶ ἔτος ὁ χρησμὸς τῶν αὐτοφώνων ἦν. ἐρ-
μένῳ δὲ αὐτῷ ποτε καὶ περὶ γάμου, ῥητῶς ἔφη·

Γῆμον Ἀλεξάνδρε τε Σεληνάης τε θυγάτρα.

Διδεδώκει δὲ πάλαι λόγον ὡς τῆς θυγατρὸς,
ἣν εἶχεν, ἐκ Σελήνης αὐτῷ γενομένης· τὴν γὰρ
Σελήνην ἔρωτι ἀλῶναυ αὐτῆ, καθεύδοντά ποτε
ἰδῶσαν, ὅπερ αὐτῇ ἔθος, κοιμωμένων ἑρᾶν τῶν
καλῶν. ὁ δ' ἔδεν μελλήσας ὁ συνετώτατος Ῥε-
τιλιανός, εὐθύς ἔπεμπεν ἐπὶ τὴν κόρην, καὶ
τῆς γάμου συνετέλει ἐξηκοντούτης νυμφίος,
καὶ συνῆν, τὴν πενθερὰν Σελήνην ἐκατόμβαις
ὀλαις ἱλασκόμενος, καὶ τῶν ἐπαρانیων εἰς καὶ
αὐτὸς οἰόμενος γεγονέναι.

Ο. δ'

35. Etiam hoc erat vöcalium vnum oraculorum.
Interroganti quondam de nuptiis diserte dixit:

Ducito Alexandro natam Lunaque puellam.

Nempe olim rumorem sparserat, filiam, quam
habebat, ex Luna sibi natam esse. Lunam
enim amore ipsius captam, quum dormientem
vidisset. Mos scilicet illius, dormientes formosos
amare. Prudentissimus autem ille Rutilianus ni-
hil cunctatus, statim misit ad arcessendam puellam,
nuptias celebrauit sexagenarius sponsus, et
cum illa cubuit, placata prius focru Luna, totis
hecatombis, putansque se quoque iam caelestium
vnum esse factum.

36. At

Ὁ δ' ὡς ἅπαξ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων ἐλάβετο, μείζω αἰὲ προσσπενόμεναι, καὶ πάντοσε τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἔπεμπε χρησμοφόρους, ταῖς πόλεσι προλέγων, λοιμῆς καὶ πυρκαϊᾶς φυλάσσεσθαι, καὶ σεισμῆς, καὶ ἀσφαλῶς βοηθήσειν, ὡς μὴ γένοιτό τι τέτων, αὐτὸς ὑπισχυεῖτο αὐτοῖς. ἔκκ' δὲ τινὰ χρησμὸν αὐτόφωνον καὶ αὐτὸν, εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη ἐν τῷ λοιμῷ διεπέμψατο. ἦν δὲ τὸ ἔπος ἐν·

Φοῖβος ἀνερσενόμης λοιμῷ νεφέλῃν ἀπερύκει.
Καὶ τῆτο ἦν ἰδεῖν τὸ ἔπος πανταχῷ ἐπὶ τῶν πυλῶν γεγραμμένον, ὡς τῷ λοιμῷ ἀλεξιφάρμακον.
τό δ' ἐς τᾶναντίον τοῖς πλείστοις πρὸς χάρι. κατὰ γὰρ τινὰ τύχην αὐτὰ μάλιστα αἱ οἰκίαι ἐκνώθη-

36. At ille cum semel res Italicas attigisset, maiora semper adinuenit, et per omnes Romani imperii partes misit oraculorum nuntios, praedicens ciuitatibus, pestilentias et incendia ut caueant, et terrae motus: promisitque illis, ne quid tale fiat, valide se adiuturum. Vnum sane oraculum vocale ipsum quoque ad omnes gentes de pestilentia misit: erat autem versiculus vnus:

Iunonius nubem pestis depellit Apollo:

Eratque videre hunc versum vbique inscriptum portis, tanquam depellendae luis remedium. Hoc vero contra plerisque euenit. Forte enim fortuna quadam illac maxime domus exhaustae sunt, quibus

νώθησαν, ἐν αἷς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο. καὶ μὴ με νομίσῃς τῆτο λέγειν ὅτι διὰ τὸ ἔπος ἀπώλυντο, ἀλλὰ τύχῃ τινὶ ἔτως ἐγένετο. τάχα δὲ οἱ πολλοὶ καὶ καταθαρσύνοντες τῷ σίχῳ, ἡμέλαιν, καὶ ῥαθυμότερον διητῶντο, ἐδὲν τῷ χρησμῷ πρὸς τὴν νόσον συντελῶντες, ὡς ἂν ἔχοντες προμαχομένας αὐτῶν τὰς συλλαβάς, καὶ τὸν ἀκρυστέκωμην Φοῖβον ἀποτοξεύοντα τὸν λοιμόν.

Πευθῆνας μέντοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεσήσατο πᾶν πολλὰς τῶν συνωμοτῶν, οἱ τὰς ἐκάστου γνώμας διήγγελλον αὐτῷ, καὶ τὰς ἐρωτήσεις προεμήνουν, καὶ ὧν μάλιστα ἐφίενται· ὡς ἔτοιμον αὐτὸν πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καὶ πρὶν ἤκειν τὰς πεμπομένας, καταλαμβάνεσθαι.

Καὶ

quibus inscriptus fuerat versiculus. Et ne putes me hoc dicere, per ipsum illos versiculum perisse. Quin forte quadam ita factum est. Forte etiam vulgo homines fiducia versiculi, negligenter agebant, omissa victus cura, nihil adiuuantes oraculum contra vim morbi, qui haberent propugnaturas pro se *illius* syllabas, et intonsum Phoebum telis abacturum pestilentiam.

37. Verum etiam exploratores in ipsa Roma multos sane constituerat coniuratorum, qui sententias vniuscuiusque sibi nuntiarent, et ante indicarent interrogationes, quaeque maxime cuperent, ut paratum ad responsiones, iam ante adventum suum missi inuenirent.

38. Et

Καὶ πρὸς μὲν τὰς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ 10), ταῦτα
καὶ τὰ τοιαῦτα προεμηχανᾶτο. τελετὴν τε γάρ
τινα συνίστατο, καὶ δαδελχίας, καὶ ἱεροφαντίας,
τρεῶν ἐξῆς αἰὲ τελεχμένων ἡμερῶν. καὶ ἐν μὲν τῇ
πρώτῃ, πρὸ ῥήσις ἦν, ὥσπερ Ἀθῆνῃσι, τοι-
αύτῃ· εἴ τις ἄθεος, ἢ Χριστιανὸς, ἢ Ἐπικού-
ρειος, ἤκει κατὰ σκοπὸς τῶν ὑργίων, Φευγέτω·
οἱ δὲ πιστεύοντες τῷ θεῷ, τελείσθωσαν τύχῃ
τῇ ἀγαθῇ. εἴτ' εὐθύς ἐν ἀρχῇ ἐξέλασις ἐγί-
γνετο. καὶ ὁ μὲν ἠγεῖτο, λέγων, ἔξω Χριστιαν-
νός. τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν ἐπεφθέγγετο, ἔξω
Ἐπικυρεῖας. εἴτα Λητῆς ἐγίγνετο λοχεία, καὶ
Ἀπόλ-

38. Et ad res Italicas haec et similia praeparabat. Myſteria etiam quaedam instituit, et facum gestationes, et sacrorum disciplinam, tribus deinceps diebus festo ritu peractis. Ac primo die edicebatur, vt Athenis, in hanc formulam, Si quis Atheus, aut Christianus, aut Epicureus venerit, orgiorum speculator, fugiit: qui autem Deo credunt, inſtantur bonis auspiciis! Deinde statim a principio fiebat exactio. Atque ipse initio dicebat Foras Christianos! Multitudo vniuersa subſciebat, Foras Epicureos! Tum Latonae agebatur puer-

10. Τὰς ἐν τῇ Ἰτ.] Videtur legendum τὰ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. Neque enim est, quo cominodè referatur τὰς. Ita certe interpretatus sum. Gesner.

Ἀπόλλωνος γοναί, καὶ Κορωνίδος γάμος, καὶ Ἀσκληπιδίος ἐτίκτετο. ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ Γλύκωνος ἐπιφάνεια καὶ γένεσις τῷ θεῷ.

Τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, Ποδαλειρίε τε ἦν καὶ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρου γάμος. Δαδὶς δὲ ἐκαλεῖτο, καὶ δᾶδες δὲ ἐκαίοντο. καὶ τελευταῖον, Σελήνης καὶ Ἀλεξάνδρου ἔρως, καὶ τικτομένη τῷ Ῥετιλλιανῷ ἡ γυνή. ἐθαδᾶχει δὲ καὶ ἰεροφάντει ὁ Ἐνδυμίων Ἀλέξανδρος, καὶ ὁ μὲν καθεύδων δῆθεν, κατέκειτο ἐν τῷ μέσῳ. κατῆι δὲ ἐπ' αὐτὸν ἐκ τῆς ὀροφῆς ὡς ἐξ ἐρανῶ ἀντὶ τῆς Σελήνης, Ῥετιλλία τις ὠραιωτάτη, τῶν Καίσαρος οἰκονόμων τινὸς γυνή, ὡς ἀληθῶς ἐρῶσα τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἀντερωμένη ὑπ' αὐτῷ, καὶ ἐν
ὀφθαλ-

puerperium, et Apollinis partus, et Coronidis nuptiae, et nascebatur Aesculapius: altero autem die Glyconis aduentus et natiuitas Dei.

39. Terrio, Podalirii erant et matris Alexandri nuptiae. Dadis (*facularia*) autem illa dies vocabatur, et faces accendebantur. Tandem agebantur Lunae et Alexandri amores, nascentisque vxor Rutiliani. Facem porro gestabat, et praeibat cerimonias *alter* Endymion, Alexander. Ac ipse quidem dormiens iacebat in medio, descende-
bat autem ad illum ex tecto tanquam e caelo pro Luna, Rutilia quaedam formosissima, procuratorum Caesaris cuiusdam vxor, vere illa amans Alexandrum, et amata vicissim ab illo, atque in
oculis

ὁφθαλμοῖς τῷ ἑλεθρίῳ ἐκείνης ἀνδρὸς, φιλήμα-
τά τε ἐγίγνετο ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περιπλοκαί, εἰ
δὲ μὴ πολλὰ ἦσαν αἱ δάδες, τάχ' ἂν τι καὶ τῶν
ὑπὸ κόλπῃ ἐπράττετο. μετὰ μικρὸν δὲ εἰσῆκε
παλιν ἱεροφαντικῶς ἐσκευασμένος ἐν πολλῇ τῇ
σιωπῇ· καὶ αὐτὸς μὲν ἔλεγε μεγάλη τῇ Φωνῇ,
ἡ Γλύκων. ἐπεφθέγγοντο δὲ αὐτῷ ἐπακολου-
θῶντες, Εὐμολπίδαι δῆθεν καὶ Κήρυκες τινες
Παφλαγόνες, καρβατίνας ὑποδεδεμένοι, πολ-
λὴν τὴν σκοροδάλμην ἐφυγάνοντες, ἡ Ἀλέ-
ξανδρε.

Πολλὰκις δὲ ἐν τῇ δαδελχίᾳ καὶ τοῖς μυσικοῖς
σκιρτήμασι γυμνωθεὶς ὁ μηρὸς αὐτῷ ἐξεπίτη-
δες, χρυσεὶ διεφάνη, δέρματος, ὡς εἰκὸς, ἐπὶ
χρύσε

oculis miseri illius viri, osculaque intercedebant
in medio, et complexus; si vero minus multae
essent faces, forte etiam quiddam eorum quae
sub veste fieri solent, patratum est. Paruo au-
tem interiecto temporis spatio rursus intrabat, ut
Antistitem cerimoniarum decet, exornatus multo
cum silentio: magnaue voce dicebat, *Io Glycon*.
Succlamabant autem illum secuti, Eumolpidae
nimirum et Ceryces quidam e Paphlagonia, car-
batinis calceati, acrem alii odorem multum ru-
stantes, *Io Alexander*.

40. Saepe autem in illa facum gestatione et
mysticis saltationibus nudatum ipsius de industria
femur, aureum apparuit, circumposita, ut pro-
babile

χρῦσε περιτεθέντος, καὶ πρὸς τὴν αὐγὴν τῶν
λαμπάδων ἀποσίλβοντος. ὥς τε καὶ γενομένης
ποτὲ ζητήσεως δύο τισὶ τῶν μωροσόφων ὑπὲρ
αὐτῆς, εἴτε Πυθαγόρα ψυχὴν ἔχει διὰ τὸν χρυ-
σὲν μηρὸν, εἴτε ἄλλην ὁμοίαν αὐτῇ, καὶ τὴν ζή-
τησιν ταύτην αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπαινευγκόν-
των, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσε τὴν ἀ-
πορίαν.

Πυθαγόρα ψυχὴ, ποτὲ μὲν Φθίνει, ἄλλο-
τε δ' αὖξει.

Ἡ δὲ προφητεία, δίκης Φρενός ἐστιν ἀπορ-
ρώξ.

Καὶ μιν ἔπεμψε πατὴρ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐπα-
ρωγόν.

Καὶ πάλιν ἐς Διὸς εἰσι, Διὸς βληθεῖσα κε-
ραυνῷ.

Πρε-

babile est, pelle inaurata, et ad lucernarum splen-
dorem refulgente. Itaque exorta aliquando di-
sputatione de illo inter duos stultitiae illius con-
sultos, *utrum Pythagorae animam haberet propter
aureum illud femur, an aliam illius similem?* eam-
que quaestionem ad ipsum Alexandrum referen-
tibus; Glycon rex oraculo dubitationem illam
dissoluit:

Pythagorae vicibus mens alma peritque reditque:

Varis at est animus Ioviali e mente propago:

Missus adest iussu patris auxiliator honestis,

Id redit ad patrem Ioviali fulmine tactus.

41. Cum

Προλέγων δὲ πάντων ἀπέχεσθαι παιδὶς συνουσίας, ὡς ἀσεβὲς ὄν, αὐτὸς τοιοῦνδε τι ὁ γεννάδας ἐτεχνήσατο. ταῖς γὰρ πόλεσι ταῖς Ποντικαῖς καὶ ταῖς Παφλαγωνικαῖς, ἐπήγγελλε θεοπρόπως πέμπειν ἐς τριετίαν, ὑμνήσοντας παρ' αὐτῷ τὸν θεόν. καὶ ἔδει δοκιμασθέντας, καὶ προκριθέντας τὰς εὐγενεστάτας, καὶ ὡραιότατας, καὶ κάλλει διαφέροντας πεμψέσθηναι. οὕς ἐγκλεισάμενος, ὥσπερ ἀργυρωνήτοις ἐχρῆτο συγκαθεύδων, καὶ πάντα τρόπον ἐμπαροινῶν. καὶ νόμον δὲ ἐπεποίητο, ὑπὲρ τὰ σκτωκαΐδεα ἔτη, μηδὲνα τῷ αὐτῷ σώματι δεξιᾶσθαι, μηδὲ Φιλήματι ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις πρότεινων τὴν χεῖρα κῦσαι, μόνως τὰς ὡραίους κατε-
Φίλει.

41. Cum pueri concubitu omnibus interdiceret, tanquam re impia, ipse tale quid vir ingeniosus commentus est. Ciuitatibus Ponticis atque Paphlagonicis iniunxit, vt diuini cultus ministros sibi in triennium mitterent, qui laudes Dei apud se canerent: oportebatque probatos ac praelatos caeteris generosissimos quosque, et formosissimos et honestissimos, mitti: quibus inclusis tanquam emtis pecunia sua utebatur, dormiens cum illis et omni genere intemperantis contumeliae in illos vtens. Insuper legem tulerat, ne quis duodeuiginti annis maior inter salutandum complectendumque ipsum oscularetur; verum aliis manum ad osculum cum offerret, sq-

Φίλει· καὶ ἐκαλῶντο οὗτοι οἱ ἐντὸς τοῦ Φιλήματος.

Τοιαῦτα ἐντρυφῶν τοῖς ἀνθρώποις διετελεῖ, γυναικᾶς τε ἀνέδην διαφθείρων, καὶ παισὶ συνών. καὶ ἦν μέγα καὶ εὐκτὸν ἐκάσῳ, εἴ τις γυναικὶ προσβλέψειεν· εἰ δὲ καὶ Φιλήματος ἀξιῶσειεν, ἀνδρῶν τὴν ἀγαθὴν τύχην φετο ἕκαστος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ εἰσπυήσασθαι· πολλαὶ δὲ καὶ ἡύχουν II) τετοκέναι παρ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμαρτύρουν ὅτι ἀληθῆ λέγουσιν.

Ἐστ

los aetate florentes osculabatur: dicebanturque hi intra osculum esse.

42. Hunc ad modum stupidis hominibus ad delicias usque illudebat, corrumpendis, prout collibitum esset, mulieribus, et pueris constuprandis. Et magnum erat unicuique atque optabile, si cuius vxorem adspiceret: si vero osculo etiam dignaretur, confertim ut bona fortuna in domum suam influeret, futurum unusquisque putabat. Multae vero etiam se peperisse ex eo gloriabantur, et vera illas dicere, mariti illis testabantur.

43. Vo-

II. Ηὔχων] Si ab εὐχομαι formatum esset hoc verbum, ηὔχοντο ex marg. Ald. recepissent, quia actiuum εὐχω non est in usu, nec εὐχῶ satis probatum; sed quum sit ab αὐχέω, recte se habet vulgata. Reitz.

Ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον δηγήσασθαι τῷ
Γλύκωνος, καὶ τῷ Σακέρδωτος, Τίαντ' ἄνθρωπος ἀν-
θρώπων, ὅποιός τις τὴν σύνεσιν εἴσῃ ἀπὸ τῶν
ἐρωτήσεων. ἀνέγνω δὲ αὐτὸν, χρυσοῖς γράμ-
μασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τῷ Σακέρδω-
τος οἰκίᾳ. εἰπὲ γάρ μοι, ἔφη, ὦ δέσποτα Γλύ-
κων, τίς εἶ; ἐγὼ ἦ δ' ὅς, Ἀσκληπιὸς νέος. ἀλ-
λος παρ' ἐκείνον τὸν πρότερον. πῶς λέγεις; οὐ
θέμις ἀκῶσά σε τὰτά γε. πόσα δὲ ἡμῖν ἔτη
παραμεινῆς χρησμοδῶν; τρίτον πρὸς τῆς χι-
λίδος. εἴτα, ποῖ μεταστήσῃ; ἐς Βάκτρα καὶ τὴν
ἐκεί γῆν. δεῖ γὰρ ἀπολαῦσαι καὶ τὰς βαρβάρους
ἐπιδημίας τῆς ἐμῆς. τὰ δ' ἄλλα χρηστήρια, τὸ
ἐν Διδύμοις, καὶ τὸ ἐν Κλάρῳ, καὶ τὸ ἐν Δελ-
φοῖς,

43. Volo tibi etiam colloquium referre Glyco-
nis et Sacerdotis, Tianensis cuiusdam hominis,
qui quam prudens fuerit, ex interrogationibus
discere poteris. Legi autem illud colloquium, au-
reῖς literis scriptum in Tio vrbe in domo Sacer-
dotis. Nempe, Dic mihi, inquit, Domine Gly-
con, quis es? Ego, inquit ille, Aesculapius iunior,
diuersus ab illo priore. Quomodo ais? Non fas
est te hoc audire. Quot vero annos manebis apud
nos et dabis responsa? Tres supra mille annos. De-
inde quo te conferes? Bactra, et ad vicinam regio-
nem: oportet enim barbaros etiam frui mea iuxta
homines peregrinatione. Oracula vero reliqua, Di-
dymaeum, Clarium, Delphicum, habens progenito-

Φοῖς, ἔχῃσι τὸν προπάτορα τὸν Ἀπόλλω χρη-
σμοδῶντα· ἢ ψευδεῖς εἶσιν οἱ νῦν ἐκπίπτοντες
ἐκῆ χρησμοί; μὴδὲ τῷτ' ἐθελήσης εἰδέναι, οὐ
γὰρ θέμις. ἐγὼ δὲ τίς ἔσομαι μετὰ τὸν νῦν
βίον; κάμηλος, εἴτα ἵππος, εἴτ' ἀνὴρ σοφός,
καὶ προφήτης ἢ μείων Ἀλεξάνδρου. τοιαῦτα
μὲν ὁ Γλύκων τῷ Σακέρδωτι διηλέχθη. ἐπὶ
τέλει δὲ χρησμὸν ἑμμέτρον ἐφθόγγεατο, εἰδὼς
αὐτὸν Λεπίδῳ ἐταῖρον ὄντα·

Μὲ πείθῃ Λεπίδῳ· ἐπεὶ οἱ λυγροὶ οἷτος
ὁπῆδεῖ.

Πάνυ γὰρ ἐδεδίει τὸν Ἐπίκρου, ὡς προεῖπον,
ὡς τινα ἀντίτεχνον, καὶ ἀντισοφιστὴν τῆς μαγ-
γανείας αὐτῆς.

Ἔνα

*rem meam Apollinem reddentem sibi oracula. Num
mendacia sunt, quae ibi exeunt oracula? Neque
hoc scire postules, neque enim fas est. Ego vero
quid ero post hanc vitam? Camelus, post equus,
post vir sapiens, et Propheta non minor Alexandro.
Haec cum Sacerdote Glycon locutus est. In fine
autem oraculum versu conclusum pronuntiavit,
cum Lepido sodalem esse sciret:*

Ne Lepido credas, tristis manet exitus illum.

Vehementer enim, ut ante dixi, metuebat Epi-
curum, tanquam hominem arte sua et sapientia
praestigias ipsius oppugnantem.

Ἐν γὰρ τινι τῶν Ἐπικουρείων τολμήσαντα καὶ διαλέγχειν αὐτὸν ἐπὶ πολλῶν παρόντων, ἐς κίνδυνον ἔμικρόν κητέζησεν. ὁ μὲν γὰρ προσελθὼν ἔλεγε μεγάλη τῇ Φωνῇ, Σὺ μέντοι γε, ὦ Ἀλέξανδρε, τὸν δαίνα Παφλαγῶνα προσάγαγεῖν οἰκέτας αὐτῷ τῷ ἡγεμένῳ τῆς Γαλατίας, τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀνέπεισας, ὡς ἀπεικονότας τὸν υἱὸν αὐτῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παιδευόμενον, ὁ δὲ νεανίσκος ζῇ, καὶ ἐπανελήλυθε ζῶν μετὰ τὴν τῶν οἰκετῶν ἀπώλειαν, θηρίοις ὑπὸ σῶ πικραδοφέντων. τοιῶτον δέ τι ἐγγένητο. ἀναπλεύσας ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον ἄχρι τῆς Κλύσματος (12), πλοῖον ἀναγομένην, ἐπεισθὴ καὶ αὐτὸς εἰς

44. Vnum igitur quendam Epicureorum audentem etiam multis praesentibus ipsum confutare, in periculum non paruum adduxit. Ille enim accedens ait magna voce, *At tu, Alexander, Paphlagoni* (quem nominabat) *persuasisti, ut apud Praesidem Gallograeciae postulare servos suos ultimi supplicii, tanquam qui filium suum Alexandreae doctrinae causa versantem interfecissent. Vivit autem adolescens, et saluus rediit post servorum interitum, bestiis a te obiectorum. Factum vero ejusmodi quid fuerat. Adolescens, qui ad verso flumine navigarat in Aegyptum ad Clysmam usque, solvente commodum navis persuaderi sibi*

V 3

passus

12. Κλύσματος.] Interpretatio nostra et verbis Lucia-

εἰς Ἰνδίαν πλεῦσαι, καὶ ποιεῖν ὥστε ἐβράδυεν, οἱ
 δυσυχῆς ἐκτεῖναι οἰκόμεναι αὐτῷ, οἰσθέντες ἢ ἐν
 τῷ Νείλῳ πλόοντα διαφθαίρεται τὸν κεκρίσμενον,
 ἢ καὶ ὑπὸ λησῶν, (πολλοὶ δὲ ἦσαν τότε) ἀπο-
 λυθῆναι, ἐπαυήλοισιν ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ τὰ
 φανισμῶν εἴτα ὁ χρησμός, καὶ ἡ καταδίκη
 μεθ' ἧς ἐπέστη ὁ νεανίσκος, διηροῦμενος τὴν
 ἀποδημίαν. ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ ἐλέγ-
 χῳ καὶ μὴ φέρων τοῦ ὄνειδος τὴν ἀλη-
 θειαν, ἐκέλευε τοὺς παρόντας λίθαις βάλλειν
 αὐτόν, ἢ καὶ αὐτοὺς ἐν αἰσὶν ἔσεσθαι, καὶ ἔ-
 παυήλοισιν ἀπαγγέλλειν.

passus est, ut et ipse nauigaret in Indiam. Cum-
 que cunctaretur, infelices illi serui ipsius, rati
 aut in Nili navigatione periisse adolescentulum,
 aut a latronibus, qui multi tum erant, sublatum
 redierunt, amissum illum nuntiantes. Tum se-
 clutum est oraculum, et condemnatio, post quam
 adfuit iuuenis, suam peregrinationem enarrans.
 Haec ille dixit.

45. Alexander vero indigne ferens se redargui
 veraeque reprehensionis impatiens, iussit, qui
 praesentes erant lapidibus illum petere, alioquin
 ipsos quoque deuoti capitis futuros, eiusque ad-
 iutores

Luciani satisfacere nobis videbatur, constan-
 tique vsui verbi ἀγανατθεσθαι quod soluere, na-
 uigationem incipere significat; et Geographi-
 cab nulli obseruationi contradicere. Gesner.

πικάρης 13) κληθήσεσθαι. τῶν δὲ βάλλεω ἀρ-
ξαμένων, Δημόστρατος τις ἐπιδημῶν τῷ Πόντῳ
πρῶτος περιχυθεὶς, ἐρύσατο τῷ θανάτῳ τὸν
ἀνθρώπον, μικρὰ δὲ καταλευσθέντα, πάντα
δικαίως. τί γὰρ ἔδει μόνον φρονεῖν ἐν σοσού-
τοις μεμηνόσι, καὶ παραπολαῦσαι τῆς Παφλα-
γονίων μωρίας; καὶ τὰ μὲν κατ' ἀκρίβειαν, τοι-
αῦτα.

Εἰ δὲ τινι προσκαλημένῳ κατὰ τὴν τῶν
χρησμάτων (πρὸ μιᾶς δὲ τῆς τοῦ θανάτου ἀνά-
γναι,) γινέτο,

datōres vocatū iri. Cum iam lapidare incipe-
rent, Demonstratus aliquis peregrinatus in Ponto,
circumfusus primum homini, morti illam eripuit;
cum parum abesset, quin obrueretur lapidibus;
merito ille quidem. Quid enim referebat solum
sapere inter tot insanientes, et luere alienam Pa-
phlagonum stultitiam? Et haec de illo eiusmodi
erant.

46. Si vero eorum alicui, qui adlocarentur or-
dine oraculorum (fiebat autem hoc pridie quam
V 4 respon-

13. Ἐπικάρης] Si constans sit lectio, non du-
bito, ad ipsam appellationem respexisse vel
Lucianum, vel ipsam adeo Alexandrum;
idque expressi, cum ambiguitatem non ferat
Latinus sermo. Ἐπικάρης proprie esse, qui
adiuuet oppugnatum ab aliis, obseruat Schol.
ad II. B, 130. Gesner.

γαστρο,) καὶ ἐρομένῃ τῇ κήρυττι· εἰ θαυμάζῃς
 τῷ δὲ ἀνείπον ἐνδοθῆν· Ἐς κόραμας, καὶ ἔτι τὸν
 τοῖστον ὅτε σέγγη τις ἐδέχετο, ἔτα πικρὸς, ἢ
 ὕδατος ἐμεινῶναι, ἀλλ' ἔδει γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνε-
 σθαι 14), ὡς ἀσεβῆ, καὶ ἄθεον, καὶ Ἐπικου-
 ριστὴν ἢ περὶ ἣν ἡ μεγίστη λοιδορία.

Ἐν γὰρ καὶ γελοιοτάτον ἐποίησεν ὁ Ἀλέξαν-
 δρος· εὐρὼν γὰρ τὰς Ἐπικύρεα κυρίας δόξας, τὸ
 κῆρυγόν, ὡς αἰδοῖα, τῶν βιβλαίων καὶ κεφα-
 λαίων δὲ περιέχον τῆς πάνδεος σοφίας τὰ δόγ-
 ματα, κομίσας ἐς τὴν ἀγορὰν μέσσην, ἔκαυσεν
 ἐπὶ ξύλων συκίων, ὡς ᾄδεν αὐτὸν καταφλέ-

responderet) atque interrogante praescone, *An re-
 sponderet?* intus diceret: *Ad cornas!* hunc talem
 neque tectum amplius recipiebat, neque ignem
 ei neque aquam impertiebat quisquam; sed coge-
 batur e terra una vagari ad aliam, tanquam im-
 pius homo, et atheus, et Epicureus, quod qui-
 dem maximum erat conuicium.

47. Vnum ergo maxime ridiculum fecit Ale-
 xander. Cum inuenisset sententias Epicuri prin-
 cipes, pulcherrimum, quod nosti, illius libro-
 rum et capitalium, qui placta sapientiae huius
 viri contineat, in medium forum prolatis, ficul-
 neis lignis cremavit, quasi ipsum videlicet exu-
 reret,

14. Ἐλαύνειν] Ἐλαύνειν γῆν, *peruagari in-
 ram.* Sic infra Rhet. pr. c. 5. et *Asian.* l. 33.
 Reitz.

γαν, καὶ τὴν σποδὸν εἰς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔ-
τι καὶ χρησμὸν ἐπιφθογγάζαμενος·

Πυρπολεῖν κέλομαι δόξας ἀλαοῖο γέροντος·
Οὐκ εἰδὼς ὁ κατάρατος ὅσων ἀγαθῶν τὸ βί-
βλιον ἐκείνο τοῖς ἐντυχῆσιν αἰτίαν γίγνεται, καὶ
ὅσῃν αὐτοῖς εἰρήνην, καὶ ἀταραξίαν, καὶ ἐλευθε-
ρίαν ἐνεργάζεται, δειμάτων μὲν καὶ φασμάτων,
καὶ τεράτων ἀπαλλάττον, καὶ ἐλπίδων ματαιῶν,
καὶ περιττῶν ἐπιθυμιῶν· καὶ δὲ καὶ ἀληθείαν
ἐντιθέν, καὶ καθάϊρον, ὡς ἀληθῶς, τὰς γνώ-
μας, ὃ δαδί καὶ σκίλλη, καὶ ταῖς τοιαύταις
Φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῷ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ
παρρησίᾳ.

Εν
reret, et in mare abiicit cineres, oraculo ad-
iecit.

Edico decreta senis comburere caeci;

Ignorabat nempe homo execrabilis, quantum
horrorum liber ille legentibus causa fiat, quan-
tam in illis pacem, tranquillitatem, libertatem
efficiat, quia timoribus, et spectris, et prodigiis
non minus, quam a spe vana et non necessariis
cupiditatibus eos liberet; sed intelligentiam et ve-
ritatem inferat, et vere mentes purget non face,
aut squilla, et nugis similibus, sed recta ratione,
et veritate, et libertate.

314 LUCIANI ALEXANDER

Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ἐν τῇ καὶ μέγιστον τάλμα-
μα τῷ μιᾷ ἀνδρὸς ἀκρόν· Ἐχων γὰρ οὐ μι-
κράν ἐπίβασιν ἐπὶ τὰ βασίλεια, καὶ τὴν αὐλήν,
καὶ τὸν Ῥετιλιανὸν εὐδοκίμεντα [παρόδον, 15)]
διαπέμπεται χρησμὸν τῷ ἐν Γερμανίᾳ πολέμου
ἀκούει-

48. Inter reliqua vero vnum quoddam et au-
dacissimum facinus impuri hominis audi. Cum
aditus faciles haberet ad Regiam atque aulam, et
Rutilianum gratia florentem, mittit ad illum ora-
culum vigente bello Germanico, cum Divus
Mar-

15. Παρόδον] Adparet et *Gesnerum* hoc voca-
bulum cum *Iensio* electum velle, quod in
versione id non attigerit; nec ego ingererem,
si abesse a pluribus viderem. Posses autem
παρόδιον legere, ac vertere: *habens Rutilia-
num adiutorem. pro fulcra* enim columnae,
ex *Plat. Dom. Kubn. ad Polluc. VI. S. 121.*
adfert, vncinis tamen inclusi vt suspectam.
Alioqui cum *παρόδος* significet carmen quod
chorus primus in theatro canebat, vt *prologus*
tam de oratore ipso quam de *sermone* in-
cipitur: ita possis et *παρόδος* vnde *intro*
accipere, et cogitare an *Rutilianum* non item
hic dicatur *praecentor* Alexandri, qui prae-
stigiatori suo praeludat ac populum alluciat?
Sed totum *παρόδον* eiicere, quam nimis ar-
guituri malo. Si vero probare possem, id
introducōrem significare, omnino reuincerem.
Reitz.

ἀκμάζοντος· ὅτε θεὸς Μάρκος ἤδη τοῖς Μαρκο-
 μάνοις καὶ Κεάδοις συνεπλέετο. ἡξία δὲ ὁ χρη-
 σμὸς δύο λεόντας ἀμβληθῆναι ζῶντας ἐς τὸν
 Ἴστρον μετὰ πολλῶν ἁρωμάτων, καὶ θυσιῶν μεγα-
 λοπρεπῶν. ἀμεινον δὲ αὐτὸν εἰπεῖν τὸν χρησμόν.

Ἐς δίναν Ἰστροιο διηπετέος ποταμοῖο,
 Ἐμβαλέειν κέλομαι δοιὰς Κυβέλης θαρσί-
 ποντας,

Θῆρας ἀρετροφέας· καὶ ὅσα τρέφει Ἰνδι-
 κὸς αἴηρ

Ἄνθρα, καὶ βοτάνας εὐώδεις· αὐτίκα δ'
 ἔσαι

Νίκη, καὶ μέγα κῶδος, ἀμ' εἰρήνῃ ἐρα-
 τεινῇ.

Γενομένων δὲ τέτων, ὡς προσέταξε, τὰς μὲν
 λέοντας, ἐκνηξάμενας ἐς τὴν πολεμίαν, οἱ βάρ-
 βαροι

Maronis iam Marcomannis et Quadis esset implici-
 tus. Postulabat autem illud oraculum Leones
 duo conici viuos in Istrum multis cum aromatis,
 et sacrificiis magnificis. Sed melius est ipsam po-
 nere oraculum.

*Istri varzicibus, lapsis diuinitus undis,
 Praecipitare duos Cybeles, edico, ministros.*

*Montibus eductos: et, quos alit Indicus aer
 Flores, atque verbas fragrantis, euenietque*

Max victoria, maxima gloria, paxque benigna.

Factis autem hisce vti iusserat, leones cum in ho-
 sticum enatassent, lignis confecere barbari, vti
 canes

βαιοι ξύλοις κατεργάσαντο, ὥς τινὰς κίρκας, ἢ
 λύκας ξενικὰς. αὐτίκα δὲ τὸ μέγιστον τῶν
 τοῖς ἡμετέροις ἐγένετο, διαμυρίων περὶ σὺν
 ἀθρόων ἀπολομένων. εἴτα ἠκολούθησε τὰ περὶ
 Ἀκυληίαν γενόμενα, καὶ ἡ παρὰ μικρὸν τῆς πε-
 λεως ἐκείνης ἀλωσις. ὁ δὲ, πρὸς τὸ ἀποβεβ-
 κὸς τὴν Δελφικὴν ἐκείνην ἀπολογίαν, καὶ τὰ
 τῶν Κροίσου χρησμὸν ψυχρῶς παρήγε, νίκην με-
 γὰρ προειπεῖν τὸν θεόν, μὴ μὲντοι δηλοῦσαι
 Ῥωμαίων ἢ τῶν πολεμίων.

Ἦδη δὲ πολλῶν ἐπιβρῶντων, καὶ τῆς πόλεως
 αὐτῶν θλιβομένης ὑπὸ τῶν πλήθους τῶν ἐπὶ τῇ
 χρησθήριον ἀφικνεμένων, καὶ τὰ ἐπιτήδεια διπ-
 κῇ μὴ ἐχέσης, ἐπινθεῖ τὰς νυκτερινὰς καλχη-
 νας.

canes quosdam, aut lupos peregrinos: statimque
 maximum vulnus nostri accipere, vicies mille
 fere vno loco amissis. Deinde consecuta sunt ea,
 quae ad Aquileiam contigere, vrbisque illa pene
 capta. At ille ad euentum *excusandum*, Delphi-
 cam illam defensionem, et Croesi oraculum fri-
 gide protulit, victoriam nempe praedixisse Deum,
 neque tamen declarasse, Romanorumne ea esset
 an hostium?

49. Iam vero confluentibus multis, ipsaque
 urbe pressa a multitudine venientium ad oracu-
 lum, nec satis rerum necessariorum habento, ora-
 cula excogitat, quae nocturna vocaret. *Santis*
 enim

νας χρησμούς. λαμβάνων γὰρ τὰ βιβλία, ἔπει-
κοιμᾶτο, ὡς ἔφασκεν αὐτοῖς, καὶ ὡς ἓναρ πα-
ρὰ τοῦ θεοῦ ἀκούων ἀπεκρίνετο, οὐ μὲντοι σα-
φῆς τοὺς πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλευς, καὶ
πεταραγμένους, καὶ μάλιστα εἴ ποτε θεάσαι-
το περιεργότερον τὸ βιβλίον κατασφραγισμέ-
νον. ὁ γὰρ παρακινδυνεύων τὸ ἐπελθεῖν ἄλλως
ὑπέγραφε, χρησμοῖς πρέπον καὶ τὸ τοιῶτον οἰς-
μενος· καὶ ἦσαν τινες ἐξηγηταὶ ἐπὶ τέτῳ καθή-
μενοι, καὶ μισθὸς ἐκ ὀλίγου ἐκλέγοντες παρὰ
τῶν τῆς τοιᾶνδε χρησμὸς ἀπολαμβάνόντων
ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει καὶ διαλύσει αὐτῶν. καὶ τῶτο
κῦτῶν τὸ ἔργον ὑπόμισθον ἦν. ἐτέλεον γὰρ οἱ
ἐξηγηταὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τάλαντον Ἀττικὸν ἐ-
κάτερος.

Ἐνίο-

enim libris, incubabat, prout dicebat, et quasi
per quietem audita a Deo respondebat *oracula*,
non tamen aperta pleraque, sed ambigua et per-
turbata; in primis si quando videret curiosius ob-
signatum libellum. Periculum enim *aperiendi*
non subiens, quidquid in mentem veniret, sub-
scribebat temere, oraculis illud quoque conueni-
re ratus. Et erant constituti ad hoc ipsum inter-
pretes, qui mercedes non tenues acciperent, in-
terpretationis et explicationis causa, ab his, qui-
bus talia *oracula* reddita fuerant. Hoc quoque illo-
rum opus tributarium erat: pendebant enim inter-
pretes Alexandro talentum unusquisque Atticum.

50. In-

Ἐνίοτε δὲ, μήτε ἐρομέντε τινός, μήτε πεμ-
Φθέντος, ἀλλ' ἔδὲ ὅλως ὄντος, ἐχρησμάδεα
πρὸς ἐκπληξιν τῶν ἀνοήτων, οἷον καὶ τῆτο·

Δίξασαι ὅστις σὴν ἄλοχον μάλα πάγχυ λε-
ληθώς

Καλλιγένειαν ὑπὲρ λεχέων σκληράγει κατὰ
δῶμα;

Δέλος πρωτογενής, τῷ δὴ σύ γε πάντα
πέποιθας.

Ὡπίεις γὰρ ἐκείνον, ὃδ' αὖθις σὴν παρὰ
κοιτίν;

Ἀντίδοσιν ταύτην ὕβρεως ἰδίας ἀποτίνων.

Ἀλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ Φάρμακ' ἀπ' αὐτῶν λυγρὰ
τέτυκται,

Ὡς μήτ' εἰσαίοις, μήτ' εἰσοράας ἂ ποιῶσιν.
Εὐρή-

50. Interdum vero, licet neque interrogaret
quisquam, neque missus esset, quin neque o-
ratino esset, (ad quem pertineret oraculum) ora-
cula fundebat ad stuporem hominum insipientium:
quale est hoc quoque:

Scire cupisne tuam quis nuptiam, Calligeniam,
In stratis furtim subigar recto sub herili?

Servus Protogenes, is, cui tunc omnia credis.

Is tibi quod dederat, dat ei rursus tua coniux,

Vindictam is repetit factis pro turpibus istam.

Tristitia iamque tibi per utrosque venena parata,

Vt neque quae faciunt videas, nec ea audias
auris.

Ad

Εὐρήσεις δὲ κάτω ὑπὸ σῶ λείκει ἀρχίδι
τοίχῃ,

Πρὸς κεφαλῇς· καὶ σὴ θεράπεινα σὺ νοῖδα
καλυψώ.

Γίς ἐκ ἂν Δημόκριτος διαταράχθῃ, ἀκέσας ἐνό-
ιατα, καὶ τόπας ἀκριβῶς; εἴτα μετ' ἐλίγον
κατέπτυσεν ἂν, συνεῖς τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν;

Ἀλλὰ καὶ βαρβάρους πολλὰς ἐχρησεν, εἴ τις
τῇ πατρίῳ ἔροιτο Φωνῇ. Συρισί, ἢ Κελτισί, οὐ
ῥαδίως ἐξευρίσκων τινὰς ἐπιδημῶντας ὁμοεθνεῖς
τοῖς δεδοκόσι. διὰ τᾶτο καὶ πολὺς ἐν μέσῳ
χρόνος ἦν τῆς τε δόσεως τῶν βιβλίων, καὶ τῆς
χρησμοδίας, ὡς ἐν τοσάτῳ κατὰ σχολὴν λύειν-
τό τε οἱ χρησμοὶ 16) ἀσφαλῶς, καὶ εὐρίσκειν-
το

Ad patrum inuenies haec, et supposita cubili

Ad caput: est horum tua conscia serua Calypso.

Quis non Democritus confundatur auditis nomi-
nibus accurate et locis, ac deinde paullo post non
despuat intellectum illorum contentum?

51. Verum respondit saepe etiam barbaris, si
quis patria lingua interrogaret, Syriace aut Cel-
tice, non facile inueniens commorantes in vrbe
eiusdem gentis, cuius essent, qui darent libellos.
Propterea et multum temporis intercedebat inter
datos libellos, et ipsa oracula, vt interea per o-
tium soluerentur libelli secure, inuenirenturque
qui

16. Λύειντο. — χρησμοὶ]. Λύειν χρησμούς est
inter.

το οὐ ἐρμηνεύσαι δυνάμενοι ἱκασαί, οἷος καὶ ὁ τῷ
Σκύθῃ δοθεὶς χρησμός ἦν·

Mórphi 17) ἐβάργαλις εἰς σκίην χνέγγικραγε
λείψει Φάος.

Ἄλλως

qui interpretari possent singula. Quale etiam fuit
oraculum Scythae datum:

*Morphi e bargulis Chienchicranc moriscur at
alter.*

52. Rur-

interpretari oracula. Sed hac de re hic sermo non est, verum de resignandis caute, et iterum obsignandis libellis eorum, qui oracula poscerent. Itaque χρησμός accipio illos libellos, s. tabellas, in quibus subscribendum erat interrogationi oraculum. Ita paullo post χρησμοὶ ὄντω sunt *questiones*, siue *petitiones oraculorum* octo. Gesner.

17. Μόρφι] Vestigia quaedam linguae Scythicae vid. in Wachteri Glossario Germanico. Vel in specimine, quod prodit Lipsiae an. 1727. in praef. §. XIV. *Mori marusa mare* mortuum, quod *mor* iis erat *mare*, et *maru*, mori. *work*, mors. Sed rimari per tempus non licet; quia non confido omnia explorari posse; tantum tamen forsitan adparebit, credo, mortem alicui praedici hoc oracimine, nec plane desperarem ex Persica lingua et Cimbrica reliquiis pleraque eruere. Reitz.

"Αλλως πάλιν, ἔτε παρόντι, ἔτε ὅλως τινὶ ὄντι ἔφη ἄνευ μέτρα, ἀναστρέφειν ὑπίσω. ὁ γὰρ πέμψας σε, τέθναπεν ὑπὸ τῷ γείτονος Διοκλέως τήμερον, λησῶν προσελθόντων Μάνγα, καὶ Κέλερος, καὶ Βουβάλου, οἳ καὶ ἤδη δεδενταὶ ληφθέντες.

Ὅλως δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἀκουσον. ἐρομένε γάρ με, εἰ Φαλακρός ἐστιν Ἀλέξανδρος; καὶ κατασημηναμένε περιέργως, καὶ προφανῶς, ὑπογράφεται χρησμός νυκτερήσιος,

Σαβαρδαλάχ μαλάχ Ἄττις ἄλλος ἦν.

Καὶ πάλιν ἐμὲ ἐρομένε ἐν δύο βιβλίοις διαφόροις τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, πόθεν ἦν Ὀμηρος ὁ ποιητής; ἐπ' ἄλλου καὶ ἄλλου ἐνόματος, τῷ ἐτέρῳ

52. Rursus neque praesenti, neque omnino venienti cuiquam dixit extra versum, *Retro abi: qui enim te misit, interfectus est a Diocle vicino bodie, accedentibus latronibus Mango, et Celere, et Bubalo, qui etiam capti iam sunt et vincti.*

53. Pauca etiam eorum quae reddita mihi sunt, audi. Interrogante me, *An caluus sit Alexander?* et curiose obsignante atque manifeste, subscribitur nocturnum oraculum

Sabardalachu malach Attis alius erat.

Rursus, cum duobus libris interrogassem diuersis, et sub nominibus diuersis, interrogationem eandem, *Cuius Homerus Poeta fuisse?* alteri sub-

ἐτέρῳ μὲν ὑπέγραψεν, ἑξαπατηθεὶς ὑπὸ τῷ ἐμῷ
νεανίσκῳ· ἐρωτηθεὶς γὰρ ἐφ' ὃ, τι ἦμε, θερα-
πείαν, ἔφη, αἰτήσων πρὸς ὀδύνην πλευρᾷ·

Κυτμίδι σε χρίσθαι κέλεμαι, δροσίην τέ
κε Λητᾶς.

Τῷ δὲ ἐτέρῳ, ἐπειδὴ καὶ τῷτο ἡκηόει, ὡς ἐρο-
μένῃ τῷ πέμψαντος; εἴτε μοι πλεῦσαι ἐπ' Ἰτα-
λίαν, εἴτε πεζοπορήσαι λῶον; ἀπεκρίνατο ἔδὲν
πρὸς τὸν Ὀμηρον·

Μὴ σύ γε πλωέμεναι, πεζὴν δὲ καθ' οἶμον
ὁδεύε.

Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπεμηχανησά-
μην αὐτῷ· οἷον καὶ ἐκείνο. μίαν ἐρώτησιν ἐπε-
ρωτήσας, ἐπέγραψα τῷ βιβλίῳ κατὰ τὸ ἔθος·
τῷ

scripsit, deceptus a meo puero, qui quaerenti,
Cuius rei caussa veniret? responderat, *peritum cu-*
rationem ad dolorem lateris: ab hoc igitur indu-
ctus, scripsit:

Cyrnide te iubeo ac Latonae voribus vngi.
Alteri autem, cum et hoc audisset, interrogare
eum qui mitteret, *navigare melius esset in Ita-*
liam, an pedestre iter facere? respondit nihil ad
Homerum:

Nauibus ire caue, pedibus sed iter peragendum.

54. Multa enim in eo genere et ipse illi machina-
tus sum, ut illud quoque. Vnam modo quaestio-
nem cum rogarem, inscripsi libro ex consuetudi-
ne:

τῷ δαῖνος χρησμοὶ ὁκτῶ, ψευδάμενός τι ἔννομα,
καὶ τὰς ὁκτῶ δραχμας, καὶ τὸ γιγνόμενον ἔτι
πρὸς ταύταις πέμψας· ὁ δὲ πισεύσας τῇ ἀπο-
κριπτῇ τῷ μισθῷ, καὶ τῇ ἐπιγραφῇ τῷ βιβλίῳ,
πρὸς μίαν ἐρώτησιν (ἣν δὲ αὕτη· πότε ἀλώσε-
ται μαγγανεύων Ἀλεξάνδρος;) ὁκτῶ μοι χρη-
σμός ἐπέμψεν, ἔτε γῆς, Φασιν, ἔτε ἔρκου
ἀπτομένους, ἀνοήτας δὲ καὶ δυσνοήτας ἀπαν-
τας. ἅπερ ὕστερον αἰσθόμενος, καὶ ὅτι Ῥατιλ-
λιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον τῷ γάμῳ, καὶ τῷ πάνυ
προσκειῖσθαι ταῖς τῷ χρηστηρίῳ ἐλπίσιν, εἰμίσει,
ὡς τὸ εἶκός, καὶ ἔχθισον ἡγεῖτο. καὶ ποτε περὶ
ἐμῷ ἐρομένῳ τῷ Ῥατιλλιανῷ, ἔφη·

Νυκτι-

ne: *Illius* (ponebam fictum nomen) *oracula octo*,
et drachmas octo, quodque insuper efficitur, mi-
hi. At ille mercedi missae credens, et inscriptioni
libelli, ad vnam quaestionem, erat autem haec :
Quando deprehendetur ut praestigiator Alexander?
octo mihi responsa misit, quae neque terram,
aiunt, neque caelum tangerent, sensu carentia
autem et difficilia vniuersa. Quae postea cum
sensisset, et illud quoque, dehortatum me esse
Rutilianum a nuptiis, et ne nimis intentus esset
speci ab oraculo ostensae, oderat me, ut facile est
ad existimandum, et inimicissimum sibi putabat:
interrogantique aliquando de me Rutiliano re-
spondebat:

Νυκτιπλάνοις ὁάροις χάρει, κείταις τε
δυσάγνοις.

Καὶ ὅλως ἔχθιστος εἰκότως ἦν ἐγώ· καὶ περὶ δὴ
ἐσελθόντα με εἰς τὴν πύλιν ἤσθετο, καὶ ἔμα-
θεν ὡς ἐκεῖνος εἶην ὁ Λεκιανὸς (ἐπηγόμενῃ δὲ καὶ
στρατιώταις δύο, λογιχοφόρον καὶ κοντοφόρον,
πάρὰ τῆ ἡγεμένης τῆς Καππαδοκίας, Φίλε τότε
ὄντος, λαβὼν, ὡς με παραπέμψαιαν μέχρι πρὸς
τὴν θάλατταν) αὐτίκα μετασέλλεται δεξιῶς
πάνυ, καὶ μετὰ πολλῆς Φιλοφροσύνης. ἐλθὼν
δὲ ἐγὼ καταλαμβάνω πολλὰς περὶ αὐτὸν· συε-
πηγόμενῃ δὲ καὶ τὰς στρατιώτας τύχη τινὶ ἀγα-
θῇ. καὶ ὁ μὲν πρῶτενέ μοι κῦσαι τὴν δεξιάν,
ὥσπερ εἰώθει τοῖς πολλοῖς, ἐγὼ δὲ προσφύς
ὡς

Noctiuago gaudet coitu incestoque cubili.

55. Et in summa infensissimum merito sibi me
habuit. Cumque sensisset in urbem me ingres-
sum, et didicisset me illum esse Lucianum (ad-
duxeram autem mecum milites duos, hastatum et
contarium, quos a praeside Cappadociae, qui
amicus tum erat, acceperam, qui me ad mare
vsque deducerent) statim inuitari me iubet de-
xtre sane et cum multa humanitatis significatione.
Adueniens ego multos cum illo deprehendo, ad-
duxeram autem mecum bona fortuna mea, mili-
tes. Et ille protendit mihi osculandam manum,
vt solebat vulgo: at ego applicito ore tanquam
ad

ὡς Φιλήσων, δῆγματι χρησῶ 18) πάνυ μικρῶ
 δεῖν χωλὴν αὐτῷ ἐποίησα τὴν χεῖρα. οἱ μὲν ἐν
 παρόντες, ἄγχεον με καὶ παλεῖν ἐπειρῶντο, ὡς
 ἱερόσυλον. καὶ πρότερον ἔτι ἀγανακτήσαντες
 ὅτι Ἀλεξάνδρον αὐτόν, ἀλλὰ μὴ προφήτην
 προσεῖπον· ὁ δὲ πάνυ γεννικῶς καρτερήσας, κα-
 τέπνευε τε αὐτὰς, καὶ ὑπισχνεῖτο τιθασσόν με
 ῥαδίως ἀπερφαίνειν, καὶ δεῖξεν τὴν Γλύκωνος ἀ-
 ρετήν, ὅτι καὶ τὰς πάνυ τραχυνομένους Φίλους
 ἀπεργάζεται, καὶ μετασησάμενος ἅπαντας, ἐδι-
 καιολογεῖτο πρὸς μέ, λέγων· πάνυ με εἰδέναι
 καὶ τὰ ὑπ' ἐμῶ Ῥατιλλιανῶ συμβεβηυόμενα·
 καὶ

ad osculum, praeclare moris tantum non clau-
 dam feci viro manum. Praesentes ergo angere
 me et pulsare tentabant, pro sacrilego, iam prius
 irati quod Alexandri ipsum nomine non Prophe-
 tae salutaueram. Ille vero generosa illud patien-
 tia sustinens, et ipsos sedauit, promisitque se man-
 suetum facile me redditurum, et vim Glyconis
 ostensurum, qui valde asperos ad amicitiam ad-
 duceret. Tum arbitris remotis, mecum expo-
 stulat, dicens: *Me sibi omnino notum, et quid Ru-
 tiliano*

X 3

18. Δῆγματι χρησῶ] Bene monuerat Solan.
 conferendum infra *Sympos.* Inuenies enim
 ibi c. 4. χρησῶ τραύματι similiter dictum
 de magno vulnere, vel potius *opportuno*, i. e.
 quali et quo loco voluit is qui intulit. *Reitz.*

καὶ τί παθὼν, ταῦτά με εἰργάσω, δυνάμειος
 ὑπ' ἐμῷ ἐπὶ μέγα προαχθῆναι παρ' αὐτῷ; καὶ ὡς
 ἄσμενος ἤδη ἐδεχόμεν τὴν Φιλοφροσύνην ταύ-
 την, ὁρῶν οἱ κινδύνους καθίστηται· καὶ μετ' ὀλί-
 γον προηλθόν Φίλος γεγενημένος. καὶ τὸτο οὐ
 μικρὸν θαῦμα τοῖς ὁρῶσιν ἔδοξεν, ἔτω μοι ῥα-
 δίας γενομένης μεταβολῆς.

Εἶτα δὴ με ἀπλεῖν προαρχμένον, ξένιον, καὶ
 θῶρα πολλὰ πέμψας (μόνος δὲ σὺν τῷ Ξενο-
 φῶντι ἔτυχον ἐπιδημῶν, τὸν πατέρα καὶ τοὺς
 ἑαὲς ἐς Ἀλαξριν πρὸς κτετομφῶς) ὑπισχνεῖται
 καὶ πλοῖον αὐτὸς παρέξειν καὶ ἐρέτας τὰς ἀπά-
 ξοντας· καὶ γὰρ μὲν ὥμην ἀπλᾶν τι εἶναι, καὶ δε-
 ξιόν. ἐπεὶ δὲ κατὰ μέσον τὸν πόρον ἐγενόμην,
 δακρύ-

*ziliano auctor fuerim: et, quæ de causâ, inquit,
 hæc mihi fecisti, cum possis a me in magnam gra-
 dum apud ipsum prouehi? Hic ego lubens iam il-
 lam humanitatem accepi, videns quo in periculo
 constitissem; ac paullo post prodii factus illi ami-
 cus. Idque miraculum videbatur non paruum
 videntibus, ita facili circa me mutatione facta.*

56. Postea cum inde nauigare vellem, xeniiis
 muneribusque multis missis; (solus autem cum
 Xenophonte iter faciebam, patrem et meos Ama-
 strim pratmiseram) promittit etiam nauim se prae-
 biturum et remiges, qui me abducerent. Ac
 simpliciter illum et dextre facere ista putabam
 equidem. Cum vero medio in traiectu essem,
 flentem

δακρύοντα ἑρῶν τὸν κυβερνήτην, καὶ τοῖς ναύ-
ταις τι ἀντιλέγοντα, ἃ καὶ ἀγαθὰς εἶχον περὶ τῶν
μελλόντων τὰς ἐλπίδας. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπεβαλ-
μένον ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀγαμένους εἶψαι ἡμᾶς
εἰς τὴν θάλασσαν· ὅπερ εἰ ἐγεγένητο, ῥαδίως
αὐτῷ ἐπεπολέμητο τὰ πρὸς ἐμέ. ἀλλὰ δακρύων
ἐκείνος ἔπεισε καὶ τὰς συννάυτας μηδὲν δευρὸν ἡ-
μῶς ἐργασασθαι· καὶ πρὸς ἐμέ εἶπεν. Ἔτη ἐξή-
κοντα, ὡς ἰόρως, ἀνεπίληπτον βίον καὶ ὅσιον
προβεβιωκώς, ἐκ ἂν βελοίμην ἐν τάτῃ τῆς ἡ-
λικίας καὶ γυναῖκα καὶ τέκνα ἔχων, μιάναμι Φό-
νω τὰς χεῖρας· δηλῶν ἐφ' ὅπερ ἡμᾶς ἀνεκλή-
φει, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προστεταγ-
μένα.

Κατα-

flentem videns gubernatorem, et nautis aliqua
in re contradicentem; non multum boni de his,
quae futura essent, sperabam. Erat autem illis
ab Alexandro praeceptum, uti arreptos nos in
mare praecipitarent: quod si factum esset, facile
contra me debellatum erat. Sed ille lacrimis suis
reliquis etiam nautis persuasit, ne quid durum
in nos consulerent; atque ad me, *sexaginta an-
nos, inquit, ut vides, irreprehensam et sanctam
vitam cum vixerim, nolim hac aetate, qui coniugem
babeam et liberos, caede maculare manus*: indicans,
quo nos consilio recepisset, et quae sibi essent
mandata ab Alexandro.

Καταθέμενος δὲ ἡμᾶς ἐν Αἰγυπτοῖς, ὧν καὶ ὁ
καλὸς "Ομηρος 19) μέμνηται, ὅπῃσι ἀπῆλυν-
θεν. ἔνθα ἐγὼ παραπλέοντας εὐρὺν Βοσπορά-
νῃς τινὰς πρέσβεις, παρ' Εὐπάτορος τῆ βασι-
λέως εἰς τὴν Βιθυνίαν ἀπὸντας ἐπὶ κομιδῇ τῆς
ἐπετείχ συντάξεως, καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὸν
περισσάντα ἡμᾶς κίνδυνον, καὶ δεξιῶς αὐτῶν τυ-
χῶν, ἀνακληφθεὶς ἐς τὸ πλοῖον, διασώζομαι ἐς
τὴν Ἀμασρίν, παρὰ τοσούτον ἐλθὼν ἀποθανόντι.
τὸν τεῦθεν καὶ αὐτὸς ἐπεχορυσσόμενι αὐτῷ, καὶ
πάντα κάλων εἶναι, ἀμύνασθαι βαλλόμενος, καὶ
πρὸ

57. Cum autem exposuisset nos Aegialis, quo-
rum etiam pulcher Homerus meminit, retro na-
vigarunt. Ibi ego praeternavigantes cum inue-
nisssem Bosporanos quosdam legatos, ab Eupatore
Rege abeuntes in Bithyniam ut annum tributum
afferrent, atque enarrassem illis impendens nobis
periculum, benevolosque illos nactus, et rece-
ptus in navim, Amastrim saluus peruenio, cum
in propinquum adeo mortis discrimen adductus
fuissem. Hinc et ipse in illum concitatus, o-
mnem funem, *aiunt*, mouebam, vlcisci homi-
nem

19. Καλὸς "Ομηρος.] Pulchrum nominat Ho-
merum, ut Sappho poetriam pulchram vo-
care solebat Socrates apud *Maximum Tyrium*,
diff. 8. p. 90. *Dauis.* διὰ τὴν ὥραν τῶν με-
λῶν, καὶ τοὶ μικρὰν οὔσαν καὶ μέλαιναν.
Gesner.

πρὸ τῆς ἐπιβελῆς ἤδη μακρὴν αὐτὴν, καὶ ἔχθιστον ἡγούμενος διὰ τὴν τῷ τρόπῳ μιανίαν, καὶ πρὸς τὴν κατηγορίαν ὠρμήμην, πολλὰς συταγωγὰς ἔχων, καὶ μάλιστα τὰς ἀπὸ Τιμοκράτους τῷ Ἡρακλειώτῃ Φιλοσόφῃ· ἀλλ' ὁ τότε ἡγούμενος Βιθυνίας καὶ τῷ Πόντῳ, αὐτὸς ἐπέσχε, μόνοντα ἐμετεύων καὶ ἀντιβολῶν παύσασθαι. διὸ καὶ τὴν πρὸς Ρουτιλιανὸν εὐνοίαν, μὴ ἀνδύσασθαι, καὶ εἰ φανερώς λαβοὶ ἀδικεῖντα, καλᾶσαι αὐτόν. ἔτω μὲν ἀνεκόπῃ τῆς ὁρμῆς, καὶ ἀνεπαυόμην, ἐκ ἐμ δέοντι θρασυτόμος ἐφ' ἔτω δίκασθαι διακειμένῃ.

Ἐκείνο δὲ πῶς ἔμεγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τόλμημα τῷ Ἀλεξάνδρῳ, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τῷ αὐτοκρά-

nem cupiens, quem et ante infidias iam odissem, et infensissimum propter morum impuritatem haberem: iamque accusationem meditabar, subscriptores habens multos, praesertim philosophos et schola Timocratis Heracleotae. Sed qui tum Bithyniam et Pontum regebat, impediit ipse, tantum non supplicans obsecransque uti quiescerem. Se enim propter amicitiam Rutiliani, non posse, manifestis in criminibus licet deprehensum, supplicio afficere. Itaque ab impetu repulsus acquievi, intempestive audax sub iudicio sic affecto futurus.

58. Illa vero nonne magna in reliquis audacia Alexandri, quod petiit ab Imperatore, nomen

τοκράτορος μετωνομασθῆναι τὸ Ἀβώνε τῆς
καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα κατε-
σκευασθαι, τῇ μὲν τῷ Γλύκωνος, κατὰ
θάτερα δὲ Ἀλεξάνδρου, σέμματα 20) τε τὰ
πάππε Ἀσκληπιῶ, καὶ τὴν ἄρπην ἐκείνην τῇ
πατρομήτορος τῷ Περσέως ἔχοντος;

Προειπὼν δὲ διὰ χρησμῶ περιβαλὼν, ὅτι
ζήσῃ εἰμαρται αὐτῷ ἔτη πενήκοντα καὶ ἐκ-
τὸν, εἴτα κεραυνῷ βληθὲν ἀποθανεῖν, οὐκ

mutari Aboni castro, eamque urbem Ionopolin
vocari: et quod novus nummus percussus est
hinc Glyconis *imaginem habens*, ab altera ver-
parte Alexandri, coronam autem sui gerentis, As-
clepiadi, et falcem illam materni progenitoris scilicet
Persei?

59. Cum vero praedixisset reddito de se or-
culo, vitam sibi fato attributam annorum quin-
quaginta et centum, deinde fulminis ictu se mo-
ritu-

20. Στέμματα] Non occurrebat, quod po-
tius σεμμάτων nomine intelligerem, quam
corona laurea, quam, ab Apolline forte pa-
tre suo acceptam, tribuit illi Festus sub ti-
tulo: *In insula*. p. 139. Ed. *Amstel.* Et mox
ipse noster τὸ ἱεροφαντικὸν καὶ προφητι-
κὸν σέμμα nominat, quo σεφανωθῆναι vo-
lebant successores Alexandri huius. Sic apud
Aristoph. *Plut.* 39. Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν
σεμμάτων. *Gesner.*

ζω τέλει, ἔδὲ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγονώς, ἀπέ-
θανεν, ὡς Πρωταγόρας υἱὸς, διασπαίψας τὸν πότ-
τα μέχρι τῷ βαβῶνος, καὶ σικωλήκιον ζέσας,
ὅτε περ καὶ ἐφωράθη Φαλακρὰς ὦν, παρέχων
τοῖς ἰατροῖς ἐπιβρέσκειν αὐτῷ τὴν κεφαλὴν διὰ
τὴν ὀδύνην· ὃ ἔκ' αὖ ποιῆσαι ἐδύναντο, μὴ αὖ-
χι τῆς Φενάκης ἀφρημενῆς.

Τοιοῦτο τέλος τῆς Ἀλεξάνδρου τραγωδίας, καὶ
αὕτη τῷ παντὸς δράματος ἡ καταστροφὴ ἐγένε-
το· ὡς εἰκάζειν προνοίας τινὸς τὸ τοιοῦτο, εἰ
καὶ κατὰ τύχην συνέβη. ἔδει δὲ καὶ τὸν ἐπιτά-
φιον 21) αὐτῷ ἄξιον γενέσθαι τῷ βίῳ, καὶ ἁ-
γῶνα

riturum: miserrimo fine, annos nondum septua-
ginta natus, periit, ut filius Podalirii, putrefa-
cto ad inguen usque pede, et scatens vermibus:
quo tempore etiam calvus esse deprehensus est,
dum praebet propter dolorem medicis caput per-
fundendum, quod nisi ablato ficticio capillamen-
to facere non poterant.

60. Ille finis tragoediae Alexandri, haec to-
tius fabulae conuersio fuit, ut coniecere quis pos-
sit, a quadam hoc prouidentia fuisse, et si forte
tantum fortuna euenerit. Oportebat autem et-
iam parentari ei prout ista vita dignum erat, et
certa-

21. Τὸν ἐπιτάφιον] Quia Latinis *epitaphium*
neutro genere efferri solet, credent etiam
tirones τὸ ἐπιτάφιον scribendum. Sed ma-
ficuli-

γῶνα τινὰ συστήσασθαι ὑπὲρ τῆ χρηστηρίας
 συνωμοτῶν, καὶ γοήτων, ὅσοι κορυφαῖοι ἦσαν
 ἀνελθόντων ἐπὶ διαιτητὴν τὸν Ῥατιλλανόν, π
 να χρὴ προκριθῆναι αὐτῶν, καὶ διαδεξασθαι π
 μαντεῖον, καὶ σεφανωθῆναι τῷ ἱεροφάντῃ
 καὶ προφητικῷ σέμματι. ἦν δὲ ἐν αὐταῖς π
 Πᾶϊτος ἰατρὸς τὴν τέχνην, πολιώδης 22) οἱ

certamen institui pro oraculo obtinendo, cum co-
 ſuratorum praeſtigiatorumque principes ad Ru-
 lianum arbitrum venirent, quis ipſorum praelati-
 reliquis ſuſcipere deberet oraculum, coronari-
 ſacerdotali illa et prophetica corona. Erat inter
 illos etiam Pactus arte Medicus, ciuis, (iam ſe-

can-

ſculino genere Graeci utuntur, quia intel-
 ligitur ἀγών. Vid. Bos. de Ellipſ. p. 8. S.
 et λόγος intelligitur alibi. Vid. eund. p. 8.
 Reitz.

22. Πολιώδης] Eſſi nescio qua auctoritate Se-
 murienſis Ed. id exhibeat ab omnibus pri-
 Edd. recedens, quae πολίτης habent; te-
 men eius lectionem retinere malui quae
 πολίτης reſtituere, quod ad ſenſum nihil eſt.
 Medicum enim ſenem hic denotari ex ſtatim
 ſequentibus aequae ac praecedentibus patet
 et ſic iam *Eraſmum* legiſſe verofiſſime eſt, quod
 canus vertit. Deest πολιώδης in Lexicis vo-
 garibus, ſed habet *Steph.* vnum eius exem-
 plum. Reitz.

ἔτε ἰατρῷ πρέποντα, ἔτε πολὺν ἀνδρὶ ταῦτα
 ποιῶν. ἀλλ' ὁ ἀγωνοθέτης Ῥετιλλιανός, ἀξε-
 Φανώτους αὐτὸς ἀπέπεμψεν, αὐτῷ τὴν προ-
 Φητεῖαν φυλάττων μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλ-
 λαγὴν.

Ταῦτα, ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δειγ-
 ματος ἕνεκα γράψαι ἤξιῶσα, καὶ σοὶ μὲν χρι-
 ζόμενος ἀνδρὶ ἐταίρῳ, καὶ φίλῳ, καὶ ὃν ἐγὼ
 πάντων μάλιστα θαυμάσας ἔχω, ἐπὶ τε σο-
 φείᾳ, καὶ τῷ πρὸς ἀλήθειαν ἐρωτι, καὶ τρόπου
 πραότητι, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ γαλήνῃ βίᾳ, καὶ
 δεξιότητι πρὸς τὰς συνέντας. τὸ πλεόν δέ, ἔ-
 περ καὶ σοὶ ἡδίων, Ἐπικέρω τιμωρῶν, ἀνδρὶ ὡς
 ἀληθῶς ἱερῷ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν Φύσιν, καὶ μό-
 νῳ

canus) qui quod neque medicum deceret, ne-
 que canum hominem, hac in re egit. Sed prae-
 ses huius certaminis Rutilianus, non coronatos
 remisit, Prophetae munus illi, postquam hinc
 discesserat, adhuc seruans.

61. Haec, amice, pauca de multis scribere
 speciminis causa volui, partim quidem tibi gra-
 tificatus, sodali, et amico, quemque ego ma-
 xime admiror, cum propter sapientiam et verita-
 tis amorem, et mores mansuetos, tum propter
 aequitatem, et vitae tranquillitatem, dexterita-
 temque in conuictu: partim vero Epicuri vici-
 scendi causa, viri vere sancti, et diuino ingenio,
 quique

νῷ μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνωκότι, καὶ παρ-
 δεδοκότι, καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὁμιλησάντων αὐ-
 τῷ γενομένῳ. οἶμαι δὲ, ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχᾶσι,
 χρήσιμόν τι ἔχειν δοῖται ἢ γραφῇ, τὰ μὲν διεξε-
 λέγχεσθαι, τὰ δὲ ἐν ταῖς τῶν εὖ φρονούντων γνώ-
 μαις βεβαιῆσαι.

quique solus cum veritate quae pulchra sunt co-
 gnouerit, tradideritque, liberatorque auditorum
 suorum factus sit. Puto vero *aliis* etiam qui in-
 ciderint, vtile quiddam continere visum iri hanc
 scriptiōem, quae alia quidem refellat, alia vero
 in bene sentientium animis confirmet.

Περὶ ὀρχήσεως.

ΑΤΚ. **Ε**πεὶ τοίνυν, ὦ Κράτων, δεινὴν τινὰ
 ταύτην κατηγορίαν ἐκ πολλῶ, οἶμαι,
 παρεσκευασμένος κατηγορήσας, ὀρχήσεών τε,
 καὶ αὐτῆς ὀρχησικῆς, καὶ προσέτι ἡμῶν γε τῶν
 χαιρέν

De Saltatione.

LYC. **Q**uandoquidem ergo, Crato, grauem
 hanc accusationem, olim, puto, ad
 eam paratus, protulisti saltationum et ipsius sal-
 tandi artis, et nostrum insuper, qui tali specta-
 culo

χαίροντων τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, ὡς ἐπὶ Φαῦλῳ καὶ
 γυναικίῳ πράγματι μεγάλην σπεδὴν ποιημέ-
 νων, ἄκιστον ὅσον τᾷ ὀρθῷ διημάρτηκας, καὶ ὡς
 λέληθας σεαυτὸν, τᾷ μεγίστῃ τῶν ἐν τῷ βίῳ
 ἀγαθῶν κατηγορῶν. καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἐξ
 ἀρχῆς βίῳ αὐχμηρῷ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σκλη-
 ρὸν ἀγαθὸν ἡγούμενος, ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν, κατ-
 ηγορίας ἄξια εἶναι νερόμικας.

ΚΡΑΤ. Ἀνὴρ δέ τις ὢν, ὧ λῶσε, καὶ ταῦ-
 τα, παιδείᾳ σύντροφος, καὶ φιλοσοφίᾳ τὰ μέ-
 τρια ὁμιληκῶς, ἀφήμενος, ὧ Λυκίῃς, τᾷ περὶ
 τὰ βελτίῳ σπεδάζειν, καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεῖ-
 ναι, κἀθήσται καταυλόμενος, θηλυδρίαν ἀνδρω-
 πον ὀρεῶν, ἐσθῆσι μαλακαῖς, καὶ ἄσμασιν ἀκο-
 λάσοις

culo gaudemus, vt qui in vili et muliebri nego-
 tio magnum studiū adhibeamus: audi iam,
 quantum a recta via aberres, et quam imprudens
 maximum in vita bonum accuses. Et ignoscen-
 dum tibi, si ab initio inde tristi vitae generi ad-
 fuetus, et, quod durum est, solum bonum esse
 iudicans, prae ignorantia earum rerum, dignas
 accusatione putasti.

2. CRATO. Tu vero quis vir es, o bone, is-
 que cruditioni innutritus, et cum philosophia ver-
 fatus mediocriter, qui relicto optimarum rerum
 studio, et antiquorum consuetudine, sedens ti-
 biis mulcendum te praebeas, effeminatum spe-
 ctans hominem, molli vestitu, et lascivijs canticis deli-

λάζοις ἐναβρυνόμενον, καὶ μιμήμενον ἐρωτικὰ γυναικα τῶν πάλαι, τὰς μαχλοτάτας Φαίδρας καὶ Παρθενόπας, καὶ Ῥοδόπας τινὰς, καὶ ταῦτε πάντα ὑπὸ κρέμασι, καὶ τερετῖωμασι, καὶ ποδῶν κτύπῳ καταγέλασα ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ ἤκιστα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ οἷῳ σοὶ πρέποντι ὥς ἐγὼ γε πυθόμενος ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θεᾷ σχολάζοις, εἴ ἡδέσθην μόνον ὑπὲρ σῆ, ἀλλὰ καὶ ἡνιάθην, εἰ Πλάτωνος καὶ Χρυσίππου καὶ Ἀριστοτέλους ἐκλαθόμενος, κάθησαι, τὰ ὅμοια πεποιθὼς τοῖς τὰ ὦτα πτερῶ κνωμένοις καὶ ταῦτε μυρίων ἄλλων ὄντων ἀκροσμάτων καὶ θεαμάτων σπερδαίων, εἰ τέτων τις δέοιτο τῶν κυκλαίων αὐλῶν

delicatum, et amatorias imitantem ex antiquitate mulierculas, libidinofissimas, Phaedras, et Parthenopas, Rhodopas quasdam: et haec omnia ad pulsationes, et frequentamenta, et pedum (*scamillorumque*) strepitus, quae res oppido ridiculae, et minime virum liberalem et tui similem decentes. Itaque ipse ego cum audirem tale spectaculo vacare, non erubui modo vicem tuam, sed molestè tuli, si Platonis, et Chrysippi, et Aristotelis oblitus sedear, iis similis, qui pinula aures titillant: idque cum sexcentae sint honestae aurium et oculorum voluptates, si quis illos in circulis tibicines desideret, et qui ad citharam

αὐλητῶν, καὶ τῶν κιθάρῃ τὰ ἔννομα 1) προσά-
δόντων, καὶ μάλιστα τῆς σεμνῆς τραγωδίας, καὶ
τῆς Φαιδρότατης κομωδίας, ἅπτερ καὶ ἐναγωνίᾳ
εἶναι ἡξίωται.

Πολλῆς ἐν, ὡ γενναῖα, τῆς ἀπολογίας ποιεῖ-
σαι πρὸς τὰς πεπαιδευμένους, εἰ βάλῃ μὴ παν-
τάπασι ἐκνεκρίσθαι, καὶ τῆς τῶν σπερδαίων ἀ-
γέλης ἐξεληλάσθαι. κρατοὶ τόγε ἄμεινον ἐκείνῳ
ἔσιν, οἶμαι, ἀρήσει τὸ πᾶν ἰάσασθαι, καὶ μη-
δὲ τὴν ἀρχὴν ὁμολογεῖν τι τοιοῦτον παραγνῆ-
σθαι σοί. πρὸς δὲ τέπρον, ὅρα ἔπως μὴ λάτ-
θης ἡμῖν ἐξ ἀνδρῶς τῷ πάλαί, Λυδῇ περ ἢ Βαι-
α

χη

tharam legitimos modos accinunt; illa praesertim
gravis tragoedia, et comoedia hilaris, quae et-
iam certaminum publicorum materia esse merue-
runt.

3. Quare longa tibi, o generose, defensione
opus erit apud eruditos, si eiici non omnino ve-
lis, et ab honestis viris segregari. Quamquam
illud, puto, optimum erit, negatione totum hoc
sanare, neque fateri omnino tale quidpiam abs
te peccatum esse. In futurum quidem vide, ne
inscientibus nobis ex viro, qui olim fueras, Ly-
da

1. Τὰ ἔννομα] Τὰ ἔννομα sunt cantica con-
cinna, quae ad modum canuntur. contra,
ἄννομα. νόμος enim, quando de re musica
sermo est, modum denotat. Βαι.

Luc. Op. T. IV.

Y

χη γυνόμενος. ὅπερ ἔσόν ἂν ἔγκλημα εἴη μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μὴ σε κατὰ τὸν Ὀδυσσεύα τῷ λωτῇ ἀποσπᾶσαντες, ἐπὶ ταῖς συνήθεις διατρεβὰς ἐπανάξομεν, πρὶν λάθης τελέως ὑπὸ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ σειρήνων κατεσχημένος. καίτοι ἐκείναι μὲν, τοῖς ὡσεὶ μόνοις ἐπαβέλευον, καὶ διὰ τοῦτο κηροῦ ἐδέθησε πρὸς τὸν παράπλου ἀντὶ τῶν. σὺ δὲ καὶ δι' ὀφθαλμῶν ἔοικας ὅλος δεδουλεύσθαι.

ΛΤΚΙ. Παπαί, ὦ Κράτων, ὡς καὶ χαρὶν τινα ἔλυσας ἐφ' ἡμᾶς τὸν σαυτῆ κύνα. πλὴν τόγε παράδειγμα τὴν τῶν Λωτοφάγων καὶ Σειρήνων εἰκόνα, πάνυ ἀνομοιοτάτην μοι δοκεῖς εἰρηκέναι, ὣν πέπονθα. παρ' ὅσον τοῖς μὲν τῷ

λωτῇ

da quaedam aut Baccha factus sis: quod quidem non tuum solius crimen fuerit, sed etiam nostrum, nisi te Vlyssis instar a loto abstractum ad consuetudina prius reduxerimus, quam non sentiens ab illis in theatro Sirenibus occuperis. Quamquam illae solis insidiabantur auribus, propter quod cernopus erat, ut quis praeternavigaret: at tu etiam per oculos omnino in servitutem videris redactus.

4. LYCL. Vah, Crato, quam asperum in nos laxasti canem tuum. Verumtamen exemplam illud, illam Lotophagorum et Sirenium imaginem, usque quaque dissimilem eorum protulisse mihi videris, quae mihi accidunt: in quantum his

λωτῷ γευσάμενοις, καὶ τῶν Σειρήνων ἀκῆσασινι,
 ὁλεθρὸς ἦν τῆς τε ἐδωδῆς, καὶ τῆς ἀκροάσεως
 τῷ ἐπιτίμῳ. ἔμοι δὲ, πρὸς τῷ τὴν ἡδονὴν πα-
 ραπολὺ ἡδίῳ πεφηνέναι, καὶ τέλος ἀγαθὸν ἀ-
 ποβέβηκεν. ἔ γάρ εἰς λήθην τῶν οἴκοι, ἔδ' εἰς
 ἀγνωσίαν τῶν κατ' ἐμαυτὸν περιίσαμεν, ἀλλ' εἰ
 χρὴ μὴδὲν ἐκνήσαντα εἰπεῖν, μακρῷ πιτυτῶτε-
 ρος, καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ διορατικώτερος, ἐκ τοῦ
 θεάτρου σοι ἐπανελήλυθα. μᾶλλον δὲ τὸ τῷ Ὀ-
 μῆρ' αὐτὸ εἰπεῖν καλὸν, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὸ
 θέαμα·

— τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς.

ΚΡΑΤ. Ἡράκλεις, ὦ Λυκίνε, οἷα πέπονθας,
 ὅς ἐδ' αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνομέ-

νω

his qui Lotum gustaverant, quique audierant
 Sirenas, interitus, tanquam praemium eius il-
 lius auditionisue propositum erat; mihi vero,
 praeterquam quod voluptas multo suavior visa
 est, etiam finis euenit bonus. Neque enim in
 obliuionem rerum domesticarum, neque igno-
 rantiam mei ipsius incidi; sed si absque cunctatio-
 ne dicendum est, multum prudentior et perspi-
 caciior ad negotia vitae ex theatro redii. Quin
 Homeri illud dicere fas est, qui vidit illud spe-
 ctaculum:

Doctior is patrias lapsus peruenit ad oras.

CRAT. Hercules, Lycine, quid tibi est, quem
 adeo non pudeat harum rerum, ut tibi etiam pla-

ἡ εἰσάγωγος. τὸ γὰρ δεινότατον τῶτό ἐστιν, ὅτι
μηδὲ ἰάσεως τινὰ ὑμῖν ὑποφαίνεις ἐλπίδα, ἐ-
πανεῖν τολμῶν τὰ ἔτῳ αἰσχρὰ, καὶ κατὰ-
πτυσα.

ΛΤΚ. Εἰπέ μοι, ὦ Κράτων, ταυτὶ δὲ περὶ
ἐρχήσεως, καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γενομένων
ιδῶν, πολλάκις αὐτὸς ἐπιτιμᾷς, ἢ ἀπειράτος ὢν
τῷ θεάματι, ὅμως αἰσχρὸν αὐτὸ καὶ κατὰ πτυ-
σον, ὡς φῆς, νομίζεις; εἰ μὲν γὰρ εἶδες 2), ἐξ
ἴσου ὑμῖν καὶ σὺ γεγέννησαι· εἰ δὲ μὴ, ὅρα μὴ ἄ-
λογος ἢ ἐπιτίμησις εἶναί σε δόξη, καὶ θρασυῖα,
κατηγορεῖντος, ὢν ἀγνοεῖς. ΚΡΑΤ. Ἐτι γὰρ

τῶτό

eere iis videre. Grauiſſimum enim hoc est, quod
neque curationis ullam nobis spem ostendis, qui
laudare audeas turpia adeo ac despuenda.

5. LYC. Dic mihi, Crato, istane de saltatione
atque his, quae in theatro fiunt, reprehendis,
cum saepe ea videris; aut spectaculum nunquam
a te vsurpatum tamen turpe et despuendum, ut
ais, arbitrare? Si enim vidisti, nobis exaequa-
tus es: sin minus; vide, ne irrationabilis repre-
hensio tua esse videatur, et audax, qui quae
nescis, ea tamen accuses. CRAT. Nempe illud
adhuc

2. Εἰ μὲν γὰρ εἶδες] Puto hic dilemmate uti
Lucianum. Aut vidisti, aut non vidisti spe-
tacula. Si illud, non est, quod nobis ob-
iicias, idem enim fecisti; si hoc, parum
idoneus es iudex. Gesner.

τὸ μοι τὸ λοιπὸν ἦν ἐν βαθεῖ τέτῳ πῶγωνι,
 καὶ πολιοῦ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσον ἐν τοῖς γυ-
 ναικοῖς, καὶ τοῖς μεμνημένοις ἐκείνοις θεαταῖς, κρο-
 τᾶντά τε προσέτι, καὶ ἐπαίνους ἀπρεσβεστάτους
 ἐπιβοῶντα, ὁλέθρῳ τινὶ ἀνθρώπῳ εἰς ἄδὲν δέον
 κατακλωμένῳ; ΛΥΚ. Σύγγνωσά σε ταῦτα,
 ὦ Κράτων· εἰ δέ μοι πεισθείης ποτὲ, καὶ ὅσον
 πείρας ἔνεκα παράσχεις ἑαυτὸν, ἀνκπετάσας
 τὰς ὀφθαλμούς, εὖ οἶδα, ὡς εἴ ἀνάσχοιο ἂν,
 μὴ ἔχῃ πρὸ τῶν ἄλλων θεᾶν ἐν ἐπιτηδείῳ κα-
 ταλαμβάνων· ὅθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς, καὶ ἀκρί-
 σῃ ἅπαντα. ΚΡΑΤ. Μὴ ὥραιοις ἄρα ἰκαίμην
 εἴ τι τοιοῦτον ἀνασχοίμην ποτὲ, ἔς' ἂν δαυὺς τῆ
 εἴην τὰ σκέλη, καὶ τὸ γένειον ἀπαράτιλτος, ὡς
 γυν

adhuc mihi supererat, cum proluxa istac barba,
 et cano capillo sedere medium inter mulierculas,
 et spectatores furiosis similes, plaudentem insu-
 per, et laudes indecentissimas inclamantem per-
 dito alicui homini, praeter decorum se frangenti.
 LYC. Ignoscendum tibi, Crato. Si vero mihi
 obsecutus aliquando, vel experimenti caussa te
 des *ad spectandum*, et oculos aperias: bene noui,
 te nihil intermissuram, quo ante alios spectacu-
 lum idoneo loco occupes, unde et videas accu-
 rate omnia, atque audias. CRAT. Male vero
 peream, si quid tale vnquam sustineam, quam
 diu quidem hirsuta crura habuero, et mentum
 Y 3 non

νῦν γε καὶ σὲ ἤδη ἐλεῶ, τελέως ἡμῖν ἐκβεβασ-
χυμένον.

ΛΥΚ. Βάλει ἔν' ἀφένος, ὦ ἐταῖρε, τῶν
βλασφημιῶν τέτων, ἀκῆσά με τι περὶ ὀρχή-
σεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς
ἔτερπνῇ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς
θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει,
καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ὀρώντων τὰς ψυχὰς, καλ-
λίστοις θεάμασιν ἐγγυμνάζεσθαι, καὶ ἀρίστοις ἀκού-
σμασιν ἐνδιατρίβεσθαι, καὶ καινόν τι ψυχῆς καὶ
σώματος κάλλος ἐπιδεικνυμένη; τὸ γὰρ καὶ με-
τὰ μασικῆς καὶ ῥυθμῆς, ταῦτα πάντα ποιῆν,
ἔψόγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἔπαινος ἂν εἴη. ΚΡΑΤ.
Ἐμοὶ

non vulsum: itaque tui me iam miseret, plane
bacchico furore correpti.

6. LYC. Vis igitur, amice, omiſſis maledictis
hisce, audire me de saltatione aliquid dicentem,
et quae in illa bona infint, et quam non ad de-
lectationem modo pertineat, sed utilis etiam sit
spectantibus, et quot ad res instituat, et quae
doceat, quamque in ordinem redigat spectantium
animos, dum pulcherrimis illos in spectaculis
exercet, et optimis in rebus audiendis continet,
et communem quandam animi atque corporis
pulchritudinem ostendit. Quod enim etiam cum
musica et rhythmo facit haec omnia, ea non re-
prehensio illius, sed laus fuerit. C R A T. Mihi
quidem

Ἐμοὶ μὲν ἔκ παντὸς σχολὴ μεμνηνότες ἀνθρώπου
αἰροῦσθαι, τὴν νόσον τὴν αὐτῇ ἐπανέντος, σὺ
δὲ, εἰ βέλαι, λῆρόν τινα κατασκηδάσαι με, ἔ-
τομος Φιλικὴν ταύτην λευκαργίαν ὑποσῆναι, καὶ
παρασχεῖν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηρῶ παρακούειν
τῶν Φαύλων δυνάμενος. ὥς ἤδη σιωπήσομαί σοι,
καὶ λέγε ὅποσα ἐθέλοις, ὥς μηδὲ ἀκούοντός τινος.

ΑΤΚ. Εὖγε, ὦ Κράτων, καὶ τέττα ἐδεό-
μην μάλιστα. εἴσῃ γὰρ κατ' ὀλίγον εἰ λῆρος εἴ-
ναι σοὶ δόξει τὰ λεχθησόμενα. καὶ πρῶτόν γε
ἐκείνο πάντῃ ἡγνευκέναι μοι δοκεῖς, ὥς ἔνεώτε-
ρον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τέττο ἐστίν, ἔδῃ
χθὲς καὶ πρῶτην ἀρξάμενον, οἷον κατὰ τὰς προ-
πάτο-

quidem non omnino otium est, ad furiosum ho-
minem audiendum, qui morbum laudet suum.
Interea tu si velis nugis me tuis perfundere, pa-
ratus sum hoc tibi amici ministerium subire, et
praebeare aures, qui sine cera etiam tanquam non
auditas transnittere res nauci possim. Itaque
iam silentium tibi praebebo, et dic quidquid vo-
lueris, quasi nemo plane audiret.

7. LYC. Bene sane, Crato, hoc maxime pe-
tebam. Scies enim paullo post, num nugae tibi,
quae dicturus sum, videantur. Ac primo qui-
dem illud omnino videris mihi ignorare, quam
non recens sit hoc saltandi studium, neque heri
aut nudius tertius coeperit, verbi causa proge-
nitorum nostrorum aetate, eorumque, qui ho-

πάτορας ἡμῶν, ἢ τὰς ἐκείνων, ἀλλ' οἱ γε τὰ ληθέεστατα ὀρχήσεως πέρι γενεαλογῶντες, ἅμα τῇ πρώτῃ γενέσει τῶν ὅλων Φαῖεν ἄν σοι καὶ ὀρχησιν ἀναΦῦναι, τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ Ἐξωτι συναναΦανείσαν. ἢ γὲν χορεία τῶν ἀσέερων, καὶ ἢ πρὸς τὰς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκὴ καὶ εὐρυθυμος αὐτῶν κοινωνία, καὶ εὐτακτος ἀρμονία, τῆς πρωτογόνου ὀρχήσεως δείγματα ἐσι. κατ' ὀλίγον δὲ αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ βέλτιον ἀεὶ προσθήκης τυγχάνεσα, νῦν ἔοικεν ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετελέσθαι, καὶ γεγενῆσθαι ποικίλον τι, καὶ παναρμόνιον, καὶ πολὺ μᾶλλον ἀγαθόν.

Πρῶτον δέ Φασι Ἑάν ἡσθεῖσαν τῇ τέχνῃ, ἐν Φρυγίᾳ μὲν τὰς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ τοὺς

— Κερῆ

rum fuere maiores; sed qui verissimas tibi saltationis origines enarrant, illi cum primo omnium ortu natam tibi dixerint, quippe quae cum antiquo illo Amore simul in conspectum prodierit. Etenim illa astrorum chorea, planetarum illa ad inerrantes coniunctio, et concinna illorum communio, et ordinatus ille concentus, primigeniae illius saltationis documenta sunt. Cum autem paulatim creuerit, et accessionem subinde in melius nata sit, iam ad summum videtur perfecta, et euasisse varium quoddam, et consentiens vndique, et musarum plurium bonum.

8. Primum autem dicunt Rheam, delectatam arte, in Phrygia Corybantes, Curetes autem in Creta,

Κρητὰς ὀρχεῖσθαι κελεύσαι, καὶ ἐ τὰ μέτρια
 ὦνατο τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περιορχόμε-
 νοι δισώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥς καὶ σῶσθαι
 εἰκότως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλῃν ὁμολογῆ αὐτοῖς,
 ἐκφυγῶν διὰ τὴν αὐτῶν ὀρχησιν τὰς πατρώας
 ὁδόντας· ἐν ὅπλοις δὲ αὐτῶν ἡ ὀρχησις ἦν, τὰ
 ξίφη μεταξὺ κροτέντων πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ
 πηδῶντων ἐνθεόν τι, καὶ πολεμικόν. μετὰ δέ,
 Κρητῶν οἱ κράτιστοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες αὐ-
 τὸ, ἄριστοι ὀρχησαὶ ἐγένοντο, ἐχὶ οἱ ἰδίῳται
 μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτεροι, καὶ πρω-
 τεύειν ἀξίζοντες. ὁ γὰρ Ὅμηρος τὸν Μηριόνην
 ἐκ αἰσχύνας βελόμενος, ἀλλὰ κοσμήσαι, ὀρχη-
 σήν

Creta, saltare iussisse, nec mediocrē retulit ar-
 tis illorum fructum. Illi enim circum saltando
 Iovem illi seruarunt, vt credibile sit etiam Io-
 vem fateri, se salutis suae illis praemia debere,
 qui saltationis illorum beneficio dentes patris sui
 effugerit. Armata autem fuit illorum saltatio,
 qui interim gladios incuterent clypeis, et tan-
 quam diuinitus immisso furore bellico insultarent.
 Postea vero Cretenſium fortissimi quique, ope-
 roſo studio hoc agentes, saltatores optimi facti
 sunt, neque de plebe modo homines et priuati,
 sed regibus proximi, et qui ad primatum adſpi-
 rant. Homerus enim Merionen non contume-
 liosa nota afficere volens, sed ornare, saltatorem

σὴν προσεΐπε, καὶ ἄπως ἄρα ἐπίσημος ἦμ, καὶ
γνώριμος ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, ὥς τε ἔχ' οἱ
Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἠπίσαντο περὶ αὐτῶ, ἀλ-
λὰ καὶ οἱ Τρῶες αὐτοὶ, καί τοι παλέμιοι ὄντες.
ἑώρων γὰρ, οἶμαί, καὶ τὴν ἐν τῷ πολεμεῖν αὐ-
τῷ καφότητα, καὶ εὐρυθυμίαν, ἣν ἐξ ὀρχήσεως
ἐκέντητο. Φησὶ δὲ τὰ ἔπη ὧδέ πως.

Μηριόνη, τάχα κέν σε καὶ ὀρχησὴν περ ἐ-
όντα,

Ἐγχος ἐμὸν κατέπαυσε·

καὶ ὅμως οὐ κατέπαυσεν αὐτόν. ἄτε γὰρ ἡσκη-
μένος ἐν τῇ ὀρχησικῇ, ῥαδίως οἶμαί διεδίδρασκε
τάς ἐπ' αὐτόν ἀφέσεις τῶν ἀκοντίων.

Πολλὰς

appellavit. Et ita sane insignis erat et notus o-
mnibus hac arte, ut non Graeci solum haec de
illo scirent, sed Troiani quoque, licet hostes.
Videbant enim, puto, etiam ipsius agilitatem
in pugna, et concinnam mobilitatem, quam sal-
tatione sibi parauerat. Ita autem fere versus di-
cunt:

*Merione quamquam saltator maximus audis,
Ista tamen forsitan mea te confecerit hasta:*

Et tamen non confecit illum. Tanquam enim
exercitatus saltandi arte, facile puto effugit emissa
in ipsum iacula.

9. Mal-

Πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας τῶν ἡρώων εἰπεῖν ἔχων
 τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένους, καὶ τέχνην τὸ
 γυμνασμά πεποιημένους, ἱκανὸν ἡγάμασι τὸν Νεο-
 πτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ
 δὲ διαπρέψαντα ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, καὶ εἶδος τὸ
 κάλλιστον αὐτῇ προστεθεικότα, Πυρρίχιον ἀπὸ
 αὐτῆς κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα ὑπὲρ
 τῶν παίδων πυνθανόμενος, μᾶλλον ἔχαιρεν, οἰ-
 μάζοντα, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτῶν.
 Τοιγαρῶν τὴν Ἰλίου τέως ἀνάλωτον ἔσαν ἡ ἐ-
 κείνου ὀρχησικὴ καθεύλε καὶ εἰς ἑδάφος κατέρ-
 ξεψε.

Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δα-
 κνῶντες, παρὰ Πολυδεύκους, καὶ Κάρορος καρυα-
 τίειν μαθόντες (ὀρχήσεως δὲ καὶ τῆτο εἶδος,
 ἐν

9. Multos autem alios etiam Heroum dicere
 cum possim iisdem in rebus exercitatos, qui illam
 tanquam artem habuere, satis puto, Neoptole-
 mum, Achillis filium, saltandi arte praestantissi-
 mum, qui genus pulcherrimum adiecit Pyrrhi-
 chiam ab ipsius nomine (*Pyrrho*) dictam: et A-
 chilles audiens ista de filio, magis arbitror eis
 gauisus est, quam pulchritudine et virtute illius
 reliqua. Itaque Ilium inuictam ad eum diem
 urbem, illius saltatoria destruxit et solo aequauit.

10. Lacedaemonii quidem, qui fortissimi Grae-
 corum esse videntur, a Polluce et Castore Cary-
 ticam edocti (saltationis id genus est, quod Ca-
 ryis,

ἐν Καρύαις τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον) ἅπαντα μετὰ μουσῶν ποιῶσιν, ἄχρι τῆς πολεμικῆς πρὸς αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν, καὶ εὐτακτον ἐμβασίαν τῆς ποδός· καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμονίοις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. τοιοῦτον ἔστι καὶ ἐκράταν ἀπάντων, μουσικῆς αὐτοῖς καὶ εὐρυθμίας ἡγεμένης. ἴδοις δ' αὖ καὶ τὰς ἐφ' ἑβδόμενης αὐτῶν ἑμμελὲς ὀρχεῖσθαι ἢ ὀπλομαχεῖς μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀκροχαιρετίζοντες, καὶ παίσαντες, καὶ παισθέντες, ἐν τῷ μέρει παύονται, εἰς ὀρχήσιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ καὶ αὐλητῆς μὲν ἐν τῷ μέσῳ κατέσθεται ἐπαυλῶν καὶ κτυπῶν τῷ ποδῷ, οἱ δὲ, κατὰ σοῖχον ἀλλήλοις ἐπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυνται.

τα,

ryis, Laconicae pago, discitur) cum musis omnia faciunt, adeo ut etiam ad tibiam et rhythmum pugnent, et ordinatum pedis ingressum; et primum signum pugnae Lacedaemoniis canat tibia. Igitur etiam vicerunt omnes musica duce, et motuum concinnitate, videasque illorum adolescentes non minus saltare, quam pugnare armis discunt. Cum enim manibus iam confectis percussere, et percussi sunt, cum per vices quiescunt, in saltationem illis certamen exit. Accedet in medio tibicen, canens, pede solum percutiens: illi vero, ut in versus diuisi sunt, se invicem secuti habitus ostendunt omnis generis, in-

1, πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολε-
 ραί, καὶ μετ' ὀλίγον δὲ χορευτικά, ἃ Διονύ-
 , καὶ Ἀφροδίτῃ Φίλα.

Ταῖς γὰρ καὶ τὸ ἄσμα, ὃ μεταξὺ ὀρχέμενοι
 ἔχουσιν, Ἀφροδίτης ἐπικλησίς ἐστι καὶ Ἑρώτων,
 ; συγκωμάζοιεν 3) αὐτοῖς, καὶ συνορχοῦντο.
 ἢ θάτερον δὲ τῶν ᾠμάτων (δύο γὰρ ἄδε-
 α) διδασκαλίαν ἔχει ὡς χρὴ ἔρχεσθαι. πέρ-
 ο γὰρ Φασιν, ὧ παῖδες, πόδα μετάβατε, καὶ
 ωμάξατε βέλτιον, τετάρτην, ἀμεινον ὀρχήσα-
 θε. ὅμοια δὲ καὶ οἱ τὸν ὄρμον καλέμενον ὀρ-
 χέμενοι ποιῶσιν.

Ὁ δὲ

ncedentes ad numeros, iam quidem bellicos,
 paullo post autem saltatorios, Baccho et Veneri
 gratos.

11. Quare etiam canticum, quod inter saltan-
 dum canunt, Veneris inuitatio est et Cupidinum,
 ut saltent secum, et tripudiant: alterum vero
 canticorum, duo enim canuntur, institutionem
 continet, quomodo saltandum sit. Porro enim
 aiunt, *o pueri promouete pedem, et saltate melius*. Si-
 milia vero faciunt illi quoque, qui Hormum saltant.

12. Est

3. Συγκωμάζοιεν] Hic pariter et paullo post
 ad συγκωμάζειν et κωμάζειν interpretatio-
 nem addit; hic testius, apertius deinde.
 Nempe videtur Dorum inprimis fuisse, qui-
 bus accensentur Lacedaemonii, verbo κωμά-
 ζειν, uti de saltatione hilari. Gesner.

Ὁ δὲ ὄρμος ὄρχησίς ἐστι κοινὴ ἐΦήβων τε καὶ παρθένων, παρ' ἑνὶ χορευόντων, καὶ ὡς αὐθῶς ὄρμῳ ὁμοκότων. καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἐΦήβος τὰ νεανικὰ ὀρχέμενος, καὶ ὅσοις ὕπερον ἐν τὴν λέμῳ χρήσεται, ἢ παρθένος δὲ ἔπεται κοσμῶν τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκουσα, ὡς εἶναι τὸν ἱερὸν 4) ἐκ σωφροσύνης καὶ ἀνδρίας πλεχόμενος. καὶ αἱ γυμνοπαίδαι δὲ αὐτοῖς 5) ὁμοίως ὄρχησις ἐστίν.

°Α δ'

12. Est autem Hormus saltatio communis adolescentium atque virginum, alterna serie choreas agentium, monilique, qui Hormus est, et vera similitum. Ac ducit choream iuuenis, iuueniles gressus saltans, et quibus deinde in bello usus est: sequitur virgo decenter saltare suum sexum docens, ut adeo sit *monile* quasi ex modestia et fortitudine plexum. Gymnopaediae similiter saltatio apud eos est.

13. Quae

4. Τὸν ὄρμον] Ratio appellationis ea videtur, quod ὄρμος in quantum *monile* est, habet bacas, vniones, gemmas, diuersas, ordine tamen certo alternoque eadem linea sibi iunctas. *Gesner.*

5. Γυμνοπαίδαι] Festum erat apud Lacedaemonios celeberrimum, et in eo saltatio. Nudi saltabant chori duo, puerorum vnus, virorum alter. *du Soul.*

Ἄ δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι πεποίηκε, καὶ τῷ χορῷ, ἐν αὐτῇ Δαίδαλος ἤσκησεν, ὡς ἀνεγνώσκει σοι παρήμι· καὶ τὰς ὀρχησάς δὲ τὰς δύο, αἵ ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβισητήρας καλεῖ, ἡγαμένους τῷ χορῷ· καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ αὐτῇ ἀσπίδι λέγει· Κῆροι δ' ὀρχησῆρες ἐδίνεον. ὥς τι κάλλισον τῆτο τῷ Ἡφαίστῳ ἐμποιῆσαντο τῇ ἀσπίδι. τὰς μὲν γὰρ Φαίαια καὶ πάνυ εἰκὸς ἦν ὀρχήσασθαι χαίρειν, ἀβρὰς τε ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γοῦν Ὅμηρος τῆτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πεποίηκε τὸν Ὀδυσσεῖα, καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θρώμενοι.

Ἐ.

13. Quae autem Homerus de Ariadne in Clypeo Achillis describendo fecit carmina, et de choro, quem illi exercuit Daëdalus, apud te, qui legeris, praetermitto, et saltatores duo, quos ibi poëta in caput saltantes appellat, chori duces. Et quae rursus ait in clypeo, Saltantes iuvenes conueriebantur in orbem, velut pulcherrimum hoc quiddam in clypeo Vulcanus elaborauisset. Phaeaces quidem maxime consentaneum erat saltatione gaudere, delicatos homines, et in felicitate omni vitam agentes. Itaque Homerus hoc maxime in illis miratum induxit Vlysssem, Spectantemque pedes motu trepidante micantes.

14. In

Ἐν μὲν γε Θεσσαλίᾳ, τοσῶτον ἐπέδωκε τῇ
 ὀρχησικῇ ἢ ἀσκήσει, ὥς τὰς προστάτας καὶ
 προαγωνισὰς αὐτῶν, προορχησῆρας ἐκάλεν. καὶ
 ἄλλοι τῆτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφαί, ἐ-
 τοίς ἀρισεύουσιν ἀνίστασαν. Πρᾶκρινε γάρ, Φι-
 σι, προορχησῆρα ἡ πόλις. καὶ αὐθις, Εὐλα-
 τίωνι τὰν εἰκόνα ὁ δᾶμος εὖ ὀρχησαμένῳ τῇ
 μάχῃ.

Ἐὼ λέγειν ὅτι τελετὴν ἀρχαίαν ἔδεμίαν ἐστὶ
 εὐρεῖν, ἄνευ ὀρχήσεως. Ὀρφέως δηλατὴ καὶ Με-
 σαίας καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν καταστη-
 μένων αὐτάς, ὥς τι κάλλισον καὶ τῆτο νομιθε-
 τησάντων σὺν ῥυθμῷ καὶ ὀρχήσει μυῖσθαι. ὅτι
 δ' ἔτῳς ἔχει, (τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον, τῇ
 ἀμύν-

14. In Thessalia tantum aucta fuerat saltatorum
 exercitatio, ut suos duces et propugnatores Prae-
 sules dicerent: indicantque illud statuarum in-
 scriptiones, quas viris fortibus ob rem bene ge-
 stam posuere, *Elegit enim ait vna, Praesulem*
ciuitas: et rursus, Ilarioni statuam dedit populus
bene saltata pugna.

15. Omitto dicere, quod initia antiqua in-
 nire nulla est sine saltatione, cum nempe Orpheus
 et Musaeus et qui optimi erant illa aetate saltato-
 res, ea constituerint, qui tanquam pulcherrimum
 quiddam illud quoque in legibus posuerint, ut
 cum rhythmo et saltatione homines initiarentur.
 Rem ita se habere, ipsa quidem orgia tacere o-

ἀμυήτην ἔνεκα) ἐκεῖνα δὲ πάντες ἀνέκουν, ὅτι
ταῖς ἐξαγορεύοντας τὰ μυστήρια, ἐξορχεῖσθαι λέ-
γουσιν οἱ πολλοί.

Ἐν Δῷ δὲ γε ἔδὲ αἱ θυγαῖρά αὐτοῦ ἐρχήσεως,
ἀλλὰ σὺν ταύτῃ, καὶ μετὰ μεσοκῆς ἐγίνοντο.
παιδῶν χοροὶ συνελθόντες ὑπ' αὐτῷ καὶ κινάρεα
οἱ μὲν ἐχόρευον, ὑπερχέντο δ) δὲ αἱ ἀρισταί,
προκει-

portet, propter non initiatos: at illud omnes
audiunt, eos qui enuntiant mysteria, extra sa-
crum iborum saltare vulgo dici.

16. In Delo autem neque sacrificia sine salta-
tione peragebantur, sed cum hac et cum musica
fiebant. Nempe puerorum chori convenientes
ad tibiam ac citharam partim quidem agebant
choreas, partim vero cantum et modos praeibant
prae-

δ) Ὑπερχέντο] Ὑπερχεῖσθαι non esse sub-
saltare vel saltationem aliis accommodare; sed
cantum accommodare saltantibus, vult Span-
hem. ad Callim. p. 514. Malui tamen con-
vertere ita, ut appareat, doctores esse illos
ὑπορχημένους ac magistros saltandi, quos
sequantur reliqui. Nimis apertus est locus
Athenaei lib. 14. p. 628. E. Συνέταττον οἱ
ποιῶνται τὰς ορχήσεις, καὶ ἐχρῶντο τοῖς
ορχήμασι σημείοις μόνον τῶν ἀδούμενων —
ὅθεν καὶ ὑπορχήματα τοιαῦτα ἡγόρευον.
Habet ὑπὸ in hac compositione eam viam,
quam in ὑπόδειγμα, ὑπογραμμὸς, ὑποτύ-
πωσις, et similibus. Etiam infra §. 66.
Luc. Op. T. IV. Z ὑπερχ-

προκριθέντες ἐξ αὐτῶν. τὰ γὰρ τοῖς χοροῖς γινόμενα τέτοις ᾠσματι, ὑπορχήματα ἐκαλεῖται, καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιούτων ἡ λυρα.

Καὶ τί σοι τὰς Ἑλλήνας λέγω, ὅντι καὶ Ἰνδοὶ ἐπειδὴν ἑώραν ἀναστάντες, προσεύχονται τὸ Ἥλιον, ὥς περ ἡμεῖς τὴν χεῖρα αἰσάντες, ἰγέμεθα ἐντελῇ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐχὴν, ἀλλ' αὐτοὶ πρὸς τὴν ἀνατολὴν πάντες, ἐρχήσονται τὸν Ἥλιον ἀσπάζονταί, σχηματίζοντες ἑαυτὰς αἰσπῇ καὶ μιμνήμενοι τὴν χορείαν τῷ θεῷ· καὶ τὰ τ' ἑστῶ Ἰνδῶν καὶ εὐχὴ, καὶ χοροὶ, καὶ θυσίαι. διὸ καὶ τέτοις ἡλεῶνται τὸν θεὸν δις, καὶ ἀρχομένη καὶ δυομένης τῆς ἡμέρας.

Αἰθίο.

praestantissimi ex eorum numero delecti. Crimina igitur scripta his choris, vocabantur hyporchemata, quorum pleni sunt poëtae Lyrici.

17. Et quid Graecos tibi commemoro, cum etiam Indi, postquam mane surrexerunt, adorent Solem, non ut nos, qui ubi manum summi osculati, perfectam putamus a nobis esse adorationem: sed stantes in orientem conuersi saltatione Solem salutant, silentio conformantes se, et Dei huius saltationem imitantes. Et haec est Indorum adoratio, et chori et sacrificium: quare etiam his rebus bis placant Deum, tum incipiente die tum occidente.

18. Αἰθίο.

ὑπορχεῖσθαι dici, qui exemplum praestitit saltando reliquis, apparet. Sic ὑπακλῶς, qui tibia modos praestitit. Gesner.

Αἰθίοπες δέ γε καὶ πολεμῶντες, σὺν ὀρχήσει
αὐτὸ δρῶσι· καὶ ἐκ αὐτῆς ἀφίη τὸ βέλος Αἰθίοψ·
αἰνῆρ, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς (ταύτῃ γὰρ ἀντὶ
Φαρέτρας χρῶνται, περιδέοντες αὐτῇ ἀκτινη-
δὸν τὰ βέλη) εἰ μὴ πρότερον ὀρχήσαιοτο καὶ τῷ
σχηματί ἀπειλήσειε, καὶ προσκυβοθήσει τῇ ὀρ-
χήσει τὸν πολεμῖον.

Ἀξίον δὲ, ἐπεὶ τὴν Ἰνδικὴν καὶ τὴν Αἰθιο-
πίαν διεξεληλύθαμεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν
Αἴγυπτον καταβῆναι τῷ λόγῳ. δοκεῖ γάρ μοι
ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἰγύπτιον,
ἐκ αὐτοῦ τι ἢ ὀρχησῆναι τινα γενέσθαι λέγειν, μι-
μητικὸν ἀνθρώπου, καὶ πρὸς πάντα σχηματί-
ζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ
ὑδα-

18. Aethiopes autem etiam dum praeliantur,
cum saltatione hoc faciunt: nec emisit sagittam
vir Aethiops capite ablatam, (hoc enim utuntur
pro pharetra, cui radiorum instar sagittas circum-
ponant) nisi saltauerit prius et habitu minatus sit,
et saltatione hostem ante terruerit.

19. Operae pretium autem est, cum Indiam
et Aethiopiam narrauerimus, etiam in vicinam
illis Aegyptum oratione descendere. Videtur
enim mihi antiqua fabula Aegyptium Protea ni-
hil aliud quam saltatorem quendam fuisse dicere,
virum imitandi facultate magna praeditum, qui
ad figuras se componere omnes, et mutare in
omnia

ὑδατος ὑγρότητα μιμῆσθαι καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐ-
 • τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λεονίος ἀγριότη-
 τα, καὶ παρδαλεως θυμὸν, καὶ δένδρε δόνημα" καὶ
 ὅλως, ὅ, τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος παρα-
 λαβὼν πρὸς τὸ παραδοξότερον, τὴν φύσιν αὐτῆ
 διηγήσατο, ὡς γιγνομένη ταῦτα, ὥστε ἐμμε-
 το· ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν ὀρχαμένοισι πρόσθεται
 ἴδοις τ' ἂν σὺν αὐτοῖς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν
 ὡκέως διαλλαττομένους, καὶ αὐτὸν μιμεμένους
 τὸν Πρωτέα. εἰκάζειν δὲ καὶ τὴν Ἐμπυσαν
 τὴν ἐς μυρίας μορφὰς μεταβαλλομένην, τοιαύτην
 τινὰ ἄνθρωπον ὑπὸ τῷ μύθῳ παραδεδόσθαι.
 Ἐπὶ τέτοις δίκαιον, μηδὲ τῆς Ῥωμαίων ὀρ-
 χήσεως ἀμνημονεῖν, ἣν οἱ εὐγενέστατοι αὐτῶν
 τῷ

omnia posset, adeo ut aquae mobilitatem immu-
 retur et celeritatem ignis motus vehementia, et
 leonis feritatem, et pardalis iracundiam, et agi-
 tationem arboris, et quidquid denique vellet.
 Sed fabula ea parte rem assumens, qua erat ad-
 mirabilior, naturam eius narrabat, quasi fieret
 illa omnia, quae imitaretur. Quod his etiam,
 qui nunc saltant, inest. Videas enim Mosco-
 dem tempore celeriter immutari, ipsumque se-
 mulari Promethea. Coniicere licet, Empusam
 etiam illam in sexcentas species verti solitam, ex
 eo genere hominem a fabula esse traditam.

20. Praeter haec neque Romanorum saltatio
 obliuione praetermittenda est; quam generosissi-

τῷ πολέμῳ καὶ τῷ τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλιοι
καλεσμένοι (ἱερωσύνης δὲ τῆτο ὄνομα) ὀρχάνται
περινοτάτην τῆ ἅμα, καὶ ἱερωτάτην.

Βιθυνὸς δὲ μῦθος καὶ ἔτος, ὃ πάντων Ἰτα-
λικῶν ἄλλοτριος, οἱ τὸν Πρίαπον δαίμονα
πολεμίστην, τῶν Τιτάνων οἶμα ἕνα ἢ τῶν Ἰδαίων
Δακτύλων, τῆτα ἔργον πεποιημένων, τὸ ἐνό-
πλια παθεῖν, παραλαβόντα παρὰ τῆς Ἥρας
τὸν Ἄρη, πᾶσα μὲν ἔτι, σκληρὸν δὲ καὶ πέρα
τῆ μετρίως ἀνδρικόν, μὴ πρότερον ὀπλομαχεῖν
ἐκδιδόναι, πρὶν τέλειον ὀρχησθῆν ἀπεργάσατο.
τοῦτο δὲ τῆτο καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας
ὄφρα, δεκάτην αἰεὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου πε-
ριγιννομένων τῷ Ἄρει, παρ' αὐτῆ λαμβάνειν.

Τὰ

mi illorum, Salii vocantur, quae Sacerdotii ap-
pellatio est; Deorum bellicosissimo, Marti, ob-
eunt, grauissimam sanctissimamque.

21. Bithyna autem fabula et ista est, ab Itali-
cis non multum abhorrens, quae aiunt Priapum,
bellatorem genium, Titanum puto unum aut
Dactylorum Idaeorum, disciplinam vibrandi ar-
ma professum, acceptum a Iunone Martem, pue-
rum illum quidem adhuc, sed durum et supra
modum virilem, non prius armis pugnare do-
cuisse, quam saltatorem perfectum reddidisset.
Hac de re merces illi a Iunone attributa, ut de-
cimam semper eorum, quae bello ad Martem
peruenirent ab eo acciperet.

Τὰ μὲν γὰρ Διονυσιακὰ καὶ Βακχικὰ, οὐκ ἔστι
σε μὴ περιμένειν ἐμὲ ἀκῆσαι, ὅτι ὀρχήσεις ἐστὶ
να πάντα ἦν. τριῶν γὰρ ἑσῶν τῶν γενναιωτά-
των ὀρχήσεων, Κόρδακος, καὶ Σικιννίδος καὶ Ἐμ-
μελείας, οἱ Διονύσῃ θεράποντες οἱ Σάτυροι
ταύτας ἐφευρόντες ἀφ' αὐτῶν ἐκάστην ὠνόμα-
σαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενος ὁ Διόνυ-
σος Τυρρηνὸς καὶ Ἰνδοὺς καὶ Λυδοὺς ἐχειρώσατο,
καὶ Φῦλον ἔτω μάχιμον τοῖς αὐτοῖς θιάσοις
κατωρχήσατο.

Ὡς, ὦ θαυμάσιε, ὅρα μὴ ἀνόσιον ἦ, κατ-
ηγορεῖν ἐπιτηδεύματος θείου τε ἅμα, καὶ μυσι-
κῆς, καὶ τοσαύτοις θεοῖς ἐσπαδασμένον, καὶ ἐπὶ
τιμῇ αὐτῶν δρωμένον, καὶ τοσαύτην τέρεψιν ἅ-
μα, καὶ παιδείαν ὡφέλιμον παρεχομένον. θαυ-
μάζω

22. Dionysiacae enim et Bacchicae non puta te
expectare ut ex me audias, saltationem fuisse illa
omnia. Cum enim tria summa genera essent
saltationis, Cordax, Sicinnis et Emmeleia; mi-
nistri Dionysi Satyri has inuentas a se nomina-
runt singulas. Et hac arte usus Dionysius Tyr-
renos et Indos et Lydos domuit, et gentem adeo
pugnacem iisdem thiasis inducendis subegit.

23. Quae cum ita sint, vir admirabilis, vide
ne impium sit accusare studium diuinum simul,
et mysticum, et a tot diis cultum, et illorum ho-
nori exercitum, et tantam delectationem simul, et
vtilem lufum praebens. Miror vero illam etiam
ratio-

μάζω δέ σε καί κείνο, εἰδὼς Ὅμηρον καὶ Ἡσιόδου
 μάλιστ' ἔρασθ' ὄντα σε (αὐθις γὰρ ἐπὶ τὰς ποιη-
 τὰς ἐπάνειμι) πῶς ἀντιφθέγγεσθαι ἐκείνοις
 τολμᾷς, πρὸ τῶν πάντων ὀρχησιν ἐπαινῶσιν.
 ὁ μὲν γὰρ Ὅμηρος τὰ ἡδίστα καὶ κάλλιστα κατα-
 λέγων, ὕπνον καὶ Φιλότητα καὶ μολπὴν, καὶ
 ὀρχησιν μόνην ταύτην ἀμύμονα ὠνόμασε, προσ-
 μαρτυρήσας, καὶ Δία, καὶ τὸ ἡδὺ τῇ μολπῇ,
 ἅπερ ἀμφότερα τῇ ὀρχηστικῇ πρόσσεσι, καὶ ὠδῇ
 γλυκερὰ, καὶ ὀρχηθμός ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν μω-
 μασθαι ἐπινοεῖς. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς
 ποιήσεως.

"Ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμῆϊα ἔργα,

"Ἄλλω δ' ὀρχησύν τε, καὶ ἱμερόεσσας ἀοιδῆν.

Ἰμε-

rationem tuam, cum amatorem te Homerū atque
 Heliōdī in primis norim, rursus enim ad poētas
 redeo; quomodo contradicere illis audeas, saltat-
 tionem ante omnia laudantibus. Etenim Home-
 rus suauissima et pulcherrima dum enarrat, so-
 annum et amorem et cantum, et saltationem solam
 hanc nominavit reprehensionis expertem, qui et-
 iam suauitatem suo testimonio cantui tribuat;
 quorum vtrumque sane saltatoriae adest, cum
 cantus dulcis, tum saltatio reprehensionis expers,
 quam tu tamen nunc reprehendere audes. Et rur-
 sus alia parte poēseos:

*Istum namque Deus concinnat bellipotentem,
 Hunc alium choreaeque, et cantus amabilis ornat.*

Ἰμερόεσσα γὰρ ὡς ἄλκιφώς, ἡ μετ' ὀρχήσεως
 ὤδῃ, καὶ δῶρον θεῶν τᾶτο κάλλιστον. καὶ ἔοι-
 κεν εἰς δύο διηρηκώς ὁ Ὅμηρος τὰ πάντα πράγ-
 ματα, πόλεμον καὶ εἰρήνην, τοῖς τᾶ πολέμου
 μόνον ταῦτα ὡς κάλλιστα ἀντιτεθειμένα.

Ὁ δὲ Ἡσίοδος, ἔ παρ' ἄλλῃ ἀκέσας, ἅλ-
 λ' ἰδὼν αὐτὸς ἔωθεν εὐθύς ὀρχομένας τὰς Μῦσας,
 ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τᾶτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον
 ἐγκώμιον διηγείται, ὅτι περὶ κρήνην ἰοειδέα πόσσ'
 ἀπαλοῖσιν ὀρχοῦνται, τᾶ πατρὸς τὸν βωμὸν πε-
 ριχορεύσασσι. ἀλλὰ σὺ μὲν, ὦ γενεᾷ, μονοα-
 χί θεομαχῶν, ὑβρίζεις εἰς τὴν ὀρχησικὴν.

Ὁ Σω-

*Amabilis enim re vera cantus cum choreas, et do-
 num Deorum hoc pulcherrimum. Et videtur in
 classes duas diuisisse. Homerus res omnes, bel-
 lum et pacem, ac bellicis rebus sola haec tanquam
 pulcherrima opposuisse.*

24. Hesiodus vero, qui non audisset ab alio,
 sed ipse vidisset mane statim saltantes Musas, in
 principio carminis hanc maximam earum laudem
 enarrat, quod

*Caeruleum circa fontem tenero pede saltant,
 Et patris circum ducunt altare choreas.*

At tu, generose, tantum non Deos oppugnans
 contumeliose de saltatoria loqueris.

25. At

Ὁ Σωκράτης δέ, σοφώτατος ἀνὴρ, εἶγε πι-
 τεύσειν τὰτο περὶ αὐτᾶ λέγοντι τῷ Πυθίῳ, ἔ-
 μόνον ἐπὶ τὴν ὀρχησικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐμμάθειν
 αὐτὴν ἡξίε μέγιστον νέμων εὐρυθμία καὶ εὐμεσσία,
 καὶ κινήσει ἐμμελεῖ, καὶ εὐσχημοσύνη τᾶ κινη-
 μένῃ, καὶ ἐκ ἡδέϊτο γέρον ἀνὴρ, ἐν τῶν σπαρ-
 δαιοτάτων μαθημάτων καὶ τὰτο ἡγούμενος εἶναι.
 καὶ ἐμελλέ γε ἐκεῖνος περὶ ὀρχησικὴν ἔ-
 σπαδάσσεσθαι, ὅσγε καὶ τὰ μικρὰ ἐκ ὤκνει μα-
 θάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν αὐλη-
 τείδων ἐφοῖτα, καὶ παρ' ἐταίρας γυναικὸς οὐκ
 ἀπηξίε σπαδάειν τι ἀκέρει τῆς Ἀσπασίας· καί-
 τοι ἐκεῖνος ἔπειτα ἀρχομένην ἑώρα τότε τὴν τέ-
 χην, καὶ εὐδὲπω εἰς τοσούτον κάλλος διηρθρω-
 μένην.

25. At Socrates, vir sapientissimus, siquidem fi-
 des habenda dicenti hoc de ipso Pythio, non lau-
 dabat modo saltatoriam, sed discere etiam illam
 operæ pretium putabat, qui plurimum tribueret
 concinnitati, et musicae venustati, et numerosis
 motibus, et decenti inter movendum habitui;
 nec pudebat virum senem, qui nempe discipli-
 nam hanc quoque maxime seriam putaret. Nec
 mediocriter ille circa saltatoriam elaboraturus erat,
 qui parva etiam impigre disceret, quin tibicina-
 rum scholas frequentaret, et a meretrice Aspasia
 graue quiddam audire non dedignaretur. Quam-
 quam ille nascentem demum videbat artem, et
 nondum ad tantam pulchritudinem quasi articulis

μήνην. εἰ δὲ τὰς νῦν ἐπὶ μέγιστον προαγαγόντας αὐτὴν ἐθεῶτο, εὖ αἶδα, πάντων ἂν ἐκείνός γε ἀφόμενος, μόνῳ τῷ θεάματι τέτω τὸν νῦν ἂν προσεῖχε, καὶ τὰς παῖδας καὶ ἂν ἄλλο τι πρὸ αὐτῆς ἐδιδάξατο.

Δοκεῖς δέ μοι ὅταν κωμωδίαν καὶ τραγωδίαν ἐπανῆς, ἐπιλελῆσθαι ὅτι καὶ ἐν ἑκατέρῃς ἐκείνων ὀρχήσεως ἰδίον τι εἶδος ἐστίν, οἷον τραγικῇ μὲν, ἡ Ἑμμέλεια, κωμωδικῇ δὲ ὁ Κόρδαξ, ἐνίοτε δὲ καὶ τρίτης, Σικιννίδος προσλαμβανομένης. ἔπει δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ προστίμησας τῆς ὀρχήσεως τὴν τραγωδίαν καὶ τὴν κωμωδίαν, καὶ αὐλητάς κυκλίας, καὶ κιθαρωδίαν, συναγώνια ταῦτα, καὶ διὰ
τῶτο

omnibus perfectam. Si vero eos vidisset, qui nunc ad summum eam *fastigium* euexerunt, omnibus ille, bene noui, relictis, soli huic spectaculo aduertisset animum, nec prius quidquam pueros doceri iussisset.

26. Videris autem mihi cum comœdiam laudas et tragoediam, oblitus esse, etiam in unaquaque illarum suum quoddam saltationis genus inesse, nempe Tragicæ *pœsī* eam, quæ Emmeleia vocatur, Comicæ autem Cordacem: interdum vero tertium quoque, assumpta Sicinnide. Cum vero in principio etiam præfuleris saltationi Tragoediam et Comoediam, et illos in circulis tibicines, citharoedorum artem, quæ certaminis
mate-

τῆτο σεμνὰ προσοιπών· Φέρε νῦν ἀντεξέτασσω-
 μεν τῇ ὀρχήτῃ ἕνασον αὐτῶν· καί τοι τοῦ
 μέν αὐλόν, εἰ δοκῇ, καὶ τὴν κιθάραν παρῶμεν·
 μέρη γὰρ τῆς τῆ ὀρχηστῆς ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα.

Τὴν τραγωδίαν δὲ γε ἀπὸ τῆ σχήματος πρῶ-
 τε καταμάθωμεν, οἷα ἐσὶν, ὡς εἶδεχθὲς ἅμα
 καὶ φοβερὸν θέαμα εἰς μῆκος ἀρξέμεν ἡσκημέ-
 νος ἄνθρωπος, ἐμβαταὶς ὑψηλῶς ὑπερῶμενος,
 πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνατενόμενος ἐπὶ αἰ-
 μένος, καὶ σῶμα κεκηνὸς πάμμεγα, ὡς κατα-
 πνέμενος τὰς θεατάς. εἰ δὲ λέγειν προσηγορίας
 καὶ προγαστρίδια, προσθετὴν καὶ ἐπιτεχνητὴν
 παχύτητα προσποιέμενος, ὡς μὴ τῆ μῆκος ἢ
 ἀρξέμεν

materiem, et ob id ipsum honesta, appellares:
 age iam componamus vnumquodque eorum cum
 saltatione. Quamquam tibiam citharamque, si
 videtur, praetermittamus: partes enim istae quo-
 que ministerii saltatoris.

27. Tragoediam vero a primo illius habitu,
 qualis sit, contemplemur. Quam otiosum simul
 et terribile spectaculum in longitudinem incon-
 cinnam excultus homo, cothurnis inuectus altis,
 personam impositam gerens, quae ultra caput
 emineat, et os latissime hians, quasi deuoraturus
 esset spectatores: omitto dicere, antepectoralia,
 et anteuentralia; adsciticiam et artificialem crassi-
 tiem assumens; ne inconcinna longitudo in te-
 nui

ἀφρυθμιά ἐν λεπτῷ μᾶλλον ἐλέγχοιτο· εἴ οὐ
δοθέν αὐτὸς κεκραγώς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν 7) κα-
τακλῶν, ἐνίοτε καὶ περιᾶδων τὰ ἱαμβεῖα
καὶ, τὸ δὴ αἰσχίσον, μελωδῶν τὰς σωμαφάρ-
κα καὶ μένης τῆς φωνῆς ὑπεύθυνον 8) παρέχον-
τα.

nui corpore magis deprehendatur: deinde in
personam ipse clamans, nunc sublata nunc de-
missa voce et fracta, nunc circumducta, capere
iambicos versus, et, quod turpissimum est, ad
modos praescriptos cantans alienas calamitates, et
folius se vocis auctorem praestans: reliqua enim
poëtae

7. Ἐαυτὸν ἀνακλῶν] Ad verbum *refringens*
se et *infringens* interdum *circumciens*.
Nempe verbum κλάω ad vocem relatum vim
quamdam sono naturali et voci adeo illatam
potest. Ἀνακλῶν ἑαυτὸν est sursum vi qua-
dam agere vocem, ut altior, quam fert na-
tura, vox exeat: κατακλῶν contrarium est,
nempe infra modum illum et tonum natu-
ralem vocem deprimere: utraque ratio effi-
cit κελιασμένον *fractum* aliquid, quis non
plena gutture vox funditur, etc. περιᾶδων
autem ex compositionis ratione intelligo de
circumducta in altum et profundum eadem
syllaba cantici. Quod ἱαμβεῖα hic memo-
rantur, meminisse oportet, iambicis senariis
maiorē partem constare. Tragoedias etc.
Gesner.

8. Ὑπεύθυνον] Cum proprie *tenes* sit ὑπεύθυ-

αὐτόν. τὰ γὰρ ἄλλα τοῖς ποιηταῖς ἐμέλησε προ-
πολλὰ ποτε γενομένοις. καὶ μέχρι μὲν Ἄνδρου
μάχη τις, ἢ Ἐκάβη ἐστὶ, Φορητὸς ἢ ὠδή. ὅ-
ταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μονωδῇ, ἐπι-
λαθόμενος αὐτῶ, καὶ μήτε τὴν λεοντὴν αἰδε-
σθεῖς, μήτε τὸ ῥόπαλον ὃ περικείται, σολοικίαν
εὖ Φρυγῶν εἰκότως Φαίη ἂν τις τὸ πρᾶγμα.

Καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐνεκάλεις τῇ ὀρχησικῇ, τὸ
ἄνδρας ὄντας μιμεῖσθαι γυναῖκας· κοινὸν τοῦ-
το

poëtae qui olim fuere curarunt. Et quamdiu An-
dromache quaedam aut Hecuba est, quae agitur,
tolerabilis cantus. Cum verò ingressus in scenam
ipse Hercules solus canit, oblitus sui, nec leo-
ninam reueritus, neque clauam, quibus indutus
est, soloecismum tam rem prudens merito voca-
verit.

28. Rursus enim, quod reprehendebas saltato-
riam, quod viri nati imitentur mulieres, illud
commu-

nos, vel certe ad rationem reddendam obliga-
tus, quod non cadit nisi in eum, qui actio-
nis alicuius auctor est: hic mediam quandam
significationem habet, et simpliciter aucto-
rem notat. Tragico actori nihil neque ad
laudem neque ad turpitudinem imputatur,
praeter vocem, prout bene vel male pronun-
tiauit verba poëtae. Solius itaque vocis au-
ctor est. Gesner.

το καὶ τῆς τραγωδίας καὶ τῆς κωμωδίας ἔργον
μα ἂν εἴη. πλείους γοῦν ἐν αὐταῖς τῶν ἀνδρῶν
αἱ γυναῖκες.

Ἡ κωμωδία δὲ καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν
καταγέλασον μέρος τῶν τερπνῶν αὐτῇ νενομί-
σθαι Δαίων καὶ Τιβίων καὶ Μαγείρων πρόσωπα·
τὸ δὲ τῶν ὀρχηστῶν σχῆμα ὡς μὲν κόσμιον καὶ ε-
πρεπές, ἐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν· δηλα γὰρ τοῖς
τυφλοῖς ταῦτα· τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς
κάλλισον, καὶ τῶν ὑποκειμένων δράματι ἐκείνου·
κεχληνός δὲ ὡς ἐκεῖνα, ἀλλὰ συμμεμυκός· ἔργον
γὰρ πολλὰς τὰς ὑπὲρ αὐτῶν βοῶντας.

Πάλαι μὲν γὰρ αὐτοὶ καὶ ἤδον καὶ ὠρχοῦν-
το· ἐπεὶ δὲ κινουμένων τὸ ἄσθμα τὴν ὥδην ἐπ-
τετα-

commune Tragoediae pariter et Comoediae cri-
men fuerit: plures enim viris in vtraque mulieres.

29. Comoedia vero ridiculas sibi personas ipsas
quoque, ut partem delectationis attribuit, quales
sunt Dauorum et Tibiorum et coquorum perso-
nae. Contra saltatoris habitus, quam ornatus et
decorus sit, non opus est uti dicam. Manifestum
enim sunt ista his, qui coeci non sunt. Personae
autem ipsae ut pulcherrima est, et subiectae actio-
ni apta: non hians ut ille, sed clauso ore: nam
multos habet pro se clamantes.

30. Etenim olim iidem canebant saltabantque:
deinde cum mouentium se spiritus difficilius con-
meant

τάραττον, ἀμεινον ἔδοξεν ἄλλους αὐτοῖς ὑπά-
δειν.

Αἱ δὲ ὑποθέσεις κοινὰ ἀμφοτέροις, καὶ ἔδον
τι διακεκριμένα τῶν τραγικῶν αἰ ὀρχησικαῖ,
πλὴν ὅτι ποικιλωτέραι αὐται, καὶ πολυμαθέ-
στεραι, καὶ μυρίας μεταβολαὶ ἔχουσαι.

Εἰ δὲ μὴ ἐναγώνιος ἡ ὀρχησις, ἐκείνην Φημί
εἶναι αἰτίαν, τὸ δόξα τοῖς ἀγωνοθέταις μείζον
καὶ σεμνότερον τὸ πρᾶγμα, ἢ ὥς εἰς ἐξέτασιν
καλεῖσθαι. ἐγὼ λέγειν ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τῇ
Χαλκιδικῇ γένες ἡ ἀρίστη, καὶ τῆτο ὥσπερ τι
κόσμημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι προστέθεικεν.
Ἐθε-

means turbaret cantum, commodius visum est
alios illis succinere.

31. Caeterum argumenta vtrisque communia,
neque differunt a Tragicis saltatoria, nisi quod
haec maiorem varietatem habent, et plus doctri-
nae, et mille mutationes.

32. Si vero certaminum publicorum materia
non est saltatio, eius rei hanc aio esse causam,
quod praesidibus certaminum maior res videtur
atque honestior, quam quae ad tale examen vo-
cetur. Omitto dicere illud, quod vrbs Italiae,
Chalcidici generis praestantissima, etiam hoc
quasi ornamentum quoddam certaminibus, quae
apud se aguntur, adiecit.

Ἐθέλω δέ σοι ἐνταῦθα ἤδη ἀπολογησασθαι ὑπὲρ τῶν παραλελειμμένων τῷ λόγῳ, παμπάλων ὄντων, ὥς μὴ δόξαν ἀγνοίας ἢ ἀμαθίας παράσχωμαι. ἔ γάρ με λέληθεν ὅτι πολλὰ πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγραφότες, τὴν πλείστην διατριβὴν τῆς γραφῆς ἐποιήσαντο, πάντα τῆς ὀρχήσεως τὰ εἶδη ἐπεξιόντες, καὶ ὀνόματα αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἷα ἐκάζη, καὶ ὑφ' ὅτε εὗρέθη, πολυμαθείας ταύτην ἐπιδείξαι ἡγόμενοι παρέξεν. ἐγὼ δὲ μάλιστα μὲν τὴν περὶ ταῦτα φιλοτιμίαν, ἀπειρόκαλόν τε, καὶ ἰσημαθῆ; καὶ ἐμαυτῷ ἀκαιρὸν οἶομαι εἶναι, καὶ διὰ τῆτο παρήμι.

Ἐπα-

33. Volo autem hic tibi iam causam dicere pro his, quae in oratione mea, et multa quidem, praetermissi, ne ignorantiae aut inscitiae opinionem praebeam. Neque enim fugit me, multos ante nos de saltatione qui scriberent, maiorem scriptorum suarum partem in eo consumsisse, ut omnes saltationis species percurrerent, et nomina illarum recenserent, et quae esset unaquaeque, et a quo inuenta esset, rati, se hanc multiplicis doctrinae demonstrationem exhibitaros. Ego vero in primis ambitiosum circa talia studium ineptum, et hominis seri studiorum, et mihi intempestivum esse arbitror, ac propterea omitto.

34. De

Ἐπειτα δὲ καὶ κεῖνό σε ἀξιῶ ἐννοεῖν καὶ με-
μνήσθαι, ὅτι μοι νῦν ἐκ πασάν ὄρχησιν πρόκειται
γενεαλογεῖν, καὶ δὲ τῆτον τὸν σκοπὸν ὑπέστησά-
μην τῷ λόγῳ, ὄρχήσεων ὀνόματα καταριθμή-
σασθαι, πλὴν ὅσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην
τὰς γενικωτέρας αὐτῶν προχειρισάμενος. ἀλ-
λὰ τότε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τῆ λό-
γου, τῆτό ἐστι, τὴν νῦν ὄρχησιν καθεστῶσαν ἐ-
παυνέσαι, καὶ δεῖξαι ὅσα ἐν αὐτῇ τερπνὰ καὶ
χρήσιμα περιλαβῆσα ἔχει, ἐκ πάσαι ἀρξαμένη
ἐς τοσῶτον κάλλος ἐπιδιδόναι, ἀλλὰ κατὰ τὸν
Σεβαστὸν μάλιστα. αἱ μὲν γάρ πρῶται ἐκείναι,
ὥσπερ τινὲς ῥίζαι καὶ θεμέλιοι τῆς ὄρχήσεως
ἦσαν· τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν τελεώτατον
καρπὸν

34. Deinde vero illud etiam te cogitare et me-
minisse iubeo, mihi iam non propositum hoc
esse, ut vniuscuiusque saltationis origines perfe-
quar, neque hunc libro huic scopum a me con-
stitutum, enumerare saltationum nomina, prae-
ter pauca illa, quorum ab initio mentionem feci,
cum summa earum genera proferrem. Sed sum-
ma mihi praesentis libri haec est, laudare saltatio-
nem ut nunc constituta est, atque ostendere quan-
tum illa delectationis et utilitatis complexa ha-
beat, cum non olim inceperit tanta pulchritudi-
nis incrementa habere, sed Augusto maxime im-
perante. Nam primae illae quasi radices quae-
dam et fundamenta erant saltationis: sed florem

καρπὸν, ὅπερ νῦν μάλιχα ἐς τὸ ἀκρότατόν ἀπο-
τετέλεσται, τῷτο νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρ-
χεται, παρεῖς τὸ θερμαῦσιζεν, καὶ γέρανον ἐρ-
χεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς μηδὲν τῇ νῦν ταῦ-
τῃ ἔτι προσήκοντα. εἰδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ Φρύγιον
τῆς ἐρχήσεως εἶδος, τὸ παροίνιον καὶ συμπου-
κὸν, μετὰ μέθης γιγνόμενον, ἀγροίκων πολλά-
κις πρὸς αὐλημα γυναικεῖον ὀρχαζμένων, σφα-
δρὰ καὶ καματηρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἔτι ταῖς
ἀγροικίαις ἐπιπολάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας παρῆλ-
πον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν ταῦτα τῇ νῦν ὀρχήσεται κοι-
νωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν ταῖς νόμοις, τὰ
μὲν τινα εἶδη ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δὲ πάντα ἀπα-
ξιοῖ,

illius, et perfectissimum fructum, qui nunc ma-
xime ad summum perfectionis fastigium perue-
nit, haec nunc oratio nostra persequitur, omisso,
quid sit Thermaystrida vel gruem saltare, et re-
liqua, quae nihil iam ad hodiernam pertineant.
Neque enim illud Phrygium saltationis genus,
vinolentum illud et in ebriorum conuiuio exerce-
ri solitum, rusticorum saepe ad tibicinae cantum
saltantium saltus vehementes et laboriosos, qui
nunc adhuc inter rusticos frequentantur, igno-
rantia quadam praetermissi; verum quod haec ta-
lia nihil cum hodierna saltatione commune ha-
bent. Etenim Plato in legibus, quaedam huius
genera laudat, quaedam vero plane reiicit, divi-
dens

ιοῖ, διαίρων αὐτὰ ἐς τε τὸ τερπνὸν καὶ τὸ
 ὠφελίμον, καὶ ἀπελκύνων αὐτῶν τὰ ἀσχημονέ-
 ρα, προτιμῶν δὲ καὶ θαυμάζων θάτερα.

Καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως τοσαῦτα. τὸ γὰρ
 πάντα ἐπεξιόντα μηκύνει τὸν λόγον, ἀπειρόκαλον.
 ἔδὲ τὸν ὀρχηστὴν αὐτὸν ἔχειν χρῆ, καὶ ὅπως δεῖ
 ἡσυχάζειν, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, καὶ οἷς κρατύνειν
 τὸ ἔργον, ἥδη σοι δίδειμι, ὡς μάθης, ἑτῶν ῥαδίων
 καὶ τῶν εὐμεταχειρίσων ἔσαν τὴν τέχνην, ἀλ-
 λά πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀκρότατον ἀφικνε-
 μένην, ἑμψικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικῆς, καὶ
 γεωμετρικῆς, καὶ τῆς σῆς φιλοσοφίας μάλιστα,
 τῆς τε φυσικῆς καὶ τῆς ἡθικῆς, τὴν γὰρ δια-
 λεκτι-

dens illa ipsa in delectationem et vtilitatem, et
 remouens inde indecora, praeferens autem et
 admiratione prosequens altera.

35. Ac de saltatione ipsa tantum. Omnibus
 enim persequendis producere orationem, ine-
 ptum fuerit. Quae vero saltatorem ipsum habere
 oporteat, quomodo exercitatus esse debeat, et
 quae didicisse et quibus rebus confirmare opus
 suum, iam tibi enarro, vti discas, non inter fa-
 ciles et leues tractatu esse hanc artem, sed ad
 summum omnis doctrinae fastigium pertinere, non
 musicae modo, sed rhythmicae etiam, et geome-
 tricae, et philosophiae illius tuae maxime, tum
 naturalis tum moralis, non disputatricem illius

λεκταὴν αὐτῆς περιεργίαν ἀκαίρον αὐτῇ νενόμι-
κον. ἔ μὴν ἐδὲ ῥητορικῆς ἀφέςηκεν, ἀλλὰ καὶ
ταύτης μετέχει, καὶ ὅσον ἤθες τε καὶ πάθος
ἐπιδεικτικὴ ἔστιν, ὧν καὶ οἱ ῥήτορες ὀλίχονται.
καὶ ἀπήλλακται δὲ καὶ γραφικῆς καὶ πλαστικῆς,
ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν ταύταις εὐρυθυμίαν μάλιστα μι-
μημένη φαίνεται, ὡς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν
αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆν εἶναι δοκεῖν.

Πρὸ πάντων δὲ Μνημοσύνην καὶ τὴν θυγα-
τέρα αὐτῆς Πολύμνειαν ἰλεων ἔχειν αὐτῇ πρό-
κειται, καὶ μεμιῆσθαι πειρᾶται ἀπάντων. κα-
τὰ γάρ τοι τὸν Ὀμηρικὸν Κάλχαντα τὸν ὄρχη-
σὴν εἰδέναι χρὴ τὰ τ' ὄντα, τὰ τ' ἐσόμενα,
πρὸτ' ὄντα, ὡς μηδὲν αὐτὸν διαλανθάνειν, ἀλλ'
εἶναι

subtilitatem intempestiuam sibi putauit. Verum
ab oratoria non remouit se, sed huius quoque
partem sibi vindicauit, in quantum mores atque
affectus declaret, cuius rei etiam oratores cupidi
sunt. Neque vero abhorret a pictura et plastice,
sed harum artium concinnitatem in primis imi-
tari deprehenditur, ut nihilo melior neque Phi-
dias, neque Appelles illa esse videatur.

36. Ante omnia vero Mnemosynen eiusque
Polymneian filiam propitiam habere illi propo-
situm est, ac meminisse tentat omnium. More
enim Homericus illius Calchantis scire oportet sal-
tatore[m] *omnia quae sunt, et quae fiunt, quaeque
fuere*, ut nihil ipsum fugiat, sed prompta sit illo-
rum

ἵνα προχειρον τὴν μνήμην αὐτῶν. καὶ τὸ μέγεθος
 εὐφάλαιον τῆς ὑποθέσεως, μιμητικὴ τίς ἐστὶν
 πεισὴμη, καὶ δεικτικὴ, καὶ τῶν ἐννοηθέντων
 ξαγορευτικὴ, καὶ τῶν ἀφανῶν σαφηνιστικὴ. καὶ
 περὶ ὁ Θουκυδίδης περὶ τῷ Περικλέους ἔφη, ἐπα-
 ῶν τὸν ἄνδρα, τῷτα καὶ τὰ τῷ ὀρχηστῷ ἀκρότα-
 ταν αὐτὸν ἐγκώμιον εἶη, γινῶναι τε τὰ δέοντα, καὶ
 ἑρμηνεύσαι αὐτά. ἑρμηνείαν δὲ νῦν τὴν σαφή-
 νειαν τῶν σχημάτων λέγω.

Ἡ δὲ πᾶσα τῷ ἔργῳ χορηγία ἡ παλαιὰ ἰσο-
 ρία ἐστὶν, ὡς προεῖπον, καὶ ἡ πρόχειρος αὐτῆς
 μνήμη τε καὶ μετ' εὐπρεπείας ἐπίδειξις. ἀπὸ
 γὰρ χάρις εὐθύς, καὶ τῆς πρώτης τῷ κόσμῳ γε-
 νέσεως ἀρξάμενον, χρὴ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι,
 ἄχρη

rum memoria. Et quantum ad capitale argu-
 mentum et propositum artis, scientia est imitandi,
 ostendendique et cogitata proferendi, et obscura
 declarandi: et quod Thucydides in laude Periclis
 dixit, illa summa etiam saltatoris laus fuerit, in-
 telligere quid oporteat, et explicare. Explica-
 tionem autem nunc dico claram, vniuscuiusque
 habitus expressionem.

37. Apparatus omnis huius operis antiqua hi-
 storia est, ut praedixi, et prompta illius tum me-
 moria tum decora repraesentatio. Oportet enim
 illum, captis ab ipso statim Chao et prima muni-
 di origine initiis, scire omnia, ad Cleopatram

ἄχρι τῶν κατὰ τὴν Κλεοπάτραν τὴν Αἰγυπτίαν.
 τῷ γὰρ τῷ διαζήματι περιωρισθῶ ἡμῖν ἢ τῷ
 ὀρχηστῇ πολυμάθεια, καὶ τὰ διὰ μέσσω μάλιστα
 ἴσω, Οὐρανῷ τομὴν, Ἀφροδίτης γονὰς, Τίτα-
 νων μάχην, Διὸς γένεσιν, Ῥέας ἀπάτην, Λίδου
 ὑποβολὴν, Κρόνου δεσμὰ, τὸν τῶν τριῶν Ἀδελ-
 Φῶν κληρον.

Εἴτα ἐξῆς Γιγάντων ἐπανάστασιν, πυρὸς κλο-
 πὴν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προμηθεὺς κόλασιν,
 Ἔρωτος ἰσχὺν ἐκατέρω καὶ μετὰ ταῦτα Διὶ
 πλάνην, καὶ Λητῆς ὠδῖνας, καὶ Πύθωνος ἀναι-
 ρεσιν, καὶ Τίτυϊ ἐπιβελὴν, καὶ τὸ μέσον τῆς
 γῆς εὐρισκόμενον πτήσῃ τῶν αἰετῶν.

Δευ-

visque Aegyptiam. Hoc enim interuallo defini-
 tur nobis saltatoris scientia, eaque praesertim
 sciat, quae interiecta sunt, Caeli castrationem,
 natales Veneris, Titanum pugnam, Iouis nati-
 vitatem, fraudem Rheae, subiectumque lapidem,
 Saturni vincula, fratrum trium sortem.

38. Tum deinceps Gigantum seditionem,
 ignem furto subductum, homines formatos, Pro-
 methei poenam, vim utriusque Amoris. Et post
 ista Delī *insulae sublatos* errores, et Latonae par-
 tum, et Pythonem sublatum, Tityi insidias,
 mediumque telluris *locum* volatu aquilarum de-
 prehensum.

39. Den-

Δευκαλίωνα ἐπὶ τέτοις, καὶ τὴν μεγάλην ἐπὶ
 ἔτε τῷ βίῃ ναυαγίαν, καὶ λάρνακα μίαν λεί-
 ψανον τῷ ἀνθρωπείῳ γένει φυλάττεσαν· καὶ
 αὐτῶν ἀνθρώπους πάλιν· εἴτα Ἴανησπα-
 γμόν, καὶ Ἥρας δόλον, καὶ Σεμέλης κατὰ-
 φάξιν, καὶ Διονύσου ἀμφοτέρους τὰς γονάς, καὶ
 ὅσα περὶ Ἀθηναίων, καὶ ὅσα Ἡφαίστου, καὶ Ἐρι-
 χθονίδος, καὶ τὴν ἔριν τὴν περὶ τῆς Ἀττικῆς,
 καὶ Ἀδριόχθιον, καὶ τὴν πρώτην ἐν Ἀρείῳ πύ-
 γω κρίσιν, καὶ ὅπως τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν μυθο-
 λογίαν.

Ἐξαίρετως δὲ τὴν Δήμητρος πλάνην, καὶ Κό-
 ρης εὐρεσιν, καὶ Κελεῶ ξενίαν, καὶ Τριπτολέμου
 γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίου ἀμπελουργίαν, καὶ τὴν Ἡ-
 ρεγό-

39. Deucalionem super haec, et magnum hoc
 viucnte saeculi naufragium, et arcam vnā re-
 liquias humani generis seruāntem, et enāzōs rur-
 sus ex lapidibus homines. Tum Iachum lacera-
 tum, et Iunonis dolum, et combustam Semelen,
 et vtramque Dionysi natiuitatem, et quaecumque
traduntur de Minerua, et de Vulcano, et Erich-
 thonio, et contentionem de Attica, et *interfe-*
ctum a Marte Halirrhodium, et primum *de ea re*
 in Areopago iudicium, et Atticam in vniuersum
 mythologiam.

40. Praeter caetera vero errorem Cereris, in-
 ventamque Liberam, et Colei hospitium, et agri-
 culturam Triptolemi, et vineam ab Icario cul-

ριγόντης συμφορὰν, καὶ ὅσα περὶ Βορέα, καὶ ὅσα
 περὶ Ὀρειθυίας, καὶ Θησέως, καὶ Αἰγέως· ἐπὶ
 δὲ τὴν Μηδείας ὑποδοχὴν, καὶ αὐτὴς εἰς Πέρκα
 Φυγὴν, καὶ τὰς Ἑρεχθέως θυγατέρας, καὶ τὸν
 Πανδίωνος· ἅτε ἐν Θράκῃ ἔπαθον, καὶ ἔπραξαν·
 εἶτα δ' Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλίς, καὶ ἡ προτέρα
 τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴ, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκου-
 ρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἰππολύτου πάθος,
 καὶ Ἡρακλειδῶν ἀνάθοδος. Ἀττικὰ γὰρ καὶ
 ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιτο. ταῦτα μὲν τὰ Ἀ-
 θηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα ἐκ πολλῶν
 τῶν παραλελειμμένων διῆλθον.

Ἐξῆς δὲ τὰ Μέγαρα, καὶ Νῆσος, καὶ Σκύλλα,
 καὶ πόρφυρες πλόκαμος, καὶ Μίνωος πόρος, καὶ
 πῆμα

tam, et calamitatem Erigones, et quaecumque de
 Borea, et de Oreithyia, et Theseo, et Aegeo narra-
 tur. Ad haec receptionem Medae, et rursus fugam
 ad Perfas, et Erechthei filias, et Pandionis, quae
 in Thracia vel passae sunt vel fecerunt. Postea
 tenendi sunt Acamas et Phyllis, et prior Helenae
 raptus, et Dioscurorum contra urbem expeditio,
 et quae acciderunt Hippolyto, et Heraclidarum
 reditus: Attica enim ista quoque videri possunt
 merito. Atque ista quidem Atheniensium, pau-
 ca sane speciminis ergo de multis omissis retuli.

41. Deinde occurrunt Megara, et Nisus, et
 Scylla et cincinnus purpureus, et profectio Mi-
 nois.

περὶ τὴν εὐεργέτιν ἀχαρισία. οἷς ἐξῆς ὁ Κιθαίρων, καὶ τὰ Θηβαίων, καὶ τὰ Λαβδακιδῶν πάθη, καὶ Κάδμω ἐπιδημία, καὶ βοὸς ἑκλασις, καὶ ὄφεως ὀδόντες, καὶ Σπαρτῶν ἀνάδοσις, καὶ αὐθις τῷ Κάδμω εἰς δράκοντα μεταβολή, καὶ πρὸς λύραν τείχισις, καὶ μανία τῷ τειχοποιῷ, καὶ τῆς γυναικὸς αὐτῷ τῆς Νιόβης ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ ἐπὶ τῷ πένθει σιγή, καὶ τὰ Πενθέως, καὶ Ἀκταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἄθλοις αὐτῷ ἅπασι, καὶ ἡ τῶν παίδων σφαγή.

Εἰθ' ἡ Κόρινθος πλέα καὶ αὕτη μύθων, τὴν Γλαύκην καὶ τὸν Κρέοντα ἔχεσα· καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν Βελλεροφόντην καὶ τὴν Σθενέβοιαν, καὶ
Ἥλιον

nois, ingratusque aduersus bene de se meritam animus: post quae sequuntur Cithaeron, et Thebanorum, Labdacidarumque res, et Cadmi peregrinatio, et bos procumbens, et dentes serpentis, et Spartorum exortus, ac rursus Cadmi in serpentem mutatio, et aedificatio Amphionis ad lyram, et furor structoris et uxoris illius Niobes magniloquentia, et in luctu silentium, et Pen-thei, et Actaeonis, et Oedipi res, et Hercules suis cum laboribus omnibus, et liberorum illius caedes.

42. Tum Corinthus plena et ipsa fabularum, quae Glaucen habeat et Creontem, et ante hos Bellerophontem et Sthenoboeam, et Solis atque

Ἡλίο μέχην, καὶ Ποσειδῶνος· καὶ μετὰ ταῦ-
τα τὴν Ἀθάμαντος μανίαν, καὶ τῶν Νεφέλης
παίδων ἐπὶ τῇ κριῇ τὴν διαέριον Φυγὴν, Ἰνῶς
καὶ Μελικέρτα ὑποδοχὴν.

Ἐπὶ ταῖς τὰ Πελοπιδῶν καὶ Μυκῆναι, καὶ
τὰ ἐν αὐταῖς, καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἰναχος, καὶ Ἰώ,
καὶ ὁ Φρερὸς αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἄτρεὺς καὶ
Θυέστης, καὶ Ἀερόπη, καὶ τὸ χρυσῆν δέρας, καὶ
Πελοπίας γάμος, καὶ Ἀγαμέμνωνος σφαγὴ,
καὶ Κλυταμνήστρας τιμωρία. καὶ ἔτι πρὸ τού-
των ἡ τῶν ἑπτὰ λοχαγῶν στρατεία, καὶ ἡ τῶν
Φυγάδων γαμβρῶν τῇ Ἀδράστῃ ὑποδοχὴ, καὶ ὁ
ἐπ' αὐτοῖς χρησμὸς, καὶ ἡ τῶν πεσόντων ἀτι-
φία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα καὶ Μενόεικ
ἀπώλεια.

Κα

Neptuni pugnam: ac post haec Athamanis furo-
rem, et liberorum Nephelae aëriam in ariete fu-
gam, Ino et Melicertam *maxi* exceptos.

43. Post haec Pelopidarum res et Mycenae,
tum quae ibi, ~~ante~~ hos quoque, gesta sunt: In-
chus, atque Io, ipsiusque Argus Custos, et A-
treus ac Thyestes, et Aerope, et aureum vellus,
et Pelopeiae nuptiae, et caedes Agamemnonis,
et poena Clytaemnestrae: et ante haec etiam se-
ptem ducum *ad Thebas* expeditio, receptioque
generorum Adraști exulum, oraculumque de il-
lis, et insepulti qui ibi ceciderant, et Antigones
propter ista Menoeceique interitus.

44. Et

Καὶ τὰ ἐν Νεμεῇ δὲ, ἡ Ὑψιπύλη καὶ Ἀρχέ-
μορος, ἀναγκαιότατα τῷ ἄρχηγῇ μνημονεύμα-
τα. καὶ πρὸ αὐτῶν εἴσεται τὴν Δανάης παρ-
θένευσιν, καὶ Περσέως γέννησιν, καὶ τῶν ἐπὶ
τῆς Γοργόνας ἄθλον αὐτῷ προηρημένον, ᾧ οἰκεία
καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ διήγησις, Κασσιόπεια καὶ Ἀν-
δρομέδα, καὶ Κηφεὺς, ὃς καὶ ἄστροισι ἐγκατέλε-
ξεν ἡ τῶν μετὰ ταῦτα πίσις. καὶ κείνα δὲ τὰ
ἀρχαῖα τὰ Αἰγύπτου καὶ Δαναῶ, εἴσεται καὶ
τὴν ἐπιθαλάμειον ἐπιβελήν.

Οὐκ ἐλίγα δὲ καὶ ἡ Λακεδαιμόνων τοιαῦτα
παρέχεται· τὸν Ἰάκινθον, καὶ τὸν τῷ Ἀπόλ-
λωνος ἀντερραστῇ Ζέφυρον, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ δίσ-
κῳ τῷ μετακίχῃ σφαγὴν, καὶ τὸ ἐκ τῷ αἵματός
ἄνθος,

44. Et quae in Nemea acciderunt, Hypsipyle
et Archemorus, res saltatori memoratu maxime
•necessariae. Et ante ista sciet custoditam Danaës
virginitatem, et natum ex ea Perseum, propo-
situmque illi contra Gorgonas certamen; cui do-
mestica etiam illa Aethiopica narratio, Cassiopeia
et Andromeda, et Cepheus, quos astris etiam ad-
numeravit fides posterior. Illa quoque antiqua
sciet de Aegypto et Danao, et illas in nuptiali
toro insidias.

45. Non pauca vero etiam Lacedaemon talia
paebet. Hyacinthum, et rivalem Apollinis Ze-
phyrum, et caedem pueri a disco, et florem ex
sanguine

ἄνθος, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ αἰάζεσσαν ἐπιγραφὴν,
καὶ τὴν Τυνδάρεω ἀνάσασιν, καὶ τὴν Διὸς ἐπὶ τά-
τῳ κατ' Ἀσκληπιῶ ὀργήν. ἔτι δὲ καὶ τὸν Πά-
ριδος ξενισμὸν, καὶ τὴν Ἑλένης ἀρπαγὴν, μετὰ
τὴν ἐπὶ τῷ μῆλῳ κρίσιν.

Νομιζέον γὰρ τῇ Σπαρτιατικῇ ἰσορίᾳ, καὶ τὴν
Ἰλιακὴν συνῆφθαι, πολλὰν ἔσαν καὶ πολυπρόσ-
ωπον. καθ' ἕκαστον γὰρ τῶν ἐκεί πεπόντων,
δράμα τῇ σκηνῇ πρόκειται. καὶ μεμνῆσθαι δεῖ
τέτων ἀνδρῶν, μάλιστα ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς εὐθύς ἄ-
χρι τῶν ἐν τοῖς νόσοις γεγεννημένων, καὶ τῆς Αἰ-
νεΐδης πλάνης καὶ Διδῶς ἔρωτος, ὧν ἔκ ἀλλότρια
καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστην δράματα, καὶ τὰ ἐν
Σκυθίᾳ τῷ ἥρωϊ τετολμημένα. ἐκ τούτων δὲ καὶ

sanguine, inscriptionemque in illo monumentum:
et excitatum ab inferis Tyndarum, Iouemque
propterea iratum Aesculapio. Porro hospitium
Paridis, et Helenae raptum, post iudicium de
pomo.

46. Putandum enim, Spartanæ historiae Ili-
cam quoque connexam esse, quæ multa est et
multarum personarum: de vnoquoque enim eo-
rum qui ibi ceciderunt, actus aliquis scenæ pro-
positus est: et meminisse horum oportet semper,
maxime statim inde a rapina usque ad ea, quæ
in reditu cuiusque facta sunt, et errorum Aeneae
et Didæ amorum, a quibus non alieni actus circa
Oresten, et quæ in Scythia Heros ille ausus est.

Nec

καὶ τὰ πρὸ τέτων, ἀλλὰ τοῖς Ἰλιάκοις συγ·, ἐνῆ,
 Ἀχιλλέως ἐν Σκύρῳ παρθένευσις, Ὀδυσσεὺς
 μανία, καὶ Φιλοκτήτης ἐρημία, καὶ ὅλως, ἡ πα-
 σα Ὀδύσσειος πλάνη, καὶ Κίρκη, καὶ Τηλέγε-
 νος, καὶ ἡ Αἰόλη τῶν ἀνέμων δυναστεία, καὶ τὰ
 ἄλλα μέχρι τῆς τῶν μνηστῆρων τιμωρίας· καὶ
 πρὸ τέτων ἡ κατὰ Παλαμήδους ἐπιβελή, καὶ ἡ
 Ναυπλίεος ὄργη, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ θα-
 τέρα ἐν ταῖς πέτραις ἀπώλεια.

Ἐχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ἥλις τοῖς ὀρχεῖ-
 σθαι περρωμένοις, τὸν Οἰνόμαον, τὸν Μυρτί-
 λον, τὸν Κρόνον, τὸν Δία, τὰς πρώτας τῶν Ὀ-
 λυμπίων ἀγωνιστάς.

Πολλή

Nec abhorrent ab hisce quae ante gesta sunt, sed cognata rebus Iliacis, Achillis in Scyro pro virgine commoratio, furor *simulatus* Vlyssis, Philoctetes destitutus, et tota, in vniuersum, Vlyssaea peregrinatio, et Circe, et Telegonus, et Aeoli in ventos potestas, et reliqua ad poenam usque procorum. Et ante haec structae Palamedii infidiae, et Nauplii irae, et furor Aiacis, et alterius *Aiacis* in scopulis interitus.

47. Habet multas occasiones Elis quoque pro saltare conantibus, Oenomaum, Myrtilum, Saturnum, Iouem, primos Olympiorum certatores.

48. Mul-

Πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατ' Ἀρκαδίαν μυθολογία, Δάφνης Φυγὴ, Καλλιστὸς θηρίωσις, Κενταύρων παροιμία, καὶ Πανὸς γοναί, Ἀλφειὸς ἔρως, καὶ ὕψαλος ἀποδημία.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κρήτην ἀφίκη τῷ λόγῳ, πᾶμπολλα καὶ κεῖθεν ἡ ὄρεχσις ἐρανίζεται, τὴν Εὐρώπην, τὴν Πασιφάην, τὰς Ταύρας ἀμφοτέρως, τὸν Λαβύρινθον, τὴν Ἀριάδνην, τὴν Φαίδραν, τὸν Ἀνδρέγειον, τὸν Δαίδαλον, τὸν Ἰκαρον, τὸν Γλαῦκον, τὴν Πελοΐδα μαντικὴν, τὸν Τάλῳ, τὸν χαλκὸν τῆς Κρήτης περίπολον.

Καὶ εἰς Αἰτωλίαν μετέλθης, καὶ κεῖ πολλά ἡ ὄρεχσις καταλαμβάνει· τὴν Ἀλφειάν, τὸν Μελέαγρον, τὴν Ἀταλάντην, τὸν δαλόν, καὶ ποταμῶ

48. Multa quoque circa Arcadiam fabularum materies, Daphnes fuga, Callistus in feram mutatio, Centaurorum ebrii furores, Panis natiuitas, amor Alphei et iter sub mari.

49. Verum etiam in Cretam si commemoratio-
ne pergat, multa inde quoque sibi saltatio colligit, Europen, Pasiphaën, et vtroque Tauros, Labyrinthum, Ariadnen, Phaedram, Androgeon, Daedalum, Icarum, Glaucum, Polydici vaticinandi artem, Talum illum aeneum per Cretam erronem.

50. Et in Aetoliam si transieris, etiam ibi multa inuenit saltatio: Althaeam, Meleagrum, Atalantam, fatalem illum torrem, Herculis cum fluuio

ταμὲ καὶ Ἡρακλῆος πάλην, καὶ Σειρήνων γένε-
σιν, καὶ Ἐχινάδων ἀνάδοσιν, καὶ μετὰ τὴν μα-
ρίαν Ἀλκμαίωνος οἴκησιν. εἶτα Νέσπον καὶ Δηϊ-
ανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ἣ τὴν ἐν Οἴτῃ πυρᾶν.

Ἔχει καὶ Θράκη πολλὰ τῷ ὀρχησομένῳ ἀναι-
κάϊα, τὸν Ὀρφέα, τὸν ἐκεῖσε σπαραγμὸν, καὶ
τὴν λάλον αὐτῆ κεφαλὴν τὴν ἐπιπλέεσαν τῇ
λύρᾳ, καὶ τὸν Αἴμον, καὶ τὴν Ῥοδόπην, καὶ τὴν
Λυκάργε κόλασιν.

Καὶ Θεσσαλία δὲ ἔτι πλείω παρέχεται, τὸν
Περίαν, τὸν Ἰάσονα, τὴν Ἀλκῆσιν, τὸν τῶν
πεντήκοντα νέων σόλον, τὴν Ἀργῶ, τὴν λάλαν
αὐτῆς τρόπιν.

Τὰ ἐν Λήμνῳ τὸν Διήτην, τὸν Μηδείας ὄνει-
ρον, τὸν Ἀψύρτη σπαραγμὸν, καὶ τὰ ἐν τῷ
παρά-

luctam, Sirenum natales, et ortas Echinadas, et
furore discusso Alcmaeonis constitutam familiam.
Tum Nessum et Deianirae zelotypiam, ex ea-
que *Herculis* in Oeta rogam.

51. Habet etiam Thrace multa saltaturo ne-
cessaria: Orpheum, eius laniationem, caput illius
loquax lyrae innatans; et Haemum, et Rhodo-
pen, et Lycurgi supplicium.

52. Ac Thessalia multo etiam plura exhibet,
Peliam, Iasonem, Alcestin, quinquaginta iuue-
num classem, Argo, loquacem illius carinam.

53. Ea quae in Lemno acta sunt, Aeetem, Me-
deae somnium, laceratum Absyrtum, et gesta
in

παράπλω γένόμενα· καὶ μετὰ ταῦτα τὸν Πρω-
τεσίλαον καὶ τὴν Λαοδάμειαν.

Καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν διαβῆς, πολλὰ καὶ
κεῖ δράματα. ἡ γὰρ Σάμος εὐθύς καὶ τὸ Πολυ-
κράτης πάθος, καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς μέχρη
Περσῶν πλάνη· καὶ τὰ ἔτι ἀρχαιότερα, ἡ τῆ
Ταντάλης Φλυαρία, καὶ ἡ παρ' αὐτῷ θεῶν ἐξί-
σις, καὶ ἡ Πέλοπος κρεουργία, καὶ ὁ ἐλεφάντι-
νος ὦμος αὐτῆς.

Καὶ ἐν Ἰταλίᾳ δὲ ὁ Ἡριδανὸς, καὶ Φαέθων,
καὶ Αἰγείροι ἀδελφοὶ θρηνῶσαι, καὶ ἡλεκτρῶ
δακρύσσαι.

Εἴσεται δὲ ὁ τοιοῦτος καὶ τὰς Ἑσπερίδας, καὶ
τὸν Φρερόν τῆς χρυσοῦς ὀπίρας δράκοντα, καὶ
τὸ

in praeternavigando: et post ista Protefilaum et
Laodamian.

54. Et si in Asiam rursus transeas, multae ibi
etiam actiones. Statim enim occurrit Samus et
Polycratis calamitas, filiaeque ipsius ad Persas
usque error: et antiquiora adhuc, lingua Tantali
incontinens, Deorum apud illum epulae, macta-
tus Pelops *redditusque illi humerus eburneus*.

55. In Italia vero Eridanus, et Phaëthon, et
sorores illius populi plorantes electri lacrimas.

56. Norit talis etiam Hesperides, et custo-
dem aurei auctumni draconem, et Atlantis
labo-

τὸν Ἀτλαντος μόχθον, καὶ τὸν Γηρυόνην, καὶ
τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν βοῶν.

Οὐκ ἀγνοήσει δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορ-
φώσεις ἀπάσας, ὅσαι εἰς δένδρα, ἢ θηρία, ἢ
ὄρεα ἡλλάγησαν, καὶ ὅσαι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες
ἐγένοντο, τὸν Καϊνέα λέγω, καὶ τὸν Τηρεσίαν,
καὶ τὰς τοιαύτας.

Καὶ ἐν Φοινίκη δὲ Μύρραν, καὶ τὸ Ἀσσύριον
ἐκεῖνο πένθος μεριζόμενον 9). καὶ ταῦτα εἴσεται.
καὶ

laborem, et Geryonem, et boues ex Erytheia ab-
actos.

57. Neque ignorabit fabulosas formarum im-
mutationes, quae in arbores, aut bestias, aut
aues mutatae sunt, et quae ex mulieribus viri
factae, Caeneum dico et Tiresiam, et similes.

58. In Phoenice Myrrham, et Assyrium illum
luctum alternum. Haec, inquam, norit. In-
super

9. Μεριζόμενον] Μεριζόμενον hic *alternum* ver-
tere malui. Adonis, Myrrhae filius, alter-
nis lugetur apud Assyrios, quam diu nem-
pe est cum Proserpina, ἐν ᾧδῃ, quam diu
latet anni fertilitas, hieme quasi sepulta;
deinde iterum gaudii materiem praebet, cum
est cum Venere, secundam facit naturam
etc. Igitur diuisus inter Venerem et Pro-
serpinam Adonis alternis, quod dixi, apud
Assyrios lugetur. *Gesner.*

καὶ τὰ νεώτερα δὲ, ὅσα μετὰ τῆς Μακεδόνων
ἀρχῆς ἐτολμήθη ὑπὸ τε Ἀντιπάτρως, καὶ παρὰ
Σελεύκου ἐπὶ τῷ Στρατονίκῃς ἔρωτι.

Τὰ γὰρ Αἰγυπτίων μυθικώτερα ὄντα εἴσεται
μὲν, συμβολικώτερον δὲ ἐπιδείχεται, τὸν Ἑπα-
Φον λέγω, καὶ τὸν Ὀσίριν, καὶ τὰς τῶν θεῶν
εἰς τὰ ζῶα μεταβολάς. πρὸ πάντων δὲ τὰ πε-
ρὶ τὰς ἑρώτας αὐτῶν, καὶ αὐτὰ τῷ Διὶ, καὶ
εἰς ὅσα ἑαυτὸν μετεσκεύασεν.

Εἴσεται δὲ καὶ τὴν ἐν αἷδι ἀπασαν τραγωδίαν,
καὶ τὰς κολάσεις, καὶ τὰς ἐφ' ἐνάσει αἰτίας, καὶ
τὴν Πειρίθω καὶ Θησέως ἄχρι τῷ αἷδι ἐπαίρειαν.

Συνελόντι δὲ εἰπεῖν, ἔδεν τῶν ὑπὸ τῷ Ὀμή-
ρῳ καὶ Ἡσιόδῳ, καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ
μάλι-

super vero etiam, recentiora, quae post *magnum*
illud Macedonum imperium, suscepta sunt ab An-
tipatro, et a Seleuco amore Stratonices.

59. Aegyptiorum illa occultiora sciet quidem,
sed per signa tantum quaedam demonstrabit. E-
paphum dico, et Osirin, et mutatos in animalia
Deos: ante omnia vero amores illorum, ~~et~~
que adeo Iouis, et in quos se habitus mutaverit.

60. Sciet etiam totam illam apud inferos tra-
goediam, supplicia, et singulorum causas, et
Perithoi atque Thesei ad inferos usque amicitiam.

61. Ut breuiter comprehendam, nihil eorum,
quae ab Homero et Hesiodo, et optimis poetis

et

μάλιστα τῆς τραγωδίας λεγομένων; ἀγνοήσει.
ταῦτα πάνυ ὀλίγα ἐκ πολλῶν, μᾶλλον δὲ ἀπεί-
ρων τὸ πλῆθος ἐξελών, τὰ κεφαλαιώδεζα
κατέλεξα, τὰ ἄλλα τοῖς τε ποιηταῖς ᾄδειν ἁ-
φείς, καὶ τοῖς ὀρχηστῶν αὐτοῖς δεικνύναι, καὶ
σοὶ προσεξευρίσκειν κατ' ὁμοιότητα τῶν πρει-
ρημένων, ἅπερ ἅπαντα πρόχειρα καὶ πρὸς τὸν
καιρὸν ἕκασον τῷ ὀρχηστῇ προπεπορισμένα, καὶ
προτεταμειυμένα κῆσθαι ἀναγκαῖον.

Ἐπεὶ δὲ μιμητικός ἐστι, καὶ κινήμασι τὰ ἀδό-
μενα δεῖξιν ὑπισχνεῖται, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὅ-
περ καὶ τοῖς ῥήτορσι, σαφένειαν ἀσκεῖν, ὡς
ἕκασον τῶν δεικνυμένων ὑπ' αὐτῷ δηλώσθαι, μη-
δενὸς ἐξηγητῆ δεόμενον. ἀλλ' ὅπερ ἔφη ὁ Πυ-
θικός

et maxime tragicis dicuntur; ignorabit. Haec
pauca sane de multis, vel potius multitudinem de
infinitis numero decerpens, enumeravi praecipua,
reliqua tam poetis canenda relinquens, tum ipsis
ostendenda saltatoribus, tibiue ad similitudinem
praedictorum inuenienda, quae omnia in prom-
tu, et vnoquoque tempore iam ante praeparata;
et in penu quasi reposita esse saltatori necesse est.

62. Quandoquidem vero imitator est, et moti-
bus ostendere ea quae cantuntur promittit, opus
est illi, quemadmodum et oratoribus, exercere
diluciditatem, ut vnumquodque eorum, quae
ostendantur ab illo, declaretur, neque inter-
prete opus habeat: sed quod dixit oraculum Py-

δικὸς χρησμὸς, δαίμων θεώμενον ὀρχησάμεναι καὶ κωφῶ συνιέναι, καὶ μὴ λαλέοντος (τῷ ὀρχηστῷ) ἀκούειν.

Ὁ δὲ καὶ Δημήτριον τὸν Κυνικὸν παθεῖν λέγουσιν. ἐπεὶ γάρ καὶ αὐτὸς ἑμοιά σοι κατηγορεῖ τῆς ὀρχησιῆς, λέγων τῷ αὐτῷ, καὶ τῶν εὐρείγων καὶ τῶν κτύπων, παρεργέν τι τὸν ὀρχηστὴν εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς τὸ δρᾶμα συντελέοντα, κινέμενον δὲ ἄλογον ἄλλως κίνησιν καὶ μάταιον, ἔδενός αὐτῇ νῦν προσόντος· τῶν δ' ἀνθρώπων τοῖς περὶ τὸ πρᾶγμα γοητευομένων, ἐσθῆτι Σηρικῇ καὶ προσωπεῖω εὐπρεπεῖ, αὐλῷ τε καὶ τερετίσμασι, καὶ τῇ τῶν ἀδόντων εὐφωνίᾳ, οἷς κοσμεῖσθαι μηδὲν ὄν τὸ τῷ ὀρχηστῷ πρᾶγμα. ὁ
τότε

thicum, oportet a spectatore saltationis et mutum intelligi, et audiri nihil loquentem saltatorem.

63. Quod etiam Cynico Demetrio accidisse aiunt. Cum enim et ipse similibus argumentis, quibus tu, usus accusaret saltatoriam, dicens tibiae et fistularum et percussionum accellionem esse saltatorem, qui nihil ipse ad actionem conferat, sed moueatur temere, motu quodam irrationabili atque vano, quippe cui intellectus nullus insit, fascinatis interim hominibus per ea quae adiuncta rei sunt, vestem Sericam, et personam decentem, et tibiam atque contillationes, bonasque canentium voces, quibus exornari diceres opus saltatoris, quod per se nihil esset: saltator

ὅτε κατὰ τὸν Νέρωνα εὐδοκίμων ὀρχηστὴς, ἐκ
 ἀφ' ἑνός, ὡς Φασιν, ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος, ἐν
 τῇ ἰσορίας μνήμῃ, καὶ κινήσεως κάλλει διενεγκὼν,
 ἐβλήθη τοῦ Δημητρίου εὐγνωμονεσάτην, αἶμα,
 τὴν ὀέσειν, ἰδεῖν ὀρχαζόμενον, ἔπειτα κατηγο-
 ρεῖν αὐτῶ, καὶ ὑπέσχετό γε ἄνευ αὐλῶ, καὶ
 δεσμάτων ἐπιδείξεσθαι αὐτῷ· καὶ ἄτως ἐποίη-
 σεν· ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κτυπεῦσι, καὶ τοῖς
 αὐλῶσι, καὶ αὐτῷ παραγγείλας τῷ χορῷ, αὐ-
 τὸς ἐφ' ἑαυτῶ ὀρχήσατο τὴν Ἀφροδίτης καὶ
 Ἄρεος μοιχείαν, Ἥλιον μηνύοντα, καὶ Ἥφαι-
 στον ἐπιβελεύοντα, καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρως,
 τὴν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρη σαγηνεύοντα,
 καὶ τοὺς ἐφεσῶτας θεοὺς ἕκαστον αὐτῶν, καὶ
 αἰδουμένην μὲν τὴν Ἀφροδίτην, ὑποδεδοικότα
 δὲ

ator qui tum floreret, Neronis temporibus, non
 imprudens, ut aiunt, sed si quis alius, et histo-
 riae memoria, et motus decencia, praestans, pe-
 tit a Demetrio rem aequissimam, puto, ut sal-
 tantem se videret, deinde accusaret: promissitque,
 se absque tibia et canticis copiam sui facturum.
 Idque fecit. Imperato enim scamilla pulsantibus
 et instantibus tibias, choroque ipsi, silentio, ipse
 per se saltavit Martis atque Veneris adulterium,
 solem indicantem, insidiantem Vulcanum, et
 viscera utrisque, Veneri ac Marti, iniicientem,
 adstantiumque Deorum unumquemque: et Ve-
 nerem quidem pudore suffusam, aliquantum

δὲ καὶ ἱκετεύοντα τὸν Ἄρη, καὶ ὅσα τῇ ἰσχυρίᾳ ταύτῃ πρόσθεν, ὥς τὸν Δημήτριον ὑπερησάμενα τοῖς γιγνομένοις, τῶτον ἔπαυον ἀποδοῦναι τὸν μέγιστον τῷ ὀρχηστῇ. ἀνδραγαγε γὰρ, καὶ μάλα τῇ Φωνῇ ἀνεφθέρχαστο. Ἀκὼ ἀνδρῶν: ἀποιεῖς, ἐχ' ἐρῶ μόνον, ἀλλὰ μοι δοκεῖς τὰς χερσὶν αὐταῖς λαλεῖν.

Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸν Νέρωνα ἔσμεν τῷ λόγῳ βέλομαι καὶ βαρβάρῳ ἀνδρὸς τὸ ἐπὶ τῷ αὐτῷ ὀρχηστῇ γενόμενον εἰπεῖν, ὅπερ μέγιστος ἔπαυε ὀρχηστῆς γένοιτ' ἂν. τῶν γὰρ ἐκ τῆ Πόντου βαρβάρων βασιλικὸς τις ἀνθρώπος κατὰ τι χερός ἦκων ὡς τὸν Νέρωνα, ἔθεετο μετὰ τῶν ἄλλων τὸν ὀρχηστὴν ἐκείνον, ἔτω σαφῶς ὀρχη-
μενον,

metuentem vero et supplicantem Martem, et quaecumque insunt in hac historia; adeo, ut supra modum his quae fierent delectatus Demetrius, hanc saltatori laudem maximam tribueret. Exclamat enim et maxima voce: *αὐαῖο*, inquit, *ἄνθρωπε, quae facis, non solum video: sed ipsis manibus loqui videris.*

64. Quando vero circa Neronem nostra versatur oratio, volo etiam, quid barbaro homini in eodem saltatore acciderit, commemorare, quae quidem maxima saltatoriae artis laus fuerit. Regii generis homo de Barbaris ad Pontum, qui negotii cuiusdam sui causa ad Neronem venerat, spectabat cum aliis saltatorem illum saltantem ita

cila-

μενον, ὡς καὶ τοὶ μὴ ἐπακούοντα τῶν ἀδομένων
(ἡμέτερον γὰρ τις ὢν ἐτύγχανε) συνιέναι ἀπάν-
των. καὶ δὴ ἀπιὼν ἤδη ἐς τὴν οἰκίαν, τῷ Νε-
ρωνος δεξιμένῳ, καὶ ὃ, τι βέλοιο αἰτεῖν κε-
λεύοντος, καὶ δώσῃν ὑπισχνόμενῳ, Τὸν ὀρχη-
σὴν, ἔφη, δὲς τὰ μέγιστα εὐφρανεῖς. τῷ δὲ
Νέρωνος ἀρμένε, Τί ἂν σοι χρήσιμος γένοιτο
εἰδὶ ἢ Προσαίκες, ἔφη, βρεβάρευσ ἔχω, οὐχ
ὁμογλώττης, καὶ ἐρμηνέων οὐ ῥάδιον εὐπορεῖν
πρὸς αὐτὰς. ἢ ἔν τινος δέωμαι, διανεύων σῦ-
τος ἕκαστά μοι ἐρμηνεύσει. τοσῶτον ἄρα καθί-
κετο αὐτῷ ἡ μίμησις τῆς ὀρχήσεως, ἐπίσημός
τε καὶ σαφὴς φανείσα.

Ἡ δὲ

dilucide, ut, licet ea quae cantabantur non asse-
queretur, semi- Graecus enim erat, omnia tamen
intelligeret. Itaque cum reditum iam pararet,
Nerone illum complectente, et, quidquid vel-
let, iubente petere, atque dare pollicente, Bea-
teris, inquit, si saltatorem illum mihi dederis. In-
terrogante autem Nerone, Qui nam tibi utilis ibi
esse possit? Accolas, inquit, habeo barbaros lin-
guae diversae, et difficile est interpretes ad illos nan-
cisci: si quid igitur opus habuero, hic nutilus suis
omnia mihi explicabit. Adeo in animum illius de-
scenderat imitatio saltationis, quae insignis et di-
lucida illi videretur.

Ἡ δὲ πλείη διατριβὴ καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἐ-
 χησιμῆς ἢ ὑπόκρισις ἐστίν, ὡς ἔφην, κατὰ τὰ
 αὐτὰ καὶ τοῖς ῥητορσιν ἐπιτηδευσομένη, καὶ μα-
 λιστα τοῖς τὰς καλῶμενας ταύτας μελέτας δι-
 ξίσιν. οἶδε 10) γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπ-
 αινεμένη, τῷ εἰοκέναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώ-
 ποις, καὶ μὴ ἀπὸ δὲ εἶναι τὰ λεγόμενα τῶν εἰσ-
 αγομένων ἀριστεύων 11), ἢ τυραννοκτόνων, ἢ πε-
 νήτων,

65. Caeterum maxima occupatio et scopus sal-
 tatoriae artis est actionis assimilatio, vti dixi, cui
 eodem modo rhetores dant operam, et illi maxi-
 me, qui eas quas declamationes vocamus, per-
 sequuntur. Solet enim in illis quoque laudari
 vehementer, cum congruunt personis subiectis,
 eaque quae dicuntur non abhorrent ab his, qui
 introducuntur viris fortibus, aut tyrannicidis,
 aut

10. Οἶδε] Puto dedisse Lucianum εἰώθε.
 Certe ita interpretatus sum. *Gesneri*. Illud
 οἶδε certe intolerabile videtur, sed quia va-
 riis modis corrigi potest, et aequae in οἶδε
 — ἐπαίνεμενοι ac in αἶ δε — εἶναι. Aequae
 in εἰώθε, quam in ἡ δε mutari, ideo ni-
 hil muto, quia incertum est, quid Lucianus
 reliquerit. *Gesneri* εἰώθε optimum videre-
 tur, si cum ἐπαίνεμένη satis cohaerere pos-
 set. Etsi enim alias participium pro infiniti-
 uo vsitatum, cum hoc verbo id noster sal-
 tem adhibere non solet. *Reitz.*

11. Ἀριστεύων] Non satis assequitur vna vox
 Lati-

νήτων, ἢ γεωργῶν, ἀλλ' ἐν ἐνάσῳ τάτων τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἐξαιρετόν δεικνυσθαι.

Ἐθέλω γέν σοι καὶ ἄλλα βαρβάρῃς ῥῆσιν ἐπὶ τέτοις εἰπεῖν. ἰδὼν γὰρ πέντε πρόσωπα τῷ ὀρχηστῇ παρεσκευασμένῳ (τσαῖτον γὰρ μερῶν τὸ δράμα, ἦν) ἐξήτει, ἕνα ὁρῶν τὸν ὀρχηστὴν, τίνες οἱ ὀρχησόμενοι καὶ ὑποκρινόμενοι τὰ λοιπὰ προσώπων; εἶεν; ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν ὅτι ὁ αὐτὸς ὑποκρινάται, καὶ ὑπορχήσεται τὰ πάντα, Ἐλελήθεις,

aut pauperibus, aut agricolis; sed in unoquoque horum, quod proprium est, quod eximium, demonstratur.

66. Volo autem tibi etiam alterius Barbari de hisce rebus dictum referre. Videns enim quinque personas saltatori paratas, tot nempe partium erat actio, et unum modo videns saltatorem, interrogavit, *Quinam saltaturi et acturi reliquas personas essent?* Cum vero audisset, eundem acturum, et modos praeiturum omnes, *Nesciebam,*
Bb 5 inquit,

Latina vim quae subiecta est τοῖς ἀριστεύσι. Sunt enim, qui insigne et eminens fortitudinis documentum edidere, quod praemio dignum leges iudicant, qui non bene tantum sed optime, comparatione aliorum, gesserunt rempublicam. Latina declamatorum schola fortes vocat simpliciter, aut fortiter fecisse dicit. Gesner.

θεις, ἔφη, ὦ βέλτισε, σῶμα μὲν τέτο ἐν, πολ-
λὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲν ὁ βάρβαρος.

Οὐκ ἀπεκρίτως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρ-
χηστὴν παντόμιμον καλεῖσιν, ἀπὸ τῆ δρωμένης
σχεδόν. καλὴ γὰρ καὶ ἡ ποιητικὴ παραίνεσις
ἐκείνη, τὸ, ὦ παῖ, Ποντίας θηρὸς πετραίε νόον
ἴσχων, πάσας πολίεσσιν ὁμίλει, καὶ τῷ ὀρχη-
στῇ ἀνγκυαία. καὶ δεῖ προσφύντα τοῖς πράγμα-
σι συνοικεῖν ἑαυτὸν ἐκάστῳ τῶν δρωμένων. τὸ
δὲ ὅλον; ἦθη καὶ πάθη δείξεν καὶ ὑπεκρίνε-
σθαι ἡ ὀρχησις ἐπαγγέλλεται, νῦν μὲν ἐρῶντα,
νῦν δὲ ὀργιζόμενον τινα εἰσάγεσθαι, καὶ ἄλλον με-
μνηότα, καὶ ἄλλον λελυπημένον, καὶ ἅπαντα
ταῦτα

inquit, *vir optime, te corpus quidem hoc unum,
animas autem multas habere.* Haec Barbarus.

67. Non absurde autem Itali saltatorem appel-
lant Pantomimum, (*imitatorem omnium*) ab eo
quod fit fere. Pulchra enim illa quoque poetica
adhortatio: *Fili, beluae in saxis marinae (Polypi)*
modo adhaerens urbes populosque frequenta, et sal-
tatori necessaria, oportetque rebus adhaerescen-
tem familiarem se et quasi domesticum unicuique
eorum, quae aguntur, reddere. Atque in uni-
versum mores atque affectus se demonstraturam
atque actione expressuram, saltatio pollicetur,
nunc amantem, nunc irascentem aliquem indu-
cens, et furem alium, affectum alium tristi-
tia,

ταῦτα μέμετρημένως. τὸ γὰρ παραδοξότατον
τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἄρτι μὲν Ἀθάμας μεμηνώς,
ἄρτι δὲ Ἰνώ φοβεμένη δεικνύται· καὶ ἄλλοτε
Ἀτρεὺς ὁ αὐτός, καὶ μετὰ μικρὸν Θυέστης, εἴ-
τα Αἰγισθοῦς, ἢ Ἀερόπη· καὶ πάντα ταῦτα εἰς
ἄνθρωπος ἐστίν.

Τὰ μὲν ἔν ἄλλῃ θεάματα καὶ ἀνέσματα ἐνός
ἐκάστου ἐργα τὴν ἐπίδειξιν ἔχει. ἢ γὰρ αὐλὸς ἐστίν,
ἢ κιθάρα, ἢ διὰ Φωνῆς μελωδία, ἢ τραγικὴ
δραματουργία, ἢ κωμικὴ γελοιοποιία. ἢ δὲ ὀρ-
χιστῆς τὰ πάντα ἔχει συλλαβῶν. καὶ ἐνεσι ποι-
κίλην καὶ παρμιγῇ τὴν παρασκευὴν αὐτῆς ἰδεῖν·
αὐλόν, σύριγγα, ποδῶν κτύπον, κυμβάλα ψό-
φον, ὑπεριτῆ εὐφωνίαν, ἀδόντων ὁμοφωνίαν.

Ἔτι

tia, et sua vnumquodque mensura. Quod enim
in primis admirabile est, eodem die iam quidem
Athamas furens, iam perterrita Ino ostenditur:
et alias idem est Atreus, ac paullo post Thy-
stes, tum Aegisthus, aut Aërope, et omnia
haec vnus homo est.

63. Idcirco spectacula quidem reliqua et acro-
mata, quibus cuiusdam operis specimen edunt:
aut enim tibia est aut cithara, aut vocis cantus,
aut tragica actionis repraesentatio, aut comica
risus affectatio: et saltator omnia complexus ha-
bet, et licet varium illius et mixtum ex omni-
bus apparatus videre, tibiam, fistulam, pedum
percussionem (*scamillum*) cymbali strepitum, acto-
ris vocalitatem, canentium concentum.

69. Por-

Ἔτι δὲ τὰ μὲν ἄλλα θατέρω τῶν ἐν τῷ
 θρώπῳ ἔργα ἐσὶ· τὰ μὲν ψυχῆς, τὰ δὲ σώ-
 μτος. ἐν δὲ τῇ ὀρχήσῃ ἀμφοτέρω συμμέμικτα
 καὶ γὰρ διανοίας ἐπίδειξιν τὰ γιγνόμενα ἔχ-
 καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ με-
 γιστον ἡ σοφία τῶν δρωμένων, καὶ μηδὲν ἔν-
 λόγῳ. Λεσβώναξ γὰρ ὁ Μιτυληναῖος, ἀνὴρ κα-
 λὸς καὶ ἀγαθὸς, χειριστόφως τὰς ὀρχησάσας ἀπὸ
 καλεῖ, καὶ ἦει ἐπὶ τὴν θεάν αὐτῶν, ὡς βα-
 τίων ἀνασρέψων ἀπὸ τῆς θατέρω. Τιμακράτης
 δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτῶν ἰδὼν ποτε ἅπαξ ἐκ ἐκ-
 πίτηδες ἐπιστὰς, ὀρχησθὲν καὶ αὐτῶν ποιῶντα
 εἶξέ με, ἔφη, θαύματος ἡ πρὸς φιλοσοφίαν
 αἰδῶς ἀπεσέρεχεν.

E

69. Porro reliqua alterius utriusque partis in ho-
 mine opera sunt, partim animae, partim corpe-
 ris: at in saltatione commixtae sunt utraque. Nam
 et intellectus demonstrationem habent, quae ibi
 fiunt, et corporalis exercitationis efficaciam: ma-
 ximum autem est sapientia in his quae aguntur,
 et nihil extra rationem. Lesbomax igitur Myti-
 lenaeus, vir honestus et bonus, manu sapientes
 vocabat saltatores, atque ad spectacula eorum
 ibat, tanquam melior e theatro reuersurus. Ti-
 mocrates autem illius magister, cum vidisset se-
 mel, non dedita opera adstans, edentem opus
 suum saltatorem, *Quali*, dixit, *spectaculo philo-*
sophiae me verecundia priuauit?

70. Si

Εἰ δ' ἔστιν ἀληθὴ ἡ περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέ-
 -ει, τὰ τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχηστῆς δείκ-
 -ναι, τὸ θυμικόν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδείκνυ-
 -ται, τὸ ἐπιθυμητικόν, ὅταν ἐρῶντας ὑποκρίνη-
 -ται, τὸ λογιστικόν, ὅταν ἕκαστα τῶν παθῶν χα-
 -ρισμαγωγῇ· τῷτο μὲν γὰρ ἐν ἅπαντι μέρει τῆς ὀρ-
 -γῆσεως, καθάπερ ἡ ἀφῆ ἐν ταῖς αἰσθήσεσι,
 -παρεσπάρταται. καὶ ἄλλως δὲ προνοῶν, καὶ τῆς ἐν τοῖς
 -ῥηήμασιν εὐμορφίας, τί ἄλλο, ἢ τὸ τῷ Ἀριστο-
 -τέλει ἐπαληθεύει, τὸ καὶ ἄλλος ἐπαινῶντος, καὶ
 -μέρος τρίτον ἡγεμένον τὰ γὰρ καὶ τῷτο εἶναι.
 -ἡ ἕκαστα δὲ τίνος καὶ περιττότερον τι νεανιευσιμέ-
 -νον ὑπὲρ τῆς τῶν ὀρχηστικῶν προσωπείων σιωπῆς,
 -ὅτι καὶ αὐτὴ Πυθαγορικόν τι δόγμα αἰνίττεται.
 "Ετι

70. Si vera sunt, quae de anima dicit Plato;
 tres partes illius pulchre saltator ostendit; iram,
 cum irati personam gerit, cupiditatem cum aman-
 tes agit; rationem, cum passionem unamquam-
 que frenis quasi moderatur, quod quidem in una-
 quaque saltatione, quemadmodum in sensibus ta-
 ctus, disseminatum est. Pulchritudini vero dum
 prospicit, et speciei in saltationibus, quid aliud
 quam verum esse Aristotelis illud demonstrat,
 laudantis pulchritudinem, et tertiam hanc quo-
 que boni partem esse dicentis. Audiui etiam,
 qui iuveniliter lasciuiret de personarum saltato-
 riarum silentio, *etiam hoc Pythagoricum quoddam*
dogma intui.

Ἔτι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, τῶν μὲν τὸ τερπνόν, τῶν δὲ τὸ χρήσιμον ὑπὸ σκευάμενων, μόνῃ ἢ ὀρχηστῇ ἀμφοῖν ἔχει. καὶ πολὺ γε τὸ χρήσιμον ὠφελιμώτερον, ὥσπερ μετὰ τῷ τερπνῷ γίγνεται. πόσω γὰρ τῷτο ὄρῳ ἡ δίων, ἢ ποικιλοῦντας τεκίλικας, καὶ αἵματι ρεομένης, καὶ παλαιοῦντας ἄλλας ἐν κόνει, ἢ ὀρχηστῇ ποικίλῃ ἀσφαιδέσσειν ἅμα καὶ εὐμαρφέτερον καὶ τερπνότερον ἐπιδείκνυται. τὴν μὲν γὰρ σόντορον κίνησιν τῆς ὀρχηστῆς, καὶ τροφάς αὐτῆς, καὶ περιαγωγὰς, καὶ πηδήματα, καὶ ὑπτισχμὰς, τοῖς μὲν αἰδοῖς τερπνὰ εἶναι συμβέβηκεν ὁρῶσι· τοῖς δὲ ἐπεργάζειν αὐτοῖς, ὑγιεινότερα. γυμνασίων γὰρ τὸ κάλλιστον τε αἶμα καὶ

71. Praeterea cum studia alia partim quidem iucunditatem, partim vero utilitatem promittant, sola utrumque habet saltatio. Ac tanto plus prodest utilitas, quatenus cum iucunditate coniungit. Quanto enim hoc videre iucundius, quam pugnis contententes iuvenes, et sanguine fluentes, luctantesque alios in pulvere, quos saltatio saepe tutius simul, et formosius repraesentat et iucundius. Contentior ergo ille motus saltatoriae, et conuersiones, et circumductiones, et saltus, et resupinati flexus corporis, aliis videntibus iucunda visu accidunt; ipsis vero efficientibus saluberrima. Exercitationum quippe omnium pulcherrimam

καὶ εὐρυθυμάτατον τῆτο Φαίη· ἂν ἔγωγε εἶναι,
μαλάττον μὲν τὸ σῶμα, καὶ κάμπτον, καὶ κη-
Φίζον, καὶ εὐχερὲς εἶναι πρὸς μεταβολὴν διδά-
σκον, ἰσχύον τε ἔμικρὰν περιποιεῖν τοῖς σώμασι.

Πῶς ἔν ἔμ παναεμονίον τι χρῆμα ἢ ὄρχησις,
θήησα μὲν τὴν ψυχὴν, ἀσκήσα δὲ καὶ τὸ σῶ-
μα, τέρεπασα δὲ τὰς ὀρῶντας, διδάσκησα δὲ
πολλὰ τῶν πάλαι ὑπ' αὐλοῖς, καὶ κυμβάλοις,
καὶ μελῶν εὐρυθυμία, καὶ κηλήσει, διὰ τε ἰφ-
θαλμῶν, καὶ ἀκοῆς; εἴ γε Φωνῆς εὐμοιρίαν ζή-
τῆς, πᾶ ἂν ἀλλοχόθι εὐροῖς, ἢ ποῖον πολυφω-
νότερον ἄκκσμα, ἢ ἐμμελέερον; εἴ τε αὐλὴ καὶ
σύριγγος τὸ λιγυρώτερον, ἅλις καὶ τέτων ἐν
ὄρχῃσει ἀπολαῦσαι σοι πάρεστιν, εἰ δὲ λέγῃς ὡς
ἀμεί-

rimam simul hanc et maxime concinnam esse,
equidem dixerim, quae subigat corpus, et fle-
at, et levius reddat, et ad omnem mutatio-
nem expeditum esse doceat, roburque non par-
vum conciliet.

72. Quidam ergo res vndique conueniens salta-
tio, animam acuens, exercens corpus, oblectans
videntes, multaque antiqua docens, inter tibias,
et cymbala, et canticorum concinnitatem oculos
auresque demulcens. Si igitur vocis oblectatio-
nem quaeris, ubi alias inuenias? aut quem au-
dias vocum plurium modulatioremque concen-
tum? siue tibiae fistulaeque argutiores sonos; sa-
tis etiam his frui in saltatione tibi datur. Omitto
dicere,

ἀμείνων τὸ ἥθος, ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, γυνήσῃ, ὅταν ἑρᾷς μὲν τὸ θεάτρον μισῶν μὲν τι κακῶς γιγνόμενα, ἐπιδακρύον δὲ τοῖς ἀδικήμασι· καὶ ὅλως τὰ ἡθῆ τῶν ὁρώντων παιδαγωγῇ.

Ὁ δ' ἔστι μάλισα ἐπὶ τῶν ὁρχησῶν ἐπανέσω. τῆτο ἤδη ἐρῶ. τὸ γὰρ ἰσχύν τε ἅμα καὶ ὑψηλὴ τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν, ὁμοίως παραδόντες εἶναι μοι δοκεῖ, ὡς εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ Ἡρακλῆες τὸ καρτερόν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ εὐβρόν δεικνύοι.

Ἐθέλω δὲ ἤδη καὶ ὑποδείξαι σοι τῷ λόγῳ, ὅποιον χρὴ εἶναι τὸν ἄριστον ὁρχησῆν ἐν τε ψυχῇ καὶ σώματι. καίτοι τῆς μὲν ψυχῆς προῖπον

τα

dicere, te meliorem etiam quod ad mores futurum, tali in spectaculo si verferis, cum videas theatrum odisse, quae male fiunt, illacrimare autem his qui opprimuntur iniuria, et in univsum mores spectantium regere.

73. Quod autem maxime in saltatoribus laudandum est, illud iam dicam. Quod robori simul et mobilitati membrorum studere hic licet, aequè admirabile mihi videtur, ac si quis eodem momento Herculis robur, et delicatos Veneris motus ostendat.

74. Volo iam illud oratione tibi declarare, qualem esse optimum saltatorem anima pariter et corpore oporteat. Quamquam animae pleraque iam

ἐὰν πλεῖστα· μνημονικόν τε γάρ, καὶ εὐφυῆ, καὶ
 ξυνοικόν, καὶ ὁξὺν ἐπινόησιν, καὶ καιρῷ μάλιστα
 ἐσοχέσθαι. Φημί δεῖν αὐτόν· ἔτι δὲ κριτικόν τε
 ποιημάτων, καὶ ἀσμάτων, καὶ μελῶν τῶν ἀρί-
 στων διαγνωσικόν, καὶ τῶν κακῶς πεποιημένων
 ἐλεγκτικόν.

Τὸ δὲ σῶμα, κατὰ τὸν Πολυκλείτη κανόνα
 ἤδη ἐπιδείξεν μοι δοκῶ· μήτε γάρ ὑψηλὸς ἄγαν
 ἔσω, καὶ πέρα τῆς μετρίας ἐπιμήκης, μήτε τα-
 πενός, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἑμμετρος
 ἀκριβῶς· ἔτε πολὺσαρκος, ἀπίθανον γάρ, ἔτε
 λεπτός· εἰς ὑπερβολὴν· σκελετῶδες γάρ τοῦτο
 καὶ νεκρικόν.

Ἐθά-

iam dixi. Nam et memoria praeferre, et inge-
 niosum esse, et prudentem, et acutum in cogi-
 tando, et opportunitatibus recte uti oportere il-
 lum, aio: ad haec iudicare posse de poematibus,
 et cantica atque modulos optimos dignoscere et
 male facta redarguere.

75. Quantum vero ad corpus, ad Polycleti re-
 gulam illum iam demonstraturus mihi videor.
 Neque enim procerus sit nimium, et ultra mo-
 dum longus, neque humili statura et nano simi-
 lis: sed iustae exactaeque mensurae: neque car-
 nosus, neque enim probari sic potest, neque ad
 excessum usque tenuis, ut skeleton referat aut
 mortuum.

Ἐθέλω γὰρ σοι καὶ δῆμα τιπὸς ἔφαλλατε
 τοιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι βοὰς εἰπεῖν. οἱ γὰρ
 Ἀντιοχεῖς εὐφροεσάτη πόλις, καὶ ὄρχησιν μα-
 λιστα πρεσβεύουσα, ἔτως ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομέ-
 νων, καὶ τῶν γιγνομένων ἕκαστα, ὥς μηδένα μ-
 δὲν αὐτῶν διαλανθάνειν. μικρὸν μὲν γὰρ ὄρχη-
 σῃ εἰσελθόντος καὶ τὸν Ἑκτορα ὄρχημένον, μὴ
 Φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, ὥς Ἀστυάναξ 12.)
 Ἐκτὼρ δὲ ποῦ; ἄλλοτε δέποτε μηκίσου τῶν
 ὑπὲρ τὸ μέτριον ὄρχεῖσθαι τὸν Καπανέειπ-
 χερῶντος, καὶ προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τε-
 χεσιν, Ὑπέρβηθι ἔφασαν τὸ τεῖχος, ἐδόντα

76. Volo tibi etiam populi cuiusdam, non
 mali ad talia notanda, clamores narrare. An-
 tiochenſes enim ingenioſiſſima ciuitas, et maxi-
 me ſaltationem commendans, ita quae dicuntur
 et fiunt ſingula obſeruat, vt neminem illo-
 quidquam effugiat. Paruo enim ingreſſo ſalta-
 tore et ſaltante Heſtorem, vna voce exclamant
 omnes, *Hic Aſtyanax, Hector autem ubi?* Alio
 vero tempore cum ultra modum longiſſime
 quis ſaltare Capaneum inciperet, et inuadere The-
 banorum moenia, *Transcende murum* dicebat.

12. Ὡς Ἀστυάναξ] Legendum ἔτος. Cor-
 ruptio orta ex compendio, quo pronomen il-
 lud ſcribere ſolebant antiqui librarii. Geſner.

δεῖ κλίμακος. καὶ ἐπὶ τῇ παχέος δὲ καὶ πριμε-
λῆς ὀρχησῆ, πηδᾶν μεγάλα πειρωμένῃ, Δεόμε-
θα ἔφασαν Φεῖσαι τῆς θυμέλης 13). τὸ δὲ
ἐναντίον τῷ πάνυ λεπτῷ ἐπεβόησαν, Καλῶς
ἔχε, ὡς νοσῶντι. τέτων δ' τῇ γελοίᾳ ἔνθα
ἐπεμνήσθην, ἀλλ' ὡς ἴδης, ὅτι καὶ δῆμοι ὅλοι
μεγάλην σπαδὴν ἐποίησαντο ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ,
ὡς καὶ ῥυθμίζειν τὰ καλὰ, καὶ τὰ αἰσχρὰ αὐ-
τῆς δύνασθαι.

Εὐκίνητος δὲ τὸ μετὰ τῷτο πάντως ἔσω, καὶ
τὸ σῶμα λελυμένος τε ἅμα, καὶ συμπεπηγὼς, ὡς
λυγί-

scalis nihil opus habes. Ac de crasso pinguique
saltatore, magnos tentante saltus, *Debemus*, aiunt,
parcere thymelae. Contra vehementer attenuato
succlammarunt velut aegrotanti, *Bene habeas!* Ho-
rum non ridiculi causa mentionem feci, sed ut
videas, populos quoque integros magnum in sal-
tatoria arte studium posuisse, ut etiam quae de-
ceant illam, quae dedeceant, quasi ad normam
posset exigere.

77. Mobilis deinde omnino fit *saltator*, et cor-
pore soluto pariter et compacto, ut et inflecti op-

C c 2

portu-

13. Τῆς θυμέλης] Thymelen, orchestrae par-
tem mediam, locum proprium, et in centro
totius theatri positum, eorum, qui specta-
culo esse deberent, satis eleganter ac diluci-
de declaravit *Boindinus* in *Comment. Acad.*
Inscriptt. Tom. I. p. 186. Edit. Holland. *Ges.*

λυγίζεσθαι τε ὅπη καιρὸς, καὶ συνεσάσθαι καὶ
τερῶς, εἰ τέτε δέοι.

Ὅτι δὲ καὶ ἀπήλλακται ὄρχησις καὶ τῆς ἐπὶ
γωνίᾳ χειρουργίας, ἀλλὰ μετέχει καὶ τῶν Ἑρμῆ
καὶ Πολυδεύκης καὶ Ἡρακλέους ἐν ἀθλήσει κα-
λῶν, ἰδοὺς αὖν ἐκάστη τῶν μιμήσεων ἐπισχέει.
Ἡροδότῳ μὲν ἐν ταῖς δι' ὀφθαλμῶν φαινόμεται
πισσότερα εἶναι τῶν ὠτῶν δοκεῖ. ὄρχησται δὲ καὶ
τὰ ὠτῶν καὶ ὀφθαλμῶν πρόσεςιν.

Οὕτω δὲ θέλγει ὄρχησις, ὥς τε αὖ ἐρῶν τε
εἰς τὸ θέατρον παρέλθοι, ἐσωφρονίσθη ἰδὼν
ὅσα ἔρωτος κακὰ τέλη, καὶ λύπη ἐχόμενος, ἐξ-
έρχεται

portune, et firmiter consistere, vbi opus est,
possit.

78. Non abhorreere autem saltationem nec ab
illa usitata in sacris certaminibus manuum gesti-
culatione, sed partem habere eorum, quae in
Mercurii pariter et Pollucis et Herculis certami-
nibus pulchra sunt, videas, si unicuique harum
imitationum attendere animum volueris. Hero-
doto quidem ea, quae per oculos ad sensum per-
veniunt, fideliora esse auribus videntur: at salt-
tioni aurium pariter et oculorum perceptiones
adsunt.

79. Ita vero saltatio mulcet, ut si quis amans
in theatrum veniat, resipiscat visis multis adeo
malis amoris finibus. Et tristitia aliquis affectus
exit

ρχεται τῷ θεάτρει Φαιδρότερος, ὥσπερ τι Φάρμακον ἀνιθεράνου, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν, νηπαρτές τε καὶ ἀχολον πιών· σημεῖον δὲ τῆς πρὸς τὰ γινγνόμενα οἰκειότητος, καὶ τῷ γνωρίζεσθαι ἐκαστον τῶν ὁρῶντων τὰ δεικνύμενα, τὸ δακρύειν πολλὰκις τὰς θεατάς, ὁπόταν τι οἰκτρὸν καὶ ἰλθεινὸν φαίνεται. ἡ μὲν γὰρ Βακχικὴ ὄρχησις ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ ἐν Πόντῳ σπαρδαζομένη, καίτοι Σατυρικὴ ἔσα, ἅτω κεχρίσεται 14) τὰς ἀνθρώπους τὰς εἰσὶ, ὥς κατὰ τὸν νεταγμένον ἑκαστοὶ καιρὸν ἀπάντων ἐπιλαθόμενοι τῶν ἄλλων, κἀθηνται δι' ἡμέρας, Τίτᾱνας καὶ Κορύβαντας, καὶ Σατύρους καὶ βακόλας ὁρῶντες. καὶ ὄρχεον

exit theatro hilarior, quasi epoto obliuionis quodam poculo, aut secundum poëtam, *luctus bilisque medela*. Quam vero familiaria sint naturae nostrae, quae fiunt in saltatione, et quam agnoscat unusquisque, quae demonstrantur, illud signum est, quod lacrumantur saepe spectatores, quum triste aliquid et miserabile apparet. Bacchica quidem saltatio, cui in Ionia praesertim et in Ponto seria datur opera, Satyrica licet sit, ita tamen qui ibi sunt homines subegit, ut stato tempore vniuersi reliquorum omnium obliti, totos dies sedeant, ac Titanas et Corybantes, Satyrosque, et pastores spectent: saltantque ista etiam ge-

Cc 3

nero-

14. *Κεχρίσεται*] Rursus passium praeteritum active intelligendum. *Reiz.*

ὄρχονται γὰρ ταῦτα οἱ εὐγενέστατοι, καὶ πρῶ-
τεύοντες ἐν ἐκάστῃ τῶν πόλεων, ἔχ' ὅπως αἰδέ-
μενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα φρονέοντες ἐπὶ τῷ πρῶ-
ματι μᾶλλον περ, ἢ ἐπ' εὐγενείας καὶ λειτε-
ργίας καὶ ἀξιώμασι προγονικοῖς.

Ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρετὰς ἔφην τὰς ὀρχησικὰς, ἔ-
κκε καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. τὰς μὲν ἔν ἐν σῶ-
ματι ἤδη ἔδειξα· τὰς δὲ τῆς διανοίας, ἔτι
ἐπιτηρεῖν, οἶμαι, δύναο αὖν. πολλοὶ γὰρ αὐ-
τῶν ὑπ' ἀμαθίας (ἀμήχανον γὰρ ἅπαντας εἶναι
σοφῆς) καὶ σολομίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐκ-
δεῖκνυνται· οἱ μὲν ἄλογα κινέμενοι, καὶ μηδὲν
ὥς φασι, κρὸς τὴν χορδήν. ἕτερα μὲν γὰρ ὁ-
πᾶς, ἕτερα δ' ὁ ῥυθμὸς λέγει. οἱ δὲ εὐρυθμα-
μοι,

nerosissimi et principes unuscuiusque ciuitatis,
quos tantum abest. vt pudeat eius rei, vt potius
sibi valde in ea placeant, magis quidem, quam
nobilitate, aut muneribus, aut dignitatibus ma-
iorum.

80. Quandoquidem vero virtutes dixi saltato-
rias, audi nunc etiam vitia. Ac corporis quidem
quae sint, iam ostendi: mentis vero, sic puto
obseruare possis. Multi enim illorum prae insci-
tia, (neque vero fieri potest, vt omnes sint sa-
pientes) etiam graues Soloecismos in saltatione
committunt: alii quidem irrationabiliter mouen-
tes se, et nihil, aiunt, ad chordam: alia enim
pes illorum, alia rhythmus indicat. Alii nume-
rose

μεν, τὰ πρᾶγματα δὲ μετάχρονα ἢ πρόχρονα,
οἷον ἐγὼ ποτε ἰδὼν μέμνημαι. τὰς γὰρ Διὸς
γονὰς ὀρχέμενός τις, καὶ τὴν τῷ Κρόνῳ τεκνο-
Φαίαν, πᾶρωσχεῖτο τὰς Θυέσου συμφορὰς,
τῷ ἐμοίῳ παρηγμένος. καὶ ἄλλος τὴν Σεμέλην
ὑποκρινόμενος βαλλομένην τῷ κεραυνῷ, τὴν
Γλαυκὴν αὐτῇ εἰκάζει, μεταγενεσέραν ἔσαν. ἀλλ'
οὐκ ἀπὸ γὰρ τῶν τοιούτων ὀρχησῶν, ὀρχήσεως
αὐτῆς, οἶμαι, καταγνώσεαι, οὐδὲ τὸ ἔργον
αὐτὸ μισητέον, ἀλλὰ τοὺς μὲν, ὥσπερ εἰσιν
ἀμαθῆς νομίσσον. ἐπανετέαν δὲ τοὺς ἐννόμους
καὶ κατὰ ῥυθμὸν τῆς τέχνης ἱκανῶς ἔκαστα
ὀρῶντας.

"Ολως

rose quidem illi, sed res ipsae aut post tempus
iustum aut ante fiunt. Quale quid ego quondam vi-
dere me inemini. Iouis enim natales saltans ali-
quis, et Saturni in liberis suis vorandis crudeli-
tatem, aberrabat saltatione in Thyestis mala, si-
militudine abductus: et alius Semelen agens dum
feritur fulmine, Glaucen illi assimilavit tempore
posteriorem. Sed non puto tales propter saltato-
res, ipsam damnandam esse saltationem, neque
odio ipsum opus esse prosequendum, sed illos
quidem pro imperitis, quales sunt, habendos,
laudandos vero, qui legitime, et concinno artis
ordine omnia faciunt.

Ὅλως δὲ τὸν ὀρχηστὴν δεῖ πανταχόθεν ἀπε-
κρίβωσθαι, ὥς εἶναι τὰ πᾶν εὐρυθυμον, εὐμαρ-
φον, σύμμετρον, αὐτὸ αὐτῷ ἑαυτὸς, ἀσυκ-
φανήτητον, ἀνεπίληπτον, μηδαμῶς ἐλλειπὲς, ἐ-
κ τῶν ἀρίστων κεκραμένον· τὰς ἐνθυμήσεις ὅσον
τὴν παιδείαν βαθεῖν· τὰς ἐννοίας ἀνθρώπινα
μάλιστα. ὁ γὰρ ἔπαυτος αὐτῷ τότε ἂν γίγνεται
ἐντελής παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος τῶν
ὀρώντων γνωρίζῃ τὰ αὐτῆ· μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐκ
κατόπτρου, πῶ ὀρχηστῇ ἑαυτὸν βλέπῃ, καὶ ἂν
πάσχειν αὐτὸς, καὶ ἂν ποιῆν εἶωθε. τότε γὰρ
ἔδὲ κατέχευται ἑαυτὸς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς
δύνανται, ἀλλ' ἄνθρωποι πρὸς τὸν ἔπαυτον ἐκχέον-
ται.

81. In vniversum autem oportet vndique per-
fectum exactumque esse saltatorem, vt omnia
sint concinna, formosa, mensuris sibi responden-
tibus, omnia sibi similia, calumnia et reprehensionem
superiora, deficient nusquam, temperata
sint ex optimis. Saltatorem ipsum oportet esse
acutum in cogitando, profunda eruditione, ho-
manissimo praesertim animo. Nam tum denique
laus ipsi perfecta a spectantibus contigerit, cum
spectantium vnusquisque sua quaedam agnoscat
vel potius tanquam in speculo, sic in saltatore
se ipsum videbit, quaeque sentire ipse, et quae
solet facere. Tunc enim ne continere quidem la-
udes

ται, τὰς τῆς αὐτῆς ψυχῆς ἑκάστος εἰκόνας ὁρῶν-
 τες, καὶ αὐτὰς γνωρίζοντες. ἀτεχνῶς γὰρ τὸ
 Δελφικὸν ἐκεῖνο τὸ ΓΝΩΘΙ ΣΕΑΥΤΟΝ ἐκ τῆς
 θεᾶς ἐκείνης αὐτοῖς περσιγίνεται. καὶ ἀπέρχον-
 ται ἀπὸ τῆς θεάτρας, ἅτε χρὴ αἰρεῖσθαι, καὶ ἃ
 φεύγειν, μεμαθηκότες, καὶ ἃ πρότερον ἠγνόουν
 διδάσκουσας.

Γίνεται δὲ ὥσπερ ἐν λόγεις, ἔτω καὶ ἐν ἀρχῇ
 σείῃ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοζηλία, ὑπερ-
 βαίνοντων τὸ μέτρον τῆς μιμήσεως, καὶ πέρα τῆ
 ἡσόντος ἐπιτεινόντων, καὶ εἰ μέγα τί δεῖξαι δεοί;
 ὑπερμέγεθες ἐπιδεικνυμένων· καὶ εἰ ἀπαλὲν, καὶ
 ὑπερβολὴν θηλυνομένων· καὶ τὰ ἀνδρώδη, ἀχρε-
 τῆ ἀγρίᾳ καὶ θηριώδεις προαγόντων.

Οἶον

laudes effunduntur, suae quisque animae viden-
 tes agnoscentisque imaginem. Plane enim Del-
 phicum illud **NOSCE TE IPSVM** ex hoc
 illis spectaculo paratur: abeuntque e theatro, quae
 eligenda sint, quae fugienda, moniti, edoctique
 quae ante ignorauerant.

82. Existit autem quemadmodum in oratione, sic
 in saltatione etiam ea quae cacozelia vulgo dicitur,
 eorum qui egrediuntur modum imitationis, et
 ultra quam par est contendunt, et si quid ma-
 gnum ostendendum sit, immensum ostendunt;
 et si inolle, ad excessum usque effeminatum; ea-
 que, quae virilia sunt, ad agrestem usque ferita-
 tem producant.

- Οἷον ἐγὼ ποτε μέμνημαι ἰδὼν ποιῶντα ὄρχη-
σιν, εὐδοκιμῶντα πρότερον, συνετὸν μὲν τὰλλα,
καὶ θαυμάζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον, ἐκ οἷδα δὲ
ἤ τινα τύχη εἰς ἀσχήμονα ὑπόκρισιν δι' ὑπερβό-
λῃν μιμήσεως ἐξοκείλαντα. ὄρχεμένους γὰρ τὸν
Αἴαντα, μετὰ τὴν ἥτταν εὐθὺς μακρόμενον, ἐκ
τοσῶτον ὑπερεξέπεσεν, ὥς ἐχ' ὑποκρίνασθαι
μαϊνίαν, ἀλλὰ μαίνεσθαι αὐτὸς εἰνότως ἂν τινι
ἔδοξεν. ἐνὸς γὰρ τῶν τῷ σιδηρεῶ ὑποδήματι κτυ-
πάντων, τὴν ἐσθῆτα κατέρρηξεν. ἐνὸς δὲ τῶν
ὑπαυλάντων τὸν αὐλὸν ἀρπάσας, τῷ Ὀδυσσεῶς
πλησίον ἐσῶτος καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ μέγα φρονῶντας
διείλε. τὴν κεφαλὴν κατενεγκὼν· καὶ εἶπε μὴ ὁ
πίλος ἀντέσχε, καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπέδε-
ξατο,

83. Quale quid ego quondam memini facien-
tem videre saltatorem, qui ante haec florebat lau-
dibus, prudentem illum quidem de caetero, et
admiratione vere dignum, sed qui nescio quo
fato in indecentem actionem per excessum imita-
tionis incidisset. Saltans enim Aiacem furem,
cum primum victus esset, adeo modum omnem
egressus est, non ut ageret iam furem, sed fu-
rere ipse facile alicui videretur. Unius enim eo-
rum qui ferrea solea humum feriebant, vestimen-
ta laceravit, modos autem tibia accinentium uni
ereptam tibiā, Vlyssis prope adstantis et victo-
ria sibi placentis capiti ita impegit, ut divideret,
et nisi obstitisset pileus, maioremque plagae par-
tem

ξατο, ἀπολῶλει ἂν ὁ κακοδαίμων Ὀδυσσεύς,
 ὁρχησῇ παραπαίωντι 15) περιπεσών· ἀλλὰ τότε
 δράττον ἅπαν συνεκμήνει τῷ Αἴαντι, καὶ ἐπὶ-
 δων καὶ ἐβόων, καὶ τὰς ἐσθῆτας ἀπερρίπταν·
 οἱ μὲν συρφετώδεις, καὶ αὐτὸ τῷτο ἰδιῶται, τῷ
 μὲν εὐσχήμονος ἐν ἐσοχασμένοι, καὶ τὸ χεῖρον ἢ
 τὸ κρεῖττον ὁρῶντες, ἄκραν δὲ μίμησιν τῷ πά-
 θος τὰ τοιαῦτα δίομενοι εἶναι· οἱ ἀσεϊότεροι δὲ
 συνίεν

tem excepisset, perierat nobis infelix Vlysses, qui
 in insanientem saltatorem incidisset. Verum to-
 tum adeo theatrum cum Aiace furebat; exsulta-
 bant, clamabant, abiciebant vestes. Nempe
 de plebe homines, et plane idiotae, decorum
 ipsum non assecuti peius aut melius quid esset,
 non videbant, sed talia perfectissimam perturba-
 tionis esse imitationem putabant: urbaniores au-
 tem,

15. Παραπαίωντι.] Accidit hic quoque, ut di-
 ctionis suauitatem assequi Latina lingua non
 possit. Παραπαίειν proprie et ad verbum est
 pulsando aberrare, ferire, quod non desti-
 naueras: ponitur deinde, ut insanire, deli-
 rare certe, et a recta ratione aberrare signifi-
 cet. Hinc Pantomimus dum nimium εὐ-
 Φαντασίωτος est, et furoris non imaginem
 tantum, sed ipsum quasi corpus animo con-
 cipit, ferit quod non debebat, παραπαίει,
 propria simul et translata significatione.
Gesner.

συνίσυντες μὲν, καὶ αἰδόμενοι ἐπὶ τοῖς γυγνομέτοις,
ἐκ ἐλέγχοντες δὲ σιωπῇ τὸ πρῶγμα, τοῖς δὲ
ἐπαίνοις καὶ αὐτοὶ τὴν ἀνοιαν τῆς ὀρχήσεως ἐπι-
κλύπτοντες, καὶ ἀκροβυῶς ὀρώντες ὅτι ἐκ Αἴαν-
τος, ἀλλ' ὀρχησῶ μακίαις τὰ γυγνόμενα ἦν. ἡ
γὰρ ἀρεσθούσης τέτοια ὁ γυναιῶς, ἀλλὰ καὶ μα-
κρῶς τὰτε γελοϊότερον ἐπραξε. καταβὰς γὰρ εἰς
τὸ μέσον, ἐν τῇ βουλῇ, δύο ὑπακτικῶν μέσος ἐκα-
θέζετο, πάνυ δεδιότων μὴ καὶ αὐτῶν τινα ὥς
περ κρινὸν μακρογῶσιν λαβόν· καὶ τὸ πρῶγμα οἱ
μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ ἐγέλων, οἱ δὲ ὑπώπτευσιν,
μὴ ἄρα ἐκ τῆς ἀγαν μιμήσεως εἰς τὴν τᾶ πάθος
ἀλήθειαν ὑπηνέχθη.

Καὶ

tem, licet intelligerent, et puderet eos illorum
quae fierent, silentio tamen non arguebant fa-
ctum, sed laudibus ipsi quoque tegebant saltato-
ris amentiam, cum distincte viderent, non Ais-
cis furores, sed saltatoris esse, quae fiebant. Nec
enim satis habebat vir fortis ista fecisse, sed *ali-*
quid multo magis ridiculum hisce designabat.
Descendens enim in medium, in Senatu, me-
dius inter Consulares duos assidebat, valde me-
tuentes, ne de ipsis etiam aliquem ut arietem ar-
reptum flagellaret. Eamque rem alii quidem ad-
mirari, videre alii, alii suspicari, num quid ni-
mio imitandi studio, in verum furorem delatus
esset.

Καὶ αὐτὸν μέντοι, Φασίν, ἀνανήψαντα ἔτω μετανεῶσθαι ἐφ' οἷς ἐποίησεν, ὥς καὶ νοσῆσαι ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ἐπὶ μανίᾳ κατεγνωσμένον· καὶ ἐδήλωσέ γε τῷτο σαφῶς αὐτός. αἰτῶντων γὰρ αὐθις τῶν συσσειωτῶν αὐτὸν τὸν Αἴαντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παρασησάμενος τὴν ὑποκριτὴν, ἔφη πρὸς τὸ θέατρον· Ἰκανὲν ἐσὶν ὑπάρχει μανῆναι· μέλιστα δὲ αὐτὸν ἠνίασεν ὁ ἀνταγωνιστὴς, καὶ ἀντίτεχνος· τῷ γὰρ ὁμοίᾳ Αἴαντος ἐντὶ ἡγεφέντος· ἔτω κοσμίως καὶ σωφρονῶς τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἐπαυτεθῆναι, μόνος ἐντὸς τῶν τῆς ὀρχήσεως ὅρων, καὶ μὴ παρρηήσας εἰς τὴν ὑποκρισιν.

Τὰυτὰ.

84. Ipsum quidem aiunt, cum resipuisset, adeo poenituisset factorum suorum, ut etiam in morbum ex aegritudine incideret, seque veri ipse furoris damnaret. Et satis aperte hoc declaravit ipse. Cum enim rursus Aiacem ut sibi saltaret, factionis illius homines peterent, et actorem *alium* commendans dixit ad theatrum; *Satis est semel insanisse*. Maxima vero illum molestia adfecit aduersarius in certamine et artis aemulus. Cum enim similis illi scriptus esset Ajax; adeo decenter, modeste adeo simulauit furorem, ut laudaretur, quod mansisset intra terminos saltationis, nec ebrioso quasi furore actionem violasset.

85. Haec

Ταῦτά σοι ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ παμπόλων
παρσείδξα ἐρχήσεως ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα,
μὴ πάνυ ἄχθοιό μοι ἐρωτικῶς θεωμένῳ αὐτῷ
εἰ δὲ βεβηθείης κοινωνῆσαί μοι τῆς θύας, οἶδα
ἐγὼ πάνυ ἀλωσόμενόν σε, καὶ ὀρεχθεῖν
νῆσοντά γε προσέτι. ὥς ἀδὲν δεήσομαι τὸ τῆς
Κίρκης ἐκείνο πρὸς σὲ εἰπεῖν· τὸ;

Θαῦμά μ' ἔχει, ὥς ἔτι πιὼν τὰδε φέρεται
μακ' ἐθέλχθης.

Θελχθήσῃ γάρ, καὶ μὰ Δί' ἐπ' ὄντα κεφαλῇ,
σοὺς καρδίαν ἔξεις· ἀλλ' ὁ μὲν νόος σοι ἐμπέειν
τερος ἔσοι, σὺ δὲ ὑφ' ἡδονῆς ἀδὲ ὀλίγον τῷ
κεῶνος ἄλλω μεταδώσεις· πείν. ὅπερ γὰρ ὁ
μηρὸς περὶ τῆς Ἑρμῆς ῥάβδου τῆς χρυσεῆς λέγει

ἔτι

85. Haec tibi, amice, pauca de plurimis pro-
posui saltationis opera atque studia, ne omnino
aegre feras me cupide illa spectare. Si verò in
partem venire spectaculi mecum volueris, bene
noui captum te iri, et insuper ad furorem yguam
amaturum saltationem. Itaque non opus habeo
Circes illud apud te dicere:

Mirror, nec puto demulctum te te esse venisse.

Demulceberis enim, et medius fidius non asini ca-
put, aut suis cor habebis; sed stabilior tibi mens
erit, tuque prae voluptate non parum de poculo
illo alii quoque bibendum imperties. Quid
enim de aurea Mercurii virga Homerus:

— Vi.

ὅτι καὶ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει δι' αὐτῆς, ὧν
ἐθέλει, τὰς δ' αὖτε καὶ ὑπνῶοντας ἐγείρει, τᾶ-
το ἀτεχνῶς ὄρχησις ποιεῖ, καὶ τὰ ὄμματα θέλ-
γισα καὶ ἐγρηγορέσαι ποιῶσα, καὶ ἐπεγείρισα
τὴν διάνοιαν πρὸς ἑκάστα τῶν δρωμένων. ΚΡΑΤ.
Καὶ μὴν ἤδη ἐγὼ, ὦ Λυκίῃ, πείθομαι τέ σοι,
καὶ ἀναπεπταμένα ἔχω καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰ ὄμ-
ματα. καὶ μέμνησόν γε, ὦ Φιλότης, ἐπειδὴν
εἰς τὸ θέατρον ἦς, καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θῆαν
καταλαμβάνειν, ὥς μὴ μόνος ἐκείθεν σοφώτε-
ρος ἡμῖν ἐπανίοις.

— *Virorum hac dulci lumina somno*

Mulcet quum lubuit, somnos dispellit eadem:
Hoc planissime facit saltatio, tum demulcens ocu-
los tum vigilare illos faciens, et mentem ad sin-
gula quae fiunt excitans. CRAT. Quin nunc
iam, Lycine, in sententiam tuam traductus sum,
apertosque et hiantes habeo cum auribus oculos.
Ac memineris, amice, cum in theatrum ieris,
etiam mihi iuxta te occupare spectaculum, ne
solus inde nobis sapientior reuertaris.

Λεξιφάνης.

ΛΤΚ. **Λ**εξιφάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίῳ. ΛΕΞ.
 Νῆ Δί', ὦ Λυκίνε, γράμμα ἐστὶ τη-
 τινὸν τι τῶν ἐμῶν κομιδῇ νεοχμὸν. ΛΤΚ. Ἡ-
 δὴ γάρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις; Λ Ε Ξ.
 Οὐ δῆτα, ἐδὲ αὐχμὸν εἶπον, ἀλλ' ὦρα σοι τὸ
 ἀρτιγραφεὶς ἄτω καλεῖν, σὺ δὲ κυψελόβυσα ἔογ-
 κας ἔχειν ὦτα. Λ Τ Κ. Σύγγνωθι, ὦ ἐταῖρε.
 πολὺ γὰρ τῷ αὐχμῷ τὸ νεοχμὸν μετέχει. ἀλλ'
 εἰπέ μοι, τίς ὁ νῆς τῷ συγγράμματι; Λ Ε Ξ.
 Ἀντισυμποσιάζω τὸν Ἀρίσωνός ἐν αὐτῷ. ΛΤΚ.
 Πολλοὶ μὲν οἱ Ἀρίσωνες· σὺ δὲ ὅσον ἀπὸ τῷ
 συμπο-

Lexiphanes.

LYC. **L**exiphanes ille pulcher cum libro *quid*
sibi vult? LEX. Per Iouem, Lycine,
 scriptum est hornum quoddam de meis, musteum.
 LYC. Nempe de musto aliquid nobis scribis?
 LEX. Minime equidem; neque mustum nomi-
 nauī: sed memineris musteum vocare quod mo-
 do scriptum est. At tu sordibus (Gr. Cypseli)
 obturatas habere aures mihi videris. LYC. Igno-
 sce mihi, sodalis, multum enim de musto ha-
 bet musteum. Sed dic mihi quod scripti consi-
 lium est? LEX. Conuiuio instruendo aemulor
filium Aristonis. LYC. Multi sunt Aristones:
 tu vero, quantum e conuiuii *mentionē* suspicor,
 dicere

τοσίδε, τὸν Πλάτωνα μοι δοκεῖς λέγειν. ΛΕΞ.
 ὥς ἀνέγνως· τὸ δὲ λεγόμενον, ὡς ἄλλω
 ἢ ἀνόητον ἂν ᾔην. ΛΥΚ. Οὐκ ἔν ὀλίγα μοι
 ἀνάγνωθι τῆ βιβλίου, ὅπως μὴ παντὰ πα-
 πολεῖ ποίμην τῆς ἐσιάσεως. νέκταρος γάρ τι
 ποικας οἶνοχοήσεν ἡμῖν ἀπ' αὐτῆς. ΛΕΞ.
 μὲν εἰρώνα πεδοῖ κατὰβαλε. σὺ δὲ εὐπορα-
 ῖσας τὰ ὦτα, ἥδη ἄκχε· ἀπέσω δὲ ἡ ἐπι-
 ρα ἡ Κυψελίς. ΛΥΚ. Λέγε θαρρύνων· ὡς
 ἔτε Κύψελός τις, ἔτε Περιανδρος ἐν τοῖς
 κάθηται. ΛΕΞ. Σκόπει δὴ μεταξὺ ὅπως
 περαίνομαι, ὦ Λυκίε, τὸν λόγον, εἰ εὐαρ-
 γες ἐστὶ, καὶ πολλὴν τὴν εὐλογίαν ἐπιδεικνύ-
 ντος, καὶ εὐλεξίς, ἔτι δὲ εὐώνυμος. ΛΥΚ.
 "Εοι-

cere mihi Platonem videris. LEX. Recte agnos-
 citi: sed quam istud dictum ignorabile fuit cui-
 s alii! LYC. Ergo mihi pauca lege de libro,
 omnino conuiuio illo excludar. Videris enim
 etar nobis de illo ministraturus. LEX. Illum
 idem cum irrisione simulatorem *animum et kn-*
iam solo allide: tu vero commeabiles fac aures,
 iam audi: absit vero obturatrix illa Cypselis.
 LYC. Quin tu audacter dicito: neque enim Cy-
 selus, neque (*filius illius*) Periander in auribus
 mihi refidet. LEX. Considera autem interea quo-
 modo peragam, Lycine, sermonem, num bene-
 rincipiatus sit, multamque *beneloquentiam* o-
 tendens, et bonis verbis *constans*, bonisque in-
 Luc. Op. T. IV. D d super

Ἔοικε τοιᾶντος εἶναι, σός γε ὢν, ἀλλ' ἔγωγε ποτέ.

ΛΕΞ. Εἴτα δειπνήσομεν, ἥ δ' ὅς ὁ Καλλικλῆς
εἴτα τὸ δειλινὸν περιδινησόμεθα ἐν Λυκείῳ· τὴν
δὲ ἤδη καιρὸς ἐστὶ χρίεσθαι τὸ ἡλιοκαῆς, καὶ πε-
τὴν εἴλην θέρεσθαι, καὶ λασαμένους, ἄρτοσιτῆς
καὶ ἤδη γε ἀπιτητέα. σὺ δὲ ὦ παῖ, σκληρὰ
μοι, καὶ βύρσαν, καὶ Φωσώνια, καὶ ξύμπτῃ
ναυσολεῖν ἐς τὸ βαλανεῖον, καὶ τὰ πύλατρα κ-
μίζειν. ἔχεις δὲ χαμάζε παρατὴν ἐγγυῶν-
την δὴ ἐβόλω. σὺ δὲ τί καὶ πράξεις, ὦ Λε-
ξίφανες, ἥξεις, ἢ ἐλινύσεις ἐπὶ αὐτόθι, καὶ ἡ-
ἦν δ' ἐγὼ, τρίπαλαι λατιῶ. ἔνι εὐπόρως τε γὰρ
ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν τράμιν μαλακίζουμαι, ἐν
ἀσπ-

super nominibus. LYC. Videtur talis esse, cum sit. Sed incipe tandem.

2. LEX. Tum coenabimus, inquit Callicles:
tum ad vesperam giros faciemus in Lyceo. No-
autem tempus est vngi in sole, et ad vaporem illi
calefieri, et cum lauerimus, panem gustare. E-
iam eundum. Tu vero puer, strigilem mihi, et pe-
lem, et linthea, et saponem, classe aduebito in la-
neum, et balneatoris mercedem ferro: habes an-
tibi prope armarium obolos duo. Tu vero qui
ages, Lexiphanes, venies ne, an hic adhuc mor-
bis. Quin ego etiam, inquam, rex olim est qui
lauaturio: nec enim satis bene habeo, et circa pro-
natum infirmus sum, clisellaria multa vectus. Age-

ἄσραβης ὀχηθεῖς. ὁ γὰρ ἄσραβηλάτης ἐπέ-
 σπερχε, καίτοι ἀσκωλιάζων αὐτός· ἀλλὰ καὶ
 ἐν αὐτῷ ἐκ ἀκμῆς ἦν τῷ ἀγρῷ· κατέλαβον γὰρ
 τὰς ἐργάτας λιγυρίζοντας τὴν θερμὴν ὥδην· τὰς
 δὲ τὰ φοντῷ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. συν-
 τυμβωρυχήσας οὖν αὐταῖς, καὶ τοῖς ἀναχῆσι
 τὰ ἀνδρᾶ, καὶ αὐτὸς ἀλίγα συγχαιρεσπονήσας,
 ἐκείνης μὲν διαφῆκα, τῇ τε κρύας ἐνεκα, καὶ
 ὅτι καύματα ἦν. οἶσθα δὲ ὡς ἐν κρύει σφο-
 δρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν
 τὰ ἀρώματα, σκόροδά τε εὖρον ἐν αὐτοῖς πε-
 φυκότα, καὶ γηπαττάλης τινὰς ἀνορύξας, καὶ
 τῶν σκανδίων, καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος,
 ἔτι δὲ κᾶχυς πριάμενος (ἔπω δὲ οἱ λειμῶνες
 ἀνθο-

*so enim nimis urgebat, quamquam ipse claudicatio-
 nem per vitres ludens. Sed neque in ipso rure fa-
 zigationis expers fui: deprehendebam enim operas as-
 stiuiam cantionem minurientes, partim vero sepul-
 crum parantes meo patri. Cum ergo effodissem
 cum illis sepulcrum, et his, qui ad ripas terram ag-
 gerant et ipse manibus laborem adiunxissem, illos qui-
 dem dereliqui, cum frigoris causa, tum quod essent
 ustiones: nosti autem in frigore vehementi ustiones
 existere. Ego autem obiens veruacta, alliaque in-
 veni ibi nata, et effossis quibusdam terrae clavis, et
 scandicibus, et braccanis pro olere lectis, eruiisque
 insuper cachrybus, (nondum autem odorifera erant
 Dd 2 praza,*

ἀνθοσμίαι ἦσαν, ὡς αὐτοποδῆτι βαδίζεν) ἀν-
 τεθεῖς ἐπὶ τὴν ἀσράβην, ἐδάσην 1) τὸν ἑρ-
 καὶ νῦν βαδίζω τε ὀδυνηρῶς, καὶ ἰδίῳ θάμῃ
 καὶ μαλακίῳ τὸ σῶμα, καὶ δέομαι διανεύσαι ἢ
 τῷ ὕδατι ἐπιπλεῖσον, χαίρω δὲ μετὰ κάματο
 ἀπολαύμενος.

Ἀποθρέξομαι ἔν καὶ αὐτὸς τὸν παῖδα 2), ὅτι
 εἰκὸς ἢ παρὰ τῇ λευθοπώλιδι, ἢ παρὰ τῷ γυ-
 μνα-

*prata, ut meis ipse pedibus ambulare mallet) in
 mulam iterum impositus excoriatus sum in periculo,
 et nunc incedo cum dolore et sudo frequenter, et
 languo corpore, atque opus habeo pernatere in aqua
 plurimum. Gaudeo autem fessus ablui.*

3. *Decurrain igitur ipse quoque ad puerum, quod
 credibile est aut apud piscorum venditricem, aut sal-
 samen-*

1. Ἐδάσην] Quod est in omnibus, quos vi-
 di, editis, nihili esse puto. Legi et inter-
 pretatus sum ἐδάσην. Nota vocis δέρω signi-
 ficatio. Vidit idem, credo, *Micyllus*, qui
 vertit *attriui summum podicem*, melius ad in-
 tellectum: sed volebam propius adsequi ver-
 bilegulum *Lexiphanem*. *Gesner*.

2. Αὐτὸς τὸν παῖδα] Puto hic excidisse prae-
 positionem, legendumque ὡς τὸν παῖδα.
Κακοζηλία non videtur in omissa praeposi-
 tione, sed in composito ἀποθρέξομαι. *Λευ-*
θοπώλιδα quae statim sequitur interpre-
 tari etiam licebat *onorum venditricem*, si cre-
 dimus

καὶ οὐκ ἔστιν ἡμεῖς περὶ αὐτῶν. καὶ τοὶ προηγόρευτα
 ἐπὶ τῷ ἐπὶ τὰ Σέληνη ἀπαντῶν. ἀλλ' εἰς καιρὸν
 ἐπεὶ αὐτὸς ἐμπόλησας γε ὡς ὄρω πυριάτην τέ
 τενα, καὶ ἐγκρυφίας, καὶ γήτεια, καὶ Φύκας,
 καὶ οἶβον τετονί, καὶ λωγάνιον, καὶ τῷ βοῶς
 τὸ πολύπτυχον ἔγκατον, καὶ Φώκτας. Εὐ-
 γε, ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄβατον ἐποίησας. 3)
 τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ, Ἐγὼ δὲ, ἡ δ' ὁς, σίλλος,
 ὦ δέ-

*Samentarium me expectare. Quamquam praedictum
 ipse fuerat, ut occurreret ad panes. Sed opportune
 hic ipse adest, mercatus, ut video, clibanarium pa-
 nem, et alios subinericios, et cepas, et fucas, et
 illum oebum, et illud multorum foliorum bouis in-
 zestinum, et phoctas. Euge Atticio, compendi mibi
 fecisti maiorem viae partem. Ego vero, inquit ille,
 Dd 3 strabus,*

dimus scholiis ad h. l. et ad *Aristoph. Plut.*
 v. 427. *Gesner.*

3. "Αβατον ἐποίησας] "Αβατος ex eo genere
 est, ex quo ἄχρηστος et ἀφόρητος, cum hoc
 non intolerabilem, sed nondum gestatum, il-
 lud non inutilem, sed nondum usurpatum si-
 gnificat. ita nempe ἄβατος ὁδὸς non inac-
 cessa, sed quam non opus fuit facere. Cae-
 terum videtur Atticionem studio vocasse hunc
 seruum Lucianus, ut absurdam Atticismi af-
 fectationem notaret, ac deinde Onomacritum,
 ac postea Onomarchum quasi tu iudicem, prin-
 cipemue nominum dicas. *Gesner.*

ὦ δέσποτα, γεγέννημαι, σὲ περιορῶν· σὺ δὲ πῶς
 χθρὸς ἐδείπνεις; μῶν παρὰ Ὀνομακρίτῳ; ἢ μὴ
 Δί', ἣν δ' ἐγὼ, ἀλλ' ἀγρόνδε ὠχόμεν, ψύτ-
 ταν κατατείνας 4), οἷσθα δὲ ὡς Φίλαγρος εἶπε·
 ὑμεῖς δὲ ἴσως ᾤεσθέ με λαταγοῖν κοττάβου·
 ἀλλ' εἰσιὼν, ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἡδύναται, καὶ
 τὴν κάρδοπον σμῆν, ὡς θριδακίνας μάττοισι τῆμι.
 Ἐγὼ δὲ ξηραλοὶ φήσω ἀπελθών. καὶ ἡμεῖς
 ἦδ' ὅς ὁ Φιλίνος, ἐγὼ τε καὶ Ὀνόμαρχος, καὶ
 Ἑλλάνικος ἐπὶ σὶ ἐψόμεθα. καὶ γὰρ ὁ γνῶμων

σμε-

strabus, here, factus sum, te dum circumspicio.
Tu vero ubi coeuabas heri? num apud Onomacri-
tum? Non per Iovem, inquam, verum rus abie-
ram, cito percurrens: nosti autem quam sim amari-
ruris. Vos autem forte putabatis me sonare coti-
bos. Sed intro abi, haecque et alia condio, et ex-
purga matram, ut lactucinas nobis subigaris.

4. Ego vero ad siccam vñctionem discedam. Nos
 vero, inquit Philinus, ego nempe, et Onomarchus
 et Hellanicus sequemur. Etenim gnomon medius

iam

4. Ψύτταν κατατείνας] Suspiciabar legendum
 ψύττα κατατείνων, atque ψύττα esse ὀν-
 ματοπεποιημένον, celeritatem motus indi-
 cans: suadere id mihi videbatur praeter scholia
 ad h. l. ipse Hesychius, qui ψύττα, inquit,
 ἐπὶ τῇ ταχέως ἀποδραμεῖν λέγεται. Est
 autem hoc κακόζηλον maxime in scripto se-
 rio talia immiscere. Gesner.

ἰαζει μέσθην τὴν πόλιν. καὶ δέος μὴ ἐν λου-
ίῳ ἀπολασώμεθα, κατόπιν τῶν Καριμάντων,
τὰ τοῦ εὐρυθαλκοῦ βύζην ὡς ἰζόμενοι. καὶ ὁ
Ῥαάνικος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ δυσωπῶ, καὶ γὰρ
καὶ κόρα μοι ἐπιτεθόλωσθον, καὶ σκαρδαμυκτῶ
αὐτὰ, καὶ ἀρτίδακρὺς εἶμι, καὶ τὰ ὄμματά μοι
καρμυκῶ, καὶ δέομαι Ἀσκληπιάδῃ τινὸς ὀφ-
θαλμοσόφου, ὃς ταραχὰς, καὶ ἐγχέας μοι φάρ-
μακον, ἀπερυθρίασαι ποιήσει τὰς ὀφθαλμοὺς,
ὥστε μηκέτι ληθαλέας εἶναι, μηδὲ διερὸν βλέπειν.

Τοιαῦτα αὐτὰ διεξιόντες ἅπαντες οἱ παρόν-
τες, ἀπήειμεν· καὶ περὶ ἧκεν εἰς τὸ γυ-
μνάσιον ἀπὸ σθημένων ἤδη, ὃ μὲν τις ἀκροχαι-
ριασμῶ, ὃ δὲ τραχηλισμῶ, καὶ ὀρθοπάλῃ ἐχρή-
τα,

iam aream inumbrat, et metus est ne in turbido
aliorum sordibus balneo abluamur, post Cariman-
tes, cum fece plebis conferzim trudenti. Et Hella-
nicus, Ego vero, inquit, etiam aegre video; et
enim utraque mihi pupilla turbida est, ac frequen-
ter conuiueo, et facilis lacrumarum sum, et medi-
camenta desiderant oculi, atque Asclepiade quodam
oculorum sapiente indigeo, qui confuso et infuso
medicamento faciat ut erubescere desinant, ut non
amplius lipposi sint, neque humidum videant.

5. Talia quaedam disputantes praesentes omnes,
abimus. Et cum venissemus in Gymnasium exue-
stiri iam, unus quidem exercitatione extremarum
manuum; alius supinandi, et luctae erectae uteba-
tur.

το, ὁ δὲ λίπα χρισάμενος, ἐλυγίζετο, ὁ δὲ αὖτ'
 ἔβαλε τῷ κωρύκῳ, ὁ δὲ μολυβδαίνας χερσὶ
 δίς ἀράχδην ἔχων, ἐχειροβόλει. εἴτα σὺν
 βέντες, καὶ ἀλλήλους κατανωτίζοντες, καὶ
 παίζαντες τῷ γυμνασίῳ, ἐγὼ μὲν καὶ Φίλιππος
 ἐν τῇ θερμῇ πυέλῳ καταιονηθέντες. ἔξήμενοι
 οἱ λοιποὶ δὲ τὸ ψυχροβαφές καίρα δελφίνισσας
 τας, παρένεον ὑποβρύχιοι θαυμασίως. ἀναβάν-
 τες δὲ αὖθις ἄλλος ἄλλα ἐδρωῖμεν. ἐγὼ
 ὑποδησάμενος, ἐξυόμην τὴν κεφαλὴν τῇ οὐ-
 τωτῇ ξύσσει. καὶ γὰρ ἐκ κηπίον, ἀλλὰ σκαφίον
 ἐκείν

tur. Alius vero pingui unctus inflectebat se: alius
 obiciebat se coryco: alius autem plumbeas manus
 implentes cum fragore manibus iactabat. Deinde
 contriti (frictione vti) cum tergis nos invicem per-
 rassemus, atque illissemus (lulissemus in) Gy-
 mnasio, ego quidem et Philippus in labro calido per-
 fusi exiimus. At reliqui caput frigidae Delphinu-
 rum instar immergentes, admirabiliter sub aqua ab-
 natabant. Reversi autem rursus alio, alia alii fa-
 ciebamus. Ego quidem subligatus, radebam caput
 radula ex dente faba (pectebam) quippe non in
 simiam,

5. Κηπίον — σκαφίον] Duplex genus tonsu-
 rae hic indicari clarum est. Etiam hoc ap-
 paret, qui κηπίον tondetur illi non opus
 esse pectine, opus esse, qui σκαφίον. Iam
 κῆπον et κῆσον esse simiae genus, notum est.

Ita-

ἐκτελέμην, ὡς ἂν ἔπρεσ πολλὰ τὸν κόπον, καὶ
τὴν κορυφαίαν ἀποκεκομηκώς. ἄλλος ἐθερμα-
τράγει, ὁ δὲ ἡμεῖς τὸν νῆσιν, ὁ δὲ ἀραιὰς ποιῶν
τὰς ῥαφανίδας, ἐμυσίλατο τῷ ἰχθυῶντι ζῶντι,
ἄλλος ἡσθιε Φαυλίας, ὁ δὲ ἐξέσφει τῶν κριθῶν.

Καὶ περὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐπ' ἀγκῶνος ἐδειπνᾶμεν,
ἔκειντο δὲ καὶ ὀκλαδία, καὶ ἀσκάντα. τὸ μὲν
δὲ δεῖπνον ἦν ἀπὸ συμφορῶν. 6) παρσεκυάσο
δὲ

*finiam, sed in scaphium tonsus eram, qui non ita
pridem, barbam et verticem decouauerim (toton-
derim,) alius lupinos edebat: alius vomebat iei-
unum: alius excauatis raphani frustis hauriebat ius
pisculentum: edebat alius phaulias: (olivas) sorbe-
bat alius de bordeis.*

6. *Ac deinceps cum tempus esset, cubito nixi coe-
nabamus: positae autem erant sellae et grabatuli.
Ac coena quidem ipsa erat de collationibus. Pa-
Dd 5 rata*

Itaque notatur forte tonsura ἐν χερσὶ, brevis
admodum, qua qui vtuntur, non habent
quod peccant: Scaphion forte liberat frontem,
aures, ceruicem, crinibus, qui tegere illas
partes possint, cranio autem, quod σκάφη
appellatur, pilorum tantum, quod peccati pos-
sit, relinquit. *Gesner.*

6. Ἀπὸ συμφορῶν] Συμφορὰν, quae calami-
tatem significat, posuit pro συμβολῇ colla-
tione, ex etymo scilicet. *Gesner.*

δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα, δίχρησά ὕεα, καὶ σχοῖλα
καὶ ἡτριᾶα, καὶ τοιαύδος ὕος τὸ ἐμβρυοδόχον ἐντε-
ρον, καὶ λοβὸς ἐκ ταγῆνης, καὶ μυττωτὶς, καὶ ἀβυρ-
τάκη, καὶ τοιαῦτά τινες καρυκεῖαι, καὶ θρυ-
ματίδες, γ) καὶ θρέα, καὶ μελιττῆται. τῶν ἑ-
ὕποβρυχίων τὰ σελάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ἐστὶν
κινα τὸ ὄσπερ, καὶ τεμάχη ποντικὰ τῶν ἐκ σα-
γάνης, καὶ κωπαῖδες, καὶ ὄρνις σύντροφος, καὶ
αἰλεκτρυνὴν ἤδη ἀπώδός, καὶ ἰχθυὺς ἦν παρὰ
τος. καὶ οἷν δὲ ὅλον ἰπποκαῆν εἶχομεν, καὶ βί-
λειπογνώμονος κωλήν. ἄρτοι μὲντοι ἦσαν σ-
Φᾶιοι, καὶ Φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νεμήνιοι, ὑπερμε-
ρε

*vata autem erant multa et varia, et bifida (pedum
extrema) suilla, laterum pulpae, sumina, et pro-
cae foedae intestinum embryonem recipiens (vulva)
et lobus ex sartagine, et alliatum, et abyrtace, et
milesque quaedam conditurae, et thrymmatides, et
inuoluta foliis, et mellita. Et e marinis carila-
ginosa multa, et quae corium habent testaceum, et
frusta Pontica de spongia, et Copaiicae (anguillae)
et gallina domestica, et gallus qui iam canere desit
et piscis conuictor. Quem autem etiam habuimus
totam in furno assatam, atque edemuli bonis pe-
dem anteriorem. Verum panes erant siliginis
mali, et alii de nouilunio, qui sero ad festum te-
nerant.*

7. Θρυμματίδες] Placentae genus. aliis intum. Guierus.

φοι τῆς ἐσθρῆς· καὶ λάρχασα τὰ τε ὑπόγεια, καὶ
τὰ ὑπερφυῖ· αἶνος δὲ ἦν ἔγερων, ἀλλὰ τῶν
ἀπὸ βύρσης, ἥδη μὲν ἀγλευκῆς, ἀπεπτος δὲ ἔτι.

Ποτῆρια δὲ ἔκειτο παντοῖα ἐπὶ τῆς δελφινί-
δος τραπέζης, ὁ κρυψιμέτωπος, καὶ τρυήλης
Μεντορεγγῆς, εὐλαβῇ ἔχων τὴν κέρκον, καὶ
βομβυλῆος, καὶ δειροκύπελον, καὶ γηγενῇ πολ-
λὰ, οἷα Θηρικλῆς ὄπτα, εὐρυχαδῇ τε, καὶ ἄλ-
λα εὖσομα. τὰ μὲν Φωκαῖον, τὰ δὲ Κνιδό-
θεν· πάντα μέντοι ἀνεμοφόρητα, καὶ ὑμένά-
σρακκ. κυμβία δὲ ἦν, καὶ Φιαλίδες, καὶ πο-
τῆρια γραμματικά. ὥς μεσὸν ἦν τὸ κυλικεῖον.

Ο

*uerant, et olera tum quae sub terra, tum quae
supra illam crescunt. Vinum autem erat non se-
nex; sed de vitre; non illud quidem adhuc mustum,
sed nondum tamen percoctum.*

7. Pocula posita erant omnis generis in Delphica
mensa, fronticerum illud, et triclaium illud,
Mentoris opus, caudam habens capiendo commodam,
et bilbiens (angusti colli) et ceruicarum illud, et
xerrigena multa, qualia assabat Thericles, late hian-
tia, et alia ore commodo, e Phocaea quaedam, alia
e Cnido, omnia quidem, quae ventus auferret (prae
leuitate) et testam membranae (instar tenuem) ha-
bentia. Cymbia autem erant, et phialae minutae,
et literata pocula: itaque plenum erat pocularium
(poculorum armarium.)

8. Sed

Ὁ μὲντοι ἱππολόβης, ὑπερπαφλάζων, ἐς κοφαλὴν ἡμῶν ἐπέτρεπε τὰς ἀνδρακας. ἐπίνομεν δὲ ἀμυσι, καὶ ἤδη ἀκραθώρακας ἤμεν· εἴτ' ἐχρίομεθα βακχαρίδι. καὶ εἰσεκύλισέ τις ἡμῶν τὴν ποδοκτύπην, καὶ τριγωνίστριαν. μετὰ δὲ ὁ μὲν τις ἐπὶ τὴν κατήλιφα ἀναρρήχυσάμενος, ἐπιφόρημα ἐζήτηι, ὁ δὲ ληκίνδα ἐπαιζεν, ἄλλος ἐρῥικίζτο σὺν γέλῳ τὴν ὀσφύν.

Καὶ ἐν ταυτῷ λελαχμένοι, εἰσεκώμασαν ἡμῶν αὐτεπαγγέλτοι, Μεγαλώνυμος τε ὁ δικοδίφης, καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτέκτων, ὁ κατὰ νῶτα ποικίλος, καὶ ὁ Ὠσκάταξις Εὐδημος. καὶ γὰρ ἡρόμην αὐτὰς, τί παθόντες ὀψέ ἤκοιεν. ὁ μὲν ἔν Χαιρέας, Ἐγὼ ἦδ' ὅς, λείρον τινα ἐκρόταν, καὶ
ἐλά-

8. Sed lebes camini supra modum ebulliens in caput nobis evertit carbonēs. Bibimus autem amysida: et iam bene poti eramus, cum ungeremur baccharis, et intro voluit nobis aliquis pedisonam (saltatricem) et trigonistriam (psaltriam). Postea alius quidem in cantherium enisus, insulsum parabat: alius ludebat crepitu: alius crispabat cum risu lumbum.

9. Eodem tempore loti commissatum non vocati ad nos venire Megalonymus ille causarum subactor, et Chaereas aurifaber ille tergo varius, et ille confractor ouorum Eudemus. Et ego interrogavi illos, Qua causa sero adeo venirent? Ac Chaereas quidem: Ego, inquit, segmentum quoddam concinnabam,

ῥάβδον, καὶ πέδας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ, καὶ
 οὐκ ἔτι τοῦ ὑμῶν ἐπιδείπνιος ἀφῆγα. Ἐγὼ δὲ
 δ' ὅς ὁ Μεγαλώνυμος, περὶ ἄλλα εἶχον· ἦν μὲν
 αὖρ ἀδίκος ἡ ἡμέρα, ὥς ἴξε, καὶ ἄλογος· ὥς αὖ
 ἐν ἐχεγλωττίας ἔσης ἔτε ῥησιμετρεῖν εἶχον, ἔτε
 ἡμερόλεγον, ὥς ὑδρονομεῖσθαι. πυθόμενος δὲ
 ἵτι ὁ στρατηγὸς ὀπτὸς ἐστὶ, λαβὼν ἀχρηστὰ ἱμά-
 τια, εὐήτρια, καὶ ἀφόρητα ὑποδήματα, ἐξέ-
 φρησα ἑμαυτόν.

Εἴτ' εὐθύς ἐντυγχάνω δαδᾶχῳ τε, καὶ ἱερο-
 Φάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀρρήτοποιοῖς, Δεινίαν
 σύρξουσιν ἀγδὴν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ἐγκλημα ἐπά-
 γοντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτὲς, καὶ ταῦτα εὖ εἰ-
 δὼς, ὅτι, ἐξ ἔπερ ὠσιώθησαν, ἀνώνυμοι τέ
 εἴσι,

*ham, et inaures, et compedes filiae, ac propterea
 post coenam vobis adsum. Ego vero, inquit Me-
 galonymus, aliud agebam. Erat enim, ut scitis,
 sine iudicio, sine oratione dies, cum igitur lingui-
 stitium esset, neque admetiri verba habebam, nec
 aquae demensum ubi acciperem. Cognito autem, vi-
 sibilem esse (adiri posse) Praetorem, sumtis vesti-
 bus inusitatis (novis) bovi staminis, calceis autem
 ingestis (novis) extuli me ipsum.*

10. Deinde statim incido in facigerum et hiero-
 phantam et reliquos infanda (sacra occulta, my-
 steria,) facientes, qui Diniam raptim in ius trabe-
 rent, crimen obiciētes hoc, quod illos nominasset,
 idque tum bene sciret, a quo tempore consecrati
 essent,

εἰσι, καὶ ἐκέτι ὀνόμασθαι, ὡς ἂν ἱερῶνυμοὶ καὶ
 γεγεννημένοι. Οὐκ οἶδα, ἦν δ' ἐγὼ, ἐν λήξει
 τὸν Δεινίαν· ἐκάλεσεν δ' ἐν μετ' ἔνομα. Ἐστὶ
 ἦδ' ὅς, ἐν τοῖς σκυραφείοις ἐγκαψικίδαλος ἀν-
 θρωπος, τῶν αὐτοληκνύθων, καὶ τῶν αὐτοκνύ-
 δαλων, αἰεὶ καρπῶν, ἐνδρομίδας ὑποδέμενος,
 βαυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. Τί ἐν, ἦν δ'
 ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμηγέπη δίκην, ἢ λαῖξ πατήρ;
 ὥχετο; Καὶ μὴν ἐκεῖνός γε, ἦδ' ὅς, ὁ τέως αὐ-
 λόμενος δ), ἤδη ἔμπεδός ἐστιν. ὁ γὰρ σφαττή-
 καί τοι ἀτιμαγελοῦντι καρπώδεσμά τε αὐτῷ

περι-

*essent, anonymos esse nec iam nominabiles (nomine
 suo appellandos) qui sacro iam nomine gaudent.
 Non noui, inquam, quem dicas Deiniam. Voca-
 bat igitur me nomine. Est, inquit, in foris alec-
 toriis cepiurus homo, ex illo genere qui lecythis
 ipsi sibi portant, qui farinam ipsi sibi subigunt,
 semper horrido capillitio sunt, endromides aut bau-
 cides soleas semper gerens, habensque tunicam tiri-
 que manicatam. Quid ergo, inquam, dedirne poe-
 nas aliquo modo, an iactatis calcibus abiit? Quis
 ille, inquit, qui tum saltauerat, iam immotus est.
 Praetor enim, licet segregare (et subducere) se
 velle,*

δ. Αὐλόμενος] Verti quasi legeretur ἀλλόμε-
 νος, saltans, exultans lasciuie, vt respondet
 illi λαῖξ πατήρ. Si quis αὐλόμενος melius
 intelligat, libenter festinatum a me esse con-
 fitebor. *Gesner.*

ερίθεις, καὶ περιδέραιον ἐν ποδοκάναις, καὶ πο-
 οσράβαις, ἐποίησεν εἶναι· ὥς ἐν δεσμοῖς ὦν,
 πρέβδυλλέ τε ὁ κακοδαίμων ὑπὸ τῷ δέσους, καὶ
 τορδαλέος ἦν, καὶ χρήματα ἀντίψυχα διδόναι
 ἤθελεν.

Ἐμὲ δὲ, ἥ δ' ὅς ὁ Εὐδήμος, ὑπὸ τὸ ἀκροκνε-
 Φὲς μετεσεύλατο Δαμασίας, ὁ πάλαι μὲν ἀθλη-
 τῆς, καὶ πολυνίκης, νῦν δὲ ἡδὴ ὑπὸ γήρεως ἕξαθ-
 λος ὦν. οἶσθε τὸν χαλκῆν τὸν ἐσώτα ἐν τῇ
 ἀγορᾷ. καὶ τὰ μὲν πιττῶν 9), τὰ δὲ εὖων,
 diste-

veller, et manicis circumdatis ex collari, in cippis et
 nervo illum esse fecit. Quare vinctus infelix sup-
 pedebat prae metu, et crepitabundus erat, et opes
 pretium animae dare volebat.

II. Me autem, Eudemus inquit, summo crepu-
 sculo arcessiuit Damusias, Athleta olim et multorum
 victor, iam vero prae senectute expers certaminum.
 Nosti aeneum illum in foro stantem (cuius statua
 est in foro) et partim quidem coquendo, partim
 affando

9. Πιττῶν] Πιττῶν quid sit, nescio an ali-
 quis doceat: πιττῶν picans, quod alii ha-
 bent, nondum reperio, qui huc faciat. Eu-
 demus ὠκιάταξις, quasi tu dicas ouisfraCTOR,
 coquus videtur, vocatus summo mane ad
 nuptiales epulas parandas. Εὐεν quod apud
 Homerum torrere est, adurere, pilos v. g.
 suis mactati, forte hoc ipso intellectu hic ca-
 pitur, forte quidam ea tempestate proculi-
 nae

διετέλεσα. ἐξοικιῖν γὰρ ἔμελλε τήμερον εἰς ἀνδρὸς τὴν θυγατέρα, καὶ ἤδη ἐκάλλυνεν αὐτήν. εἶτα μερμέριόν τι κακὸν ἐμπεσόν, διέκοψε τὴν εορτήν. ὁ γὰρ υἱὸς αὐτῷ ὁ Δίων, ἐκ οἷδ' ἐφ' ὅτῳ λυπηθεὶς, μᾶλλον δὲ θεοεχθία σχεθεὶς, ἀπῆγγεν ἑαυτόν. καὶ, εὖ ἴδε, ἀπολώλει ἄν, εἰ μὴ ἐγὼ ἐπισὰς, ἀπηγχώνισά τε αὐτόν, καὶ παρῆλυσά τῆς ἐμβροχῆς, ἐπιπολύ τε ὀκλαῖ παρὰ κατῆ

affando occupatus fui. Elocare enim destinabat bodie viro filiam, et iam illam comebat. Deinde sollicitum malum quoddam incidens festum diem turbavit. Filius enim illius Dio, nescio qua re dolens, vel potius, deorum odio implicitus, ipse se suspendit. Et, scitote, perierat, nisi superueniens ego, ablaqueassem illum, et soluissem a nexu, mulierumque geni-

nae altero opere *affare* posuerunt, cui πέσων, πέπτων, πέπτων, *coquens* cognatum significatione est, et a πισσῶν vel πυσσῶν non nisi apice vno alteroque abhorret. Id igitur interea secutus sum. Si tamen vtrumque participium *πιττῶν* et *εὐῶν* ad infamem prope artem dropacistarum et *glabratorum*, pice et *psilathris* mollium hominum quidquid vsquam pilorum est euellentium, referre malis, ipsa verba non repugnant; sed non video, qui *ωπατάξις* huc conuenire possit. *Gesner.*

α-θήμενος, ἐπινύσσων τὸν ἄνθρωπον, βαυκαλῶν,
καὶ διακωδωνίζων, μή πη ἔτι συνεχῆς εἴη τῇ
δέρνυγα. τὸ δὲ μάλιστα ὀνῆσαν, ἐκείνο ἦν, ὅτι
ἐμφοφθέραις κατασχὼν αὐτὲ τὰ ἄκρα διεπίεσα.

Μῶν ἐκείνον, ἦν δ' ἐγὼ, Φῆς Δίωνα, τὸν κα-
ταπύγωνα, καὶ λακκοσχέαν, τὸν μύρωνα καὶ
γχινοτρώκταν νεανίσκον, ἀναφλῶντα, καὶ βλε-
πόμενον, ἦν τινι πεώδη καὶ πύρρῳ αἰσθη-
ταί μιν ἔων. ἐκείνός γε καὶ λεκαλέος. ἀλλὰ τοι
γε τὴν θεὸν, ἥ δ' ὅς οἱ Εὐδήμος, θαυμάσας.
Ἀρτεμις γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, σκο-
πταίειον ἔργον. ταύτῃ προσπεσόντες, ὅ, τε Δα-
μασίας, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῆς, πρεσβύτις ἦδη, καὶ
τὴν

*geniculatum assidens, fodiens hominem, titillans,
explorans undique, ne qua adhuc continens (com-
pressus, elusus) esset gula. Quod autem maxime
profuit, illud erat, quod ambabus illius extrema te-
nens compressi.*

12. Numquid illum, inquam ego, Dionem ais,
cinnadum, laxo et pendente scroto, illum effemina-
tum, et lentiscam rodentem adolescentem, illum
masturbantem et lascivie contrectantem, si quem bene
vasatum, et improbe mutoniatum senserit, illum ad-
mittens. Ille quidem et patellarius: sed Deam, iti-
quit Eudemus, adorans, Diana enim illis est in me-
dia aula, scopadema opus, huic igitur supplicantes,
Damascius et uxor illius, senex iam, et cana caput

τὴν κεφαλὴν πολιὰς ἀκριβῶς, ἐκέτευον ἐλεῆσαι
 σφᾶς· ἡ δὲ αὐτίκα ἐπένευσεν· καὶ σὼς ἦν, καὶ
 νῦν Θεόδωρον, μᾶλλον δὲ περιφανῶς Ἀρτεμιδὸρ-
 ρον ἔχασιν τὸν νεανίσκον. ἀνέθεσαν ἔνθα ἤτα-
 τε ἄλλα, καὶ βέλη, καὶ τόξα, ὅτι χαίρει το-
 τοις· τοξόταις γάρ, καὶ ἐκρηβόλοις, καὶ τολέω-
 χος ἡ Ἀρτεμις.

Πίνωμεν ἔν, ἥδ' ὅς ὁ Μεγαλῶνυμος, καὶ καὶ
 καὶ λαγυνὸν τετονὶ παρηβηκότας, ἦκου ὑμῶν
 μίζων, καὶ τυρῆ τευφαλίδας, καὶ ἐλαίας χυμ-
 πετεῖς· φυλάττω δ' αὐτάς ὑπὸ σφραγίδος
 πηδεσάτοις, καὶ ἄλλας ἐλαίας νεύσας, καὶ πε-
 λινὰ ταυτὶ ποτήρια, ὀξύσρακα, εὐπυρδάνκτα
 ὥς ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν, καὶ πλακῆντα ἐξ ἐντέρας
 κρεμνίσας.

*accurate, obsecrabant, ut sui misereretur: at ille
 statim innuit, et saluus erat; et nunc Theodorus
 (Deodatum), aut magis aperte Artemidorum (Di-
 nidatum) habent adolescentulum. Dedicarunt
 tur illi tum alia, tum tela et sagittas, quod
 gaudet: sagittaria enim, et procul-iaculans, car-
 nus-pugnans est Diana.*

13. Bibimus ne igitur, inquit Megalonymus.
 Etenim lagenam hancce effoeti vini, vobis attuli,
 et casei recentis massas, et oliuas caducas, (seruo
 autem illas sub sigillis vermium opera praeclare elo-
 sis) et alias oliuas colymbades, (natatiles) et la-
 tea ista pocula, acusitesteacea, bono fundo, et ex
 illis bibamus; et placentiam ex intestinis cinciunum
 plecta

κρηβυλώδῃ τὴν πλοκὴν· σὺ δ', ὦ παῖ, πλέον
μοι τῷ ὕδατος ἔγχει, ὥς μὴ καρηβαρεῖν ἀρξά-
μην, κατὰ σοι τὸν παιδοβοσκὸν καλῶ ἐπὶ σέ.
ἴσε γὰρ ὡς ὀδυνῶμαι, καὶ διέμπιλον ἔχω τὴν κε-
φαλὴν.

Μετὰ δὲ τὸν ποτὸν συνυθλήσομεν, οἷα καὶ
ἄττ' εἰώθαμεν· ἔ γὰρ ἀκαιρον δῆπαθεν ἐνοίνο-
Φλύειν. ἐπαινῶ τῷτο, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ γὰρ ὅ-
τι περ ὄφελος ἐσμέν τῆς Ἀττικίσεως ἄκρον. εὖ
λέγεις, ἦ δ' ὅς ὁ Καλλικλῆς. τὸ γὰρ ἐρεσχελεῖν
ἀλλήλας συχνάκις, λαλησθιγάνη γίγνεται. ἐγὼ
δὲ, ἦ δ' ὅς ὁ Εὐδημος, κρύος γὰρ ἐστίν, ἥδιον ἂν
εὖζωρότέρῳ ὑποπυκνάζοιμι· καὶ μὲν χειμοθνῆς
εἰμι, καὶ χλιανθεῖς, ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χει-
ροσό-

*plexu formatam. At tu, puer, plus mihi aquae
infunde, ne grauari caput incipiam, deinde tibi
puerulum (paedagogum) contra te aduocem. Sci-
tis enim quam crucier, et quam compactum atque
minime peruium vaporibus caput habeam.*

14. Post potum autem coniugabimur, qualia et
quae solemus: neque enim intempestiuum sane in
vino garrere. Laudo hoc, inquam: etenim flos ipse
ex medulla sumus Atticissationis. Bene dicis, inquit
Callicles: saepe enim inuicem nugari coticula fit lo-
quelae. Ego vero, inquit Eudemus, frigus enim
est, lubentius meraciore pocula suffrequentarem,
etenim frigore enectus sum: et calefactus lubentius
Ee 2 audirem

ροσόφων τούτων, τοῦ τε αὐλητοῦ, καὶ τῆ
βαρβιτωδοῦ.

Τί ταῦτα εἶπες, ὦ Εὐδήμε, ἦν δ' ἐν
ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις ὡς ἀεσμοῖς ἔσι, καὶ
ἀπεγλωττισμένοις· ἐμοὶ δὲ ἡ γλωττία τε ἰού
λογα, καὶ δὴ ἀνηγόμην γε ὡς ἀρχαιολογῆσαι
ὑμῖν, καὶ κατανίψων ἀπὸ γλώττης 10) ἄπα
τας· ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον εἰργάσσω με, ὥσπερ
τις ὀλκιάδα τριάμενον ἐν ἔρῳ πλέεσαν, ἐμπε
πνευματωμένε τῷ ἀκατίᾳ, εὐφορεῖσάν τε, καὶ
ἀνέρεαι

*audirem manusapientes illos, et tibicinem, et bar
biticinem.*

15. *Quid haec, inquam, Eudeme, indictiones
(silentium) nobis iniungis, quasi ore carentibus, o
clinguatis. Mibi vero et lingua iam sermocinaturū
et iam prouehebar, ut qui antiquo apud vos sermo
ne usurus essem, et nūc vos de lingua mea conspu
iurus omnes. At tu simile quid fecisti, ac si quis
trium velorum onerariam nauem, secundo navigan
tem, sinuatis velis scaphae, felici cursu per ses
mos*

10. Κατανίψων ἀπὸ γλώττης] Illud, credo,
apparet hic qui Homerum legerunt, κατανί
ψων hoc deriuandum a κατανίψω, respici
que ad Homericum Nestora, cuiusque ἐπὶ
νιφάδουσι σοικόντα χιμαίρην: ut nequē
Horatii lectoribus ignotus esse potest ille Fu
rius, qui hibernas ceno nūc conspuat Alpes,
ad quem interpretatio nostra alludit. Gesner

αἰροῦματῶσαν, ἔκτορας τινὰς ἀμφιστόμας, καὶ
 ἰσχυάδας σιδηρεῖς ἀφείς, καὶ ναυσιπέδας, ἀνα-
 χατίζοι τῷ ὁρόμα τὸ ῥόθιον, φθόνῳ τῆς εὐη-
 νεμίας. ἔκῃν, ἥδ' ὅς, σὺ μὲν, εἰ βέλεις, πλεῖ-
 καὶ νῆϊ καὶ θῆϊ κατὰ τῷ κλύδωνος· ἐγὼ δὲ ἀπό-
 γειος, πίνων ἄμα, ὥσπερ ὁ τῷ Ὀμήρῳ Ζεὺς, ἢ
 ἀπὸ Φαλαίρων 11) ἢ ἀπὸ τῆς ἀκρεβαντίας, ὅψο-
 μι διαφερόμενον σέ τε, καὶ τὴν ναῦν πρύμνη-
 θαν ἀπὸ τῷ ἀνέμα κατὰρξμένην 12).

ΛΤΚ.

*mos fluctus latam, dimissis quibusdam tenacibus an-
 cipitibus, aut habenis ferreis, et compedibus nauium,
 comis retrahat impetuosum illud cursus, inuidia
 venti ferentis. Igitur, inquit ille, tu quidem, si
 volueris, nauiga et nata et curre per fluctum: ego
 vero e terra, bibens interim, ut Homericus ille Ju-
 piter, aut de glabri montis specula, aut de caeli
 arce, videbo te differri, ac nauim de puppi a vento
 secundo flatu impelli.*

E e 3

16. LYC.

11. Ἀπὸ Φαλαίρων] Φαλαίρας vel Φάλα-
 ρα speciatim Idae montis vertex, vnde
 Homericus Jupiter imperat non minus, quam
 de caelo. *Gesner.*

12. Κατὰρξμένην] Vt caetera in hac metapho-
 ra nauigationis absurdissima et vere κακό-
 ζηλα sunt, ita hoc praefertim: κατὰρξισθαί
 est perimigi, sed de nomine ἄρος et ἔριος
 dat illi Lexiphanes intellectum, quem in-
 terpretatio exprimit. Tales sunt lusus in.

ΛΥΚ. ὦ Λεξιφάνες καὶ ποτὲ καὶ ἀπα-
γνώσεως. ἐγὼ γὰρ ἤδη μεθύω σοι καὶ ναυτῶν
καὶ ἦν μὴ τάχιστα ἐξεμέσω ταῦτα πάντα ὅ-
σα διεξελήλυθας, εὖ ἴσθι, κορυβαντιάσειν με
δοκῶ, περιβομβέμενος ὑφ' ὧν κατεσκεδάσα-
μα ὀνομάτων. καίτοι τὸ μὲν πρῶτον, γέλῳ
ἐπῆει μοι ἐπ' αὐτοῖς· ἐπεὶ δὲ πολλὰ, καὶ τα-
τα ἕμοια ἦν, ἤλεεν σε τῆς κακοδαιμονίας, ἔρρι-
ψεν εἰς Λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπτωκότα καὶ γι-
σῶντα νόσον τὴν μεγίστην, μᾶλλον δὲ μελαγχ-
λῶντα.

Ζητῶ

16. LYC. Satis Lexiphanes, conuiuii et lectio-
nis: ego enim iam ebrius tibi sum et nauseo, si
nisi celeriter euomuerō haec omnia, quae recita-
sti, Corybanticum, scito, morbum macturus
mibi videor, circumsonantibus, quibus perfudi-
sti me, verbis. Quamquam primum ridere illi
subibat. Cum vero multa essent, et similia in-
ter se omnia, miseratus sum infelicitatem tuam,
qui viderem, in labyrinthum te incidisse e quo
fuga nulla sit, et morbo laborare maximo, vel
atra potius bili esse percitum.

17. Quae-

ἐκτορες, ισχάδες, et aliis, in quibus scilicet
etyma dum spectat, alienam et nouam
significationem contingit. Gesner.

Ζητῶ ἔν πρὸς ἑμαυτὸν, ὁπόθεν τὰ τοσαῦτα κακὰ συνελέξω, καὶ ἐν ὁπόσῳ χρόνῳ, καὶ ὅπως κατακλείσας εἶχες τοσῶτον ἐσμὸν ἀτόπων καὶ διαξρόφων ὀνομάτων, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίησας, τὰ δὲ κατορωρυγμένα παθὲν ἀνασπῶν, κατὰ τὸ ἱαμβεῖον,

"Ολοιο θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφοράς
τοσῶτον βόρβορον συνερανίσας, κατήντησάς
με, μηδέν σε δεινὸν εἰργασμένον. δοκεῖς δέ μοι
μήτε φίλον τινὰ, ἢ οἰκεῖον, ἢ εὐχην ἔχειν, μή-
τε ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πώποτε, καὶ παρρησίαν ἄ-
γοντι ἐντετυχημέναι, ὅς τ' ἀληθές εἰπὼν, ἔπαυ-
σεν ἂν σε ὑδέρω μὲν ἐχόμενον, καὶ ὑπὸ τῷ πά-
θῃ διαρρηγῆναι κινδυνεύοντα, σαυτῷ δὲ εὐ-
σαρκον

17. Quaero igitur apud me ipse, unde tot mala collegeris, et quanto tempore atque ubi tantum examen absurdorum distortorumque nominum concluderis, quorum partem quidem ipse fecisti, partim vero sepulta alicunde eruisti, *ut ex iambico illo tibi dici possit*, Pereas male mortaliū mala eligens! tantum coeni eollectum in me effudisti, qui nulla te iniuria laeserim. Videris autem mihi neque amicum quemquam, aut familiarem, aut beneuolum habere, neque in virum liberum vnquam, et fiducia vtentem incidisse, qui vera dicendo liberaret te aquoso tumore correptum, et, ne a morbo illo rumparis, periclitantem, dum te corpus fecisse putas, et fir-

σαρκον εἶναι δοκῶντα, καὶ εὐρωσίαν οἰόμενον τὴν
 συμφορὰν, καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ἀνοήτων ἐπαινε-
 μενον, ἀγνοούντων ἃ πάσχεις, ὑπὸ δὲ τῶν πε-
 παιδευμένων, εἰκότως ἐλεῶμενον.

Ἄλλ' εἰς καλὸν γὰρ τεκτονὶ Σώπολιν ὁρῶ τὸν
 ἱατρὸν προσιόντα, Φέρε τέττω ἐγχειρίσαντές
 σε, καὶ διαλαχθέντες ὑπὲρ τῆς νόσου, ἰκσὶν τι-
 νὰ σοι εὐρώμεθα, συνετὸς γὰρ ἀνὴρ, καὶ πολ-
 λὰς ἤδη παραλαβὼν ὥσπερ σὲ ἡμιμανεῖς καὶ κο-
 ρυζῶντας, ἀπὴλᾶξεν, ἐγγέας Φάρμακον. χαῖρε
 Σώπολι, καὶ τεκτονὶ Λεξιφάνην παραλαβὼν ἐ-
 τᾶρον, ὡς οἶσθα, ἡμῖν ὄντα, λήρω δὲ νῦν, καὶ ξέ-
 νη περὶ τὴν Φωνὴν νόσῳ ξυνόντα, καὶ κινδυνεύοντα,
 ἤδη τελείως ἀπολωλένα, σῶσον ἐνίγε τῷ τρέπῳ.

ΛΕΞ.

mam validudinem esse, quae calamitas est: et ab in-
 fanis quidem laudaris, morbum tuum ignorantibus,
 eruditis autem misericordiam moues merito.

18. Verum enim vero, accedentem enim video
 praeclarum hunc Sopolin medicum, huic te com-
 mendemus, age, et sermone de morbo instituto
 curationem tibi aliquam inueniamus. Prudens
 enim vir est, qui iam multos tui similes furori
 proximos, et pituita laborantes, medicamento
 infuso liberauit. Salue Sopoli, et assumtum hunc
 Lexiphanem, sodalem, ut nosti, meum, verum
 in delirio iam et peregrino circa linguam morbo
 versantem, et ne iam plane perierit periclitan-
 tem, serua quacunque demum ratione licuerit.

19. LEX.

ΛΕΞ. Μὴ ἐμέ, Σώπολι, ἀλλὰ τετονὶ Λυκίῳ
νον, ὃς περιφανῶς μακκοῦ, καὶ ἀνδρας πεφρενω-
μένους ὀλισθογινωμῆν εἶεται, καὶ κατὰ τὸν Μινη-
σάρχη τὸν Σάμιον, σιωπὴν καὶ γλωτταργίαν
ἡμῖν ἐπιβάλλει· ἀλλὰ μὰ τὴν ἀναίσχυτον Ἀ-
θηνᾶν, καὶ τὸν μέγαν θηριομάχον Ἡρακλέα,
καὶ ὅσον τῶ γρυ καὶ τῶ φνεὶ φρεντιᾶμεν αὐτῶ·
ὅτε τεύομαι ἄν· μηδὲ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῶ· εἰ-
κα δὲ καὶ ῥιναυσησέν 13), τοιαῦτα ἐπιτιμῶν-
τος

19. LEX. Non me, Sopoñ, sed huncce Ly-
cinum, qui manifeste maccus est, et homines
cordatos labi sententia arbitratur, vt Samius ille
Mnesarchi F. silentium nobis et linguotium im-
ponit. Sed per impudentem (*quam nemo pudore
afficiet*) Mineruam, et magnum monstropugna-
cem Herculem, neque gry neque phnei illum
curabimus, quare abominor etiam omnino in il-
lum incidere. Videor mihi etiam nasum corru-
gaturus, cum tot ipsius reprehensiones audiam:

E c 5 et

13. ῥιναυσησέν] Verbum ῥιναυσησέν nec in-
telligo, nec vnde deriuatum sit commini-
scor, neque cur *ringi* dederit Micyllus vi-
deo; nisi quod de origine nominis αὐσηρὸς
forte somniare aliquid lubeat. Certe *os con-
trahunt* austera; quae molesta sunt *corrugant
nares*, bilis sedem. Sed hoc est hariolari, vt
et illud, quod cogitabam, an ῥιναυλήσειν
• q. d. *naso vt tibia canere*, locum habere pos-
sit;

τος ἀκύνων. καὶ ἤδη γε αἶπειμι παρὰ τὸν ἐταίριον Κλεινίαν, ὅτι πυνθάνομαι χρόνε ἤδη ἀνάσχετον εἶναι αὐτῷ τὴν γυνᾶκα, καὶ ταύτην νοσεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ. ὥς ἐκέτι ἐδ' ἀναβαίνει αὐτὴν, ἀλλ' ἄβατος καὶ ἀνήροτός ἐστι.

ΣΩΠ. Τί δὲ νοσεῖ, ὦ Λυκῖνε, Λεξιφάνης;
ΛΥΚ. Αὐτὰ ταῦτα, ὦ Σώπολι, ἐκ ἀκούεις, οἷα φθέγγεται; καὶ ἡμᾶς τὰς νῦν προσομιλῆντας καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέγεται, διασρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ ταυτὶ τὰ ἀλλόκοτα συντιθεῖς, καὶ σπασθὴν παιέμενος ἐπ' αὐ-

et iam quidem ab eo ad sodalicium meum Cliniam, quod audio tempore iam *satis longo* impuram (*non purgatam*) illi esse mulicrem, eamque aegrotare, quod non fluit. Itaque non amplius inscendit illam, sed inuia et inarata est.

20. SOP. Quid vero aegrotat, Lycine, Lexiphanes? LYC. Ipsum hoc, Sopolis, non audis? quae loquatur, et nobis qui iam cum ipso versamur, relictis, ante mille annos *recepto sermone* nobiscum loquitur, linguam ipsam peruertens, et absurda illa componens, studiumque in illis collo-

fit; quod ad risum de nare etiam cum sibi profusum, et *uncis naribus indulgentem*, quod Persius ait, referebam. Quin video praesidium huic lectioni et interpretationi in vetustis Scholiis esse. Itaque huc inclino.
Gesner.

αὐτοῖς, ὡς δὴ τι μέγα ὄν, εἴτι ξενίζοι καὶ τὸ
καθεστηκὸς νόμισμα τῆς Φωνῆς παρακόπτοι.
ΣΩΠ. Μὰ Δί', ἔ μικράν τινα λέγεις τὴν νόσον,
ὦ Λυκῖνε. βοηθητέα γὰρ τῷ ἀνδρὶ πάσῃ μη-
χανῇ, καὶ κατὰ θεὸν γὰρ, τῶν χολωτῶν τινι
φάρμακον τατὶ κερασάμενος ἀπῆειν, ὡς πιὼν
ἐμέσειε· Φέρε πρῶτος αὐτὸς πίθι, ὦ Λεξιφα-
νες, ὡς ὑγιὲς ἡμῖν καὶ καθαρὸς γένοιο, τῆς τοι-
αύτης τῶν λόγων ἀτοπίας κενωθεῖς· ἀλλὰ πεί-
σθητί μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥάων ἔσῃ. ΛΕΞ.
Οὐκ οἶδ' ὃ καὶ δράστέ με, ὦ Σώπολι, σὺ τε,
καὶ Λυκῖνος, πιπίσκοντες ταταῖ τῷ Φαρμάκῳ.
δέδοικα γὰρ μὴ πτόμα γένοιτό μοι τῆτο τῶν
λόγων τὸ πόμα. Λ Τ Κ. Πίθι, καὶ μὴ μέλ-
λε,

collocans, quasi magnum quiddam esset, si vt
peregrinum se instituat, et constantem linguae
monetam adulteret. SOP. Non paruum profe-
cto morbum, Lycine, narras. Succurrendum
igitur omni ope viro, et diuina quadam sorte
atribulario cuidam hoc poculum temperavi, iam-
que ibam ad illum, vt eo potu vomeret. Age
prius ipse bibe, Lexiphanes, vti sanus nobis et
purus fias, exhausta illa sermonum absurditate.
Quin obsequere mihi et bibe, habebisque mol-
lius: LEX. Nescio quid acturi mecum sitis, So-
poli, tuque Lycine, potantes me hoc medica-
menti poculo. Metuo enim ne loculum mihi
verborum paret hoc poculum. LYC. Bibe, ne
cuncta-

λε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη Φρονοίοις, καὶ λόγοις
ΛΕΞ. Ἰδὲ πείθομαι, καὶ πίομαι. Φεῦ, τί
τῆτο; πολὺς βορβορυγμός. ἐγγαστρέβυθόν 14)
τινα εἶοικα πεπωκέναι.

ΣΩΣΤ. Ἀρξάμ δὴ εἰμὶν βαβαί. πρῶτον τε
τί τὸ μῶν. εἶτα μετ' αὐτὸ, ἐξεληλυθε τὸ,
καῖτα· εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ, ἡδ' ὅς, καὶ ἀμη-
γέπη, καὶ λῶζε, καὶ δῆπεθεν, καὶ συνεχές τὸ
ἄττα. βίασαι δ' ὁμως, καὶ κάθας εἰς τὴν Φά-
ρυγα

cunctare, vt humanum iam sapias et loquare.
LEX. En obsequor, et bibo, phy; quid hoc
est? multus intestinorum tumultus. Videor mi-
hi profunda ventris mouens daemonium glutisse.

21. SOST. Incipe ergo vomere. Vah, pri-
mum hoc μῶν; deinde post illud exiit καῖτα.
Tum post illa, et ἡ δ' ὅς et ἀμηγέπη, et λῶζε,
et δῆπεθεν, et frequens illud ἄττα. Attamen
vini tibi adhibe, demitte in gulam digitos. Non-
dum

14. Ἐγγαστρέβυθον] Ἐγγαστρέμυθον; puto,
in mentem venit, quisquis vocem hanc in-
solentem et forte ἀπαξ λεγομένην inspicit.
Verum meminerimus, quis loquatur: est
ille Lexiphanes, verborum faber abstruso-
rum, qui emoueri sibi ima ventriculi queri-
tur. Lusit igitur et ex ἐγγαστρέμυθῳ con-
cinnant ἐγγαστρέβυθον, quasi tu dicas, in
ventris ima, et fundum ipsum, se pene-
trantem. Gesner.

ἰγγα τὰς δακτύλους, ἔδῃ τὸ ἵκταρ ἐμήμε-
 ρας, ἔδῃ τὸ σκορδινᾶσθαι, ἔδῃ τὸ τευτάζεσθαι,
 δὲ τὸ σκύλλεσθαι, πολλὰ ἔτι ὑποδεδυκε, καὶ
 ἐσὴ σοι αὐτῶν ἡ γαστήρ. ἄμεινον δὲ εἰ καὶ κά-
 ω διαχωρήσειεν ἂν ἓνια. ἡ γὰρ σιληπορδία,
 ἔγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται συνεκπεσῶσα μετα-
 ῶ πνεύματος. ἀλλ' ἤδη μὲν καθαρὸς ἔτοσι,
 λην εἰ τι μεμένηκεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐν-
 ἔροις· σὺ δὲ τὸ μετὰ τῆτα, παραλαβὼν αὐ-
 ὄν, ὦ Λυκίνε, μεταπαίδευε, καὶ δίδασκε αὐ-
 ρὴ λέγειν.

ΛΥΚ. Οὕτω ποιήσομεν, ὦ Σώπαλι, ἐπειδὴ-
 περ ἡμῖν προωδοποιήται τὰ παρὰ σὲ· καὶ πρὸς
 τὸ λοιπὸν, ὦ Λεξίφανες, ἡ συμβολή. εἴ-
 περ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπανεῖσθαι ἐπὶ λό-

γοις,

dum enim ἵκταρ euomisti, neque σκορδινᾶσθαι,
 neque τευτάζεσθαι, neque σκύλλεσθαι. Multa
 adhuc subiere, plenuisque tibi illis venter. Melius
 fuerit, si deorum etiam quaedam decedant. Σι-
 ληπορδία enim magnum crepitum edet cum spi-
 ritu vna elabens. Sed iam purus hic est, nili si
 quid mansit reliquum in inferioribus intestinis.
 Verum tu postea assumptum, Lycine, aliter in-
 stitue et doce quae dicenda sunt.

22. LYC. Sic faciemus, Sopolis, quandoqui-
 dem via nobis a te munita est. Ac tuum de
 caetero est consilium, Lexiphanes. Si volueris
 vere laudari ab oratione, et in multitudine cele-
 brari,

γοις, καὶ τοῖς πλήθεσιν εὐδοκιμεῖν, ἵτα μὲν τοιαῦτα πάντα Φεῦγε, καὶ ἀποτρέπε, ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ διδασκάλοις αὐτὰς ἀναγνὰς, μέτιθι ἐπὶ τὰς ῥήτορας, καὶ τῇ ἐκείνων Φωνῇ συντραφεῖς, ἐπὶ τῷ Θουκυδίδῃ καὶ Πλάτῳ ἐν κοινῇ μέτιθι, πολλὰ καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ ἐπιφανῇ τραγῳδίᾳ ἐγγυμνασάμενος. παρὰ γὰρ πάντων ἅπαντα τὰ κάλλιστα ἀπαυθισάμενος, ἔσθῃ τις ἐν λόγοις ὡς νῦν γὰρ ἐλελήθεις σαυτὲν τοῖς ὑπὸ τῶν κορυφαίων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαττομένοις ἑοικώς, κεχρωσμένος μὲν τῇ μίλτῳ καὶ τῷ κυανῷ, τὸ δ' ἐνδοθεν, πῆλινός τε καὶ εὐδρυπτός ὢν.

Ἐὰν ταῦτα ποιῇς, πρὸς ὀλίγον τὸν ἐπὶ τῇ ἀπαιδευσίᾳ ἔλαγχον ὑπομείνας, καὶ μὴ αἰδεσθεῖς

METZ-
brari, talia quidem omnia fuge, et atterere. Facto autem initio a poetarum optimis, cum magistrorum opera eos cognoveris, ad oratores transi, eorumque linguae innutritus, ad Thucydidis et Platonis libros tempestive transi, multum in pulchra etiam Comoedia et Tragoedia graui exercitandus. Ab his enim si pulcherrima quacque florum instar decerpseris, eris aliquid in eloquentiae studio, qui nunc imprudens similis fuisti his, quae a figulis in forum finguntur, rubrica quidem ac caeruleo pictus, cum intra luteus sis et fragilis.

23. Haec si feceris, et pauxillo tempore inscitiae reprehensionem sustinueris, neque discere de

μεταμανθάνων, θαρρῶν ἐμιλήσεις τοῖς πλήθε-
σι, καὶ ἔ καταγελασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, ἀδὲ δια
σώματος ἐπὶ τῷ χεῖρονι τοῖς ἀρίστοις ἔσῃ, Ἑλλη-
να καὶ Ἀττικὸν ἀποκαλέντων σε, τὸν μηδὲ βαρ-
βάρων ἐν τοῖς σαφεστάτοις ἀριθμεῖσθαι ἄξιον.
πρὸ πάντων δὲ ἐκεῖνο μέμνησό μοι, μὴ μιμῆ-
σθαι τῶν ὀλίγων πρὸ ἐμῶν γενομένων σοφιστῶν
τὰ Φαυλότατα, μηδὲ περισθίειν 15) ἐκεῖνα, ὥσ-
περ νῦν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα καταπατεῖν, ζη-
λεῖν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μηδὲ
σε θελγέτωσαν αἱ ἀνεμῶναι τῶν λόγων, ἀλλὰ
κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ἡ σερῆρά σοι τρο-

Φῆ
de nouo te pudeat: cum fiducia multitudinem al-
loqueris, neque deridebere vt nunc, neque in
deteriorem partem in ore eris praestantissimorum,
Graecum te Atticumque per contemptum vocan-
tium, qui neque in barbarorum disertissimis nu-
merari dignus sis. Ante omnia vero hoc mihi
memento, ne imiteris Sophistarum, qui paullo
ante nos fuere, pessima, neque studiose illa con-
fectoria, vti nunc; verum talia conculces, ex-
empla autem antiqua aemuleris. Neque demul-
ceant te verborum inodori et caduci flores: sed
ex lege athletarum, solidus tibi cibus consuetus
sit.

15. Περισθίειν] Interpretantur *depasscere*: neu-
trum bene percipio. Suspicio περιέπειν
fuisse, quod studium et curam intentiorem
significat. Gesner.

Φῆ συνήθης ἔσω, μάλιστα δὲ χάρισι καὶ σαφηνείᾳ θύε, ὧν πάμπλου λίαν νῦν ἀπελέλειψοι.

Καὶ ὁ τυφὸς δὲ καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ κακότησα, καὶ τὸ βρενθύνεσθαι, καὶ λαρυγγίζεσθαι ἀπέσω, καὶ τὸ διασιλλαίνειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ οἶεσθαι ὅτι πρῶτος ἔση αὐτὸς, ἦν τὰ πάντων τυκοφαντῆς. καὶ μὴν κακῆινο ἔμικρόν, μάλιστα δὲ τὸ μέγιστον ἀμαρτάνεις, ὅτι ἐπρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων προπαρεσκευασμένος, ἔπειτα κατακοσμεῖς τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἦν πρὶν ῥῆμα ἐκφυλον εὖρης, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἰηθῇ εἶναι καλόν, τέτρω ζητῆς διάνοιαν ἐφαρμόσας, καὶ ζημίαν ἡγῇ, ἂν μὴ παραβύσης αὐτό πρ, καὶ τῷ λεγομένῳ μὴδ' ἀναγκᾶν

fit. Maxime vero Gratiis et Perspicuitati litato, a quibus longissime iam relictus es.

24. Tumor vero et instantia, et mala consuetudo, et grauitatis illa ac sonorae dictionis affectatio absit, et insectatio aliorum; et ne putes primum te fore ipsum, si omnium scripta calumniaris. Etenim illud quoque non paruum, sed potius maximum peccas, quod non prius, quam verba, sententias comparatas, verbis deinde exornas nominibusque; sed si qua verbum extra suam tribum quasi oberrans inueneris, aut ipse confictum a te pulehrum putaueris, huic studes aptare sententiam, et damnum iudicas, si illud non aliquorsum infercias, etiamsi ei, quod dicitur

καῖον ἢ οἷον πρώην, τὸν ἐμάλωπα, ἐδὲ εἰδὼς
ὅ, τι σημαίνει, ἀπέρριψας, ἐδὲν εἰκότα τῷ
ὑποκειμένῳ. καὶ οἱ μὲν ἰδιῶται πάντες ἐταθή-
πεισαν, ὑπὸ τῷ ξένῃ πληγέντες τὰ ὦτα· οἱ δὲ
πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοὶ καὶ τοῖς
ἐπαινῶσιν, ἐγέλων.

Τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκείνόν ἐστιν,
ὅτι ὑπεράττικος εἶναι ἀξιῶν, καὶ τὴν Φωνὴν εἰς
τὸ ἀρχαιότατον ἀπηκριβωμένος, τοιαῦτα ἔνια,
μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμιγνύεις τοῖς λό-
γοις, ἃ μὴδὲ παῖς ἀρτί μανθάνων ἀγνοήσειεν.
οἷον ἐκεῖνα πῶς οἶει κατὰ γῆς δύναι ἡυχόμεν,
ἀκῶν σε ἐπιδεικνυμέν· ὅτε χιτώνιον μὲν,
καὶ τὸν ἀνδρεῖον ὡς λέγεσθαι· ἐκλάρια δὲ, καὶ
τὰς

tur plane necessarium non fit. Vt nuper ἐμά-
λωπα illud, cum neque quid significaret ~~scires~~,
proiecisti, nihil argumento conueniens. Atque
imperiti quidem omnes obstupescebant, cum au-
res illorum feriret peregrinitas: sed eruditi utrof-
que, et te, et laudatores illos risere.

25. Maxime autem ridiculum illud est, quod,
cum super omnes esse Atticos postules, et ad an-
tiquissimam rationem linguam expoliisse, tamen
talia quaedam, potius vero plurima immisces ora-
tioni, quae neque puer modo discens ignorare
possit: ut illa, quid putas? terram mihi hīscere
optabam, cum audirem te, specimen eloquen-
tiae edentem χιτώνιον etiam virorum dici puta-

τὰς ἄρρενας τῶν ἀκολέθων ἀπαλάσεις· ἃ τὰ
 ἐκ οἶδεν ὅτι χιτῶνιον μὲν, γυναικὸς ἐσθῆς, &
 λάρια δὲ τὰ θήλεα καλεῖσι; καὶ ἄλλα πολὺ τε-
 των προφανέστερα, οἷον τὸ, ἵπτατο, καὶ τὴν
 ἀπαντῶμενος, καὶ τὸ, καθεσθεις, ἔδὲ μετα-
 νικὰ τῆς Ἀθηναίων Φωνῆς. ἡμεῖς δὲ ἐδὲ πε-
 τὰς ἐπαινῆμεν τὰς κατὰ γλῶτταν γραφάσι
 ποιήματα· τὰ δὲ σὰ, ὡς περὶ μέτρος περὶ
 βάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιάδης βωμὸς ἂν εἴη
 καὶ ἡ τῷ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἡ τῇ
 τέτῳ τὴν Φωνὴν κακοδαιμονέστερος· ἃ τῷ
 ζηλώσης, καὶ μεταμάθης, ἄριστα βεβελευμένη
 ὑπὲρ σεαυτῆς ἔειπεν. ἦν δὲ λάθης αὐτῆς εἰς τὴν
 λιχνείαν κατολισθῶν, ἐμοὶ μὲν ἀποπεπλήγ-

τω.

re, δελάρια autem etiam mares pedissequos ap-
 pellares: quae quis nescit, χιτῶνιον mulierum
 esse vestitum, δελάρια autem feminas modo illos
 vocare; et alia multo his apertiora, quae
 ἵπτατο, et ἀπαντῶμενος et καθεσθεις, quae
 neque aliunde delata domicilium in Attico se-
 mone acceperunt. Nos vero neque poetam
 damus poemata scribentes ad quae glossario opus
 est. Tua vero, ut pedestria metris comparantur
 sicut Dosiadae era fuerint, aut Alexandri Lycophronis,
 et si quis adhuc est linguae quam ista
 infeliciores. Haec si studiose dediscas, optime
 tibi consulueris. Sin imprudens iterum in do-
 licias illas fallente velut vestigio labaris, admoni-
 tione

ται ἢ παραινέσεις, σὺ δὲ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἄνθρωπος
καὶ ξυγῆς χείρων γενόμενος.

tione ego defunctus sum, tu vero te accusabis,
si quidem aliquando deteriore te factum intel-
liges.

Εὐνῦχος.

ΠΑΜΦ. Πόθεν, ὦ Λυκίνε, ἢ τί γελῶν ἡμῖν
ἀφίξαι; αἰεὶ μὲν γὰρ Φαιδρὸς ὦν
τυγχάνεις. τὰτι δὲ πλεον τῷ συνήθει ἐναί
μοι δοκεῖ, ἐφ' ὅτῳ μηδὲ κατέχειν δυνατός εἰ
τὸν γέλῳτα. ΛΥΚ. Ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἦκω σοι,
ὦ Πάμφιλε· τῷ γέλῳτος δὲ αὐτίκα κοινωνὸν
ποιήσομαι σε, ἣν ἀκρότης οἷα δίκη διαζομένη
παρεγενόμην, Φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους ἐριζόν-
των. ΠΑΜΦ. Καὶ τῷτο μὲν ὡς ἀληθῶς γε-
λοῖον

Eunuchus.

PAMPH. Vnde nobis, Lycine, aut quid ridens
aduenis? Nam semper quidem hi-
laris esse soles: hoc autem solito plus mihi vide-
tur, in quo neque risum continere potes. LYC.
E foro tibi adsum, Pamphile: risus autem sta-
tim faciam te participem, si audieris, cui causae
disceptandae interfuerim contendentibus inter se
philosophis. P A M P H. Illud ipsum quidem
Ff 2 vere

λοῖον λέγεις, τὸ, φιλοσοφῶντας δικάζεσθαι
πρὸς ἀλλήλους· δέον, εἰ καὶ τι μέγα εἴη, κατ'
εἰρήνην ἐν σφίσι διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα.

ΛΤΚ. Ποθεν, ὦ μακάριε, κατ' εἰρήνην ἐκεί-
νοι, οἳ γε ξυμπεσόντες, ὅλας ἀμάξας βλασφη-
μιῶν κατεσκέδασαν ἀλλήλων, κεκραγότες καὶ
ὑπερδιατεινόμενοι; ΠΑΜΦ. Ἦπερ, ὦ Λυκίε,
περὶ τῶν λόγων διεφέροντο, τὰ συνήθη ταῦτα,
ἐτεροδόχοι τυγχάνοντες. ΛΤΚ. Οὐδαμῶς· ἀλλ'
ἐτερεῖόν τι τῆτο ἦν. ὁμόδοχοι γὰρ αὐφῶ, καὶ
ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων· δίκη δὲ ὅμως συνεισῆ-
κει, καὶ δικασαὶ ψηφοφορῶντες ἦσαν οἱ ἄριστοι,
καὶ πρεσβύτατοι καὶ σοφώτατοι τῶν ἐν τῇ πό-
λει, καὶ ἐφ' ὧν ἂν τις ἠδέσθῃ, παρὰ μέλος τι
Φθεγ-

vere ridiculum narras, philosophos iure inter se
experiri, qui debeant, si quid etiam sit magnum,
pacate inter se criminia dissolvere.

2. LYC. Vnde illi, sodalis, pacate? qui com-
missi inter se plaustra conuiciorum tota in se con-
gesserunt inuicem, clamantes et ultra quam pos-
sint contententes? PAMPH. Numquid de literis
disceptabant solennia illa, cum diuersae essent
sententiae atque sectae. L Y C. ~~Quidam~~. Sed
aliud quiddam hoc erat. Eiusdem enim ambo
sententiae, et disciplinae eiusdem. Et tamen iu-
diciū constitutum est, et suffragia ferebant iu-
dices optimates, et aetate maxime prouecti et sa-
pientissimi ciuitatis: apud quos merito pudet ali-
quem.

Φθεγγάμενος, ἔχ' ὅπως ἐς τοσαύτην ἀνασχυν-
 τίαν τραπόμενος. ΠΑΜΦ. Οὐκᾶν λέγοις ἂν
 ἤδη τὸ κεφάλαιον τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐτὸς ἐπὶ
 δείην ὅ, τι σοὶ τὸ κεκινηκὸς εἴη τὸν τοσᾶτον
 γέλωτα.

ΛΥΚ. Συντέτακται μὲν, ὦ Πάμφιλε, ὡς
 οἶσθα, ἐκ βασιλέως μισθοφορὰ τις ἔ Φαύλη
 κατὰ γένῃ τοῖς Φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω,
 καὶ Πλατωνικοῖς, καὶ Ἐπικυρείοις, ἔτι καὶ τοῖς
 ἐκ τῆ Περιπάττε, τὰ ἴσα τέτοις ἅπασιν. ἔδει
 δὲ ἀποθανόντος αὐτῶν τινος, ἄλλον ἀντικαθί-
 σασθαι, δοκιμασθέντα ψήφῳ τῶν ἀρίστων. καὶ
 τὰ ἄλλα, ἔ βοεῖη τις ἦν, κατὰ τὸν ποιητὴν,
 εἰς ἱερῆιον, ἀλλὰ μύρια κατὰ τὸν ἐνκαυτὸν, ἐφ'
 ὅτῳ

quem, extra numerum quidquam dicere, ne-
 dum ut eo impudentiae progrediatur. PAMPH.
 Quin tu igitur dicis iam caput causae, ut et ipse
 sciam, quid tantum tibi risum mouerit.

3. LYC. Constituta sunt, quod nosti, Pam-
 phile, ab imperatore salaria non contemnenda
 generatim philosophis, Stoicis dico, et Platoni-
 cis, et Epicureis, insuper etiam Peripateticis,
 aequalia omnibus. Oportebat autem in mortui
 alicuius locum surrogari, probatum suffragiis opti-
 matum. Praemium certaminis non bubula pellis
 erat, secundum poetam, neque victima, sed de-
 cies millenae quotannis drachmae, ut iuuenes do-

ὅτῳ θυνεῖται τοῖς νόοις. ΠΑΜΦ. Οἶδα ταῦτα· καί τινα Φασὶν αὐτῶν ἐναγχος ἀποθανεῖν, τῷ περιπατητικῶν οἶμαι τὸν ἕτερον. ΛΥΚ. Αὐτῇ ὦ Πάμφιλε, ἡ Ἑλένη, ὑπὲρ ἧς ἐμονομάχου πρὸς ἀλλήλας· καὶ ἄχρι γε τέττε, γελοῖον ἔσθι ἦν ἐκείνοις, ὡς τὸ φιλοσόφους εἶναι φάσκοντες καὶ χρημάτων καταφρονεῖν· ἔπειτα ὑπὲρ τέττε, ὡς ὑπὲρ πατρίδος κινδυνεύσης, καὶ ἱερῶν πατρώων, καὶ τάφων προγονικῶν, ἀγωνίζεσθαι. ΠΑΜΦ. Καὶ μὴν καὶ τὸ δόγμα τέττο γε ἐστὶ τῶν Περιπατητικοῖς, τὸ μὴ σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τρίτον τι ἀγαθὸν καὶ τέτοιον εἶναι. ΛΥΚ. Ὅρθῶς λέγεις. Φασὶ γὰρ ἐν ταῦτα καὶ κατὰ τὰ πατρια ἐγίγνετο αὐτοῖς ἐπὶ πόλεμα.

Tā

ceret. PAMPH. Noui ista, et aiunt quendam illorum nuper mortuum, Peripateticorum puto alterum. LYC. Haec, Pamphile, Helena erat, pro qua depugnabant inter se inuicem: et hactenus ridiculum illis erat nihil *aliud*, quam quod qui philosophos dicerent esse, et pecunias contemnere, deinde pro his, tanquam pro patria periclitante, et sacris patriis, et sepulcris maiorum suorum, decertarent. PAMPH. Quin etiam hoc dogma est Peripateticis, non valde contemnere diuitias, sed tertium quoddam bonum illud quoque putare. LYC. Recte dicis. Aiunt scilicet ista, et ex patria disciplina bellum ab iis gestum est.

Τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, ἤδη ἄκουε. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοι, τὸν ἐπιτάφιον τῷ ἀποθανόντι ἐκείνῳ ἠγωνίζοντο. δύο δὲ μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφήριςτοι αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύτερος, οἷον ἐν λέγω, τὸν ἐρισκόν, καὶ Βαγώας ὁ εὐνῆχος εἶναι δοκῶν· τὰ μὲν ἐν τῶν λόγων προηγώμισο αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἐκάτερος τῶν δογμαμάτων ἐπεδέδεικτο, καὶ ὅτι τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων, εἶχετο· καὶ μὰ τὸν Δί', ἑξέτερος αὐτῶν ἀμείνων ἦν.

Τὸ δ' ἐν τέλος τῆς δίκης ἐς τῷτο περιέστη· ἀφόμενος γὰρ ὁ Διοκλῆς τῷ δεικνύειν τὰ αὐτοῦ, μετέβαινεν ἐπὶ τὸν Βαγώαν, καὶ διελέγχεν ἐπειρᾶτο μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ· κατὰ ταυτὰ δὲ

4. Quae autem post consecuta sunt, iam audi. Multi enim alii quoque in funebribus defuncti ludis pugnabant. Duo autem maxime erant, quorum anceps certamen, Diocles senex, nosti quem dico, contentiosum illum: et Bagoas, qui putatur eunuchus. Ac doctrinae certamen iam ante certatum illis fuerat, peritiamque dogmatum vterque demonstrauerat, seque Aristoteli eiusque sententiis addictum esse. Et sane neuter illorum erat melior.

5. Finis ergo causae huc euasit. Diocles omissio ostendere sua merita, ad Bagoam transiit, et vitam maxime illius reprehendere tentauit: ea-

δὲ καὶ ὁ Βαγώας, ἀντεξήταζε τὸν ἐκείνου βίον.
 ΠΑΜΦ. Εἰκότως, ὦ Λυκίνε· καὶ τὰ πλείω γε
 τῷ λόγῳ περὶ τέττα μᾶλλον ἔχρην εἶναι αὐτοῖς·
 ὥς ἐγώ γε, εἰ δικάζων ἐτύγχανον, ἐπὶ τῷ τοιαύ-
 τῳ τὸ πλεῖον διατρέψαι ἂν μοι δοκῶ, τὸν ἄμε-
 νον βιῶντα μᾶλλον, ἢ τὸν ἐν τοῖς λόγοις αὐταῖς
 προχειρότερον ζητῶν, καὶ οἰκειότερον τῇ κήρῃ
 νομίζων.

ΛΤΚ. Εὖ λέγεις, καὶ μὲ ὁμόψηφον ἐν τέττα
 ἔχεις. ἐπεὶ δὲ ἄλλις μὲν εἶχον βλασφημιῶν, ἄ-
 λλις δὲ ἐλέγχων, τὸ τελευταῖον, ἤδη ὁ Διοκλῆς
 ἔφη, μηδὲ τὴν ἀρχὴν θεμιτὸν εἶναι τῷ Βαγώα
 μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ
 ἀρισεύων, εὐνέχω γε ὄντι, ἀλλὰ τὰς τοιαύτους
 ἔχ

dem ratione vero etiam Bagoas contra in illius
 vitam inquisivit. PAMPH. Merito illud quidem,
 Lycine: ac maior pars orationis versari illis circa
 hoc potius debebat. Equidem si iudex essem,
 in hoc praecipue immoraturus mihi videor, quae-
 ramque potius, vter melius vixerit, quam qui
 promptior sit oratione, eumque magis affinem vi-
 ctoriae iudicem.

6. LYC. Bene dicis: meque ea in re suffragan-
 tem tibi habes. Cum vero satis haberent conui-
 ciorum et criminum, denique iam negavit Dio-
 cles, omnino fas esse Bagoae tractare philosophiam;
 et praemia illius affectare, qui eunuchus sit: ta-
 les

ἔχ' ὅπως τάτων ἀποκαλεῖσθαι ἤξισ', ἀλλὰ καὶ
 ἐρῶν αὐτῶν, καὶ περιρραντηρίων, καὶ τῶν κοι-
 ῶν ἀπάντων συλλόγων, δυσοιώνισόν τι ἀπο-
 ραίνων, καὶ δυσάντητον θέαμα, εἴ τις ἔωθεν
 ξιῶν ἐκ τῆς οἰκίας, ἴδοι τοιῆτόν τινα. καὶ πο-
 λὺς ἦν ὁ περὶ τάτῃ λόγος, ἔτε ἄνδρα ἔτε γυ-
 ναῖκα εἶναι τὸν εὐνῆχον λέγοντος, ἀλλὰ τι σύν-
 θετον, καὶ μικτόν, καὶ τερατῶδες, ἔξω τῆς
 ἀνθρωπείας φύσεως. ΠΑΜΦ. Καινόν γε τὸ
 ἔγκλημα φῆς, ὦ Λυκίνε, καὶ ἤδη γελαῖν καὶ αὐ-
 τὸς, ὦ ἑταῖρε, προάγομαι, τῆς παραδόξε ταύ-
 τῃς κατηγορίας ἀκέων. τί δ' ἔν ἄτερος; ἄρα
 τὴν ἡσυχίαν ἤγαγεν; ἢ τί πρὸς ταῦτα καὶ αὐ-
 τὸς ἀντειπεῖν ἐτόλμησε;

ΛΥΚ.

les vero non modo his rebus excludendos affir-
 mauit, sed sacris ipsis, et lustralibus vasis, et
 communibus vniuersis coetibus; ostendens inau-
 spicatum et abominabile spectaculum, si quis
 mane domo egressus, talem quendam viderit.
 Et fuit illi multus hac de re sermo, cum neque
 virum neque feminam esse eunuchum diceret,
 sed compositum quiddam, et mixtum et prodi-
 giosum, et a natura humana abhorrens. PAMPH.
 Nouum crimen narras, Lycine, iamque ipse ad-
 risum, sodalis, adducor, inexpectatam accusa-
 tionem audiens. Quid igitur alter? Numquid
 quieuit? an ipse quoque contra haec dicere quid-
 quam ausus est?

F f 5

7. LYC.

ΛΥΚ. Τὰ μὲν πρῶτα ὑπ' αἰδῶς, καὶ δειλίας (οἰκῆιον γὰρ αὐτοῖς τὸ τοιῦτον) ἐπιπολὺ ἐσιώπα, καὶ ἡρυθρία, καὶ ἰδίῳ φανερός ἦν· τέλος δὲ λεπτὰν τι καὶ γυναικῆιον ἐμφθεγξάμενος, ἔδίκαια παιεῖν ἔφη τὸν Διοκλέα, φιλοσοφίας ἀποκλείοντα, εὐνῆχον ὄντα, ἧς καὶ γυναιξὶ μετέειναι· καὶ παρήγοντο Ἀσπασία, καὶ Διοτίμα, καὶ Θαργελία, συνηγορήσασαι αὐτῷ· καὶ τις Ἀκαδημαῖκός εὐνῆχος ἐκ Κελτῶν, ὀλίγον πρὸ ἡμῶν εὐδοκίμησας ἐν τοῖς Ἑλλήσιν. ὁ Διοκλῆς δὲ καμῖνον αὐτὸν, εἰ περιῆν, καὶ τῶν ὁμοίων μεταποιεῖτο, εἶρξεν ἄν, ἔκαταπλαγεῖς αὐτὲ τὴν παρὰ τρεῖς πολλοῖς δόξαν· καὶ τινὰς καὶ αὐτὸς ἀπεμνημόνευε λόγους, καὶ πρὸς ἐκείνον ὑπὸ

TE

7. LYC. Primo quidem prae pudore, ac metu, quod familiare his est, multum tacebat, aestuabat, et manifeste sudabat: tandem vero tenue quiddam sonans ac muliebre, inique facere dixit Dioclem, qui philosophia arceat eum qui sit eunuchus, quam mulieres etiam vindicare sibi possint, adducebanturque Aspasia, ac Diotima, et Thargelia, quae causam ipsius iuarent; atque aliquis Academicus e Gallia eunuchus, qui paullo ante nostram aetatem inter Graecos floruerit. At Diocles illum ipsum quoque, siquidem fuisset, et eadem tractasset, arcebat, nihil commotus ipsius apud vulgus gloria: et quaedam ipse memorabat dicta, in illum quoque a Stoicis, et Cy-

nics

τῶν αἰσθητικῶν καὶ Κυνικῶν μάλιστα εἰρημένους πρὸς τὸ
ἐλθιότερον, ἐπὶ τῷ ἀτελεῖ τῷ σώματι.

Ἐν τέτοις ἦν τοῖς δικασαῖς ἡ διατριβή· καὶ
ὁ κεφάλαιον ἤδη τῷ σκέμματι τὸ ἐτύγγα-
εν ὄν, εἰ δοκιμασέας εὐνέχους ἐπὶ φιλοσοφίαν
ταρελθεῖν, καὶ νέων προσασίαν ἐργασθῆναι
ἐξισῶν· τῷ μὲν καὶ σχῆμα καὶ σώματος εὐμοι-
ρίαν προσεῖναι φιλοσόφῳ δεῖν λέγοντος, καὶ τὸ
μεγίστον, πώγωνα βαθὺν ἔχειν αὐτὸν, καὶ τοῖς
προσιῶσι καὶ μανθάνειν βελομένοις ἀξιόπιστον,
καὶ πρέποντα ταῖς μυρίαις, ἃς χρὴ παρὰ βασι-
λέως ἀποφέρεισθαι· τὸ δὲ τῷ εὐνέχῃ, καὶ τῶν
Βακχίων χεῖρον εἶναι. τὰς μὲν γὰρ καὶ πεπει-
ρασθαι

nicis maxime, ridicule in corporis illud vitium
iacta.

8. In his agebant iudices, et caput caussae iam
in eo vertebatur, probandusne esset eunuchus,
philosophiam profiteri, et adolescentium prae-
feturam sibi demandari postulans? altero dicente,
Habitum et integritatem partium omnium cor-
poris inesse philosopho debere, praesertim, pro-
lixam eum barbam habere, quae fidem ei apud
accedentes et discere volentes auctoritatemque
praestet, dignam denique decem millibus, quae
ab imperatore acciperet. Eunuchi vero conditio-
nem, exsectorum etiam statu deteriores. Hos
enim tamen aliquando expertos esse virilitatem;
hunc

ῥᾶσθαι ποτε ἀνδρείας, τῆτον δὲ ἐξ ἀρχῆς εὐ-
θὺς ἀπεκνεόφθαι, καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶον εἶναι
κατὰ ταυτὰ ταῖς κορώναις, αἷ μῆτε περισεῖαι,
μῆτε κίραξιν ἐναριθμοῖντο ἄν.

Τῷ δὲ ἑσσωματικὴν λέγοντος εἶναι τὴν κρίσιν,
ἀλλ' ἄλλην ψυχῆς, καὶ τῆς γνώμης ἐξέτασιν
δεῖν γίγνεσθαι, καὶ τῆς τῶν δογμάτων ἐπισή-
μης. εἰδ' ὁ Ἀριστοτέλης ἐκαλεῖτο μάρτυς τοῦ
λόγου, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμείαν τὸν
εὐνῆχον, τὸν ἐκ τῷ Ἀταρνέως τύραννον, ἄχρι
τῷ καὶ θύειν αὐτῷ κατὰ ταυτὰ τοῖς θεοῖς.
καίτοι καὶ ἐτόλμα προστιθέναι ὁ Βαγῶας τοιᾶ-
νον, ὡς πολὺ ἐπιτηδειότερος εὐνῆχος τοῖς νέοις
διδάσκαλος, οὐδὲ διαβολὴν τινα πρὸς αὐτὰς
ἐνδε-

hunc autem ab initio statim abscissum, et ambi-
guum quoddam animal esse, cornicum instar,
quae neque in columbis neque in coruis nume-
rentur.

9. Altero autem contendente, Non corporis
hoc esse iudicium, sed robur animi *spectari*, et
examen mentis oportere fieri, atque scientiae do-
gmatum: tum Aristoteles citabatur testis eius ora-
tionis, qui supra modum admiratus sit Hermiam
eunuchum, Atarnensem tyrannum, usque eo,
ut etiam illi eodem modo quo Diis rem sacram
faceret. Quin etiam illud adiicere ausus est Ba-
goas, Multo aptiorem esse adolescentibus eunu-
chum magistrum, in quo neque haerere aliqua
illo-

δεξασθαι δυνάμενος, ἔδὲ τῷ Σωκράτῃ ἐκεί-
 ο ἔγκλημα παθεῖν ἂν, ὡς διαφθεῖρων τὰ μει-
 ῶνια. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀγένητον μάλιστα ἐσκώ-
 ρθη, χαριέντως τῷτο ὡς γέν ὦστο, προσέρρι-
 ψεν. εἰ γὰρ ἀπὸ πώγωνος, ἔφη, βαθύς κρι-
 εσθαι δέοι τὰς φιλοσοφῶντας, τὸν τράχον ἂν
 ἰσχυρότερον προκριθῇαι πάντων.

Ἐν τῷτῳ τρίτος ἄλλος παρεσῶς (τὸ δὲ ὄνο-
 μα ἐν ἀφανεί κείσθω) Καὶ μὴν, ἔφη, ὧ ἄνδρες
 δικασαί, ἔτοσί ὁ τὰς γνάθας λεῖος, καὶ τὸ φώ-
 νημα γυναικεῖος, καὶ τὰ ἄλλα εὐνέχω ἑοικώς, εἰ
 ἀποδύσαιτο, πάνυ ἀνδρεῖος ὑμῖν φανήται· εἰ
 δὲ μὴ ψεύδονται οἱ περὶ αὐτῷ λέγοντες, καὶ μοι-
 χὸς ἐάλω ποτὲ, ὡς ὁ Ἀξων φησὶν, ἄρδρα ἐν
 ἄρδραις

illorum respectu calumnia possit, neque Socratis
 illud crimen locum habere, quasi corrumperet
 adolescentulos. Cum in mentum imberbe in
 primis iacta quaedam essent, lepide hoc, ut sibi
 quidem videbatur, adiecit. Si enim, inquit, a
 barba proluxa iudicari philosophos oporteat, ca-
 prum iustius praeferrī omnibus.

10. Inter haec tertius alius superueniens, cu-
 ius nomen in obscuro relinquatur, Verum tamen,
 inquit, iudices, iste leuibus genis, muliebri
 voce, et reliqua eunucho similis, si exuatur, vi-
 rilis valde vobis videatur. Si vero non men-
 tiuntur, qui de isto narrant, etiam moechus ali-
 quando deprehensus est, membra, quod ait ta-
 bula

ἄφθροις ἔχων· ἀλλὰ τότε μὲν εἰς τὸν εὐνῆχον ἀναφυγὼν, καὶ τῷ κρησφύγετον εὐρόμενος ἀφείθη, ἀπισησάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τότε δικαστῶν, ἀπὸ γε τῆς φανερᾶς ὀψευς. νῦν δὲ καὶ παλινώδησαι μοι δοκεῖ, τῷ προκασιμένῃ μισθῷ ἔνεκα.

Τῶν δὲ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν γέλωτος ἐγίνετο, ὡς τὸ εἰκός. Βαγῶας δὲ μάλιστα ἐταράττετο, καὶ παντοῖος ἦν εἰς μυρία τραπόμενος χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ἰδρῶτι ῥέομενος, καὶ ἔτε συγκατατίθεσθαι τῷ τῆς μοιχείας ἐγκλήματι καλῶς ἔχειν ὥσπερ, ἔτε ἀχρεῖον αὐτῷ τὴν κατηγορίαν ταύτην εἰς τὸν παρόντα ἀγῶνα ἡγεῖτο εἶναι. ΠΑΜΦ. Γελοῖα, ὦ Λυκί-

νε,

bula Solonis, in membris habens. Sed tum quidem ad eunuchum se recipiens, inuento illo perfugio, absolutus est, fidem crimini, qui tum iudicabant, negantibus, ex specie manifesta: iam vero etiam retractaturus mihi videatur propositae mercedis causa.

II. His vero dictis, omnium quidem risus, ut facile est ad existimandum, ortus est. Bagoas vero magis etiam est perturbatus, in mille formas atque colores versus, frigidoque sudore diffuens: qui neque honestum putaret adulterii crimen non refutando fateri, neque vero inutile sibi crimen ad praesens certamen iudicaret. PAMPH. Ridicula

νε, ὡς ἀληθῶς ταῦτα, καὶ ἔοικεν εἰς τὴν τυχεύ-
σαν ὑμῖν διατριβὴν παρεσχῆσθαι. τὸ δ' ἐν τέ-
λος τι ἐγένετο, καὶ πῶς ἔγνωσαν ὑπὲρ αὐτῶν οἱ
δικασαί;

ΛΥΚ. Οὐχ ὁμόψηφαι πάντες ἦσαν, ἀλλ' οἱ
μὲν ἡξίουν ἀποδύσαντας αὐτὸν, ὥσπερ τὰς ἀρ-
γυρωνήτας ἐπισκοπεῖν, εἰ δύναιτο φιλοσοφεῖν
τάγε πρὸς τῶν ὄρχεων· οἱ δὲ ἔτι γελοϊότερον
μετασειλαμένους τινὰς τῶν ἐξ οἰκήματος γυναι-
κῶν, κελεύειν αὐτὸν συνεῖναι, καὶ ὑπυῖεν, καὶ
τινα τῶν δικασῶν τὸν πρεσβύτατόν τε καὶ πι-
στῆτατον ἐφεςῶτα ὄραν εἰ φιλοσοφεῖ. μετὰ δὲ
ἐπεὶ πάντας γέλωτος κατεῖχε, καὶ εἰδείς ὅτις οὐ
τὴν γαστέρα ἤλγει βρασσόμενος ὑπ' αὐτῶ, ἔγνω-
σαν

cula profecto ista, quaeque non vulgarem vobis
oblectationem videantur praebuisse. Sed quid
tandem factum est, et quomodo iudices de illis
decreuerunt?

12. LYC. Non in eadem omnes erant senten-
tia, sed alii postulabant illum exutum instar man-
cipiorum inspicere, possetne, quantum quidem
ad testiculos, philosophari? alii, magis ridicule
arcessitis quibusdam de lupanari mulierculis, iu-
bere illum congredi, et inire, et iudicium ali-
quem, aetate maximum et fide dignissimum adiste-
re, ac, num philosophetur, videre. Postea vero,
cum risus occupasset omnes, et nemo esset cui non
concul-

σαν ἀναπόμπιμον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴ δίκην.

Καὶ νῦν ἄτερος μὲν πρὸς τὴν τῶν λόγων ἐπιδείξιν, ὡς Φασι, γυμνάζεται, καὶ παρασκευάζεται καὶ κατηγορίαν συζηροτεῖ, καὶ τὸ τῆ μοιχεύσεως ἔγκλημα ὑποκινεῖ, ἐναντιότατον αὐτῷ καὶ ἄτος κατὰ τὰς Φαύλας τῶν ῥητόρων τὸ ποιῶν, καὶ εἰς τὰς ἀνδρας τὸν ἀντίδικον ἐπὶ τῷ ἔγκληματος καταλέγων. τῷ Βαγῳα δὲ ἑτέρα, ὡς Φασι, μέλει, καὶ ἀνδρίζεται τὰ πῶλε καὶ διὰ χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα, καὶ τέλος, κατήσεν ἐλπίζει, ἣν ἐπιδείξῃ ὡς ἄδεν χεῖρην ἐπὶ τῶν τὰς ἵππους ἀναβαινόντων ὄνων. αὕτη γὰρ ὦ ἐταῖρε, Φιλοσοφίας ἀρίστη κρίσις ἔοικεν εἶναι καὶ

concussa dolerent ilia, decreuerunt reicere et remittere causam in Italiam.

13. Et nunc alter quidem ad eruditionis ostentationem vt aiunt, exercet se et comparat, et accusationem componit, et adulterii erimen mouet, maxime sibi contrarium: isque more malorum caussidicorum hoc agit, et inter viros aduersarium suum hoc ipso crimine recenset. Bagoae autem alia, aiunt, cura tenet, et pro viro se gerit frequenter, et prae manu rem habet, et denique superaturum se sperat, si ostendat, nihilo se aliis, qui equas ineunt, deteriores. Illud enim, sodalis, optimum videtur Philosophiae criterium esse,

καὶ ἀπόδειξις ἀναντίλεκτος. ὥς καὶ τὸν υἱὸν
(ἔτι δέ μοι κομιδῇ νέος ἐστίν) εὐξαίμην ἄν, οὐ
τὴν γνώμην, ἐδὲ τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τὸ αἰ-
δοῖον ἑτοίμον ἐς φιλοσοφίαν ἔχειν.

esse, haec demonstratio cui contradici nihil pos-
sit. Itaque filium (est autem mihi admodum iu-
venis) optauerim, non mentem neque linguam,
sed verecundam partem philosophiae aptam ha-
bere.

Περὶ τῆς ἀστρολογίης.

Αμφί τε ἔραν᾽, ἀμφί τε ἀσέρων ἡ γραφὴ
ἐκ αὐτέων ἀσέρων, ἐδ' αὐτέα πέρι ἔρα-
ν᾽, ἀλλὰ μαντείας, καὶ ἀληθείης, ἣ δὴ ἐκ τε-
τέων ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λό-
γος ἐχ' ὑποθημοσύνην ἔχει, ἐδὲ διδασκαλίην
ἐπαγγέλλεται ὅπως ταύτην τὴν μαντοσύνην διε-
νεκτέον, ἀλλὰ μέμφομαι ὅσοι σοφοὶ ἑόντες,

τὰ

De Astrologia.

De coelo deque stellis haec scriptio est: non
ipsis de astris, ipso de caelo, sed de diui-
natione ac veritate, quae ab hisce ad hominum
vitam peruenit. Neque vero praecepta hic libel-
lus habet, neque disciplinam promittit, quomo-
do excellere hac diuinatione quis possit, sed re-
prehendo, quotquot docti cum sint, alia quidem

τὰ μὲν ἄλλα ἐπασκέουσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἐωυτέων ἀπηγέονται· μένην δ' ἀστρολογίην ἔτε τιμέουσι, ἔτ' ἐπασκέουσι.

Καὶ ἡ μὲν σοφίη παλαιή, ἔδὲ νέον ἐς ἡμέας ἀπίνετο, ἀλλ' ἔστιν ἔργον ἀρχαίων βασιλέων, θεοφιλέων. οἱ δὲ νῦν, ἀμαθίη καὶ ῥαθυμίη καὶ προσέτι μισοπονίη, κείνοισι τε ἀντίζοα φρονέουσι, καὶ εὖτ' ἂν ἀνδράσιν ἐπικυρέωσι ψεύδεα μαντευομένοισιν, ἄσρων τε κατηγορέουσι, καὶ αὐτὴν ἀστρολογίην μισέουσιν, ἔδὲ μιν ἔτε ὑγιέει ἔτε ἀληθεά νομίζουσιν, ἀλλὰ λόγον ψευδέα, καὶ ἀνεμώλιον, ἔ δικαίως, ἐμοὶ δοκέει, φρονέοντες, ἔτε γὰρ τέκτονος αἰδρεῖν, τεκτοσύνης αὐτῆς ἀφυΐη, ἔδὲ αὐλητέω ἀμυσίη, μουσικῆς ἀσοφίη.

ἀλλ'

exercent, et suis omnibus enarrant, solam autem astrologiam neque honorant, neque exercent.

2. Ac sapientia quidem *huius rei*, antiqua, neque recens demum ad nos venit, sed opus est antiquorum regum Dis carorum. Verum qui nunc sunt, inscitia et socordia, atque insuper laboris odio, cum contraria illis sentiunt, tum si quando in homines incidunt falsa diuinantes, et fidera accusant, et ipsam oderunt astrologiam, eamque neque sanam neque veram arbitrantur, sed disciplinam mendacem et ventosam, inique, ut mihi videtur, sentientes. Neque enim fabri inscitia, fabrilis ipsius artis mala indoles; neque imperitia tibicinis, musicae ipsius est inertia.

Sed

ἀλλ' οἱ μὲν ἀμαθῆες τῶν τεχνέων, ἐκάσῃ δ' ἐν
ἑαυτῇ σοφίῃ.

Πρῶτον μὲν ὧν Αἰθίοπες τόνδε τὸν λόγον ἀν-
θρώποισι κατεσήσαντο. αἰτὶν δὲ αὐτέοισι, τὰ
μὲν ἡ σοφίῃ τῷ ἔθνει (καὶ γὰρ τὰλλα τῶν ἄλ-
λων σοφώτεροι Αἰθίοπες) τὰ δὲ καὶ τῆς οἰκή-
σεως ἡ εὐμοιρίῃ· αἰεὶ γὰρ σφέας εὐδίῃ καὶ γα-
ληναίῃ περιέεσται· ἔδὲ τῶν τῷ ἔτεος τροπέων
ἀνέχονται, ἀλλ' ἐν μὴ ὥρῃ οἰκέουσιν. Ἰδόντες
ὧν πρῶτα τὴν σεληναίην ἐκ ἐς πᾶμπαν ἑμοίην
φαινομένην, ἀλλὰ πολυειδέα τε γιγνομένην, καὶ
ἐν ἄλλοτε ἄλλῃ μορφῇ τροπομένην, ἐδόκεεν αὐ-
τέοισι τὸ χρεῖμα θωύματος καὶ ἀπορίης ἄξιον.
ἔνθεν δὲ ζητούντες, εὗρον τουτέων τὴν αἰτίην,
ὅτι

Sed isti quidem artium imperiti, vnaquaeque au-
tem ars per se sapiens est.

3. Primi ergo Aethiopes hanc rationem homi-
nibus constituerunt. Causa illis partim sapientia
gentis, nam reliquis etiam in rebus sapientiores
caeteris Aethiopes; partim etiam habitandi fors
commoda. Semper enim illos serenitas et tran-
quillitas circumiacet, neque anni vices patiuntur,
sed in vna eademque tempestate habitant. Cum
igitur cernerent lunam non eandem semper appa-
rere, sed plures accipere species, et in aliam alias
formam verti: visa est illis res admiratione et du-
bitatione digna. Inde igitur quaerendo inuene-
runt

ὅτι οὐκ ἴδιον τῇ σεληναίῃ τὸ Φέγγος, ἀλλὰ οἱ παρ' ἡελίᾳ ἔρχεται.

Εὐρον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων τὴν Φορὴν, τὰς δὲ πλάνητας ἡμεῖς καλέομεν (μῆνοι γὰρ τῶν ἄλλων ἀστέρων κινέονται) Φύσιν τε αὐτέων, καὶ δυναστείην, καὶ ἔργα, τὰ ἕκαστος ἐπιτελέσκει. ἐν δὲ καὶ ἄνθρωποι αὐτέοισιν ἐπέθεσαν, ἐκ ὀνόματα, ὥς ἐδόκεον, ἀλλὰ σημήϊα.

Τὰτα μὲν ὧν Αἰθίοπες ἐν τῷ ἔρανῳ ἐπέβλεψαν· μετὰ δὲ, γείτοσιν ἔσιν Αἰγυπτίοισιν, ἀτελέα τὸν λόγον παρέδωκαν, Αἰγύπτιοι δὲ παρὰ σφέων ἐκδεχάμενοι ἡμιοργέα τὴν μακτικὴν, ἐπὶ μέζον ἡγεῖραν μέτρα τε τῆς ἐκάστω κινήσεως ἐσημήναντο, καὶ ἐτέων ἀριθμὸν, καὶ μηνέων καὶ
ὥρέων

runt caussam harum rerum, quod non sua lunae lux, verum a sole illi venit.

4. Inuenerunt vero aliorum quoque siderum motum, quos quidem planetas nos vocamus, soli enim reliquorum siderum mouentur: naturamque illorum et potestatem, et opera, quae singuli efficiunt. Imposuerunt autem illis quoque nomina: non *nuda* nomina, vt videbantur, sed *signa ipsarum naturarum*.

5. Haec igitur Aethiopes in caelo conspexerunt. Post vicinis suis Aegyptiis imperfectam artem tradiderunt: Aegyptii vero, quam acceperunt ab illis ex parte modo altera absolutam diuinandi rationem, in maius extulerunt, mensuram motus vniuscuiusque signarunt, et annorum numerum,

ἡρώων διατάξαντο. καὶ μηνέων μὲν σφίσι μέτρον ἢ σεληναίη, καὶ ἡ ταύτης ἀναξροφὴ ἐγένετο· ἔτεος δὲ ἡέλιος, καὶ ἡ τῷ ἡελίῳ περίφορος.

Οἱ δὲ καὶ ἄλλα ἐμήσαντο πολλῶν μέζων τετέων. ἐν γὰρ δὴ τῷ παντός ἡέρος, καὶ ἀστέρων τῶν ἄλλων, ἀπλανέων τε, καὶ εὐσταθέων, καὶ ἑδαμῶ κινεομένων, δωδέκα μοίρας ἐτάμοντο ἐν τοῖσι κινεομένοισι I), καὶ οἰκεία ζῶα ἑόντα, ἕκασον αὐτέων ἐς ἄλλην μορφὴν μεμιμέαται, τὰ μὲν ἐνάλια, τὰ δὲ ἀνθρώπων, τὰ δὲ θηρῶν, τὰ δὲ πτηνῶν, τὰ δὲ κτηνέων.

Ἀπὸ

rum, et mensium atque horarum ordinarunt. Et mensium quidem illis modus luna eiusque conversio fuit, anni autem sol, atque solis circuitus.

6. At ipsi alia quoque his multo maiora machinati sunt. Ex omni enim aëre, et stellis reliquis inerrantibus atque fixis, et haudquaquam mouentibus se, duodecim partes refecerunt, in quibus illae alterae mouerentur. His cum assignassent suum cuique animahā, in aliam singuliformam expressere, marina alia, alia vero hominum, alia bestiarum, volucrum alia, alia iumentorum.

Gg 3

7. Vn-

I. Ἐν τοῖσι κινεομένοισι] Non puto hunc locum esse integrum, sed verba quaedam temporum iniuria excidisse. Interpretationem interim dedi, non quam verba subiicerent, quippe quae non intelligebam, sed quam res ipsa postulare visa est. *Gesner.*

Ἀπὸ τέων δὴ καὶ ἰρὰ τὰ Αἰγύπτια πολυειδέα ποιεῖται. ἔ γὰρ πάντες Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δωάδεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δὲ ἄλλοῖσι μοίρησιν ἐχρέοντο· καὶ κριὸν μὲν σέβουσιν, ὁκόσοι ἐς κριὸν ἀπέβλεπον· ἰχθύας δὲ ἔ σιτέονται, ὁκόσοι ἰχθύας ἐπεσημήναντο· ἔδὲ τράγον κτείνουσιν ὅσοι αἰγόνερον ἤδεσαν· καὶ οἱ ἄλλοι τᾶλλα ὡς ἕκαστοι, ἰλάσκονται. ναὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τῆς ἡερίχ ταύρης σεβίζονται. καὶ ὁ Ἄπις αὐτέοις χρῆμα ἰρώτατον, τὴν χώραν ἐπινέμεται, καὶ οἱ ἐκεῖ μαντήϊόν τε ἀνατιθέασι, σημήϊον τῆς ἐκείνης τῆς ταύρης μαντικῆς.

Οὐ μετὰ πολλὸν δὲ καὶ Λίβυες ἐπέβησαν τῇ λόγῃ· καὶ γὰρ τὸ Λιβύων μαντήϊον τῆς Ἀμμωνος,

7. Vnde etiam sacra apud Aegyptios multorum generum fiunt. Nec enim Aegyptii omnes ex duodecim partibus *iisdem* omnibus diuinabant; sed aliis alii partibus diuersisque utebantur. Atque arietem quidem colunt, quotquot respiciebant Arietem: pisces non edunt, qui pisces *nomine illo* signauerant: neque caprum maciunt, qui cunque nouerant Capricornum: atque alii alia, ut cuique *visum est*, placant. Sane etiam taurum in honorem caelestis tauri colunt, atque est illis Apis res sanctissima, qui regionem illorum depalcatur, cui oraculum ibi constituerint, signum diuinationis illius *caelestis* tauri.

8. Non ita multo post Libyes etiam hanc rationem amplexi sunt. Nam Libyum etiam oraculum

ρος, καὶ τῷτο ἐς τὸν ἥερα καὶ ἐς τὴν τετέε σο-
Φίην εἶρητο, παρὰ 2) τὸν Ἀμμωνα, καὶ ἔτοι κριο-
πρόσωπον ποιεόνται.

Ἐγνώσαν δὲ τετέων ἕκαστα καὶ Βαβυλώνιοι,
ἔτοι μὲν λέγασσι καὶ πρὸ τῶν ἄλλων· ἐμοὶ δὲ δο-
κεῖ, πολλὸν ὕσερον ἐς τετέε οὗ λόγος ἀπίνετο.

Ἕλληνες δὲ ἔτε παρ' Αἰθιοπῶν, ἔτε παρ'
Αἰγυπτίων ἀστρολογίης πέρι εὐδὲν ἤκυσαν, ἀλλὰ
σφίσιν Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγεα καὶ Καλλιόπης, πρῶ-
τος τὰ δε ἀπηγήσατο, ἔ μάλαι ἐμφανέως, εὐδὲ
ἐς Φάος τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλ' εἰς γοη-
τείην, καὶ ἱερολογίην, οἷη διανοίη ἐκείνη. πηξά-
μενος

culum Ammonis, ipsum quoque ad caelum eius-
que sapientiam, relatum est: quatenus Ammo-
nem hi etiam arietis vultu sibi faciunt.

9. Agnouerunt autem horum singula etiam Ba-
bylonii. Hi enim dicunt, etiam ante alios; mi-
hi vero videtur, multo post ad ipsos hanc ratio-
nem peruenisse.

10. Graeci autem neque ab Aethiopibus neque
ab Aegyptiis de astrologia quidquam audiere:
sed ipsis Orpheus Oeagri et Calliopes F. primus
haec enarrauit: non ille manifeste valde; neque
in lucem totam rationem protulit, sed ad incan-
tationem et sacramenta quaedam, sola mens illi

G g 4

specta-

2. Παρὰ] Tenui mutatione παρὰ mutandum
in παρ' ὅ, quod cum sententia postulare
videretur, in interpretando secutus sum.
Gesner.

μενος γὰρ λύρην, ὄργια τε ἐποίεετο, καὶ τὰ ἱεῖ
 ἤειδεν· ἡ δὲ λύρη, ἐπτάμιτος ἔῃσα, τὴν τῶν
 κινεομένων ἀσέρων ἀρμονίην συνεβάλλετο. ταῦ-
 τα Ὀρφεὺς διζήμενος, καὶ ταῦτα ἀνακινέει,
 πάντα ἔθελγε, καὶ πάντων ἐκράτεεν. οὐ γὰρ
 ἐκείνην τὴν λύρην ἐβλεπεν, ἐδὲ οἱ ἄλλης ἔμελε
 μυσουργίης, ἀλλ' αὐτὴ Ὀρφέως ἡ μεγάλη λύρη.
 Ἕλληνες τε ταῦδε τιμέοντες, μοίρην ἐν αὐτῷ οὐ-
 ρανῷ ἀπέκριναν, καὶ ἀσέρες πολλοὶ καλέονται
 λύρη Ὀρφέως, ἣν δὲ κατε Ὀρφέα ἰδοῖς, ἡ λύ-
 ροισίν, ἡ χροῖῃ μεμιμημένον ἐν μέσῳ ἔξεται ἱε-
 λος αἰδούντι, μετὰ χερσὶν ἔχων τὴν λύρην· ἀμ-
 φι δέ μιν ζῶα μυρία ἔσηκεν, ἐν οἷς καὶ ἄνθρωπος,
 καὶ

spēctabat. Lyra enim constructa faciebat orgia,
 et sacra canebat. Lyra autem septem chorda-
 rum quae esset, errantium stellarum harmoniam
 symbolo quodam signabat. Haec inquirens Or-
 pheus, et haec mouens, mulcebat omnia, et
 omnia vincebat. Neque enim illam, *quam fe-*
cerat sibi, lyram spectabat, neque alia illi cor-
 di erat musica; sed haec magna lyra Orphēi.
 Honorantes vero ista Graeci, partem ipso in
 caelo ei decreuerunt, et stellae plures lyra vo-
 cantur Orphēi. Si vero videris aliquando Or-
 phea, vel lapidibus, vel colore assimilatam, in
 medio sedet canenti similis, in manibus habens
 lyram: circa ipsum autem animalia stant sex-
 centa, in quibus homo etiam, et taurus, et leo,

καὶ ταῦρος καὶ λέων· καὶ τῶν ἑκαζον· εὖ τ' ἂν
ἐκεῖνα ἰδῇς, μέμνησό μοι τετῶν, κοῖη ἐκείνου
αἰοιδῇ, κοῖη δὲ καὶ ἡ λύρη, κοῖος δὲ καὶ ταῦρος,
ἢ ὁκοῖος λέων, Ὀρφέως ἐπαίχσιν, ἣν δὲ τὰ λέ-
γω αἷτια γνοίης, σὺ δὲ καὶ ἐν τῷ ἔρανῳ δέρεκεο
ἑκαζον τετῶν.

Λέγῃσι δὲ Τειρεσίην, ἄνδρα Βοιωτίον, τῷ δὲ
κλέος μαντοσύνης πέρι πολλὸν αἰρείεται, τῷτον
τὸν Τειρεσίην ἐν Ἑλλήσιν εἰπεῖν, ὅτι τῶν πλα-
νεομένων ἀσέρων, οἱ μὲν θήλεες, οἱ δὲ ἄρρενες
εἶντες, καὶ ἴσα ἐκτελέσῃ· τῷ καὶ μιν διφυέα
γενέσθαι, καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίην μυθολογέ-
σιν, ἄλλοτε μὲν θῆλυν, ἄλλοτε δὲ ἄρρενα.

Ἀπέρως δὲ καὶ Θυέσῳ περὶ τῆ πατρῴῃ βα-
σιλῆϊ Φιλονεικόντων, ἥδη τοῖσιν Ἑλλήσιν ἀνα-
φαν-

eorumque singuli. Ea vero cum videris, ho-
rum mihi memento, qualis ille sit cantus, qua-
lis lyra, qualis etiam taurus, et qualis leo, Or-
pheum audiant. Si vero quas dico caussas nosse,
tum tu etiam in caelo unum quòdque videres.

11. Aiunt vero Tiresiam, virum Boeotium,
cuius diuinandi gloria multum elata est, hunc
igitur Tiresiam inter Graecos dixisse ferunt, er-
rantium siderum alia quae sint feminina, alia ve-
ro masculina, non eadem efficere: vnde etiam il-
lum duplicis naturae fuisse atque vitae Tiresiam
fabulantur, alias feminam, alias vero marem.

12. Atreo autem et Thyeste de regno paterno
contententibus, iam Graeci aperte astrologiam

Φανδὸν ἀστρολογίης τε καὶ σοφίης τῆς ἔρανης
 μάλισ' ἔμελε. καὶ τὸ ξυνὸν τῶν Ἀργείων, ἄρχαι
 ἔγνωσαν ἑαυτῶν, ὅσις τῷ ἑτέρῳ σοφίην προφε-
 ρέσερος. εἴθα δὴ Θυέσης μὲν κριὸν σφίσι τὸν ἐν
 τῷ ἔρανῳ σημηνάμενος, ὑπέδειξεν· ἀπὸ τῶ δὲ
 ἄρνα χρύσειον Θυέση γενέσθαι μυθολογέσθαι.
 Ἄτρεὺς δὲ τῷ ἡλίῳ πέρι καὶ τῶν ἀνατολέων αὐ-
 τέα λόγον ἐποιήσατο, ὅτι καὶ ἐς ὁμοίην Φορῇ
 ἡελίος τε, καὶ ὁ κόσμος κινέονται, ἀλλ' ἐς ἀντί-
 ξοον ἀλλήλοις ἀντιδρομέσσι. καὶ αἱ νῦν δύσεις
 δοκέσθαι τῷ κόσμου δύσεις εἶναι, τοῦ ἡλίου
 ἀνατολῆς εἶσι. τάδε εἰπόντα, βασιλῆα μὴ
 Ἀργεῖοι ἐποιήσαντο, καὶ μέγα κλέος ἐπὶ σοφίᾳ
 αὐτέα ἐγένετο.

Ἐγὼ

et caelestem sapientiam vehementer sectabantur:
 et commune Argiuorum regnare *eum* apud se de-
 creuerunt, qui altero quantum ad hanc sapien-
 tiam esset praestantior. Hic Thyestes quidem
 arietem illis, qui in caelo est, designatum mon-
 strauit: a quo auream ouem Thyesti fuisse fabu-
 lantur. Atreus vero de sole, et ortibus illius ser-
 monem habuit, non versus eandem plagam so-
 lem atque mundum moueri, sed contrarium sibi
 inuicem cursum tenere: et qui nunc occidens
 sit, et mundi occidens videatur, solis ortum esse.
 Haec illum dicentem Regem suum Argiui fece-
 runt, magnaue fuit sapientiae illius gloria.

13. Ego

Ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντεω τοιάδε φρονέω· πτηνὸν μὲν οἱ γενέσθαι ἵππον ἔ· μάλα πείθομαι, δοκέω δὲ μιν ταύτην τὴν σοφίην μετέποντα, ὑψηλά τε φρονέοντα, καὶ ἄστροισι ὁμιλέοντα, ἐς ἔρανὸν ἔχει τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλλὰ τῇ διανοίῃ.

Ἴσα δὲ μοι καὶ ἐς Φρίξον τὸν Ἀθάμαντος εἰρησθῶ, τὸν δὴ κριῶ χρυσέῳ δι' αἰθέρος ἐλαῖσαι μυθόντα. ναὶ μέντοι καὶ Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον (ξεῖνή μὲν ἡ ἰσορίη, δοκέω γέ μιν ἐκῆξω ἀστρολογίης) ἀλλὰ οἱ αὐτὸς μάλισσά ἐχρήσατο, καὶ παιδί τῷ ἑωυτῷ κατηγήσατο.

Ἰκαρος δὲ νεότητι καὶ ἀτασθαλίῃ χρεόμενος, καὶ ἐκ ἐπιεικτὰ διζήμενος, ἀλλ' ἐς πόλον ἀερεθεὶς τῷ

13. Ego vero etiam de Bellerophonte eadem sentio. Alatum quidem equum illi fuisse, persuaderi mihi non patior; Puto autem illum sapientiae huius studiosum, sublimia cogitasse, et versatum cum astris, in caelum non equi opera adscendisse, sed animo.

14. Eadem mihi etiam in Athamantis Phryxum filium dicta sunt, quem ariete aureo per aethera vectum fabulantur. Quin etiam Daedalus Atheniensis: peregrina quidem et mira historia: sed puto illum non fuisse ab astrologia alienum. Verum ea cum ipse maxime usus, tum filium eam suum docuit.

15. Icarus autem iuventute et temeritate usus, et inconcessa quaerens, sed animo in polum ipsum subla-

τῷ νῷ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείης, καὶ παντὸς ἀ-
πεσφάλη τῷ λόγῳ, καὶ ἐς πέλαγος κατηνέχθη
ἀβύσσων πρηγμάτων· τὸν Ἕλληνας ἄλλως μυ-
θολογέουσι, καὶ κόλπον ἐπ' αὐτέῳ ἐν τῇδε τῇ
θαλάσῃ Ἰκάρειον εἰκὴ καλέουσι.

Τάχα δὲ γὰρ Πασιφάη παρὰ Δαίδαλῳ ἀκέ-
σασα ταύρῳ τε πέρι, τῷ ἐν τοῖς ἄστροισι Φαινο-
μένα, καὶ αὐτῆς ἀστρολογίης, εἰς ἔρωτα τῷ λό-
γῳ ἀπῆκτο, ὅθεν νομίζουσιν ὅτι Δαίδαλός μιν
τῷ ταύρῳ ἐνύμφευσεν.

Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ κατὰ μέρεα τὴν ἐπισημὴν διε-
λόντες, ἕκαστοι αὐτέων ἄλλα ἐπενοήσαντο, οἱ
μὲν τὰ ἐς τὴν σεληναίην, οἱ δὲ τὰ ἐς Δία, οἱ δὲ
τὰ ἐς ἡέλιον συναγείραντες, δρόμῳ τε αὐτέων
πέρι κινήσεως, καὶ δυνάμεως.

Καὶ

sublatus, vero excidit, et ab tota ratione aberravit,
et in mare decidit negotiorum fundo ac fine caren-
tium. De quo aliam fabulam narrant Graeci, et ab
illo finum in hoc mari temere vocant Icarium.

16. Fortasse etiam Pasiphaë quae audisset ex
Daedalo de tauro sidere in astris lucente, et ipsa
astrologia in amorem doctrinae devenit: unde pu-
tant eam a Daedalo conciliatam tauro esse.

17. Sunt vero etiam qui diuisa in partes disci-
plina, alia singuli excogitarunt, alii quae ad lu-
nam pertinent, alii, quae ad Iouem, alii quae
ad solem, colligentes, deque cursu illorum, mo-
tu, et potestate.

18. At-

Καὶ Ἐνδυμίων μὲν, τὰ ἐς τὴν σεληναίην διε-
τάξατο.

Φαέθων δὲ, τῷ ἡλίῳ δρόμον ἐτεκμήρατο, ὃ
μὲν γε ἀτρεκέως, ἀλλ' ἀτελέα τὸν λόγον ἀπολι-
πὼν, ἀπέθανεν. οἱ δὲ τάγε ἀγνοέοντες, ἡλίῳ
παῖδα Φαέθοντα δοκέεσσι, καὶ μῦθον ἐπ' αὐ-
τέῳ ἔδαμᾶ πρὸς διηγέοντα. ἐλθόντα γάρ μιν
παρὰ τὸν ἥλιον τὸν πατέρα αἰτέειν τὸ τῷ Φω-
τὸς ἄρμα ἡνιοχεύειν, τὸν δὲ δῆναί τε οἱ, καὶ
ὑποθέσθαι τῆς ἵππασίης τὸν νόμον. ὃ δὲ Φαέ-
θων, ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἄρμα, ἡλικίῃ καὶ ἀπειρίῃ,
ἄλλοτε μὲν πρόσγειος ἡνιόχευεν, ἄλλοτε πολλὸν
τῆς γῆς ἀπαιρέμενος· τὰς δὲ ἀνθρώπους κρύος
τε καὶ θάλλπος ἐκ ἀνασχετὸν διέφθειρεν. ἐπὶ
τοῖσι

18. Atque Endymion quidem quae ad lunam
pertinent ordinavit.

19. Phaëthon autem solis cursum designavit,
non sane exploratis omnibus, sed imperfectam
artem relinquens mortuus est. Qui autem ista
ignorant, solis filium Phaëthontem putant et fa-
bulam de eo nulla parte credibilem narrant: ve-
nisse nempe ad Solem patrem, ab eoque petiisse,
ut lucis currum regere sibi liceret, illum vero de-
disse, et legem aurigationis subiecisse. At Phaë-
thon, conscenso curru prae iuventute et imperitia
alias quidem terrae nimis vicinus aurigatur, alias
nimium a terra sublatus, unde homines frigus
calorque intolerabilis perdidit. Inter haec Iovem
indi-

τοῖσι δὴ τὸν Δία ἀγανακτέοντα βαλεῖν πρὸς
 Φαέθοντα μεγάλῳ. πεσόντα δέ μιν αἱ αἶσες
 Φαῖ περιῤῥσαι, πένθος μέγα ἐποίησον, ἔς τε μετ'
 ἐβάλλον τὰ εἶδεα, καὶ νῦν εἰσιν αἴγριοι, καὶ
 τὸ ἤλεκτρον ἐπ' αὐτέῳ δάκρυον σαλάσσειν.
 ἔτῳ ταῦτα ἐγένετο, ἔδ' ὅσιον αὐτέοισι κη-
 σθαι, ἔδ' ἥελιος παῖδα ἐποίησατο, ἔδ' ὁ πᾶς
 αὐτέῳ ἀπέθανε.

Λέγασι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδη
 τοῖσιν ἐγὼ ἔ μάλ' αὖ τι πείθομαι. κῶς γὰρ ὅτι
 ὅσιον πισεῦσαι παῖδα Αἰνείην τῆς Ἀφροδίτης
 γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Ἄρεος Ἀσκά-
 φον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμείῳ; ἀλλ' ἔτοιμα
 αὐτέων θεοφιλέες ἐγένοντο, καὶ σφίσι γινώ-
 νοισι, τῷ μὲν ἡ Ἀφροδίτῃ, τῷ δὲ ὁ Ζεὺς

τῷ

indignatum fulmine magno Phaëthontem ferisse.
 Cadentem circumstantes sorores luctus habuere
 magnos, donec formas mutarent; et nunc sunt
 populi, lacrumamque super eo electrum stillant.
 Non ita gesta haec sunt, nec fas est fidem iis ad-
 iungere. Neque filium Sol genuit, neque filius
 ipsi mortuus est.

20. Dicunt autem alia multa fabulosa Graeci,
 quibus ego non multum fidei tribuo. Quomodo
 enim fas sit credere filium Aeneam fuisse Vene-
 ris, et Iouis Minoem, et Martis Ascalaphum, et
 Autolyicum Mercurii? At singuli horum cari Deo
 fuere, nascentesque hunc Venus, hunc Iupiter,
 hac

τῷ δὲ ὁ Ἄρης ἐπέβλεψεν. ἐκόσοι γὰρ δὴ ἀνθρώποισι ἐν τῇ γαστρὶ ταύτῃ οἰκοδεσποτέουσιν· ἔτοι ὅκως τοκῆς ἐωυτοῖσι πάντα ἔκτε-
λέσσει, καὶ χροίην, καὶ μορφὴν, καὶ ἔργα, καὶ
διανοίην. καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως, Διὸς ἡγε-
μένε, καλὸς δὲ Αἰνεΐης Ἀφροδίτης βελήσει ἐγέ-
νετο· κλέπτης δὲ Αὐτόλυκος, ἡ δὲ οἱ κλεπτι-
κὴ ἐξ Ἑρμῆω ἀπίνετο.

Οὕμενον ἔδδ' τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδῃσεν, ἔδδ' ἐς
τάρταρον ἔρριψεν, ἔδδ' τὰ ἄλλα ἐμήσατο, ὅκο-
σα ἄνθρωποι νομίζουσιν· ἀλλὰ Φέρεται γὰρ ὁ
Κρόνος τὴν ἔξω Φορὴν, πολλὸν ἀπ' ἡμέων, καὶ
οἱ νωθρήτε ἡ κίνησις, καὶ ἔρῃϊέη τοῖσι ἀνθρώ-
ποισι ὀρέσσοθαι. διὸ δὴ μιν ἐσάναι λέγουσιν,
ὅκως

hunc Mars respexerunt. Quicunque enim ho-
minibus in hac genitura domum, *ut domini vel
decani*, regunt, illi tanquam parentes similia sibi
omnia efficiunt, et colorem, et formam, et ope-
ra, et animum: ac rex quidem Minos Ioue duce,
pulcher autem Aeneas Veneris voluntate fuit: fur
autem Autolycus, furandique illi ars a Mercurio
venit.

21. Iam vero neque Saturnum Iupiter vinxit,
neque in tartarum detrussit, neque reliqua ma-
chinatus est, quae putant homines. Sed enim
fertur Saturnus per orbem extimum procul a no-
bis, estque illi languidus motus, neque obser-
vatu facilis hominibus. Propterea nempe stare
Luc. Op. T. IV. Hh illum

ὅπως πεπυδημένον. τὸ δὲ βάθος τὸ πολλὸν τῆ
ἡέρος, τάρταρος καλεῖται.

Μάλισα ἐκ τῆ Ὀμήρου τῆ ποιητέω, καὶ τῆ
Ἡσιόδου ἐπέων μάθοι ἂν τις τὰ πάλαί τοις ἀ-
στρολογέουσιν ὁμοφανεύοντα. εὖτ' ἂν δὲ τὴν σα-
φὴν τῆ Διὸς ἀπηγέηται, καὶ τῆ ἡελίος τὰς βο-
λάς, τὰ δὴ ἐγὼ ἡμάτα εἶναι συμβάλλομαι, καὶ
τὰς πόλιας, τὰς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἡφαιστος ἐποίη-
σατο, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὴν ἄλωήν. τὰ μὲν
γὰρ ὁκόσα ἐς τὴν Ἀφροδίτην αὐτέω καὶ τῆ Ἀ-
ρεος τὴν μοιχεῖν λέλεκται, καὶ τὰ ἐμφαιέα,
ἐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς δὲ τῆς σοφίης πεποιημένα·
ἢ γὰρ δὴ ὦν Ἀφροδίτης καὶ τῆ Ἀρεος ὁμοδρομή-
την Ὀμήρου αἰοιδὴν ἀπεργάζεται. ἐν ἄλλοιαι δὲ
ἔπει

illum arunt tanquam vinctum compedibus. In-
gens autem caeli profunditas tartarus vocatur.

22. Maxime ex Homeri poëtae et Hesiodi ver-
sibus discat aliquis, de quibus olim cum Astro-
logis conuenerit. Quando vero catenam Iouis
refert, et solis iacula, hos utique dies esse coniu-
cio; et vrbes, quas in clypeo Achillis fecit Vul-
canus, et chorum, et vineam, ad astrologiam
pertinere arbitror. Nam ista quidem, quae in
Venerem ab illo et in Martis adulterium dicta
sunt, ipsa quoque manifesto non aliunde, quam
ex hac sapientia ficta sunt. Coniunctio nempe
Veneris et Martis Homeri cantum efficit, ac veri
aliquid habere ostendit. Aliis vero versibus opto

ἔπεισι τὰ ἔργα ἐκάσκη αὐτέων διωρίσατο, τῇ Ἀφραδίτῃ μὲν εἰπὼν·

Ἄλλὰ σὺ γ' ἡμερόεντα μετέσχεο ἔργα γάμοιο.
τὰ δὲ τῷ πολέμῳ·

Ταῦτα δ' Ἀρηϊοῦ, καὶ Ἀθήνῃ πάντα
μελήσει.

Ἄπερ οἱ παλαιοὶ ἰδόντες, μάλιστα μαντήσιον
ἐχρέοντο, καὶ ἀπαρρυγὸν αὐτέην ἐποιέοντο· ἀλλ'
ἔτε πόλιος ὤκισον, ἐδὲ τείχεα περιβάλλοντο,
ἔτε Φόνες ἐργάζοντο, ἔτε γυναῖκας ἐγάμεον,
πρὶν ἂν δὴ παρὰ μάντεων αἰεῖσαι ἑκάσκη. καὶ
γὰρ δὴ τὰ μαντήϊα αὐτέροις ἐκ ἔξω ἀστρολογίης
ἦν· ἀλλὰ παρὰ μὲν Δελφοῖς παρθένος ἔχει τὴν
προφοητείην, σύμβολον τῆς παρθένου τῆς Ἀραδίης,
καὶ

ra vniuscuiusque illorum definiuit, cum Veneri
dicit:

*Dulcia nempe tibi sunt conubia curae:
de bellicis autem:*

*Mars celer ista quidem Pallasque armata pa-
trabunt.*

23. Quae cum viderent veteres, maxime ute-
bantur diuinationibus, nec obiter illam tracta-
bant: sed nec vrbes condebant, neque ducebant
moenia, nec praelium committebant, neque vxo-
res ducebant ante, quam a vatibus audirent sin-
gula. Etenim neque oracula illis expertia astro-
logiae erant. Verum Delphis quidem virgo va-
ticipandi munus habet, caelestis virginis symbo-
lum.

καὶ δράκων ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται, ὅτι καὶ ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φαίνεται. καὶ ἐν Διδύμοις δὲ μαντήϊον τῷ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκεῖ καὶ τὸτο ἐκ τῶν ἡρώων Διδύμων ὀνομάζεσθαι.

Οὕτω δὲ αὐτέοισι χρῆμα ἰρώτατον ἢ ματοσύνη ἐδόκειεν, ὥςτε δὴ Ὀδυσσεὺς, ἐπειδὴ ἔκαμε πλανεόμενος, ἐβελήσας ἀτρεκέες ἀκῆσαι περὶ τῷ ἑωυτῷ πρηγμαίων, ἐς τὸν αἶδην ἀπίκετο, ἐκ ὄφρα ἴδῃ ἰέκυς, καὶ ἀτερπέα χῶρον, ἀλλ' ἐκ λόγας ἐλθεῖν Τειρεσίην ἐπιθυμέων. καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν χῶρον ἦλθεν, ἐνθα ἡ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ ἔσκαψε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε, πολλῶν νεκυῶν πᾶρεόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἑωυτῆς, τὰ αἵματος πιθεῖν ἐβελόντων, ἢ πρὸ-

lum: et Draco sub tripode vocem emittit, quoniam inter sidera quoque lucet Draco. Quod autem Didymis est Apollinis oraculum, ut mihi videtur, ipsum quoque a caelestibus Geminis (*Didymis*) dictum.

24. Adeo res sanctissima illis visa diuinationo est. Itaque Vlysses cum in errore illo suo laboraret, verum audire cupiens de rebus suis, ad inferos descendit, non *Cerneret ut functos vita, illacabile regnum*; sed in colloquium Tiresiae venire qui desideraret. Et cum venisset in locum, quem pesignauerat Circe, et fossam fodisset, mactassetque oves; mortuis multis praesentibus, interque illos matre ipsius, ac bibere de sanguine volentibus,

καὶ πρότερον ἀφῆκεν ἔδενι, καὶ αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν Τειρεσίην γεύσασθαι, καὶ ἐξαναγκάσαι· εἰπεῖν οἱ τὸ μαντήιον· καὶ ἀνέσχετο διψῶσαν ὀφθαλμῶν τῆς μητρὸς τὴν σκῆην.

Λακεδαιμονίοισι δὲ Λύκουργος τὴν πολιτείην παῖσαν ἐκ τῆς ἔραις διατάξατο, καὶ νόμον σφίσι ἐποίησε μηδαμῶς μηδὲ εἰς πόλεμον προχωρεῖν, πρὶν τὴν σεληναίην πλήρεια γενέσθαι· καὶ γὰρ ἴσην ἐνόμιζεν εἶναι τὴν δυναστείην, αὐξανομένης τῆς σεληναίης, καὶ ἀφαινομένης· πάντα δὲ ὑπὸ αὐτῇ διοικέσθαι.

Ἀλλὰ μὲνοι Ἀρκάδες ταῦτα οὐκ ἐδέξαντο, καὶ ἐτίμησαν ἀστρολογίην· ἀνοίη δὲ καὶ ἀσοφίῃ λέγουσι καὶ τῆς σεληναίης ἔμμεναι προγενέστεροι.

Oi

tibus, non prius permittit cuiquam, nec ipsi matri adeo, quam Tiresias gustasset, eumque ipse coëgisset edere sibi oraculum, sustinuitque sitientem matris vinbram videre.

25. Lacedaemoniis autem Lycurgus rem omnem publicam ex caeli rationibus constituit, et legem illis posuit, ne usquam in bellum ante procederentur, quam plena luna esset. Neque enim aequalem putabat esse potentiam augescentis lunae et decrescantis, omniaque ab illa administrari.

26. Sed soli ista Arcades non recepere, neque in honore habuerunt Astrologiam; sed amentia quadam et insipientia dicunt ipsa se Luna esse antiquiores.

Οἱ μὲν ὧν πρὸ ἡμέων ἔτῳ κάρτα ἦσαν Φιλο-
 μάντιες, οἱ δὲ νῦν, οἱ μὲν αὐτέων ἀδύνατα ἵ-
 ναί λέγασιν ἀνθρώποισι τέλος εὐρασθαι ματι-
 κῆς. ἔ γὰρ εἶναι μιν ἔτε πεισῆν, ἔτε ἀληθεί-
 ᾱ δὲ τὸν Ἄρσεν ἢ τὸν Δία ἐν τῷ ἔργῳ ἡμέων τε-
 κα κινέεσθαι, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀνθρωπότητων πη-
 γμάτων ἔδεμίν ὥρην ἐκείνοι περὶ οὐκ οἶονται, ἔδ' ἔ-
 σιν αὐτέοισι πρὸς τάδε κοινωνίῃ· κατὰ σφέας
 δὲ χρεΐη τῆς περιφορῆς ἀναστρέφονται.

Ἄλλοι δὲ ἀστρολογίην ἀψευδέα μὲν, ἀνωφελέα
 δ' εἶναι λέγασιν. ἔ γὰρ ὑπὸ μαντοσύνῃ ἀλλασ-
 σεσθαι, ὅκῃσα τῇσι μοίρῃσι δοκέοντα ἐπέρχεται.

Ἐγώ

27. Maiores igitur nostri valde adeo diuinationis erant studiosi: sed qui nunc sunt, partim illi quidem fieri posse negant, ut inueniant homines finem certumque fundamentum diuinationis. Neque enim fidam illam esse, neque veram: neque Martem aut Iouem in caelo nostra causa moueri; sed humanarum rerum curam illos plane nullam habere, neque communionem adeo ipsis cum hisce rebus nostris ullam intercedere; sed suae rei causa atque quod necessarius sit ille ipsis circuitus, conuerti.

28. Alii vero astrologiam mendacii quidem, sed eandem utilitatis quoque expertem aiunt. Neque enim ob diuinationem immutari, quae fato-
 rum decreto eueniant.

29. Ego

Ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτε ἀμφω ἐκεῖνα ἔχω εἰπεῖν, ὅτι οἱ μὲν ἀστέρες ἐν τῷ ἄρηνῳ τὴν σφετέρην εἰ-
λέονταί, πάρεργον δὲ σφίσι τῆς κινήσεως τῶν
κατ' ἡμέας ἕκαστον ἐπιγίγνεται. ἢ ἐθέλεις ἵπ-
πες μὲν θεόντος, καὶ ὀρνίθων, καὶ ἀνδρῶν κλο-
νευμένων λίθους ἀνασκαλεύεσθαι, καὶ κάρφου δο-
νέεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τῷ δρόμῳ, ὑπὸ δὲ τῇ
δίνῃ τῶν ἀστέρων μηδὲν ἄλλο γίνεσθαι; καὶ ἐκ
μὲν ὀλίγα πυρὸς ἀπορροίη ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ
τὸ πῦρ ἔτι δι' ἡμέας καίει τι, ἐδὲ οἱ μέλει τῶν
ἡμετέρων θάλλεος· ἀστέρων δὲ ἐδεμίην ἀπορροίην
δεχόμεθα; καὶ πάντοι τῇ ἀστρολογίῃ τὰ μὲν
φαῦλα ἐσθλα ποιῆσαι ἀδύνατά ἐστιν, ἐδὲ ἀλλά-
ξαι τί τῶν ἀπορρέοντων πρηγμάτων· ἀλλὰ τὰς

χρεο-

29. Ego autem ad haec ambo illa habeo dice-
re, Stellas quidem in caelo suam sibi viam volui,
sed obiter, praeter suum illum motum, nostra
quoque peragunt. Aut vis tu equo quidem cur-
rente, aut auib, hominibusue commotis emo-
veri lapides, et festucas agitari a vento, quem
effecit cursus; a stellarum autem vertigine aliud
nihil fieri? Et ex paruulo quidem igni aliquid ad
nos defluit, et tamen ignis non propter nos vrit
quidquam, neque ille nos vt calefiamus curat:
stellarum autem influxum non recipimus? Et
sane Astrologiae quae mala sunt in melius
mutare non licet, neque mutare quidquam re-
rum quae inde fluunt; sed qui ea vtuntur, illis
prodest

χρεομένους τὰ δὲ ὠφελεῖ, τὰ μὲν ἐσθλὰ εἰδὼ-
 τας ἀπιζόμενα, πολλὸν ἀπόπροσθεν εὐφραίνει
 τὰ δὲ φαῦλα εὐμαρέως δέχονται. ἔγὰρ σφί-
 σι ἀγνοέουσι ἐπέρχεται. ἀλλ' ἐν μελέτῃ καὶ πει-
 ρακῇ ῥηϊδία καὶ πρηέα ἡγῶμαι. τὰ δὲ ἀσφα-
 γίης πέρι ἐγὼν ὑπολαμβάνω.

prodest eatenus: bona euentura praemonitos
 multo ante exhilarant, mala autem facilius acci-
 piunt: neque enim imprudentes opprimunt, sed
 exercitatione et expectatione facilia leniaque du-
 cuntur. Haec de astrologia mihi videntur.

Sinar

H istoriae verae liber primus	1
H istoriae verae liber secundus	65
Tyrannicida	127
Abdicatus	163
Phalaris prior	217
Phalaris alter	219
Alexander, seu Pseudomantis	249
De Saltatione	334
Lexiphanes	416
Eunuchus, seu Pamphilus	451
De Astrologia (non videtur Luciani)	465

L I P S I A E

EX OFFICINA SOMMERIA

*De la bibreria del celebre D. N. de
 ... de ... Regalo fme hizo su
 ...*